

qui cum antecedenti connectitur, & cum tribus aliis sublequentibus; quia sub vna eademque forma verborum excommunicationem continente, enunciatur. Legantur Alterius, Bonac. & Filliuc. hic.

QVÆSTIO II.

An si Iudex laicus, siue spontè ratione sui officij, siue ad instantiam partis recurrentis ad eum, trahat aliquam personam Ecclesiasticam ad suum Tribunal, excommunicationem huius Canonis incurrat?

Respondeo tanquam certum: Incurrere. Quia id intendunt illa verba textus: *Ex pratenso eorum officio*, hoc est sponte, motu proprio, & nemine instante, seu ex proprio officio: *vel ad instantiam partis*, hoc est, vel parte instante & Iudicis officium implorante. Sic omnes. Legantur Alterius *lib. 5. disp. 10. cap. 1.* Bonac. *hic disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 4. num. 3.* Vgolin. *hic §. 1.* Duard. *Canone 15. q. 2.* & Palao *disp. 3 de Censuris, puncto 16. num. 3.*

QVÆSTIO III.

An Iudex secularis feriatur excommunicatione huius Canonis, casu quo Clericum sponte accedentem ad suum Tribunal, ut coram eo se purget, admittat purgationem, & sententiam proferat?

Affirmatiuam sententiam tenere Filliucium *tractatu 16. cap. 10. q. 6. n. 260. cit.* Bonacina. Et bene certè, cum id clarè indicet his verbis: Respondeo primò, esse cognoscendum quid significet, trahere Ecclesiasticos ad Tribunal sæculare. Quatuor enim significat. *Primò*, citare, id est, vocare in iudicium præcipiendo, auctoritate sæcularis iurisdictionis, ut compareat ad respondendum. *Secundò*, Præcipere, ut aliquid soluant, vel faciant; vel contra, ut aliquid ne faciant, siue simpliciter, siue cum clausula iustificatiua, *si senseris te grauatum.* *Tertiò*, Per distractionem & capturam personalem facere, ut ducantur ad idem Tribunal. *Quartò*, in iudicio præsentem interrogare, iudicare, condemnare. Hæc ille.

Sed probabilius longè respondeo: Non feriri Iudicem in casu assignato excommunicatione huius Canonis. Ratio est. Quia in hoc Canone excommunicantur, ut vidimus, trahentes, vel trahi facientes; aut procurantes trahere: at in præassignato casu Iudex sæcularis, nec trahit, nec facit, nec procurat trahi Clericum: ergo vi huius Canonis, non est excommunicatus. Minor probatur; quia ille dicitur aliquem trahere ad suum iudicium, seu Tribunal, qui nolentem, & per vim quasi, aut coactionem adducit, ut quidam volunt; vel adminus, ut alij, qui simpliciter aliquem trahit, siue ductus trahatur inuitus, siue volens: ergo. Sic Alterius *lib. 5. disp. 16. cap. 1. in fine. vers. Postulabit aliquis.* Duard. *Can. 15. q. 10. n. 4.* Sayrus, quem citat, & sequitur Bonacina *hic disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 4. n. 4.* Qui benè nihilominus aduertit, quod acta facta à dicto Iudice in eo casu, sint irrita & inualida, etiam si Clericus intendat iuri suo cedere; quia hic nequit priuilegio exemptionis, cum concessum sit in honorem status Ecclesiastici, renunciare, *cap. Si diligenti. de foro compet.* Legatur Diana *1. parte, tractatu 2. resolutione 3. & parte 3. tract. 1. resolutione 29.*

QVÆSTIO IV.

An Pars, aut eius Procurator, seu queuis alia priuata persona, qui curat, & instat apud Iudicem sæcularem, ut Ecclesiasticos ad suum trahat Tribunal, afficiatur excommunicatione huius Canonis?

Respondeo tanquam certum: Quod non. Quia Canon clarè loquitur de Iudicibus sæcularibus, qui ex pratenso officio, vel ad instantiam partis trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant ad suum Tribunal, &c. ergo non est extendendus ad alias priuatas personas, qui non agunt auctoritate iudiciaria. Sic Alterius *c. 1. cit. vers. Trahunt, vel trahifaciunt; & vers. Hinc sequitur. pag. mibi 680. & 681.* Vgol. Duard. & Regin. quos citat, & sequitur Bonac. *puncto 4. cit. n. 10. & 11.* Addit tamen Alterius idem, ac de Iudicibus dicendum esse de eorum Ministris, quia hi sunt tanquam pars Iudicium, aut manus Magistratus, & idèd hi omnes afficiuntur hæc excommunicatione, si trahant ad iudicium sæculare personas Ecclesiasticas, cuiuscunque generis causarum, ciuiliū scilicet, vel criminalium prætextu. Legantur Diana *parte 4. tractatu 1. resolutione 66.* & Bonacina *loco citato. numero 13.* Palao *puncto 16. numero 3.*

QVÆSTIO V.

An incurrat hanc excommunicationem Iudex sæcularis qui amicabiliter, & absque vlla coactione, suadet alicui Ecclesiastico, ut ad suum accedat Tribunal, ut sedentur lites?

Respondeo: Non incurrere, quia in eo casu non dicitur Iudex trahere ad suum Tribunal personam Ecclesiasticam, saltem ut Iudex, seu auctoritatiuè, quod exigit Canon. Sic Bonac. *disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 4. n. 12.* & penes illum, Sayrus, Alterius, Duardus, & Reginald. Sed ex his, Alterius solum ait quod præfatus Iudex fortassè non contrahat excommunicationem. Conueniunt tamen omnes, Iudicem præfatum incurrere, si auctoritatiuè Ecclesiasticum ad suum Tribunal trahat, minis, suasionibus, vel alio quouis modo, directè, vel indirectè, ut infra diximus.

QVÆSTIO VI.

An Iudex secularis, qui iniquè vexat Clericum, aut eius Consanguineos, vel famulos, aut Colonos, ut sic cogat illum ad suum Tribunal, sit excommunicatus?

Respondeo tanquam certum: Esse excommunicatum. Quia sic Clericum ad suum Tribunal indirectè trahit, quod expresse prohibet Canon illis verbis: *Directè, vel indirectè, quouis quæsito colore.* Sic Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 78.* Alterius *libro 5. disp. 16. capite 1. vers. Hinc sequitur pag. 681.* Vgolinus *hic §. 1. n. 2.* Filliuc. *tract. 16. c. 10. n. 261.* Duard. *q. 12. n. 1.* Bonac. *loc. cit. n. 15. & 16.*

QVÆSTIO VII.

An non solum Iudex laicus, sed etiam Ecclesiasticus trahens iurisdictione laica, personas Ecclesiasticas ad suum Tribunal, excommunicationem huius Canonis incurrat?

Respondeo: Incurrere, iuxta dicta *sup. disput. 14. q. 5.* Sic Caiet. *verb. Excommunicatio. capite 29. ibi:* Nota, quod licet appareat, quod ille Canon

fit editus contra Dominos sæculares, qui seipfos constituant Iudices Ecclesiasticarum personarum, &c. secundum tamen veritatem, ligat etiam Ecclesiasticos, qui præter Iuris communis dispositionem, hæc eadem præsumunt autoritate alia, quàm ecclesiastica: quia in hoc Canone non fit discretio inter Laicos & Clericos quum excommunicantur. Non enim dicitur, *Excommunicamus illos laicos*, sed absolute illos, Et forte fuit ratio, quia in multis locis Prælati Ecclesiastici instituuntur à Principibus ad causas huiusmodi: & propterea omnes communiter sunt hic excommunicati. Huc vsque Caiet. Filliuc. *cap. 10. cit. q. 6. n. 262.* Duardus *Can. 15. q. 1. n. 1. & q. 28. n. 1.* Regin. *libro 9. numero 350.* Bonacina *disput. 1. questione 16. sectione 1. puncto 5. numero 2.*

QVÆSTIO VIII.

An Iudex laicus incurrat hanc Censuram trahendo Ecclesiasticum ad suum Tribunal, ob grauissima aliqua delicta?

NEgant nonnulli Doctores, existimantes posse sæculares Iudices, ob aliqua grauissima delicta trahere ad suum Tribunal Ecclesiasticos.

Respondeo absolute esse dicendum, quod verè incurrat excommunicationem huius Canonis Iudex laicus, trahens ad suum Tribunal Ecclesiasticos etiam ob patrata quæcunque grauissima delicta, quandiu exempti remanent à laica potestate. *Primò.* Quia ita prohibitum est sub hac Censura in hoc Canone. *Secundò.* Quia laici nullam potestatem habent in Clericos; cum hi, iure diuino, & naturali exempti sint ab illorum potestate. vt bene Bonac. *hic disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 5. n. 4.*

Ex quibus constat generaliter prohibitum esse laico Iudici per hunc Canonem sub excommunicatione, trahere personas Ecclesiasticas ad suum Tribunal, quod intelligendum est, dummodò hoc faciat præter Iuris Canonici dispositionem, per quam aliquibus in casibus concessum est Iudici laico, absque excommunicationis pœna, trahere ad suum Tribunal personas Ecclesiasticas, vt mox videbimus. Sit ergo

QVÆSTIO IX.

An laico Iudici liceat trahere ad suum Tribunal, & iudicare Clericum degradatum, seu depositum realiter?

Respondeo tanquam certum: licere ei. Ex cap. *Degradatio, de pœnis in 6. &c.* Ratio est, Quia per degradationem, omnia Clericorum priuilegia, Clericus amittit. Sic Alterius *lib. 5. disp. 20. c. 2. quest. 6.* Duard. *Can. 19. q. 7.* Iulius Clarus, Molina, Farinac. & alij, quos affert, ac sequitur Bonac. *hic disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 6. n. 3. & omnes.*

QVÆSTIO X.

An etiam sit licitum Iudici laico trahere ad suum Tribunal Clericum bigamum?

Respondeo tanquam certum: Etiam esse ei licitum. Quia certum est Clericum bigamum, bigamia vera, vel interpretatiua, omnia Clericorum priuilegia amittere. *capite unico. de bigamis in 6.* Sic Duardus *hic Canone 15. questione 11. numero 87.* Bonacina *loco citato, numero 4.* & penes ipsum, Farinacius, Gomez, & Martha, & communis.

QVÆSTIO XI.

An in causa feudi, licitum sit Iudici, Domino laico, trahere ad suum Tribunal, Clericum feudum laicum possidentem?

NEgant Guido Papæ *decif. 139.* & alij penes ipsum Quibus fauet Paulus Squillante *de priuil. Cleric. c. 7. dub. 14. n. 105.* docens id esse verum casu, quo de possessione feudi agatur, non de proprietate.

Sed, vt ferè certum, respondeo: Esse licitum, siue agatur Iudicio petitorio, de proprietate ipsius feudi; siue possessorio, de sola possessione feudi. Quia absolute loquendo, vassallus, etiam si Clericus, in iis, quæ pertinent ad feudum, subijcitur Domino feudi, quamuis sæculari ex cap. *Transmissa, de foro compet. & cap. Caterum, de Iudicijs.* Sic vt certum docet Filliuc. *tract. 16. cap. 10. q. 6. n. 262.* Et antea Iulius Clarus *libro 4. §. feudum, q. 90. n. 8.* Tolerus *lib. 5. c. 56.* Sayrus *in Clauis Reg. lib. 12. c. 8. n. 9.* Reginald. *libro 9. n. 151.* Farinacius, Menoch. Surdus, Ambrosinus, Martha, Duard. & alij, quos citat, & sequitur Bonac. *hic disput. 1. quest. 16. sect. 1. puncto 6. n. 6.* de quo casu agit etiam, nihil definiens, *3. p. tr. 1. resol. 59.*

QVÆSTIO XII.

An in causa reconuentionis in ciuilibus, possit laicus reconuenire Clericum coram eodem Iudice seculari, apud quem Clericus, vt actor conuenit laicum?

NEgant nonnulli Doctores, quos, tacitis nominibus, refert Bonac. *ubi infra.*

Affirmat verò contra Vinius *decif. 49. n. 6. tomo 1.* & ita, vt existimet, posse laicum reconuenire Clericum coram Iudice laico, etiam de re, quæ non habet connexionem cum petitione.

Sed clarius respondeo: Possè quidem laicum in causa reconuentionis in ciuilibus, reconuenire Clericum coram Iudice laico; de re tamen, quæ habet connexionem cum petitione, non de alia. *Prima pars* constat ex cap. *1. & 2. de mutuis petitionib. & cap. Accusatores. §. cuius in agendo. 3. q. 8.* *Secunda* verò etiam patet. Quia reconuentio de re diuersa potius dicenda est conuentio, quàm reconuentio: at sic est, quod laicus etiam in causa ciuili, nequit conuenire Clericum, coram Iudice laico: ergo. Sic præcipuè, quoad primam partem, tenent Clauis Reg. *loc. cit. Regin. loc. cit. n. 351.* Graffius *lib. 4. decif. cap. 18. num. 114.* Duard. *hic, Canone 15. q. 11. n. 66.* Farinacius, Surdus, Decian. Ambrosin. Marta, & Carolus de Graffis, quos refert, ac sequitur Bonac. *puncto 6. cit. num. 8.* Quibus addi possunt Filliuc *tract. 16. cap. 10. quest. 6. n. 262.* & Diana *parte 4. tract. 1. resol. 65.* Qui bene ex hoc inferunt, quod licet Clericus teneatur stare sententiæ contra se, in causa reconuentionis, lata à Iudice laico, cum per reconuentionem effectus sit ipsi in hac parte subditus, nihilominus non poterit Clericus condemnatus à laico Iudice cogi ad soluendum, eo quod coactio supponat iurisdictionem, quam laicus minimè habet in Clericum. Legantur Duard. Filliuc Bonac. & Diana *loc. cit.*

QVÆSTIO XIII.

An etiam sit licitum laico, reconuenire Clericum in causis criminalibus, coram Iudice laico?

Respondeo tanquam certum: Non esse ei licitum. Ex cap. *Neganda. 2. q. 2. & cap. Prius. 3. quest. 11.* Et

Et ratio est. Quia Clericus nequit in causa criminali laicum coram Iudice seculari conuenire: ergo nec poterit à laico in eadem causa, coram dicto Iudice reconuenire. Sic Reginald. *lib. 9. n. 352. vers. Secundò cessat.* Farinac. *de Inquisit. q. 8. n. 10. Scaccia in tract. Crimin. p. 1. c. 11. n. 93.* Bonac. *loc. cit.* & Diana *loc. cit.* vbi sic ait: Notandum est hic obiter, etiam in multis aliis casibus Clericum coram Iudice laico reconueniri non posse, nempe; si reconuentio oriatur ex causa criminali, etiam si ciuilitè fuerit intentata; vel si reconuentio de re spirituali, vel connexa spirituali; vel propter quam Clericus possit incarcerari; vel si lis contra Clericum fuerit affectatè procurata per laicum, sub spe, & intentione reconueniendi Clericum. Sic ille. Et antea Reginald. *loc. cit.*

QVÆSTIO XIV.

An ob negligentiam, vel ob defectum Iustitiæ Ecclesiasticæ, possit Iudex laicus trahere ad suum Tribunal personas Ecclesiasticas?

Affirmant aliqui Iuristæ: eo quod Iudex Ecclesiasticus, ob negligentiam, seu defectum Principis secularis, deficientis in iure suis subditis tribuendo, & in causis cognoscendis, potest illas causas cognoscere, & ius cuique suum tribuere, *ex cap. licet. cap. Transmissa, de foro comper.* ergo etiam poterit Iudex laicus in defectum Principis Ecclesiastici, causas Ecclesiasticorum cognoscere, & ius cuique suum tribuere, &c. Ita tenent Bobadilla *in polit. tomo 1. lib. 2. cap. 18. n. 91.* Escobar *de ratiocin. cap. 7. 31.* Morla *in Empor. Iuris tit. 2. q. 14. n. 4. & 5.* Menochius *de retin. possess. remed. 3. num. 154.* & alij penes ipsum. Guillel. de Benedictis, Igneus, Cassaneus, & Olibanus apud Dianam *3. p. tract. 1. ref. 25.*

Sed tanquam mihi certum respondeo: Non posse absque incurfione excommunicationis huius Canonis. Quia sic expressè cauetur *in cap. Qualiter, & quando, de Iudicij,* vbi definitur, ne ob defectum iustitiæ trahantur Clerici ad Tribunalia secularium. Et meritò, quia ex negligentia, aut defectu Ecclesiasticorum Iudicum, non acquirunt iurisdictionem aliquam in illos: cum ergo semper habeant inferiorem iurisdictionem, semper manet in eis necessitas obsequendi Clericis, nunquam auctoritas imperandi.

Nec obstat argumentum contrariorum: nam concesso antecedenti, neganda est consequentia. Ratio disparitatis est: quia Iudex Ecclesiasticus potestatem habet, saltem indirectè, exercendi iudicia ciuilia & politica, in ordine ad salutem spiritualem animarum: laici verò incapaces sunt iurisdictionis Ecclesiasticæ, nisi indulto Summi Pontificis capaces efficiantur. Sic Bonac. *hic disp. 1. q. 15. puncto 4. §. 4. num. mihi 11.* Dianæ *10.* Suarez *contra Regem Angliæ, lib. 4. cap. 14.* Alvarez *de priuileg. pauper. q. 50. num. 11.* Guazinus, Gratianus, Tamburinus, Azorius, Pefantius, Angianus, & Laymann, quos citat, ac sequitur Diana *1. p. tract. 2. resol. 15. & 3. p. tract. 1. resol. 25. & parte 4. tractatu 1. resol. 80.* Filliuc. *tractatu 15. capite 10. questione 6. numero 263.*

QVÆSTIO XV.

An, absque incurfione Censuræ, possit Iudex laicus eicere è Regno Clericum seditiosum, & perturbatorem Reipublicæ?

Affirmant Ramirez *tract. de lege Regia, §. 27. numero 15. in Glossa, lit. G.* Anton. de Ballis *in tractatu variar. lib. 5. pragmat. 1. tit. 10. n. 44.* Fuscus *de visitat. lib. 2. c. 20. n. 25.* Manuel Rodrig. *in addit. ad*

Bullam Cruc. §. 9. n. 84. & Bobadilla *in polit. tomo 1. libro 2. capite 18. num. 112.* ita scribens: Si algun Clerigo fuessè sedicioso, y reboltofo, que turbase la paz de la Republica, podriale el Corregidor mandarle salir de la iurisdicion por algun tiempo, aunque fuessè Clerigo de Missa, y condenarle en las temporalidades. Ita ille.

Sed longè multò verius & probabilius, imò vt mihi certum, respondeo: Non posse absque incurfione Censuræ Bullæ. Quia, vt benè, Megal. *in 3. p. lib. 3. cap. 11. n. 14. & 34.* in hac Bulla Cœnæ expressè excommunicantur multantes quomodolibet personas Ecclesiasticas, necnon executores huius banni: ergo ex quacunque causa hoc faciant excommunicantur. Ita enim decreuit Frideric. Imp. *in tit. 1. §. Si Clericus, de pace tenenda in vsib. feud.* dicens, coram suo Episcopo conueniendum, & adducendum esse Clericum pacis violatorem, & ab eodem puniendum. Sic etiam Ioan. de Heuila *in Curia Philippica, parte 3. §. 3. n. 30.* ita scribens: Aunque parece que el Clerigo, que turba la Republica, y paz, puede ser echado del Reino, por el Rey, y su Consejo, por estar à su quenta el procurar esta paz, esto es peligroso, y no se admite segun Gregorio Lopez. Ita ille, & alij quamplures Doctores, quos affert, ac sequitur Diana *1. p. tract. 2. resol. 18. & 3. p. tract. 1. resol. 27. & parte 4. tract. 1. resol. 81.* Legatur.

QVÆSTIO XVI.

An Iudex laicus possit capere, & punire pœna pecuniaria, Ecclesiasticos impediētes, aut resistentes iurisdictioni laicali?

Affirmant Villadiego, *polit. cap. 5. n. 77.* & Bobadilla *in polit. tomo 1. lib. 2. c. 18. n. 84.* vbi sic ait: Si algun Clerigo, ô Religioso, impidiesse la iurisdicion seglar, ô la resistiesse, quitando a los Ministros de Iusticia, que no prendan à alguno, ô forçando para que suelten al preso, en los dichos casos podra el Corregidor, y sus Ministros prender à los Clerigos ô Religiosos para remitirlos à los Iuezes: y podra tambien multarlos en penas pecuniarias en sus bienes. Ita Bobadilla.

Sed clarius respondeo: Primò. Certum est, quod nec ob resistantiam, nec ob aliam causam possit Iudex laicus punire Ecclesiasticos pœna adhuc pecuniaria. Quia pecunia, sicuti & alia bona Ecclesiasticorum, gaudent priuilegio, quo gaudent ipsimet Ecclesiastici: at hoc nequit Iudex laicus punire in persona: ergo neque in eorum bonis. Sic Sanchez *tom. 1. consil. lib. 3. c. unico, dub. 31. n. 2. & dub. 21. numero 12.* Megalius *in 3. p. lib. 3. c. 11. n. 23.* Diana *parte 4. tr. 1. resol. 79.*

Respondeo Secundò. Etiam est certum, quod Iudex laicus nequeat capere Ecclesiasticos ob resistantiam suæ iurisdictioni; nisi dumtaxat in casu, quo aliàs laicus nequeat iurisdictionem suam defendere; quia tunc ei liceret ratione iustæ defensionis: Quia expressè prohibetur in hac Bulla, vt benè docet Megalius *loc. cit.* iuxta sup. dicta. An autem ob alias causas possit dicemus *infra.*

QVÆSTIO XVII.

An laicus Iudex possit punire Ecclesiasticos pœna pecuniaria, casu quo illi signa reuerentiæ non exhibuerint, aut coram illo deliquerint?

Affirmant Pereira *tract. de Manu Regia p. 1. cap. 7. n. 42.* & Bobadilla *loc. cit. n. 89.* his verbis: Si el

Clerigo cometi, esse algun delicto, ô defa cato contra los Ministros de Iusticia seglar, ô en su presencia, podranle prender para remitirle, porque la iurisdiccion real no que de illuforia, y menos preciada, como quiera que ay algunos Clerigos poco cortesefes, y otras tan atreuidos que se precian de no respetar à la Iusticia seglar, y de passar delante del Corregidor ô de su teniente, estando en su Tribunal, y fara del sin hacerles cortesfia: lo qual echo de malicia es bien reftrenar cuerdamente con alguna multa, y pena pecuniaria. Ita Bobadilla, poco cuerdo en hablar del estado Ecclesiastico. Vnde

Tanquam certum respondeo: Non posse puniri Ecclesiasticos pœna pecuniaria. Quia, vt nuper habitum est, bona Ecclesiasticorum idem priuilegium habent, ac ipsorum personæ. Deinde, quia & est contra hanc Bullam Cœnæ; & contra cap. *unic. de Cleric. coniug.* ergo. Sic Megala in 3. p. lib. 3. num. 35. c. 11. Diana 1. p. tract. 2. resol. 26.

QVÆSTIO XVIII.

An Ecclesiastici crimen lese maiestatis committentes, possint puniri à Iudice laico, ab eoque condemnari?

Affirmant Callistus Ramirez in tract. de lege regia §. 27. num. 11. & penes ipsum in Glossa litera D. & alij plures. Quibus addi potest Hæuia in Curia Philippica parte 3. §. 2. n. 23. & alij, quos ipse citat.

Sed, vt certum respondeo: Non posse. Quia ita, in casu contingenti in Regno Neapolitano, declarauit Clemens VIII. anno 1600. vt notat Genuensis in praxi cap. 72. Sic ipse, & ex ipso, Diana 1. p. tract. 2. resol. 20. & 3. p. tract. 1. resol. 30. & penes ipsum, Viganus, Belletus, Pefantius, Zanard. Salzedus, Bern. Diaz, Azor, Duard. Tamburinus, & alij, docentes prædictum Indicem contrarium facientem incurrere hanc Bullæ excommunicationem.

QVÆSTIO XIX.

An Iudex laicus possit trahere ad suum Tribunal, & punire Ecclesiasticos delinquentes in officio aliquo seculari, illis, ab ipsomet Iudice, seu Principe, concesso?

Affirmant Suarez contra Regem Angliæ lib. 4. c. 34. n. 26. Laymann lib. 4. tract. 9. c. 4. n. 3. Cenedo in Collect. Iur. Canon. parte 1. collect. 37. n. 16. Bobadilla tomo 2. lib. 2. c. 18. n. 99. & Ceuallos tract. de cognit. per viam violentia, parte 2. q. 65. n. 14. vbi sic ait: Quando algun Ecclesiastico delinque en el officio, que tomo, como si es Medico, Boticario ô Abogado, ô Tutor, ô Curador de algun Menor: ô tiene officio de su Magestad, Presidente de hacienda, ô Consejero, y delinque en el: ô vende el Clerigo con medidas falsas su mercaderia, y en otros casos semejantes, porque entonces ratione officij potest puniri in bonis, & Iudex secularis est competens. Ita ille. Et Borrell. Anguianus, Pereira, Escobar, & alij penes Dianam, infra.

Sed probabilius respondeo: Non posse absque incursione huius Canonis Censuræ. Quia Canon vniuersaliter loquitur, & solum excepit casus in iure expressos: ergo. Sic Bonacina hic disp. 1. q. 16. puncto 5. Quamobrem (inquit) Clericus, qui officium Tutoris, vel Curatoris, vel Administratoris bonorum exercuit, & in eo deliquit, non potest in iudicium à laico ad reddendam rationem vocari: quamuis enim delinquat assumendo huiusmodi officium; non tamen amittit fori priuilegium. Sic ille, citans pro

hac parte contra nonnullos Doctores Gallos, Ambrosinum c. 20. n. 5. Martam, de Iurisd. parte 4. casu 148. & Duardum can. 15. q. 11. n. 26. & 38. Quibus addi possunt Megala in 3. p. lib. 3. c. 11. n. 26. & 36. Cochier, Zanardus, Grassis, & Squillante, quos citat, ac sequitur Diana 1. p. tract. 2. resol. 19. & parte 4. tract. 1. resol. 39.

QVÆSTIO XX.

An Iudex laicus possit, absque incurfione huius Canonis Censuræ, punire Ecclesiasticum assassinum; hoc est, Ecclesiasticum, qui pretio aliquem occidit, aut occidi mandat?

Affirmant Iacob de Grassis 1. p. decis. aur. libro 4. c. 18. n. 5. Carolus de Grassis de effect. cleric. effect. 1. n. 668. & Cenedo in Collect. 37. n. 11. Marsilius, Grammaticus, & alij, apud Ambrosinum, infra. Quorum placitum, probabile reputant Molina tom. 4. tract. 3. disp. 25. n. 6. & disp. 49. n. 20. & Gambarupta de Immunit. Eccles. lib. 7. c. 14. n. 13.

Sed, vt mihi certum respondeo: Non posse, in dicto casu punire Ecclesiasticum assassinum, nisi post sententiam declaratoriam crimini, factam à Iudice Ecclesiastico; aliàs certum esse excommunicationem huius Canonis incurrere. Quia certum est, quod Ecclesiasticus assassinus non subijcitur potestati Iudicis secularis, nisi post sententiam criminis declaratoriam; imò & post depositionem & traditionem brachio seculari. Sic Bonacina de Legib. disp. 10. quæst. 2. puncto 1. §. 4. n. 8. & hic, disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 5. n. 4. & puncto 6. n. 16. & 17. & penes illum, Farinac. de Inquisit. q. 8. n. 85. Ambrosinus c. 17. n. 10. Iul. Clar. lib. 5. sentent. q. 36. n. 31. Marta de Iurisd. parte 4. casu 129. Duard. Can. 15. q. 11. n. 18. Couarr. & Capicius. Quibus addi possunt Mastrillus, Belletus, Marius, Antonius, Salzedo, Diaz, Ceuallos & Megala, quos citat, & sequitur Diana 1. p. tr. 2. resol. 52.

QVÆSTIO XXI.

An casu, quo Ecclesiasticus sit notorius Sodomita, possit licitè Iudex secularis illum punire?

Affirmat Garfias de nobilit. Glossa 9. n. 19. Sed etiam, vt certum respondeo: Non posse absque mortali, & incurfione Censuræ huius Bullæ; nisi post Iudicis Ecclesiastici declatationem, criminis depositionem, & traditionem brachio seculari. Quia tunc, & non antea, amittit Ecclesiasticus priuilegium fori. Sic Bonac. hic, disp. 1. q. 16. sect. 1. puncto 5. n. 4. Duard. Can. 15. q. 11. n. 61. Marta de Iurisd. parte 2. capite 16. n. 4. Megala in 3. p. lib. 8. c. 11. n. 11. Bobadilla tomo 1. polit. lib. 2. c. 18. n. 59. Ceuallos tract. de cognit. per viam violent. p. 2. q. 43. n. 6. vbi ait, ita in casu contingenti, esse factum, & rursus idem docet, ibid. q. 97. art. 4. Diana 1. p. tractatu 2. resolut. 52. cit. vers. Hoc etiam militat.

QVÆSTIO XXII.

An concessum sit Iudici laico, Clericum incorrigibilem ad suum Tribunal trahere, & punire?

Respondeo, absolutè loquendo: Esse concessum illi. Sic communiter DD. & præcipuè Glossa summaria ad initium causæ 11. id colligit ex cap. Nec licuit. disp. 17. Cui addi possunt cap. de Liguribus. 2. q. 5. cap. Cum non ab homine, de Iudicys cap. Vt fama, de sent.

sent. excommun. vbi incorrigibiles Clerici censentur, qui postquam de crimine sunt condemnati, in similia, vel peiora delicta dilabuntur. Legantur Navar. cap. 27. n. 79. Suarez *disp.* 22. *sect.* 1. n. 9. Reginaldus *libro* 9. numero 151. Bonac. *hic disp.* 1. *quest.* 16. *sect.* 1. *puncto* 6. n. 11. & alij.

An verò liceat Iudici laico, Clericum incorrigibilem punire, etiam ante declarationem Iudicis Ecclesiastici, qua constet Clericum esse prorsus incorrigibilem, non constat. Nam aliqui affirmatiue sentiunt cum Nauarro *loc. cit.* Alij verò, & probabilius, negatiue, idque colligunt ex cap. *Vt fama, cit.* vbi de Clericis incorrigibilibus dicitur, & quod possint, & debeant per Ecclesiasticum Iudicem sub arcta custodia detineri, & quod laicus non possit huiusmodi Clericum comprehendere, nisi de mandato Prælati Ecclesiastici, & hinc non sua, sed committentis auctoritate, id facere. Ex quo constat, quod Clericus incorrigibilis non amittat ipso iure priuilegium fori, absque declaratione & depositione, & traditione brachio sæculari, facta à Iudice Ecclesiastico. Sic Suarez & Bonac. *loc. cit.* & penes ipsum, Duardus, Ægidius, Farinac. & Ambrosin. Neenon Diana 1. p. tr. 2. *resol.* 52. vbi ait, id haberi expresse in quadam Bulla Clem. VIII. dat. Rom. 18. Decembr. 1591.

QVÆSTIO XXIII.

An Iudex laicus possit conuenire Ecclesiasticos, & trahere ad suum Tribunal, pro solutione gabellæ; in casu, quo teneantur illam soluere?

Affirmant Salgado *de protect. regia*, p. 4. capite 14. n. 100. Mexia *in pragmat. taxa panis*, concl. 5. n. 23. Lassarte *de gabellis*, c. 19. n. 84. Coriolan. *in Bulla Cæne, excommun.* 16. fol. 945. Gutierrez *de gabellis*, libro 7. q. 94. Ceuallos *tract. de cognit. per viam violent.* p. 2. q. 64. n. 7. Tiraquel, Auferius, & Guillelm. de Benedictis, quos omnes pro hac parte refert Diana 1. p. tract. 2. *resol.* 42. & 3. p. tract. 1. *resol.* 44. docentes in dicto casu, posse superiorem laicum procedere contra bona Ecclesiasticorum, & cogere illos ad soluendas gabellas.

Sed longè multò probabilius respondeo: Non posse Iudicem laicum absque incursione Censuræ huius Bullæ, compellere Ecclesiasticos ad soluendas gabellas, etiam casu quo teneantur illas soluere. Quia longè probabilius est, etiam in dato casu, quod Iudices Ecclesiastici debeant illos ad eas soluendas compellere, non Iudices sæculares. Sic Diana *resolut.* 42. & 44. *citatis* & penes ipsum, Salzed. *in pract. crim. c.* 55 Squillante *de priuileg. Cleric.* c. 8. *dubit.* 1. num. 31. citans Bertachinum, Nattam, Carolum de Grassis, Surdum, & Molfesum. Sic etiam Anguianus *de legib. tomo* 1. *libro* 2. *controu.* 15. n. 14. Barthol à S. Fausto *in speculo Confessor. disputat.* 33. q. 21. Bald. Abbas, & Rolandus à Valle. & alij.

QVÆSTIO XXIV.

An Iudex laicus possit trahere ad suum Tribunal, & punire Clericum pro delicto commissio ante Clericatum?

Affirmant apud Bonacinam *infra* Anton. Gomez. 3. *variar. resol. cap.* 10. n. 5. Vgolinus c. 15. §. 1 n. 8. & alij absolutè docentes, suscipientem primam Tonsuram post delictum, iudicandum esse à Iudice sæculari.

Sed ferè certum respondeo: Non posse, aliter incurret excommunicationem huius Canonis. Sub qua

absolutè prohibetur, ne Iudices sæculares trahant ad suum Tribunal personas Ecclesiasticas. Sic Carolus de Grassis *de effect. Cleric. effect.* 8. n. 15. vbi affirmat fuisse decisum; Notarium effectum Clericum, non posse cognosci à Iudice laico, pro instrumento falso confecto, tempore, quo erat laicus. Diana p. 4. tr. 1. *resol.* 84. & penes illum, Mastrillus, & Guazzinus. Quibus addi possunt Filliuc. *tractatu* 16. cap. 10. q. 6. numero 265. Bonacina *hic disputatione* 1. *questione* 16. *puncto* 5. numero 8.

QVÆSTIO XXV.

An saltem possit Iudex laicus liberè punire Clericum, qui post delictum patratum assumpsit habitum Clericalem, intentione se subtrahendi à iurisdictione seculari?

Affirmant, & à fortiori, Gomez, & Vgolinus *loc. cit.* Quibus pro nostro quæsito adherent Molina *de Iustit. tomo* 4. *tract.* 3. *disput.* 49. n. 21. Couarr. *practicar.* q. 32. *vers. Secunda conclusio.* Gutierrez *libro* 1. *practicar.* q. 5. Iulius Clarus q. 36. n. 38. & eius Additionator *ibid. lit. G.* Farinac. *tit. de Inquisit. quest.* 8. n. 104. Menoch *de presumpt. lib.* 6 q. 76. n. 35. Zerola *verb. Clericus* n. 6. Ambrosinus *de immunit. c.* 19. n. 5. Quos omnes pro hac parte refert Bonacina mox citandus. Quibus addi possunt Ceuallos *tract. de cognit. per viam violent. parte* 2. q. 44. n. 7. & Filliuc. tr. 16. c. 10. q. 6. n. 265. & alij, asserentes posse in hoc casu Iudicem sæcularem, dictum Clericum in fraudem Curie ordinatum, adducere ad suum Tribunal, & punire illum, non quoad pœnam corporalem, sed tantum ad pœnam pecuniariam, & confiscationem bonorum.

Sed probabilius respondeo: Adhuc non posse. *Primò*, quia dici potest præfatum criminofum vti iure suo assumendo statum Clericalem: qui autem vtitur iure suo, nemini fraudem facit. *Secundò*, quia hinc non sequitur, eum qui statum Clericalem assumpsit intentione se subtrahendi à laica potestate, priuari ipso facto priuilegio Clericali. *Tertiò*, quia qui confugit ad Ecclesiam post delictum patratum, animo se à Curia sæculari subtrahendi, verè gaudet immunitate Ecclesiastica, quamuis remaneat laicus, & in ea ad tempus moretur: ergo multò magis ea debet gaudere laicus, qui post patratum delictum ad Ecclesiam confugit, & personam suam per ordinis susceptionem Deo consecrat, vt illi perpetuò famuletur. Sic Suarez *contra Regem Anglia*, c. 15. num. 17. Genuens. *in praxi*, c. 8. n. 5. Bonac. *de legibus, disp.* 10. q. 2. *puncto* 1. §. 1. n. 16. & *hic in Bulla Cæne, disput.* 1. q. 16. *sect.* 1. *puncto* 5. num. 9. vbi aliquid hanc sententiam limitat: sed sine sufficienti ratione. Diana 1. p. tract. 2. *resol.* 27. & 3. p. tract. 1. *resolut.* 67. Et hæc sufficiant circa primam partem huius Canonis. Circa secundam ergo sit.

QVÆSTIO XXVI.

An vt facientes, ordinantes, seu publicantes, statuta, decreta, ordinationes, &c. contra libertatem Ecclesiasticam, excommunicationem incurrant; sit necessum, vt id ex intentione faciant?

Respondeo tanquam certum: Esse necessum. Quia statuere, seu ordinare aliquid contra Ecclesie libertatem, est per se, seu ex intentione, tendere contra Ecclesiasticam libertatem. Vnde si aliqui bona fide statuta contra Ecclesie libertatem fecerint,

& sint parati ad ea, cum cognouerint, tollenda, non incurrunt hanc excommunicationem. Sic Caiet. *verb. excommunicatio* 31. *vers. Quarto nota. & vers. Sexto nota.* Nauarr. *c. 27. n. 119. in 4. declarat.* Filliuc. *tr. 16. c. 10. quæst. 7. num. 266.*

QVÆSTIO XXVII.

Quid sit statuta, &c. contra Ecclesiasticam libertatem facere, ordinare, & publicare?

Respondeo dicendum, quod *facere statuta*, est aliquid publica auctoritate, constituere per modum legis, aut decreti generalis ab omnibus seruandum. *Ordinare*, est Superioris voluntatem, a pertis verbis disponere & explicare. *Publicare* verò est, promulgare statuta, voce præconis, vel per affixionem ad loca publica & consueta. Sic Filliuc. *loc. cit. numero 267.* Alterius *lib. 5. disp. 16. c. 3.* Bonac. *hic disp. 1. q. 16. sect. 2. puncto 1.* & Palao *disp. 3. puncto 16. n. 6.* & alij

QVÆSTIO XXVIII.

An qui vnã solùm ex his actionibus facit, excommunicationem huius Canonis incurrat?

Negat, apud Bonacinam Duardus *hic Canone 15. q. 21. n. 2.* Cuius fundamentum potest esse, quod in Canone, tres primæ actiones exprimuntur, addita copula, *Et*, dicitur enim; *vel alias quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint*: at sic est, quod proprium huius particulæ est copulare & coniungere antecedentia cum subsequenti, vt notum est in iure: ergo, vt quis incurrat excommunicationem, omnes tres actiones prædictas debet efficere. Ita etiam sentit Palao *puncto 16. n. 5. in principio*, & penes ipsum Vgol. Quâuis hic pro opposita parte à Bonac. citetur.

Sed, vt certum ferè respondeo: Incurrere efficiendo quamlibet prædictarum actionum. Quia certum ferè est, quod in præsentia, particula, &, sumatur diuiniuè pro, vel vt sumitur semper quod subiecta materia istam significationem admitti petit, vt petit præsens: tum quia est fauorabilis Ecclesiæ: tum etiam quia alioqui ferè nunquam incurreretur Censura ob violatam libertatem Ecclesiasticam: cum Auctores statutorum contra illam, non soleant ordinare, sed ab aliis ordinari curent, ac publicari, vt constat. Sic Filliuc. *n. 266.* ibi: Per singulas autem actiones potest incurrere, *excommunicatio*, vt per solam publicationem, etiam si non vterentur; per solum vsum, etiam si non publicauerint, & sic de cæteris. Alterius *disp. 16. c. 3.* Vgolinus *hic, vers. Necnon qui statuta, §. 4. vers. Tertio.* Bonac. *disp. 1. q. 16. sect. 2. puncto 1. n. 11.* Qui ait, ita etiam tenuisse prius Duardum, postea sibi contrarium, *loc. cit. q. 1. ad finem.*

QVÆSTIO XXIX.

An faciens statuta, seu decreta contra libertatem Ecclesiasticam, incidat in hanc excommunicationem, etiam ante promulgationem illorum?

Affirmatiuam sententiam esse probabilem, aperte insinuat Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 3. col. 6. pagina 689.* Respondeo (inquiens) quamuis certum sit, quamlibet dictarum trium actionum, causam esse sufficientem, ad excommunicationem incurrendam, vt probatum est; tamen probabilius esse puto affirmare, neque facientes, neque ordinantes excommunicatos esse antequam promulgatio facta sit. Quamobrem si Princeps mandet fieri statutum, quod libertatem Ec-

clesiasticam minuat, & officiales iuxta mentem Principis illud disponant, & in formam statuti redigant; si postea mutato proposito, prohibent illud promulgari, nec ipse Princeps, neque officiales excommunicationi subiacebunt; sequuta tamen promulgatione, ipso iure, facientes, ordinantes, & publicantes erunt excommunicati. Sic Alterius. Et bene certè. Quia statuta non habent rationem statutorum formaliter ante publicationem, seu promulgationem, ex communi Theologorum cum S. Thom. *1. 2. q. 90. art. 4.* Sic etiam Filliuc. *tr. 16. c. 10. q. 7. n. 266. vers. Præterea.* Vgol. *loc. cit. Duard. Can. 15. q. 21. n. 1.* Soufa *hic c. 16. disp. 81. num. 2.* & Bonac. *puncto 1. cit. n. 3.* Qui inde colligunt à fortiori negandum esse, affici excommunicatione huius Canonis, qui statutum contra Ecclesiæ libertatem incepit facere, sed non perficit. Legatur Felinus *in cap. Nouerit. de sent. excommun. vers. Item. adde, n. 4.*

QVÆSTIO XXX.

An qui statutum edidit, aut ordinauit, statim afficiatur excommunicatione, sequuta publicatione, si statuta nunquam executioni mandentur?

Respondeo: Affici statim. Quia executio decreti, non est formaliter de substantia decreti; cum potius supponat iam in suo esse constitutum. Sic Alterius verbis mox adducendis Bonac. *loc. cit. n. 4.*

QVÆSTIO XXXI.

An Princeps, qui contra libertatem Ecclesiasticam non fecit statutum, tamen ab alio factum promulgari curat, excommunicationem huius Canonis contrahat?

Respondeo: Contrahere. Quia, qui statutum promulgare facit, statum facere censetur; cum per promulgationem vim tribuat statuto ab alio factum. Sic Alterius *lib. 5. disp. 16. c. 3. col. 5. vers. Respondeo, in fine.* ibi: Sed cum primum promulgatio sequitur, æquè sunt excommunicati, qui fecerint, ordinauerint, & publicauerint, quamuis statuta edita nunquam executioni mandentur. Neque excusantur ab excommunicatione, qui non faciunt statuta, sed promulgant illa aliàs facta. Sic ille. Et Bonac. *hic, disp. 1. q. 16. sect. 2. puncto 1. n. 7.* Et idem dicendum est de Superiori, qui dicta statuta facit seruari: cum proprius vltus legis sit obseruantia eius. Sic Filliuc. *tr. 16. c. 10. q. 7. n. 168.* & antea Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 80.* Palao *disp. 3. puncto 16. numero 5.*

QVÆSTIO XXXII.

An Præcones, & alij inferiores Ministri, qui statutum contra libertatem Ecclesiæ publicè promulgant, Censuram huius Canonis incurrant?

Negatiuam sententiam tenet Palao *puncto 16. n. 5.* eamque tenere Suarium *hic, disputat. 21. sect. 2. numero 79.* & Duardum *hic, Can. 15. q. 22. n. 2.* aiunt Bonac. & Palao. Sed ex his, Suarez, si attentè legatur id non docet; nam postquam dixit, quod præco, v. g. qui legem promulgat, non incurrat hanc Censuram, sed qui promulgare præcipit, qui propriè promulgare dicitur; hæc addit verba: Quæ responsio posset acceptari nisi in Bulla adderetur illa vox; *quomodolibet fecerint & publicauerint*, non ergo cõprehendit tantum præcipientem, sed etiam subscribentem; nam hi omnes aliquo modo publicationem efficiunt. Hæc Suar. Vnde

Vnde probabilius respondeo: Incurrere; nisi aliàs titulo probabilis ignorantiae excusentur. Quia in hoc Casu excommunicantur omnes illi, qui quomodolibet, decreta facta contra libertatem Ecclesiasticam publicant; at sic est, quod Præcones, & alij Ministri inferiores, aliquo modo dicta decreta publicant, dum promulgant illa, vt concedit Suarez: ergo. Sic Filliuc. *tract. 16. cap. 10. q. 7. n. 267.* ibi: Tertiò, Tabelliones, Præcones, Affigentes, & alij Ministri statuta, prædicto nomine publicantes, etiam incurrerent. Sic ille. Cuius sententiam videtur sequi Bonacina *puncto 1. cit. n. 8.* quamuis primam sententiam non reputer improbabilem. Citatque pro hac, Alterium *lib. 5. disp. 16. c. 3. dub. 2.* Sed hic Author, solum dicit, esse certissimum, tales inferiores Ministros, qui de mandato Superiorum, publicè denunciant huiusmodi statuta, immunes esse, & liberos ab excommunicatione, si probabiliter ignorant vt regulariter contingit, illa continere aliquid contra libertatem Ecclesiasticam. Hæc Alterius, & non amplius: credo tamen hoc contigisse ex defectu Typographi, vt ex Alterij verbis colligitur. Legatur.

QVÆSTIO XXXIII.

An Scriptores statutorum contra libertatem Ecclesiasticam; etiam sub hac excommunicatione comprehendantur?

Negant aliqui, & quidem probabiliter eo quod non videantur in tota clausula huius Canonis, comprehendi. Ita Duard. *hic, q. 22. n. 1.* & Reginald. *lib. 9. n. 362.* Bonac. *etiam disp. 1. q. 16. sect. 2. puncto 3. num. 7.* quamuis limitatè id neget.

Sed probabilius respondeo: Comprehendi; & Primò, sub illo verbo, *publicauerint*; Quia, cum scriptura sit publicum instrumentum, meritò dici potest publicare statutum, qui illud scribit. Secundò, sub illo verbo, *ordinauerint*. Qui enim statutum literis mandat, ordinare videtur, sicut, qui disponit, & in formam redigit. Et Tertiò, sub illo verbo: *Quomodolibet*, quod omnem modum ordinandi complectitur. Sic Suarez *n. 79. cit.* Alterius *c. 3. cit. dub. 3.* & Filliuc. *c. 10. cit. q. 7. n. 167.* ibi: Secundò, Cancellarij, Dictatores, Compositores, & Scriptores eorundem statutorum; quia censentur comprehendi sub ordinantibus, etiam incurrunt: Non qui solum transcriberent, vel exciperent alio dictante, ligarentur tamen Censura *cap. Nouerit, de sent. excomm. & cap. Nuper. eod.* Sic Filliuc. ibi, quam doctrinam repetit, *n. 168.* Soufa *hic, c. 16. disp. 7. n. 2.* Caiet. *verb. excommunicatio, capite 31.*

QVÆSTIO XXXIV.

An Magistratus, seu Rectores Ciuitatum, scientes seruari statuta contra libertatem Ecclesiasticam, & non impediens, hanc excommunicationem incurrant?

Affirmant Nauarr. *c. 27. n. 129.* & Reginald. *libro 9. c. 23. n. 359.* & 364. *sub finem*, apud Bonacinam *q. 16. cit. sect. 2. puncto 3. n. 10.* Sed certè Reginaldus *n. 359.* nil ad propositum dicit: & *n. 364.* id non docet absolute, sed sub disiunctione; ait enim, hoc verum esse, loquendo de his personis, quæ veram habent potestatem abrogandi dicta statuta, & prohibendi eorum obseruationem: non verò loquendo de his, qui potestatem ad id non habent. Ita Reginald. & satis probabiliter. Qui pro sententia Nauarri citat Suarium, *vbi infra.*

Sed non minus probabiliter respondeo absolute;

Non incurrere hanc excommunicationem. Quia Censura lata ob actionem positiuam, vt est eiusmodi, non incurritur per omissionem. Sic Bonac. *loc. cit.* citans pro hac sententia Caietanum *cap. 31. vers. Tertiò nota.* Suarium *disp. 21. sect. 2. n. 83.* Alterium *disp. 16. c. 4. diff. 2.* Filliuc. *tr. 16. c. 10. q. 7. n. 268.* & Duard. *hic, Can. 15. q. 13. n. 3.* Sed ex his Authoribus, Suarius, qui pro hac parte à Bonac. necnon & à Filliuc. citatur; non est certè pro illa. Nam licet *n. 83. cit.* dicat, sententiam Caietani esse satis probabilem: at verò, *n. 85.* expresse docet, sententiam Nauarri, sibi probabiliorē videri & pro illa melius Suarius à Reginaldo citatur.

QVÆSTIO XXXV.

An incurrant hanc Bullæ Censuram, qui statuta facta contra libertatem Ecclesiasticam, non delent è libris publicis, etiamsi non faciant ea seruari?

Respondeo tanquam certum: Non incurrere. Quia id non est prohibitum per hanc Bullam. Sic Suarez *disp. 21. sect. 2. num. 80.* ita dicens: Si aliquis Princeps, vel Reipub. talia haberet statuta; eis verò non vteretur, nollet tamen ea abradere à suis libris, seu Capitularibus, sed ea conseruare ad memoriam; non videtur incurrere in hanc Censuram Bullæ: quia illud non est facere, aut ordinare talia statuta, nec eis vti, & hæc tantum sunt, quæ prohibentur in hac Bulla. Sic Suarez. Filliuc. *tr. 16. c. 10. q. 7. n. 268.*

QVÆSTIO XXXVI.

An saltem incurrant excommunicationem latam in cap. Nouerit, de sent. excomm. qui dicta statuta omittunt delere à libris Capitularibus; etiamsi obseruari non curent?

Affirmant quamplures Doctores existimantes, ob solam omissionem delendi talia statuta à libris Capitularibus incurri excommunicationem dicti capituli. Ita penes Bonac. Alterius *lib. 5. disp. 16. c. 4. diff. 1.* Angelus etiam, Palud. & Tabiena, quos affert, ac sequitur Sayrus *lib. 3. c. 34. n. 4.* Filliuc. *tr. 14. c. 10. n. 166.* & *tr. 16. n. 268. cit.* Tolet. *lib. 1. c. 38. n. 13.* & Reginald. *lib. 9. n. 362.* dicens, sic significare Caiet. *verb. excommunicatio, cap. 31.* & de rigore Iuris sic esse tenendum, fateri Suarium *disp. 21. n. 82.*

Negant contra alij, docentes vtrumque ad incurrandam dictam excommunicationem requiri, nempe; & vt quis dicta statuta obseruari curet, & simul non faciat illa è libris Capitularibus deleri. Quia in textu dicti capituli, sic dicitur: *Necnon, & qui de cætero seruari fecerint statuta edita, nisi ea de Capitularibus suis fecerint amoueri.* Quibus verbis, vtrumque requiri, significari videtur. Ita Bonacina *disp. 1. quest. 16. sect. 2. punct. 4. num. 6.* citans pro se Caiet. *c. 31. cit.* Nauarrum *cap. 27. num. 119.* Suarium *disput. 21. sect. 2. numero 80.* & Duardum *Canone 15. quest. 14. n. 2.*

Sed distinctius ego respondeo dicendum; Quod in rigore Iuris loquendo, verior, & probabilior sit prima sententia; secunda verò, mitior & æquior, & in praxi probabilis. Id expresse tenet Suarius *sect. 2. cit. n. 82. in fine*, Vnde bene citat illum Reginaldus pro sua sententia, malè Bonacina pro sua. Sic etiam Alterius *diff. 1. citata in fine*, his verbis: Et hæc opinio Syluestri, & Abbatis videtur valde probabilis, & consona textui. Quid enim refert huiusmodi statuta delere ex Capitularibus, si in praxi & vsu seruarentur? sicut enim qui seruat consuetudinem libertati Ecclesiasticæ repugnantem, quamuis scripta non sit, incurrit hanc excommunicationem, simili modo rationi consonum

consonum videtur excommunicatione innodari, qui statutum seruat, etiamsi ex libro tollat. Et eadem ratio militat è contrario, si quis statutum non seruet, sed illud non delet de libro. Hæc igitur sententia videtur verior, sed opposita mitior & æquior, cum pœne non sint extendendæ, præsertim vbi verba legis sunt ambigua. Propterea in praxi illa non est improbabilis. Hæc Alterius, citans, vt vidimus pro nostra sententia Syluestrum & Abbatem. Caietanus autem clarè militat pro sententia Bonacinæ, vnde haud benè, citat illum pro sua & nostra, Reginaldus.

Q V Æ S T I O XXXVII.

Quando statutum aliquod censendum sit contra libertatem Ecclesiasticam, ita vt nec facere, nec ordinare illud quis possit, nec ordinato uti; nisi velit in excommunicationem huius Bullæ incidere?

Respondeo: Tunc censendum esse. Quando huiusmodi statutum per se, & ex intentione ipsiusmet operis, non autem solius operantis, seu ferentis statutum, attingit libertatem Ecclesiasticam, eamque lædit. Ex quo constat (ait Suarez) quod si statutum tale sit, vt per se non respiciat res Ecclesiasticas, nec harum exemptionem diminuat, licet ipse Legislatores directè intendat detrimentum aliquod, quod per accidens potest inde resultare in Ecclesiasticas personas, & peccet; non tamen agat contra hanc prohibitionem & Censuram: quia statutum ipsum ex se, non est contra libertatem Ecclesiæ, & ea, quæ sunt per accidens, non considerantur. Et è conuersò, si statutum ipsum sit per se repugnans libertati Ecclesiæ, quamuis statuarius speciali intentione non intendat libertatem Ecclesiasticam minuere, sed aliquod temporale commodum suum, nihilominus in hanc Censuram incurret: quia opere ipso voluntariè agit contra hanc prohibitionem. Sic Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 91.* Ex Caietano *verb. excommunicatio, cap. 31. vers. Sextò nota.* Sic item Alterius *lib. 5. disp. 16. cap. 3. pag. 691. vers. Quod verò spectat.* Filliuc. *tr. 16. cap. 10. q. 7. n. 270.* Reginald. *lib. 9. c. 23. n. 359. vers. Ex praua intentione.* Bonac. *hic, disp. 1. q. 16. sect. 2. punct. 2. n. 1.* & penes illum Duardus, Coriolanus, & Soufa.

Q V Æ S T I O XXXVIII.

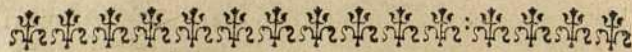
Quenam statuta in particulari censenda sint contra libertatem Ecclesiasticam?

Respondeo dicendum, quod ea, quæ in genere, vel in specie, tollunt, lædunt, vel restringunt priuilegia à Deo, Papa, vel Imperatore, Ecclesiasticis personis, vel Ecclesiis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus concessa, vel consuetudine acquisita. Sic Doctores omnes, præcipuè nuper citati.

Ex quibus colligitur *Primò*, quod illa decreta, seu statuta, quæ restringunt, vel lædunt, impediuntque, immunitatem locorum sacrorum; Administrationem liberam rerum Ecclesiasticarum; Exactionem decimarum; Exemptionem personarum Ecclesiasticarum à laica potestate; Publicationem Bullæ, seu, Executionem literarum Apostolicarum; aut iurisdictionem Ecclesiasticam, sunt decreta contra libertatem Ecclesiasticam, & ideo Iudex laicus, qui talia conderet, statueret, vel ordinaret; aut factis, aut ordinatis vteretur in excommunicationem huius Bullæ incideret. Sic Filliuc. & Bonac. *locis cit.* & alij omnes communiter.

Secundò, quod etiam sunt contra libertatem Ecclesiasticam, illa decreta, quibus Clerici, Ecclesiasticæ personæ timidiore efficiuntur; laici audaciores ad

nocendum illis; vt statutum, v.g. quo percutiens Clericum puniatur decem solidis; percutiens autem laicum solidis viginti. Sic Filliuc. & Bonac. *loc. cit.* Bartol. Angel. Tabiena & Syluest. quos refert ac sequitur Reginald. *loc. cit. n. 358. versu Tenendum est secundò.* & alij. Plures alios casus referunt dicti authores, præcipuè Bonac. *loc. cit.* & Alterius *loc. cit. c. 5. & 6.* Legantur.

DISPUTATIO XVI.

De decimasexta Excommunicatione, lata contra impedientes Prælatos, ne sua iurisdictione utantur.

Q V Æ S T I O PRIMA.

Contra quas personas lata sit hæc Censura?

Respondeo: Quod lata sit *Primò*, contra omnes impedientes Archiepiscopos, Episcopos, & alios Superiores & inferiores Prælatos, & Iudices Ecclesiasticos ordinarios, ne sua iurisdictione Ecclesiastica, contra quoscunque utantur.

Secundò, contra recurrentes ad Cancellarias, & alias Curias sæculares, eludentes sententias Iudicum Ecclesiasticorum Ordinariorum, aut Delegatorum.

Tertiò, contra procurantes à dictis Cancellariis, & aliis sæcularibus Curis, prohibitiones, & mandata etiam pœnalia, contra sententias dictorum Ordinariorum, aut Delegatorum.

Quartiò, contra decernentes huiusmodi prohibitiones & mandata. Et contra exequentes eadem.

Quintò denique, contra dantes auxilium, consilium, patrociniū, & fauorem in eisdem. Sic colligit Filliuc. ex textu huius Canonis 16. qui sic se habet.

Necnon, qui Archiepiscopos, Episcopos, aliisque Superiores & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscunque Iudices Ecclesiasticos ordinarios, quomodolibet hac de causa directè, vel indirectè, carcerando, vel molestando eorum Agentes, Procuratores, Familiares, necnon Consanguineos, & Affines, impediunt quominus sua iurisdictione Ecclesiastica, contra quoscunque utantur, secundum quod Canones, & sacra Constitutiones Ecclesiasticæ, & Decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini statuunt: Ac etiam eos, qui post ipsorum Ordinariorum, vel etiam ab eis Delegatorum quoruncunque sententias, & decreta, aut alias fori Ecclesiastici iudicium eludentes ad Cancellarias, aut alias Curias sæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones & mandata etiam pœnalia, Ordinariis, aut Delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant: eos quoque, qui hæc decernunt & exequentur, seu dant auxilium, consilium, patrociniū, & fauorem in eisdem. Sic Canon. Legatur Filliuc. *tr. 16. c. 10. à q. 10. n. 277.* Alterius *lib. 5. disp. 17. per totam.* Bonac. *hic, disputat. 1. q. 17. Palao disp. 3. puncto 17.*

Q V Æ S T I O II.

An hæc excommunicationem contrahat, qui sine vi & metu, sed precibus, pecunia, præmio, amore, aliæue via, impedit Iudicem Ecclesiasticum, ne sua iurisdictione utatur?

Respondeo: Non contrahere. Quia impedire propriè dicitur ille (ait Alterius) qui obstaculum ponit, ne alius perficiat quod cupit. Quare, vt quis alteri verè & propriè impedimento sit, requiritur vt sit causa, vt alter inuitus, & contra voluntatem cesset ab opere quod intendit, qui autem precibus, amore, aliòue

aliòve simili modo retrahit iudicem, ne iustitia dictante, in aliquem flagitiosum animaduertat, non potest dici impedire iudicem, ab usu iurisdictionis suæ; quia volens, & spontè desinit à munere suo, & subornatus, mouetur voluntariè ad aliquid iniuste agendum. Sic Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 1. col. 7. vers. Impedire propriè*, (non *versu, Tribus autem modis*, vt citat Bonacina) Filliucius *quas. 10. cit. dicto 2. n. 278*. Vgolinus, Graffius, Duard. & Coriolanus, quos citat, & sequitur Bonacina *quas. 17. cit. punct. 1. n. 2. & 3.*

QVÆSTIO III.

An qui iniuste impedit Prælatos, ne sua iurisdictione vtantur, hanc excommunicationem incurrat?

Respondeo non incurrere. Quia Summus Pontifex solum excommunicat impediētes Prælatos, ne sua iurisdictione vtantur, *secundum quod Canones, & statunt*: at sic est, quod, quando quis iuste impedit Prælatos, hi non vtuntur iurisdictione Ecclesiastica, iuxta Canones, sed potius contra: ergo. Sic Alterius *cap. 1. cit. col. 9. vers. Sequitur*. Filliucius *quas. 10. cit. dicto 1. num. 277.* & Bonacina *punct. 1. cit. num. 4.* Qui hinc benè colligit; nec affici hac excommunicatione illum, qui Prælatum impedit, ne sua iurisdictione vtatur in eum, qui non est illi subditus. Nec illum, qui prohibet, ne iudex Ecclesiasticus progrediatur in causa, in qua reus legitime appellauit. Nec illum, qui impedit Prælatum excommunicatum vitandum, ne iurisdictionem exercent. Nec illum, qui iudicem Ecclesiasticum præuenit in causa mixti fori: Quia omnes isti non impediunt iniuste, sed iuste: & ideo non incurrunt censuram huius Canonis.

QVÆSTIO IV.

An non solum publica persona, quæ iurisdictionem habent, sed etiam priuata impediētes iudices Ecclesiasticos, ne suam iurisdictionem exercent, huius Canonis excommunicationem incurrant?

Affirmant apud Bonacinam, Filliucius *tract. 16. cap. 10. quas. 9. ad finem*, Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 1. vers. Sed dubitari potest*, & Vgolinus *hic §. 1. num. 1. vers. Quæ excommunicatio*. Quia Summus Pontifex vniuersaliter, & absque limitatione loquitur: *Necnon, qui quomodolibet impediunt*. ergo omnes personas vniuersaliter comprehendit.

Alij è contra respondent, solum incurrere personas, quæ auctoritate publica fungentes impediunt iudices Ecclesiasticos; minimè verò personas priuatas. Quia Canon iste verè continuatur cum præcedenti, vt indicat apertè dictio illa, *Necnon qui*: at sic est, quod in præcedenti tractatur solum de personis publicis, quæ ex prætenso officio, personas Ecclesiasticas ad sua tribunalia trahunt, vt supra *disp. antecedenti, quest. 4.* habitum est: ergo hic Canon eodem modo de publicis solum personis intelligendus est. Sic Bonacina *hic disp. 1. quest. 17. punct. 1. num. 7.* citans pro se, Graffium *part. 1. lib. 4. cap. 18. num. 139.* Duardum *hic quas. 3.* Nauarrum *cap. 27. num. 69. & 70.* Suarium *disp. 21. num. 75.* necnon, & Filliucium *tract. 16. cap. 10. quas. 10. num. 277.* & Alterium *cap. 1. cit. col. 1. vers. Necnon*, dicens, hos vltimos sibi esse contrarios. Sed certè, nec Filliucius, nec Alterius, sibi contrarij sunt: Nam locis pro hac secunda sententia citatis, solum supponunt, vt certum incurrere hanc censuram illos, qui auctoritate publica impediunt iudices Ecclesiasticos; non tamen negant incurrere priuatas

R. P. Leand. de Censuris.

personas: quia Filliucius id supposuit *quas. 9. n. 276.* & Alterius postea immediatè, id, posita quæstione; statuit. Vnde licet hæc sententia Bonacinæ sit probabilis, probabilior est Filliucij, & Alterij, ob eorum fundamentum; & ideo à nobis tenenda.

QVÆSTIO V.

An qui noctu dilacerat edictum Episcopi in loco publico affixum, huius Canonis excommunicatione feriatur?

Negant Authores primæ sententiæ feriri censura huius Canonis. Quia non impedit iurisdictionem Episcopi auctoritate publica. Sic Bonac. *punct. 1. cit. num. 8.* Graffius, & Duardus penes ipsum, licet addant peccare grauiter, & graues pœnas mereri.

Sed melius iuxta à nobis dicta respondeo feriri dicta censura: Quia prædictus dilacerans edictum, verè impedit iudicem Ecclesiasticum, quod sufficit, cum non sit necessum ad hoc, vt sit persona publica.

QVÆSTIO VI.

Quot modis potest impediri iudex Ecclesiasticus, ne vtatur iurisdictione sua?

Respondeo quod tribus. *Primò*, vt non incipiat exercere ea, quæ ad iurisdictionem spectant. *Secundò*, vt non prosequatur, & executioni mandet ea; quæ iudicauit, & *Tertio*, vt reuocet ea, quæ perfecit, & executus est. Exemplum primi, & tertij modi impediendi Ecclesiasticum iudicem, reperies apud Trident. *sess. 25. cap. 3. prope finem*, vbi dicitur: *Nefas esse seculari Magistratui prohibere Ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet.* Quod autem iudex impediatur, modo secundo; clarè constat, eo quod, nihil refert iudicasse, nisi mandatum executioni mandetur, cum hoc sit sententiæ finis. Sic Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 1. col. 8.* Filliucius *tract. 16. cap. 10. quas. 1. n. 281.* & penes ipsum Vgolinus *hic n. 1.*

Ex quibus colligitur, quod in quocunque genere horum trium modorum, iudicis Ecclesiastici iurisdictione impediatur, sufficet ad contrahendam hanc excommunicationem.

QVÆSTIO VII.

An impediētes Abbates, Decanos, Archidiaconos, & Vicarium generalem Episcopi, ne sua iurisdictione vtantur, hanc excommunicationem contrahant?

Respondeo tanquam certum: Contrahere, quia verè impediunt Prælatos habentes iurisdictione illorum dignitati annexam; ac proinde ordinariam; quod expressè est prohibitum in hoc Canone. Sic Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 1. col. 6. vers. Sequitur secundò*. Filliucius *cap. 10. citato, quas. 10. num. 279.* Reginaldus *lib. 9. num. 367.* Duardus *hic quas. 7. num. 6.* Vgolinus *hic §. 1. num. 1. vers. Item afficit*, Bonacina *punct. 1. cit. num. 11.* Qui ex Vgolino id extendit non solum ad impediētem Cardinales, ne iurisdictione vtantur in Ecclesia sua titulari; verum etiam ad impediētem Generales, vel Prouinciales Ordinum: necnon ad impediētem legatos à latere, vel Nuncios; tum quia sunt Episcopi, de quibus expressa fit in textu mentio: tum etiam, quia iurisdictione, quam habent, iure ordinario ipsis competit.

Q V Æ S T I O V I I I.

An etiam incurrat censuram huius Canonis, qui impedit iudices Ecclesiasticos ordinarios in causis mixti fori?

Respondeo dicendum, quod incurrat, si hos iudices impediatur, cognoscendo causam, seu illam definiendam accipiendo, antequam ad iudicem Ecclesiasticum deducta sit; quia non præuenit iniuste, cum in his mixti fori criminibus, locus præuentioni detur, iuxta nuper dicta. Secus verò si impediatur iudicem Ecclesiasticum, casu, quo hic laicum iudicem præuenit, aut aliàs ius habeat cognoscendi; quia tunc iudex laicus impediens, excommunicatione afficitur, quia verè impedit iudicem Ecclesiasticum ne sua iurisdictione utatur. Sic Bonacina *disp. 1. quest. 17. punct. 1. num. 14* Vgolin. *hic §. 2. vers. Quarto*. Duard. *q. 5. Soufa disp. 85. Graffius lib. 4 hic, n. 126.* & Filliuc. *tr. 16. cap. 10. quest. 10. n. 280.* ita dicens: Impedientes Prælatos ne sua iurisdictione utantur in causis de consuetudine spectantibus ad forum Ecclesiasticum, etiam incurrunt: quia eiusmodi ratio agendi causas, approbatur etiam per Canones, ex cap. *Clericus*, & cap. *Cum sit generale, de foro comp.* Idem dic de impediens in causis mixtis, quando Ecclesiastici præueniunt, eodem enim modo excommunicati essent. Sic Filliucius.

Q V Æ S T I O I X.

An impediens Episcopum ne absolutionem sacramentalem alicui impendat; aut ne potestatem ordinis exerceat, censuram huius Canonis incurrat?

Affirmat incurrere impediens Episcopum, ne exerceat actus ad potestatem ordinis pertinentes; puta, ne conferat Sacramentum Confirmationis, Chrisma conficiat, sacret oleum infirmorum; creet Clericos, &c. Alterius *lib. 5. disp. 17. cap. 1. col. 4. pag. 711. quest. 2.*

Sed probabilius longè respondeo: In neutro casu incurrere, quia probabilius est, quod Canon hic solum loquatur de impediens vsum iurisdictionis fori externi, non ordinis, ut patet ex illis verbis: *Quominus sua iurisdictione Ecclesiastica contra quoscumque utantur.* Sic Vgolin. *hic num. 3.* Duard. *quest. 7. num. 7.* quos affert, & sequitur Bonacina *punct. 1. cit. num. 16. & 17.*

Q V Æ S T I O X.

An si quis ad tribunalia secularia recurrat, antequam Iudices ordinarij sententias ferant, excommunicationem huius Canonis contrahat?

Negant Duard. *can. 16. q. 1. Vgolin. n. 1.* & Alterius *disp. 17. cit. cap. 2. col. 1. vers. Quare*, & Palao *disp. 3. punct. 17. n. 8.* & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: Contrahere, quia, quamuis excommunicatio lata in secunda parte huius Canonis, illis verbis: *Ac etiam eos, qui post sententiam*, &c. Videatur esse tantum contra recurrentes ad tribunalia secularia, post sententias datas à iudicibus Ecclesiasticis, comprehenduntur tamen his sequentibus verbis: *Aut alias* (id est, aliter, aut alio modo) *fori Ecclesiastici iudicium eludentes.* Sic Filliuc. *tract. 16. cap. 10. q. 11. dicto 3. n. 283.* Bonacina *disp. 1. q. 17. punct. 1. n. 23.* Reginald. *lib. 9. n. 369.* & alij. Nec plura de hoc Canone, quia quæ occurrere possunt, ex dictis *disp. 15.* dissolui à legente queunt.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

DISPUTATIO XVII.

De decimaseptima Excommunicatione lata contra usurpantes Sedis Apostolica, & aliorum Ecclesiasticorum iurisdictiones, aut fructus, aut denique contra illos, sine facultate superioris, sequestrantes.

Q V Æ S T I O P R I M A.

Contra quas personas lata sit hæc censura?

RESPONDEO quod contra omnes, quæ iurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus, pertinentes ad Sedem Apostolicam, vel ad quascunque alias Ecclesiasticas personas, ratione bonorum Ecclesiasticorum usurpant: aut eosdem sequestrant sine facultate legitima. Sic expressè colligitur ex textu huius Canonis, qui sic se habet.

Qui iurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus ad Nos, & Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes, usurpant: Vel etiam, quavis occasione, vel causa, sine Romani Pontificis, vel aliorum, ad id legitimam facultatem habentium, expressa licentia, sequestrant. Sic Canon: secundum quod referunt Nauarr. *cap. 27. n. 69.* Viualdus *hic casu 17.* Reginald. *lib. 9. cap. 25. post n. 370.* & Bonac. *hic disp. 1. q. 18. in princip.*

Q V Æ S T I O II.

An personæ, quæ per hunc Canonem, prohibentur iurisdictiones, fructus, redditus, &c. Ecclesiasticorum usurpare; sint solum personæ publicæ, & potestatem habentes; an etiam priuatæ?

Affirmare consequenter debebant Bonacina, & alij citati *supr. disp. præcedenti, quest. 4.* quibus addi possunt Palao *disp. 3. punct. 18. c. 3.* Vgolin. & Anton. de Soufa penes illum, qui apertè id sentiunt, eo quod hic Canon etiam continuatur cum decimoquarto, ut denotat illa dictio relatiua, *Qui iurisdictiones*: at in illo, solum tractatur de personis publicis: ergo & in isto.

Sed probabilius respondeo (iuxta à nobis supradicta) quod omnes personæ, tam publicæ, quàm priuatæ prohibeantur usurpare; quamuis principaliter personæ publicæ, & potestatem habentes, siue sint officiales, & Magistratus; siue etiam Imperatores, Reges, & Principes, eo quod ratione potestatis, quam habent, facilius quàm priuatæ personæ, bona prædicta soleant sibi usurpare. Nam textus vniuersaliter loquitur. Nec obstat ad contrarium tuendum, quod iste Canon cum decimoquarto, qui solum de personis publicis agit, continuetur. Nam licèt hoc verum sit; non verò, quod illa particula, *Qui iurisdictiones*, sit relatiua ad personas, de quibus in illo Canone fit mentio: sed vniuersalis, & initiatiua nouæ clausulæ, & ideo comprehendit omnes, facitque hunc sensum: *Et omnes qui*, &c. Legatur Barbosa *dictione 414.* Sic Bonacina *hic disp. 1. quest. 18. punct. 3. num. 1. & 2.* & penes illum, Vgolinus, & Duardus. Alterius *lib. 1. disputat. 18. cap. 1. columna 1.* Filliucius *tract. 16. cap. 8. quest. 8. num. 212.* Reginaldus *cap. 25. cit. num. 372.*

QVÆSTIO III.

An non solum laica persona, verum etiam Ecclesiastica, prædicta usurpantes; sint hac censura comprehensa?

NEgat apud Bonacinam, Anton. de Soufa *hic cap. 28. disp. 90. vers. Respondendum*: ubi ait, Ecclesiasticos non ligari hac censura, dum fructus Ecclesiasticorum sequestrant auctoritate Ecclesiastica, sed solum dum funguntur laica auctoritate: vel dum præfatos fructus, tanquam sæculari titulo sibi debitos, usurpant. Quia Summus Pontifex consulere intendit immunitati Ecclesiasticæ contra laicos. Et hanc sententiam esse probabilem, apertè innuit Reginaldus *n. 372. cit. cum oppositam, probabilem tantum vocet. Et illam tenet Palao punct. 18. num. 3. & Duard. penes ipsum.*

Sed probabilius certè respondeo: Non solum laicas personas, verum etiam Ecclesiasticas, sub censura hac esse comprehensas. Quia Summus Pontifex absolute, & vniuersaliter loquitur, nec distinguit de laicis, vel Ecclesiasticis: ergo de omnibus indistinctè est intelligendus. Nam licet præcipuè intenderit consulere bonis Ecclesiasticorum, ne auctoritate laicorum offendantur; verba tamen eius generalia sunt, nec ad alios limitata. Sic Reginaldus *loco cit. Vgolin. & Duardus, quos affert, & sequitur Bonacina q. 12. cit. punct. 3. n. 1. & 2. Filliuc. tr. 16. c. 8. quest. 8. dicto 4. n. 212. Alterius lib. 5. disp. 18. cap. 1. col. 1. & communis.*

QVÆSTIO IV.

An fures, seu latrones, qui fructus, seu proventus Ecclesiasticorum furantur, aut rapiunt, incidant in censuram huius Canonis?

Affirmat Sayrus *lib. 3. cap. 21. num. 4.* Cuius sententiam, eo non citato, reputat probabilem Filliuc. *cap. 8. cit. quest. 11. n. 223.* eo quod verbum *usurpare*, etiam admittat hanc significationem, nempe, acceptionem quamcumque rei alienæ, animo faciendi illam suam.

Sed probabilius longè respondeo: Non incidere, quia probabilius longè est, quod verbum *usurpare*, strictè, & formaliter sumptum, solum significat illam actionem, qua quis aliena sibi tanquam propria, aut tanquam sibi debita, adscribit, seu (vt alij loquuntur) illam actionem, qua quis rem alienam rapit, non tanquam alienam, sed tanquam propriam, ac si ad se pertineret: at sic est, quod fures non rapiunt prædicta bona ac si ea ad se pertinerent, sed potius vt sunt aliena: ergo. Sic Caiet. *verb. excommunicatio, cap. 27. conditione 2. Nauarrus cap. 27. num. 70. declaratione 6. Suarez hic disp. 21. sect. 2. num. 96. Alterius disp. 18. cap. 1. col. 4. vers. Ad hunc modum. Tolet. lib. 1. cap. 28. verb. Tertia. Filliuc. loc. cit. Duard. Vgolin. Reginald. & Soufa, quos citat, ac sequitur Bonacina disp. 1. q. 18. punct. 1. n. 3. & 4. Luylius lib. 3. disp. 28. dub. 6. vers. Tertio docet. Sà de excomm. Bulla Cœna, num. 17. Palao disp. 3. punct. 18. num. 4. & communis.*

QVÆSTIO V.

An qui usurparet proventus alicuius Episcopatus, seu beneficij, aut Ecclesie vacantis, hanc incurreret censuram?

NEgant Caiet. *verba excommunicatio, cap. 27. vers. Tertia, & Toletus lib. 1. summa, cap. 29. num. 5. aliàs cap. 28. vers. Secunda.* Quia existimant, necessarium esse ad hanc censuram incurrendam, vt proventus, seu

R. P. Leand. de Censuris.

fructus, qui usurpantur, sint alicuius certæ Ecclesiasticæ personæ, vel communitatis; quia in textu excommunicatur solum, *usurpans iurisdictiones, fructus, vel proventus ad personas Ecclesiasticas pertinentes.* Sed sic est, quod quando dicta beneficia vacant, proventus illorum ad nullam certam personam pertinent: ergo qui illa sibi usurparet, licet peccaret mortaliter, & esset innoxius restitutioni, non tamen hanc censuram incurreret. Horum sententiam esse probabilem, contra Suarium, defendit Luylius *loc. cit. vers. Secundò necessarium est.*

Sed probabilius longè respondeo: Incurrere hanc censuram, quia hæc non est lata præcipuè in commodum personæ, sed in defensionem Ecclesiasticæ immunitatis, & dignitatis. Quod ergo intendit Pontifex per hunc Canonem, est cohibere usurpatores Ecclesiasticorum proventuum, siue illi ad determinatam pertineant personam, siue non: nam hoc valde accidentarium est ad finem legis. Præterquam quod dici potest, præfatos fructus pertinere ad Summum Pontificem, tanquam ad supremum dispensatorem, qui potestatem habet, eo tempore vacationis, obuidentes impendendi in suos, vel in aliorum vsus. Sic optimè Nauarr. *cap. 27. num. mibi 70. vers. Sexta, quod per illa verba, ubi id latè contra Caietanum probat. Vgolin. hic cap. 17. §. 1. vers. Quintò. Sayrus lib. 3. cap. 21. num. 4. Suarez disp. 21. sect. 2. num. 97. ubi ait, contrarium sibi videri improbable: Alterius lib. 5. disput. 18. cap. 2. col. 4. vers. Ex his quinque. Filliucius loc. cit. num. 217. Bonacina disp. 1. quest. 18 punct. 2. n. 31 & penes ipsum, Duard. Reginald. & Soufa. Luylius etiam loco cit.*

QVÆSTIO VI.

An usurpans fructus Sedis Apostolicæ, mortuo Summo Pontifice, huius Canonis censuram incurrat?

Respondeo tanquam certum: Incurrere, quia usurpat fructus ad Sedem Apostolicam, seu ad Ecclesiam Romanam pertinentes, quod expressè prohibetur in textu illis verbis: *ad Nos, & Sedem Apostolicam.* Sic DD. citati, præcipuè Nauarrus *loc. cit. ubi ait, neminem contrarium dixisse. Qui addunt idem esse dicendum de usurpante fructus alicuius Monasterij, in quo, aut omnes Religiosi mortui sunt; aut nulli tunc reperiantur, eo quod aliò translati sint. Legantur Alterius, Suarez, Nauarr. Bonac. & alij loco cit.*

QVÆSTIO VII.

An usurpans fundos, prædia, Ecclesias, vel ipsamet beneficia, censuram hanc etiam incurrat?

NEgant aliqui, casu quo solum usurpet fundos, prædia, Ecclesias, vel beneficia, non fructus ab iis prouenientes: Quia Pontifex solum excommunicat usurpantem fructus, proventus, aut redditus. Ita apud Bonacinam, Duard. *hic quest. 8. num. 18. & Vgolin. cap. 17. §. 2. num. 1.* Quorum sententiam speculatiuè loquendo esse veriore, affirmat Palao *ubi infra.*

Sed probabilius longè respondeo: Etiam censuram hanc incurrere. Quia occupans, seu usurpans præfata bona, & Ecclesias, verè dicitur usurpare sibi ius fruendi huiusmodi bonis: at sic est, quod nomine fructus non solum veniunt fructus, qui suapte natura, vel industria hominum nascuntur, sed etiam vsusfructus, aut ius fruendi, *l. vacca emptor, ff. de enict. & l. per seruum, §. si vsusfructus, ff. de vsu, & habitat:* ergo usurpans prædicta bona, verè dicitur usurpare eorum fructus, & consequenter,

Ff 2 huius

huius Canonis censuram incurrere. Sic Bonacina *disp. 1. q. 18. punct. 2. n. 28.* Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 1. col. 5. dub. 1.* vbi ait, id certissimum, & ab omni difficultate prorsus alienum, sibi videri. Legatur idem *col. 1. & 2.* & Palao *disp. 3. punct. 18. n. 19.* vbi ait, hanc sententiam practicè loquendo, esse tenendam.

Secus dicendum est, de vsurpante prædia beneficij temporalis, quia hinc solum excommunicatur vsurpans fructus, redditus, &c. pertinentes ad Ecclesiasticas personas, ratione beneficiorum Ecclesiasticorum. Sic Bonac. *n. 19.* & Duard. *can. 17. q. 9. n. 2.*

QVÆSTIO VIII.

An vsurpans iurisdictionem spiritualem Prælatorum, sit per hunc Canonem excommunicatus?

Negat Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 1. col. 1. vers. Iurisdictiones.* Quia existimat, Pontificem in hoc Canone, solum excommunicare vsurpantem iurisdictionem temporalem Prælatorum; eo quod de impediendis iurisdictionem spiritualem pertractauit in *can. 14. 15. & 16.*

Sed probabilius longè respondeo. Etiam per hunc Canonem esse excommunicatum, quia longè probabilius est, per hunc Canonem excommunicari illum, qui iurisdictionem quamcumque sibi verè vsurpat, siue sit Ecclesiastica, siue temporalis; siue ordinaria, delegata, aut accessoria: siue contentiosa, aut gratiosa, aut voluntaria. Quia Canon absolute, & vniuersaliter loquitur de iurisdictionibus: ergo de vsurpante quamlibet intelligendus est. Nec incongruum est in hoc Canone iterum de iurisdictione spirituali agere; cum hic agat Pontifex de fructibus beneficij Ecclesiastici, inter quos, iurisdictione recenseri potest, vt bene Suarez *disp. 22. sect. 2. n. 9.* Sic ipse *disp. 21. sect. 2. n. 95.* Vgolin. Duard. Soufa, & Filliuc. quos citat, & sequitur Bonac. *disp. 1. quest. 18. punct. 2. n. 3.* Palao *disp. 3. punct. 18. n. 9.*

QVÆSTIO IX.

An qui scienter retinet fructus beneficij, aut Ecclesie, ab alijs vsurpatos; in excommunicationem hanc incidat?

Respondeo tanquam certum: Incidere statim ac illos tanquam proprios retinere incipit, quia, qui retinet fructus Ecclesiasticos, animo eos sibi appropriandi, & non restituendi, verè dicitur illos vsurpare; quamuis non ipse, sed alius arripuerit; nam in iure, idem est rem vsurpare, ac iniuste retinere. cap. *Indignè 12. q. 2. & cap. Sicut, dist. 47.* Sic Alterius *cap. 1. cit. dub. 2. pag. 720.* Filliuc. *tract. 11. cap. 8. num. 224.* Duard. *can. 17. q. 13. n. 3. vers. Octauò.* Bonacina *punct. 3. num. 3.* ex quo constat, excommunicatos esse hæredes scienter detinentes fructus Ecclesiasticos à testatoribus vsurpatos. Secus esset dicendum, si retinens non intenderet tales fructus sibi appropriare, sed solum retinere tanquam alienos, quia tunc non incurreret hanc censuram, licet peccaret contra iustitiam iniuste eos detinendo, vt *suprà quest. 4.* est habitum.

QVÆSTIO X.

An qui vsurpat fructus alicuius Clerici, titulo patrimonij ei competentes; Canonis huius censuram contrahat?

Respondeo dicendum: Non contrahere, quia tunc non vsurpat fructus ad Ecclesiasticos pertinentes ratione monasterij, vel beneficij, vel Ecclesiarum,

quod Canon exigit. Sic ex Caietano *verb. Excommun. cap. 27.* Nauarr. *cap. 27. num. mihi 70. vers. Sexta, quod per illa.* Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 95.* Graff. Filliuc. Duard. Soufa, Tolet. & alij, quos citat, & sequitur Bonac. *disp. 1. q. 18. punct. 2. num. 23. & 27. & punct. 3. n. 5.* Qui addit, id adhuc habere verum, casu quo vsurparet fructus ex bonis patrimonij ad cuius titulum fuit ad sacros ordines promotus. Quod additum est verum, quidquid contrarium sentiant Vgolinus *hic cap. 17. §. 2. num. 1. vers. Secundo.* Duard. *hic q. 5. n. 5. & q. 13. n. 2.* & Marra *de iurisd. part. 4. casu 11. 49. & 101.* Quorum sententiam reputat probabile Filliucius, licet probabiliorum nostram *tract. 16. cap. 8. q. 9. n. 214.*

QVÆSTIO XI.

An creditor, qui non potest alia via suum creditum recuperare; incurrat hanc censuram, subtrahendo Clerico ex fructibus beneficij, quantum credito correspondet?

Respondeo tanquam certum: Non incurrere. Sic Filliuc. *tract. 16. cap. 8. quest. 11. dicto §. num. 227.* his verbis: Idem dicendum, si creditor non valens, alia via recuperare suum creditum, occultè sibi satisfaciat, vel etiam per vim sibi appropriet, quia accipit, quod sibi debetur iusto titulo (*nempe, compensationis*) & multo magis si per iudices competentes Ecclesiasticos, eisdem fructus capi faciat tanquam pignora, &c. Sic ille. Et ante illum, Nauarr. *lib. 5. consil. de sent. excommun. consil. 31. per totum, & in Man. cap. 27. n. 69.* aliàs 70. ex Caiet. *verb. excommunicatio, c. 27.* Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 1. col. 4. vers. Hinc sequitur.* Bonacina *disp. 1. quest. 18. punct. 3. num. 6.* Addens idem à fortiori dicendum esse de illo, qui consentiente beneficiario expresse, vel tacite, fructus ipsius subtrahit.

QVÆSTIO XII.

An clerici cadentes arbores frugiferas suorum beneficiorum, & eas sibi appropriantes, in hanc excommunicationem incidant?

Respondeo tanquam quid certum: Non incidere, quia licet, cum sint tantum vsufructuarij, nequeant cadere arbores fructiferas sui beneficij; tamen cum sua beneficia legitime possideant, non possunt proprie dici vsurpatores dictarum arborum, etiam sibi eas appropriando, & consequenter in hanc censuram non incidunt. Sic Filliucius *loc. cit. n. 225.* & Bonacina *q. 18. cit. punct. 2. n. 30.* Qui tamen ex Nauarro addunt incidere nihilominus in suspensionem, vel excommunicationem latam in *Clement. 1. de reb. Eccles. non alien. casu quo cædens prædictas arbores, alienauit illas, vendendo, donando, aut alijs modis alienando.* Et hæc sufficiant pro primæ huius Canonis clausulæ explanatione. Pro secunda, sit

QVÆSTIO XIII.

An persona, quæ per hunc Canonem prohibentur sequestrare dictos fructus Ecclesiasticos, non solum sint publica, sed etiam priuata?

Respondeo tanquam certum: Solum personas publicas prohiberi sequestrare dictos fructus. Quia sequestratio propria nequit fieri nisi auctoritate iudicis. Sic optimè Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 2. col. 3.* his verbis: Sequestrare est rem penes tertium deponere, quod duobus modis contingit fieri. Altero modo consensu partium, & dicitur voluntaria sequestratio. Altero modo auctoritate iudicis, &

& appellatur necessaria, vt notat Abbas in *c. Dilectus*, n. 11. & seq. de *sequestr. possess.* &c. In hoc Canone accipitur pro sequestratione necessaria, quæ fit à iudice. Fertur enim hæc excommunicatio ad tuendam dignitatem, & iurisdictionem Prælatorum Ecclesiasticorum contra iudices sæculares, qui illam vsurpare volunt, & potestate laicali ratione officij, quod gerunt, sequestrant iurisdictionem, & fructus ad Ecclesiasticas personas spectantes. Sic ille. Sed an benè in hoc quod id limitet ad iudices sæculares, statim videbimus. Filliucius etiam *tract. 16. cap. 8. quæst. 8. dicto 4. n. 212. & 229. Bonac. disp. 1. q. 18. punct. 1. n. 8. vbi sequestrare in genere definit: Esse rem aliquam de qua inter duos controuertitur, tradere alicui certæ personæ custodiendam, vel etiam possidendam, donec lis dirimatur, & constet cui de iure debeat. Sequestrare verò prout in hoc Canone sumitur, dicit, idem esse, ac bona iurisdictionaliter deponere, seu impedire ne ab Ecclesiasticis personis ad quas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, vel beneficiorum pertinent, percipiantur. Legatur ille. Necnon Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 98. Duard. hic quæst. 10. Reginald. lib. 9. cap. 25. à n. 372. Alterius, & Filliucius loc. cit.**

QVÆSTIO XIV.

An etiam iudices Ecclesiastici sequestrantes bona ad personas Ecclesiasticas pertinentes, sint sub hac censura comprehensi?

Negant, vt nuper vidimus, Alterius, & Filliucius *loc. cit.* Vgolinus *hic, vers. Est etiam.* Duardus *q. 13. vers. Ampliatur,* & Soufa *cap. 28. disp. 90.* ob rationem ab Alterio allatam. Et quamuis satis probabiliter,

Nihilominus non minus, respondeo esse etiam sub hac censura comprehensos. Quia Canon generaliter loquitur, nec distinguit de laicis, aut Ecclesiasticis: ergo. Sic Bonacina *disp. 1. q. 18. punct. 3. n. 2. & 7.* & constat ex dictis suprâ *quæst. 3.* agentes de personis, quæ comprehenduntur sub censura lata in prima huius Canonis clausula.

QVÆSTIO XV.

An non solum iudices, sed etiam eorum Ministri exequentes sequestrum, hanc excommunicationem incurrant?

Respondeo tanquam certum: Etiam incurrere, quia, etsi ministerialiter, veri sunt sequestratores. Adde, quod exequens, vnum censetur cum iudice mandante; cum illius auctoritate operetur, & vnum sit vtriusque delictum, *l. Athletas, ff. de fals.* Sic Filliuc. & Soufa *loc. cit.* qui tamen solum de Ministris laicæ potestatis loquuntur, & licet consequenter, non ita benè, iuxta nuper à nobis dicta, Bonacina *punct. 3. cit. n. 9.* & alij communiter.

QVÆSTIO XVI.

An qui instat, & procurat apud iudicem præsertim secularē sequestrationem Ecclesiasticorum fructuum sibi concedi; incidat in hanc censuram?

Affirmat Tolerus *lib. 1. sum. cap. Bonacinae 30. n. 6. vers. Aduerte: mihi, cap. 29. num. 4.* his verbis: Aduerte etiam excommunicationem Bullæ extendi ad per se, vel per alios, directè, vel indirectè aliquid prædictorum facientes, exequentes, procurantes, consilium, auxilium, aut fauorem dantes. Vbi nota

R. P. Leand. de Censuris.

hanc extensionem comprehendere omnia à principio decimæ quartæ inclusiue excommunicationis dicta, vt notat Syluester *verb. excommun. 7. §. 70. 71. 72.* & Tabiena *verb. excommun. 6. num. 12.* & propterea sub vno contextu *conu.* legitur. Ita Tolet. & ex parte Duard. *can. 17. q. 2. n. 1. & q. 13.* Quorum sententiam esse probabilem ait Filliuc. si verum sit decimam quintam, decimam sextam, & decimam septimam excommunicationem vnum caput efficere.

Sed probabilius multo respondeo dicendum, quod licet olim tempore Clementis VII. & Pauli III. verè incideret in hanc censuram procurans apud iudicem, sequestrationem præfatam; eo quod in Bullis illorum addita erant hæc verba: *Vel per se, vel alium, seu alios, directè, vel indirectè prædicta exequi, vel procurare, aut in eiusdem consilium, auxilium, vel fauorem præstare non ventur.* Modò tamen nullo modo incidat: quia præfata verba, sublata sunt his temporibus à Bulla, ex quo apertè colligitur, Summum Pontificem non intendere censura afficere procurantes, aut instantes apud iudices, sibi sequestrationem fructuum Ecclesiasticorum concedi: quia quando verba legis tolluntur, dispositio, quæ ex verbis sumenda est, cessat. *l. 4. §. Prætor. ff. de damn. infect. l. statum, in princ. ff. de admin. tut.* vbi Bart.

Nec obstat, quòd opponit Toletus, quod hic Canon connectatur cum præcedentibus, in quibus etiam excommunicantur mandantes, procurantes, &c. Quia verba præcedentium Canonum, seu excommunicationum, nullo modo referuntur ad hunc Canonem, cum distinctum sensum à præcedentibus faciat. Sic Nauarr. *consil. mihi 38. (Bonacinae 36.) de sent. excomm. per totum.* Et ex illo Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 2. vers. Postulabit aliquis.* Filliuc. *tract. 16. cap. 8. quæst. 12. n. 228. & 232.* Vgol. & alij, quos affert, & sequitur Bonacina *disp. 1. q. 18. punct. 3. n. 10.*

QVÆSTIO XVII.

An iudex sequestrans fructus Ecclesiasticos, ad tollendas lites, aut ob aliam honestam causam, sit per hunc Canonem excommunicatus?

Respondeo tanquam quid certum: Esse, quia Pontifex quamlibet sequestrationem, quauis occasione, vel causa fiat, expressè sub excommunicatione prohibet. Per hanc enim dictionem, *Quauis*, quæ vniuersalis est, remouet omnem excusationem, quæ excogitari potest. Vnde siue fructus Ecclesiastici sequestrantur ad tollendas lites, contentiones, inimicitias, aut discordias, & alia mala: aut ne distrahantur, aut dissipentur; aut ne illos retinens ius acquirat in possessorio; siue ex quacumque alia causa, semper incurritur hæc censura. Sic Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 2. col. 2. vers. Veletiam quauis occasione.* Duard. & Vgolinus, quos sequitur Bonacina *punct. 3. cit. n. 11.*

QVÆSTIO XVIII.

An iudices laici, qui fructus Ecclesiasticos sequestrant, sine facultate legitima, incurrant hanc censuram, si id faciant, vt Ecclesiastici, radio affecti, desistant ab vsurpatione secularis iurisdictionis, casu, quo vsurpatam illam habeant?

Negatiuam sententiam tenuisse Couarruuiam *præct. quæst. cap. 35. n. 3.* & alios, apud Martam, & Duardum, affirmat Bonacina *infra citandus.* Sed certè Couarruuias loco à Bonacina citato, id nullo modo docet, vt legenti constabit. Vnde quidquid alij sentiant:

Oppositum omnino respondeo dicendum. Iudices præfatos etiam in casu præassignato excommunicationem huius Canonis incurrere. Quia sub pœna illius, absolutè prohibet Pontifex bona Ecclesiasticorum, quavis occasione, vel causa sine legitima licentia sequestrari. Sic Marta, Duard. & Azor, quos citat, ac sequitur Bonac. *disp. 1. q. 18. punct. 3. n. 12.*

QVÆSTIO XIX.

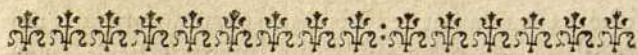
An non solum Romanus Pontifex, sed & alij Prælati possint iudicibus secularibus facultatem sequestrandi fructus Ecclesiasticos concedere?

Respondeo tanquam certum: Possè, quia id expressè habetur in hoc Canone iis verbis: *Sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia.* Possunt ergo etiam talem facultatem concedere Episcopi, & eorum Vicarij, necnon & à fortiori, legatus Sedis Apostolice, vel Nuncius. Quia sicut hi omnes potestatem sequestrandi habent, ita etiam ad alijs ipsam tribuendam. Sic Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 2. col. 1. in princip. & col. 2. vers. Sine Romani Pontificis.* Vgolinus *hic, vers. Vel etiam.* Reginaldus *lib. 9. cap. 25. num. 373.* Bonacina *punct. 3. cir. n. 14.* Addens, eandem facultatem concedere posse partes litigantes, modò vtraque consentiat.

QVÆSTIO XX.

An bonorum Ecclesiasticorum usurpatio non solum in hac Bulla, sed etiam in alijs locis vetita sit?

Respondeo esse pluribus in locis, cap. *Non minus, de immun. Eccles.* cap. *Prædica, & seqq. 12. quest. 2. cap. Attendendum est 17. quest. 4. in Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 9. & 10. & nouissimè in Tridentino sess. 22. cap. 11. & ultimo.* De quibus latè agit Bonacina *hic disp. 1. quest. 1. punct. 4. per totum.* Legantur etiam Alterius *lib. 5. disp. 18. cap. 2. col. ultima.* Filliuc. *tract. 16. cap. 8. quest. 12. & alij.*

DISPVATIO XVIII.

De decima octaua Excommunicatione lata contra imponentes Decimas, & alia onera Ecclesiasticis personis, Ecclesijs, Monasterijs, & eorum fructibus.

QVÆSTIO PRIMA.

Contra quas personas fertur hæc Excommunicatio?

Respondeo dicendum, quod fertur *Primò*, contra omnes personas cuiuscunque sint dignitatis, ordinis, conditionis, & præminentie, imponentes Decimas, Collectas, Tallias, præstantias, & alia onera, per se, vel per alios, directè, vel indirectè, Clericis, Prælati, & alijs personis Ecclesiasticis; ac earundem personarum, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum benefi-

ciorum Ecclesiasticorum bonis: necnon eorundem fructibus, redditibus, & prouentibus.

Secundò, fertur contra Exigentes prædicta tributa, & onera, Ecclesiasticis enumeratis, vel eorum bonis, imposita.

Tertiò, contra Recipientes dicta tributa, seu onera præfatis Ecclesiasticis imposita, etiam ab eisdem spontè ea dantibus, seu soluentibus.

Quartò, contra Facientes per se, vel per alios prædicta onera Ecclesiasticis imponere, seu exigere. Et contra Exequentes mandatum impositionis, & exactio- nis dictorum onerum: Necnon & contra Procurantes, vt talia onera, & tributa imponantur; aut imposita exigantur, & recipiantur.

Quintò denique, fertur contra Præstantes auxilium, consilium, vel fauorem ad imponenda Ecclesiasticis, aut exigenda, & recipienda ab eisdem tributa, & alia onera. Sic Filliuc. Alterius, & Bonac. *hic*, ex textu huius Canonis, qui sic se habet:

Quæ collectas, decimas, tallias (seu taleas) præstantias, & alia onera Clericis, Prælati, & alijs personis Ecclesiasticis; ac eorum, & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & prouentibus huiusmodi, absque simili Romani Pontificis speciali, & expressa licentia, imponunt; & diuersis etiam exquisitis modis, exigunt; aut sic imposita etiam à spontè dantibus, & concedentibus, recipiunt. Necnon qui per se, vel alios, directè, vel indirectè, prædicta facere, exequi, vel procurare; aut in eisdem auxilium, consilium, vel fauorem præstare non verentur, cuiuscunque sint præminentie, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status; etiamsi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij potentatus; quicumque etiam Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, & Terris, quoquomodo Præsidentes, Consiliarij, & Senatores; aut quavis etiam Pontificali dignitate insigniti. Innouantes decreta super his per sacros Canones, tam in Lateranensi nouissime celebrato, quam alijs Concilijs generalibus edita, etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis. Sic Canon.

Legantur super eo DD. citati, aliique mox citandi.

QVÆSTIO II.

An in hanc excommunicationem incidat Princeps, qui imponit gabellas, & alia tributa Clericis in minoribus ordinibus constitutis?

Negare videtur Angles in *floribus Theol. tom. 2. quaest. de restitutione vectigalium, diff. 5.* eo quod sic dicat: Clerici in maioribus ordinibus constituti, à Subdiaconatu, scilicet, vsque ad Sacerdotium, & Monachi, atque Moniales, à cuiuscunque tributi solutione exempti sunt, exactoresque excommunicati sunt, & ad restitutionem tenentur, &c. Ita Angles.

Sed tanquam certum respondeo incidere. Quia certum apud omnes est, Clericos in minoribus constitutos, esse immunes ab onere tributorum; comprehendique in hoc Canone nomine *Clericorum*, cum verè sint Clerici: ergo Princeps, qui sine expressa licentia Pontificis, eis imponeret gabellas, aut alia tributa, aut ab illis talia exigeret, verè in censuram huius Canonis incideret. Sic communiter DD. Molina, Malderus, Lessius, Vasquez, Rodriguez, & alij plures, quos affert, & sequitur Diana *1. part. tract. 2. resol. 36. & p. 4. tract. 1. resol. 20.* Qui id intelligit loquendo de iure communi; nam in aliquibus regnis, inquit, Clerici in minoribus constituti, si actu beneficium non habent, non sunt exempti ab onere tributorum, & ideo ea, ex consuetudine scita, & approbata à Pontifice, soluant. Legatur.

QVÆSTIO III.

An saltem, absque incurfione huius Censuræ, possit Princeps imponere tributa, & alia onera Clericis, solum prima Tonsura insignitis?

Affirmat expressè Angles *loc.cit.* his verbis: Medina *ubi supra*, tenet, Clericos primæ Tonsuræ hoc immunitate gaudere, quod est contra totius Hispaniæ usum, & in iure Canonico non habetur: nam in cap. *Quamquam cit.* solum fit mentio Ecclesiasticorum, & in cap. *Aduersus, & in cap. Meminimus, de immunit. Ecclesiarum.* Habentes autem primam Tonsuram non sunt Ecclesiastici. Quamuis enim priuilegio Canonis, *si quis suadente*, gaudeant; non tamen priuilegio fori, iuxta decretum Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 7.* Hinc, portitores pedagia à Clericis, vel pro seipsis, vel pro rebus suis deportandis, exigentes, excommunicati sunt, & ad restitutionem tenentur, si sint in maioribus Ordinibus constituti, non autem si in prima Tonsura. Ita Angles. Cuius sententiam sequuntur, apud Dianam, Lassarte *de decim. vendit. cap. 19. num. 21.* Gutierrez *pract. qq. lib. 1. q. 8.* Ledesma *tom. 2. sum. tract. 17. cap. 2. concl. 27.* & Ioan. de Cruze *in director. consc. 1. part. precept. 7. art. 3. concl. 1.*

Sed longè multò probabilius respondeo: non posse illis imponere habita, aut alia onera, absque incurfione excommunicationis latæ in hoc Canone. Quia longè multò probabilius est, quod nomine Clerici, & Ecclesiasticorum veniant Clerici, etiam primæ Tonsuræ: at sic est quod in hoc Canone excommunicantur imponentes tributa, & alia onera Clericis, & aliis personis Ecclesiasticis: ergo. Sic docent Molina *tom. 3. tract. 2. disp. 270. n. 5.* Malder. *in 2. 2. tract. 5. cap. 9. dub. 8.* Lessius *lib. 2. cap. 3. dub. 5. n. 39.* & alij, quos citat, ac sequitur Diana *1. part. tract. 2. resol. 36.* Quibus addi possunt Bonacina *hic q. 16. punct. 3. & q. 19. punct. etiam 3. §. 1. num. 2.* Barbosa *de iure Eccles. lib. 3. cap. 39. §. 5. num. 15.* Palao *tom. 1. disp. unica, punct. 9. n. 13.* Machado *tom. 2. sum lib. 4. part. 1. tract. 14. docum. 10. n. 1.* Vbi sic ait: Por disposicion del Derecho comun, cap. *Non minus*, cap. *Aduersus, de immun. Eccles. & cap. Quamquam, de cens. in 6.* goçan deeste priuilegio de no pagar alcauala, ni las demas imposiciones, todos los Clerigos generalmente assi los Orden sacro, como los de menores, y de prima Tonsura. Sic ille, & antea Torreblanca *de iure spirituali lib. 2. cap. 12. & lib. 15. cap. 5. & seqq.* Philibertusque *de Ordine tract. 2. part. 1. cap. 1.* Quos citauimus, & secuti etiam fuinus *2. part. de Sacram. tract. 6. disputatione 2. questione 8.*

QVÆSTIO IV.

An adminus, licitè possit Princeps imponere tributa, & alia onera, Clericis, qui non seruant præscripta à Concilio Tridentino sess. 23. cap. 6.

Affirmant apud Dianam, Homobonus *de exam. Eccles. p. 1. tract. 7. cap. 29. q. 120.* Laymann *lib. 4. tract. 9. cap. 6. num. 3.* Suarez *contra Regem Anglia lib. 4. cap. 27. n. 14.* Azor *part. 3. lib. 5. cap. 19. q. 6.* Filliuc. *tr. 16. cap. 11. n. 298.* Coriolan. *hic excomm. 19.* Alter. *lib. 5. disput. 19. cap. 6. dub. 10.* Barbosa *in Collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 7. n. 7.* Ceuallos *tract. de cognit. per viam violent. in proœm. cap. 7. n. 22.* Molfes. *tom. 1. tract. 6. cap. 10. n. 65.* & *tom. 2. tract. 12. cap. 22. n. 162.* & Reginald. *lib. 9. cap. 25. n. 376.* Vbi sic ait: Notandum est tertio, hic nomine Clericorum, non comprehenduntur Clericos primæ Tonsuræ, aut etiam minorum Ordinum, nisi beneficium Ecclesiasticum habeant; aut Clericalem

habitum, & Tonsuram deferentes alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi feruiunt, vel in seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel vniuersitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos, versentur. Id quod habetur ex Concil. Tridentino *sess. 21. cap. 6. de reform.* Ita Reginaldus. Per cuius verba cognosces præscripta à Tridentino. Citat etiam Machado pro hac parte Bonaciam *de Censur. disput. 2. quest. 4. punct. 2. num. 1.* Sed haud benè, quia Bonacina *loco citato, punct. 1. (non 2.) num. 1.* solum ait, has præfatas condiciones reperiri debere in Clerico, vt gaudeat priuilegio Canonis, seu fori, quod est verissimum, cum illas ad id prærequirat Concilium; non verò eas requirit vt gaudeat priuilegio immunitatis à tributis, & gabellis; cum oppositum, *vbi infra*, doceat. Vnde

Probabilius respondeo: nec in præassignato casu posse Principem imponere gabellas, & alia tributa Clericis, etiam si non seruent requisita à Concilio Tridentino, absque incurfione huius Censuræ. Quia dicti Clerici de iure communi sunt exempti, vt diximus, à solutione gabellarum, & aliarum impositionum. Et quamuis Clericus simplex (ait Bonacina) non habens beneficium, non gaudeat priuilegio fori, nisi habitum, & tonsuram deferens, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inseruiat; vel in seminario Clericorum, aut in aliqua schola, de licentia Episcopi, versetur, iuxta Tridentinum *loc.cit.* nihilominus aliis priuilegiis non priuatur: quia Concilium Tridentinum prædicta requirit solum in eo, qui priuilegio fori gaudere cupit; consequenter non est facienda extensio ad alia priuilegia. Hucusque Bonac. *tom. 1. disp. 1. de Bulla Coena, q. 19. punct. 3. §. 3. num. 1. & 2.* Molina etiam & Malder. *loc. quest. preced. cit. Lessius dub. 5. cit. n. 38.* Garcias *de benef. tom. 1. cap. 3. part. 2. num. 5.* Comitulus etiam *in respons. moral. lib. 6. q. 20.* Torreblanca *in defensione lib. de Magia, cap. 6. num. 96.* Barbosa *de iure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 5. num. 15. & 16.* Qui omnes testantur sic esse declaratum à Sacri. Cardinalium Congregatione. Diana *1. part. tract. 2. resol. 37.* vbi ait, de hoc non esse amplius dubitandum. Machado *tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 14. docum. 19. num. 2.* Sanchez *lib. 7. Moral. cap. 13. n. 35.* & penes ipsum Nauar. *lib. 5. const. 24. tit. de priuileg.* Gonzalez, Azeuedo, & alij.

QVÆSTIO V.

An Princeps possit, absque incurfione huius excommunicationis, imponere gabellas, aut alia tributa, super bona Nouitiorum?

Affirmant apud Dianam, Parladorius *rev. quotidiana. lib. 1. cap. 13. n. 21.* & Lassarte *tract. de decim. vendit. cap. 19. num. 50.* Quia Nouitius non est verè Religiosus, & potest transire ad sæculum. His addit Sanchez *vbi infra*, Emanuelem Rodriguez *tom. 2. qq. regul. q. 47. art. 8. ad finem, & tom. 3. q. 74. art. 9.* & Gironda *de Gabellis 7. part. in princip. num. 46.* licet hic cum Parladorio apud Sanchez cum limitatione aliqua loquatur. Ita etiam Portel *in dub. Regul. verb. Nouitij annus num. 53.*

Sed multò verius, & probabilius respondeo: non posse, absque incurfione Censuræ. Quia multo probabilius est, quod Nouitij, tam sub nomine Clerici, quam sub nomine personæ Ecclesiasticæ, super quorum bona prohibentur Principes imponere gabellas, & alia onera, comprehendantur, vt communiter docent Doctores: ergo. Sic Sanchez *lib. 6. summ. cap. 10. num. 16.* Et penes ipsum, Bertachinus *de gabellis 7. p. num. 56.* Molina *tom. 3. de Iust. disput. 671 n. 2.* & Mena *in suis varijs, lib. 2. quest. 21. num. 198.* His addi possunt

Malderus in 2.2. tract. 1. cap. 16. dub. 8. Luyfius Turrian. tom. 2. in 2.2. disp. 44. n. 12. Barthol. à Sancto Fausto in Speculo Confess. disput. 3. q. 14. num. 2. Barbosa in Collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 7. n. 11. Grassis de effectibus Cleric. effect. 3. Quos omnes, & alios nonnullos Canonistas citat, & sequitur Diana 1. p. tract. 2. resol. 38. & 3. part. tract. 2. resol. 73. Quibus ego adhuc addo Bonacinam hic disput. 2. q. 16. sect. 1. punct. 3. num. 10. & 11. & magis ad propositam quæst. ead. disput. 1. quæst. 19. punct. 3. §. 1. num. 2. Machado, cum aliis apud ipsum, lib. 5. part. 1. tract. 2. docum. 3. num. 2.

Nec obstat argumentum Ignatij de Lassarte, respondetur enim, quod licet Nouitius non sit verè & propriè Religiosus cum effectu; tamen in fauorabilibus habetur vt talis, & largo modo Religiosus, & Professus dicitur; & ideo gaudet priuilegijs Professis concessis. Legatur Diana locis citatis.

QVÆSTIO VI.

An onus hospitandi milites, aut Principes, &c. possit personis Ecclesiasticis imponi?

Respondeo tanquam certum: non posse. Quia id onus, vel imponitur ratione personæ, vel ratione bonorum: sed neutro modo potest imponi Ecclesiasticis; cum hi exempti sint à laica potestate, tam quoad bona, quàm quoad personas: ergo. Sic Baldus, Panormitanus, Quaranta, Bellerus, & Filliuc. quos citat & sequitur Bonacina hic q. 19. punct. 3. §. 1. num. 5. Qui idem cum Filliucio dixerat, num. 4. loquendo de oneribus, quæ à subditis soluuntur Principibus pro capite; hæc namque Ecclesiasticis imponi nequeunt à laicis absque priuilegio speciali Pontificis.

QVÆSTIO VII.

An exigentes, aut extorquentes ab Ecclesiasticis gabellas, aut alia tributa; casu etiam quo hæc tantummodo laicis sint imposita; excommunicatione huius Canonis afficiantur?

Affirmat Alterius lib. 5. disp. 15. c. 3. col. 3. pag. 732. Quia in hoc Canone excommunicantur exigentes à Clericis gabellas, & alia tributa: ergo incidunt in hanc Censuram, qui exigunt huiusmodi onera à Clericis, siue illa fuerint imposita Clericis; siue tantum laicis, hoc enim nihil refert, cum in hoc Canone excommunicentur exigentes à Clericis gabellas; super iis imponentes. Ita Alterius, qui citat pro se Syluestrum excommunic. 9. §. 46. vers. Hodie tamen. Sed certè Syluester ibi, si id affirmat, est valde obscure. Inueniet tamen hanc partem Reginaldum lib. 9. n. 377. fatetur Bonacina infra citandus. Sed hic Author, nil aliud dicit, quàm Syluester loc. cit. & contrarium expressè docet, vt infra.

Multò ergo probabilius respondeo: non affici excommunicatione huius Canonis exigentes à Clericis gabellas, & alia onera, quoties hæc non fuerint Ecclesiasticis imposita. Quia probabilius est, quod Pontifex hic, tantum excommunicet exigentes, aut recipientes tributa, & onera imposita Ecclesiasticis, vel eorum bonis, fructibus, &c. ergo exigens gabellam, pedagium, seu tributum aliquod ab Ecclesiasticis, quibus Princeps in impositione dictorum onerum, nullam mentionem fecit, non afficietur excommunicatione huius Canonis. Sic Sayrus lib. 3. cap. 22. num. 10. Viualdus hic n. 12. in nouis. alias 117. Suar. disp. 23. sect. 4. n. 22. Tolerus lib. 1. cap. 41. ad finem. Duardus Canon. 18. q. 15. n. 1. Filliuc. tract. 14. cap. 4. quæst. 10. num. 62. Soufa, Quaranta, & Vgolius, quos omnes refert, & sequitur Bonac. hic disput. 1. quæst. 19. punct. 1. num. 6. Qui etiam ci-

tat pro hac parte Reginaldum loc. cit. pro contraria n. 376. & 381. Et bene certè; nam id expressè docet, & probat his verbis: Si custodes alicuius pontis, portus vel fluminis, pedagium, gabellas, aut alia onera petant ab Ecclesiasticis transeuntibus: vel Ecclesiastici ipsi transeuntes, spontè illis dent; non incurrere hanc Censuram: nisi talia onera essent ipsis quoque Ecclesiasticis imposita: quia in textu particula coniunctiua, cum dicitur, *Imponunt, & diuersis etiam exquisitis modis exigunt*; indicant ad hanc excommunicationem duo illa debere simul concurrere; nempe, & quod prædicta onera sint Ecclesiasticis imposita, & quod ab ipsis exigantur, vel ab ipsis spontè dantibus recipiantur. Sic Reginaldus. Non ergo potest dubitare quis de mente huius Authoris. Sic etiam Palao disp. 3. punct. 19. n. 12. Conueniunt tamen vtriusque sententiæ DD. præfatos Custodes dicta tributa exigentes, affici excommunicatione cap. *Quamquam de Censur. in 6.* quæ tamen non est Papæ referuata.

QVÆSTIO VIII.

An exigentes pretium à Clerico pro translatione, & transitu fluminis, in hanc incidant Censuram?

Respondeo tanquam certum: quod non. Quia id non recipit, tanquam tributum, & onus impositam; quod solum prohibet Pontifex à Clericis exigere: sed tanquam sui laboris, & operis pretium, quo operarius quisque dignus est. Sic Suarez disputat. 23. sect. 4. n. 21. Alterius lib. 5. disp. 19. cap. 3. col. 4. vers. Quintò notandum. Filliucius tract. 14. cap. 4. quæst. 10. & tract. 16. cap. 11. quæst. 2. num. 297. Duardus, Panormitanus, Nauarrus, Caietanus, & alij, quos citat, & sequitur Bonacina quæst. 19. cit. punct. 1. num. 8.

QVÆSTIO IX.

An recipiens tributum ab Ecclesiastico spontè datum, hanc excommunicationem incurrat?

Affirmant absolute quidam Doctores; eo quod in Canone dicatur; *aut sic imposita, etiam à spontè dantibus, & concedentibus recipiunt*: ergo.

Sed clarius respondeo: incurrere, casu, quo tale tributum esset etiam contra Clericos impositum: minimè verò aliàs. Quia ad incurrendam hanc Censuram, duas condiciones requirit Canon; prima est, quod tributum, aut onus, sit contra Clericos impositum: & secunda, quod sic impositum ab eis petatur, vel eis voluntariè dantibus, recipiatur, quod patet legenti clarè. Recipiens ergo aliquid à Clericis tanquam sibi debitum, seu ob impositionem onerum, etiam si id recipiat absque præuia petitione, sed à voluntariè dante, hac Censura manet ligatus: minimè vero, si id non recipiat tanquam sibi debitum, quia non est tale tributum Clericis impositum. Sic Suarez disp. 21. sect. 2. n. 99. & disput. 23. sect. 4. n. 21. Viualdus hic, casu 18. num. mibi 117. Duard. Can. 18. q. 18. Sayrus lib. 3. cap. 22. n. 10. Reginaldus lib. 9. num. 376. quæst. antecedenti cit. Bonac. disp. 1. q. 10. punct. 2. n. 10. Alex. Bertach. Souf. Grassis & Ruin. apud ipsum. Pal. disp. 3. punct. 19. num. 11. & alij.

QVÆSTIO X.

An exigens, aut mandans exigi tributa à Clericis, animo ea restituendi in fine anni, excommunicationem huius Canonis contrahat?

Negat Duardus hic Can. 18. quæst. 15. num. 3. casu solum, quod exigens, aut Mandans, in fine anni restituat

restituatur aliquid plus, supra id, quod exegit, in re-
compensationem dicti incommodi, & interesse.

Sed absolute loquendo respondeo: excommunicationem huiusmodi contrahere; etiam si id faciat ad vitandas fraudes Publicanorum exigentium tributa. Quia reuera præfatus exigens cogit Clericos antea ad soluenda dicta tributa, quod clarè prohibetur in hoc Canone. Nec facit quid limitatio Duardi: quia illa maior compensatio, quam facit exigens in fine anni, non tollit excommunicationem, antea, ob iniustam exactionem, contractam. Sia Alterius lib. 5. disput. 19. cap. 3. col. ult. vers. Sextò notandum, pag. 734. Bonac. puncto 2. cit. num. 11. & alij.

Quamuis Diana 1. p. tr. 2. resol. 45. sentiat oppositum esse licitum, casu, quo illa exactio tributorum fiat ex concordatis factis cum Episcopis, & consentientibus, atque volentibus ipsis Clericis; non renunciantibus priuilegio, sed sustinentibus eius effectum differri in tempus, quod proximè sit magis opportunum, sine ullo onere, & interesse. Et quamuis id satis sit probabiliter dictum; non tamen tollit veritatem nostræ sententiæ directè quæstioni propositæ respondentem.

QVÆSTIO XI.

An imponens onera, siue personalia, siue realia, Famulis Clericorum; Censura huius Canonis ligetur?

Affirmat Filliucius tract. 16. cap. 11. quæst. 4. n. 302. Quia hæc onera, inquit, redundaret in ipsos Ecclesiasticos.

Sed absolute omnino respondeo: negatiuè. Quia in hoc Canone, solum excommunicantur imponentes onera Ecclesiasticis: sed famuli Clericorum, non sunt Ecclesiastici: ergo non remanent excommunicati, imponentes onera quæcumque contra illos. Sic Bonac. disp. 1. q. 19. punct. 3. n. 6. & Duardus hic Can. 18. q. 14. n. 1. Qui secus dicunt, casu, quo Princeps, aut alius, imponeret gabellas, aut alia tributa, & onera colonis Ecclesiasticorum, aut eorum consanguinibus, seu aliis, qui cum Ecclesiasticis bona indiuisa habent, ex quorum impositione ipsi Ecclesiastici damnum aliquod paterentur; nam tunc imponentes onera dictis Colonis; aut consanguinibus Ecclesiasticorum, & eorum fructibus, hac excommunicatione afficerentur. Legantur Bonac. hic q. 19. punct. 1. n. 15. Alter. lib. 5. disp. 19. c. 4. col. 2. Duardus quæst. 17. & alij; penes ipsos.

QVÆSTIO XII.

An Princeps imponens tributa super bona patrimonialia, & aliunde acquisita Clericorum; hoc Canone sit excommunicatus?

Negant aliqui DD. quia existimant, prædicta bona esse laicalia, & potestati Principis subiecta: ergo possunt ab illo, tributis, & oneribus grauari. Ita apud Bonac. Purpuratus consil. 324. & apud Dianam, Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 160. Qui in Glossa lit. F. citat plures Iuristas, cum limitatione tamen, ut hoc non intelligatur de bonis patrimonialibus, ad quorum titulum Clerici ordinati sunt.

Sed ut certum, respondeo: esse excommunicatum, per Canonem, Principem imponentem tributa super bona, non solum Ecclesiastica, sed etiam patrimonialia: & acquisita Clericorum. Quia id clarè colligitur ex illis verbis Canonis: *Imponentes decimas, &c. personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiasticorum bonis.* Vbi dictio, illa, *eorum*, planè condistinguitur ab altera dictione sequenti, *Ecclesiarum*, & ideo per illam, relata intelliguntur omnia bona patrimonialia, ac propria

Clericorum: per hanc verò, bona Ecclesiastica eorundem. *Confirmatur*, quia dispositio huius Canonis est conformis inrisantiqui dispositioni: at sic est, quod iure antiquo in cap. *Quamquam*, de censib. in 6. etiam bona patrimonialia Clericorum sunt exempta: ergo. Sic Diana 1. p. tr. 2. ref. 40. & tr. 3. ref. 22. in fine, & part. 5. tr. 5. ref. 27. §. Restat. & alibi, & penes ipsum, Suar. contra Regem Anglia lib. 4. cap. 24. & 25. Molina tom. 3. tract. 2. disp. 671. Alter. disp. 19. cit. c. 6. dub. 2. Sayr. lib. 3. c. 22. n. 9. Filliuc. tr. 16. cap. 11. n. 297. Reginald. lib. 9. n. 379. Less. lib. 2. cap. 3. dub. 3. n. 19. Riccius, Sylu. Laymann, Azor, Duard. Molfes. Coriolan. Megala, Salon. Homobon. & alij. Quibus adhuc addi possunt Bonac. hic disp. 1. q. 19. punct. 3. n. 12. & penes ipsum, Couar. cap. 3. pract. 99. Tolet. lib. 1. cap. 29. Salas de legib. disp. 14. sect. 11. n. 114. Vgolin. Grassis, Marta, Medina, Complutens. & alij. Sic etiam Pal. disp. 3. punct. 19. n. 10. & rursus Suarez de Censur. disput. 21. sect. 2. n. 99. & alij communiter. Qui à fortiori id docent loquendo de bonis patrimonialibus, ad quorum titulum Clericus est sacris Ordinibus initiatus. Legatur Bonac. loc. cit. n. 13. & seqq. pro aliis similibus difficultatibus.

QVÆSTIO XIII.

An licitum sit laicis, imponere Ecclesiasticis tributa, & onera, de expressa Summi Pontificis licentia?

Respondeo tanquam certum: licitum esse illis. Quia id ex se, & ex verbis expressis Canonis constat. Et tenent omnes DD. Notantes, hanc licentiam non concedere Sum. Pontificem laicis, nisi urgente graui necessitate, vel publica vtilitate, eo quod impositio tributorum iustam causam requirat. Legantur Nauar. cap. 27. n. 207. Alter. lib. 5. disp. 19. c. 2. Bonac. disp. 1. q. 19. punct. 3. §. 3. n. 12. vbi n. 13. addit hanc facultatem imponendi Ecclesiasticis tributa, cessare cessante causa impositionis. Quod etiam docent Alterius loc. cit. & Duardus hic quæst. 3.

QVÆSTIO XIV.

An laicis sit licitum imponere Clericis onera, casu, quo de hoc habeant immemorabilem consuetudinem?

Affirmat apud Bonac. Bartolus in l. 1. Cod. de auro coronario, lib. 10. & alij.

Sed ut certum respondeo: quod non. Primò, quia laici sunt incapaces iuris in Ecclesiasticos. Secundò, quia Bulla expressè excommunicat eos, qui collectas, tributa, & alia onera Ecclesiasticis imponunt, sine speciali, & expressa licentia Sum. Pontificis: ergo sine hac, non obstante quacumque consuetudine in contrarium, illicitum erit laicis onera Ecclesiasticis imponere. Sic cõmuniter DD. Filliuc. tr. 16. c. 11. quæst. 2. n. 29; ibi: Neque contraria cõsuetudo excusat, cum sit contra libertatem Ecclesiasticã, cõtra quam præscribi nõ potest, ut ex Abbate, & aliis iuribus docet Vgolin. hic §. 1. Sic Filliuc. Reginaldus lib. 9. num. 481. Duardus hic quæst. 20. num. 5. Bonacina disputat. 1. quæst. 19. puncto 3. §. 3. num. 14. & alij communiter penes ipsos.

QVÆSTIO XV.

An Princeps laicus possit, absque incurfione huius censura, imponere Clericis tributa, & alia onera, pro reparatione pontium, vel murorum Ciuitatis, pro arcendis hostibus, vel pro alia simili publica causa?

Affirmant plures DD. ducti auctoritate leg. *Ad instructions, C. de Sacros. Eccles.* Vbi dicitur: *Ad instructions*

structiones itinerrum, pontiumque, etiam diuinas domus, & venerabiles Ecclesias, libenter adscribimus. Ita Humada l. 5. tit. 6. p. 1. Glossa 2. n. 1. Mexia pragm. taxa panis, concl. 5. num. 63. Cenedo in Collect. ad Ius Can. p. 2. collect. 153 n. 3. Lader lib. 1. consil. 145. n. 3. Salgatus de prolect. Regi ap. 3. cap. 5. num. 9. Purpuratus sibi contrarius, consil. 50. lib. 5. & consil. 324. Surdus consil. 301. num. 3. lib. 3. & alij Iuristæ. Et ex Theolog. apud Dianam, Viualdus hic, casu 18. n. 3. & Henriq. in sum. lib. 19. cap. 15. n. 5. Sed ex his, Viuald. in antiquis, saltem, nil habet loc. cit. bene tamen Henriq. nam in corp. Capitis n. 5. vbi tractat de casibus in quibus Princeps sæculari cogere potest Clericos ad contributionem, ita ait: *Secundò*, cum adest causa boni cõmunis, quæ ex æquo concernit Clericos, ac laicos, vt pro fonte, aut murorum reparatione, quod dicitur bonum procummunale, & exprimitur lege Regni (nempe l. 1. & 11. tit. 3. lib. 1. recop. l. Ad portus, C. de operibus publ. 1. ad instructiones, C. de Sacros. Eccles.) quæ sanè non corrigitur iure Canonico, vt quidam putant, sed declarat prædictum ius, & mentem Pontificis. Itaque. Qui pro se citat Vbaldum tom. 1. lib. 4. cap. 3. n. 9. & Sot lib. 3. de Inst. q. 4. art. 4. & alios.

Sed vt mihi certum respondeo: non posse, absque incurfione huius Censuræ, nisi casu, quo facultates laicorum non sufficiant ad consulendum prædictis necessitatibus communibus, & interueniat licentia Summi Pontificis; vel adminus Episcopi, si necessitas vrgeat, & non sit facilis aditus ad Pontificem. Ratio est. Tum, quia in hoc Canone simpliciter excommunicantur imponentes taleas, collectas, & alia onera Clericis, sine expressa licentia Sum. Pontificis. Tum etiam, quia hoc ipsum cautum est, in cap. Clericis, & in cap. Aduersus, & in cap. Non minus, de Immunit. Eccles. ergo, &c. Sic Sylu. verb. Immunitas, n. 20. Lessius lib. 2. cap. 17. dub. 3. n. 25. Suar. lib. 4. contra Regem Anglia cap. 6. n. 3. Azor p. 3. lib. 5. cap. 19. q. 10. Alter. hic disp. 19. cap. 1. Duardus hic q. 3. & 12. Anton. de Sousa hic etiam cap. 19. disp. 92. n. 7. Garcias de benef. tom. 1. p. 2. c. 4. n. 13. Laymann lib. 4. tract. 9. cap. 6. n. 6. Barbofa in consil. post flores director. inquisit. consil. 2. Marta de iuris d. p. 4. cent. 1. casu 1. n. 52. vbi asserit, ita fuisse decretum, in casu occurrenti, à Clem. VIII. anno 1600. Molina, Megala, Molfes. Barthol. à S. Fausto, Belletus, Homobon. Ioan. de Cruce. Portel, & Salon. Quos omnes citat & sequitur Diana 1. p. tr. 2. resol. 39. & tr. 3. resol. 22. & 133. & p. 5. tract. 1. res. 11. & 15. Quibus addi adhuc possunt Purpuratus consil. 335. & 485. Grassis, Decian, Berous, quos citat, & sequitur Bonacina hic disputat. 1. q. 19. punct. 3. §. 3. num. 15. & 16.

Nec obstat lex à contrariis adducta. Quia respondetur cum Lessio; eam, nec vim habere, cum sit contra immunitatem Ecclesiarum; & fuisse correctam à Iure Canonico, vt notat Glossa in cap. Generaliter, vers. Nouarum, & vers. Collationib. 6. q. 1. & tandem contrarium postea docuisse ipsos Imperatores in Iure nouo Ciuili, ex Authent. Item nulla Communitas, C. de Episc. & Cleric. vbi Ecclesiastici facti sunt immunes ab onere imposito, & imponendo.

QVÆSTIO XVI.

An Prælati Ecclesiastici imponentes onera Ecclesiasticis; huius Canonis Censuram incurrant?

NEgant aliqui DD. casu tamen quo tales Prælati auctoritate Ecclesiastica, non laica, id faciant. Ita Filliuc. tr. 16. cap. 11. q. 3. n. 300. his verbis: Dubium est, de Prælatis Ecclesiasticis eiusmodi onera imponenribus. Et respondendum est, si id faciant auctoritate laicali ob dominia temporalia, quæ simul hebeant, vtique tunc incurfuros. Si verò auctoritate Ecclesia-

stica, etiãsi id facere prohibeantur multis capitibus 3. q. 10. & cap. Cum Apostolus, cap. Prohibemus, de censib. tamen non videntur incurrere, quia hinc tantum excommunicantur offendentes immunitatem Ecclesiasticam; non offenditur autem quando ab Ecclesiasticis auctoritate Ecclesiastica illa fierent, etiam si peccarent contra iustitiam onera indebita imponentes. Ita ille. Quem citat, & sequitur Palao disp. 3. pun. 19. n. 5.

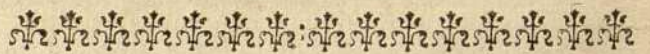
Sed probabilius respondeo: incurrere, etiam si auctoritate Ecclesiastica, onera dicta Ecclesiasticis imponant. Quia Canon expressè, & absolutè loquitur de Prælatis Ecclesiasticis, ibi: *Aur quauis etiam Pontificali dignitate insigniti.* Vbi autem lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, l. 1. §. generaliter, ff. de leg. prest. Sic Duard. Can. 18. n. 1. Alter. lib. 5. disput. 19. cap. 4. vers. Cuiusque sint, & Bonac. hic q. 19. punct. 2. n. 8. Qui ad rationem Filliucij respondet, verum esse Summum Pontificem intendisse primatiò immunitati Ecclesiastica contra laicos consulere; nihilominus eadem occasione voluisse etiam Ecclesiasticos, ipsorum bona tueri, ne ab vllò, etiam Ecclesiastico, oneribus grauentur.

QVÆSTIO XVII.

An excommunicatio contra imponentes onera Ecclesiis, & Ecclesiasticis personis etiam extra hanc Bullam, alibi expressa reperiatur?

RESpondeo alibi expressam reperiri, præcipuè, in cap. Non minus, cap. Aduersus, de Immunit. Eccles. ex Concil. Lateran. sub Alexand. III. in cap. Clericis, eod. tit. lib. 6. edita à Bonifacio VIII. in cap. Quamquam, de censib. in 6. & in Concil. Trident. sess. 23. cap. 10. de reformat. De quibus Alter. lib. 5. disp. 19. cap. 5. per totum. Filliucius hic tr. 16. c. 11. quas. 5. Bonac. hic disp. 1. q. 19. punct. 4. per totum. Palao disput. 3. punct. 19. num. 2.

Et hæc de hac excommunicatione, nam cetera, quæ occurri possunt, ex textu facile constare possunt.

DISPUTATIO XIX.

De decima nona Excommunicatione, lata contra Iudices sæculares, qui se, in causis criminalibus, interponunt contra personas Ecclesiasticas.

QVÆSTIO PRIMA.

Contra quos fertur excommunicatio huius Canonis?

RESpondeo quod contra quoscumque Magistratus, Iudices, Notarios, Scribas, Executores, Subexecutores, Consiliarios, Senatores, Præsidentes, Cancellarios, & alios quouis nomine nũcupatos; Qui contra personas Ecclesiasticas in causis capitalibus, seu criminalibus, quomodolibet se interponunt, illas processando, banniendo, capiendo, aut proferendo sententias, contra illas, easvè exequendo, sine speciali, specifica, & expressa Sedis Apostolicæ licetia. Sic colligitur planè ex textu huius Canonis, qui sic se habet.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscumque Magistratus, Iudices, Notarios, Scribas, Executores, Subexecutores, quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias

rentias contra illos proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia, quique eiusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt, vel alias perperam aburruntur; etiamsi talia committentes fuerint Consiliarij, Senatores, Præsidentes, Cancellarij, Vicecancellarij, aut quouis alio nomine nuncupati. Sic Canon. Super quo, legantur præcipuè Suarez, Alterius, Filliucius, Bonacina, & alij citandi.

QVÆSTIO II.

An Reges, seu Principes, contrahant Censuram huius Canonis, processando, aut faciendo aliam actionem in eo expressam, contra Ecclesiasticos?

Respondeo dicendum: quod non. Quia non comprehenduntur sub personis in hoc Canone nominatis, & quia quando Pontifex Censuram ad Reges extendere vult, solet eos nomine saltem generali eos exprimere: vt patet in excommunicationibus præcedentibus. Sic Filliuc. *tract. 16. c. 11. quæst. 7. n. 308.* vbi sic ait: *Dico secundò.* Nec Iudices Ecclesiasticos, aut Magistratus, nec Reges & laicos Principes mandantes fieri actiones prædictas, incurrere hanc excommunicationem. *Primò* de Iudicibus Ecclesiasticis colligitur euidenter; tum quia hi iure communi possunt processum facere, & bannire Ecclesiasticos: non est autem cõsensus Papam voluisse per simplicem impositionem derogare iuri cõmuni. Sic Filliuc. *n. cit. & n. seq.* sic: *Secundò* de Principibus mandantibus patet: quia non veniunt nomine personarum expressarum: sub Magistratibus enim, sub quibus solum videri posset fuisse cõprehensos, nõ Principes ipsi, sed Ministri, & officiales eorum tantum comprehenduntur. Quamuis tamen sub hac excommunicatione non contineantur, incurrunt tamen primò in excommunicatione. Canonis *si quis suadente*, secundò, si essent Episcopi, vel Cardinales incurrunt *in 11.* Bullæ huius tertio *in 15.* eiusdem contra trahentes personas Ecclesiasticas ad sua tribunalia. Hucusque ille. Bonac. *hic disput. 1. q. 20. punct. 2. n. 7.* Pal. *disput. 3. punct. 20. num. 3.*

QVÆSTIO III.

An Iudices Ecclesiastici interponentes se contra personas Ecclesiasticas in causis criminalibus, dum in illis se interponere non possunt, excommunicationem huius Canonis incurrant?

Respondeo non incurrere ob rationem nuper à Filliucio adductam: nisi aliàs dicti Ecclesiastici Iudices id faciant vtentes potestate laica, veluti si Episcopus se in causis criminalibus interponat contra Ecclesiasticos, quatenus Consiliarius est, vel Præses Principis laici; quia tunc incurreret, vt in simili diximus, *suprà disp. anteced. q.* Sic Filliuc. *loc. q. anteced. citato.* Duard. *hic Can. 19. q. 8. n. 5. vers. Quarto.* Vgolinus *hic §. 2. vers. Quintò.* Bonac. *loco cit. num. 8.*

QVÆSTIO IV.

An incidat in hanc Censuram Iudex secularis, qui in causa criminali facit informationem contra Clericum, non vt pœnam inferat, sed vt facti veritas cognoscatur?

Negant apud Bonacinam, Graffius *lib. 4. decif. c. 18. n. 134.* & Reginald. *lib. 9. cap. 26. n. 384.* & alij, eo quod existiment, *processare*, idem esse ac inquirere contra aliquem in ordine ad pœnam de crimine su-

mèdam. His addi potest Viuald. *hic casu 19. n. mibi 125.* vbi ita ait: *Septimò* nota. Quod si in causa capitali, quia Clericus occidit aliquem, Iudex sæcularis faciat informationem contra illum, quia aliàs recederent illi, qui possunt esse testes occulti (*lege, oculati.*) Vel si sequestret eius bona, vt tradat Prælato, ne fugitiuus secum ferat, non videtur incurrere: quia hæc sunt velut medium necessarium ad finem licitæ comprehensionis. Ita Viualdus.

Sed probabilius iongè respondeo: incidere. Quia verè in causa criminali, contra personam Ecclesiasticam processum facit. Nec enim est de ratione processus, vt fiat animo infligendi pœnam; sed solum vt inquisitio, aut informatio de crimine alterius iudicialiter fiat. Vnde nec excusabit ab hac Censura Iudicem animus, quem habuit nõ inferendi pœnam Ecclesiastico: nec quod dictam informationem fecit animo præsentandi eam Prælato, aut vt per illam facti veritas innotesceret; quia nihil ex his confert illi iurisdictionem ad informationem contra Ecclesiasticos iudicialiter faciendam; vt constat. Sic Bonac. *disp. 1. q. 20. punct. 1. n. 7.* & penes illum, Sousa *hic cap. 20. num. 3.* & *disp. 95. n. 2.* Quibus in hac parte, consentiunt Vgolin. *hic c. 19. n. 2.* Duard. *Can. 19. q. 5. n. 1.* & Filliuc. *tract. 16. cap. 11. quæst. 8. num. 312.* & Palao *punct. 20. num. 5.*

QVÆSTIO V.

An etiam incidat in hanc Censuram Iudex secularis, qui in cursu processus comperit delinquentem esse Ecclesiasticum, & nihilominus processum prosequitur?

Respondeo etiam incidere. Quia tunc reuera Iudex propriè dicitur processum contra personam Ecclesiasticam facere. Nec huic quid obstat, quod processum contra Ecclesiasticum ab initio non instituit; nam sufficit quod contra illum prosequatur. Ex quo constat quid sit dicendum in calu, in quo Iudex sæcularis processum facit circa crimen ad quod laicus, & Ecclesiasticus operatus est: tunc enim Iudex, benè poterit dicta testium circa Ecclesiasticum recipere, quatenus opus fuerit ad processum perficiendum contra laicum, non verò contra Ecclesiasticum; quia causa Ecclesiastici non agitur per se, & propriè, coram laico Iudice, sed solum incidenter, obiter, & secundariò. Sic omnino Bonacina *quæst. 20. cit. punct. 1. num. 9.*

QVÆSTIO VI.

An Iudex laicus interponens se in causis criminalibus contra Clericum, consentientem contra se processum fieri; huic Censuræ subijciatur?

Negandum videtur. Quia quilibet potest cedere suo priuilegio, & fauori, *l. Quod fauore, C. deleg.* Et D. Paulus ad Cæsarem appellauit, *Actor. 25.* ergo.

Sed vt certum respondeo: subijci. Quia reuera facit actionem prohibitam in hec Canone, absque licentia Summi Pontificis: ergo. Nec obstat ratio dubitandi. Negandum enim est, posse quem iuri suo cedere in his, quæ in honorem, & vtilitatem totius Ecclesiæ concessa sunt, vt est immunitas Ecclesiastica. Nec

D. Paul. appellauit ad Cæsarem tanquam ad proprium Iudicem; sed ad præcauendum Festi tyrannidem, & iniustam vexationem. Sic Bonacina

disp. 1. q. 20. punct. 2. numero 9.

vt ipsa pars ibi regnet, eo modo, quo partes istæ regnare consueverunt, Canonem istum incurrit: quia terram Ecclesiæ in parte saltem, hostiliter inuadit, sub colore manendi in domo sua. Imo (vt à communiter accidentibus patet) huiusmodi inuasio tendit ad subtrahendum Ecclesiæ Romanæ terram quoad liberum regimen; Romana siquidem Ecclesiæ in terris vbi factio regnat, titolare dominium potius habet, quàm cum effectu. Sic optimè Caiet. Et ex illo Nauarr. cap. 27. num. 72. Suarez disp. 21. sect. 2. n. 105. Alterius lib. 5. disp. 21. cap. 1. col. 2. vers. Dubitari potest. Filliuc. tract. 16. cap. 3. quest. 7. numero 63. Reginald. libro 6. numero 388. Sayrus libro 3. capite 24. Duard. Can. 20. q. 5. Bonac. hic, disp. 1. q. 21. punct. 1. n. 9. & 10.

QVÆSTIO IV.

An Banniti, aut alij facinorosi homines, qui non animo terras Pontificis occupandi, sed furandi solum, illas depradantur, hac excommunicatione ligentur?

Affirmant Duard. & Sayrus loc. cit. atque Alterius etiam, ibi: Imò in eandem excommunicationem puto incidere facinorosos homines, nempe, Bannitos in magno numero discurrentes, quando prædictas terras depradantur, & occidunt in eis commorantes. Ita Alterius.

Sed probabilius respondeo: Non ligari, nisi casu quo ingrediendo dictas Pontificis terras ad furta, & latrocinia committenda, inuadant, propriè loquendo, occupent, detineant, aut in totum, vel in partem destruant illas; quia tunc, non aliter, excommunicatione ligantur: quia tunc solum actionem sub excommunicatione veritam in hoc Canone agunt. Sic Vgolinus & Filliucius, quos citat, ac sequitur Bonacina puncto 1. cit. num. 11.

QVÆSTIO V.

An vsurpans iurisdictionem supremam, tam spiritualem, quàm temporalem, Rom. Eccl. huius Bullæ Censuram incurrat?

Respondeo: Incurrere. Quia expressè Pontifex in hoc Canone excommunicat omnes, qui supremam iurisdictionem temporalem illi, & Romanæ Ecclesiæ competentem, vsurpant, perturbant, retinent, vel vexant, vt ex habitis q. 10. constat. Et in Canone 2. & aliis præcedentibus excommunicat omnes qui spiritualem eiusdem iurisdictionem vsurpant: ergo qui iurisdictionem siue temporalem, siue spiritualem Romanæ Ecclesiæ vsurpat, hoc est, tanquam sibi debitam, vel ad se pertinentem accipit, vel tenet in excommunicationem Bullæ incidit. Sic communis Doctorum in hoc Canone.

QVÆSTIO VI.

An impediens executionem sententiæ latæ à Summo Pontifice, in causa punitiõis corporalis, aut confiscationis bonorum; Censuram huius Canonis incurrant?

Respondeo tanquam certum: Incurrere. Quia re vera impedit, ac perturbat supremam iurisdictionem Pontifici competentem, vt constat; siue nomine supreme iurisdictionis, quo vtitur Canon, intelligatur merum imperium, seu potestas gladij, quam Pontifex, & Ecclesiæ, habent ad puniendos in suis terris facinorosos, vt volunt Alterius, Vgol. & Duardus apud Bonac. siue intelligatur, vt hic cum Iafone, Bartolo, & R. P. Leand. de Censuris.

allis vult, iurisdictione, quæ competit Summo Pontifici, seu Ecclesiæ, vt Princeps est, circa res magni præiudicij, vt sunt causæ Status, causæ sanguinis, confiscationis bonorum, & similia: hæc enim in statu Ecclesiastico ad supremam Romanæ Ecclesiæ auctoritatem pertinent. Sic Bonac. disp. 1. q. 21. punct. 1. n. 16. & 17. & 18. vbi addit idem esse dicendum, de illis qui aliquam Romanæ Ecclesiæ Prouinciam, seu Ciuitatem intrant (etiã si id faciant sine armis, sed solum fraude & dolo) asserentes se esse Commissarios, vel Legatos Summi Pontificis, quia re vera supremam illius iurisdictionem vsurpant. Cui addito consentiunt Sayrus, & Duardus apud ipsum. Legatur.

QVÆSTIO VII.

An vsurpans, vel perturbans supremam iurisdictionem Ecclesiæ Romanæ, Sede vacante; huic Censuræ subiaceat?

Respondeo tanquam certum: Subiacere. Quia facit contra illa verba Canonis: *Nobis, & eid. Romanæ Ecclesiæ, &c.* ergo. Sic Bonacina disputatione 1. quest. 21. puncto 1. num. 21.

QVÆSTIO VIII.

An etiam huic Censuræ subiaceat Rex Hispaniarum, exercens supremam iurisdictionem in Sicilia & Sardinia?

Affirmandum videtur, eo quod verè exerceat, & obtineat supremam iurisdictionem in locis, & terris in hoc Canone expressis, vt constat: ergo.

Sed tamen, vt certum respondeo: Non subiaceat. Quia hanc iurisdictionem exercet noster Rex potentissimus ex priuilegio & concessione legitima Summi Pontificis, & idè non vsurpat illam de facto, quod solum prohibet Canon; sed tenet eam de iure, quod non verat. Sic Alterius lib. 5. disp. 21. c. 1. col. 6. & c. 2. col. 3. & sequ. Vgol. hic, §. 1. Regin. lib. 9. n. 387. Filliuc. tr. 16. c. 3. q. 9. n. 68. & Bonac. hic, punct. 1. cit. n. 23. & 24. Qui idem dicunt, loquendo de Republica Genuensi, quæ eandem iurisdictionem in Corsica exercent, quia id habet ex concessione legitima Summo Pontifici. de quo optimè agit Alterius c. 2. cit. & Bonac. loc. cit. puncto 2. n. 2.

QVÆSTIO IX.

An inuadens, vel destruens bona priuatorum in terris Romanæ Ecclesiæ existentia, Censuram huius Canonis incurrat?

Respondeo tanquam certum: Non incurrare. Quia bona priuatorum non dicuntur ad Romanam Ecclesiam pertinere: ergo prædicta inuadentes, & destruentes, non comprehenduntur in hoc Canone, in quo solum excommunicantur inuadentes, vel destruentes, &c. loca, vel iura ad Ecclesiam Romanam pertinentia. Sic Alterius, Vgol. Duard. & Filliuc. loc. cit. quos sequitur Bonac. disp. 1. q. 21. punct. 3. n. 4.

QVÆSTIO X.

An qui Sede vacante, vel Summo Pontifice agrotante, expoliant Palatium sacrum, excommunicatione huius Bullæ ligentur?

Affirmant Nauarrus in Man. c. 27. n. 72. eo quod in Bulla Gregorij XIII. quam ipse exponit, hæc excommunicatio continetur, iis verbis: *Item (excommunicamus) omnes, & singulos, suppellectilium, librorum,*

honorum, scripturarum, & bonorum Camera & Palatii Apostolici, ex eodem Palatio, infirmitatis Romani Pontificis, ac Sedis Apostolica vacationis tempore, Ablatores, & illorum Detentores, ac quoscumque alios, ad quorum manus, bona predicta, quocumque titulo, & quavis causa, scienter peruenerint: ergo, &c.

Sed, iam vt certum, respondeo: Non ligari. Quia dicta Censura, quæ huius Bullæ Cœnæ, erat vigesi-

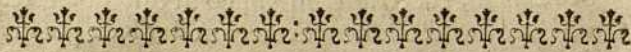
maprima, iam fuit sublata à Sixto V. & Clem. VIII. & idèd nunc solùm illæ viginti, quæ à nobis expositæ sunt, per se, & directè solùm continentur in hac Cœnæ Bulla. Sic notant Viualdus *hic*, casu 20. n. 27. addens, quod nec tempore Gregorij dictam excommunicationem incurreret ille, qui auferret Reliquias sacras, omni auro, vel argento carentes; secus si aliàs, Suarez *disp.* 2. 1. *sect.* 2. *in fine*, n. 206.

TRACTATUS QVARTVS DE SVSPENSIONE, SECVNDV CENSVRV ECCLESIV.

R ACTANT de hac materia Theologi cum S. Thoma *in 4. disp.* 18. q. 2. & 3. *p. in addit.* q. 22. D. Anton. 3. *p. Sum. tit.* 18. Sotus *dist.* 2. 2. q. 3. articulo 1. Nauarr. *in Man. cap.* 27. à numero 151. Couarruu. *in Clement. Si furiosus.* 1. parte per totam. Henriquez libro 13. *Summ.* à cap. 31. vsque ad 40. Vgolin. *tab.* 4. *cap.* 10. Sayrus *lib.* 4. à capite 1. Suarez *tomo 5. de Censur.* à *disp.* 25. Valentia *tomo 4. disp.* 7. q. 18. puncto 1. Auila *de Censur.* parte 3. per totam. Filliuc. *tract.* 17. per totum. Ægidius *disp.* 15. à dub. 1. Alterius *tomo 2. de Censuris*, à *disp.* 1. Palao *tomo 6. de Censuris, disput.* 4. per totam. Viuald. *in 2. parte Candelab. sub hoc titulo.* Bonacina *tomo 1. vbi de Censuris disput.* 3. per totam. Angel. Armilla, Syluester, Tabiena, Caietanus, & alij Summistæ *verb. Suspendio.*

DISPV TATIO PRIMA.

De Diuisione, & natura Suspensionis.

QVÆSTIO PRIMA.

Quot modis accipitur Suspendio?

R ESPONDEO: Quod præcipuè, tribus. Primò, latissimè, pro prohibitione officij cuiuscumque, etiam sæcularis. Secundò, minus latè pro priuatione vsus alicuius officij Ecclesiastici, ob ignorantiam, vel morbum: quo pacto Clericus potest fieri suspendus sine culpa, quamuis non sine causa. Tertio, accipitur propriè, & strictè pro Censura Ecclesiastica, pro qua ita quis prohibetur exercere actus Ordinis, vt si contra faciat, irregularitatem incurrat: & hoc modo accipitur à Doctõribus, & à nobis in hoc Tractatu. Sic Filliuc. *tr.* 17. *cit. cap.* 1. *quæst.* 1. n. 2. Alterius *tomo 2. disp.* 1. *cap.* 1. De quo etiam Caiet. Nauarr. Viuald. & Auila, quamuis non ita latè, agunt. Palao *de Cens. disp.* 4. puncto 1.

QVÆSTIO II.

Quid est Suspendio propriè, & in rigore accepta?

R ESPONDEO: Quod est Censura Ecclesiastica, qua Clericus ob suam culpam priuatur à iure, vel à Iudice, vsu sui officij, aut beneficij, in totum, vel in partem, in perpetuum, vel ad tempus. Sic colligitur *ex c. 1. §. finali de sent. excomm. libro 6.* & ex Caiet. Nauarro, Viualdo, Filliucio, Auila, & Bonacina, & aliis locis citatis.

QVÆSTIO III.

Quotuplex sit Suspendio hæc propriè dicta?

R ESPONDEO: Quod multiplex. Nam Primò, alia est Suspendio ab officio tantum, siue officium sit Ordinis, siue iurisdictionis. Alia est à beneficio tantum, siue beneficium sit Canonicatus, siue Dignitas, siue Episcopatus, siue aliud. Alia est ab officio, & beneficio simul.

Secundò, diuiditur Suspendio in totalem & partialem. Suspendio totalis est illa, quæ suspendit in totum ab officio, vel beneficio, hoc est ab omni actu ordinis & iurisdictionis; necnon ab administratione beneficij, & fructuum eius perceptione. Partialis autem est illa, quæ solùm suspendit ex parte, v. g. ab officio ordinis, sed non iurisdictionis, aut etiam à parte officij ordinis, vel iurisdictionis, vt contingit quando quis suspenditur à celebrando, sed non ab audiendis Confessionibus, vel è contra.

Tertio, diuiditur Suspendio in perpetuam, & temporalem. Illa est, quæ simpliciter fertur absque limitatione temporis: hæc verò cum limitatione termini, vel temporis.

Quartò, diuiditur in suspensionem pœnalem, & medicinalem. Pœnalis dicitur illa, quæ fertur in vindictam ob culpam factam, v. g. quando quis suspenditur ob delictum omnino præteritum; & hæc Suspendio non est propriè Censura, sed pœna. Medicinalis est illa, qua intenditur emendatio, & bonum delinquentis, ferturque ob contumaciam: & hæc est propriè Censura.

Quintò, diuiditur in suspensionem à iure & ab homine, de quibus constat de Censuris in communi, in maiorem & minorem, hoc est, in eam quæ ab omnibus suspendit, vt ab officio & beneficio; & in eam quæ solùm ab aliquo effectu suspendit. De quibus, & aliis minus vsitatis diuisionibus, legi possunt Nauar. *capite*

Caiet. & Armilla *verb. Suspendio*. Nauarr. *cap. 27. numero 151. & 159.* Sot. *dist. 22. q. 1. art. 3. col. 2.* Medina *in sum. lib. 1. cap. 11. §. 8.* quos affert, & sequitur Henriquez *libro 13. capite 23. numero 1.* Auila *parte 3. disputatione 3. dub. 2. concl. 1.* Bauny *tr. 8. q. 3. assert. 1. & alij.* Et constat ex dictis *traët. 1. disp. 8. q. 1.*

QVÆSTIO VII.

An Suspendio huiusmodi, quæ est Censura, imponi possit, pro culpa aliena?

Affirmant aliqui Magistri, apud Auilam mox citandum. Negant verò contrà, apud eundem, Nauarr. *cap. 27. n. 159. & 165. & consil. 40. lib. 5. consil. tit. de temporib. Ordination.* Caiet. *verb. Suspendio*, & Sotus *dist. 22. q. 3. art. 1. col. 3.* Quibus addi possunt Suarez *disp. 28. sect. 4. n. 2. & 3.* Sayrus *lib. 4. cap. 1. n. 22.* Palao *disp. 4. puncto 3. num. 2.* & penes illum, Auila *3. p. disp. 3. dub. 2. concl. 2.* Sanchez *lib. 9. disp. 32. n. 9.* Ægidius *disputatione 15. dubio 3.* Hurtadus *de suspens. disp. 9.*

Sed clariùs, distinctione vtendo, sic respondeo: Suspendio, quæ imponitur alicui Clerico in particulari, non potest imponi absque culpa propria: at verò quæ imponitur communitati imponi potest pro culpa aliena. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 34. n. 1.* vbi sic ait, quæ vera est Censura priuatæ personæ, cum sit vera pœna non incurritur, absque propria culpa: sicut nec interdictum personale vnius hominis; cum tamen generale interdictum populi personale, extendatur etiam ad infontes, qui sunt pars populi; vt dum imponitur pro culpa aliena Domini habentis iurisdictionem temporalem. Sic ille. Auila etiam *3. p. disp. 3. dub. 2. concl. 2.* Bauny *hic, traët. 8. q. 3. assert. 2.* D. Thom. *in 4. dist. 18. q. 2. art. 3. questiunc. 2. ad 2.* & Syluest. *verb. Suspendio. n. 4.* Quos sequitur Cornejo *in 3. p. traët. 5. de suspens. disp. 3. dub. 2.* Cuius ratio est: quod cum suspendio non priuet bonis spiritualibus ad propriam animam suspendi pertinentibus, sicut excommunicatio; sed priuet functionibus per se pertinentibus ad bonum commune, hinc est quod contingere possit dari causam propter quam sine propria culpa expediat aliquem huiusmodi functionibus priuare. Sic ille. Legantur dicta à nobis *tractatu 1. de Censuris in communi, disp. 8. q. 2.* iuxta quæ intelligendi sunt Authores primæ sententiæ.

QVÆSTIO VIII.

An quando suspenditur Communitas, v. g. Capitulum Canonicorum, & aliqui de Capitulo sunt innocentes, hi tali suspensione comprehendantur?

Negant absolutè Ægidius *disp. 15. dub. 3. concl. 3. n. 26.* quem citat (licet non locum, vbi id doceat) *de suspens. q. 3. assert. 3.* & probat auctoritate Canonis, *Quia sæpè, de elect. in 6.* vbi tacitè innuitur, Innocentes, ac à furto in Prælati defuncti bonis admisso, liberos, pœna suspensionis latæ contra communitatem Canonicorum, in quos hæc culpa conferebatur, minimè comprehendendi.

Sed distinctiùs respondeo sic. Quando suspendio imponitur cõmunitati propter culpam membrorum eius, verbi gratia, Capitularium; tunc qui est innocens à culpa, excusatur à suspensione, & ideò extra scandalum, non tenebitur abstinere ab eo opere à quo suspensa est communitas, seu Capitulum. Secus verò quando suspendio ponitur ob culpam regentis Capitulum, verbi gratia, Episcopi, vel Decani. Quia tunc non excusantur, sicut interdicto populo prop-

ter delictum Gubernatoris, non excusantur infontes. Sic Auila *parte 3. disp. 3. dub. 2. concl. 3. & dub. 4. conclus. 2.* Nauarr. *consil. 40. cit.*

QVÆSTIO IX.

An Suspendio imponi aliquando possit, pro peccato veniali?

Affirmant absolutè loquendo Caiet. *verb. Suspendio. capite unico.* Armilla *eod. verb. n. 1.* Nauarr. *cap. 27. n. 151. & 159.* Medina *in sum. lib. 1. c. 11. §. 8.* & Henr. *lib. 13. cap. 34. n. 1.* Quos omnes sic relatos sequitur Auila *3. parte disp. 3. concl. 1.* Cuius ratio est: quod excommunicatio minor priuat maiori bono, scilicet, receptione Sacramentorum, & tamen imponitur pro veniali: ergo etiam potest suspendio pro veniali, saltem quando imponitur pro culpa propria.

Sed probabilius cum distinctione, respondeo: Suspendionem maiorem, hoc est, ab officio & beneficio, vel ab altero horum totaliter, non posse imponi pro peccato nisi mortali: benè tamen suspendionem minorem hoc est, suspendionem, quæ solùm ab vno effectu suspendit: verbi gratia, ab actu vno eligendi, à distributionibus vnius horæ, vel vnius diei, &c. nam hæc ob solam venialem culpam imponi potest.

Prima pars huius responsionis, probatur clarè. Quia suspendio totalis, seu maior, est pœna grauissima & acerbissima; nam quid acerbius, duriùs contingere alicui potest, quàm litare non posse? nec in Ecclesia munera diuina colere, beneficia obtinere, obtenta regere in suum, ac aliorum commodum, eorum bona dispensare? &c. ergo hæc suspendio non est vlli irroganda, nisi ob grauem & mortalem culpam; cum non conueniat tantum pœnarum ab vno pro re quæpiam leui dependi.

Secunda pars etiam constat. Quia dicta suspendio est leuis, & secundum quid; ergo sufficit ad talem infligendam pœnam, vt culpa etiam leuis, seu venialis, in reo, qui punitur, supponatur. Sic Sotus *in 4. distinctione 22. q. 2. art. 1. concl. 2.* Cornejo *in 3. p. traëtatu 5. de Censuris, questione 3. disputatione 3. dubio 2.* Bauny *tractatu 8. questione 3. assertione 4. & 5.* vbi pro hac parte citat Nauarrum *capite 27. numero 151. & 159.* (vbi pro opposita sua sententia citat Auila) & Suarium *disputatione 28. sectione 4.* Sed ex iis, malè Nauarrum: nam hic auctor oppositum loco citato docet, sequendo expressè Caietanum. Vnde benè illum pro se Auila citauit. His etiam addi possunt Vasquez *1. 2. disputatione 153. capite 5.* Ægidius *hic, disputatione 15. dubio 3. concl. 2. numero 24.* Hurtadus *tractatu de suspens. disp. 7.* Alterius *tomo 2. disputatione 7. de suspens. capite 1. col. 7. vers. Ad hanc difficultatem.* Sanchez *libro 9. de Matrim. disputatione 32. numero 29.* Cuius verba vide *traët. de interd. disput. 2. questione 13.* Palao *de Censuris, disputatione 4. puncto 3. numero 4.* Laymann *libro 1. traët. 5. parte 3. cap. 3. & communis.*

Ad fundamentum oppositæ sententiæ respondeo primò, negando maiorem. Nam præter remotionem à sacris Officiis, de quo numero est sacrosancti Missæ Sacrificij celebratio, includit alia suspendio maior, videlicet, priuationem vsus factorum Ordinum, administrationis officij, & beneficij, quæ pœnæ, cum sint publicæ, omnibusque notæ, magis & acrius pungunt Clericos, ac vulnerant, quàm passiuæ Sacramentorum administratio laicos, quos sæpè pauci teneri hac pœna sciunt, ignorant autem plurimi. Sic omnino Bauny.

Secundò, Respondeo: Quod dato, quod Suspendio ex genere suo priuet minoribus bonis, quàm excommunicatio minor; tamen illa, vt est in vsu Ecclesiæ acerbior pœna est, quàm minor excommunicatio; tum

tum quia difficilius tollitur; tum quia aliquam infamiam secum affert, &c. Legantur Cornejo & Hurt.

QVÆSTIO X.

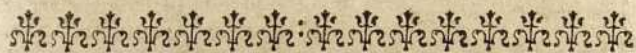
An forma, sub qua sententia Suspensionis fertur, habeat verba determinata?

Respondeo tanquam certum: Non habere. Ideoque sub quacunque verborum forma dicatur in aliquem sententia suspensionis, dummodo intentionem suspendentis exprimant, pro rata & valida est habenda. Sic colligitur ex dictis tract. 1. de Cens. in communi, disputatione 4. quaestione 4. ubi plures pro hac veritate citavi auctores. Quibus adhuc addi possunt in specie de hac Censura tractantes Henriquez lib. 13 cap. 34. numero 3. Nauarr. cap. 27. n. 161. Luysius de Censuris, libro 4. disp. 42. dubio 2. Palao disputatione 4. puncto 4. numero 1.

QVÆSTIO XI.

An Suspendio debeat ferri in scriptis, post monitionem, &c.?

Respondeo: Debere ferri, non solis verbis; sed per scripturam, ut constat ex dictis tract. 1. disputatione 4. quaest. 2. & latissimè disp. 6. à quaest. 1. vsque ad 26. Debet etiam necessariò ante suspensionis sententiam, aliquam admonitionem præmittere, ut habitum est eod. tract. 1. disp. 5. per totam. sicut & post latam, publicationem eiusdem, ut patet ex habitis eod. tract. 1. disp. 7. per totam. Legantur Alterius hic, disp. 7. cap. 2. Auila 3. p. disp. 3. Palao puncto 4. citato, & alij sup. & hæc de hac disputat. nam reliqua quæ causam formalem spectant, soluta inuenies tr. 1. loc. cit.

DISPUTATIO III.

De Effectibus Suspensionis, tam in genere, quam in specie.

QVÆSTIO PRIMA.

An Suspendus ab vno effectu, seu actu; censetur etiam suspendus ab alijs actibus, seu effectibus?

Respondeo: Non censeri. Quia effectus suspensionis non sunt inter se connexi necessariò, sicut sunt effectus excommunicationis: ergo suspendus ab vno, non censetur suspendus ab alio, nisi fortè sit connexus cum primo. Sic Henricus lib. 13. c. 32. n. 1. per hæc verba: Hæc pœna est strictè accipienda, ut suspendus ab vno actu, non sit suspendus ab alijs, nisi sint connexi cum primo. In quo differt ab excommunicatione, cuius omnes effectus sunt iure communi connexi, nec possunt nisi à Papa separari, sup. c. 29. §. 2. quare attendenda sunt verba iuris, aut Iudicis, ut suspensio restringatur ex proprietate verborum ad effectum expressum. Sic Henricus quem citat, & explicat Auila 3. p. disp. 2. in princ. Sic: Supponendum est, in hoc differre suspensionem ab excommunicatione, quod hæc habet suos effectus certos, & determinatos in iure, qui statim consequuntur ipsam excommunicationem, itaut non sit in potestate Episcopi excommunicantis separare hos, vel illos effectus ab excommunicatione, quam imponit, v. g. non potest dicere;

R. P. Leand. de Censuris.

Excommunico Petrum excommunicatione maiori, itaut solùm priuetur communibus suffragiis Ecclesiæ. At verò suspensio nullum habet effectum natura sua determinatum, & necessariò illi annexum in iure; quare in potestate suspendentis est priuare ab vna actione, & non ab alia: v. g. à celebratione tantum. Dixi, Episcopi; nam Papa posset separare vnum effectum ab alio. Ita P. Henr. num. 1. Huc vsque Auila, & Cornejo q. 3. cit. disp. 2. de suspens. in princip.

QVÆSTIO II.

An Suspendio absolutè, & sine restrictione prolata, suspendat absolutè ab omnibus, hoc est, ab officio & beneficio?

Affirmant Auila hic, concl. 2. & penes ipsum Sylu. & Henr. Bonac. disp. 3. de suspens. punct. 2. num. 1. & apud illum Toletus, Filliuc. Ægid. & alij, quos retulimus tract. 1. disp. 4. q. 7.

Sed iuxta dicta ibi, respondeo probabilius: à nullo effectu suspendere. Quia probabilius est, suspensionem in genere latam, sine limitatione expressa, vel tacita, esse inuvalidam & sic nullum sortiri effectum. Sic Auctores loco citati adducti, & Luysius lib. 4. disp. 38 dub. 2. secutus Suarium hic, disp. 25 sect. 2. n. 8. & 9.

QVÆSTIO III.

An Suspendio ab officio, simpliciter, & absolutè lata, priuet omni vsu, tam Ordinis, quàm iurisdictionis?

Negat Glossa in cap. Audiuiimus. 24. q. 1. existimans, tantum priuare vsu Ordinis. Ait enim ita, verb. Qui excommunicatus. Dico referre, an sit suspendus ab officio, vel iurisdictione. Nam si ab officio tantum, ea non poterit quæ officij sui sunt exercere, puta, celebrare, & similia: sed ea poterit quæ iurisdictionis sunt, ut dare præbendam, & excommunicare, quia hoc iurisdictionis est. Ita Glossa.

Sed, ut certum, respondeo: Suspensionem ab officio, sine limitatione latam, priuare non solùm vsu Ordinis, sed & iurisdictionis spiritualis, quantum persona suspenda capax est. Ratio est. Quia vterque vsus, tam Ordinis, quàm iurisdictionis, est vsus officij Clericalis: ergo suspensio absolutè prolata, omnino priuat Clericum, tam ab officio Ordinis, hoc est vsu Ordinis, quàm iurisdictionis; & ideò suspendus hoc modo, non poterit celebrare, aut Sacramenta alijs administrare, &c. nec excommunicare, aut beneficia conferre, &c. Sic Felic. de suspens. c. 11. vers. Suspendus ab officio. vbi ait, in hanc sententiam ire Doctores omnes: Felin. Syluest. Tabiena, Hostiens. Abbas, & alij, quos citat, & sequitur Auila 3. parte disp. 1. concl. 5. Henricus lib. 13. c. 32. n. 1. Vgol. tab. 4. c. 6. §. 1. Suarez tomo 5. de Censuris, disp. 26. sect. 1. S. Thom. in addit. ad 3. p. q. 21. art. 3. & Vasquez in manuscripto, quos sequitur Luysius lib. 4. de Cens. disp. 39. dub. 1. Filliuc. tr. 17. c. 2. q. 1. Bonac. disp. 3. puncto 2. n. 9. Bauny tr. 8. q. 7. assert. 2. Hurtad. de suspens. diff. 4. Cornejo de suspens. disp. 2. dub. 1. Alterius tomo 2. disp. 4. c. 2. Ægid. disp. 15. dub. 2. n. 5. Palao disp. 4. punct. 5. §. 1. n. 1. & communis.

QVÆSTIO IV.

An Suspendus, sine limitatione, ab officio; sit etiam censendus suspendus à beneficio?

Affirmat Valentia q. 18. punct. 1. & penes ipsum, Sylu. verb. Suspendio. n. 5. & Couarruu. epitom. 4. parte 2. c. 6. n. 13. & 14. Quibus addi possunt Glossa

in cap. *Latores. de Clerico excommun. ministrante.* Palud. in 4. dist. 18. q. 7. art. 3. Tabiena verb. *Suspensio. n. 4.* & apud Palaum, Nauarr. lib. 1. consil. in 1. edit. tit. *de temporib. ordinat. consil. 44.* & Bernard. Diaz *practic. crimin. cap. 73. n. 2.* Quorum sententiam aliqui Canonistæ putant veram, loquendo de suspensione ab homine; non à iure; alij verò contrà, id sentiunt, quando suspensio ab officio, est à iure, non ab homine. Horum fundamentum potest esse illud principium iuris, receptum: nempe, *Quod prohibitio antecedenti, videtur prohibitum consequens*: at sic est, quod beneficium est consequens, seu accessorium ad officium: ergo.

Sed probabilius multò respondeo: Negatiuè. Quia nomine officij, non comprehenditur beneficium, neque è contrà: ergo suspensus ab officio, non debet censeri suspensus à beneficio; patet consequentia, quia pœnæ non sunt extendendæ. Antecedens verò etiam constat: tum, quia dictæ suspensiones sunt diuersæ in specie: ergo vna non includitur in alia. Tum etiam, quia à iure diuersa considerantur, siquidem de beneficio agit in titulo *de Præbendis*; & de officio in tit. *de officio Archidiaconi*: ergo. Sic Nauarr. cap. 27. num. 160. Henriq. lib. 13. cap. 32. n. 3. Suarez disp. 26. sect. 3. n. 4. Sayrus lib. 4. e. 5. n. 16. Auila parte 3. disp. 2. dub. 1. concl. 6. Filliuc. tr. 17. c. 2. n. 20. Luylius lib. 4. disp. 39. dub. 2. Hurt. *de suspens. c. 4.* Cornejo q. 3. *de suspens. disp. 1. dub. 1. q. 5.* Vgolin. Villalob. Tanner. Gordonus, Megalius, Regin. Laymann, & Præposit. quos citat, & sequitur Diana parte 5. tr. 10. *resolut. 1.* Quibus adhuc addi possunt Bonacina hic, disp. 3. *puncto 2. n. 10.* Bauny tr. 8. q. 7. *assert. 3.* Sanchez lib. 3. *de Matrim. disp. 5. n. 12.* vbi id latè, & optimè, vt semper probat, Barbosa *de appell. verb. iuris signif. appell. 256. verb. Suspensio*, qui & citat Nauarr. consil. 41. *de homicid.* Perez, & alios. Palao disp. 4. *puncto 5. §. 1. n. 3.* Machado tomo 1. lib. 1. parte 3. tract. 10. *docum. 3. n. 4* & alij. Qui nostram sententiam intelligunt, siue suspensio sit à iure, siue ab homine, & rectè quidem: cum suspensio eisdem verbis lata sit à iure & ab homine, & consequenter eandem significationem, & eundem effectum habere debet.

Ad fundamentum oppositæ sententiæ dicendum est, regulam illam verificari, casu quo illa duo necessariò se consequuntur, officium autem, & beneficium, non ita se habere, siquidem officium sæpe sine beneficio reperitur, cum multi sint Clerici beneficio carentes.

QVÆSTIO V.

An Suspensus ab officio, possit fructus beneficij, quod habet, percipere?

NEgant auctores primæ sententiæ nuper adducti, Neo quod existiment, suspensum absolutè ab officio, esse etiam suspensum à beneficio, & consequenter à fructibus illius.

Sed iuxta à nobis nuper dicta, respondeo. Posse in dicto casu, fructus beneficij percipere, si aliàs beneficio inseruiat, saltem per alium. Quia sicut suspensus ab officio, non priuatur à beneficio, ita non priuatur à fructibus eius, cum hi propter illud percipiantur. Sic omnes DD. nuper pro

nostra sententia adducti, præcipuè

Sanchez loco cit. Auila loco cit.

conclusionè 6. dicto 3. &

Nauarr. num. 160.

* * *

QVÆSTIO VI.

An Suspensio absolutè ab officio, validè possit conferri nouum beneficium?

NEgat Auila 3. parte disp. 2. dub. 1. concl. 5. in fine, vbi sic ait: Præterea sic suspensus non potest eligi, nec promoueri ad beneficium: quod si eligatur electio erit nulla. cap. *Cum dilectus, de consuetud. cap. Quia diuersitatem. de concess. Præbendæ.* Et ratio est, nam beneficium datur propter officium: ergo priuatus per Ecclesiam ne exerceat officium, non est capax, vt eligatur ad beneficium. Et hoc habet verum etiam in suspensio non denunciato & occulto. Ita P. Henriq. n. 3. quia Concil. Constantiense non intendit in aliquo fauere ipsis excommunicatis vel suspensis. Huc vsque Auila. Quem citat & sequitur Bonacina hic, *disputatione 3. puncto 2. n. 11.* dicens, sic sentire Lessium, Nauarrum, Sà, Garciam, & alios. Ita etiam Azor parte 2. lib. 6. c. 7. dub. 2. & Candidus *decis. qq. mor. 18. art. 14. dub. 6.* apud Machado vbi infra. Palao disp. 4. *puncto 5. §. 1. n. 2.* & alij.

Sed probabilius respondeo: Validè posse conferri. Quia nullo ex capite iuris colligitur dictam collationem esse ipso iure irritam: sed ad summum irritandam, sicut non est ipso iure irrita, sed solum irritanda electio facta in personam excommunicatam minori excommunicatione. Sic ex Suario, Ægidius *de Censur. disp. 15. dub. 2. concl. 3. n. 7.* per hæc verba: Addunt multi collationem esse irritam, sed non probant: nam ex dicto cap. (nempe, *vt. de Cleric. excom.*) apertè colligitur, solum esse irritandam. Ita Suarez disp. 26. sect. 3. n. 8. Nec aliud probat cap. *Cum dilectus.* 8. quod alij pro se solent citare. Solent etiam citare cap. *Quia diuersitatem. 5. de concess. præbend.* sed nihil facit ad rem præsentem. Huc vsque Ægidius, ex Suario. Quorum sententiam tenet etiam Filliuc. tract. 17. *quæst. 3. n. 21. vers. Sic etiam si agatur.* Cornejo in 3. p. tract. 5. *quæst. 3. de suspens. disp. 2. dub. 1. quæst. 6. versu* Notat tamen Suarez. Acuña in *Decretum, part. 1. dist. 71 cap. 3. n. 3.* Hurtadus *de suspens. difficult. 4. n. 8.* Diana parte 5. tract. 10. *resol. 1.* Luylius lib. 4. *de Cens. disp. 39. dub. 2. prope finem.* Machado (ni fallor) lib. 1. parte 3. tract. 10. *docum. 3. n. 5.* vbi pro hac parte citat Lessium lib. 2. *de Inst. cap. 34. dub. 22. n. 116.* & benè, quia expressè id tenet, ibi *vers. Nota teritiò.* Vnde malè pro se illum citat Bonacina.

QVÆSTIO VII.

An Suspensio ab officio, non solum validè (vt vidimus) sed etiam licitè, possit beneficium conferri?

Affirmat adhuc Hurt. loco cit. existimans, non solum validè, sed etiam licitè conferri posse: quia sic, inquit, deducitur ex cap. *Vel non est compos. 14. de temporib. ordinat.* Ita etiam sentiunt Acuña & Diana loco cit. Quibus satis fauet Luylius.

Sed, vt longè probabilius, respondeo: Non posse licitè Suspensio ab officio, beneficium conferri. Tum, quia id ad minus colligitur ex capitibus pro prima sententia adductis. Tum etiam: quia contra rationem est, quod nouum beneficium Ecclesia conferat ei, quem ab officio suspensum habet; cum propter hoc, illud detur. Sic tenent, & à fortiori omnes DD. pro prima sententia, *quæst. antecedenti*, adducti: Et ex nostra, expressè Suarez, Ægid. Cornejo, Lessius, Filliuc. & Machado, vbi sic ait: Noes menos dudoso, si el que esta suspensio ab officio, este inhabil para adquirir algun beneficio Ecclesiastico. Todos conuienen en que la eleccion, ó colacion que en el se hiziere, es illicita; porque

porque affi consta del Derecho, (*in cap. Cum dilectus. de consuet. & c. Si celebret. de Cleric. excommunic. celebr.*) que lo prohibe. Sic ille.

Nec caput, quod pro se Hurtado adducit, facit ad rem: cum ibi sermo sit de Suspenso ab Ordine, ob eius, ante legitimam ætatem, susceptionem, & ideo non impedit beneficij collationem. Legatur Palao *loc. cit.*

Q V Æ S T I O VIII.

An saltem, Suspensus ab officio in perpetuum per Iudicis sententiam, sit quoque à beneficio suspensus?

Affirmant, apud Stephanum Bauny, Toletus *libro 1. c. 43. n. 3.* Cardosa *in praxi iudiciali, verb. (Suspensio, forsan)* Graffius *lib. 4. decis. cap. 25. num. 7.* Laymann *lib. 5. tract. 5. parte 3. c. 1. n. 3.* Sayrus *lib. 4. c. 6. n. 17.* & Sanchez *lib. 3. de Matrim. disp. 51. n. 13.* Sed ex iis, Sanchez oppositum docet, (*vt melius viderunt Ægidius & Hurtadus, vbi infra*) *n. 12.* solúmque *num. 13.* addit, si crimen graue sit, beneficio priuandum esse. Citat etiam Hurtadus pro hac parte Nauarrum *cap. 27. n. 6.* Sed nec omnino benè; quia Nauarrus hoc solúm docet, casu, quo Suspenso tacitè, vel expressè vim habeat priuationis. Tenent tamen, & à fortiori, auctores primæ sententiæ *q. 4.*

Sed probabilius respondeo: Nec in hoc casu esse à beneficio suspensum. Quia, *vt supra quest. 4.* cum communi est habitum, Suspenso ab officio, diuersa omnino est à suspensione à beneficio, & sic non necessariò illatiua huius: at sic est, quod ex eo quod sit perpetua, nec induit aliam naturam, nec habet maiorem vim producendi effectus in beneficium à Suspenso possessum: ergo sicut suspensio temporalis ab officio, non priuat à beneficio, ita nec perpetua priuabit. Sic apud Bauny, Henriquez *lib. 13. capite 32.* & Duardus *tract. de suspens. n. 17. concl. 1.* Sed neuter citatur benè pro hac parte. Nam Henriquez, oppositum videtur docere *loc. cit. n. 3.* & Viualdus *in antiquis saltem*, nil habet ad propositum. Tenent igitur hanc sententiam Sanchez *loc. cit.* Ægidius *disp. 15. dubio 2.* quos citat, & sequitur Hurtadus *diffic. 4. de suspens. Bauny tract. 8. de Censur. q. 8. de suspens. pag. mibi 362. col. 2.* Qui tamen negare non audet, quin ei, cui interdicta sunt in perpetuum officij sui munera, incumbat illo decedere per simplicem cessionem, aut resignationem in fauorem tertij, quod potest, quando diu eo per Iudicis sententiam necdum est priuatus. Sic ille. Et ante illum Henriquez *loc. cit.*

Q V Æ S T I O IX.

An suspensus ab officio, possit Sacramenta, præter Ordinem saltem, recipere, & diuinis Officijs interesse?

Respondeo: Possit Sacramenta recipere, præter Ordinem saltem (*de quo infra.*) & Officijs diuinis interesse. Quia recipere Sacramenta, & diuinis Officijs interesse, non est exercere actus alicuius officij Ecclesiastici; cum hæc non conueniant Clericis, quatenus Clerici sunt, sed quatenus Christiani sunt, & membra Ecclesiæ: ergo Suspenso ab Officio, non est interdicta Sacramentorum receptio, sed collatio; nec interessentia diuinis Officijs. Sic Nauarr. *libro 5. consil. 64. de sent. excommunicationis.* & Sotus, quos affert, & sequitur Cornejo *disputatione 2. de suspens. dubio 1. in fine.* Bauny *questione 7. de suspens. affert. 4.* Bonacina, Filliucius, & alij mox citandi. Legatur Diana *parte 5. tractatu 10. resol. 12.*

Q V Æ S T I O X.

An etiam possit Ordinis Sacramentum recipere, qui ab officio est absolutè suspensus?

Affirmat adhuc Bonaicna *disp. 3. de suspens. punct. 2. n. 15.* Quia (*inquit*) receptio Sacrorum Ordinum, non est actus officij & iurisdictionis: ergo suspensus ab officio non videtur peccare recipiendo Ordines, nisi fortè habeat intentionem exercendi illos tempore suspensionis.

Sed probabilius respondeo: Non posse licitè, quamuis benè validè, Ordinis Sacramentum recipere. Constat ex dictis *q. 6. & 7.* Nam illi, cui prohibitum est consequens, censetur quoque, & antecedens vetitum, si huic illud sit connexum, *cap. Si celebret. de Cler. excommun. ministrante:* at sic est, quod Ordini sacro (*de hoc enim solúm esse dubium potest*) est annexum necessariò officium Ecclesiasticum, à quo Ordinandus supponitur suspensus: ergo & à recipiendo licitè dicto Ordine, suspensus erit. Sic Sayrus *lib. 4. c. 6. n. 23.* Vgol. *c. 5. §. 3.* Filliuc. *tract. 18. c. 2. n. 21. & 22.* Cornejo & Bauny *loc. cit.*

Q V Æ S T I O XI.

An Suspensus à beneficio, sit Suspensus ab officio?

Respondeo: Negatiuè, ex dictis *q. 4.* Vnde Suspensus à beneficio, non solúm potest, sed etiam debet officio suo satisfacere, & iurisdictionem, aut administrationem ratione officij competentem exercere. Sic tenent Glossa *inc. Cum Vintoniensis. de elect. Abbas in c. Cum dilectus. eod. tit. n. 20.* & alij, quos dicta *q. 4.* pro nostra sententia adduximus. Legatur Diana *parte 5. tract. 10. resolutione 3.*

Q V Æ S T I O XII.

An Suspenso ab Ordine simpliciter lata, prohibeat quemcunque, tam maioris, quam minoris Ordinis, actum?

Respondeo: Prohibere. Quia (*inquit Cornejo*) cum illa propositio, *Suspendo te ab Ordine*, sit indefinita ex parte prædicati, æquiualeat vniuersali in materia morali, sicut etiam in doctrinali; atque ita, idem est, ac si diceret, *Suspendo te ab omni Ordine.* Vnde quidquid est, vel iure diuino, vel humano Ecclesiastico, vel consuetudine annexum, alicui Ordini, non potest à Suspenso ab Ordine exerceri. Sic ille *disp. 2. de susp. dub. 2. in princ. ex Auila (quem non citat) disp. 2. de susp. dub. 2. concl. 8.* Sylu. *verb. Suspenso. n. 2.* & Henr. *lib. 13. c. 32. n. 2.* penes ipsum, Bonac. *punct. 2. n. 8.* Palao *disp. 4. punct. 5. §. 1. n. 11.* Suar. *dis. 26. sect. 4. n. 2. & 3.* & alij.

Q V Æ S T I O XIII.

An Suspensus simpliciter à collatione, seu receptione Ordinum; sit etiam Suspensus à collatione, & receptione primæ Tonsuræ?

Affirmare tenetur omnes illi Canonistæ, qui docent, Primam Tonsuram esse verum Ordinem Ecclesiasticum. Sunt autem, Hostiens. Abbas, Butrius, Couar, Viuianus, Barbosa, Torrebl. & alij quamplures quos citauimus *1. p. de Sac. tr. 6. de Ordine, disp. 1. q. 5.*

Sed longè probabilius respondeo: Non esse suspensum. Quia longè probabilius est, Primam Tonsuram non esse propriu & verum Ordine, *vt loc. cit.* probauimus, ex Concil. Trid. & doctrina cõmuni omnium Theolog. Magistri, S. Thom. Bonauent Ricardi, Palud.

Durandi, Suarj, Vasquij, Nauarri, & aliorum plurimum, quos ibi citauimus: ergo suspensus ab Ordinis collatione, aut receptione, non censetur suspensus à collatione, aut receptione primæ Tonfuræ. Sic in terminis, tenent Bonac. *hic, disp. 3. de suspens. puncto 2. n. 6.* Cornejo *disp. 2. de suspens. dub. 2. quæst. 2. Præpositus in 3. part. q. 3. de suspens. dub. 2. n. 18.* Diana *parte 5. tractatu 10. resolutione 6.*

QVÆSTIO XIV.

An Suspensus ab Ordine Superiori, censeatur suspensus etiam ab Ordine inferiori?

Respondeo tanquam certum: Non censeri. Quia qui prohibet quod est maius, non censetur prohibere quod est minus. Quocirca (ait Bonac) suspensus à Superiori Ordine potest exercere actus inferiorum Ordinum: sicut suspensus à Sacerdotio, potest ex officio canere Epistolam & Euangelium, & suspensus à collatione maiorum Ordinum potest conferre minores. Sic Bonac. *puncto 2. de dispens. num. 7.* Syluest. Nauarr. & Henriq. quos affert, & sequitur Auila *3. p. disp. 2. dub. 2. concl. 9.* Cornejo *loc. cit. quæst. 4.* Diana *parte 5. tract. 10. resol. 5.* & Bauny *de suspens. q. 6. assert. 2.* Palao *disp. 4. puncto 5. §. 1. n. 11.* & omnes.

QVÆSTIO XV.

An Suspendio facta determinatè ab Ordine inferiori, addita particula solum, seu tantum; prohibeat exercitium Ordinum Superiorum?

Respondeo tanquam certum: Non prohibere. Quia per dictam particulam *solum, seu tantum*, excludit Superior à prohibitione exercitia superiorum Ordinum, quibus ita suspensio defungi licet. Sic omnes. Legantur Suarez *disp. 26. sect. 4. a num. 7.* Bonac. *puncto 2. de suspens. num. 7.* Cornejo *disp. 2. de suspens. dub. 2. q. 3. vers. Limitatur hac doctrina.* Bauny *tract. 8. de suspens. q. 6. assert. 1. vers. Ab hac regula.* & alij. Qui tamen hanc doctrinam dicunt veram casu, quo maior Ordo sine illo minori, quo quis solum est priuatus, exerceri possit: secus aliàs. Sic optimè Hurtadus *difficult. 4. de suspens.* his verbis: Conueniunt secundò Doctores, suspensum ab aliquo officio determinato, non tantum esse prohibitum exercere actus illius officij; sed etiam actum alterius officij includentem illum: vt si quis est suspensus ab Ordine Diaconatus, non solum non potest exercere Ordinem Diaconatus, sed neque potest celebrare, quia actus celebrandi includit actum, seu vsum Diaconatus, cum Missa non celebretur sine Euangelio. Legantur Cornejo *loc. cit. vers. Limitari solet quartò. Sà verb. Suspendio. n. 8.*

QVÆSTIO XVI.

An saltem Suspensus ab Ordine inferiori, sine vlla restrictione, censeatur Suspensus ab Ordine superiori, etiam casu, quo hic non includat actum inferioris, seu vsum?

Negant adhuc aliqui DD. existimantes, suspensum ab Ordine inferiore, non esse prohibitum exercere actum superioris non includentem actum inferioris: v. g. Suspensus ab Ordine Diaconatus potest Confessiones audire; quia officia Diaconatus, & Sacerdotij sunt distincta; & actus audiendi Confessiones, non includit, imò nec supponit, actum Diaconatus, etiamsi officium Sacerdotij quoad celebrationem supponat officium Diaconatus. Ita, apud

Bonac. tenent Ægidius *disp. 15. dub. 2. n. 10.* Filliuc. *tract. 17. cap. 2. n. 25. & 29. (imò, & 34.)* & Suarez *disp. 26. sect. 4. num. 11.* Ita etiam Luyfius *lib. 4. de Censuris, disp. 29. dub. 3.* Sed ex iis, nec Suarius, nec Ægidius docent hanc sententiam, sed solum dicunt esse probabilem, contrariam tamen probabiliorem, & securiorem ob DD. auctoritatem.

Sed alij è contrà affirmant, esse, & censeri suspensum ab Ordine superiori, etiam casu, quo hic non includat actum inferioris Ordinis à quo determinatè est suspensus. Sic ex Syluestro *verbo Suspendio. quæst. 5.* Nauarro *cap. 27. n. 163.* & Henriquez *libro 13. cap. 32. n. 2.* docet, & probat Auila *disp. 2. de dispens. dubio 2. concl. 9.* hoc modo: Nam destructo fundamento destruantur omnia, quæ fundantur in illo: sed Ordines superiores fundantur in inferioribus: ergo. Sic etiam Sayrus *lib. 4. cap. 3. n. 2.* & Suarez *sect. 4. cit. n. 6.* quos pro hac parte citat Cornejo *disp. 2. de suspens. dubio 2. quæst. 3.* & probat sic: Quia si quis est in Ordine inferiori indignior, multò erit in superiori: Cui enim quod minus est non licet, neque quod maius est, licere debet: argum. *cap. Qui illorum. de sentent. excomm.* & ibi Glossa *verb. Minora. & cap. Cui licet. de regul. in 6.* Sic etiam Vgol. *tab. 4. capite 6. §. 6.* Regin. *lib. 32. n. 15.* Tolet. *lib. 1. cap. 43.* Bauny *tr. 8. de Censuris, quæst. 6. assert. 1.* Hurtad. *diff. 4. de suspens. n. 8.* Bonac. *disp. 3. de Cens. puncto 2. n. 7.* Diana *parte 5. tract. 10. resol. 5.*

Sed ego clarius, & probabilius respondeo dicendum, quod illi, qui simpliciter & absque expressa restrictione est suspensus ab Ordine inferiori, nequaquam liceat exercere actum, seu munus Superioris Ordinis; (nisi aliàs ex subiecta materia, aut verbis Superioris suspendentis, constet eius intentionem fuisse, solummodo ab Ordine inferiore suspendere) quamuis si de facto exerceat, non ideò incurreret irregularitatem, dummodo non exerceat actus Ordinis à quo suspensus est.

Prima pars nostræ responsionis probata manet argumentis opinionis secundæ, & auctoritate illam sectantium. Secunda verò, probatur simul cum prima à Cornejo, sic; Quia vt peccet, eique non liceat exercere munus Ordinis Superioris, fat est, quod indecens sit ineptum ad exercitium Ordinis inferioris ministrare in Superiori: at verò, vt irregularitatem incurrat requiritur textus expressus, *cap. his, qui, de sent. excomm. in 6.* qui in præfenti non est. Confirmatur. Quia quod suspensus ab Ordine inferiori non possit ministrare in superiori, non oritur formaliter ex vi ipsius suspensionis Ordinis inferioris; nec respectu Ordinis Superioris est vera suspensio, sed solum impedimentum consequens iure naturali & diuino, ratione indecentiæ. Sic Cornejo *loc. cit. quæst. 3. vers. Secundò limitatur.* Præpositus, Laymann, & Ægidius, quos citat, ac sequitur Diana *loc. cit.*

QVÆSTIO XVII.

An suspensus ab officio prædicandi, censeatur etiam suspensus à lectione Euangelij, & ab alijs actibus Diaconatus?

Respondeo: Negatiuè. Quia quando quis suspenditur ab officio prædicandi, solum fit, vel defectu doctrinæ, vel ratione modi prædicandi: ergo non censetur manere impeditus ab vfu aliorum actuum, qui doctrinam non postulant. Sic Nauarr. *capite 27. (non 24. vt offendes apud Petrum Cornejo num. 163. vers. Octauò infertur.* & penes ipsum Panormitan. & communis in Clementes. Cupientes. Cornejo *disp. 2. de suspens. dub. 2. q. 3. versu Limitatur tertio.* Bauny *de suspens. q. 6. assert. 3.*

QVÆSTIO XVIII.

An suspensus à Diaconatu, vel Subdiaconatu diuisiue, maneat ab alio suspensus?

Negant ab aliquo eorum manere, Bauny tract. 8. q. 8. de suspens. dub. 16. & Auila penes ipsum, 3. p. disp. 2. dub. 1. concl. 7. Quibus addi possunt Nauarr. Vgolin. Sayrus, Syluest. Henriquez, & alij citati sup. tract. 1. disp. 4. q. 8.

Affirmant verò contra, manere suspensum, non solum ab aliquo, sed ab utroque, Glossa, & Rastellius, citati ibidem pro secunda sententia.

Sed, iuxta ibi dicta, probabilius respondeo: Manere suspensum, saltem ab vno, vel ab altero determinatè ad electionem suspensi, quam tenetur facere; sicut qui condemnatur (ait Hurtadus) vt exulet, vel vt soluat certam quantitatem pecuniæ, verè manet obnoxius vni, aut alteri, & obligatur vnum aut alterum eligere; quia absque fundamento negatur Iudicem habere authoritatem ad sic ferendam sententiam pœnæ, & ad obligandum reum, vt eligat quam maluerit. Sic Hurtadus de suspensione diff. 4. Suarez, Bonacina, Filliucius, Candidus, Alterius, & Cornejo, citati sup. tract. 1. disp. 4. q. 8.

QVÆSTIO XIX.

An suspensus ab ingressu Ecclesie, sit Sacramentorum capax?

Respondeo: Esse, Quia ingressus Ecclesie, nil commune cum Sacramentis, vel eorum, tam passiuo, quam actiuo vsu, habet; ergo suspensus ab ingressu Ecclesie, præcisè vi talis pœnæ, non est Sacramentorum incapax, sed tantum executionis Ordinum intra Ecclesiam, & auditionis diuinorum Officiorum. Quare ita suspensus poterit in Ecclesia recipere Sacramenta, & etiam orare, & recitare horas, tempore quo non celebrantur Diuina. Ideoque, vt bene notant Henriquez, Auila, Hurtadus, & Bauny, hæc suspensio ab ingressu Ecclesie, potius est interdictum, quam suspensio; nam suspensus proprie nunquam priuatur auditione Diuinorum, nec sepultura. Sic Henriquez libro 13. cap. 32. num. 2. Auila 3. parte disp. 2. dub. 1. concl. 13. Hurtad. diff. 4. in fine. Bauny de suspens. q. 8. dub. 18. & alij. Legatur Bauny cit. dub. 4. vbi latius id explicat.

QVÆSTIO XX.

An suspensus ab Ordine, ab Horarum liberetur onere?

Respondeo tanquam certum: Non liberari. Tùm quia solutio Horarum, propriè non est Ordinis actus. Tùm etiam, quia abhorret à vero, velle Ecclesiam, vt quis, ex turpi aliquo suo opere, nedum ex crimine, commodum referat; quod tamen accideret, si suspensus à soluendo horarum penso liber esset? ergo. Sic Sotus lib. 10. de Inst. q. 5. art. 3. Sanchez lib. 7. consil. capite 2. dubio 54. & Bauny questione 8. de suspensione dubio 9. pag. 361. addens, præfatum non impediri, quin Horas in Choro publicè dicat & canat; dummodo his vocibus Dominus vobiscum, non vtatur. Quia est vsus Ordinis, à quo per suspensionem priuatur. Filliuc. tractatu 17.

capite 2. questione 4. numero 25.

in fine, ex Sayro cap. 4.

numero 10.

* * *

QVÆSTIO XXI.

An Episcopus suspensus ab Ordine Pontificali, maneat etiam suspensus ab exercitio sue iurisdictionis?

Respondeo: Minimè manere ab hoc suspensum. Quia Episcopalis iurisdictione, nullo modo, neque quantum ad exercitium, neque quantum ad substantiam, ab Ordine & consecratione Episcopali pendet. Vnde Episcopus electus & confirmatus, potest antequam consecratus sit, actus iurisdictionis Episcopalis exercere; quamuis nondum possit eos, qui consecrationem requirunt, ex cap. Transmissam, de Elect. Suspenso igitur ab Ordine Pontificali, solum est prohibitum exercere illos actus, qui Episcoporum sunt proprii, & Sacerdoti iure Ordinario competere non possunt, quales sunt, confirmare, ordinare, Ecclesias, Altaria, & Virgines consecrare, &c. Licetum igitur Episcopo ita suspenso erit, Missam priuatam sine Pontificalibus celebrare, Confessiones audire, baptizare, iurisdictionem forensem exercere, &c. Sic Syluester verb. Suspendio. quest. 5. Auila parte 3. disp. 3. dubio 1. concl. 10. Filliucius tract. 17. cap. 2. numero 27. Laymann lib. 1. tr. 5. parte 3. c. 5. n. 6. Bonac. disput. 3. de Cens. puncto 2. n. 3. vbi attentè est legendus, & benignè corrigendus. Bauny q. 8. de susp. dub. 6. Cornejo disp. 2. de susp. dub. 2. q. vlt. Diana parte 5. tr. 10. resol. 4.

QVÆSTIO XXII.

An Episcopus suspensus à Pontificalibus, sit tantum suspensus ab vsu insignium, qua Episcopis ferre, est in more?

Respondeo: Tantum. Quia nomine Pontificalium, intelliguntur insignia Pontificalia, vt vsus Baculi, Mitræ, & Pallij, in iis, quibus competit: ergo suspensio à Pontificalibus, directè, primò, & per se tantum impedit vsum horum. Indirectè autem, & per accidens, aut consequenter impedit etiam vsum earum actionum, quæ sine Pontificalibus fieri nequeunt, vt Missæ solemnis, Collationis Ordinum, Confirmationis, & similia. Sic Laymann, Filliucius, Bonac. Bauny, Cornejo, & Diana locis citatis. Toletus lib. 1. capite 43. numero 1.

QVÆSTIO XXIII.

An suspensus ab Ordine, maneat etiam suspensus à iurisdictione?

Affirmant apud Bonacinam disp. 3. puncto 2. n. 4. Toletus, Abbas, & Syluester. Sed non citat loca vbi id affirmant. Et certè Toletus oppositum docet, loco nuper citato, per hæc clarissima verba: Quando aliquis est suspensus ab Ordine, non ob id suspensus est à iurisdictione, nec contra quando suspensus est à iurisdictione, ob id, suspensus censendus est ab Ordine: quia hæc duo sunt inuicem distincta, & vnum ab altero non pendet, vt colligitur ex cap. Aqua, de Consecr. Eccl. Sic Tolet. Tenent tamen Panorm. cap. Cum dilectus, de Consuetud. & Sylu. verb. Suspendio. n. 5.

Sed tanquam certum respondeo: Suspensum ab Ordine, non esse suspensum à iurisdictionis actibus; nisi aliàs hi sint connexi & fundati in Ordine, vt est absoluerè in foro pœnitentiæ. Constat ex dictis quest. 21. & ex ratione allata nunc à Tolet. Sic Sanctus Thom. in addit. q. 22. art. 3. Caiet. verb. Suspendio. Nauarr. capite 27. num. 160. Suarez disputatione 26. sectione 4. Filliucius tractatu 17. cap. 2. quest. 4. num. 25. Bonac. loc. cit. Auila, Vgol. Sayrus, & alij penes illum. Cornejo

Cornejo *disp. 2. de suspens. dub. 2. q. 1.* Diana *p. 5. tr. 10. resol. 21.* Bauny *q. 8. dub. 15.* Henriquez *lib. 13. cap. 32. n. 4.* Palao *disp. 7. punct. 5. §. 1. n. 12. & communis.*

QVÆSTIO XXIV.

An suspensus à iurisdictione simpliciter, maneat etiam suspensus ab Ordine?

Respondeo dicendum, quod nullo modo maneat suspensus; nisi tantum ab illis actibus Ordinis, qui iurisdictionem requirunt, ut validè, aut licitè fiant. Patet ex dictis *q. 21.* Ex quo fit, quod quamvis Sacerdos suspensus à iurisdictione possit celebrare, & exercere similes Ordinis actus, non tamen possit Confessiones audire, eo quod tunc non solum potestate iurisdictionis, sed etiam Ordinis utitur. Sic Nauarra *capite 27. numero 160.* Suarez *sección 4. cit. numero 16.* Sayrus *libro 4. capite 4. numero 20.* Cornejo *disp. 2. de suspens. dub. 3.* Bauni *loc. cit. & Toletus.*

QVÆSTIO XXV.

An suspensus ab Ordine, sit etiam suspensus à iure eligendi?

Affirmant Panormit. & Syluest. *locis supra q. 23. citatis.* Quorum fundamentum est, quod iurisdictionis fundatur in Ordine: ergo sublato exercitio Ordinis, aufertur exercitium iurisdictionis.

Sed ex dictis *quest. 23.* respondeo dicendum, non esse etiam suspensum à iure eligendi; quia hoc ius spectat ad iurisdictionem, nec necessariò Ordinem præsupponit: cum Moniales ius eligendi habere possint. *cap. Cum dignitatibus, de elect. in 6.* & tamen Ordinis sunt incapaces. Sic Cornejo *disput. 2. cit. dubio 2. q. 1. pag. 719.* Qui ad fundamentum Panormit. respondet negando consequentiam: quia quamvis ex ablatione fundamenti, quantum ad substantiam & exercitium sequatur ablatio rei fundatæ quantum ad existentiam & substantiam; ex ablatione tamen actus, & exercitij fundamenti, non benè sequitur ablatio actus & exercitij rei fundatæ: quia benè stat quod manente substantia fundamenti, & similiter, manente substantia rei fundatæ, impediatur exercitium ipsius fundamenti, non impedito exercitio rei fundatæ, eo quod operatio rei fundatæ, non pendeat ab operatione simultanea fundamenti, sed solum à iustitia (lege, substantia,) & existentia ipsius rei, quæ est fundamentum, ut à conditione necessariò præsupposita. Sic Cornejo, & ex illo Diana *tomo 5. tract. 10. resol. 21.* Tenent etiam nostram sententiam Suarez *disputatione 26. sección 4. numero 3.* Filliuc. *tract. 17. cap. 2. quest. 4. num. 25.* Palao *disp. 4. punct. 5. §. 1. num. 9. & 12.* Auila & Sayrus penes ipsum.

QVÆSTIO XXVI.

An suspensus à Beneficio, sit prohibitus percipere fructus talis beneficij?

Respondeo tanquam certum: Affirmatiuè. Quia certum est, quod suspensio à beneficio, non tollit titulum & possessionem beneficij, nec radicale ius percipiendi fructus illius: ergo certum est, quod auferat, & tollat usum huius iuris, hoc est, perceptionem actualem fructuum beneficij: aliàs nullum effectum haberet priuatio talis. Vnde non solum grauius peccabit Clericus suspensus percipiens fructus; verum tenebitur ad restitutionem. Sic omnes. Legantur Cornejo *disp. 2. de suspens. in principio, & dub. 4. numero 1.* Hurtadus *diff. 4. de suspens. n. 9. vers. Conueniunt*

tertiò DD. Auila 3. p. disp. 2. dub. 1. concl. 5. Syluest. & Henr. apud ipsum. Bauny *tract. 8. quest. 7. de suspens. assertio 5. & 6.* Suarez *disp. 17. sect. 1. n. 7.* Luyfius *lib. 4. disputatione 40. dubio 1.* Palao *disputatione 4. punct. 5. §. 2. numero 1. & omnes.*

QVÆSTIO XXVII.

An suspensio à beneficio sint denegandi fructus beneficij, antequam à Iudice illis priuetur?

Negat Petrus Nauarra *lib. 2. de restit. c. 2. num. 237.* docens, non esse illi denegandos ante Iudicis sententiam. Negat etiam Auila *de Cens. 2. parte cap. 6. disp. 6. dub. 1. concl. 2.* Præpositus & Tannerus, quos citat, & sequitur Diana *parte 5. tract. 10. resol. 3.* Sà *verb. Suspensio. n. 7.* ubi sic ait: Suspensus à beneficio intelligitur à fructuum perceptione: opus est autem executione per Iudicem. Tenent etiam alij plures, quos *supra tract. 2. de excommunic. disp. 9. q. 28. citauimus.*

Sed probabilius respondeo: Esse denegandos, etiam antequam per sententiam à Iudice fructibus beneficij suspensus priuetur. Quia suspensus ab officio, est priuatus omni actu officij, antequam à Iudice priuetur: ergo & suspensus à beneficio est priuatus omni fructu temporali beneficij, etiam antequam à Iudice illo fructu priuetur: ergo suspensus à beneficio, fructus beneficij sunt illi denegandi etiam ante Iudicis sententiam. Sic Hurtadus *loc. cit. num. 10.* dicens contrarium esse falsum. Cornejo *loc. cit. & alij plures, quos disp. 9. q. 28. citata adduximus.* Legantur ibi dicta; & Palao *hic, disp. 4. puncto 5. §. 2. n. 6. in fine.*

QVÆSTIO XXVIII.

An Beneficiarius suspensus à beneficio, possit licitè percipere fructus beneficij, si præstet officium quod beneficium exigit?

Affirmant Auila *de Censuris, parte 2. capite 6. disputatione 6. dubio 1. concl. 1. & 2. & parte 3. disputatione 2. dubio 2. concl. 6.* Petrus Nauarra *lib. 2. de restit. cap. 2. n. 237.* Tannerus *tomo 4. disp. 6. quest. 10. dubio 7. n. 137.* & Ioan. Præpositus *in 3. parte q. 2. de suspens. dub. 2. n. 22.* Quos omnes pro hac parte citat, & sequitur Diana *parte 5. tract. 10. resol. 3. vers. Sed difficultas est, prope finem.* docentes, Suspensum pro ius à beneficio posse tuta conscientia recipere omnes fructus beneficij, & etiam distributiones, si diuino officio publico interfuerit. Ratio eorum est. Quia iuxta ipsorum opinionem, qui suspenditur à beneficio, non eo ipso ita priuatur fructibus, ut ante omnem sententiam, eos non faciat suos. His authoribus addi possunt Palao *tomo 6. disputatione 4. puncto 5. §. 1. numero 7.* & alij omnes, quos pro prima sententia adduximus *de excommunicatione, disput. 9. quest. 28.* Sed iuxta ibidem à nobis dicta

Probabilius respondeo dicendum: Non posse licitè percipere fructus beneficij, qui manet priuatus, etiam si exequatur onera talis beneficij. Quia probabilius est, talem Beneficiarium esse priuatum fructibus beneficij, etiam ante sententiam Iudicis, ut loquendo de Excommunicato latè probauimus *dicta questione 28.* ergo etiam si præstet officium & onus, quod beneficium exigit, nequibit, tuta conscientia, fructus talis beneficij facere suos, cum verè illis priuatus sit. Sic DD. *loc. cit.* pro nostra sententia adducti. Et in specie nostri casus, sic tenent Rebuff. *praxi benef. tit. de Simonia in resignat. n. 15.* Couarruu. *4. decret. 2. p. capite 6. §. 8. numero 7.* & Viuald. *in Candel. ubi de suspens. num. 171.*

An autem dictus suspensus à beneficio teneatur fructus iam perceptos, à se abdicare ante sententiam Iudicis, constat ex dictis *disputatione 9. de excommunicatione, quæst. 30.* Legatur.

QVÆSTIO XXIX.

An saltem, suspensus à beneficio, si egeat, possit fructus sui beneficij percipere ad sustentationem sui, & suorum?

Affirmat Auila 2. parte *loc. cit. concl. 3. & 3. parte loc. cit. concl. 6.* posse dictum suspensum percipere fructus sui beneficij, etiamsi illi non seruiat, casu quo egeat, his verbis, Secundò dico, quod licet non seruiat per se, nec per alium, si est pauper, nec habet unde viuat, potest percipere id quod necessarium est ad se, & suos modeste sustentandos, ne cogatur mendicare, in opprobrium Ordinis Clericalis, vt ibidem latius diximus in 3. *concl.* Hæcille, Henriquez, Syluester, Abbas, Astiens. & alij, quos in simili citauimus *de excommunicatione, disputatione 9. quæstione 31.* Quibus nunc loquendo in specie de nostro casu addi possunt Bauny *tractatu de suspensione, quæstione 7. assertionem 6.* qui citat Toletum 1. parte *cap. 14.* Sayrum *libro 5. capite 6. numero 4.* & Glossam in *cap. Cum Vintoniensis. de electione.* Sed ex iis Doctoribus, id absolutè non docet Toletus *loco à Bauny cit.* Nam *numero 14.* postquam dixerat, excommunicatum, ipso facto, non posse percipere fructus beneficiorum suorum, addit: Quod ad eò verum esse affirmant communiter Doctores, vt quamuis Clericus excommunicatus sit egenus & pauper, illi tamen non sit prouidendum de alimentis, nisi fame periret. *Glossa in d. §. Verum.* & ibi Abbas *numero 16.* & Couarr. *var. resol. libro 3. capite 13. numero 8. vers. Duodecimò.* Et ratio est, quia potest sibi ipsi prouidere petendo absolutiõnem. Hæc Toletus. Vnde iuxta hanc doctrinam, traditam etiam à nobis supra.

Probabilius respondeo dicendum; non posse suspensum à beneficio percipere fructus illius, etiamsi his egeat ad sustentationem sui, & suorum, casu, quo sit suspensus pro contumacia; quia, sua culpa perpetuò durante, patitur hanc necessitatem; & minus inconueniens est, vt, ex suppositione suæ prauæ voluntatis, mendicet; quàm ex iniquitate sua commodum reportet in vilipendium Ecclesiasticæ discipline. Secus dicendum in casu, quo suspensus sit in pœnam delicti commissi, & non sit in eius potestate facere, vt pœna suspensionis ab illo tollatur; quia tunc optimè poterit de fructibus sui beneficij sibi, & suis sufficienter prouidere, dummodo alia alimenta non habeat, nec ea aliter comparare queat. Sic Diana *parte 5. tractatu 10. resolutione 3.* citans pro hac parte Mercerum in 3. p. *quæstione 24. dub. 3.* Fillucium *tomo 1. tractatu 17. capite 3. numero 53.* Gordonum *tomo 2. libro 7. quæstione 13. capite 7. numero 36.* Turrianum *libro 4. disputatione 36. dubit. 40. numero 2.* Cornejo in 3. p. *tractatu 5. de suspens. disputatione 2. dub. 4. quæstione 1.* Suarium *disputatione 27. sectione 2. num. 3.* Sayrum *libro 4. capite 6. n. 12.* & Ægidium Coninck *disputatione 15. dubitatione 2. conclusione 6.* Sed ex iis Doctoribus aliqui benè citantur, alij contrà. Nam in primis Turrianus id non docet *loco citato:* nam *lib. 4. incipit à disp. 38.* Cornejo nil dicit *loco à Diana citato.* Suarez id docet, sed non *numero 3.* sed 5. Legantur à nobis dicta *de excommunicatione, disputatione 9. quæstione 31. & 32.* vbi alios Doctores pro hac sententia inuenies.

QVÆSTIO XXX.

An suspensus à beneficio, sit etiam suspensus à iure eligendi, confirmandi, & conferendi beneficium, quod ei conuenit ratione beneficij, à quo suspensus est?

Affirmant plures Doctores. Quia existimant, ius eligendi, conferendi, aut confirmandi, esse fructum beneficij: & idè, qui suspenditur à beneficio, suspensus debet à tali iure censerì. Ita Nauarr. *c. 27. numero 16.* Henriquez *libro 13. capite 31. numero 4.* Sayrus *libro 4. capite 6. numero 7.* Toletus *libro 2. capite 43.* Ioann. Præpositus in 3. p. *quæst. 3. de suspens. dub. 2. num. 25.*

Sed probabilius respondeo: Non esse etiam à tali iure eligendi, confirmandi, seu conferendi, suspensum. *Primò.* Quia id capere colligitur *ex capite, Cum Vintoniensis. de elect.* vbi, de quibusdam de Capitulo, qui erant suspensi à beneficio, affirmat Pontifex, quod poterant eligere: & tamen illud ius eligendi conueniebat eis ratione beneficij, à quo priuati erant: ergo.

Secundò. Quia probabilius est, quod ius eligendi, confirmandi, seu conferendi beneficia, non est propriè fructus, seu prouentus beneficij, aut Episcopatus; sed officij spiritualis Beneficiati, aut Episcopi, cui annexum est ipsum beneficium. Sic Suarez *disputat. 25. sectione 2. numero 14. & disputatione 26. sectione 4. n. 5.* Auila 3. parte *disputatione 2. dub. 1. concl. 4.* & penes illum Tabiena *verb. suspensio, numero 4.* Ægidius *de Sacram. disputatione 15. dub. 2. numero 11.* Hurtadus *de suspens. diff. 4. numero 9.* Corneio *disputatione 2. de suspens. dub. 4. quæstione 4.* Laymann *libro 1. tract. 5. parte 3. capite 1. numero 4.* Gordonus *tomo 2. libro 7. quæstione 14. capite 7. à numero 41.* Mercerus in 3. p. *quæstione 24. dub. 3.* Diana *parte 5. tractatu 10. ref. 8.* Bauny *de suspens. q. 8. dub. 8.* vbi docet, suspensum à beneficio, & posse eligere, & eligi; conferre beneficium, & ei nouum aliquod dari. (Sed an hæc omnia sint vera, *infra* videbimus.) Alterius *disputatione 5. de suspens. capite 2. col. 5. vers. Petet aliquis.* & alij.

QVÆSTIO XXXI.

An suspensio simpliciter à beneficio, possit, non solum validè, sed etiam licitè, nouum beneficium dari?

Negant vtrumque Auila, & alij plures citati *supra quæst. 6.* existimantes, nec licitè, nec validè id fieri posse.

Affirmant contrà, vtrumque Hurtadus & Diana citati *quæstione 7.* & Bauny *loco nuper citato,* docentes validè, ac licitè posse dicto suspensio à beneficio, nouum beneficium conferri.

Sed ego probabilius respondeo: Posse validè; non tamen licitè. Constat hæc responsio ex à nobis traditis *quæstione 6. & 7.* Eamque docent Suarez *disputatione 27. sectione 1. numero 25.* Cornejo *disputatione 2. cit. dubio 4. quæstione 2.* Luysius *libro 4. de Censuris, disputatione 40. dubio 1.* & alij citati à nobis, *vbi supra.* Legantur Alterius *disputatione 5. capite 6. columna 2. per totam,* & Palao *disputatione 4. puncto 5. §. 2.* vbi cum Suario meritò reputat probabile, quod si nullum beneficium habens crimen committat, cui annexa est suspensio à beneficiis, per hoc non esse priuatum noui beneficij acquisitione; quia hæc pœna censetur ferri aduersus Beneficiarios, qui ex suspensione à beneficiis possessis, suspenduntur, & ex consequenti priuantur aliis acquirendis.

QVÆSTIO XXXII.

An qui multa habet beneficia, si simpliciter à beneficio suspendatur, ab omnibus maneat suspensus?

Respondeo dicendum: Manere ab omnibus suspensum, si suspensio lata sit propter causam generalem; secus verò si propter causam particularem ad aliquam Ecclesiam particularem concernentem. Sic Bauny q. 8. de suspens. dub. 2. vbi satisfaciens quæstioni propositæ hæc ait: Respondeo cum Vgolino tab. 4. cap. 8. §. 4. si id ex verbis, aut suspendentis intentione, nequit colligi, de culpa, eiusque natura, illius rei argumentum sumendum esse. Et quidem si peccatum, cuius causa quis suspenditur, est in damnum alicuius Ecclesiæ, in qua ille beneficium vnum, pluræue habet, & simpliciter suspenditur à beneficio, tam ab eo, quam aliis, quæ in ea Ecclesia possidet, suspensus erit; quia talis suspensio ob causam est lata, quæ propriè illam Ecclesiam respicit. Thesaurus, verb. Gratia. cap. 2. vers. Aduerte. Si verò alibi beneficia habeat, ea retinebit; sin autem culpa sit contra statum, vel honorem Clericalem, & suspenditur à beneficio, eo quod habitum gestare Clericalem nolit, à perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinet, est eo ipso suspensus. Clem. II. de vita, & honest. Clericor. cum Glossa ibidem, verb. beneficiorum. & innuit Felic. de suspens. cap. 14. in fine. Hæc vsque Bauny. Et antea Suarez disp. 26. sect. 1. n. 12. & penes illum, Abbas in cap. Pastoralis. §. Verum. de appellat. num. 20. Sic etiam Cornejo dub. 4. cit. q. 3. Alterius de suspens. disp. 5. cap. 3. ferè per totum. Filliuc. tract. 17. cap. 3. q. 3. num. 41. Sayrus lib. 4. cap. 6. n. 24. Palao disp. 4. punct. 5. §. 2. numero 2. & alij.

QVÆSTIO XXXIII.

An suspensus simpliciter à beneficio, maneat etiam suspensus, à iure percipiendi pensiones?

Negant absolutè Abbas, Felin. Selua, Gomez, & alij, quos citat, & sequitur Alterius de suspens. disputat. 5. cap. 1. quæst. 2. & cap. 3. col. 4. vers. Sequitur. Megalius etiam in 3. p. lib. 5. c. 1. q. 1. n. 5. Quorum sententiam esse probabilem æquè oppositæ, tenet Diana p. 5. tract. 10. resol. 15. Quia nomine, inquirunt, beneficij, non comprehenditur pensio: ergo suspensus simpliciter à beneficio, non est suspensus à pensione.

Alij verò contrà affirmant absolute. Quia, inquirunt, non minus priuat hæc suspensio fructibus Ecclesiasticis, quam excommunicatio: at hæc priuat omni pensione Ecclesiastica, vt habitum est sup. tr. de excommun. disp. 9. q. 35. ergo.

Sed probabilius distinctione respondeo: Suspensum simpliciter à beneficio, manere suspensum etiam à pensione, quæ datur ex titulo spirituali & Ecclesiastico, ratione Clericatus; quia verè est beneficium: non verò à pensione, quæ non datur ex titulo spirituali, & solet laicis conferri: Quia hæc pensio non est verè & propriè beneficium: & ideo qui à beneficio est suspensus, non est censendus suspensus ab hac pensione. Sic Suarez disp. 27. sect. 1. n. 15. Filliuc. tract. 17. cap. 3. quæst. 3. numero 42.

QVÆSTIO XXXIV.

An suspensus à beneficio, priuatus maneat etiam distributionibus quotidianis, quæ propter diuinas Horas, & Officium, Clericis assistentibus dari solent?

Negant aliqui. Quia existimant, distributiones quotidianas non comprehendi nomine fru-

ctuum beneficiorum, vt sentiunt multi Canonistæ, quos refert, & sequitur Couarru. lib. 3. variar. resol. cap. 13. n. 5. ergo qui suspensus est à beneficio, non idèo censendus est à distributionibus prædictis. Ita Auila 3. p. de suspens. disp. 2. dub. 1. concl. 6. vbi citat Nauarrum cap. 27. n. 160. & Ludouicum Lopez in instrum. stor. consc. parte 2. cap. 97. §. Igitur his præmissis. Ita etiam Præpositus, quem citat, & sequitur Diana parte 5. tractatu 10. resol. 3. in fine. Sentit id ipsum casu, quo distributiones non sint ex fructibus beneficij extractæ, sed ex particulari fidelium fundatione, Palao disp. 4. punct. 5. §. 2. n. 4. & penes ipsum Sayrus & Hurtadus.

Sed probabilius longè respondeo: Manere etiam suspensum & priuatum distributionibus quotidianis. Quia (inquit Suarez) quidquid sit de hac difficultate, quoad alios effectus, seu in aliis rebus, in præsentem non dubito, quin distributiones etiam quotidianæ, sub hoc effectu suspensionis comprehendantur, vt sentit Glossa in Clement. 2. de vita, & honestate Cleric. verb. suspensio, quam alij sequuntur. Et ratio est: quia etiam hæc distributiones dantur ratione beneficij: quamquam enim immediatè dentur propter assistentiam, vel ministerium ad aliquod diuinum Officium; tamen hoc non est præter rationem beneficij, quod ex institutione sua propter Officium datur, & præterea illud Officium non esset sufficiens ratio ad lucrandas distributiones, nisi ex titulo beneficij fierent: sunt ergo illæ distributiones veluti pars quædam beneficij: cum ergo suspensio fiat à toto beneficio, ab his etiam distributionibus obtinendis impedit. Huc vsque Suarez disp. 27. sect. 1. num. 29. Alterius disp. 5. de suspens. capite 3. col. 5. vers. De distributionibus. dicens in hoc consentire omnes, cum Glossa cit. Filliuc. cap. 3. cit. quæstione 4. num. 44. Zabarella, Anchar. Felin. & Vgolin. apud Palaum, vbi supra. Qui idem sentiunt loquendo de fructibus oblationum, decimarum, & aliorum reddituum, de quibus omnibus nos egimus tractatu de excommunicatione, disputatione 9. quæst. 35. & 37. Legantur ibi dicta, & ad materiam præsentem applicentur.

QVÆSTIO XXXV.

An Episcopus, qui simpliciter suspenditur à beneficio, sit etiam suspensus à Pontificatu?

Respondeo: Affirmatiuè. Quia ex vsu iuris, & omnium in hac parte sententia, sub nomine beneficij Episcopatus comprehenditur, quamuis Episcopi non comprehendantur sub suspensionibus, quæ late sunt vniuersaliter contra hoc, vel illud facientes, vt habetur in cap. Quia periculosum. de sententia excomm. in 6. Suarez disp. 27. sect. 1. n. 16. Filliuc. tract. 17. cap. 3. q. 3. n. 42. Alterius disp. 5. c. 3. col. 4. vers. De Episcopatu.

QVÆSTIO XXXVI.

An præter assignatas res, sint actiones aliquæ, quibus suspensus à beneficio priuetur?

Respondeo: Aliquas esse. Nam in primis sunt omnes illæ actiones, quæ ad fructus percipiendos, seu augendos, vel alio modo pertractandos, ordinantur; vt sunt locationes beneficiorum, aut eorum bonorum, venditiones fructuum, & in vniuersum administrationem beneficij, ex cap. 1. §. ult. de elect. in 6. & ratio est: quia, cui aliquid prohibitum est, etiam prohibentur ea, quæ ordinantur ad illud; cap. Si celebrat. de Cler. excomm. cum ergo suspensus à beneficio, sit prohibitus à fructuum perceptione; consequenter est priuatus administratione temporali

porali beneficij, quæ ad fructuum perceptionem ordinantur. Vnde talis administratio à suspensio vsurpata inualida est, & ideo debitor Ecclesiæ illi soluens non satisfacit. Sic Abbas. Innocent. Felinus, & alij quos citat, & sequitur Suarez *disput. 27. sect. 1. num. 31.* Addens tamen, esse necessarium vt sic suspensus nominatim denunciatus sit; nam alioqui, inquit, nemo, tenetur illum vitare: & ideo quilibet poterit Ecclesiastica negotia cum illo transigere, neque propterea culpari poterit: ergo à fortiori valida erunt, quæ ita fiunt, licet ex parte suspensi, non sine peccato per se fiant. Atque idem dicendum censeo de permutatione beneficij; nam hæc actio maxime procedit ex dominio in ipsum beneficium, & est vnus ex præcipuis vsibus eius, & non immerito dici potest fructus beneficij; & ideo, qui est simpliciter à beneficio suspensus, ab hoc etiam actu suspensus est: Vnde idem consequenter dicendum est de donatione beneficij, & omnibus actibus similibus. Hucusque Suarez, Filliucius *tractatu 17. cap. 3. quaesito 5. numero 45.*

QVÆSTIO XXXVII.

An suspensio lata, absque loci determinatione, extendatur ad omne beneficium, ubicunque illud sit, aut possideatur?

Affirmant aliqui, extendi, si suspensio lata sit à Papa; secus verò si ab Episcopo, eo quod iurisdicctio huius nequeat egredi limites sui Territorij: Papæ verò sit vniuersalis totum orbem Christianum attingens. Ita quidem, quos suppressis nominibus refert Alterius *disputatione 5. capite 5.* Quibus in re ipse conuenit. Ait enim quod quamuis suspensio à beneficio ferri possit non solum à Papa, sed etiam ab Episcopo, ita vt suspensus impediatur non solum iure percipiendi fructus beneficiorum intra diocesim, sed etiam extra Territorium, vt clarè habetur in cap. *Postulasti, de foro compet.* Attamen de facto, si Episcopus suspendat simpliciter quempiam, & non declarat de quibus beneficiis intelligere velit, talis sententia interpretanda sit de beneficiis existentibus in suo Territorio. Ita sentit ille ex Abbate in cap. *Pastoralis, §. Verum, num. 21. de Appellat.* Quorum sententiam esse probabilem ait Filliucius *vbi infra*, ex Suaricio citando.

Sed probabilius respondeo: suspensionem prædicto modo latam, etiam ab Episcopo, intelligi de omni beneficio, siue situm sit intra Territorium, siue extra. Ratio est. Quia, ex vna parte, Episcopus ad id habet potestatem, vt benè probat Alterius; & ex altera, locutio illa, cum sit indifferens, æquiualeat vniuersali: ergo talis suspensio de omni beneficio ubicunque situm intelligi debet. Sic Suarez *cap. 27. sectione 1. numero 17.* Qui benè addit id intelligendum esse, nisi aliunde ex materia, vel causa de qua agitur, constet sermonem esse de aliquibus beneficiis talis, vel talis Ecclesiæ iuxta cap. *Si compromissarius, de elect. in 6.* vel extet consuetudo vt suspensio ab Episcopo lata, solum intelligatur de beneficiis intra suum Territorium. Filliucius *tract. 17. cap. 3. quas. 6. num. 47.* Vgolinus *tab. 4. cap. 8. §. 5.* Bonacina *disput. 3. punct. 3. num. 6.* Cornejo *disputat. 2. de Suspens. quas. 3. vers. Sed quid si suspensio*, quamuis hic Auctor addat, probabilius esse, quod quando Episcopus non declarat suam intentionem, tunc censendum sit, Censuram solum suspendere à beneficiis tantum, quæ intra Territorium sunt. Legantur etiam Sayrus *lib. 4. cap. 6. num. 27.* Suarez *loc. cit. num. 22.*

QVÆSTIO XXXVIII.

An suspensio; lata simpliciter, absque determinatione temporis, semper duret, donec per habentem potestatem auferatur?

Respondeo affirmatiuè. Quia verba indefinitè prolata vim habent vniuersalem: ergo si absolutè fertur suspensio absque vlla determinatione temporis, clarè apparet voluntatem suspendentis fuisse, vt semper duret, donec tollatur per habentem potestatem. Sic Suar. ex Abbate *sect. 1. cit. n. 23.* Alter. *disput. 5. cap. 6. pag. 80.* Filliuc. *cap. 3. cit. q. 7. n. 48.* Bonac. *disput. 3. punct. 3. num. 1.* Qui addit, quod casu, quo dubitetur, an suspensio sit perpetua, præsumenda sit temporalis, quia pœnæ restringendæ sunt.

QVÆSTIO XXXIX.

An suspensio lata cum temporis determinatione, duret intra tempus determinatum, & tempore elapso, cesset?

Respondeo affirmatiuè. Quia id ex verbis ipsis, quibus Censuræ suspensio fertur, clarè constat. Qui igitur suspenditur per mensem, v. g. à beneficio, non potest, toto illo tempore continuo, ex quo lata est suspensio, percipere fructus talis beneficij, donec finiatur mensis. Sic omnes. Legantur Suarez, Alterius, Filliucius, Bonacina *loco citato*, & alij penes ipsos.

QVÆSTIO XL.

An suspensus peccet mortaliter, exercendo actum, à quo est suspensus?

Respondeo tanquam certum: peccare mortaliter ex genere suo. Quia directè agit contra prohibitionem Ecclesiæ in re graui: ergo ex genere suo violare huiusmodi legem, erit mortale. Dixi, *ex genere suo*, quia ex paruitate materiæ potest esse veniale: vt si suspensus à iurisdictione recipiat vnum testem, vel suspensus ab Ordine exerceat vnum actum annexum Ordinis Minorij; vel suspensus ab ingressu Ecclesiæ, commoretur in ea per paruum tempus, quando celebrantur diuina. Sic Auila *p. 3. disp. 2. dub. 2.* secutus Nauarrum *c. 27. n. 163.* Henriq. *lib. 13. c. 33. n. 2.* Ledesm. *2. p. 4. q. 26. art. 2. tract. de suspens. in princip. & alios Magistros.* Sic etiam Sayrus *lib. 4. cap. 11. n. 8.* Suarez *disput. 27. sect. 2.* Filliucius *tract. 17. cap. 10.* Reginald. & Egidius, quos citat, & sequitur Bonacina *disputat. 3. de suspens. punct. 4. num. 1.* Hurt. *de Suspens. diff. 5.* Alter. *disput. 6. cap. 1.* Cornejo *disputat. 2. de Suspens. dub. 1. quaesito 1.* Batny *de Suspens. quas. 12. pag. 372.* Palao *disputat. 4. punct. 6. num. 1.* & alij communiter. An autem suspensus violans suspensionem fiat irregularis, dicemus in *tract. de irregularitate.* An etiam possit in aliquo casu necessitatis licitè administrare Sacramenta, ex dictis *tract. 1. de Censur. in communi*, & *tract. de excommunicatione*, clarè tibi constabit.

QVÆSTIO XLI.

An teneantur fideles vitare suspensum, in rebus, à quibus suspensus est?

Affirmat Nauar. *cap. 27. num. 163. in fine*, quatenus hæc dicit: Nonò infertur, quod sicut tenemur vitare excommunicatum in omnibus, per supradicta eodem cap. *n. 26. & seq.* ita suspensum in eo à quo est suspensus: & non vitando in diuinis Officiis, & in

QVÆSTIO II.

An etiam maneat suspensus ab Ordine suscepto, qui Ordinatur ab Episcopo, qui Episcopatum renunciauit?

Respondeo tanquam certum: manere suspensum. Quia id habetur in cap. 1. cit. de Ordinatis ab Episcopo, qui Episcop. renun. Quæ suspensio referuatur Papæ: & non extenditur ad recipientes Minores Ordines, cum in iure talis suspensio non extet. Nam quæ habetur in d. cap. 1. citato, solum tangit recipientes Ordines sacros, non minores. Sic omnes. Nauarrus cap. 27. n. 241. Henric. lib. 13. cap. 29. n. 1. & apud illum Angel. Syluest. Tabiena, Armilla, Palud. Sotus, & alij. Suarez disp. 3. n. 3. Filliuc. tract. 17. cap. 5. n. 76. Bonac. punct. 5. §. 1. num. 8. Cornejo loc. citat. casu 6. Palao disput. 4. punct. 10. num. 1. & alij.

QVÆSTIO III.

An, qui ante legitimam ætatem, aut extra tempora, recipit Ordines sacros, maneat ipso iure suspensus ab Ordinibus sic susceptis?

Respondeo tanquam certum: manere. Quia ut diximus 2. part. tract. 6. disput. 6. quest. 9. sic habetur iure nouo in quadam Extrauaganti Pij II. quæ incipit cum ex sacrorum, confirmata à Pio V. in suis Sanctionibus Apostolicis, Sanctione 22. Et in altera Extrauag. Sixti V. quæ incipit, Sanctum, & salutare, versu, Nihilominus. Sic omnes. Legantur præcipuè Nauarrus cap. 27. num. 141. & 154. Couarruias in Clement. si furiosus, part. 1. §. 1. num. 4. Diaz in sua pract. cap. 26. Auila 3. part. disput. 5. dub. 7. Suarez disput. 3. 1. sect. 1. à num. 22. Rodriguez in Bullario, fol. 297. Palao disputat. 4. punct. 10. §. 1. num. 6. Egidius disputat. 15. dub. 5. num. 36. & alij mox citandi. Qui circa huiusmodi suspensionem, nonnulla mouent dubia. Sit

Primum dubium. An, qui in Gallia Ordinem sacrum, ante legitimam ætatem; vel facultatem, vel extra tempus legitimum, recipiunt, ipso facto facto, ab Ordine sic suscepto, suspensi maneant?

Affirmant communiter DD. Quia Romana Ecclesia, sic vbicunque ad Ordines sacros promotos, pro suspensis habet: ergo. Nauarrus loc. cit. Suarez sect. 1. cit. num. 31. Alterius tom. 2. disputat. 10. cap. 1. dub. 2. Bonac. & alij communiter.

Negat nihilominus Bauny de Suspens. q. 18. §. Queritur, pag. 178. Quia existimat, in Gallia saltem, dictam Pij constitutionem, aut nunquam fuisse receptam, aut si aliquando, vsu iam esse abrogatam. Quod loquendo de ceteris constitutionibus Pontificis, Sixti videlicet V. & Clementis VIII. qui Bullam dicti Pontificis confirmauit, moderando illam quoad pœnas in ea inflictas affirmat Bauny nunquam Gallis innotuisse. Quod si hoc est verum, non dubito, beneplacitum Bauny esse probabile, & in eo casu standum esse iuri antiquo, cap. Vel non compos, de tempor. Ordination. vbi sic Ordinatus suspendendus præcipitur. Iuxta probabiliorē sententiam.

Secundum dubium sit: An, qui ante ætatem, &c. Ordines etiam Minores, accipiunt, pariter sint, eo ipso, à susceptis Ordinibus suspensi?

Respondeo: non esse ipso facto suspensos, sed suspendendos, per cap. Vel non est compos, cit. Ratio est: quia Bulla Pij II. solum loquitur de suscipientibus Ordines Maiores. Vnde fit, quod qui ante sententiam suspensionis latam, celebrat in Minoribus Ordinibus, ante legitimam ætatem susceptis, non fit irregularis. Sic Suar. disp. 3. 1. sect. 1. à n. 22. Sayr. lib. 4. c. 14. num. 11. Auila disputat. 5. de Suspens. dub. 7. Filliucius R. P. Leand. de Censuris.

tract. 29. num. 175. Bauny loc. cit. vers. Secunda conditio. Cornejo disput. 4. de Suspens. casu 3. Miranda, Zerola, Toletus, Henriquez, Diana, Philibertus, & alij citati à nobis part. 2. tract. 6. de Ordine disputat. 6. quest. 19. & nouissimè Palao disputat. 4. punct. 10. §. 1. num. 6. vers. Qui igitur.

Tertium dubium sit. An etiam incurrat hanc suspensionem, qui bona fide, ante legitimam ætatem Ordinem sacrum suscepit?

Respondeo: non incurrere. Quia ad hanc pœnam incurrendam, vel præsumptionem, vel ad minus scientiam, seu ignorantiam affectatam, iuxta Autorum varia placita, omnes exigunt: quæ omnia longè absunt ab eo qui bona fide, credendo se ætatem idoneam habere, sacrum Ordinem recipit. Sic Nauar. cap. 27. n. 154. & de etate, & qual. ordinand. consil. 3. & alibi. Henriquez cap. 38. num. 1. in fine. Auila disput. 4. de Suspens. dub. 7. cit. vers. Pro intelligentia, qui ad incurrendam hanc suspensionem dolum adhuc requirunt. Toletus lib. 1. cap. 61. Suarez disput. 3. 1. sect. 1. n. 26. Filliuc. tract. 17. cap. 5. num. 84. Portel, & Miranda, Villalobos, & alij quos citat, & sequitur Diana 3. p. tract. 4. de Sacram. resolut. 182. & 192. docentes ad hanc suspensionem contrahendam requiri dolum, vel saltem culpam latam & mortalem. Bauny quest. 18. de Suspens. column. 5. vers. Primò, quia pœna, & col. 6. vers. Prima est. Caualer. decis. 1. Bonacina disputat. 3. punct. 5. §. 1. num. 2. Egidius loc. cit. num. 36. Cornejo loc. cit. & Præpositus, Hurtadus, Philibertus, quos citauimus 2. part. disputatione 6. cit. quest. 12. vbi absolutè, vt probabilius docuimus, ad incurrendam hanc suspensionem, requiri præsumptionem, & dolum.

Quartum dubium. An, si sic bona fide Ordinatus, adueniente mala fide, ante legitimam ætatem celebret, incurrat irregularitatem, vel saltem peccet mortaliter?

Affirmat vtrumque Philibertus tract. 3. de Ordine part. 5. cap. 3. num. 11.

Negant verò contrà alij docentes, sic bona fide Ordinatum, nec incurrere irregularitatem, nec mortaliter peccare, ante ætatem celebrando. Ita Nauarrus, & Machado, citati à nobis 2. parte tractatu 6. disputatione 6. Quorum sententiam esse probabilem affirmant Petrus Ledesma, & Ludouicus de S. Ioan. ibi à nobis adducti.

Sed probabilius respondeo: peccare quidem mortaliter; eo quod cum mala fide celebret ante ætatem à iure requisitam: non tamen incurrere irregularitatem: quia cum à principio non incurrerit suspensionem, vt supra est habitum, etiamsi adueniente mala fide celebret, irregularitatem non incurret. Sic Diana 3. part. tract. 4. resolut. 182. secutus Peyrinum, Nauarrum, Quarantam, & Mirandam, & Villalobos tom. 1. tract. 11. diff. 11. n. 7. Sic etiam Suarez, Nunez, Toletus, Bonacina, & Ludou. de S. Ioanne, quos vbi supra 2. part. tract. 6. disput. 6. quest. 13. citauimus.

Quintum dubium. An ille, qui ob receptionem Ordinis sacri ante ætatem, mala fide suscepti, suspensus manet; possit, ætate completa, absque vlla Superioris dispensatione, celebrare?

Affirmant Corduba in sum. casu 144. Sot. in 4. dist. 25. q. 1. art. 2. in fine. Medina in sum. lib. 1. c. 11. §. 8. Passarell. Zerola, & Sorbus apud Peyrinum in privileg. Minimor. tom. 1. constit. 1. Iulij 11. §. 16. n. 21. Quos ex Diana loc. cit. citauimus 2. part. tract. 6. disput. 6. quest. 15.

Sed probabilius respondeo: non posse absque dispensatione celebrare. Quia, qui mala fide, ante legitimam ætatem Ordinem sacrum recepit, verè incurrit suspensionem, eaque ligatus manet; vt sup. est habitum: ergo non satis est legitimæ ætatis completio, sed necessaria omnino absolutio à prædicta suspensione. Sic Cornejo loc. cit. casu 3. vbi notat, & bene, quod

quod quamuis iste sic Ordinatus, ante complementum ætatis absoluat ab hac suspensione, adhuc non possit in Ordine suscepto ministrare. Sic etiam Diana 3. p. tract. 4. resol. 182. cit. & p. 5. tract. 10. resol. 34. Henriquez lib. 13. cap. 38. n. 1. Syluest. Mandos. Couar. & alij penes ipsum. Vterque Rodriguez, Bonac. & Philibertus, quos pro hac parte loc. cit. adduximus. Qui contrarium, vt ibi notauimus, docent de illo qui bona fide ante legitimam ætatem, Ordinem sacrum suscepit. Nam hic completa ætate legitima, licite poterit absque dispensatione vlla celebrare, aut actum sui Ordinis exercere; eo quod hic propter suam bonam fidem, nunquam fuit suspensus, & ideo non indiget dispensatione ad celebrandum. Sic etiam Pal. disputat. 4. puncto 10. §. 1. num. 6. Suarez disputatione 31. sect. 1. num. 23. Bonacina supra punct. 1. in fine, & alij.

Sextum dubium. An, qui mala fide Ordinem maiorem, v. g. sacerdotium ante legitimam ætatem recepit, non solum maneat suspensus ab exercitio sacerdotij; sed etiam ab exercitio aliorum Ordinum, nempe Diaconatus, & Subdiaconatus, &c. ante legitime susceptorum?

Affirmant Philibertus de Ordine tract. 1. p. 5. cap. 3. num. 8. pag. 8c. Rodriguez in summa, cap. 164. num. 2. pagina mihi 522. Ledesma in summa, cap. 7. de Ordine post 1. conclus. & Villalobos tom. 1. tract. 18. difficult. 18. num. 2. & apud illos, Nauarrus, vt vidimus 2. parte disput. 6. cit. quest. 10.

Sed probabilius respondeo: non manere suspensum, nisi ab Ordine; v. g. sacerdotio, mala fide suscepto. Quia pœnæ non sunt extendendæ extra casus proprios. Sic Henric. lib. 13. cap. 32. n. 2. & penes illum, Nauar. lib. 5. consil. tit. de sent. excom. cons. 53. fol. mihi 191. Tolet. Auila, Scortia, quos affert, & sequitur Diana 3. part. tract. 4. resol. 182. & p. 5. tract. 10. resol. 45. Machado etiam, quos omnes pro hac nostra sententia adduximus 9. 10. citata. Quibus adhuc addi possunt Cornejo casu 3. citato, & alij quos supra disput. 3. g. 14. retulimus Palao disput. 4. punct. 10. §. 1. num. 6.

Septimum dubium. An Sacerdos, qui mala fide, ante legitimam ætatem, sacerdotium accepit; non solum maneat suspensus, sed etiam irregularis, consecrando simul cum Episcopo ordinante?

Affirmant Nauarrus lib. 5. consil. 8. de Clerico excommunic. ministrante, fol. mihi 135. Sorbus, Couarruias, Barbosa, Bonac. Daza, & Vasquez, relati à nobis 2. part. tract. 6. disput. 6. quest. 17.

Sed probabilius iterum respondeo: suspensum manere: irregularitatem tamen non incurrere. Quia quamuis verum sit, quod Sacerdotes, qui suspensi celebrant, irregularitatem incurrant: at tamen ille, qui Presbyter initiatur, & consecrat cum Episcopo Ordinante, non est adhuc completè Sacerdos, cum non sit ei adhuc concessa potestas absoluendi à peccatis, & ideo non potest incurrere irregularitatem. Sic Henriquez lib. 13. cap. 10. n. 1. lit. F. Suarez disput. 31. sect. 1. num. 70. Egidius disp. 15. (per errorem pag. 16.) dub. 5. n. 36. Diana part. 5. tract. 10. resol. 37. Hurtadus de suspens. difficult. 13. num. 13. Syluester, Maiolus, Medina, Sayrus, Vgolinus, Quaranta, Naldus, Homobonus, Marcerus, Philibertus, & Additionator, Nauarri, quos omnes pro hac parte citauimus 2. part. quest. 17. nuper citata. Vbi quest. 18. sequenti, idem docuimus cum Suarior, Egid. Mercero, & Diana, contra Hurtadum, & Auilam loquendo de Subdiacono, & Diacono, nempe; non incurrere irregularitatem ob ordinationem ante legitimam ætatem, cantantes Epistolam, & Euangelium in Missa, quam Episcopus Ordinans celebrat.

Octauum dubium. An confessarius possit vi Bullæ Cruciatæ, absoluere quem à Suspensione incurta per receptionem Ordinis maioris, ante legitimam ætatem?

Negant Rodriguez in addit. ad Bull. Cruc. §. 9. n. 59. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 13. (non 18. vt ego ex Machado malè aliàs citauimus) num. 3. in textu, & in marg. lit. C. & alij.

Sed probabilius respondeo: posse. Quia Bulla absolute, & simpliciter concedit facultatem absoluendi ab omni Censura: sed prædicta suspensio incurta per Ordinationem ante legitimam ætatem est verè Censura: ergo optimè potest quis, vi Bullæ, à Confessario absolui. Non tamen ministrare ante ætatis complementum; quia absolutio suspensionis solum, non ætatis, tollit impedimentum. Sic Medina, Cordub. Perez, Cano, Bañez, Ludou. Legionens. Balbas, & Martinez, quos ex Henric. citauimus pro hac sententia 2. part. tract. 6. disput. 6. quest. 16. Diana part. 5. tract. 10. resol. 5. & penes illum, Medina, Auila, Trullench, & Cornejo. Tenent etiam Nauarrus, (vt citat Henriquez loc. cit. lit. Y. cap. 27. num. 162.) Ludouic. de S. Ioanne questione 2. de Ordine, artic. 8. dubio 5. Machado lib. 1. summ. part. 3. tractatu 10. docum. 8.

QVÆSTIO IV.

An Ordinatus per saltum, recipiendo Ordinem Superiorem, inferiori prætermisso; maneat ipso iure suspensus ab Ordine sic suscepto?

Negant suspensum esse, ipso iure, ab Ordine per saltum suscepto, sed esse suspendendum, Archidiacon. Geminian. Præpositus, & Turrecrem. in cap. Si celebrat. de Cler. excommunic. ministr. Angel. verb. Irregularitas, num. 36. Armilla num. 68. & Tabiena Irregularitas 4. §. 2. concl. 5. & Acuña in Decretum part. 1. dist. 52. num. 9. Quorum sententiæ adhæret Diana part. 5. tractatu 10. resol. 27. Bauny de suspens. quest. 20.

Sed probabilius respondeo: Manere suspensum ab Ordine sic suscepto ipso iure. Quod quidem procedit etiam loquendo de suscipiente Ordines Minores, vt infra. Intelligendum tamen est de ordinatione culpabili, aut mala fide facta, quia hæc suspensio est Censura, & pœna. Sic colligitur, aut constat ex cap. Sollicitudo, distinct. 62. & cap. unico, de Clerico per saltum promotus, & Trident. sess. 23. cap. 14. de reformat. & docent communiter Doctores, Suarez disput. 31. sect. 1. n. 44. Egidius disput. 15. dub. 5. num. 40. Cornejo de suspens. disputat. 4. casu 4. pag. 729. Hurtadus difficult. 13. de suspens. num. 39. versu, Sexto Ordinatus per saltum. Bonacina disputat. 3. puncto 5. §. 1. num. 6. Filliuc. tr. 17. num. 92. Auila part. 7. de Censur. disput. 9. dub. 2. concl. 2. & penes illum Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 13. num. 5. post lit. M. D. Anton. 3. part. tit. 27. cap. 4. col. 3. Sotus distinct. 25. quest. 1. artic. 3. column. penult. casu 3. Syluest. verb. Irregularitas 9. 11. Hostien. & Panormit. Nauar. c. 25. n. 71. Alter. disp. 10. de dispensc. 5. col. 4. & 5. Pal. disp. 4. punct. 10. §. 1. n. 9. Vivald. de suspens. n. mihi 48. vers. Vndecima suspensio, & alij plures apud Dianam.

Primum dubium. An, qui per saltum Ordinem suscepit, suspensus solum maneat ab exercitio Ordinis suscepti; an etiam ab exercitio aliorum, quos ritè susceperat?

Affirmat ab omnibus manere suspensum, Maiolus de irregularit. lib. 4. cap. 12. n. 2. quatenus indefinite ait, Ordinatum per saltum, non posse sine dispensatione ascendere, neque ministrare. Et Nauarrus cap. 27. num. 242. apud Dianam vbi infra.

Sed probabilius respondeo: solum esse suspensum ab Ordine, quæ per saltum suscepit, non ab aliis Ordinibus, quos legitime recepit. Quia ita colligitur ex cap. unico, de Cler. per saltum promotus, in vltimis verbis. Sic communis DD. Syluester, Sotus, Bernard. Diaz, quos citat, & sequitur Alterius cap. 5. cit. col. 5. vers. Respondeo

Respondeo ex communi sententia. Henriq. lib. 7. de Indulg. cap. 13. n. 5. Auila part. 7. disput. 9. sect. 1. dub. 2. concl. 2. Cornejo dub. 1. citat. casu 4. quast. 1. Henriquez lib. 14. cap. 6. num. 3. & penes illum, lit. G. Nauarrus n. 242. apud eundem. Et certè melius citatur pro hac parte, quàm pro contraria. Sic etiam Diana p. 5. tract. 10. resolut. 28. Riccius, Bonac. Suarez, & alij.

Secundum dubium. An, qui ordinatus est per saltum, possit Ordinem prætermisum recipere, sine dispensatione?

Affirmat Auila loco nuper cit. concl. 1. Quia non datur textus, ex quo impedimentum ad recipiendum talem Ordinem prætermisum, colligatur.

Sed probabilius respondeo: non posse huiusmodi Ordinem recipere, sine dispensatione Superioris. Quia non est verum, quod non detur textus, à quo inhabilitas ad recipiendum Ordinem prætermisum, colligatur. Nam (vt benè Alterius) huiusmodi inhabilitas suscipiendi Ordinem omisum, verè est effectus, impositus ab ipso iure suspensioni latæ contra recipientes Ordinem per saltum: non enim imponuntur duæ pænæ, altera irregularitatis, altera suspensionis, sed fertur vnica suspensio, duos habens effectus: ideo enim prohibetur Ordinem omisum recipere, vt valeat vnquam absque dispensatione ministrare in recepto. Hinc infertur, vt obtenta dispensatione ad recipiendum Ordinem omisum, statim maneat Ordinatus per saltum, immunis à suspensioe, qua erat prohibitus, ne ministrare posset in Ordine per saltum recepto. Cum primum enim promotus fuerit ad Ordinem, quem prætermiserat, absque alia dispensatione poterit actus omnium Ordinum exercere. Hucusque Alterius tom. 2. disp. 10. de suspens. cap. 5. col. 6. Et antea Nauarrus cap. 27. n. 242. Henriquez lib. 14. cap. 6. num. 3. (non 4. vt offendet apud Auilam) *ibi*: Quia quamuis per Bullam, aut priuilegium ab ea suspensione absoluat, non potest ante dispensationem recipere Ordinem omisum, aut vltiorem. Sic etiam Ægidius disp. 15. dub. 5. num. 40. Palao de Censur. disput. 4. punct. 10. §. 1. num. 9.

Tertium dubium: An etiam suspendatur ipso facto, qui ordinatur per saltum in Ordinibus minoribus: aut, qui relictis Ordinibus minoribus, Ordinem Subdiaconatus recipit?

Negant aliqui. Quia iura, quæ loquuntur de malè promotis, solum loquuntur de malè promotis ad Ordines sacros; non verò de malè promotis ad Ordines Minores: ergo pænæ non sunt extendendæ ad illos, qui per saltum ad Ordines Minores promouentur, aut ad illos, qui relictis Ordinibus Minoribus, Ordine Subdiaconatus initiantur. Antecedens probatur clarè. Quia cap. *Sollicitudo*, dist. 52. solum loquitur de illo, qui, omisso Ordine Subdiaconi, suscepit Ordinem Diaconi, & Presbyteri. Et caput *unicum*, de Clerico promotus per saltum, solum loquitur de Subdiacono, qui omisso Ordine Diaconi, recepit Ordinem Sacerdotis. Ita tenet Portellius in respons. part. 3. casu 41. quast. 2. num. 3. ex Nauarro consil. 28. de sentent. excommunic. à num. 11. vsque ad 15. Quos sequitur Diana part. 5. tract. 10. resolut. 47. necnon Aufonius in eius summa, verb. *Ordinis subiectum*, n. 24. & Bauny de dispens. quast. 20. in fine.

Sed probabilius respondeo: etiam suspendi ipso iure & facto. *Primo*, quia iuxta nostram sententiam quam tradidimus 2. part. tract. 6. disput. 1. q. 6. Ordines Minores sunt etiam Sacramenta, sicuti sunt maiores: ergo eadem ratio est puniendi promotos per saltum in Ordinibus Minoribus, ac in maioribus.

Secundo, quia ita decisum, ac declaratum fuit à sacra Congregat. Cardinalium anno 1588. vt refert Cornejo loco nuper cit. ergo. Sic ipse Cornejo casu 4. cit. pagina 729. Nauarrus cap. 27. num. 242. vers. *Sexto*

R. P. Leand. de Censuris.

dico. Riccius part. 4. decis. 108. num. 4. Campanil. in diuer. iur. Censur. tab. 10. cap. vnico, num. 6.

Quartum dubium. An, Episcopus, possit in hac suspensione dispensare?

Negat ex parte Zerola in praxi Episcopali, verb. *Irregularitas*, dub. 3. quatenus docet, posse Episcopum dispensare cum illo, qui vult promoueri ad Ordinem omisum, si id secretò faciat, nõ verò si faciat publicè.

Sed probabilius longè respondeo: posse cum sic promotus per saltum Episcopum dispensare, vt videlicet, prætermisum Ordine suscipiat, & vt in Ordine malè suscepto ministret, & ad superiores ascendat, quamuis delictum sit publicum; dummodo talis sic Ordinatus, in malè suscepto Ordine, vel in prætermisso, non ministraverit ante dispensationem; quia tunc iam incurreret irregularitatem à qua solus Papa dispensare potest, modo delictum sit publicum, nam si occultum sit etiam poterit Episcopus, ex Concil. Trid. sess. 24. sess. 6. de reform. Fundamentum huius sententiæ est, quia ipsummet Tridentinum ita concessit Episcopis sess. 13. de reform. cap. 14. Et ideo sic sentiunt Nauar. cap. 25. n. 71. & cap. 27. n. 242. Henriq. lib. 14. c. 6. n. 3. Suar. disp. 31. sect. 1. n. 51. Auila p. 7. disput. 9. sect. 1. dub. 2. vers. *Sequitur secundo*. Sayr. lib. 5. cap. 14. num. 26. & 27. Maiolus, & Rodrig. Quos omnes citat, & sequitur Diana part. 5. tract. 10. resolut. 27. vers. *Notandum tertio*. Cornejo casu 4. cit. quast. 2. Bonac. disput. 3. de suspens. punct. 5. §. 1. num. 6. Alterius disput. 10. de Suspensione, cap. 5. col. 5. vers. *Hoc in loco*.

Quintum dubium. An huiusmodi suspensio contracta per ordinationem per saltum, tolli etiam possit per Bullam Cruciatam?

Respondeo posse absolute; & adminus in foro conscientia. Quia, vt supra vidimus, Bulla absolute, & sine distinctione concedit facultatem absoluendi ab omni Censura, sub qua suspensio, vt talis, continetur: ergo. Sic apud Dianam, & Aufonium, Granados in 3. part. tract. 5. de suspens. disp. 4. casu 4. q. 2. Sed certè per errorem citatus fuit hic Granados, pro Petro Cornejo, qui loco cit. id docet non Granados. Sic etiam Diana resolut. 27. cit. & Aufonius in sua sum. verb. *Ordinis subiectum*, num. 25. in fine.

QVÆSTIO V.

An, qui innodati Censura aliqua excommunicationis, maioris, suspensionis, vel interdicti, Ordinem maiorem suscipiunt, suspensi sint ipso iure?

Respondeo esse ipso iure suspensos. Constat ex cap. *Cum illorum*, de sent. excom. non in 6. vt citatur à Soto, sed in decretalib. Quia quamuis textus dicat, esse deponendum excommunicatum, qui Ordinem recipit, tamen ex consequentibus constat, depositionem esse latam, non ferendam. Sic Nauar. cap. 25. n. 72. vers. *Decimo peccat*. & c. 27. n. 241. (nò 24. vt leges apud Bonac.) in princ. Henriq. lib. 14. c. 6. n. 4. Sot. in 4. dist. 25. q. 1. art. 3. Suar. disp. 31. sect. 1. n. 17. Auila p. 7. disput. 9. sect. 1. dub. 6. concl. 2. Ægidius disputat. 14. num. 32. & disput. 15. num. 41. Filliuc. tract. 17. cap. 5. n. 94. Bonac. disput. 3. punct. 5. §. 1. num. 10. Palao disput. 4. punct. 10. §. 1. num. 3. Alterius de suspens. disput. 10. cap. 6. col. 1. & 2. Qui cum aliis hoc putat verum esse loquendo de quacunque excommunicatione maiori, non minori, innodatis, & etiam de suspensis, & interdictis. Sed circa hanc suspensionem fit

Primum dubium. An etiam maneat suspensus, qui aliqua Censura innodatus, recipit Ordines minores,

Negant apud Castrum Palao, Nauar. lib. 5. consil. cit. de excomm. consil. 28. à num. 2. & Auila 7. p. disput. 9. sect. 1. dub. 6.

Respondeo: manere. Quia cap. *Cum illorum*, cit. absolutè de Ordinibus loquitur: ergo de omnibus est intelligendum. Sic expressè Nauarrus, Filliucius, Alterius, Bonacina, & Palao loco cit. Qui secus dicunt, de recipiente primam Tonfuram in excommunicatione, aut alia Censura. An autem recipiens Ordines in excommunicatione, fiat etiam irregularis, dicemus tract. de Irregularit. Nec Nauarrus, & Auila sunt contra nos, vt putat Palao. Quia dicti Doctores, solum docent, non manere irregulares, qui excommunicatione innodati, ordines minores suscipiunt, de quo dubio aliàs.

Secundum dubium. An hanc suspensionem incurrat excommunicatus, aut suspensus, &c. qui ex probabili ignorantia, vel inaduertentia suæ excommunicationis, aut suspensionis, &c. aliquem Ordinem recipit?

Affirmant quàm plures ex cap. *Cum illorum*, citat. vbi in casu ignorantiae facti, aut iuris, quando recipiuntur Ordines in excommunicatione, dicitur necessaria dispensatio Episcopi: ergo supponitur suspensio præcedens, aliàs non esset necessaria dispensatio. Ita Maiolus lib. 4. de irregular. cap. 34. num. 4. Couarruias in cap. *Alma mater*, part. 1. §. 6. num. 6. Abbas, Ananias, & Specul. quos citat, & sequitur Alterius disput. 10. citata, cap. 6. dub. 2. dict. 3.

Sed probabiliùs respondeo: non incurrare dictam suspensionem. Quia par non est, vt pœnam incurrat, qui culpam non admisit. Nec obstat cap. *Cum illorum*, citatum à contrariis; quia intelligitur de ignorantia crassa, & peccaminosa. Sic Nauarrus cap. 27. num. 241. D. Anton. Innocent. Paludanus, Abbas, & Castro, quos citat, & sequitur Suarez disputat. 31. sect. 1. num. 59. Filliucius num. 94. cit. [Bonac. num. 1. vers. *Obserua tamen*. Palao disputat. 4. punct. 10. §. 1. num. 3. vers. *Sed an ab hac pœna*.

Tertium dubium. An saltem incurrat suspensionem hanc, qui existens excommunicatus, vi, & metu cadente in constantem virum, cogitur recipere Ordines?

Affirmant apud Alterium, Tabiena verb. *Irregularitas* 4. concl. 15. Hostiens. Goffret. & Maiolus, quos citat, & sequitur ipsemet Alterius cap. 6. cit. col. vlt. vers. *Sententia hæc*. Et quidem consequenter id docent; nam si, iuxta doctrinam ab ipsis traditam, excommunicatus, seu alia Censura astrictus, suscipiens ignoranter Ordines, suspensionem incurrit; multò magis suspensionem contrahet, si talis excommunicatus, per vim, aut metum promoueat. Argum. l. *Qui potest*, ff. de regul. iuris.

Sed probabiliùs respondeo: nec prædictum suspensionem incurrare. Quia hæc suspensio non incurritur, nisi ob culpam: at qui ob metum grauem cadentem in constantem virum suscipit Ordines, non facit contra præceptum Ecclesiæ, excusante dicto metu: ergo. *Confirmatur* ex dictis. Nam ignorantia excusans culpam, excusat hanc suspensionis pœnam: ergo & necessitas; cum sit eadem ratio, & nullum ius in contrarium. Sic Suarez disput. 31. sect. 1. n. 60. & penes illum, Syluest. *irregularitas*, quæst. 7. & etiam Tabiena loco ab Alterio citato pro se. Sic etiam Bonac. disput. 3. punct. 5. §. 1. num. 11. vers. *Obserua secundò*.

QVÆSTIO VI.

An, qui ficto titulo (nempe, ficto patrimonio, aut ficto beneficio, aut pensione) ordinatur, suspensionem incurrat?

Negant quàm plures DD. eo quod existiment, non incurrare suspensionem modò, illum, qui sine patrimonio, aut beneficio sufficienti, Ordine sacro

initiatur, quamuis aliàs grauitèr peccet; ergo neque incurret ille, qui ficto patrimonio, aut ficto beneficio, aut ficta pensione, Ordine sacro initiatur. Ita Henriquez, Vivaldus, Toletus, Rodriguez, Sayrus, Gutierrez, Sà, Ægidius, Luyfius, Auila, Villalobos, Philibertus, Machado, inter quos est etiam Diana 3. part. tract. 10. de Sacram. resol. 184. & 2. part. tract. 16. resol. 5. & part. 5. tractatu 10. resol. 50. Quos omnes inuenies citatos à nobis pro hac parte, part. 2. tract. 6. disputat. 9. quæst. 4. Quibus nunc etiam addo Hurtad. difficult. 13. de Suspens. num. 38. Castrum Palao disp. 4. punct. 10. §. 1. num. 12. in fine.

Sed probabiliùs respondeo: Suspensionem incurrare. Quia probabilius est, quod ille, qui sine patrimonio, aut beneficio, aut pensione sacris initiatur sit suspensus, per cap. *Neminem*, & per cap. *Sanctorum*, dist. 70. renouata per Concil. Trident. sess. 21. cap. 1. de reformat. at sic est, quod pensio, beneficium, seu patrimonium fictum, reuera non est pensio, beneficium, seu patrimonium: ergo. Sic absolutè loquendo, & in re, tenent hanc partem Nauarrus in man. cap. 27. n. 158. Sanchez lib. 6. de Matrim. 32. n. 8. Suarez hic disputat. 31. sect. 1. num. 34. & 35. Vasquez tom. 3. in 3. partem disputat. 241. Bonacina de Sacram. disputat. 8. quæst. vnica, punct. 5. num. 24. & tom. 2. disput. 3. de suspens. punct. 5. §. 1. num. 1. & tom. 3. disput. 3. quæst. 1. punct. 8. num. 3. Maiolus, Barbosa, Zerola, Comitulus, Molfesius, quos pro hac parte citauit 2. part. loco citato. Quibus addi possunt Cornejo disputatione 4. de Suspens. dub. 1. casu 5. & alij Recentiores. Quamuis ex his, aliqui contrarium sentiant loquendo de iis, qui sine titulo, absque dolo tamen, & fictione, Episcopo volente ordinentur. Legantur Suarez, & Cornejo loc. citat. Cetera etiam quæ hic desiderari possunt, tractata inuenies 2. part. tract. 6. de ordine disputat. 9.

QVÆSTIO VII.

An suscipiens Ordines, non seruatis interstitijs, suspensionem incurrat?

Affirmant Henriquez lib. 6. cap. 10. n. 3. Additor Nauarri lib. 1. consil. 4. de temporib. Ordin. fol. 33. Portel in dub. regul. verb. *Suspensio* num. 14. Qui tamen malè citat Suarium pro hac parte, & Diana part. 4. tract. 2. resolut. 55. versu, *Nota etiam*, quamuis postea oppositum docuerit vt infra. Bauny quæst. 16. de Suspens. vers. *Quintò*.

Sed probabiliùs iterum respondeo: non incurrare (tametsi graue peccatum committat.) Quia nulla est in iure opposita suspensio contra prædictum sic se ordinantem, post Clementem VIII. vt diximus 2. part. tract. 6. de Ordine disput. 11. quæst. 19. vbi pro hac parte adduximus Nauarrum consil. 4. cit. Suarium disput. 31. sect. 1. n. 43. Filliucium tract. 17. cap. 5. & tract. 20. cup. 7. num. 190. Diana 3. part. tract. 2. resol. 32. & 4. part. tract. 4. resol. 209. & 5. part. tract. 10. resol. 40. Madium, Riccium, Sayrum, Zerolam, Philibertum, Bonacinam, Barbosam, Villalobos, & alios. Quibus addi possunt Alterius 2. tom. disput. 10. cap. 4. & Palao disputat. 4. punct. 10. §. 1. num. 8. vers. *Ob violationem*.

QVÆSTIO VIII.

An suscipiens duos Ordines sacros in vna die, suspensionem ipso facto incurrat?

Negant Villalobos 1. part. tract. 18. diff. 11. n. 7. & Diana part. 5. tract. 10. resolut. 36. citantes, (sed malè) pro hac parte Suarium. Quia existimant ad summum esse suspendendum.

Sed

Sed probabilius iterum respondeo: Incurrere ipso facto, quia sic colligitur ex cap. *Quod à Parribus*, dist. 75. & ex cap. *Innotuit, de eo, qui furtivè ordin. suscipit*. Ex quibus, id docent Nauarr. cap. 25. n. 71. & cap. 27. num. 241. Suarez disp. 31. num. 41. Luyfius, Bonac. & Philibert. quos pro hac parte adduxi 2. part. tract. 6. disp. 11. quest. 14.

QVÆSTIO IX.

An etiam incurrat suspensionem eandem, qui eodem die, minores Ordines cum Subdiaconatu suscipit?

Affirmant etiam Bonac. hic disp. 3. punct. 5. §. 1. n. 4. & penes illum, Nauarr. cap. 27. (lege 25.) num. 71. Sà verb. *Suspensio*, num. 19. Sayrus cap. 14. n. 23. 27. & 25. Suarez disput. 31. sect. 1. num. 41. & Filliucius num. 86. Gauant. in *Man. Prælator. verb. Irregularitas*, & alij, docentes, tunc ordinatum manere suspensum à Subdiaconatu.

Sed probabilius rursus respondeo: Nullo modo incurtere ipso facto suspensionem. Sic Suarez loc. cit. pro parte contraria ex cap. 2. de eo, qui furtivè ordin. suscipit. Philibert. & Diana, quos pro hac opinione citauimus 2. p. loc. cit. q. 15.

QVÆSTIO X.

An ipso facto maneat suspensus, qui aliquem Ordinem per simoniam realem scienter recipit?

Respondeo manere ipso facto suspensum, non solum ab ordine sic suscepto, sed etiam ab aliis ritè susceptis, ut infra dicemus. Sic habetur in *Extravag. 2. de simonia*, ibi: *Declaramus quod omnes illi, qui simoniacè ordinati fuerint, à suorum sint ordinum executione suspensi*. Sic etiam habetur in cap. *Per tuas, el. 2. de simon.* & cap. *Inquisitionis, de Accusat.* Ex quibus id docent Syluest. verb. *suspensio*, quest. 7. Henriquez lib. 7. cap. 37. num. 3. & Couarr. apud ipsum dicentes esse communem Doctorum sententiam. Auila 3. part. disp. 5. dub. 9. conclus. 1. Suarez disp. 31. sect. 4. num. 31. Filliucius n. 128. Bonacina disp. 3. punct. 5. §. 1. num. 9. dicens, hanc suspensionem referuari Episcopo. Hurtad. de *suspens.* diff. 13. vers. *Quintò ordinans*, qui contra ait hanc suspensionem referuari Papæ ex Extravagant. Sixti V. & constitutione Clementis VIII. quas refert Sayrus lib. 4. cap. 14.

Dubium primum. An, qui bona fide, & ignoranter, recipit Ordines simoniacè; maneat etiam suspensus ab ordine sic suscepto?

Affirmat Auila loc. cit. concl. 2. his verbis. Qui recipit ordines simoniacè ignoranter, ut quando cognatus, vel amicus, me ignorante, dat pretium Episcopo, ut conferat mihi ordines, manet suspensus ab ordine sic suscepto. Ita Syluester supra, & D. Thom. 2. 2. quest. 100. art. ult. ad 3. & Aragon. ibi conclus. 4. Hucusque Auila.

Sed probabilius respondeo: Non manere suspensum, quia cum prædicta bona fides, seu ignorantia culpabilis, à culpa excusat, ita etiam à suspensionis pœna. Sic Henriquez cap. 37. cit. num. 3. & 4. Sayrus cap. 14. cit. num. 6. Suarez disp. 31. cit. sect. 4. num. 4. Nauarr. cap. 25. num. 68. citans Bellameram, & Cardinalem Alexandrinum. Bonacina num. 9. cit. Diana part. 5. tract. 10. resol. 56. Ægidius num. 37. qui dicunt id esse verum, quamuis ille qui ignoranter ordinatus est per simoniam ratificet postea promissionem factam ab amico; nam ratihabitio non comparatur mandato in pœnis, nisi in iure exprimat.

Dubium secundum. An, qui per simoniam realem, scienter ordinatur; suspensionem omnium ordinum, quos habet, incurrat?

Negant aliqui apud Suarium, sentientes, solum incurtere suspensionem ordinis simoniacè suscepti, non aliorum. Ita etiam videtur tenere Hurtad. diff. 13. n. 39. vers. *Quintò*, ibi: *Ordinatus verò manet suspensus ab ordinibus sic (id est, simoniacè) susceptis, absque vlla spe ascendendi ad superiores ordines.*

Sed probabilius respondeo: Suspensionem absolutam omnium ordinum incurtere, quia sic decerni videtur in Extravag. Pauli II. (non Pij II. ut leges apud Bonac.) cuius verba habes supra in hac ead. quest. 10. Et idem hanc partem tenent Syluest. & Couarr. quos affert, & sequitur Suarez loc. cit. sect. 4. num. 32. Auila dub. 9. citat. conclus. 1. Henriquez cap. 37. citat. num. 3. & 4.

QVÆSTIO XI.

An qui furtivè, hoc est, nesciente Episcopo, & approbante, nec examinante, Ordines suscipit; sit, ipso facto, & iure, à susceptis suspensus?

Respondeo affirmatiuè, cum communi omnium sententia, quia sic habetur in cap. 1. 2. & 3. de eo qui furtivè ordines suscipit. Sic Bonacina hic disp. 3. de *suspens.* punct. 5. §. 1. num. 12. & de *irregul.* disp. 7. quest. 3. punct. 4. num. 6. Suarez, Henriquez, Sayrus, & alij penes ipsum. Bauny quest. 16. de *suspens.* vers. *Nond*, Layman penes ipsum.

QVÆSTIO XII.

An qui post matrimonium contractum, etiam non consummatum, sacros Ordines suscipit; maneat ipso facto suspensus ab ordinibus sic susceptis?

Respondeo: Manere ipso facto suspensum ab ordinibus sic susceptis, & ab aliis superioribus suscipiendis, & omni officio, & beneficio Ecclesiastico, imò & à promotione ad hæc. Sic habetur in Extravag. *Antiqua, de voto*. Ioann. XXII. Quæ suspensio referuatur Pontifici, etiam matrimonio soluto; nisi fortè soluatur per professionem ordinati validè emissam, quia tunc Episcopus dispensare potest, ut dicitur in d. Extravag. Sic Suarez disp. 31. sect. 1. num. 34. Filliuc. tract. 17. cap. 5. q. 8. num. 93. Bonac. loc. cit. num. 13. Hurtad. diff. 13. num. 40. Diana part. 5. tract. 10. resol. 59. ex Præposito 3. part. quest. 3. de *suspens.* dub. 5. num. 40. Palao disp. 4. punct. 10. §. 1. num. 10. Qui secus dicit, casu quo recipiat ordines minores, quia Extravagans supradicta solum de susceptione ordinum maiorum loquitur.

Dubium primum. An sic Ordinatus maneat suspensus, etiam ab ordinibus ante matrimonium susceptis?

Respondeo quod non, sed solum ab ordinibus post matrimonium susceptis, quia in Extravaganti citata expressè suspenditur ab ordine sic suscepto. Sic Suarez num. 34. citato.

Dubium secundum. An etiam maneat suspensus, qui ex ignorantia, putans bona fide uxorem esse mortuam, ordines factos suscipit?

Respondeo non manere suspensum. Tum quia, qui sic ordines suscipit, non contraxit culpam, ergo nec censuram. Tum quia ad hanc censuram contrahendam requiritur præsumptio, ut constat ex textu ibi: *Nemo præsumat, & si secus fuerit à quoquam attentatum*: ergo qui solum ex ignorantia processit, non suspenditur.

Debet nihilominus sic ordinatus à ministerio sacro, durante matrimonio abstinere, (nisi vxor cedens iuri suo emittat votum castitatis,) soluto tamen illo, poterit sine aliqua dispensatione, si nullum aliud intercedat impedimentum, in ordinibus ministrare. Sic Suarez *loc. cit. n. 56.* Filliuc. *n. 93. cit.* Bonac. *loc. cit. n. 14.* Sayrus, Viualdus, & Ægidius penes ipsum. Præpositus & Diana nuper citati. Palao *disp. 4. punct. 10. §. 1. n. 10. vers. Quod si bona fide.*

QVÆSTIO XIII.

An Clericus in sacris constitutus, publicè & notoriè concubinaris, aut fornicarius, sit suspensus?

Respondeo tanquam certum: Esse secundum ius antiquum suspensum per *cap. Quæstum, de cohabit. cler. & mulier. cap. Nullus, & cap. Præter 32. dist. cap. Si quis, dist. 81. cap. Sacerdotes, dist. 50. & alibi.* Ex quibus textibus, id docent communiter DD. Cardin. Hostienf. Abbas, Nauarr. Couarr. & alij, quos citat, & sequitur Suarez *disp. 31. sect. 4. n. 4.* Sed circa hanc suspensionem sit

Dubium primum. An huiusmodi suspensio, sit ipso iure lata?

Negant Suarez *disp. 31. sect. 4. num. 11.* Luyfius *lib. 5. de censur. disp. 46. dub. 5.* & Mercerus *in 3. part. quæst. 24. dub. 27. num. 34.* docentes, talem suspensionem solum esse ferendam.

Sed probabilius respondeo affirmatiuè. Sic Nauarr. *cap. 27. num. 154.* Henriquez *lib. 13. cap. 36.* Abbas, Rebuff. Anton. Syluest. & alij apud Auilam *3. part. disp. 5. dub. 2.* dicens, hanc opinionem stando in iure antiquo esse veram. Cornejo *de suspens. disp. 4. dub. 1. casu 1.* Bonacina *disp. 3. punct. 5. §. 1. num. 39.* Philibertus *tract. 1. de ordine, part. 8. cap. 3. à num. 9.* Qui id probat ex *cap. vestra, & cap. finali, de cohabit. Clericor. cap. Præter hoc, dist. 32.* & ex aliis textibus.

Dubium secundum. An hæc suspensio, sit iam abrogata per dissuetudinem.

Negat Philibertus *cap. 3. citat.* & penes ipsum, quamplures DD. docentes, textus citatos, contraria consuetudine abrogatos non fuisse, sed adhuc vigere, & secundum illos iudicandum: & quatenus abrogati fuissent, Concilium Tridentinum *sess. 25. cap. 14. de Reformat.* eos innouasse videtur iis verbis: *Alioquin pœnis à sacris Canonibus, vel Statutis Ecclesiarum impositis puniantur.* Et in hunc sensum hunc textum intellexit Sacra Congregatio iis verbis: *Clerici notoriè concubinarij, etiam hodie ipso iure sunt suspensi.* Ita Philibertus.

Sed iis non obstantibus, æquè probabiliter respondeo dictam suspensionem esse abrogatam per dissuetudinem & non vsum. Quod probat Cornejo *disp. 4. de suspens. dub. 1. quæst. 2.* ex Trident. *loc. cit.* pro contraria parte, vbi videtur, (ait) vel reuocatum ius antiquum, vel introductum nouum, eo quod antiquum cessaerat contraria consuetudine. Vnde iam modò Clerici publici concubinarij, non sunt ipso iure suspensi, neque fideles tenentur abstinere ab audiendis illorum Missis. Sic ille. Ex quo constat quod prædicti Clerici non manent ipso iure suspensi, licet suspendi possint si opus fuerit iuxta Concil. Trident. *sess. 25. cap. 14. de Reformatione.* Sic etiam Sotus *in 4. dist. 1. quæst. 5. art. 6. & dist. 13. quæst. 1. art. 9.* Medina *lib. 1. summa, cap. 11. §. 8.* Suarez, Auila, Bonacina, Cornejo *loc. cit.* Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 49.* Filliucius *tract. 17. cap. 7. quæst. 3. num. 124.* Hurtad. *diff. 13. in fine,* vocans oppositum, falsum. Legantur dicta à nobis *3. p. tract. de audit. Misfarum, disp. 2. q. 12.*

QVÆSTIO XIV.

An qui ab Episcopo alieno, sine licentia proprij, scienter sacris initiatur, sit ipso iure suspensus?

Negauit Glossa in *cap. Eos qui, de tempore ordin. in 6.* Cuius sententia quamuis attentio iure antiquo sustineri posset, vt fatetur Suarez *vbi infra,* attentio tamen iure nouo, minimè. Ideoque

Respondeo tanquam certum: Esse ipso iure suspensum: & si, ante absolutionem, in ordine sic accepto, administret, manere irregularem. Quia sic habetur in Extrauagante Pij I I. *Cum ex sacrorum,* & in Trident. *sess. 6. cap. 5. & sess. 14. cap. 2. & sess. 23. de Reformat. cap. 8.* Sic Nauarr. *cap. 27. num. 155. & lib. 1. consil. 39. de tempor. ordin. Bern. Diaz, Couarr. & Sotus, quos affert, & sequitur Suarez disp. 31. sect. 1. num. 13. & 14.* Philibert. *de ordine, tract. 1. lib. 5. part. 5. cap. 5. num. 1. & 2. & cap. 11. n. 1. & sequent.* Cornejo *loc. cit. casu 7.* Auila *part. 3. disp. 5. dub. 7. vers. Loquendo autem, & vers. De tertia denique parte.* Barbosa *de potest. Episcopi, alleg. 8. num. 10.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 1. n. 4. & nos 2. part. tract. 6. de ordine, disp. 8. quæst. 1. & 2.*

Dubium primum. An etiam, qui minores Ordines aut etiam primam tonsuram ab alieno Episcopo, recipit, ipso facto suspensionem eorundem incurrat?

Negant Auila *3. part. disp. 5. dub. 7. vers. Secundo supponendum est,* & penes ipsum, Abbas in *cap. Quod translationem, de temp. ordinat. cap. 9. num. 2.* Syluester *verb. Irregularitas, num. 11.* Tabiena *verb. Ordo 3. num. 1. & Nauarr. consil. 48. de tempor. ordinat. & alij.* Et videtur conuinci ex dictis *suprà quæst. 3. dub. 2.* vbi docuimus cum communi, non esse suspensos ipso facto, sed solum suspendendos eos, qui ante legitimam ætatem ordines minores susceperunt; at qui Bulla Pij I I. non solum loquitur de recipientibus ordines ante legitimam ætatem, sed etiam de recipientibus eos ab alieno Episcopo, sine licentia, aut dimissorijs proprij: ergo in vtroque casu est eadem intelligentia.

Sed respondeo: Manere etiam ipso facto suspensos, non ex vi Extrauagantis Pij I I. vt conuincit ratio facta; sed ex vi cuiusdam constitutionis Urbani VIII. latæ die 11. Decembr. 1624. quam refert, sequendo hanc nostram sententiam, Philibertus *tract. 1. de ordine, part. 5. cap. 5. num. 2. & cap. 11. num. 8. & 16.* de quo, & ex quo nos etiam *2. part. tract. 6. disp. 8. q. 2.* Legatur Palao *loco citato.*

Dubium secundum. An à prædicta suspensione excuset bona fides, seu ignorantia mortaliter inculpabilis?

Respondeo ex sæpè nuper dictis: Excusare, quia excusat à mortali culpa, propter quam solum imponitur hæc pœna. Sic Nauarrus *cap. 27. n. 254.* Toletus *lib. 1. cap. 48.* Philibertus *tract. 1. de ordine, part. 5. cap. 11. n. 6.* Henriquez *lib. 13. cap. 38.* Suarez *disput. 31. sect. 1. n. 15.* Bonacina *tom. 3. de censur. disp. 3. quæst. 1. punct. 10. num. 15.* & alij.

Dubium tertium. An ab hac suspensionem possit Episcopus nunc absoluere?

Respondeo posse nunc, si delictum sit occultum ex concessione Trident. *sess. 24. cap. 6.* Nam quamuis Sixtus V. hanc suspensionem Romano Pontifici reseruauerit, per quandam constitutionem incipientem, *Sanctum, & salutare:* tamen postea Clemens VIII. per aliam constitutionem, quæ incipit, *Romanum Pontificem decet,* moderauit, & ad terminos

antiquos, Pij I I. & Tridentini redegit.

Sic Philibertus *loco cit.*

numero 5.

* * *

Q V Æ S T I O X V.

An Ordinati cum dimissorijs à Capitulo Sede vacante obtentis, infra annum vacationis incidant in suspensionem?

Respondeo tanquam certum: Incidere; nisi casu, quo beneficij recepti, vel recipiendi necessitas cogat. Quia sic habetur in Trident. *sess. 7. de Reformat. cap. 7.* ibi: *Si secus fiat, Capitulum contraveniens, Ecclesiastico subiaceat interdicto: & sic Ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus verò ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso iure suspensi.* Sic Concilium. Et ex illo omnes. Legantur Philibertus *tract. 1. de Ordine, part. 6. cap. 3. à n. 12.* Cornejo *dub. 1. cit. casu 8.* Luylius *lib. 5. disp. 46. dub. ultimo.* Auila *3. part. disp. 5. dub. 8. vers. Octauus casus est.* Diana *part. 5. tract. 10. resol. 46. & alij.* De quo etiam nos egimus *2. part. tractat. 6. de Ordine, disput. 10. à quest. 4.* vbi alia, quæ hic desiderari possunt, inuenientur.

Q V Æ S T I O X V I.

An etiam in suspensionem incidat, qui adhuc à proprio Episcopo ordinatur in aliena diœcesi, sine licentia proprij?

Negarunt Albericus in *l. Emancipati, ff. de adproptionib. & Rebuff. in praxi benefic. tit. de Clericis, à quibus, & quomodo creentur, num. 12.* Quia existimarunt, posse Episcopos extra propriam diœcesim, suis subditis ordines conferre.

Sed tanquam certum respondeo: Etiam in suspensionem incidere. Quia sic habetur clarè in Trident. *sess. 14. de Reformat. cap. 2.* vbi suspendit per annum Episcopos in aliena diœcesi, Pontificalia exercentes; & ordinatos vsu ordinis, ipso iure priuat. Quod idem vetuit Concil. Antiochenum *cap. 22. relatum in cap. Episcoporum 9. quest. 2.* Sic communiter omnes. Legantur Philibertus *tract. 1. cit. part. 5. cap. 5. num. 12.* Cornejo *loc. cit. casu 9.* Palao *disp. 4. puncto 10. §. 1. n. 5. & ego 2. part. tract. 6. disp. 8. q. 6.*

Q V Æ S T I O X V I I.

An Clericus, publicè saltem, sodomita, sit ipso iure suspensus?

Affirmant plures DD. sentientes Clericum sodomitam occultum, vel notorium esse suspensum ipso iure, & exercendo actum ordinis incurrere irregularitatem à solo Papa dispensabilem. Ita Couarr. in *Clement. Si furiosus, part. 1. sess. 1. num. 6. de homicidio,* & penes illum, Hostiens. Ioan. Andr. Anton. Marian. & Socin. Quibus addi possunt Maiolus *lib. 5. de irregular. cap. 43.* Cenedo *Collect. 130. part. 2. Alterius tom. 2. disput. 15. cap. 3.* Lambertin. Bernard. Diaz, Follerius, Franciscus Marcus, & Caualecanus apud Philibertum *vbi infra.*

Negant è contra alij, non absolutè, sed sub distinctione, dicendo, quod si Clericus sodomita est occultus, non sit suspensus, nec celebrando fiat irregularis: Si verò sit publicus, & notorius, sit suspensus, & exercendo actum ordinis, fiat irregularis. Ita Philibertus *tract. 1. de Ordine, part. 8. cap. 4. à num. 34. præcipuè num. 36. & penes ipsum, Nauarr. cap. 27. n. 249.* Henriquez *lib. 14. cap. 5.* Philiaricus *lib. 4. de officio Sacerd. cap. 15.* Valentia *tom. 4. disp. 7. quest. 19. punct. 3. n. 5.* Azor *part. 3. lib. 3. cap. 19. quest. 6. & 7.* Vgolinus *de irregularit. cap. 43. §. 3. num. 4.* Quaranta *verb. Sodomia, in*

addit. Rodriguez part. 1. summa, cap. 209. num. 1. Reginaldus *lib. 22. cap. 3. num. 50.* Graffius *lib. 4. decis. cap. 25. num. 17.* Auila *part. 3. disp. 5. dub. 3.* Aldrete *de Religiosa disciplina tuenda, lib. 2. cap. 15. §. 5. num. 34.* Bonacina *de Censur. disp. 3. q. 6. punct. 5. num. 3. & de Matrim. quest. 4. punct. 11. n. 2.* Barbofa *de offic. Episcopi, alleg. 10. n. 195. part. 2.* Diana *1. part. 17. resol. 69.* Campanilis, Lazarius, Sanctarellus, & Garzias.

Sed æquè probabiliter respondeo: Nec occultum, nec publicum sodomitam, esse ipso iure suspensum, nec irregularem. Ratio est, quia nullus debet puniri pœna suspensionis, vel irregularitatis, nisi de illa in iure manifestè constet: sed in iure nulla est manifesta suspensio, ipso facto, vel irregularitas contra Clericos sodomitas etiam publicos; vt ipsi contrarij fatentur: ergo. Sic Suarez *disp. 31. sect. 4. à num. 19.* Filiucius *tract. 17. cap. 7. quest. 4. num. 125.* Gauantus in *Man. Episcop. verb. Irregularitas, num. 32.* Auila *loco pro secunda sententia à Philiberto malè citato; ait enim sic: Mihi videtur, quod Clericus sodomita, nec occultus, nec notorius, non est ipso iure suspensus, etiam stando in iure antiquo.* Sic ille; quod benè probat, & citat pro hac parte Henriquez *cap. 36. & lib. 14. cap. 5. num. 1. lit. F.* Et benè. Ait namque sic: At hæc pœna, sicut & priuatio beneficij, requirit nouam sententiam iudicis. Tenet etiam Hurtadus *diff. 13. de suspens. in fine,* per hæc verba: Aduertimus tamen plures suspensiones à nonnullis afferri, quæ verè non sunt, præsertim eam, quæ dicunt esse suspensum Clericum, qui est publicus peccator, præsertim concubiniarius, quod esse fallum deducitur ex Tridentino *sess. 21. cap. 14. de Reformat.* Sodomita quoque non est suspensus, vt aduertit Ægidius *n. 56.* quamuis Pius V. sua constitutione 70. tale nefas exercentes omni beneficio, officio, dignitate, & priuilegio clericali priuet: quia hæc constitutio non obligat ante sententiam iudicis, præsertim sodomitam occultum, vt aduertunt Suarez, & Ægidius. Imò ea constitutio, & pœnæ, frequentiam, seu exercitium requirit. Sic Hurtadus. Imò hanc sententiam tenere videtur Bonacina *de Censur. loco pro secunda sententia adducto,* quatenus & absolutè docet Clericum sodomix labe coinquatum, non esse ipso iure suspensum, neque irregularem, & pro sua opinione citat Auilam, & Filiucium, qui expressè nostram doctrinam docent, contra Azorium, qui docet sententiam secundam.

Q V Æ S T I O X V I I I.

An Clericus publicè portans vestes virgatas, vel partitas, Hispanè, Vestidos bordados, ò texidos de diuersos colores, sit ipso iure suspensus?

Respondeo tanquam certum: Esse. Ita tamen, quod, si est Clericus beneficiarius, est ipso facto suspensus per sex menses à perceptione fructus: si non est beneficiarius, sed est in sacris constitutus, per idem tempus redditur eo ipso inhabilis ad beneficia: & idem est dicendum de alijs Clericis, qui non sunt in sacris, si simul cum huiusmodi partita veste, deferant coronam. Sic ex *Clement. 2. Quoniam, de vita, & honest. Clericor. docet Nauarr. cap. 27. num. 157. §. 13.* Couarr. *pract. cap. 31. num. 7. vers. Quarto.* Syluester, Bernard. Diaz, & alij, quos affert, & sequitur Henriquez *lib. 13. cap. 39. num. 3. lit. A.* Auila *3. p. disp. 5. dub. 8. vers. Vndecimus casus.* Suarez *disput. 31. sect. 3. num. 1.* Filiucius *tract. 17. cap. 6. quest. 5. num. 106.* Cornejo *loc. cit. casu 13.* Bonacina *disp. 3. quest. 6. punct. 5. §. 1. num. 21.* Ægidius *num. 42. suspens. 9.* Palao *disput. 4. punct. 10. §. 3. num. 12. & alij penes ipsos.* Sed circa hanc suspensionem sit,

Dubium

Dubium primum. An in aliquo casu possit Clericus vtens prædictis vestibus, excusari à suspensionis pœna?

Respondeo quod sic. Nam *primò*, potest excusari casu, quo gesserit prædictas vestes, non publicè, sed secretò, vt domi in studio. *Secundò*, si gesserit sub aliis vestibus, ita vt publicè non appareant. *Tertiò*, si gesserit ob celebrationem alicuius festi ad breue tempus, vt Doctoratus, nuptiarum, aut ob aliam iustam causam, & *quartò*, si secundum prudentium hominum arbitrium, considerata loci consuetudine, solum peccet venialiter. In iis namque casibus excusabitur Clericus vtens dictis vestibus ab incurfione suspensionis, vt docent Nauarrus, Henriquez, Suarez, Palao, Auila, Filliucius, & Bonacina *locis cit.*

Dubium secundum. An hæc suspensionis pœna, sit consuetudine abrogata?

Negant communiter DD. quatenus supponunt, de factò incurfere dictam pœnam Clericos, qui absque rationabili causa, dictis vestibus vtuntur.

Sed ego respondeo dicendum id non esse omnino certum; quia non desunt aliqui Recentiores, vt testatur Henriquez *loc. cit. lit. A.* & ex illo Auila, necnon, ex hoc, Bonacina *loc. cit.* asserentes, hanc suspensionem esse derogatam consuetudine. Vnde Palao *loc. cit.* hæc scribit verba: Plura in d. Clement. statuuntur de vestibus, quæ vsu abrogata sunt, teste Suarez *suprà*. Quare eam tantum credo vim habere, quæ Clericum ignotum redderent, & sæcularem esse omnibus indicarent. Sic ille. Et bene.

QVÆSTIO XIX.

An maneat suspensus Sacerdos, qui, etiam intuitu cuiusvis priuilegij, aut consuetudinis, sponsis benedicit, aut matrimonio coniungit, sine proprij illorum Parochi licentia?

Respondeo tanquam certum: Manere suspensum, donec ab Episcopo illius Parochi, cuius officium vsurpauit, absoluitur. Quia sic habetur in Trident. *sess. 24. de Reformat. matrimonij, cap. 1.* Sic omnes. Legantur Suarez *hic disp. 31. sect. 3. num. 18.* Auila *3. part. disp. 5. dub. 8. vers. Nonus casus est.* Nauarrus *cap. 22. n. 69.* Henriquez *lib. 13. cap. 39. num. 3.* Sanchez *lib. 3. de Matrimonio, disp. 52. num. 4.* Filliucius *tract. 17. cap. 7. n. 102.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. num. 2.* Egidius *disp. 15. dub. 5. num. 46. suspens. 16.* Bonacina *disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 1. n. 20.* & alij. Qui extendunt ad Regulares coniungentes in matrimonium, vel benedicentes, &c. Sed circa hanc suspensionem, sit

Dubium primum. An hæc suspensio sit ipso iure lata?

Negat Couarr. *de Matrim. part. 2. cap. 6. n. 13.* & probabiliter, inquit Filliuc. *loco nuper cit.* quia existimat, solum esse ferendam, ob verbum, *Suspendatur.*

Sed probabiliter respondeo: Esse ipso iure latam, quia sic apertius colligitur ex Tridentino *loc. cit.* Sic Henriquez *lib. 13. cap. 39. num. 3.* iis verbis: Clericus, qui absque Parochi, vel Ordinarij licentia assistit contrahentibus matrimonium de præfenti (quamuis nunc sit irritum) sit suspensus triennio, nec potest ante lapsum triennij absolui per Episcopum, à tali suspensione publica. Sic ille. Et Suarez *disp. 31. sect. 3. n. 18.* Sayrus *cap. 15. n. 8.* Egidius, Hurtad. Auila *loc. cit.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. n. 2.* & alij.

Dubium secundum. An prædictus Sacerdos matrimonio assistens, solum maneat suspensus ab officio sacerdotali?

Affirmant Suarez, & Egidius, qui id colligunt ex subiecta materia, iuxta quam determinari debet & pœna. Cùm igitur Sacerdos propter abusum sacer-

dotalis muneris suspendatur, rectè intelligitur suspendi solum formaliter quatenus Sacerdos est, atque aded solum à sacerdotali munere seu officio, non simul etiam à beneficio. Hos DD. sequitur Palao *num. 2. citato.*

Sed æquè probabiliter respondeo: Non solum ab officio sacerdotali, sed etiam à beneficio suspendi. Quia Concilium absolutè, & sine limitatione suspendit dictum Sacerdotem: ergo ab officio, & beneficio intelligi debet suspensum. Sic Bonacina *disp. 3. quæst. 3. punct. 5. n. 7.* Hurtadus *diff. 13. de suspens. vers. Nono Sacerdos.* & Filliucius *tract. 17. cap. 6. quæst. 4. n. 101.*

QVÆSTIO XX.

An celebrans Missam & in ea non communicans, maneat ipso iure suspensus?

Respondeo manere suspensum per annum à communione: per textum in *cap. Relatum, de consecr. dist. 2.* Sic omnes. Bonacina *punct. 5. cit. §. 1. num. 15.* ex Maiolo *lib. 3. cap. 16.* & Sayro *lib. 4. cap. 15. num. 3.* docentibus, hanc suspensionem effugere illum, qui vnam tantum speciem fumeret; cum hie verè diceretur communicare. Quod additum, non admittit Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. num. 6.* docens adhuc in hoc casu manere suspensum, directè ab specie, quam malitiosè non sumit, indirectè verò ab alia simul; cum non possit vnam sine alia recipere.

QVÆSTIO XXI.

An Sacerdos, qui sine graui causa, Missam incompletam omitteret; ipso iure, & factò, suspendatur à corpore, & sanguine Christi?

Negat Filliucius *tract. 17. cap. 7. quæst. 4. num. 103.* existimans, non dari in iure, contra Missam imperfectam omittentem, suspensionem latam, sed ad summum, inferendam. Quia in *cap. Nullus Episcopus, de consecrat. dist. 1.* in his verbis: *A corpore & sanguine Christi suspensus sit;* non suspensio latæ sententiæ, sed inferendæ continetur. Vnde Glossa *ibi*, loco verborum, *suspensus sit*, vtitur verbo, *suspendatur*, quod apertè suspensionem ferendam importat. Hæc Filliucius.

Sed probabiliter respondeo: Ipso iure manere suspensum à corpore & sanguine Christi. Quia probabiliter est, prædicta verba à Filliucio relata, censuram ipso factò importare, vt bene docet Bonacina *disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 1. num. 17.* ergo. Sic ille.

QVÆSTIO XXII.

An sint aliæ suspensiones ipso iure, contra Clericos late?

Respondeo esse alias. Et quia rarò occurrunt, eas ad compendium redigemus.

Est namque 22. contra Clericos vtentes ordine, in loco interdicto, præter modum iure concessum. *cap. Is qui, de sentent. excommun. in 6.* De hac legantur Syluest. *interdictum 6. num. 3.* Angel. *eod. vers. 7. num. 7.* Armilla *num. 58.* Necnon Filliuc. *tract. 17. cap. 15. n. 98.* & Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. n. 7.* Qui tamen talem suspensionis sententiam latam in *d. cap.* esse solum ferendam; probabiliter docent.

23. Contra celebrantes coram excommunicato, vel interdicto, *cap. Episcoporum, de Priuileg.*

24. Contra tradentes sepulturæ publicos vsurarios, *cap. Quia in omnibus, de vsuris.*

25. Contra

25. Contra Parochos iungentes sponfos alterius Parochiæ, sine licentia. Trident. *sess. 24. cap. 1. de Reformat. matrimon.* De hac Suarez *disp. 31. sect. 3. n. 18.* Filliucius *tract. 17. cap. 6. num. 101.* Bonacina *tom. 3. disp. 3. quest. 3. punct. 5. n. 7.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. n. 2.* & alij.

26. Contra eosdem Parochos non prohibentes matrimonia clandestina, cap. *Ea inhibito, de clan. despon. impub.* De hac, Henriquez *lib. 14. cap. 39. num. 3.* & Sayrus *lib. 4. cap. 15. num. 8.* existimantes, esse ipso iure ab officio suspensos. Contra Couarr. 4. *Decretal. 2. part. cap. 6. num. 13.* Sanchez *lib. 3. disput. 48. à num. 6.* Bonac. *tom. 3. disp. 3. quest. 3. punct. 5. num. 9.* Filliucium *tract. 17. cap. 15. num. 102.* & Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. num. 3.* docentes talem suspensionem solum esse ferendam.

27. Contra Clericos, aut Prælatos grauantés alienis debitis Ecclesiis sibi commissas, cap. *Si quorundam, de solution.* De hac Suarez *disp. 31. sect. 1. n. 2.* Filliucius *tract. 17. cap. 6. q. 5.* Bonac. *tom. 3. disp. 3. quest. 4. punct. 14.* & Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. n. 4.*

28. Contra eos, qui sedē vacante, occupant bona, quæ ad Prælaturam defunctum, vel ad futurum, vel ad Ecclesiam pertinent, cap. *Quia sæpe, de elect. in 6.* De qua Suarez *disp. 31. sect. 3. num. 3.* Bonacina *tom. 3. disp. 3. quest. 4. punct. 15. per totum.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 2. num. 8.* & alij, docentes sub hac constitutione solum comprehendi personas, quæ sunt ex Ecclesia, Collegio, seu Conuentu, cuius bona vsurpantur.

29. Contra eligentes indignum ad Episcopatum, vel Curatum, vel ad aliud officium, quod, habet annexam curam animarum, nam hic suspenditur à beneficio per triennium, cap. *Cum in cunctis, §. finali, de elect.* De qua Sayrus *lib. 4. cap. 15. num. 11.* Suarez *disp. 31. sect. 3.* Bonacina *tom. 3. disp. 3. q. 4. punct. 1. n. 8.* Palao *§. 2. cit. n. 1.*

30. Contra consentientem electioni de se factæ, per abusum sæcularis potestatis, cap. *Quisquis, de elect.* De qua an sit suspensio iure lata, aut solum ferenda, agit Suarez *sect. 3. cit. num. 19.* Bonacina *tom. 3. disp. 3. quest. 4. punct. 3. num. 3.* & Palao *loco cit.* & concludunt, solum esse ferendam.

31. Contra occupantes bona, census, &c. Ecclesiæ, beneficij, aut loci pij. Trident. *sess. 22. cap. 11. de Reformat.*

32. Contra iurantes de tenendo schismate, cap. 1. *de schismate*, & hi suspenduntur ab ordinibus, & dignitatibus. De hac agunt Bonacina *tom. 3. de censur. disp. 3. q. 6. punct. 3.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 4. n. 2.*

33. Contra Clericos prouocantes ad duellum, vel acceptantes, aut in eo pugnantes, cap. 1. *de Clerico pugnante in duello.* De hac Bonacina *loc. cit. num. 38.* Qui ait ex hoc textu non colligi depositionem iure latam, sed ferendam.

34. Contra Clericos raptores, vel præbentes auxilium raptui. Concil. Trident. *sess. 44. cap. 6. de Reform.* De qua Suarez *disp. 31. sect. 3. num. 48.* Palao *punct. 10. cit. §. 4.* Filliuc. *num. 134.* & Bonac. *loc. cit.* aiunt, non esse pœnam ipso iure latam, sed ferendam. Contra Bern. Diaz *in practic. cap. 78.* & Alterium *tom. 2. disput. 15. cap. 6. sine*, existimantes talem suspensionem esse ipso iure.

35. Contra Præsumentes in populari concione in alterutram partem de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis disputare; aut de hac ipsa quæstione sub quouis prætextu vulgari lingua scribere, &c. aut in publicis concionibus, &c. asserere audentes, Beatissimam Virginem, cum originali conceptam fuisse, ex Bulla Pij V. quæ incipit, *Super specula*, Pauli V. data sub die 19. Iulij 1616. & 31. Augusti 1617. & Gregorij XV. Cuius decretum refert ad verbum, Bonac. *hic disp. 3. punct. 5. §. 1. n. 36.* Legantur Sæ *verb. Suspenfi*

ipso iure, n. 16. Sayrus *lib. 4. cap. 15. num. 31.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 4.*

§. II.

De Suspensionibus latis in iure contra Episcopos.

QVÆSTIO XXIII.

Quot, & quæ sunt suspensiones late in iure, contra Episcopos, & alios Prælatos maiores?

Respondeo Breui stylo esse sequentes.

Prima est contra Episcopos, qui scienter conferunt Ordinem aliquem, suspensio, propter malam promotionem, & receptionem Ordinis. Nam propter hoc suspenduntur à collatione Ordinis sacerdotalis, per cap. *Si qui Episcopi 1. quest. 1.* De qua Sayrus *lib. 4. cap. 12. n. 17.* Filliucius *tract. 17. cap. 8. q. 2. n. 139.* Bonac. *disp. 3. punct. 5. §. 2. n. 14.*

2. Episcopus, qui solemniter pœnitentem, aut Bigamum, ordinat; suspensus test à celebratione per annum. Per cap. *Nullus, dist. 55.* De qua Henriquez *lib. 13. cap. 38. §. 3.* Filliucius *loco cit.* Bonacina *disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 2. num. 8.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 1.*

3. Episcopus, qui confert duos Ordines sacros eodem die, vel duobus diebus immediatis, continuato ieiunio; manet suspensus à collatione vtriusque Ordinis, donec à Papa dispensetur, cap. *litteras, de tempor. ordinat.* & etiam Concil. Trident. *sess. 13.* Legantur Filliuc. *loc. cit.* Bonac. *loc. cit. num. 13.* Palao *loco cit.*

4. Episcopus, qui ordinat alienum sine dimissoriis sui ordinarij, suspensus manet per annum à collatione omnium Ordinum. Per cap. *Nullus, cit.* & cap. *Eos, de tempor. ordin. in 6.* Concil. Trident. *sess. 6. cap. 5. de Reformat. & sess. 23. cap. 8. de Reform.* De qua Rastellius *art. 2. de suspens. pag. 207.* Filliucius *loc. cit.* Bonacina *loco cit. n. 4.* Palao *loco cit.*

5. Episcopus, qui in aliena diœcesi ordinat absque licentia ordinarij loci: aut cum licentia ordinarij loci, ordinat personas, nec sibi, nec eidem subiectas, suspensus manet per annum à Pontificalibus, per Trident. *sess. 14. cap. 2. & sess. 23. cap. 8. de Reformat.* De qua Rastellius *loc. cit. vers. Tertia suspensio, pag. 208.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. q. 2. n. 140.* Bonac. *disp. 3. punct. 5. §. 2. n. 5.* & Palao *loco cit.*

6. Episcopus qui confert Tonsuram illiterato, nempe, illi, qui nescit legere, neque scribere; suspensus est per annum à collatione Tonsuræ, cap. *fin. de tempor. ordin. in 6.* De qua Sayrus *lib. 4. cap. 15. n. 18.* Henriquez *lib. 13. cap. 38. num. 3.* Toletus *lib. 1. cap. 48.* Rastellius *loc. cit. pag. 209.* Suarez *disp. 31. sect. 5.* Filliuc. *num. 140. cit.* Palao *§. 5. cit. num. 1.* Sic etiam Sæ *verb. Suspenfi ipso iure, num. 3.* & Bonacina *§. 2. cit. num. 11.* Qui tamen putant, hanc suspensionem non esse in vsu.

7. Episcopus, qui confert primam Tonsuram infanti, qui nondum impleuit septennium, eandem per annum suspensionem incurrit, per cap. *Nullus, cit.* De qua Suarez, Filliucius, Rastellius, Bonac. & Palao *locis cit.*

8. Episcopus, qui iniuste ordinat inuitum, manet suspensus per annum à celebratione Missæ cap. 1. & 2. *dist. 74.* & cap. *Nullus, de temp. ordinat. in 6.* De qua Henriquez *lib. 13. cap. 38. num. 3.* Sayrus *lib. 4. cap. 6. num. 23.* Bonacina *§. 2. cit. num. 9.* Sæ *loc. cit. num. 12.* Palao *disp. 4. punct. 10. §. 5. num. 1.*

9. Episcopus, qui ordinat Sacerdotem indignum, seu

seu irregularem, aut illegitimum, suspensus est à collatione Ordinis sacerdotalis, cap. *Si qui Episcopi* 1. q. 1. Sic Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 17. Rastellius art. 2. de suspens. pag. 209. Suarez disp. 3. sect. 5. num. 2. Bonacina §. 2. cit. n. 10. & alij.

10. Episcopus, qui confert Ordines Religioso non professo, seu illi, qui votum solum temporale fecit Religionis; suspensus est per annum à collatione Ordinum, quos contulit ex Bulla Pij V. quam refert Nauarr. cap. 27. (non 22. vt leges apud Bonac.) num. 158. vers. *Decimafexta*. Sorbus verb. *Ordines*. Sayrus loco cit. num. 2. Bonacina n. 6. Bassæus verb. *Suspensio* 4. num. 41. & alij. Excipiuntur tamen ordinantes Patres Societatis I E S V, per Bullam Gregorij XII I. quia vi huius, ordinari possunt, ante emissam solemnem professionem ad titulum sufficientis litteraturæ. Legatur Palao disp. 4. punct. 10. §. 3. n. 1.

11. Episcopus, qui ordinat Monachum sine licentia proprii Abbatis, dicitur ipso iure alienus à communionem aliorum Episcoporum; ita vt contentus sit communionem suæ diœcesis cap. *fin. dist. 58*. quod videtur ad suspensionem quandam pertinere, vt ait Henriquez, vel, vt alij volunt, ad speciem quandam minoris excommunicationis. Legatur de hac pœna Henriquez lib. 13. cap. 38. num. 1. Syluester, & Sotus penes ipsum. Sayrus lib. 4. cap. 14. num. 24. Filliucius tract. 17. cap. 8. q. 4. num. 144. Bonacina disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 2. num. 7. Bassæus loc. cit. num. 43. Palao §. 5. cit. num. 1.

12. Episcopus, qui ordinat aliquem cum pacto, vt ordinatus non petat ab ipsomet ordinante, alimenta in defectum beneficij, aut patrimonij, suspensus manet à collatione ordinum per triennium, cap. *Si quis ordinauerit, de simon.* De qua suspensione, Bonacina punct. 5. cit. §. 1. n. 1. & §. 2. num. 15. Auila part. 3. disp. 5. dub. 4. concl. 1. Rastellius loc. cit. pag. 210. vers. *Nona suspensio*. Nauarr. cap. 27. n. 158. Filliuc. loc. cit. q. 3. n. 143. Palao §. cit. num. 1.

13. Episcopus qui confert Ordines, vel tonsuram per simoniam, non solum incurrit suspensionem ab omni officio, & beneficio, inclusam in excommunicatione, quam contrahit per Extrauagantem Pauli II. de simonia, Papæ reseruatam, sed etiam incurrit aliam propriam suspensionem, non tantum à collatione Ordinis, quem simoniacè contulit, sed simpliciter à collatione Ordinum, & primæ Tonsuræ, per cap. *penult. de simonia*, necnon & à Pontificalibus, & ingressu Ecclesiæ, ex Bulla Sixti V. quæ in hac parte reuocata non fuisse à Clement. VIII. tradit Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 32. Sic ille. Et Suarez disp. 3. 1. sect. 4. num. 24. & 25. vbi addit veriùs esse dictam suspensionem non esse perpetuam, sed solum triennalem. Filliuc. tract. 17. cap. 7. q. 5. n. 128. Bonac. punct. 5. §. 2. n. 16. Rastellius loc. cit. pag. 210. vers. *Et quamuis Sixtus V.* Palao disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 1.

14. Episcopi, qui non publicant acta Concilij Prouincialis infra sex menses à fine Concilij incurrunt bimestrem suspensionem ab officio, ex cap. *fin. dist. 18*. vt aiunt Glossa ibi, verb. *excommunicatis*. Syluest. Angel. Armilla, & alij, quos affert, & sequitur Henriquez lib. 13. cap. 38. num. 3. vers. *Quartò*. Suarez etiam disp. 3. 1. (non 33. vt leges apud Rastellium) num. 7. vbi addit, talem suspensionem, seu vt alij volunt, excommunicationem, iam non esse in vsu, etiam in Hispania, in qua illud ius statutum fuit in Concil. Toletano 16. cap. 7. in collectione Loayse; imò nec fortè aliquando fuisse in Ecclesia vniuersali receptam. Sic ille. Et ex illo Rastellius art. 2. de suspens. pag. 211. vers. *Prima suspensio*. Bonacina disput. 3. punct. 5. §. 2. num. 32. Filliucius tract. 17. cap. 8. q. 4. num. 145. & Palao disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 2.

15. Episcopi, qui contra simoniacos procedere

negligunt, per duos menses suspensionem incurrunt: per cap. *Quidquid* 1. q. 1. vbi Glossa verb. *Excommunicatis*. Rastellius pag. 112. vers. *Quarta est*. Bonacina loc. cit. n. 33. Bassæus verb. *Suspensio* 4. n. 58.

16. Episcopi, qui permittunt vsurarios manifestos alienigenas locare domos in suis terminis ad exercendas vsuras, sunt suspensi ab officio, & beneficio, donec illos expellant, per cap. *Vsuras, de vsuris in 6*. Suarez disp. 3. 1. sect. 5. n. 13. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 48. Filliucius tract. 17. cap. 8. q. 7. n. 152. Bonac. loc. cit. num. 34. Rastellius pag. 212. vers. *Quinta est*. Binsfeldius part. 5. de Censur. cap. 8. vers. *Decimaseptima*.

17. Episcopi, qui limina Apostolorum non visitant per se, vel per alium, dum ipsi detinentur iusto impedimento, tempore præscripto in Bulla Sixti V. quæ incipit, *Romanus Pontifex*, incurrunt suspensionem ab ingressu Ecclesiæ, perceptione fructuum, & administratione temporalium, & spiritualium. Pro hac suspensione, nota, quod ad visitanda limina Apostolorum, Episcopis Italis, & illis vicinis conceditur tempus trium annorum. Germanis, Gallis, Hispanis, & cæteris Europæ Episcopis induciæ quatuor annorum. Aliis verò remotioribus, conceditur quinquennium. Aliis tandem magis remotioribus, decennium; in quo quidem tempore computatur tempus Prædecessoris. De hoc legatur Rastellius de suspens. art. 2. pag. 213. vers. *Nona est*. Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 33. Bonacina disp. 3. punct. 5. §. 2. num. 30. & 31. Filliucius tract. 17. cap. 8. quæst. 9. num. 159. Palao disp. 4. num. 10. §. 5. num. 15.

18. Episcopi, qui prima vice Monasteria Monialium, sine necessitate ingrediuntur, incurrunt suspensionem ab ingressu Ecclesiæ. Qui secunda vice, suspenduntur à diuinis. Qui verò tertia, ligantur excommunicatione per Bullam Gregorij XII I. Bonac. loc. cit. num. 29. Bassæus num. 62. Filliucius loc. cit. Palao tract. 16. de statu Religioso, & hic disp. 4. punct. 10. §. 5. num. 16.

19. Episcopi, qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum, vel locorum piorum, absque licentia Summi Pontificis, alienant, suspenduntur ab ingressu Ecclesiæ. Et si elapsis sex mensibus non resipuerint, suspenduntur ab administratione temporali, & spirituali suarum Ecclesiarum. Quod idem dicendum est de Abbatibus. Alij verò inferiores ligantur excommunicatione, per Extrauag. *Ambitiose, de reb. Eccles. non alien.* Bonacina loc. cit. n. 27. Bassæus n. 49. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 54.

20. Episcopi, qui ex amore, gratiæ, vel communitatis temporalis omittunt procedere contra crimen hæresis, suspenduntur ab officio per triennium, *Clement. 1. §. Verum, de hæret.* Inferiores verò sancti officij Inquisitores, sic omittentes pœnam excommunicationis incurrunt. Sic Nauarr. cap. 27. n. 100. Henriquez lib. 13. cap. 38. num. 3. vers. *Septimò Episcopus*, & penes illum *lit. P.* Syluest. Caietan. Armilla, & alij. Suarez disp. 3. 1. sect. 5. n. 16. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 50. Filliucius tract. 17. cap. 8. quæst. 7. n. 153. Bonacina punct. 5. cit. §. 2. n. 23. & Palao disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 6.

21. Episcopi, qui relaxant incendiariis pœnam in cap. *Pessimam* 23. quæst. 8. suspenduntur ab officio Episcopali per annum. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 44. Filliuc. cap. 8. cit. q. 9. n. 159. Bonac. loc. cit. n. 26. Palao disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 11.

22. Episcopi, qui à Synodo Prouinciali admoniti, à concubinato non recedunt, suspenduntur ab officio, & beneficio. Trident. sess. 25. cap. 14. de Reformat. Sic Filliuc. q. 8. n. 158. vbi notat, satis esse vnam admonitionem, post quam, si non statim, & absque morali dilatione tollat occasionem delicti, & scandali, incurrunt suspensionem. Bassæus num. 56. Rastellius loc. cit. pag. 211. vers. *Secunda est*. Henriquez lib. 13. cap. 36. Auila

Auila 3. p. disp. 5. dub. 2. Suarez disp. 31. sect. 5. n. 2. Bonacina tom. 3. disp. 3. quest. 7. punct. 4. n. 4. & Palao disp. 4. punct. 10. §. 5. n. 10.

23. Episcopi, qui post Episcopatum carnaliter cognoscit illam, quam ante Episcopatum, habuit eam in concubinam, suspenditur ab ordine in cap. *Habuisse*, dist. 33. Hæc tamen suspensio secundum Sayrum lib. 4. cap. 12. n. 43. Rastellium art. 2. de suspens. loc. cit. Filliuc. tract. 17. cap. 8. q. 9. n. 159. Palao §. 5. cit. n. 10. & alios, solum est conferenda.

24. Episcopi, qui conferunt gradum Doctoris, non recepto iuramento prius expressè in Clem. *Cum sit*, de Magist. suspenduntur à collatione gradus. Sic Henriquez lib. 13. cap. 38. n. 3. Syluest. verb. *Suspensio*, num. 34. Rastellius loc. cit. vers. *Septima est*, ubi ex Nauarro c. 27. n. 153. vers. *Septimò dico*. notant, quod facultas concedendi gradum Doctoratus data à Rege, vel Imperatore, quia sæcularis est, suspendi proprie possit, quidquid sentiat Glossa Clem. *Cupientes*, col. 2. Et hæc satis circa Episcopos.

§. III.

De suspensionibus latis in iure contra Religiosos.

QVÆSTIO XXIV.

Quot & quæ sunt suspensiones late in iure, & in alijs Bullis Pontificum, contra Religiosos?

Respondeo principales esse sequentes.

1. Prima est contra Conuentus, & capitula, quæ aliquid petunt ob receptionem alicuius in Religionem: ista enim suspenduntur ab officio, & beneficio per Extrauag. *Sanè*, de *simon*. De qua suspensione Sayrus lib. 4. cap. 13. num. 27. Vivaldus de suspens. num. 45. Filliucius tract. 17. cap. 8. quest. 10. num. 161. Bonacina disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 3. num. 3. & §. 4. num. 1. Qui notant, Moniales contra facientes, non incurrere has pœnas propter pacta, & conventiones, quas ante faciunt pro dotibus recipiendarum in commodum earum victum, per priuilegium Clement. VII. Et consequenter, neque peccant exigendo pastus, prandia, & alia fieri consueta, quidquid dubitet Vivaldus, quia hæc sub dote comprehenduntur, vt notant Filliuc. & Bonac.

2. Religiosi non professi, qui ad sacros Ordines promouentur, sunt suspensi ab Ordinis susceptione, per Bullam Pij V. *Romanus Pontifex* 74. Excipiuntur tamen Patres Societatis IESV, iuxta dicta supra §. 2. num. 10. De qua suspensione Filliucius tract. 17. cap. 9. quest. 6. n. 174. Bassæus *suspensio* 4. n. 74. Bonacina n. 3.

3. Religiosi, qui absque Reuerendis proprii Prælati, initiantur sacris, ipso iure manent suspensi. Henriquez lib. 13. cap. 4. n. 1.

4. Religiosi, qui Ordines sacros suscipiunt, dum in Apostasia remanent, remanent suspensi ab Ordinibus sic susceptis, & ab alijs suscipiendis, donec per Pontificem dispensetur, ex cap. *fin. de Apostatis*. Henriquez loco cit. vers. *Secundò*. Suarez disp. 31. sect. 6. n. 1. Filliucius cap. 9. cit. q. 1. n. 163. Bonac. n. 4. Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 8. n. 22. & alij.

5. Religiosi, qui recipiunt ad professionem ante expletum annum approbationis, manent suspensi à receptione quorumlibet ad professionem: nec valet professio. cap. *Non solum*, & cap. *Constitutionem*, de *Regularibus* in 6. De hac pœna Suarez disp. 31. sect. 6. n. 6. Filliucius loc. cit. & num. 166. Henriquez lib. 13. cap. 40. n. 2. in fine. Sayrus lib. 4. cap. 13. n. 13. Nauarrus cap. 27. n. 157. Bonacina loc. cit. n. 2. & tom. 3. disp. 3. q. 8. punct. 5. n. 12. Palao disp. 4. punct. 10. §. 6. n. 2. Qui cum aliquibus probabilius censet huic suspensioni non subiacerent Moniales.

R. P. Leand. de Censuris.

6. Religiosi quicumque, siue mares, siue feminae, qui concedunt iura, redditus, vel possessiones Ecclesiarum, Monasteriorum, &c. alicui ad vitam, nisi ex necessitate, vel vtilitate Ecclesiarum, Monasteriorum, &c. & cum consensu Conuentus, si habeant, aut si non habeant, de consensu Prælati superioris, suspensi sunt ab officio, & est inualida concessio, per Clem. 1. de rebus Eccles. non alien. Suarez disp. 31. sect. 6. n. 8. Nauarr. cap. 27. n. 157. Sayrus lib. 4. cap. 13. num. 12. Henriquez lib. 13. cap. 4. n. 1. Syluest. Auendaño, Corduba, Perez, & alij penes ipsum. Filliuc. tract. 17. cap. 9. q. 3. n. 167. & q. 4. n. 168. & 169. Bonac. disp. 3. de suspens. punct. 5. §. 4. n. 5. Palao disp. 4. cit. §. 6. n. 3.

7. Religiosi quicumque, qui decimas quascumque pertinentes ad Parochiam, aut aliam Ecclesiam, sibi vsurpant, vel appropriant absque causa, & priuilegio, suspensi manent ab officio, & beneficio, nisi infra mensem requisitus, qui habet ad administrationem non desistat, & intra duos menses satisfaciat. Quod si officia, aut beneficia non habeant, ipso facto excommunicationem incutunt, ita vt absolui non possint, donec satisfaciunt. Sic Henriquez loc. cit. n. 3. Suarez n. 9. Sayrus n. 10. Filliucius n. 167. Bonacina n. 6. Vivald. de suspens. n. 101.

8. Religiosi, seu Monachi Benedictini, qui non vtuntur habitu, & vestitu, modo ipsis præscripto in Clem. 1. §. *Si quis autem*, de statu Monach. Sed præsumunt portare forulares non corrigatos, & altos, aut caputia non scissa; si fuerint Abbates, aut Priores Abbates non habentes, à collatione beneficiorum per annum suspenduntur. Si fuerint inferiores habentes administrationem aliquam, eadem per annum priuantur: si verò nullam administrationem habeant, fiunt inhabiles ad illam, vel beneficium intra annum recipiendum. Sic Suarez disp. 31. sect. 6. n. 10. ubi circa hanc pœnam aduertit, primò, non de omnibus Religiosis, aut Monachis, in d. Clem. sermonem esse, sed solum de Monachis S. Benedicti, & ideo non esse extendendam ad alios Religiosos. Secundò aduertit ad hanc censuram incurrendam requiri præsumptionem, quia in textu dicitur; *Si presumpserint portare*: iuxta quæ verba, requiritur vt aliquis cum sufficienti aduertentia, & per modum ordinarij habitus, illo vtatur sibi prohibito. Sic etiam Filliuc. n. 167. & 170. Bonac. n. 14. Diana p. 5. tr. 10. ref. 44.

9. Monachi ipsimet nigri, qui venationi, aut aucupationi clamorosa, vel alijs cum canibus, aut auibus, ex proposito interfunt, eandem suspensionem, duplicato tamen tempore, hoc est, per biennium incurrunt. Clem. 1. cit. Nota etiam, circa hanc pœnam, quod ab illa excusabitur Monachus, vel ob paruitatem materiæ, vel inaduertentiam, aut bonam fidem, aut ob interessentiam casualem; quia in textu dicitur: *Ex proposito interfuerint*. Sic Suarez, & Filliuc. locis cit. Bonac. n. 15. & penes illum, Raynerius, Sayrus, Vivaldus, & Henriquez, Palao disp. 4. punct. 10. §. 6. n. 8. & omnes.

10. Religiosi Ordinis Prædicatorum, qui prius consecrantur Episcopi, quàm Ordini resignent libros, & alia quæ tempore promotionis ad Episcopatum habent, incurrunt suspensionem à Pontificalibus Pape reseruatam. D. Antoninus 3. part. tit. 27. de suspens. cap. 4. ex quodam priuilegio Clementis I V. Syluest. verb. *Suspensio*, vers. 38. & 39. Henriquez lib. 13. cap. 40. n. 3. in fine. Bonac. n. 7. Palao loc. cit. n. 11.

11. Prælati Religiosorum, qui infra mensem postquam requisiti fuerint, non satisfaciunt damno illato occasione quorundam excessuum suorum subditorum, suspenduntur absolutè vsque ad debitam satisfactionem. Clem. 1. de priuil. Sic Henric. lib. 13. cap. 40. n. 4. ubi recenset excessus in d. Clement. prohibitos, per hæc verba: Suspenditur Religionis Prælatus, nisi damno satisfaciat, quod aliquis ex suis subditus intulit, detrahendo Prælati in concione, prædicando

Tract. I V. De Suspensione.

indiscretas indulgentias, retrahendo laicos ne ad parochiam accedant; absoluendo sine priuilegio à referuatis Episcopo, vel Papæ. Et in temporalibus, si impediuit liberam testatoris voluntatem; maximè ne legatum faceret Matrìci, aut Parochiæ. At non prohibentur Regulares inducere morientes, vt spontè legent aliquid suo Monasterio, dum indiget, aut reducere in memoriam, propriam necessitatem. Vel si debita incerta, cum aliorum præiudicio, applicet Prælati sibi, aut Monasterio. Hæc Henriquez. Nauarrus etiam cap. 26. num. 36. Suarez disp. 31. sect. 6. n. 11. Sayrus lib. 4. cap. 13. n. 11. Filliuc. tract. 17. cap. 9. q. 4. n. 171. Bonac. disp. 3. cit. punct. 5. §. 4. n. 8. 9. & 10.

12. Religiosi Confessarij, qui scienter omittunt conscientiam facere pœnitentibus de soluendis decimis, postquam à Rectoribus Ecclesiarum fuerunt de hoc requisiti, suspenduntur ab officio prædicandi ipso facto, donec Pœnitentibus eisdem conscientiam circa eandem rem fecerint, si commodè potuerunt. Clem. Cupientes, de pœnis. Sayrus n. 18. Suarez n. 12. Bonacina num. 11. Filliuc. n. 171.

13. Religiosi coniungentes in matrimonio, vel benedicentes sponfos alienæ parochiæ, absque facultate proprij Parochi, vel Ordinarij, manent suspensi, donec ab Episcopo absoluantur, ex Conc. Trid. sess. 24. c. 1. de Reform. De hac Suarez disp. 31. sect. 6. n. 14. Filliuc. n. 173. Bonac. n. 17. & nos in simili supra q. 19.

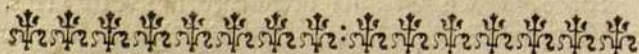
14. Religiosi, qui præsumunt introducere mulieres in Monasteria virorum, suspenduntur ipso facto à diuinis, & priuantur beneficiis, & fiunt inhabiles ad illa. Ex Bulla Pij V. quæ incipit, Regularium 22. Filliuc. n. 174. Bonac. n. 18. Bassæus n. 75. Palao disp. 4. punct. 10. §. 6. num. 9.

QVÆSTIO XXV.

An Suspendus, mortaliter peccet, violando suspensionem?

Respondeo tanquam certum: Peccare mortaliter ex suo genere, quia in re graui violat præceptum Ecclesiasticum. Notanter dixi, *Ex suo genere*, quia ratione paruitatis materiæ, potest à mortali excusari; vt si Suspendus ab ingressu Ecclesiæ, paruo tempore commoretur in Ecclesia dum recitantur diuina officia. Sic omnes. Nauarr. cap. 27. n. 163. Henriquez lib. 13. c. 33. n. 1. & penes ipsum lit. A. Syluest. & Couarr. Auila 3. part. disp. 2. dub. 2. & apud ipsum, Ledesma 2. p. 4. q. 26. art. 2. Sayrus lib. 4. cap. 11. n. 8. Suarez disp. 27. sect. 2. Filliuc. tr. 17. c. 10. q. 1. n. 1. Bonac. disp. 3. de Suspend. punct. 4. n. 1. An verò in aliquo casu possit Suspendus non toleratus licitè administrare sacramenta, patet ex dictis de excommun. & de censur. in communi.

An autem Suspendus violans suspensionem fiat irregularis dicitur infra tract. de irregularitate.

DISPUTATIO V.

De Absolutione à Suspensione.

QVÆSTIO PRIMA.

An Suspendio lata ad certum tempus, v. g. per mensem, vel sub conditione, v. g. donec satisfeceris, eo tempore elapso, vel facta satisfactione, cesset Suspendio, sine noua absolutione?

NEGANDVM videtur, quia excommunicatio lata cum hac conditione, donec satisfeceris, non

cessat posita satisfactione, sed adhuc auferenda est per absolutionem, vt constat ex dictis supra de excommun. disp. 11. quest. 5. ergo idem videtur dicendum de suspensione.

Sed hac paritate non obstante, alij communiter affirmatiuè respondent. Quia, inquit, sicut prohibitio non extenditur ultra intentionem prohibentis, ita nec extenditur suspensio. Sic Nauarr. cap. 27. n. 161. qui testatur esse communem sententiam. Henriquez lib. 13. cap. 35. n. 2. vbi sic ait: Suspensio ad certum tempus à iure, vel ab homine, eo finito, tollitur absque alia absolutione. Quod si per annum fuit suspensus, hic posset celebrare in vltimo die anni bissexti. Ita Henriquez, & penes illum lit. X. Syluest. Couarr. Angel. Armilla, Bern. Diaz, Perez, & alij. Suarez disp. 29. sect. 1. n. 1. Tolet. lib. 1. cap. 46. Filliuc. tract. 17. cap. 3. q. 7. n. 48. & cap. 4. q. 7. n. 67. & 71. Ægid. disp. 15. n. 30. Bonac. disp. 3. de Suspend. punct. vltimo, n. 1. Qui ad rationem dubitandi respondet negando consequentiam; quia ita in praxi receptum est in suspensione, & interdicto, non verò in excommunicatione.

Sed ego distinctius respondeo dicendum, Non cessare ex vi iuris, sine noua absolutione; benè tamen ex vi consuetudinis, vbi legitime introducta fuerit, vt constat ex dictis disp. 11. q. 5. cit.

QVÆSTIO II.

An Suspendio hac si lata sit à iure ad certum tempus, possit auferri ab Episcopo, ante tempus completum?

Affirmat Panormit. (apud Auilam) in cap. Tam ex litteris, de restibus, n. 3. quamuis oppositè expressè sentiat in cap. Quam sit graue, de excessib. Prælat. Vnde Absolutè tanquam quid certum respondeo: Non posse auferri ab Episcopo, sed à solo Papa. Ratio est, quia tollere hanc suspensionem ante elapsum tempus, esset dispensare in iure, quo talis suspensio lata est, quod nulli conceditur, nisi soli Papæ. Sic Palud. Syluest. Angelus Henriq. Bern. Diaz, & Couarr. quos citat, & sequitur Auila 3. parte, disp. 6. dub. 1. concl. 3. & concl. 7. Cornejo disp. 5. de Suspend. dub. 1. vers. Si roges. Suarez disp. 29. sect. 1. n. 16. Sanchez lib. 3. de Matrim. disp. 52. Palao disp. 4. punct. 9. n. 2. & alij.

QVÆSTIO III.

An saltem possit Episcopus absoluere à Suspensione lata à iure, etiamsi reseruata sit Papa, si proueniat à delicto occulto?

Respondeo posse in hoc casu. Quia ita concessit Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. vt constat ex dictis tract. 2. de excommunic. q. 41. & sequent. Sic Auila loc. cit. ibi: Limitanda tamen hæc conclusio post Concilium Trident. quando suspensio imposita est propter delictum occultum: tunc enim potest Episcopus absoluere, etiam ante impletum terminum. Ita ille. Et penes ipsum, Henriquez, & Syluester. Cornejo etiam loc. cit. Bonac. disput. 3. punct. vlt. & n. vlt. Palao disp. 4. de Censur. punct. 9. n. 7. Layman lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 4. & alij penes ipsos.

QVÆSTIO IV.

An à Suspensione lata à iure simpliciter, & absolute, absque eo quod reseruata sit Papa, possit Episcopus absoluere?

Negant ex parte, apud Auilam, Syluester, Panormit. & Felinus, necnon Henriquez lib. 14. cap. 20. n. 4.

n. 4. in fine, quatenus docent, non posse Episcopum absoluerè à suspensione, quando hæc est imposita propter delictum maius adulterio; benè tamen quando est imposita ob adulterium, aut ob alia delicta a delictis minoribus, ut sunt venatio, ludus aleæ, vinolentia, &c. Ita etiam Filliuc. tract. 17 cap. 4. q. 6. n. 68.

Sed absolutè, & absque vlla limitatione respondeo: Possè, quia eo ipso quod conditor iuris non referuauit sibi absolutionem suspensionis; eo ipso concessisse videtur aliis facultatem habentibus, ut ab illa absoluant: ut de excommunicatione diximus supra, & probauimus ex cap. Nuper, de sentent. excomm. ergo possunt Episcopi absoluerè à dicta suspensione; necnon & Abbates, & alij Religionum Prælati qui habent iurisdictionem quasi Episcopalem. Sic Auila 3. part. disp. 6. concl. 4. & penes illum, Glossa in Clem. 1. de heret. §. penult. verb. Excommunicationis, & cap. Cupientes, §. Caterum, verb. Suspensus, de elect. in 6. Sic etiam Sayrus lib. 4. cap. 17. num. 14. Suarez disput. 29. sect. 1. num. 19. & 20. Cornejo de suspens. disput. 5. dub. 1. dicto 1. & Palao disput. 4. punct. 9. num. 4. & alij plures penes ipsum.

QVÆSTIO V.

An à Suspensione lata simpliciter in pœnam; possit quis absolui per Bullam Cruciatæ?

Respondeo posse, quia in Bulla huiusmodi habetur quod possit quis absolui à quacunque censura Ecclesiastica: at sic est, quod suspensio est verè censura, ut patet ex dictis supra tract. 1. disp. 1. quest. 3. ergo. Sic Auila loc. cit. dub. 2. Cornejo loc. cit. dicto 3. & Filliuc. cap. 4. cit. quest. 6. num. 68. per hæc verba: Dico secundò, si loquamur de potestate delegata, si est data alicui per priuilegia, consulantur illa; si enim dicant, vi eorum posse quempiam ab omni censura Ecclesiastica, sic poterunt etiam à suspensione tales priuilegiari: Sic per Bullam Cruciatæ possunt ex communi apud Armill. (lege, Auilam) 3. part. disp. 6. dub. 2. & etiam per Iubileum. Si item suspensio est ab homine, ab eo solo tolli potest, qui eam tulit, superiore eius, successore, & aliis, de quibus supra in materia de censuris, & excommunicatione. Hucusque Filliucius. Legantur Cornejo loco cit. dub. 2. in fine, vbi idem docet loquendo de suspensione lata ab homine, nempe, neminem posse ab ea absoluerè, nisi qui eam tulit, aut eius successor, aut superior; vnde tolli potest per Bullam Cruciatæ, cum sit priuilegium à supremo omnium Pastore concessum.

QVÆSTIO VI.

An in absolutione Suspensionis, requirantur verba determinata?

Respondeo non requiri, ut constat ex dictis supra de absolutione excommunicationis. Nihilominus est necessaria aliqua forma, quæ sufficienter declaret effectum, vnde vsitata apud viros doctos hæc est: *Ego te absoluo à vinculo suspensionis, quam incurristi, & restituo te ad executionem tui muneris, vel Ordinis, vel ad tuum beneficium.* Sic ex Angelo, Tabiena, Syluestro verb. Absolutio, Nauarro cap. 27. num. 101. & aliis docet Suarez disp. 29. sect. 3. num. 1. Auila part. 3. disp. 6. dub. 4. Bonac. disp. 3. punct. ultimo, num. 2. ex Valentia, Rodriquez, Filliucio, & Palao locis cit. Qui notant, quod quando dubia est suspensio, tunc præstanda sit absolutio non absolutè, sed hac conditione; si teneris vinculo suspensionis, ego te absoluo, &c.

QVÆSTIO VII.

An in absolutione Suspensionis, sit necessarium, exprimere causam, ob quam contracta est?

Affirmatiuam partem insinuare videtur Auila loc. cit. eo quod hanc formam ad absoluendum à suspensione constituat, nempe: *Absoluo te à vinculo suspensionis, quam incurristi ob hanc, vel illam causam, & restituo te pristina executioni.* Auilæ consonat Palao loc. cit.

Sed absolutè respondeo: Non esse necessarium, Quia (ut ait Suarez) ad indicandum effectum absolutionis, qui est, tollere suspensionem, non oportet exprimere causam suspensionis; nam hoc extrinsecum est. Et idè in absolutione generali, quam solemus ad cautelam dare ab omni vinculo suspensionis, nullam explicamus causam: quando autem absolutio est alicuius suspensionis particularis, ut ad illam determinatè dirigatur absolutio, sufficit intentio absoluentis, quamuis in verbis non fiat determinatio per explicationem causæ. Sic Suarez disp. 29. sect. 3. num. 1. Bonac. loc. cit. n. 3. & alij. Et constat ex dictis de absolutione censurarum. Ex quibus dictis ibidem, constat, quod in delictis grauibus petendum sit iuramentum obediendum Ecclesiæ, ante absolutionem suspensionis; necnon satisfactio sufficiens, & cautio. Quod & notant Bonac. & Auila loc. cit. & Filliuc. tract. 17. cap. 4. in fine.

Suarez disp. 32. sect. 2. n. 4. Filliuc. tr. 18. c. 1. q. 3. num. 5. Bonac. punct. 1. cit. n. 4. Cornejo disp. 1. de Interd. dub. 1. q. 2. Henric. lib. 13. c. 42. n. 3. Ægidius disp. 17. dubio 1. n. 3. Palao de Censur. disp. 5. puncto 1. n. 3. & alij.

QVÆSTIO V.

An Interdictum, quo omnes Ecclesie alicuius Regni, Prouincie, aut Ciuitatis, &c. interduntur, sit Interdictum generale, casu, quo non vniuersaliter omnis locus dicti Regni, Prouincie, &c. sit interdictus?

Affirmare videtur Sotus dist. 22. q. 3. art. 1. col. 4. his verbis: Generale enim Interdictum loci est, quando interdicitur totum Regnum, vel tota Ciuitas, vel Castrum. Dicitur enim generale, quia nulla Ecclesia excipitur; vt colligitur ex cap. *Cum in partibus. de verb. signif.* Interdictum speciale loci est, quando aliqua Ecclesia, vel Ecclesie Ciuitatis, vel Castri interduntur, & non omnes. Ita Sotus. Cuius sententia cur non sit admittenda, ignorat Viuald. de interd. n. 120. eidemque fauet Syluest. verb. *Interdictum. 1. quest. 3.*

Sed probabilius respondeo: Tale Interdictum potius esse dicendum speciale, aut particulare, quam generale, aut vniuersale. Quia probabilius est, quod vt locus dicatur generalis, duo genera locorum continere debet, nempe, & locum sacrum, seu cultui diuino dicatum, vt sunt Templum & Ecclesie; & locum profanum; & consequenter, vt interdictum locale sit generale, vtrumque locum debet comprehendere: ergo si non interdicitur totus locus vniuersalis, quantum ad vtrumque genus loci, sacri, scilicet, & non sacri, vt supponit questio, quamuis interduntur omnes Ecclesie Ciuitatis, aut Regni, vel etiam totius Mundi, si non interdicitur tota Ciuitas, totum Regnum, vel tota Prouincia, aut totum Castrum, tale interdictum non erit generale, sed speciale. Sic colligitur ex cap. *Cum in partibus. cit.* Et ex illo docent D. Anton. 3. p. tit. 26. c. 2. §. 1. Nauar. c. 27. n. 166. Henric. lib. 13. cap. 41. §. 3. Couar. in cap. *Alma mater. parte 1. §. 1. n. 9.* Philip. Franc. & Calderm. quos citat, & sequitur Alterius de interd. disp. 1. cap. 4. dubit. 3. Auila parte 5. disputatione 1. dubio 1. vers. *Sequitur. 2.* Suarez disputatione 32. sectione 2. numero 10. Sayrus libro 5. capite 2. numero 13. Ægidius disputatione 17. num. 14. Bonacina puncto 1. numero 8. Filliucius tractatu 18. quest. 3. num. 5. Cornejo de interd. disp. 1. dubio 1. q. 2.

QVÆSTIO VI.

An etiam, Interdictum positum in vna Parochia Ciuitatis, vel Oppidi, in quo sunt plures Parochie, sit item dicendum speciale, & non generale?

Affirmat Couarruu. numero 9. citato, & penes illum, Abbas, Calderin. & Nicolaus Plouius, & alij. Quorum sententiam sequitur Auila parte 5. disputatione 1. dubio 1. versu: *Hinc sequitur.* Sic eam probans. Nam Interdictum locale generale, idem dicitur quia totum aliquod sine exceptione comprehenditur: Parochia verò, quando sunt plures in oppido illo, non potest dici totum, sed pars; nec locus Parochie deputatus potest dici locus vniuersalis, sed particularis: ergo non est interdictum generale, sed speciale. Tenet etiam hanc partem Alterius de interd. disputatione 1. capite 4. dubitatione 1. columna 2. dicto 3. Bonacina disputatione 5. de interd. puncto 1. numero 7. Quia pro sua sententia citat Henric. Sed malè, vt infra.

R. P. Leand. de Censuris.

Sed distinctius respondeo dicendum, quod non sit speciale, sed generale, si nomine Parochie; non intelligatur sola Ecclesia Parochialis, aut Templum; sed etiam totum districtum locale & profanum, vbi Parochiani habitant: quia tunc, cum nemini liceat intra ambitum totius districti Parochialis, Diuina celebrare, aut audire, nec intra, nec extra Ecclesiam, dicendum est id euenire ob interdictum generale; cum hoc habeat in eo casu obiectum, vt sic dicam, collectiuum, & illud respiciat tanquam totum quoddam quod generaliter prohibet. Nec obstat quod illud sit pars Ciuitatis, vel Oppidi, quia id accidentarium est ad rationem generalis interdicti. Sic Nauar. cap. 27. num. 166. Henriquez lib. 13. cap. 41. n. 3. vbi ita ait: Imò & quando interdicitur tota Parochia, videtur generale; quamuis quidam negant, quia iure non exprimitur. Sed falsò id negant, addit in marg. lit. Q. Vgolin. rubr. 5. de interd. cap. 6. Suarez disp. 32. sect. 2. n. 7. Filliuc. tract. 18. cap. 1. quest. 3. numero 5. Cornejo dubio 1. citato, questione 2. versic. Infero 2. Ægidius numero 16. Palao disputatione 5. puncto 1. numero 4. qui malè citat Bonacinam pro se. Qui omnes contra dicunt, casu, quo nomine Parochie, sumatur pro templo solo Ecclesie Parochialis, quia tunc interdictum dicendum erit speciale, & non generale.

QVÆSTIO VII.

An si interdicitur hac Ciuitas, excepta vna, vel altera Ecclesia, sit etiam dicendum interdictum generale?

Negare videntur Glossa in cap. *Cum in partibus. de verb. significat. verb. Nomine terra.* & ibi Abbas. Syluest. etiam verb. *Interdictum. q. 3. vers. Vnde dicitur.* & Plouius tractatu de interd. in principio, num. 2. quatenus docent de ratione interdicti generalis esse, vt nullus locus, aut Ecclesia excipiat.

Sed probabilius longè respondeo: dicendum, etiam esse interdictum generale, & non speciale. Ratio est. Quia ad interdictum speciale, seu particulare, requiritur, vt aliquis particularis locus, seu Ecclesia interdicitur, vt etiam concedunt Glossa & alij authores citati: at sic est quod quando interdicitur tota Ciuitas, quibusdam particularibus Ecclesiis exceptis, non interdicitur aliquis particularis locus, sed tota Ciuitas: ergo tale interdictum non erit speciale, sed generale. Patet, quia particularis exceptio illarum Ecclesiarum, non tollit absolutam generalitatem, cum simpliciter sit verum dicere, talem Ciuitatem esse interdictam. Sic Suarez disp. 32. sect. 2. n. 9. Alterius disp. 1. de interd. c. 4. dub. 2. Bonac. puncto 1. n. 6.

QVÆSTIO VIII.

An interdicta aliqua Ciuitate, interduntur etiam Suburbia, locaque ei contigua?

Respondeo tanquam certum: Interdici etiam. Quia ita definiuit Bonifac. VIII. cap. *Si Ciuitas. de sent. excommun. in 6.* his verbis: *Si Ciuitas, Castrum, aut Villa, subiciantur Ecclesiastico interdicto, illorum Suburbia, & continentia adificia, eo ipso intelligi volumus interdici.* Sic Pontifex. Qui & reddit rationem huius decisionis. *Nam licet predicta* (id est, Ciuitas, Castrum & Villa, ex propria significatione) *videantur alias murorum ambitu terminari, hoc tamen casu, ne vilipendi valeat sententia interdicti, quod fieret, si posset ipsorum Suburbis, vel continentibus adificijs licite celebrari, &c.* Vnde sic docent omnes. Nauar. c. 27. n. 167. Angel. *Interdictum 2. n. 3.* Syluest. eod. verb. n. 5. Couar. in cap. *Alma mater. part. 2. §. 1. n. 8. vers. Decimo ex his.*

Toletus lib. 1. cap. 51. num. 5. Abbas, Felin. Ancharan. Franc. Gemin. Calder. quos affert & sequitur Alterius disput. 1. cap. 4. col. 6. vers. Sit igitur conclusio indubitata. Suarez disp. 32. sect. 2. num. 23. Auila part. 5. disp. 1. dub. 3. Filliucius tract. 18. cap. 1. quas. 4. num. 8. & 9. Ægidius disp. 17. dub. 1. num. 18. Bonacina punct. 1. n. 29. Bauny tract. 9. de interd. q. 4. Cornejo dub. 1. cit. q. 3. & Palao disp. 5. punct. 2. n. 1.

QVÆSTIO IX.

An casu, quo suburbia, aut loca contigua ciuitatis interdicta, pertineant ad alteram diœcesim, aut alium Dominum, propter cuius culpam, ciuitas est interdicta; tunc interdicta ciuitate, sint etiam interdicta suburbia, &c.

Negat Anchar. in cap. Si ciuitas, cit. n. 1. cuius sententiam esse probabilem, & satis, apertè insinuat Bauny statim citandus.

Sed probabilius longè respondeo: Etiam in proposito casu, suburbia interdicta manere; non vi authoritatis Episcopi, si ea ad aliam diœcesim pertineant; cum nullam in eam, sed in suam duntaxat iurisdictionem habeat; sed vi iuris communis, quod in dicto cap. Si ciuitas, citato, statuit, vt interdicta ciuitate, interdicta quoque suburbia intelligantur, ne interdicti vis omnino pereat, populo liberum accessum habente ad suburbia sacrorum causa. Sic communiter omnes. Couarr. in cap. Alma, part. 2. §. 1. num. 8. Francus, Syluester, Felinus, & Calder. quos affert, ac sequitur Alterius disput. 1. cap. 4. col. 8. pag. mibi 293. Qui id probat etiam à simili his verbis: Et quemadmodum si ciuitas pertineret ad duos Dominos, media pars ad vnum, & media ad alterum, & nihilominus si interdicatur propter delictum alterius Domini tantum, tota intelligitur interdicta: ita dicendum est de subsidiis, & continentibus ædificiis, quamuis sint alterius iurisdictionis, quia interdictum complectitur etiam Innocentes. Sic ille. Suarez etiam disp. 32. sect. 2. num. 23. & 24. Sayrus lib. 5. cap. 3. num. 7. Armilla, Archidiacon. Palud. & D. Anton. quos citat, & sequitur Henriquez lib. 13. cap. 42. n. 4. in corp. & in marg. lit. L. Auila part. 5. disp. 1. dub. 3. conclus. 2. & 3. Bonacina disp. 1. punct. 1. num. 20. Bauny tract. 9. quas. 4. dicto 1. vers. Quid si suburbia. Cornejo dub. 1. cit. quas. 3. vers. Quid si suburbia, & vers. Sed quid. Filliucius tractat. 18. cap. 1. quas. 4. num. 8. & 9. Palao de Censuris, disputat. 5. punct. 2. §. 1. num. 1. & communis.

QVÆSTIO X.

An item, interdicta ciuitate, per Interdictum locale generale; intelligantur etiam interdicta Religiosorum exemptorum Ecclesia?

Negandum videtur, eo quod Episcopi in personas exemptas, & consequenter in eorum Ecclesias ius nullum habent: ergo.

Sed, vt certum, respondeo: Etiam intelligi interdictas esse. Quia ita colligitur ex d. cap. Si ciuitas, & definitur in Trident. sess. 25. de Regularib. cap. 11. & 12. his verbis: Censura, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesijs, publicentur, atque seruentur. Ex quibus constat ad rationem dubitandi. Dicendum enim non ab Episcopis, sed à Pontifice Romano, Religiosorum Ecclesias interdicto in hoc casu subici, ne vilipendi valeat sententia interdicti. Sic omnes. Nauarr. in Man.

Hispan. cap. 27. numero 80. & in Latin. 190. Palao, Henriquez, Auila & Cornejo loc. cit. Suarez num. 26. Filliucius numero 10. Bonacina num. 21. Bauny q. 3. pag. 398. Alterius cap. 4. cit. column. 9. vers. Ob eandem rationem. Vbi id limitat, nisi aliàs aliqua Ecclesia Regularium sit specialiter exempta ex priuilegio Papæ, vt non intelligatur interdicta, interdicta Ciuitate ab Episcopo generaliter; quod clarum est.

QVÆSTIO XI.

An deinde, possit Episcopus interdicere Ecclesias Regularium, Interdicto speciali locali, sicut potest Interdicto generali?

Respondeo tanquam certum: quod non possit. Ideoque licet speciali interdicto interdicat Episcopus omnes Ecclesias Ciuitatis, tale interdictum non extenditur ad Ecclesias exemptas, quia hæ specialiter interdici nequeunt, nisi ab illis Prælati, quibus subiectæ sunt, quia alius non habet directam iurisdictionem in illas, neque aliàs per consecutionem, aut aliam iuris interpretationem, illam obtinet. Sic Henriquez, Suarez, Auila, Alterius, Bonacina, Filliucius loc. cit. & alij.

QVÆSTIO XII.

An interdicta Ciuitate, aut Diœcesi, Interdicto generali; intelligatur interdicta Ecclesia Cathedralis?

Negat Couarruua in cap. Alma mater, part. 2. §. 1. in fine, & penes ipsum, Ioan. Staphileus de litteris gratia, & inst. fol. 256. scribens: Cathedralem Ecclesiam nusquam censi interdictam, etiam si in totam diœcesim, & in omnes Ciuitatis Ecclesias sit interdictum decretum, ex ratione textus elegantis, in cap. Quamuis, §. Quamquam, de præbend. in 6. quasi ille textus probans, in litteris ad beneficia Ecclesiastica, non contineri Ecclesiam Cathedralis appellatione Ecclesiarum Ciuitatis, aut Diœcesis, in qualibet odiosa dispositione itidem locum obtinere, &c. Ita Couarruuias. Quem citat, & sequitur Henriquez lib. 13. cap. 42. num. 1. & Syluester, & Rosella penes ipsum.

Sed vt certum respondno: intelligi etiam interdictam Ecclesiam Cathedralis, vnà cum omnibus alijs Ecclesijs. Primò, quia quando interdicitur Ciuitas per interdictum generale, interdicuntur omnia loca particularia, quæ intra terminos, & fines totius Ciuitatis clauduntur, vt supra est habitum: at sic est, quod Ecclesia Cathedralis est primaria pars, imò & caput Ciuitatis interdictæ: ergo. Secundò, quia aliàs eneruaretur vis interdicti, si in dicto casu, Ecclesia Cathedralis non esset interdicta, quæ est ratio textus in cap. Si Ciuitas. Patet, quia tunc audiri diuina Officia, & administrari possent Sacramenta in Ecclesia Cathedrali: ergo, &c. Sic Suarez disp. 32. sect. 2. dub. 3. num. 22. dicens, esse, quoad hanc partem, falsam oppositam sententiam. Alterius dissertatione 1. capite 4. columna 11. pagina 294. dicens id esse certum. Palao disput. 5. punct. 2. §. 1. num. 3. Bonac. tom. 1. disput. 5. punct. 1. n. 7. Sayrus lib. 5. cap. 3. n. 10. & alij. Ad fundamentum contrariorum, statim respondit Suarez.

QVÆSTIO XIII.

An item, casu quo speciali Interdicto, sub generali tamen nomine, interdicanur omnes Ecclesia Ciuitatis; interdicta etiam censeatur Ecclesia Cathedralis?

NEgat, & à fortiori Couarruias *loc. cit.* cui adhæret Alterius *loc. citat. col. 12. pag. 295. dicto 3.* Quia, inquit, quamuis Ecclesia Cathedralis sit pars præcipua, imò & caput aliarum Ecclesiarum Ciuitatis, & sub genere Ecclesiarum intelligatur; tamen in odiosis non venit nomine communi Ecclesiarum: ergo interdictis Ecclesiis Ciuitatis simpliciter, non videtur interdicta Ecclesia Cathedralis. Ita etiam Henriquez cum aliis citatis *suprà.*

Sed probabilius respondeo: adhuc in casu assignato, censeari etiam interdictam Ecclesiam Cathedralis. Quia oppositum non habet fundamentum in iure, & aliàs pugnat cum verborum proprietate. Patet. Nam ex illo cap. *Quamuis*, quod pro se adducit Couar. potius probari potest nostra sententia, quam sua, per argumentum ab speciali, vt benè vidit Suar. nam ibi dicitur: *Quamquam sub nomine Ecclesiarum Ciuitatis includatur aliàs Ecclesia Cathedralis: & postea dicitur: Propter ipsius honorem nolumus hoc casu includi*, scilicet, in speciali casu illius textus; nimirum, vt cum alicui fit gratia, vt de aliquo beneficio prouideatur in aliqua Ecclesiarum Diœcesis, vel Ciuitatis, tunc non comprehendatur Cathedralis: ergo, extra illum casum, & si qui sunt alij expressi in iure, semper comprehenditur. Casus autem Interdicti, nullibi est exceptus: ergo ex illo textu potius colligi debet comprehendendi Cathedralis Ecclesiam, sub illa generalitate, in sententia interdicti. Hucusque Suarez *numero 22. citato.*

QVÆSTIO XIV.

An interdicta tota Diœcesi, maneat interdicta Ciuitas, quæ est caput eius, & consequenter Ecclesia Cathedralis, vnà cum alijs, quæ sunt in Ciuitate?

NEgant Couarruias *loc. cit. num. 4. Bonac. tom. 1. disputat. 5. punct. 1. num. 111. & Alterius loco item cit. col. 11. pag. 294. dicto 2.* ex fundamento nuper adducto, & reiecto. Vnde

Probabilius respondeo: manere interdictam Ciuitatem, & consequenter Ecclesiam Cathedralis, & omnes alias, vt constat, ex ratione supra allata, & docet Suarez, verbis relatis *quæst. antecedenti*, & benè; inquit Palao, cum Diœcesis ex Ciuitatibus, villis, & pagis, coalescat. Sic ille *disputat. 5. punct. 2. §. 1. numero 4.*

QVÆSTIO XV.

An interdicta Ecclesia; intelligantur interdicta Capella, & Cæmeteria contigua Ecclesie?

Respondeo tanquam certum intelligi. *Primò*, quia in toto partes includuntur. *Secundò*, quia ita definitum fuit in cap. *Ciuitas, cit.* his verbis: *Si sit Ecclesia Interdicto supposita, vel subiecta, nec in capella eius celebrari: nec in Cæmeterio ipsius eidem Ecclesia contigua, poterit sepeliri; secus si ei contigua non existant.* Sic Bonifac. VIII. Et sic etiam cum eo omnes. Nauarrus *cap. 27. num. 167. Vgolinus cap. 10. n. 2. Henriq. lib. 13. cap. 42. num. 4. Suarez disput. 32. sect. 2. num. 27. Filliucius tract. 18. quæst. 4. num. 12. Ægidius disput. 17. num. 19. Auila part. 5. disput. 1. dub. 3. conclus. 4. Bonac.*

*punct. 1. de Interd. num. 22. Alterius disput. 1. de Interd. cap. 4. col. 14. vbi ex Glossa in d. cap. Si Ciuitas, verb. Contigua, docet, contigua dici ea, quorum extrema se contingunt, aut sunt simul. Ex quo constat, quod quando inter Ecclesiam & Cæmeterium, vel Capellam, nullus alius locus interponitur, nisi solus paries, dicuntur contigua: quia extrema sunt simul: quando verò inter parietem Ecclesie, & parietem Cæmeterij, aut Capellæ intercedit aliquis locus medius vacuus, vel plenus, quantumuis exiguus, tunc non dicuntur contigua sed vicina, & adhærentia, quia non se tangunt, & tunc interdicta Ecclesia, illa non essent interdicta. Legatur etiam Palao *loco citato, num. 5.**

QVÆSTIO XVI.

An casu, quo sint duæ Ecclesie contigua, solo communi pariete intermedio; tunc si vna ex illis Interdicto speciali interdicanur, maneat consequenter altera interdicta?

Respondeo tanquam certum; non manere, nisi illam tantum Ecclesiam, in quam fertur Interdictum. Quia vt colligitur ex cap. *Si Ciuitas, de sentent. excommun. in 6.* duo requiruntur, vt aliquis locus maneat interdictus per interdictum speciale latum in aliquam particularem Ecclesiam. *Vnum est*, vt talis locus, sit Capella, vel Cæmeterium eius; hoc est locus illi annexus; *aliud est*, vt sit illi contiguus; & sic, vtraque conditio est necessaria, vt vna sine altera non sufficiat. Cum igitur in casu proposito, duæ illæ Ecclesie sint omnino distinctæ, (quia contiguitas non tollit distinctionem) hinc fit, quod interdicta vna, nullatenus censeatur interdicta altera, ob defectum primæ conditionis. Sic Suarez *num. 27. cit. & Palao cit. Alterius loc. cit. col. 16. dub. 3. Filliuc. num. 12. & alij.* Qui secus dicunt, casu, quo altera Ecclesia ita esset primæ contigua, vt etiam esset illi adnexa; nam interdicta principali, etiam adnexa maneret interdicta; quia est velut Capella eius.

QVÆSTIO XVII.

An interdicta Ecclesia; interdicta sit censenda pars illa, quæ postea ei aduenit?

Respondeo affirmatiuè. Quia illa pars adueniens Ecclesie, vnâ moraliter componit cum antiqua: ergo tota interdicta manet. Confirmatur, nam illa pars quæ additur, verè est pars totius corporis præcedentis: ergo eiusdem naturæ, nam augmentum eiusdem naturæ est cum re, quæ augetur. Sic Alterius *loc. cit. dub. 4. Bauny tract. 9. quæst. 4. dicto 2.* Qui idem censent casu quo Ecclesia interdicta, per partes resecta sit, adè vt nulla pars præexistens superstes sit, sed tota renouetur; quia eadem esse cum diruta censeatur. Palao *disput. 5. punct. 2. §. 1. num. 6. in fine.*

QVÆSTIO XVIII.

An Interdictum generaliter latum, contra Terras alicuius Principis; cadat in omnes Terras, quarum Princeps dominium habet?

Respondeo tanquam certum: cadere in omnes. Sic Alterius *dub. 4. cit. col. 10. vers. Ex eodem principio*, his verbis. Quando generaliter interdicitur terra alicuius Domini, intelligi Interdictum de terra, in qua ille habet propriè dominium, & iurisdictionem temporalem, quamuis illam possideat ex titulo
 Ii 4 feudi,

feudi, aut Emphyteusis, vel habuerit in dotem ab vxore, vel alio modo, & quamuis vendat, & alienet terram, adhuc perseverat interdictum, quia transit cum suo onere. Sed hæc sola causa sufficiens esset, vt Index deberet interdictum relaxare. Et hæc omnia locum habent, siue terræ omnes ad eundem Dominum pertinentes, essent simul coniunctæ & contiguæ; siue positæ in diuersis locis, & inuicem distantes. Quæ tamen regula non intelligitur de terra, quamuis retineret pro pignore, quia non haberet dominium, nec vsumfructum talis terræ; nisi Iudex diceret, Interdico quamcumque Terram, quavis ratione à tali Domino retentam. Hucusque ille. Sed an omnia ita benè infra discutiemus. Resolutionem tamen huius quæstionis tenent etiam Bonacina quodque *disp. 5. punct. 1. de interd. num. 23.* Suarez *disp. 32. sect. 2. num. 30.* Auila *part. 5. disput. 1. dub. 3. conclus. 4.* Filliucius *tract. 18. cap. 1. quæst. 4. num. 11.* Hurtad. *de Interd. diff. 5. num. 15.* Henriquez *lib. 13. cap. 42. n. 3.* Palao *disputatione 6. puncto 2. §. 1. num. 6. vers. Quod si de terris, & communis.*

QVÆSTIO XIX.

An, si vendatur Terra interdicta, aut donetur à Domino; subiaceat adhuc Interdicto?

Negant nonnulli Doctores existimantes. Tunc iam non subiaceat interdicto. *Primò*, quia probabile est, quod interdictum non est onus aliquod annexum illi terræ, sed pænæ ipsius Domini. *Secundò*, quia terra illa, quam Dominus vendit, aut alio modo alienat, alienatione desinit esse illius: at sic est quod solum erat interdicta quatenus erat illius; ergo eo ipso quod desinit esse illius; desinit esse interdicta. Ita *Ægidius disputat. 17. dub. 1. num. 22. & 23.* Hurtad. *diffic. 3. cit. num. 15. vers. Terra tamen, & alij.*

Sed probabilius respondeo: adhuc subiaceat interdicto, donec à superiori relaxetur. Quia terra illa transit cum suo onere. Sic Henriquez, Suarez, Palao, Alterius, Auila, Bonacina *loc. cit. & alij citandi infra disputatione 10. quæstione 3.*

QVÆSTIO XX.

An Interdictum positum in Terras alicuius Principis; cadat etiam in Terram acquisitam ab ipso, post latum Interdictum?

Negant aliqui. Quia gratiæ non extenduntur ad futura: ergo multò minus pænæ debent extendi: ergo. Ita Auila *p. 5. disp. 1. dub. 3. concl. 5.* & penes ipsum, D. Anton. *3. part. tit. 26. cap. 3.* Syluest. *verb. Interdictum 2. num. 3.* & Henriquez *cap. 42. num. 2.* Sed hic, nullo modo id negat. Alterius *disputat. 1. cap. 4. col. 10. vers. Et ex eodem principio*, citans vltra D. Antoninum, Syluestrum, & Henriq. Francum, Calderinum, & Geminian. Sic etiam Bonacina *puncto 1. num. 23.* Hurtadus *difficult. 5. num. 15.* & apud ipsum, Sayrus, Palao *disputat. 5. punct. 2. §. 1. num. 6. vers. Ad terras autem.*

Sed æquè probabiliter respondeo: tale interdictum cadere etiam in terram de nouo acquisitam. Quia eo ipso, quod dictus Princeps nouam terram acquirat, hæc sit membrum illius totius, quod interdicto ligatur, idque sub formali ratione, qua ligatur, scilicet, esse terram illius Principis: ergo eidem Interdicto subiaceat. Et confirmatur à simili ex doctrina tradita nuper *quæst. 17. & 19.* Sic *Ægidius disput. 17. dum. 1. num. 23.* & alij.

QVÆSTIO XXI.

An, qui habet duo domicilia, vnum in loco, ubi totus populus est generaliter interdictus; alium in loco non interdicto, censendus sit interdictus?

Affirmat Calderin. *tract. de Interdicto, membr. 2. num. 39.* Angelus *Interdictum 1. num. 4.* Tabiena *eod. §. 10.* & Rosella *num. 8.* Fortasse (inquit Suarez,) quia Interdictum est quædam prohibitio, quæ satis est, vt vno titulo imponatur, vt obliget: sufficiens autem titulus est habere domicilium ibi: quod verò etiam alibi habeat, non potest excusare.

Negat verò contrà Syluester *Interdictum 2. num. 13.* Quia inquit, non est maior ratio, cur sentiat onus vnius communitatis, quàm libertatem alterius, cum vtriusque æquè sit pars; & alioqui potius est in partem fauorabilem inclinandum. Ita etiam Henriquez *lib. 13. cap. 42. num. 2. vers. Et hi nisi simul,* & Hurtad. *diffic. 4. vers. Id autem, num. 10.* Quorum sententiam reputat probabilem Sayrus *lib. 5. cap. 4. num. 18.*

Sed probabilius cum distinctione respondeo: censendum esse Interdictum, quamdiu maneat, aut actu habitet in populo interdicto; nam pro tunc maior est ratio, cur sentiat onus illius populi, illique conformetur, in quo casu tenet verum sententia Calderini. Minimè vero esse talem censendum, casu quo habitet in domicilio loci non interdicti: quia tunc conuincit ratio Syluestri. Sic Suarez *disput. 32. sect. 2. num. 16.* Luyfius *de Censuris lib. 6.* (non 2. vt offendes apud Dianam) *disputat. 48. dub. 2. prope finem,* Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 70.* Filliucius *tract. 18. cap. 1. quæst. 5. num. 14.* Alterius *disputat. 1. cap. 5. col. 10. vers. Oppositum sentit Syluester.* Bonacina *de Interd. punct. 1. num. 17.* & Palao *disput. 5. punct. 2. §. 2. num. 7.* & alij.

QVÆSTIO XXII.

Quid sit Interdictum personale?

Respondeo dicendum, quod est *Censura Ecclesiastica, qua immediatè, & directè, ac primò, & per se prohibetur persona aliqua audire diuina officia, vbiunque sit.* Sic omnes. Legantur Nauarrus *cap. 27. n. 166.* Suarez *disputat. 32. sect. 2.* Alterius *disputatione 1. cap. 3.* Auila *part. 5. disputat. 1.* & alij citati.

QVÆSTIO XXIII.

Quotuplex sit Interdictum personale?

Respondeo dicendum, quod est duplex. Generale, & speciale, seu particulare. Generale est illud, quo aliqua hominum vniuersitas interdicitur, vt, v.g. quando interdicitur populus totius Regni, vel Prouinciæ, vel Ciuitatis, aut Academiae, vel Collegij, aut Capituli, & singulas personas, vt sunt partes dictarum Communitatum. Speciale verò est illud, quo interdicitur per se aliqua personæ determinatæ, vel vna tantum de communitate. Sic Nauarrus, & Suarez *loc. cit.* Henriq. *lib. 13. cap. 41. n. 3.* Cornejo *disp. 1. de Interd. dub. 2. quæst. 1.* Filliucius *tract. 18.*

cap. 1. quæst. 3. num. 6. & alij communiter, quidquid sentiant Auila, Syluest.

& alij quos citat, & sequitur Bonacina *punct. 1. de de Interd. n. 9.*

¶ 10.

QVÆSTIO XXIV.

An Interdicto Populo, aut Communitate; maneat interdicti illi, qui de nouo, post tale Interdictum, fiunt partes illius populi, aut Communitatis?

Respondeo affirmatiuè. Quia Interdictum ligat omnia membra illius communitatis, cum non debeat membrum à capite discedere *cap. 1. distinct. 12.* at sic est, quod illi, qui de nouo fiunt partes populi, aut Communitatis Interdictæ, verè sunt ipsius membra: ergo verè remanent interdicti, vi prioris interdicti sententiæ, quæ lata fuit contra communitatem, quæ non mutatur nouis personis, ac membris superuenientibus, sicut nec fluuius nouis succedentibus aquis, & sic donec tollatur, ligat omnia illius communitatis membra. Sic communiter omnes. *Henriq. lib. 13. cap. 42. num. 2. & penes ipsum, lit. K. Syluest. Interd. 2. num. 10. Armilla §. 15. Rosella §. 6. Anton. §. 2. cum Calder. Astensis tit. 13. Nauarrus num. 168. & Couarruias cap. Alma mater, part. 2. §. 1. num. 7. & lib. 2. variar. cap. 3. num. 10.* Quibus addi possunt *Auila part. 5. disput. 1. dub. 4. conclus. 4. Alterius disp. 1. cap. 5. dubit. 2. Egidius disputat. 17. dub. 1. num. 23. Bonacina punct. 1. num. 16. Cornejo de Interd. dubio. 2. quas. 3. Hurtad. de Interd. diff. 5. num. 15. Paludanus quas. 8. artic. 2. ad 2.* qui addit, idem esse dicendum in casu, quo, mortuis omnibus primis, ex quibus constituebatur populus, cum interdictus fuit, alij subrogentur: quia etiam filij nati ex primis interdictis, similiter interdicti censentur, sicut si iam nati essent, quando populus fuit interdictus.

QVÆSTIO XXV.

An Interdicto Clero; censeantur interdicti Religiosi, ac Religiosæ?

Affirmant *Nauarrus cap. 27. num. 166. Couarruias in cap. Alma mater, part. 2. §. 1. n. 8. Reginaldus lib. 3. tract. 2. cap. 25. num. 7. Viualdus de Interdicto num. mibi 159.* citans pro se, vltra *Nauarrum, Syluestrum Interdictum 2. num. 9. Calderinum, & Dominicum.* Ita etiam *Megala in 3. partem lib. 2. cap. 1. q. 2. num. 15.* & apud *Bonacinam, & Dianam vbi infra, Suarez disput. 32. sect. 2. num. 13. & 17. Toletus etiam lib. 1. summa cap. 51. num. 6. Alterius disputat. 1. cap. 5. dubit. 6. Proposit. 2. in fine,* vbi expressè ait opinionem *Calderini, & Didaci de Couarruias esse probabiliorum.* Vnde malè citat hunc Authorem pro parte opposita, *Diana,* sicut etiam citat malè *Suarium* pro ista, vt *infra.* Fundamentum huius sententiæ est, quod nomine Cleri intelliguntur omnes, qui sunt à laicis distincti: at vt sic comprehendit Religiosos, etiam Nouitios, & Conuersos, etiam fœminas, vt pater: ergo.

Sed probabilius respondeo: dicendum, quod interdicto absolutè Clero, nullo modo censeantur interdicti Religiosi, aut Religiosæ; nisi aliàs contrarium constet de mente legislatoris ex adiunctis, aut Religiosi habeant beneficium sæculare, vt Pastorum, Canonicatum, &c. Quia probabilius est, quod in odiosis, nomine Cleri, non veniunt Religiosi. Adde quod verba, cum de pœnis agitur, propriè sunt intelligenda: at sic est, quod Clericus in vera sua notione, non significat Religiosos, cum qui religiosus est, non necessariò sit Clericus, & contra: ergo cum Censura non transcendat res significatas per verba legis, aut sententiæ, qua imponitur, in Interdicto Cleri non continentur Religiosi. Sic *Syluester Interdictum 2. n. 17.* (Vnde malè citatur à *Viualdo* pro se)

Armilla num. 10. Auila part. 5. disput. 1. dub. 4. concl. 7. vbi benè notat, quod in hac resolutione, loquamur etiam de Interdicto posito ab eo, qui est Superior Clericis, & Religiosis, vt quando ponitur à Papa: nam si ponatur ab Episcopo, qui non est Superior Religiosis exemptis, certum est apud omnes, quod non comprehendantur Interdicto Cleri. *Henriquez lib. 13. cap. 42. num. 3. Egidius disput. 17. dub. 1. num. 9. Sayrus lib. 5. cap. 4. num. 29. Portel in dub. Regul. verb. Interdictum, num. 5.* quos omnes refert, ac sequitur *Bauny de Censur. tract. 9. de Interd. quas. 5.* Quibus addi possunt *Filliucius tract. 18. cap. 1. num. 14. Vgolinus tab. 5. §. 5. num. 3. Bonacina punct. 1. de Interd. num. 12. Laymann lib. 1. tract. 5. cap. 4. num. 3. Præpositus in 3. part. quas. 4. de Interd. dub. 2. num. 11. Diana parte 5. tract. 10. resol. 80. & Hurtad. quem citat, & sequitur Palao punct. 2. §. 2. num. 9.* Et in hanc partem videtur inclinare *Suarez,* loco à *Bonac. & Diana* pro prima sententia adducto. Hic namque Doctor postquam nostram, & contrariam opinionem refert, ita concludit, quæstionem resoluendo: Hæc controuersia solum est de vsu vocis, de qua non habemus in iure speciale declarationem, & ideo nihil potest constanter dici; quia vox (Cleri, videlicet) vtriusque significationis est capax. Et sine dubio sæpè sumitur pro solo Clero sæculari, interdum pro toto Ecclesiastico cœtu: & ideo circumstantiæ sententiæ, & materia spectandæ sunt ad verum sensum intelligendum. Vbi autem res fuerit dubia, sequenda est regula, vt pœna mitiori modo exponatur. Hæc *Suarez.* Et tandem, hæc eadem ex illo non citato. *Alterius col. 16. vers. Tertia propositio.*

Ad fundamentum oppositæ partis, benè ad maiorem respondet *Bauny,* Clerum cum vagè & confusè sumitur, id denotare, quod in antecedenti dicitur, non autem, cum strictè, & propriè, vt accidit quando pro corpore, id est, hominum multitudine certa vsurpatur, quæ suis legibus ac institutis vitam componens, ad finem tendit sibi peculiarem ac proprium. Et hoc postremo sensu, nomen Cleri in quæstione sumitur.

QVÆSTIO XXVI.

An saltem, si Censura Interdicti feratur sub nomine Personarum Ecclesiasticarum; comprehendantur Religiosi?

Respondeo tanquam certum: comprehendi Religiosos, etiam Conuersos, & Moniales si talis Censura lata sit à Papa. Quia omnes hi, verè diuino seruitio se mancipauerunt, & vocantur personæ Ecclesiasticæ. Sic *Præpositus in 3. part. quas. 4. de Interd. dub. 2. num. 11.* vbi addit, etiam comprehendi Eremitas, imò & nouitios, quia hi etiam censentur personæ Ecclesiasticæ, quamdiu versantur in probatione. Sic etiam *Sayrus lib. 3. cap. 4. num. 29. Palao disputat. 4. de Censur. punct. 2. §. 2. num. 9. & alij.*

QVÆSTIO XXVII.

An interdicto Populo; censeatur interdictus Clerus; & è contra?

Respondeo non censeari. Quia sic expressè est definitum in *cap. Si sententia, de excomm. in 6.* his verbis: *Si sententia interdicti proferatur in Clerum, non intelligitur, nisi aliud sit expressum in ea, interdictus populus, nec etiam è conuerso.* Sic textus. Et sic (quidquid dicat *Bonacina*) omnes. *Nauarrus cap. 27. n. 167. Couarruias in cap. Alma, part. 2. §. 1. n. 7. Henriquez lib. 13. cap. 42. §. 3. Angel. Calder. D. Anton. Syluest. Abbas,*

Abbas, & Paludanus, Gemin. Franc. & Anchar. quos citat, & sequitur Alterius *disp. 1. cap. 5. dubit. 5.* Suarez *disp. 3. 2. sect. 2. n. 14.* Auila *part. 5. disp. 1. dub. 4. concl. 7.* Bonac. *punct. 1. de Interd. num. 12.* Ægidius *disputat. 17. dub. 1. num. 8.* Palao *loc. cit. num. 8.* & alij.

QVÆSTIO XXVIII.

An interdicta Familia aliqua; sint etiam interdicti Clerici illius Familiae?

Respondeo affirmatiuè. Quia familia est nomen commune ad Clericos; & laicos: ergo omnes censentur interdicti. Sic omnes. Sylu. Armilla, Innocent. Angel. Astens. & Maiolus, quos citat, & sequitur Henriquez *lib. 13. c. 42. n. 3. vers. Quarto interdicta familia.* Auila *p. 5. disp. 1. dub. 4. concl. 8.* Alter. *disp. 1. cap. 5. dub. 7.* Bonac. *loc. cit. n. 13.* & alij, qui addunt, quod si qui dictæ familiæ post latum Interdictum, recedant ab ea, adhuc remanent interdicti. An verò qui de nouo veniunt, etiam censendi sint interdicti? iam dicemus.

QVÆSTIO XXIX.

An etiam, qui post latum Interdictum in familiam, fit de nouo de tali familia, incurrat Interdictum?

Affirmandum videtur. Quia, vt supra *q. 24.* est habitum, qui de nouo fit pars communitatis interdictæ, incurrit Interdictum: ergo etiam incurret Interdictum, qui de nouo fit de familia interdicta.

Sed vt certum respondeo: negatiuè. Quia Interdictum in familiam, est speciale, quod primò, per se, & immediatè respicit personas singulares, vt tales sunt, non quatenus sunt membra alicuius communitatis, & ideo, licèt qui à tali familia interdicta recedunt, maneant, & perseuerent interdicti; non tamen qui ad illam de nouo accedunt. Nec est eadem ratio de illo, qui de nouo fit pars populi, aut communitatis interdictæ; nam cum hoc Interdictum non sit speciale, sed generale, primò, & per se respicit ipsam communitatem, ac secundariò tantum respicit personas singulares, ideòque hæc tantum sunt interdictæ, quatenus constituunt communitatem, ex quo constat ad rationem dubitandi, neganda namque est paritas, ob rationem dictam. Sic Henric. Auila, & Bonac. *loc. cit.* Qui tamen malè citat Suarium *sect. 2. n. 9.* Ægidium *n. 16.* & Fillium *n. 24.* nam nullus ex iis Doctoribus quid de hac quæstione, ibi agit. Tenent tamen Alterius *cap. 6. cit. dub. 7. pag. 305.* & alij.

QVÆSTIO XXX.

An interdicto Populo; maneant etiam interdictæ, persona primaria, & insignes ipsius populi; vt sunt Nobiles, Duces, Marchiones, & similes, quamuis non sint specialiter nominatæ?

Negat apud Henric. *ubi infra, lit. P.* Hostiens. Sed respondeo tanquam certum: manere interdictas. Quia licèt sint membra eminentiora, tamen sunt vera membra populi: ergo vt talia subiacent Interdicto populi. Nec obstat, quod sæpè sunt exempti ab oneribus, vel officiis publicis: quia hoc non arguit, eos de populo non esse, sed potius cõtrarium, alioqui talis exèptio necessaria eis non foret. Sic omnes. Sylu. *Interdictum 2. n. 16. vers. Decimum quartum.* Henriquez *lib. 13. c. 42. n. 3.* Auila *p. 5. disp. 1. dub. 4. concl. 2.* Alterius *disp. 1. cap. 5. col. 8. quæst. 2.* & penes ipsum, *Glossa in cap. Si sententia, de excomm. in 6. verb. E conuerso.* Calder. & D. Anton. Qui tamen excipiunt ab hac regula, illos,

qui aliàs ex priuilegio, aut consuetudine legitima præscripta efficiantur exempti. Suarez *sect. 2. num. 15.* Palao *disput. 4. punct. 2. §. 2. num. 2.* & alij.

QVÆSTIO XXXI.

An interdicto Populo; sint interdicti, qui habitant in suburbij; & continentibus ædificijs?

Affirmant communiter DD. quia isti verè sunt ciues, & consequenter partes populi interdicti: ergo. Ita Auila *p. 5. disp. 1. dub. 4. concl. 3.* & apud illum, Syluest. *Interdictum 2. num. 10.* & Henric. *lib. 13. cap. 42. n. 2.* sed hic Author nil expressè ibi affirmat; benè *loco mox citando.* Ita etiam Suarez *disput. 3. 2. sect. 2. num. 10.*

Sed clarius respondeo: dicendum, quod interdicto toto populo, verè sunt etiam interdicti, qui habitant in suburbij, licèt suburbij pertineat ad alterius temporalem, aut spiritualem iurisdictionem: nisi diuersum populum, vel vniuersitatem efficiat; quia tunc habitantes in suburbij non sunt censendi interdicti. Ratio est, quia ad hoc vt personæ sint interdictæ, lato generali Interdicto in populum, aut vniuersitatem, requiritur, vt personæ sint partes talis populi, aut vniuersitatis, vt colligitur ex cap. *Si sententia, cit.* Quod non est necessarium in Interdicto locali, quod ex iuris dispositione extenditur ad continentia ædificia, quæ non sunt partes Ciuitatis, vt colligitur ex dictis supra *q. 9. & 10.* Sic Henric. *cap. 42. cit. n. 4. in fine,* & penes illum Nauar. Couar. Palud. Syluest. Maiolus & alij. Sic etiam Bonac. *punct. 1. n. 15. citàs Vgolinum tab. 5. c. 20. §. 5.* Sayrum *cap. 4. n. 2.* & Auilam *loc. nuper à nobis cit.* sed non ita benè. Quod certè faceret si illum citaret *consl. 10. vers. Similiter dico,* vbi iuxta nostram doctrinam, suam tertiam conclusionem declarat. Sic deinde Calderin. quem citat, & sequitur Alterius *cap. 5. citat. quæst. 3. pag. 301.* vbi addunt, quod in dubio, an suburbia pertineant ad alium populum, præsumendum sit ex vniuersitate populi, aut Ciuitatis, cui adherent; aut ex eo quod sint sui iuris, aut pertineant ad populum Ciuitatis, aut ad alium: aut ex eo quod sint participes honorum, & onerum populi interdicti, aut alterius populi; aut denique ex eo quod habeant propria & particularia onera, & honores: tunc enim, vt diximus, huiusmodi habitantes in suburbij & continentibus ædificijs facerent diuersum populum, & non essent partes populi interdicti, & consequenter non manerent interdicti, populo interdicto.

QVÆSTIO XXXII.

An interdicta aliqua Ciuitate; censeantur interdicti, qui in ea ad tempus habitant, studij, vel negotiorum causa?

Respondeo tanquam certum: non censeari Interdictos, (nisi aliàs essent culpabiles in eo delicto, cuius gratia latum est Interdictum.) Ratio est, quia, vt quis Innocens comprehendatur Interdicto Ciuitatis, aut populi, requiritur quod sit Ciuis, & pars illius populi, vt constat ex cap. *Si sententia, de sent. excomm. in 6.* at qui inhabitant in Ciuitate vt hospites, studij, vel aliorum negotiorum causa, non sunt partes, aut membra Ciuitatis, quæ per se primò per Interdictum ligatur: ergo. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 42. n. 3.* & penes ipsum, *lit. Q.* D. Anton. Syluest. & Angel. Nauarrus *cap. 27. num. 167. vers. Quando interdicatur.* Sayrus *lib. 5. c. 4. n. 59.* Auila *p. 5. dub. 4. concl. 5. & 10.* Filliuc. *tract. 18. cap. 1. quæst. 5. n. 14.* Suarez *disput. 3. 2. sect. 2. n. 15.* Alterius *disputat. 1. cap. 5. col. 5. quæst. 3.* Bonacina *de Interdict. punct. 1. num. 17.* Bauny *tract. 9. quæst. 6. dicto 4.*

QVÆSTIO XXXIII.

An interdicta aliqua Communitate; censeantur interdicti amentes, aut Infantes carentes usu rationis?

Affirmant Vgolinus *tab. 3. cap. 20. §. 2.* Nauarrus *cap. 27. n. 168. in fine, Syluest. verb. Interdictum 2. quæst. 17. Corduba in sum. Hisp. quæst. 60. & alij. Quorum ratio est, quod licet huiusmodi personæ non sint doli capaces; tamen ad incurrendum Interdictum, non requiritur culpa propria, sed fat est, quod præcesserit aliena.*

Sed probabilius longè respondeo: non censerī interdictos. Quia huiusmodi personæ non sunt capaces doli, & culpæ: ergo neque interdicti sententia, quia hæc fertur in capaces doli, quamuis ipsi non deliquerint; pueri igitur, & amentes, qui non sunt capaces rationis, non comprehenduntur sub generali interdicto populi, aut communitatis, & ideo absque villo peccato possunt admitti ad diuina Officia. Sic Henriq. *lib. 13. cap. 42. n. 3.* iis verbis: Secundò infans nondum doli capax, aut amens, non videtur includi sub generali interdicto personali sui populi: nec interdicto loci generali excludendus est à Missa Infans, quem secum defert mater, aut pædagogus: quia non magis videtur moraliter præsens Missæ humano modo, quàm brutum animal. Sic ille. Et penes ipsum, Angel. Syluest. Armilla, Maiolus, & alij. Couar. *in cap. Alma, part. 2. §. 4. n. 5. Valentia tom. 4. disput. 7. quæst. 18. punct. 2. Sayrus lib. 5. cap. 5. num. 23. Auila p. 5. disput. 1. dub. 4. concl. 5. Alterius disput. 1. cap. 5. col. 1. quæst. 4. & disp. 10. cap. 6. col. 4. vers. Dubitatur de amentibus. Suarez disput. 34. sect. 1. n. 34. Filliuc. tract. 18. cap. 1. quæst. 8. n. 23. Bonac. disp. 5. punct. 1. num. 18. Hurtad. de Interd. diff. 4. num. 10. Viualdus de Interdict. num. mihi 141. Palao punct. 2. cit. §. 2. num. 4. & communis.*

Ad fundamentum Nauarri, neganda est cum Alterio consequentia. Quia licet verum sit Interdictum populi comprehendere aliquos, etiam si non peccauerint, in pœnam aliorum qui deliquerunt: tamen sicut non peccasse non est sufficiens ratio ad eximendum aliquem ab interdicto; ita non est causa, vt aliquis comprehendatur sub interdicto: potest enim fieri, vt ob alias causas non teneatur interdicto, sicut dicimus de pueris, qui idcirco non tenentur interdicto personali, quoniam usu rationis carent.

QVÆSTIO XXXIV.

An etiam si Interdictum generale, latum sit in locum; possint adhuc pueri, & amentes ad Missam, & ad alia diuina Officia admitti?

Negat Viualdus *loc. cit.* vbi explicans sententiam Doctissimi Nauarri nuper adductam, hæc ait: Sed vt tantum virum excusamus, notare conuenit, eius sententiam esse veram, & tenendam in Terra interdicta, in qua, nec etiam doli incapaces possunt ad diuina admitti officia, vt aiunt omnes supraddicti, nempe, Syluest. Couar. Armilla, Corduba, & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse adhuc admitti. Quia ratio assignata pro interdicto personali, æquè probat de interdicto locali. Et ideo sic docet, vt nuper vidimus, Henriquez, & penes ipsum, *lit. S.* Couar. Margallo, Perez, & alij. Sic etiam Alterius *quæst. 4. cit. vers. Ex his duabus, in fine, & disputat. 5. cap. 2. column. 2. pag. 380. Suarez loc. cit. & alij communiter apud Caltrum Palao disputat. 4. punct. 4. §. 2. num. 16.*

QVÆSTIO XXXV.

An, sicut tempore Interdicti, possunt paruuli carentes usu rationis, aut mente capti, admitti ad diuina Officia: sic etiam possint admitti ad Ecclesiasticam sepulturam?

Affirmat, posse admitti, si Interdictum sit personale, non verò si sit locale, Filliuc. *c. 1. cit. quæst. 8. n. 24.* Quia personale Interdictum, directè, inquit, afficit personas, quæ cum non sint capaces, non possunt interdicti directè: locale verò directè afficit locum, & ideo etiam prohibet Infantes, ne sepultura Ecclesiastica afficiantur. Ita ille.

Sed probabilius, absolutè, & sine distinctione respondeo: præfatas personas, nullo modo posse admitti ad Ecclesiasticam sepulturam, tempore Interdicti etiam personalis. Ratio, quia paruuli carentes usu rationis, & amentes verè, & directè sunt capaces prohibitionis Ecclesiasticæ sepulturæ: ergo non solum quando Interdictum est locale, vt concedunt omnes; sed etiam quando est personale, nequeunt ad Ecclesiasticam sepulturam admitti. Antecedens probatur, quia omne cadauer, tam adultorum, quàm infantium est rationis expers: ergo sicut illi sunt capaces prohibitionis Ecclesiasticæ sepulturæ, ita & isti. Pro maiori autem huius rationis intelligentia, scito, quod non fuit eadem ratio prohibitionis Ecclesiasticæ sepulturæ, sicut diuinorum Officiorum. Ecclesia enim prohibuit diuina Officia tempore Interdicti, vt non audiantur, nec celebrentur, quod requirit cognitionem, & volutarium actum. Sed prohibitio sepulturæ non exigit aliquam cognitionem huius prohibitionis, sed simpliciter negatur, ne vllum corpus, aut cadauer tradatur Ecclesiasticæ sepulturæ. Sic Couar. *in cap. Alma, 2. part. §. 4. n. 5. Henriquez d. cap. 42. §. 3. Alterius loc. cit. vers. Secundò dico. Hurtadus diff. 4. n. 10. Auila, Bonac. Sayrus cit. quæst. 33. Palao num. 4. cit. & communis.*

QVÆSTIO XXXVI.

An interdicto populo, censeantur interdicti Innocentes, qui non dederunt causam culpabilem Interdicto?

Respondeo tanquam certum: censerī interdictos Innocentes; & ideo nec in ipso populo, nec alibi possunt audire diuina, nisi transferant domicilium ad aliam communitatem non interdictam; quia tunc si non dederunt causam culpabilem Interdicto, cessat Interdictum talium personarum, quidquid contradicat Hostiens. apud Syluestrum *vbi infra.* Secus si dederunt. Sic constat ex cap. *Si sententia, §. Cum verò, de sent. excomm. in 6.* Et tenent Henriq. *lib. 13. cap. 31. n. 2.* his verbis: Interdicto populo, includuntur in foro exteriori conciuēs, quamuis sint absentes, & innocentes, nec fuerint consentientes in causam Interdicti. Sic ille ibi, & latius *cap. 50. num. 1. in fine. Auila part. 5. disput. 1. dub. 4. concl. 1. Syluester Interdictum 2. num. 10. Alterius disputat. 1. cap. 5. column. 7. quæstio 1. Hurtadus de Interdict. difficult. 4. num. 8. & 9. Palao disput. 4. punct. 2. §. 2. num. 1. & alij.*

QVÆSTIO XXXVII.

An, quando interdicuntur ciues alicuius oppidii, maneant etiam interdicti Ciues, qui erant absentes, tempore, quo latum fuit Interdictum?

Respondeo tanquam certum: etiam manere interdictos, etiam si non dederint causam culpabilem Interdicto;

Interdicto. Ratio est, quia interdicto generali personali communitatis, seu oppidi, comprehenduntur omnes ciues illius oppidi, seu communitatis: at sic est, quod ciues quamuis sint absentes, verè sunt ciues, seu partes illius oppidi, aut communitatis: ergo. Sic Henriquez, Auila, Alterius, & Hurtad. *loc. cit.* Bonac. *disput. 5. de Interd. punct. 1. num. 16.* Sayrus, Suarez, & Vgolinus, penes ipsum; Palao *loc. cit. num. 1.* & alij communiter.

Addit Alterius ex Syluestro, Ioanne Andr. & Calderin. idem esse dicendum, de præsentibus & non consentientibus, imò expressè contradicentibus culpæ aliorum, propter quam latum est Interdictum, quod peculiare est quoad sententiam interdicti, vt ea ligari possint innocentes. Legatur Alterius *loco citato, vers. Item idem est.*

QVÆSTIO XXXVIII.

An interdictis Doctoribus alicuius Academia, censeantur etiam interdicti Doctores Clerici?

Negant Angel. *verb. Interdictum 1. n. 11.* Alterio, & Auilæ 9. & mihi 8. Syluester *Interdictum 2. §. 17.* Qui pro se allegant Glossam *in cap. Si sententia, citat. sed malè, vt notat Tabiena vt infra.* Negant etiam Vgolinus *tab. 5. cap. 20. §. 5. in fine.* Sayrus *lib. 5. cap. 4. num. 30.* Rosella *Interdictum, num. 15.* & alij.

Sed probabilius respondeo: censeri etiam interdictos DD. Clericos, nisi aliunde, contrarium de intentione interdicentis constet. Ratio est, quia hoc nomen *Doctor*, non est minus commune laicis, & Clericis, quam hoc nomen *familia*: at interdicta familia, censentur interdicti Clerici illius familiae, vt *sup. q. 28.* est habitum: ergo interdictis Doctoribus Academiae, aut Urbis, censendi sunt interdicti Clerici Doctores. Sic Tabiena *Interdictum 1. n. 9.* Armilla *num. 11.* Maiol. *lib. 3. cap. 20. num. 1.* Henriquez *cap. 42. cit. n. 3. vers. Quintò interdictis.* Auila *part. 5. disputatione 1. dubio 4. conclus. 9.* Alterius *de Interd. disputat. 1. cap. 5. col. ult.* Bonacina *punct. 1. cit. num. 14.* Viualdus *n. 169.* Maiol. *de irregularit. lib. 3. cap. 20. num. 1.* & Palao *disputat. 4. punct. 2. §. 2. num. 10.*

QVÆSTIO XXXIX.

An Interdicto personali generaliter lato, comprehendatur ille, qui illud posuit, vel Superior, aut æqualis?

Respondeo tanquam certum: non comprehenditur. Quia nullus habet iurisdictionem coactiuam in foro exteriori, nisi in sibi subditos. Sic omnes, Auila *p. 5. disp. 1. dub. 5. concl. 2.* Alter. *cap. 5. cit. in fine.* Bonac. *punct. 1. num. 24.* Hurtad. *diffic. 4. n. 10. vers. Nec dicto interdicto.* Filliuc. *tract. 18. cap. 1. quest. 8. n. 24. vers. Quintò, nemo.* Bauny *tract. 9. quest. 7. assertione 3.* dicens de hac resolutione neque ambigere posse.

QVÆSTIO XL.

An saltem comprehendantur prædictæ personæ, Interdicto locali?

Respondeo comprehenduntur, & ideo si non seruent illud, planè iuris pœnas incurrunt. Quia obligatio seruandi Interdictum locale semel positum, non oritur immediatè ex ferente illud, sed ex ipso iure communi taxante effectus talis interdicti: ergo tam Iudex ferens illud, vel Superior (dummodo non sit Pontifex) aut æqualis comprehenditur sub locali

Interdicto. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 50. n. 1.* his verbis: Potest quis aliquo modo in seipsum ferre Interdictum, & Episcopus, aut illius Superior (excepto Papa) tenetur ipso iure seruare suum Interdictum, violansque incurrit pœnas iuris, & irregul. &c. Sic ille. Nauar. *etiam cap. 27. n. 165. aliàs, 166. vers. Nonò.* Armilla *Interdictum, n. 35.* Auila *loc. cit. concl. 1.* Bauny *loc. cit.* Alterius, Bonac. & Hurtad. *locis nuper cit.* Ægid. *disp. 17. dub. 1. n. 25.* Ita scribens: Etsi Episcopus, aliúsque similis Iudex non possit seipsum interdicere, eum tamen teneri seruare Interdictum à se latum, nec potest à se interdictos ad sacra admittere, nec in loco à se interdicto celebrare, nisi priùs Interdictum tollat, aut saltem suspendat: quia illud ex iure communi prohibitum est, & contra faciens, statutas à iure pœnas incurreret. Hucusque Ægidius.

QVÆSTIO XLI.

An posito Interdicto locali generali, censeatur positum personale?

Affirmare videtur Henriquez *lib. 13. cap. 42. n. 5.* *in principio.*

Sed respondeo tanquam certum: non censeri, nisi aliud exprimatur. Vnde interdicta aliqua Ecclesia Cathedrali: v.g. non ideo censentur Interdicti Clerici illius Ecclesie, ideòque optimè poterunt in alia Ecclesia non interdicta, non solum singuli diuim, sed etiam simul coniuncti ad modum Capituli, Officia diuina solemniter celebrare: dummodo non dederint causam culpabilem Interdicto; nam si dederunt, nullibi poterunt celebrare diuina, nec audire. Sic habetur in cap. *Si sententia, de sentent. excommun. in 6.* & docent communiter Doctores, Syluester *interdictum 2. num. 7.* Nauarrus *cap. 27. num. 167.* Couarruias *in cap. Alma, part. 2. §. 1. num. 8.* Auila *part. 5. disput. 1. dub. 2. conclus. 1.* Alterius *disputatione 1. de Interdict. capite 6. columna 2. conclusione 3.* Sotus, Tabiena, Toletus, & alij penes ipsum.

QVÆSTIO XLII.

An saltem è contra, posito Interdicto generali personali; censeatur positum Interdictum locale generale, quamuis non exprimatur?

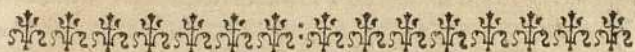
Affirmat Couarr. *loc. cit. num. 7.* vbi pro se citat Syluestrum *Interdictum 2. q. 8. D. Anton. 3. part. tit. 26. cap. 3.* Francum, & Calderinum. Quibus adhæret Henriquez *lib. 13. cap. 42. num. 5. citat.* & apud ipsum, præter citatos DD. Federicus *consil. 188.* Fundamentum eorum est: quia aliàs sequeretur, quod Iudex ponens huiusmodi Interdictum personale generale, frustraretur suo fine; nam si liceret celebrare diuina Officia publicè, & alta voce, & apertis ianuis, cum tot homines Interdicti, non possent excludi ab Ecclesia, vel à vicinis, ob eorum multitudinem, facillè audirent diuina Officia: ergo dicendum est necessariò, quod, (ex præsumpta saltem intentione interdicentis) posito Interdicto generali personali, censeatur esse positum locale generale, quamuis non exprimatur.

Sed probabilius multò respondeo: dicendum, quod posito Interdicto generali personali, adhuc non censeatur positum locale, nisi Iudex id exprimat. Probatur primo ex cap. *Si sententia, citato à paritate,* nam ibi expressè habetur, quod interdicto loco, non censentur interdictæ personæ; nisi aliud exprimatur: ergo etiam contra, interdicto populo, non censentur interdictus locus. Rursus id efficacius probatur

ex cap. 1. de usuris, in 6. vt benè ostendunt Auila, & Alterius *vbi infra*.

Secundò probatur, quia hæc duo Interdicta sunt omnino distincta per se, ita vt vnum nullam habeat rationem ad aliud, nisi Iudex velit vtrumque coniungere, de cuius intentione quando nulla adest coniectura præsumendum est oppositum, eo quod si Iudex voluisset vtrumque Interdictum ferre, vtiq; expressisset, sicut fecit *in d. c. 1. de usuris in 6.*

Ad fundamentum oppositæ sententiæ dicendum est, ex Auila & Alterio, illud solùm conuincere obtinendum esse à publica celebratione, non per se, sed per accidens in casu, quo illud inconueniens vitari non posset: hoc tamen non esset, quia locus sit interdictus, sed quoniam aliàs non posset vitari illud inconueniens. Sicut quando excommunicatus non toleratus ingreditur Ecclesiam tempore quo celebrantur Diuina, si non posset excludi ab Ecclesia cessandum esset à Diuinis, non quia locus sit interdictus, sed ad euitandam participationem in diuinis cum dicto excommunicato. Vnde hanc nostram partem tenent Syluest. Nauarr. Auila, Alterius, Sotus, Toletus, Tabiena *supra q. 41. adducti*, & alij communiter.

DISPUTATIO II.

De Causa efficienti, materiali, finali, & formali Interdicti.

QVÆSTIO PRIMA.

An omnes illi, qui excommunicare & suspendere possunt, possint etiam Censuram Interdicti ferre?

RESPONDEO tanquam certum: Posse. Ratio est. Quia par omnium est ratio; cum ad vnumquodque eorum requiratur, & sufficiat fori externi iurisdictio, qua, cum in primis Pontifex, & eius Legatus, & Nuncius, necnon Episcopi, hisque functis, Capitulum, Prælati, Abbates, Priores, & alij Prælati polleant, certum est, eos interdicere posse. Sic omnes. Legantur, Nauarr. *c. 27. n. 168.* Sotus *in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. concl. 2. & 3.* Couarr. *in c. Alma. parte 2. §. 2. & 6.* Suarez *disp. 36. sect. 1.* Auila *parte 5. disp. 2. concl. 1.* Alterius *tom. 2. disp. 10. de Interd. c. 5.* Filliuc. *tr. 18. c. 1. q. 7.* Bonac. *disp. 5. punct. 2. à n. 1.* Bauny *tr. 9. quest. 7.* Henriq. *lib. 13. c. 51.* Sayrus *lib. 5. cap. 10. à n. 13.* Palao *disp. 4. punct. 3.* & dicta à nobis *sup. tr. 1. de Cens. in communi, disp. 2. & tr. de suspens. disp. etiam 2.*

QVÆSTIO II.

An Episcopi possint interdicere Clerum, & Ecclesiam, sine consensu Capituli?

NEGANT aliqui, ducti *ex cap. 1. de excess. Prælat. vbi* prohibentur Episcopi & Prælati, *Ne sine iudicio Capituli, suspendere, vel eorum Ecclesias Interdicto subijcere attentent.* Ita Glossa *ibi in verb. Capituli.* & Hostiens. Innoc. Palad. & Syluest. vt refert Alterius, *vbi infra*, necnon Calderin. *in tract. de Interd. parte 1. numero 52.* Fauent his auctoribus alij, docentes, quod quamuis Episcopi id validè facere valeant, non tamen debeant, ita Henriquez *lib. 13. c. 51. n. 1.*

Sed, iam vt certum, respondeo dicendum, quod quamuis Episcopi & alij Prælati habentes Capitulum, non possint de iure communi, interdicere suam Cle-

R. P. Leand. de Censuris.

rum, aut Ecclesiam, sine Capitulo, vt clarè habetur *in d. cap. 1. de excessib. Prælat. & etiam in c. Episcopus nullius. 15. q. 7.* attamen id possint ratione consuetudinis, qua abrogatum est ius commune. Sic Calderin. & Abbas, quos citat, ac sequitur Alterius *disp. 10. cit. c. 5. col. 4.* Bonac. *puncto 2. cit. n. 2.* Suarez *disp. 36. sect. 1. n. 6.* Filliuc. *q. 7. cit. n. 21.* Villalob. *tr. 19. diff. 10. n. 3.* Sayrus *lib. 5. c. 10. n. 20.* Palao *disp. 4. punct. 3. n. 2. & alij.* Qui id sine controuersia, quantum ad laicos, affirmant, posse eos Episcopus, sine consensu Capituli, interdicere, non solùm ex consuetudine, sed etiam iure communi, quia nullibi id reperitur prohibitum: nam textus à contrariis adductus, non loquitur generaliter de omni Interdicto, sed de illo, quod in Clericos, vel eorum Ecclesias fertur, vt benè notat Suarez.

QVÆSTIO III.

An sicuti Prælati Religionum, possunt potestate ordinaria, ferre Interdictum personale in sibi subditos: ita possint ferre Interdictum locale in suas Ecclesias, & loca?

AFFIRMANDUM videtur. Quia sicuti subditi; ita Ecclesiæ propriæ, & loca propria Regularium, sunt subiecta eorum Prælatis: ergo sicuti possunt, potestate ordinaria, ferre Interdictum personale in sibi subditos; & poterunt Interdictum locale in suas Ecclesias, & loca.

Sed, vt certum, respondeo dicendum, quod licet, attento iure communi, vtrumque Interdictum ferre Prælati Regulares valeant, cum id nullibi sit illis vitium: attamen, attenta consuetudine communi, asserendum est, quod etsi possint ferre Interdictum personale in sibi subditos, interdicendo eos ab audiendis Diuinis & Confessionibus; non tamen possint ferre Interdictum locale, interdicendo suas Ecclesias & loca: quia oppositum communi consuetudine seruatur. Quod intellige, nisi aliàs in aliquo oppido habeant iurisditionem Ecclesiasticam fori contentiosi, & quasi Episcopalem; nam tunc benè poterunt locale Interdictum ferre. Sic Sotus *in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. concl. 2.* Henriquez *libro 13. capite 51. num. 1.* Suarez *disp. 36. sect. 1. num. 2.* Filliucius *tract. 18. cap. 1. quas. 7. num. 21.* Auila *parte 5. disp. 2. concl. 1.* Couarr. *in cap. Alma. parte 2. §. 2. numero 6.* Alterius *disput. 10. capite 5. col. 2. vers. Hæc tamen conclusio.* Bonacina *de Interd. puncto 2. numero 2. vers. Tertio.* Miranda *in Man. Prælator. tomo 2. q. 37. art. 4.* Villalobos *tract. 19. diff. 10. num. 2.* Machado *libro 1. sum. parte 3. tract. 13. docum. 2. num. 2.* Palao *disp. 4. puncto 3. numero 4.*

QVÆSTIO IV.

An Prælati possint ponere Interdictum locale, extra suam Prouinciam, Diocesim, aut Territorium?

RESPONDEO tanquam certum: Non posse. Quia Extra proprium territorium non habent iurisditionem, nec locū, qui propriè sibi sit subiectus: ergo. Sic omnes. Auila *disputatione 2. cit. dubio 2. concl. 1.* Sebastianus de Medicis *in sum. Peccat Capitulum. tit. 9. quest. 5.* Bauny *tract. 9. de Interd. quest. 7.* Palao *loc. cit. num. 7.* Alterius *disputatione 10. cit. capite 6. columna 1.* Qui benè notat, quod licet hoc sit certum; tamen indirectè sententia Interdicti localis lata ab Episcopo, extendatur ad loca immediatè contigua, ne contemptui habeatur sententia Interdicti, quæ extensio fuit facta à iure communi, *cap. Si Ciuitas, de sent. excomm. in 6.* ne Interdictum suo effectu careret, vt etiam nos diximus *supra disp. 1. q. 9. 10. & 31.*

QVÆSTIO V.

An saltem possint Prælati interdicere suos subditos existentes in aliena Prouincia, Diœcesi, aut Territorio?

Negandum videtur. Nam Prælati non possunt interdicere loca, extra suam Prouinciam, Diœcesim, aut Territorium, vt nuper est habitum: ergo nec poterunt suos subditos existentes extra suam Prouinciam, &c.

Sed tamen, vt certum, respondeo: Possè interdicere suos subditos, etiam existentes in alieno territorio in casibus illis, in quibus Prælatum diximus, excommunicare posse subditum suum in alieno territorio, seu Parochia versantem, hoc est, quandiu manet sub sua iurisdictione, vt constat ex dictis, & ex nunc dicendis ad rationem dubitandi.

Ad quam, neganda est consequentia: quia non est eadem ratio de persona, ac de loco: nam persona potest mutare locum, manendo etiam sub iurisdictione sui Prælati, vt accidit dum mutat territorium, non intendens mutare domicilium, in quo casu optimè potest Prælatus interdicere subditum suum in aliena Diœcesi, seu territorio manentem, cum retineat potestatem, & iurisdictionem in illum. Secus autem est de loco, quia in locum positum extra fines suæ Diœcesis, seu territorij, nullam habet iurisdictionem. Sic omnino Alterius *disp. 10. cap. 6. col. 2.* Auila etiam *disputatione 2. cit. dub. 2. concl. 2.* Bauny, & Medicis, nuper adducti, & communis.

De cæteris autem personis, de quibus hîc inquiri posset, an iure ordinario, aut ex commissione, interdicti sententiam ferre valeant, diximus *tractatu 1. de Censuris in communi, disp. 2. à quest. 8.* Legantur ibi, ne eadem millies repetamus.

QVÆSTIO VI.

An vniuersa Ecclesia interdici possit?

Respondeo tanquam certum: Interdici posse, sed à solo Romano Pontifice; vel Sede vacante, à Concilio generali antea congregato. Quia nullus habet iurisdictionem in vniuersam Ecclesiam præter Romanum Pontificem, & Concilium generale Sede vacante. Quare rectè potest Sum. Pontifex in vniuersam Ecclesiam Interdictum diuini ferre, hoc est, in vniuersas Ecclesiæ partes, aut in quamlibet sigillatim: quia in omnes illas iurisdictionem habet. Et idem est dicendum, loquendo de vniuersa Ecclesia coniunctim, hoc est, de omnibus Ecclesiæ partibus simul, & collectiue sumptis; quia neque ex parte potestatis, nec ex parte locorum, datur repugnantia, vt tale Interdictum vniuersale ferri non valeat à Pontifice; licet moraliter, & practicè loquendo, ferri non possit, eo quod non potest occurrere causa legitima ad illud imponendum. Sic Suarez *disp. 36. sect. 2. n. 1.* Alterius *de Interd. disp. 10. cap. 6. col. 1.* Filiuc. *tr. 18. cap. 1. q. 8. n. 22.* Luyfius *de Censur. lib. 6. disp. 53. dubio 1.* Bonac. *de Interd. puncto 2. n. 4.*

QVÆSTIO VII.

An Episcopus possit totam Diœcesim, suæ iurisdictioni subiectam, interdicere?

Respondeo tanquam certum: Possè interdicere totam Diœcesim, non solum diuini, sed etiam collectiue sumptam. Quia Episcopus (inquit Alterius) potestatem habet interdicendi totam Diœcesim, non solum hoc, vel illud oppidum, seu, hanc vel

illam Ecclesiam diuini, sed etiam collectiue Diœcesim vniuersam, absque vlla exceptione, quia eius iurisdictione tam latè patet. Et si occurrat causa sufficiens, & generalis, licitè tale Interdictum generale imponeret; quamuis rarè talis causa accidere possit. Et ab Interdicto generali Episcopi, nullus locus positus intra Diœcesim excipitur, non obstante quacunque consuetudine, quoniam consuetudo non valet, per quam Interdicti sententia violatur, vt dicitur *in capite Cum inter. de consuet.* Sic Alterius *loco cit.* Et antea Suarez *loc. cit.* & Luyfius *vers. De Episcopo.*

QVÆSTIO VIII.

An loca non sacra, seu rebus diuinis non deputata, interdici possint?

Respondeo tanquam certum: Possè. Quia potestas interdicendi non limitatur ad loca sacra tantum, sed potius iura simpliciter loquuntur de quocunque loco, absque vlla exceptione. Quod loquendo de Interdicto generali locali, constat ex habitis *supra disp. 1. quest. 5. & sequent.* loquendo verò de Interdicto speciali etiam constat, cum non appareat causa ob quam loca aliqua non sacra, seu profana, non possint interdici; quamuis id non sit in vsu, eo quod inutile esset interdicere aliquem locum profanum, in quo non celebrantur Diuina. Sic Suarez *disputatione 36. sectione 2. numero 4.* Alterius *disputatione 10. capite 6. columna 2. vers. Tandem.* Luyfius *lib. 6. disp. 53. dubio 1. in fine.*

QVÆSTIO IX.

An omnes personæ, quæ excommunicari possunt, possint etiam interdici?

Respondeo tanquam certum: Possè. Et ideò omnes personæ baptizatae, excepto Papa, siue sint Clerici, siue Laici, siue Religiosi, siue Sæculares, quantum est ex parte illorum, si reliqua necessaria, vt causa, iurisdictione, &c. concurrant, interdici possunt. Quia ex parte fidelium eadem est capacitas ad quamcunque Censuram, si ex parte Iudicis, aut sententiæ, aut legis necessaria concurrant. Sic omnes. Legantur Nauarr. *cap. 27. num. 168.* Couarr. *in cap. Alma mater. parte 2. §. 1. num. 4.* Henriquez *lib. 13. cap. 50. numero 1.* Suarez *disputatione 36. sectione 2. numero 5.* Alterius *disputatione 10. capite 6. col. 3. & 4.* Auila *parte 5. disputatione 2. dubio 5.* Filiucius *tr. 18. capite 1. quaestione 8. à numero 23.* Luyfius *disp. 53. cit. dubio 2.* Bauny *tractatu 9. quaestione 7. assertionem 2.* & Palao *disp. 4. puncto 3. §. 1. n. 6.*

QVÆSTIO X.

An Vniuersitas, Collegium, seu Communitas, possit interdici?

Respondeo: Negandum videri. Quia Communitas nequit excommunicari: ergo neque interdici. Antecedens est certum apud omnes, & constat *ex dictis de Censuris in communi, disputatione 3. à quaestione 24.*

Sed, vt certum, respondeo: Possè interdici, quamuis non possit excommunicari. Quia hoc prohibetur in iure; illud verò ab illo conceditur. Sic omnes. Legantur dicta *disputatione 3. cit. quaestione 23. & seqq.* & Auctores ibi, & nuper adducti.

QVÆSTIO XI.

An Episcopi censeantur Interdicti per legem generalem, aut sententiam, qua interdicuntur omnes, qui hoc, vel illud delictum commiserint?

Respondeo tanquam certum: Non cenferi interdictos. Quia hoc statutum fuit in cap. Quia periculosum, de sent. excomm. in 6. vbi quoad suspensionem & Interdictum, fuerunt hoc priuilegio decorati ab Innocentio VI. in Concil. Lugdunenfi. Secus est de excommunicatione, vt liquet ex d. cap. Quia periculosum, vers. Suspensionis. Sic omnes. Legantur Suar. disp. 36. sect. 2. num. 5. Filliuc. tract. 18. cap. 1. quæst. 8. dicto. 2. n. 23. Alterius hic, disp. 10. cap. 6. col. 4. vers. Deinde Episcopus. Luyfius lib. 6. disp. 53. dub. 2. & alij.

An autem pueri ante vsum rationis, & amentes contineantur sub generali Interdicto populi, constat ex dictis supra disp. 1. q. 33. An verò defunctus possit interdici, ex dictis tract. 1. de Censur. disp. 3. quæst. 10. & sequent. colligere poteris.

QVÆSTIO XII.

An ad imponendum Interdictum locale, etiam speciale, requiratur culpa mortalis?

Respondeo tanquam certum: Requiritur culpam mortalem. Constat. Quia Interdictum huiusmodi est pœna spiritualis, & in genere pœnæ, grauis satis: at sic est, quod pœna grauis, supponit culpam, & grauem: ergo ad imponendum huiusmodi Interdictum, necessariò debet supponi culpa grauis, & mortalis. Sic Angel. Interdictum 3. n. 5. Sylu. ibid. q. 5. Nauarr. c. 27. n. 168. Couarr. in c. Alma parte 2. §. 1. n. 4. & 5. Sotus dist. 22. q. 3. art. 1. Suarez disp. 36. sect. 3. n. 6. Henriq. lib. 13. c. 50. n. 2. Auila parte 5. disp. 3. dubio 2. Bauny tr. 9. q. 7. assert. 4. Qui addunt ad hoc Interdictum ferendum grauius peccatum requiri, quàm ad ferendam excommunicationem. Bonacina de Interd. puncto 3. numero 5. Filliucius tractatu 18. capite 1. quæstione 9. numero 27. Palao disputatione 4. puncto 3. §. 2. numero 2. & omnes.

QVÆSTIO XIII.

An etiam Interdictum personale generale, imponi non possit, nisi ob peccatum mortale?

Respondeo tanquam certum: Imponi non posse, nisi ob peccatum mortale. Quia, vt nuper dicebamus, culpæ par, & æqualis esse pœna debet. at sic est, quod Interdictum personale generale est grauisima pœna, cum totam vniuersitatem, seu communitatem, valde grauet: ergo & culpa, quæ præsupponitur ad illud, grauisima debet esse. Sic Suarez loc. cit. n. 5. Filliuc. n. 26. Bauny loc. cit. assert. 3. Luyfius lib. 6. de Censur. dub. 1. & alij plures.

An verò Interdictum ferri possit ob alienam culpam; constat ex dictis tract. 1. disp. 8. q. 2. ex tractatu de suspens. disp. 2. q. 7.

QVÆSTIO XIV.

An ob peccatum suum veniale; possit quis Interdicto puniri?

Affirmant absolutè Armilla, Suspendio, numero 1. Caiet. Interdicti violatio. Henriquez cap. 50. cit. numero 2. Molina de instit. tomo 4. tract. 7. disput. 75. R. P. Leand. de Censuris.

num. 1. Auila disput. 3. cit. dub. 2. concl. 2. Sà verb. Interdictum, n. 4. & Hurtad, de Interd. diff. 13. apud Palaum, & alij. Quorum fundamentum est, quod excommunicatio minor est pœna grauior Interdicto: at illa imponitur ob proprium veniale: ergo etiam Interdictum imponi potest pro veniali proprio.

Negat contrà absolutè Bauny tract. 9. vbi de Interdicto, q. 7. assert. 5. & penes illum, Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 32. n. 29. Suarez tomo 5. disp. 4. sect. 10. Filliuc. tomo 1. tract. 20. cap. 3. n. 58. & Laymann libro 1. tractatu 5. capite 4. numero 4. Quia (inquit Bauny) cum acerbius homini religioso, ac timenti Deum, esse nihil possit priuatione Ecclesiasticæ sepulturae, Missæ, Vesperarum, ac diuinorum Officiorum, abhorret à prudentia dicere, tantæ pœnæ causam leuem esse. Ita ille. Legatur de hac re Diana parte 5. tract. 10. resolut. 78. vbi vtramque sententiam putat probabilem.

Sed clarius, & distinctius respondeo dicendum, quod nullo modo possit quis pro culpa propria veniali, puniri Interdicto absolutè, simpliciter, & absque limitatione sumpto; benè tamen Interdicto aliquo limitato quoad effectum, & tempus. Prima pars constat ex dictis in simili de excommunicatione & suspensione, & ex ratione allata à Bauny.

Secunda, Quia potest (inquit Suarez) Interdictum ferri, non in totum, sed ex parte, priuando quem solum Ecclesiæ ingressu, vel vsu communionis ad breue tempus: at sic est, quod Interdictum ita limitatum, non est grauior pœna, quàm est excommunicatio minor, quæ ferri potest pro veniali culpa: ergo & illud ferri potest, quamquam verum sit rarè ferri huiusmodi Interdictum. Sic Suarez disp. 36. sect. 3. dicto 1. numero 3. Luyfius lib. 6. disputatione 51. dub. 1. Filliuc. tract. 18. cap. 1. q. 9. num. 25. his verbis: Et quidem, si Interdictum graue sit, supponere debet culpam mortalem; si leue, venialem, vt diximus cum de Censuris, & docet de Interdicto etiam Suarez sect. 3. num. 2. & 3. Sic Filliucius ex Suar. Vterque igitur est pro nostra sententia Bauny. Sic etiam sentit Sanchez loc. cit. n. 29. in fine. Nam licet oppositum sentiat loquendo de suspensione (& consequenter, de Interdicto) iure lata, non tamen à Iudice ferenda, ait enim sic: Dixi, de suspensione iure lata, Quia potest Iudex ob culpam venialem suspendere, vt cum Nauarr. sum. cap. 27. Lat. & Hispan. 159. docent Henriquez, & Manuel, ibidem. Quod benè intelligit ibi Nauarr. Hisp. de leui suspensione, & ad breue tempus, quæ modicum damnum honoris, & rei familiaris afferat. Hæc Sanchez. Ludou. Lopez 2. p. instruct. cap. 21. de Interd. folio 498. Ægidius disputatione 17. dubio 1. n. 24. Palao disputatione 4. puncto 3. §. 2. numero 9. qui etiam citat Hurtadum pro hac parte, & melius; cum hanc expressè doceat loc. cit. vers. Nos tamen. Legantur dicta à nobis de suspens. disp. 2. quæst. 9.

QVÆSTIO XV.

An Interdictum locale generale possit ferri, propter debitum pecuniarium contractum ab aliqua Communitate?

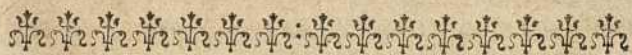
Respondeo tanquam certum: Non posse, nisi de speciali, & expressa licentia Papæ. Quia ita decernitur in Extrauag. Prouide. de sentent. excommunicationis inter communes. his verbis: Presentis constitutionis prouidemus edicto, vt nulla Prouincia, Ciuitas, Castrum, Villa, locus, territorium, vel districtus auctoritate ordinaria, vel delegata supponatur Ecclesiastico Interdicto pro pecuniario debito, vel pro cuiusvis moneta, vel pecunia quantitate, quacunque occasione, vel causa, seu quouis quæsito colore, &c. Nos enim ex nunc decernimus irritum, & inane, si secus hactenus

ingressus in Ecclesiam. Sic Toletus lib. 1. cap. 53. Bauny tract. 9. q. 13. Auila p. 5. disp. 4. in princ. Bonac. disp. 5. puncto 3. quamuis duo hi authores, tres solos primos numerent effectus, & alij communiter.

QVÆSTIO II.

An effectus Interdicti sint ita inter se connexi, sicut sunt effectus excommunicationis?

Respondeo dicendum, quod non sunt ita connexi; & idèd possunt, etiam ab Episcopo, optimè separari ab inuicem. Vnde fieri potest, vt Episcopus interdicit aliquem ab officio Sacerdotali, quin interdicit illum à sepultura; vel ab officio prædicandi, quamuis non interdicit ab officio audiendi Confessiones, &c. Quare diligenter aduertendum est quomodo feratur Interdictum: nam quando imponitur absolute, & sine limitatione, intelligitur quoad omnes effectus; quando verò ponitur cum limitatione, prohibet tantum eam actionem, quæ interdicitur, & omnem aliam, quæ in ea includitur, & sine qua illa fieri non potest; non verò prohibet eam actionem, sine qua actio interdicta fieri potest. Sic Nauar. c. 27. n. 170. & 183. Couart. in cap. Alma. 2. p. §. 1. num. 4. Henriq. lib. 13. c. 32. n. 1. & cap. 43. n. 1. & 6. Auila parte 5. disp. 4. in princip. Bonac. de Interd. puncto 3. n. 1. Palao disp. 5. puncto 4. in princ. & omnes communiter.

DISPUTATIO IV.

De primo effectu Interdicti, qui est, Priuatio diuinorum Officiorum.

QVÆSTIO PRIMA.

An priuatio diuinorum Officiorum publicè dictorum, sit primus effectus Interdicti integri?

Respondeo: Affirmatiuè. Sic enim habetur in cap. Si sententia. de sent. excommun. in 6. ibi: Nulla Diuina celebrentur Officia, vel ministrantur Ecclesiastica Sacramenta. & cap. Episcoporum. de priuileg. eod. lib. Ne aliqui, &c. Cuiusque Ordinis, Religionis, status, vel conditionis existant, scienter, celebrent, vel faciant celebrari Diuina; nempe, in Ciuitatibus & locis interdictis. cap. Non est vobis. de Sponsalib. & alibi. Ex quibus iuribus clarè constat, quod primus effectus Interdicti integri, siue absolute, & sine limitatione lati, sit prohibitio & priuatio celebrationis, & dictionis publicæ diuinorum Officiorum, & auditionis eorumdem publicè, non priuatim dictorum. Sic omnes. Legantur Suarez disp. 34. in princ. & sect. 3. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. Alterius tom 1. disput. 5. de Interd. in princ. Bonac. disp. 5. puncto 4. Hurt. tr. de Interd. diff. 6. & 7. Palao disp. 4. punct. 4. §. 2. num. 1. & omnes.

QVÆSTIO II.

An aliqua Officia diuina, licita fuerint, iure antiquo, tempore Interdicti localis generalis?

Respondeo tanquam certum: Fuisse licita nonnulla. Nam Primò, licitum erat Ministris Ecclesiarum, semel in hebdomada, non pulsatis campanis, voce submissa, ianuis clausis, excommunicatis, & interdictis exclusis, Missam celebrare, causa conficiendi Eucharistiam pro infirmis seruandam. Sic de R. P. Leand. de Censuris.

cretum fuit in cap. Permittimus. de sent. excommun. Sic Henriquez lib. 13. cap. 44. n. 3. vbi bene addit quod vigente necessitate infirmorum possent etiam alia Missa celebrari, quod prius notauit Nauar. c. 27. n. 173.

Secundò, licitum erit Clericus vt in Ecclesiis Conuentualibus Horas Canonicas, bini & bini, & simul tres (non plures) sine cantu & voce submissa, dicent. Sic in cap. Quod in te. de pœnit. & remiss. Quod à fortiori id licitum fuit facere extra Ecclesiam, dummodo cauerent ne audirentur à non habentibus priuilegium. Sic Syluest. Interdictum 5. q. 5. Couart. in cap. Alma. p. 2. §. 2. n. 7. Nauar. cap. 27. numero 175. Auila parte 5. disp. 4. sectione 2. dub. 1. concl. 1. 2. & 3. Hurtad. diff. 7. numero 17.

QVÆSTIO III.

An etiam tempore Interdicti specialis, fuerit licitum olim Clericis, recitare, modo dicto; Horas Canonicas?

Affirmat Henriquez loc. cit. ibi: similiter tempore specialis interdicti loci licebat binis Clericis, aut tribus simul recitare. Ita ille. Qui adducit pro se ibi lit. N. Syluestrum, & Couart. loc. cit.

Sed probabilius respondeo: Non fuisse licitum. Quia cap. Alma mater, solum intelligitur de Interdicto locali generali, vt infra cum communi dicemus: ergo etiam dictum cap. Quod in te; uon enim est maior ratio de vno capite, quam de altero. Sic Nauar. c. 27. n. 173. in fine, & penes illum, Glossa recepta in capite fin. de sent. excomm. lib. 6. verb. Ecclesiis. Auila part. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 1. concl. 2.

Addunt tamen authores vtriusque sententiæ licitum fuisse in Ecclesia etiam specialiter interdicta celebrare modo dicto Missam ad renouandum sanctissimum Sacramentum quod infirmis seruabatur. Quia textus absolute loquitur tempore Interdicti, & necessitas celebrandi æquè militat in Interdicto speciali locali, sicut in generali.

QVÆSTIO IV.

An modò iure nouo, possint omnes Ministri Ecclesie, tempore Interdicti localis generalis, celebrare quotidie Missas, & alia Officia diuina in Ecclesiis, & Monasterijs, sicut si non esset Interdictum?

Respondeo tanquam certum: Posse iam, seruatis tamen quatuor conditionibus. Prima quod id faciant, ianuis clausis. Secunda, voce submissa. Tertia, exclusis excommunicatis & interdictis. Quarta, non pulsatis campanis. Sic deceuit Bonifac. VIII. in cap. Alma mater. de sent. excommunic. in 6. in §. Adijcimus præterea, quod singulis diebus in Ecclesiis & Monasterijs, Missæ celebrentur, & alia dicantur diuina Officia, sicut prius, submissa tamen voce, ianuis clausis, excommunicatis & interdictis exclusis, & campanis etiam non pulsatis. Sic Pontifex. Sicque omnes DD. Legantur Suarez disp. 34. sect. 1. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 2. Alterius disp. 5. c. 1. Bonac. punct. 4. Bauny tr. 9. q. 13. Filliuc. tr. 18. c. 3. q. 2. n. 63. & alij.

QVÆSTIO V.

An etiam in Ecclesiis specialiter interdictis, liceat Missas, & alia Officia diuina celebrare quotidie, seruatis conditionibus nuper positis?

Respondeo tanquam certum: Non licere. Quia concessio Bonif. VIII. solum agit de Interd. locali generali,

Generali, non de speciali: ergo tempore Interdicti non licebit quotidie celebrare Missas, &c. in Ecclesiis specialiter interdictis, vigore concessionis dicti cap. *Alma mater*, sed solum in illis tantum, quæ continentur in loco generali interdicto. Solum ergo licebit Missam celebrare in Ecclesiis specialiter interdictis semel in Hebdomada virtute cap. *Permittimus*, ad renouandam Eucharistiam, iuxta dicta *sup. q. 2.* Sic docent Glossa, Anchar. Domin. Francus, Angel. Syluest. Nicol. Milis, Rota, Felin. Ioan. Andr. Anton. Cardin. Abbas, Imola, D. Anton. Calderia. & Villadiego, quos refert, & sequitur Couarr. in cap. *Alma. 2. p. §. 4. num. 1.* Nauarr. cap. 27. n. 175. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dubio 3. concl. 2. Alterius de Interd. disp. 5. cap. 1. col. 3. & est communis omnium sententia, vt ait Couarruuias. Legatur Sanchez libro 7. de Matrimonio, disputatione 8. numero 12.

QVÆSTIO VI.

An tempore Interdicti localis generalis, sit licitum celebrare quotidie Officia diuina, seruata moderatione cap. Alma mater, secretò, videlicet, &c. in Ecclesiis Hospitalium, & Monialium?

Respondeo tanquam certum: Esse licitum. Quia iuxta dictum cap. *Alma*, licitum est tempore Interdicti localis generalis, celebrare diuina Officia, secretò, &c. in Ecclesiis & Monasteriis; atqui certum est, quod nomine *Ecclesiarum*, comprehenduntur etiam Hospitalia, in quibus est sacer locus, ad dictum ministerium, ab Episcopo approbatus, vt nos in expositione nostræ Regulæ, clare probauimus: & nomine *Monasteriorum* comprehenduntur etiam Monasteria Monialium: ergo. Sic omnes communiter. Nauarr. c. 27. n. 175. Couarr. in d. c. *Alma. 2. p. §. 4. n. 2.* Suarez disp. 34. sect. 1. n. 5. Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 8. n. 13 in fine. Henr. lib. 13. c. 32. n. 2. & c. 46. n. 1. Bonac. de Interd. puncto 4. n. 10. & 11. & alij mox citandi. Sayrus libro 5. parte 5. n. 21. Palao disp. 4. puncto 4. §. 2. n. 5. & omnes communiter.

QVÆSTIO VII.

An etiam tempore Interdicti localis generalis, liceat quotidie celebrare Missas, & alia diuina Officia, in priuatis Oratorijs, quæ solent esse in communibus domibus?

Negant plures DD. eo quod Constitutio Bonifacij VIII. solum permittit celebrare diuina Officia tempore Interdicti, in Ecclesiis, &c. at sic est, quod iuxta communem vsum, non solent hæc loca nomine Ecclesiarum intelligi: ergo. Ita tenent Couarr. Palao, Sanchez, & Bonac. locis nuper cit. Luyfius de Censur. lib. 7. disp. 49. dub. 1. Mercerus in 3. p. q. 24. de Interd. dub. 3. Hurt. de Interd. diff. 7. n. 18. & huius Authoris, non Luyfij Turriani, sunt verba relata pro hac parte, à Diana mox citando.

Sed probabilius respondeo: Licere. Quia probabilius est, quod nomine Ecclesiarum amplissime sumptum, vt in re fauorabili sumendum est, comprehendantur omnia loca ab Ordinariis approbata ad Missæ sacrificium perficiendum: at sic est, quod nunc omnia Oratoria debent esse approbata ab Ordinariis, iuxta Conc. Trid. sess. 22. decreto de obseruand. in Missa celebratione: ergo. Sic Nauarr. n. 175. cit. Suarez disp. 34. sect. 1. n. 9. Vgolin. tab. 5. c. 8. §. 5. Sayrus lib. 5. cap. 5. n. 11. Filliuc. tr. 18. c. 3. n. 65. Laymann lib. 5. tract. 5. parte 4. c. 1. n. 4. Baldus, Lodouicus à Cruce, Trullench, Faber, Moscosus, & Præpositus, quos refert, & sequi-

tur Diana parte 5. tract. 10. resol. 60. Auila parte 5. disput. 4. sect. 2. dub. 3. concl. 3. Henriquez lib. 13. loco cit. Villalobos tomo 1. tract. 19. diff. 5. n. 8. Bauny tract. de Interd. q. 13. pag. 407. col. 2. Alterius disp. 5. c. 1. dub. 1. & 2.

QVÆSTIO VIII.

An Persona interdicta, possit celebrare Officia diuina, in Ecclesiis, aut Monasterijs, cum moderatione prædicti cap. Alma?

Respondeo tanquam certum: Non posse. Quia certum est, quod concessio Bonifacij in d. cap. data, tantum intelligatur de Interdicto locali, non de personali, vt patet ex contextu ipsius capituli. Sic Nauarr. cap. 27. n. 174. Auila loc. cit. concl. 1. Couarr. part. 2. cit. §. 4. num. 3. Suarez sect. 1. cit. num. 10. Luyfius lib. 6. disputatione 49. dubio 2.

QVÆSTIO IX.

An tempore Interdicti, solum sit licitum, dicere Missam diei?

Affirmat Ioan. Monachus, apud Couarruu. infra, quia putat solum permitti per Constitutionem Bonifacij, Missarum solemniam propria diei, non alterius.

Sed, vt certum, respondeo: Esse licitum dicere Missam, non solum diei, sed etiam aliam quamcunque, vt Diuæ Virginis Mariæ, aut alterius Sancti cuiusque. Quia constitutio Pontificis absolute, & sine limitatione concedit, celebrare Missam, & alia diuina Officia, sicut prius: ergo. Sic Ioan. Andreas, Domin. Calderinus, & Syluest. quos refert, ac sequitur Couarru. in cap. *Alma mater. parte 2. §. 4. n. 3.* Suarez disput. 34. sect. 1. n. 11. dicentes, oppositum, esse falsum, & improbable. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 3. post 3. concl. Alterius disp. 5. c. 1. dub. 3. & alij penes ipsum. Palao disput. 4. puncto 4. §. 2. n. 9. dicens id esse certum. De quo dubio adhuc infra q. 34.

QVÆSTIO X.

An non solum Sacerdotes loci generaliter interdicti, sed etiam extranei, possint celebrare Missas in dicto loco, cum illis quatuor conditionibus d. c. Alma?

Negant quidam Doctores, posse Sacerdotes extraneos venientes ad loca generaliter interdicta licite celebrare Missas in Ecclesiis, seu Monasteriis positis in locis generaliter interdictis, etiam seruata forma d. c. *Alma*. Quia existimant Concessionem huius cap. solum loqui de Clericis deputatis in illis Ecclesiis, vel Religiosis illorum Monasteriorum, vbi Missæ sunt celebrandæ. Ita Archidiacon. & Anchar. in d. cap. *Alma*. Quorum opinionem, ait Nauarr. cap. 27. n. 174. suo tempore vsu fuisse receptam in Gallia.

Sed multò probabilius respondeo dicendum, quod non solum Sacerdotes loci generaliter interdicti, sed etiam extranei, possint licite celebrare Missas in dicto loco, seruatis conditionibus cap. *Alma*; nisi aliàs ob aliam causam non prohibeantur, aut fuerint causa Interdicti. Ratio est. Quia in cap. *Alma*, absolute, & sine limitatione conceditur, quod liceat in Ecclesiis & Monasteriis singulis diebus, Missas & alia Officia celebrare sicut prius, id est, sicut ante Interdictum licebat: & sic est, quod ante Interdictum erat licitum cuilibet Sacerdoti, etiam extraneo, aliàs non prohibito, Missam celebrare: ergo hoc ipsum erit permis-

sum vtrique tempore Interdicti, cum illis quatuor conditionibus. Sic Nauarr. num 174. cit. dicens, ita obseruari in toto Regno Castellæ & Lusitaniæ. Ioan. Andr. Domin. & Franc. in cap. Alma. Couarr. ibid §. 4. num. 4. vers. Nonò. Gemin. Federic. Angel. Syluest. D. Anton. Tabiena. & Felician. quos citat, & sequitur Alterius disp. 5. de Interd. cap. 1. dubio 2. Palao. disputatione 4. puncto 4. §. 2. numero 4. Henriq. Vgolinus, Sayrus. Auila, Laymann, & alij apud ipsum.

QVÆSTIO XI.

An quando tempore Interdicti localis generalis, celebranda sunt Missæ, & alia diuina Officia, necessum sit, vt omnes portæ Ecclesiæ sint omnino clausæ?

Respondeo tanquam certum: Affirmatiuè. Quia expresse id habetur in prædicto cap. Alma. in quo permittitur, vt in loco generali interdicto celebrari possint Missæ, & alia diuina Officia, quotidie, ianuis tamen clausis, submissa voce, Interdictis, & excommunicatis exclusis, & absque Campanarum pulsatione: ergo. Sic omnes, præcipuè Alterius disp. 5. cit. cap. 2. col. 2. his verbis: Ex his inferitur, si Ecclesias plures habeat portas, non satis esse principalem claudere, sed omnes sunt claudendæ, aliàs finis intentus ab Ecclesia cessaret, nam ex ianua aperta possent commodè laici prohibiti, & audire, & conspiciere Diuina, quæ in Ecclesia agerentur, & ipsam etiam Ecclesiam ingredi, contra prohibitionem Iuris: & idèd in textu dicitur, *ianuis clausis*, vt significetur, nullam relinquendam esse portam apertam, per quam patere posset ingressus. Sic ille. Et antea Suarez disputatione 34. sect. 1. num. 13. Luyfius lib. 6. disp. 49. dubio 1. & alij omnes.

QVÆSTIO XII.

An etiam sit necessum, vt ianua, quam aliqua Ecclesiæ versus Claustrum habent, omnino claudatur, sicuti alia?

Respondeo dicendum, quod si Claustrum, ita sit post Ecclesiam contentum, vt ad illud non pateat aditus, nisi per Ecclesiæ ianuas, satis censeatur clausa Ecclesia, si ianua, quæ publicas vias respiciunt, clausa sint. Quando verò aliunde patet aditus ad ipsum Claustrum, qui aditus, tempore Interdicti, non solet esse specialiter impeditus, tunc necessè est, vt ianua etiam, quæ Claustrum respiciunt, clausa sint: quia ratione finis, & ratione verborum legis comprehenduntur. Sic omnino Suarez loc. cit. Et ex illo Alterius & Luyfius.

QVÆSTIO XIII.

An requiratur etiam, vt ianua Ecclesiæ, ita sint clausa, vt ab externis aperiri nequeant?

Respondeo tanquam certum: Non requiri, sed sufficere, vt ianua ita iuncta sint, vt auditum, visum & transitum impediunt, quamuis non sint ita obserata, vt volentes ingredi nequeant, nisi aperiantur ab iis, qui intus manent. Quia nec id est in vsu, nec textus requirit, essetque magnum incommodum, cum multi de populo facultatem habeant ingrediendi Ecclesiam Interdicti tempore. Sic Suarez disp. 34. sectione 1. numero 12. Alterius capite 2. cit. col. 2. vers. Sed hic quari potest. Palao disputatione 4. puncto 4. §. 2. numero 13. & communis.

QVÆSTIO XIV.

An rursus requiratur, vt tempore dicti Interdicti ponatur Ostiarius ad ianuam Ecclesiæ, vt admittat priuilegiatos, & prohibitos ab ingressu repellat?

Affirmat Viuald. in suo Candelab. de Interd. numero 227. pag. mihi 157. ita scribens: Congregato Clero, vel Fratribus ad horas, portas Ecclesiæ claudere necessè est, illisque Custodem deputare, vt tantum Clericos, & priuilegiatos habentes, introire permittat, ne Interdictum Ecclesiasticum incuria, atque negligentia violetur. Ita ille.

Sed tanquam certum respondeo dicendum, quod quamuis hæc prouidentia sit laudabilis, non tamen requiratur de præcepto; quia nullibi in iure reperitur. Quia satis est generalis denunciatio Interdicti, ne qui audeant Ecclesiam ingredi, dum Missa, & diuina Officia celebrantur. Casu autem quo quis prohibitus ingrediatur, à Ministris Ecclesiæ erit expellendus, cum primum in illorum notitiam deuenit, nec ad maiorem diligentiam tenentur. Sic Suarez, & Alterius, & Palao locis citatis.

QVÆSTIO XV.

An tempore Interdicti, possint Clerici Missam, & alia diuina Officia cantare?

Negandum planè videtur. Tum quia in c. Alma. requiritur quod dicta Officia dicantur submissa voce. Tum etiam quia in cap. Quod in te, de pœnit. & remiss. aperte id habetur ibi: *Ei in Conuentualibus Ecclesiis, bini, & bini, vel simul tres horas Canonicas valeant legere, non cantare.* Constat igitur ex his testibus, quod tempore Interdicti nequeant Clerici diuina Officia cantare, sed tantum legere.

Sed nihilominus, vt certum, respondeo dicendum, quod non solum possint Clerici in communi Officia diuina tempore Interdicti, legere; verum etiam cantare; non cantu solemnem, aut vtendo organo, & aliis instrumentis Musicis, sed solum submissa voce, id est, voce tali, quod à Ministris, & ab aliis, qui intra Ecclesiam legitime assistant, audiri possint; non tamen ab aliis, qui extra Ecclesiam sunt. Sic intelligendo, & explicando textus supra adductos, tenent omnes, Suarez disp. 34. sect. 1. n. 11. Nauarr. in man. cap. 27. numero 174. Couarr. in cap. Alma. parte 2. §. 2. numero 7 vers. Sed olim. Henriquez libro 13. cap. 44. numero 3. Alterius disp. 5. cap. 2. col. 1. Bonac. de Interd. puncto 4. nu. 6. Palao disp. 4. puncto 4. §. 2. n. 12. & alij.

QVÆSTIO XVI.

An casu, quo, tempore Interdicti, non dicantur diuina Officia in communi, sed à duobus tantum; sit etiam necessum, claudere Ecclesiæ ianuas?

Affirmant (vt refert Nauarrus) Hostiensis, Ioan. Andr. & Cardin. in cap. Quod in te, cit. eo quod iura id clarè decernere videantur.

Sed probabilius respondeo: Non esse tunc necessum. Quia satis est curare tunc, quod non audiantur à non priuilegiatis. Nec obstant iura, quæ contrarium asserere videntur. Quia id non prohibent in hoc casu, cum in illo cesset tota ratio prohibitionis & inconuenientium. Sic Nauarr. cap. 27. n. 175. Medina in sum. lib. 1. c. 11. (non 18. vt leges apud Auilam) §. 13. ibi: La segunda, que sea apuertas cerradas. Esto se entiendo quando se dice el Officio diuino eo comun, porque si

dos lo dicen, no es necesario que esten certadas, basta que miren no los oya quien no puede. Sic ille. Henriquez lib. 13. cap. 44. num. 3. lit. M. (Qui male pro hac parte citat Couarr. 2. p. cit. §. 2. n. 1. quia ibi nihil ad intentum ait) Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 3. vers. Circa duas primas. Palao §. 2. cit. n. 13. & alij.

QVÆSTIO XVII.

An excommunicati, & personaliter interdicti, excludi debeant, Interdicti tempore, à celebratione Missæ, & aliorum diuinorum Officiorum?

Respondeo tanquam certum: Debere excludi; quia sic expressè habetur in d. cap. Alma. Et quidem loquendo de excommunicatis: certum est debere excludi semper, hoc est, non solum Interdicti tempore, sed quolibet alio, vt habitum est tract. de excommun. loquendo verò de Interdictis, certum est etiam debere excludi, Interdicti tempore. Quod quidem est verum loquendo, tam de personaliter Interdictis, nominatim & particulariter, quam de personis, qui Interdicto causam dederunt, vel auxilium, consilium, aut fauorem præbuerunt ad committendum delictum, cuius causa, Interdictum locale latum fuit. Sic ex cap. Alma. cit. & ex cap. Licet, de Priuileg. docent Suarez disp. 34. sect. 1. n. 20. Alterius disp. 5. c. 2. col. 6. pag. 377. Palao disp. 4. puncto 4. §. 2. n. 15. Auila & Laymann penes ipsum.

QVÆSTIO XVIII.

An tempore Interdicti, debeant etiam excludi à celebratione diuinorum Officiorum, omnes laici, qui non sunt excommunicati, nec Interdicti?

Negant nonnulli. Quia Pontifex in cap. Alma, solum ait, esse excludendos excommunicatos, & Interdictos: ergo videtur consequenter admittere omnes alios, nam exceptio firmat regulam in contrarium, & ideò hanc sententiam probat Federic. de Senis. conf. 70. licet contrariam sequatur.

Sed nihilominus, vt verum, respondeo: Omnes laicos, qui priuilegio carent, excludi debere à celebratione diuinorum Officiorum, quamuis non sint excommunicati, nec Interdicti, solòque Clericos esse admittendos.

Primò. Quia sic colligitur, haud obscurè ex capite Licet, de Priuileg. in 6. ex Clem. 2. & 3. de sent. excom. & ex cap. Alma mater. Secundò. Quia hic est communis sensus Ecclesiæ, vt ostendit vsus, & consuetudo vniuersalis, quæ est optima legum interpret. Tertio. Quia si tempore Interdicti, liceret laicis non excommunicatis, nec Interdictis, interesse Sacris, non indigerent priuilegio, vt interesse possent: at indigent, vt vsus probat: ergo signum est id eis non licere. Sic sentiunt omnes communiter, Nauarr. c. 27. n. 173. & 174. Couarr. in cap. Alma. 2. p. §. 4. n. 4. Glossa etiam in eod. c. §. Adycimus. verb. Interdictis. Gemin. Franc. & Anchar. ibidem. D. Anton. Calderin. Syluest. Tabiena, & Angel. quos citat, & sequitur Alterius de Interd. disp. 5. c. 2. col. 7. pag. 378. Suarez disp. 34. sect. 1. à n. 22. vbi id latè, & doctè probat, & respondet argumento pro parte negatiua posito. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 4. Luyfius lib. 6. disp. 49. dub. 1. vers. Est autem difficultas, an debeant excludi omnes Clerici, qui Interdicti, aut excommunicati non sunt. Vbi respondet cum communi esse excludendos, ex cuius resolutione constat loco illius vocis Clerici, ponendum esse, Laici. Sic etiam sentiunt alij cõmuniter, apud Palao loc. cit. n. 15.

An autem tempore Interdicti, debeant etiam excludi Infantes non habentes vsum rationis, aut amentes, &c. constat ex dictis sup. disp. 1. à quæst. 33.

QVÆSTIO XIX.

An laicus non excommunicatus, nec interdictus, possit in necessitate ministrare Sacerdoti Sacrum facienti?

Negant aliqui apud Alterium infra citandum, existimantes, non posse Sacerdotem, tempore Interdicti, vt in hoc ministerio operâ laici, sed debere reperire Clericum aut laicum priuilegiatum, qui ei inferuiat, quod si talem non inueniat, debeat conficere sacrificium solus absque Ministro.

Sed oppositum omnino cum communi sententia respondeo dicendum, quod scilicet, in dicto casu, licet possit laicus ministrare Sacerdoti, dummodo non sit excommunicatus, nec interdictus, nec causa Interdicto dederit. Quia licet hoc non sit concessum laico non priuilegiato ratione sui, est tamen concessum ratione Sacerdotis: Nam cum huic concessum sit sacrificare, consequenter conceditur adiutorium illud, quod iuxta communem vsum Ecclesiæ, est moraliter necessarium. Sic Suarez disp. 34. sect. 1. n. 31. ex Nauarro cap. 27. num. 181. & ex Couarr. in capite Alma. parte 2. §. 4. n. 5. vers. Undecimò erit. Sic etiam Anchar. & Calderin. apud ipsum. Alterius de Interd. disput. 5. cap. 2. col. 11. vers. Tertio notandum est. Præpositus in 3. p. q. 4. de Interd. dub. 3. n. 31. Mercerus, Villalob. & Ludouicus à Cruce, quos citat, & sequitur Diana parte 5. tract. 10. resol. 87. Auila p. 5. disp. 4. sect. 2. dubio 7. vers. ex dictis sequitur Palao disp. 4. puncto 4. §. 2. numero 16. & communis.

QVÆSTIO XX.

An persona, quæ priuilegium habet celebrandi, vel audiendi Missam, tempore Interdicti, possit secum in Ecclesiam suos familiares & domesticos adducere?

Respondeo tanquam certum: Possit. Quia sic conceditur in capite Licet. de Priuileg. in 6. his verbis: Cum conceditur singulari personæ, vt modo præmissis, (nempe ianuis clausis, submissa voce, &c.) celebrare valeat, vel audire Diuina, eius familiares domestici, ad audiendam cum ea, & celebrandum Officium diuinum licet admittantur. Secus autem est dicendum ex eodem cap. Licet. quando tale priuilegium non conceditur singulari personæ, sed Collegio, aut Communitati, seu Conuentui vt sic, nam tunc familiares Collegij, non gaudent dicto priuilegio, nisi aliàs ad illos expressè extendatur: vt addit Pontifex his verbis: Non sic autem de familiaribus alicuius Conuentus, seu Collegij, est censendum, illi enim nisi priuilegiati fuerint, admitti non debent. Sic omnes Doctores. Nauarr. cap. 27. n. 180. Gemin. Anchar. Franc. in d. cap. Licet. Couarr. in cap. Alma 2. p. §. 4. n. 5. Suarez disp. 34. sect. 1. n. 32. Qui id bene intelligunt de familiaribus, qui aliàs inhabiles non sint, id est, interdicti, &c: quia hi semper sunt à diuinis excludendi. Sic deinde Toletus lib. 1. cap. 53. Alterius disp. 5. cit. cap. 2. col. 13. pag. 381. Auila parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 7. concl. 1. Hurtadus de Interd. diff. 7. n. 22. vbi quid nomine familiarum in d. cap. Veniant. his verbis bene declarat: Per familiares autem, domesticos, intelliguntur non omnes familia, vt quidam immeritò volunt; sed tantum, qui dominum comitari solent, vt docent Nauarrus cap. 27. n. 180. Auila, & Ægidius, quod est verum, etiam si habitent extra domum: Imò loco eorum, qui ob absentiam,

vel ægritudinem non comitantur Dominum, possunt assumi alij. Sic Hurtadus. Videatur Alterius etiam *loc. cit.* & Auila, qui id ipsum latè & probè probant. Palao §. 2. *citato. n. 16.* Qui id verum putat etiam si famuli recepti sint tempore Interdicti, modo non sint in fraudem illius recepti.

QVÆSTIO XXI.

An Clerici, qui ex vi iuris communis, (scilicet, cap. Alma,) tempore Interdicti, diuinis Officijs assistere possunt; possint consequenter secum ducere suos familiares, iuxta priuilegium concessum, in cap. Licet, cit.

Negant aliqui moderni, apud Auilam & Alterium eo quod priuilegium iuris communis concessum Clericis, vt diuinis Officijs interesse valeant, modo eis præscripto, in *cod. cap. Alma.* non dicitur concessum singulari personæ, cum non sit concessum vni soli, sed multis simul: ergo vigore huius priuilegij, non possunt Clerici tempore Interdicti, ducere secum in Ecclesiam suos familiares iuxta dispositionem *d. c. Licet.* cum ibi solum concedatur illi, cui soli priuilegium assistendi Diuinis tempore Interdicti est concessum.

Sed probabilius longè respondeo: Possè consequenter. Quia probabilius longè est, quod priuilegium iuris communis concessum Clericis, sicut & priuilegium Bullæ Cruciatæ (de quo aliàs) comprehendatur sub priuilegio concessio singulari personæ: Nam vbicuique habenti primam Tonsuram, vel suscipienti Bullam Cruciatæ, conceditur independentè ab alijs, quod diuinis Officijs assistere possint: ergo & consequenter iuxta *cap. Licet*, quod possint secum ducere suos familiares. Sic multi viri docti, quos, suppressis nominibus, refert, ac sequitur Auila *parte 5. disput. 4. sect. 2. dub. 7. concl. 3.* Alterius etiam *disput. 5. de Interd. cap. 2. col. 13. vers. Tertio dubitari potest.* & loquendo de priuilegio Bullæ, id apertè tenent Sotus in *4. dist. 22. q. 3. art. 1. post 4. concl. vers. Igitur.* & Henrriquez *lib. 13. cap. 48. circa finem.*

QVÆSTIO XXII.

An tempore Interdicti, vsus campanarum sit simpliciter, & vnde quaque prohibitus?

Respondeo tanquam certum: Non esse, sed solum illum, qui tanquam signum publicum deseruit ad conuocandum populum ad Missam, & ad alia diuina Officia. Quia cum communis populus ad talia Officia admittendus, tempore Interdicti, non sit, minime vocari debet illo signo publico, quo vocari solitus est. Sic omnes. Qui nomine campanarum comprehendendi volunt quodlibet signum publicum, quo populus ad Diuina vocari cõsuevit: nam ex accidenti prouenit, vt conuocetur sono campanæ, aut tubæ, aut voce Præconis. Legantur Nauarrus *cap. 27. n. 177.* Couarr. in *cap. Alma. parte 2. §. 4. n. 5. versu, Decimo tertio.* Suarez *disp. 34. sect. 1. à n. 15.* Alterius *de Interd. disputatione 5. capite 2. columna 3. vers. Tertia conditio.* & alij penes ipsos.

QVÆSTIO XXIII.

An saltem sit licitum, Interdicti tempore, aliquo signo, quod non sit campana, conuocare Clerum ad Officia diuina celebranda?

Negant aliqui apud Suarium, *loc. cit. n. 16.* eo quod quælibet signa tubæ, videlicet, vel matra-

chæ, &c. signo campanarum æquiparantur, *Clem. 2. de sent. excommunic. ergo.*

Sed, vt verum respondeo: Licitum esse. Quia sic tenet vsus plurium Ecclesiarum, in quibus viri grauissimi, doctissimi, ac valdè timorati congregantur. Et meritò quidem. Quia Canonici & Beneficiari debent diuinis Officijs interesse, si distributiones quotidianas lucrari velint, sicut tenebantur ante Interdictum, vt statuitur in *d. c. Alma:* ergo possunt, imò, & debent aliquo signo, tubæ videlicet, aut alio simili admoneri, quando sit hora inchoandi officium, vt tunc possint se ad Ecclesiam conferre. Nec refert quod populus intelligat ratione signi dati, tunc Diuina celebrari; quia dum id per speciale signum tubæ intelligat, & non per commune campanæ simul intelligit, ex vi talis signi populum non vocari, sed potius excludi, nisi priuilegium habeat. Ex quo fit satis fundamento contrariorum. Sic Suarez *disp. 34. sect. 1. n. 16.* Alterius *disp. 5. cap. 2. col. 4.* Henrriquez *lib. 13. cap. 46. n. 1.* Sayrus *lib. 5. cap. 9.* Filliuc. *tract. 18. cap. 3. num. 69.* Bonac. *de Interd. puncto 5. n. 8.* Auila *parte 5. disput. 4. sectione 2. dubio 8.* & Palao *disput. 4. puncto 4. §. 3. numero 14. in fine.*

QVÆSTIO XXIV.

An tempore Interdicti, licitum sit, pulsare campanas ad ea omnia, quæ Officia diuina non sunt; vt ad concionem, salutationem Angelicam, &c.?

Respondeo tanquam certum: Licitum esse. Quia prohibitio cymbalorum & campanarum, quæ fit in *cap. Alma.* intelligenda est solum, quoad horas Canonicas dicendas, quoad Missarum solemnias celebranda, non quoad alia. Ideoque, & tempore Interdicti pulsari possunt campanæ, *Ad concionem, ad salutationem Angelicam, & comitandam Eucharistiam, cum desertur ad infirmos, ad ostendendas Reliquias Sancto- rum, ad indicandum horas diei, & pro aduentu Regis, vel Prelati.* Sic omnes. Legantur Nauarr. *cap. 27. numero 177.* Couarr. in *cap. Alma. p. 2. §. 4. n. 5. in fine.* Alterius, Henrriquez, Auila, & Filliuc. *locis cit.* Bonac. *loc. cit. n. 7.* Palao *cit. Egidius disp. 17. dub. 2. num. 33.* Hurtadus etiam mox citandus, & alij.

QVÆSTIO XXV.

An etiam sit licitum tempore Interdicti, pulsare in Missa tintinnabulum in signum eleuationis Eucharistiae?

Affirmat Hurtad. *de Interd. diff. 7. n. 21. his verbis: Tertia moderatio est, quod fiat non pulsatis Campanis; subintelligitur autem à Doctoribus ad conuocandum populum ad Diuina.* Vnde non prohibetur pulsatio Campanæ quoad Concionem, nec quoad Salutationem Angelicam, nec quoad designandas horas diei: nec videtur prohibita pulsatio campanulæ dum eleuatur Eucharistia (etiam si Doctores communiter oppositum doceant) quia non fit ad conuocandum populum, sed ad captandam attentionem iam existentium in templo, & assistentium sacrificio, vt adorent Eucharistiam. Ita Hurtadus.

Sed longè multò probabilius respondeo: Non esse licitum. Primò. Quia in dicto capite *Alma.* expressè dicitur, quod tempore Interdicti dicatur Missæ, *Campanis etiam non pulsatis,* quæ locutio, vniuersali negatiuæ æquiualeat. Secundò. Quia eleuatio Hostiæ, & ceremonia Ecclesiastica, pertinent ad sacrificium Missæ: at sic est, quod Interdicti tempore, non possunt pulsari Campanæ in signum celebrationis dicti Sacri

Sacrificij : ergo neque poterunt in signum eleuationis Hostia.

Nec obstat ratio Hurtadi. Nam ad illam respondet Suarez, *primò*, quod etiam illa paruula campana, regulariter loquendo, facile exterius auditur, & ita per eam etiam conuocentur alij. *Secundò*. Quod illa ratio non est ita adæquata, quin etiam prohibeantur campanæ propter aliquam solemnitatem tollendam. Quod à simili colligi potest *ex cap. Quod in re. de pœnit. & remiss.* ubi organa, & alia signa solemnitatis, & lætitiæ prohibentur. Vnde non solum in dicto verbo, verum etiam, & multo magis in illo, *submissa voce*, sufficienter quod diximus, continetur. Quapropter hanc nostram sententiam tenent communiter omnes. Suarez *loc. cit. n. 10.* Nauarr. *cap. 27. n. 177.* Couar. *in cap. Alma. 2. p. §. 4. n. 5.* & penes illum Ioan. Andr. Domin. Francus, Calder, & Villadiego. Auila *parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 8.* Alterius *disp. 5. cap. 2. col. 6. vers. Quarto queritur.* Bonac. *de Interd. punct. 5. n. 7.* Henriquez *lib. 13. cap. 46. n. 1. lit. L.* Ballæus *Interdictum 2. n. 14.* Palao *disp. 4. punct. 4. §. 2. n. 14.* Ægidius *disp. 17. dub. 2. num. 33.* & alij.

QVÆSTIO XXVI.

An tempore Interdicti sit licitum, pulsare campanas ad notificandum & confirmandum Interdictum?

Negat Auila *dub. 8. cit.* per hæc verba, Salmantica est consuetudo pulsandi campanas ad notificandum Interdictum horis, quibus finienda erat pulsatio ad Primam & Vesperas, quæ consuetudo licet ibi excuset, non tamen licet eam alibi de nouo introducere, nam est manifesta fraus contra Interdictum, vt dicunt Nauarr. *numero 177.* & R. Henriquez *cap. 46. num. 1.* Hæc Auila. Et quamuis benè,

Clarius tamen ego respondeo dicendum, quod nullo modo sit licitum pulsare campanas, ad notificandum & confirmandum Interdictum, tempore quo solent conuocari Clerici, aut Canonici ad Canonicas horas, vt probant Auila, Nauarr. & Henriquez. Benè tamen sit licitum, si pulsentur campanæ alio tempore, verbi gratia, hora meridiana, vel vespertina, post pulsationem ad Salutationem Angelicam: quia tunc minimè pulsantur ad Officium diuinum celebrandum. Et ideo id in praxi obseruatur.

QVÆSTIO XXVII.

An tempore Interdicti sit licitum Religiosis pulsare paruam Campanellam pro diuinis Officijs celebrandis?

Affirmatiuam sententiam, in casu quo sonus talis campanellæ non audiatur exterius, haud obscure tenet Calderin. *tract. de Interd. parte 1. num. 96. vers. Sed an licet.*

Sed, vt certum, absolute respondeo: Non licere eis, etiam casu, quo sonus dictæ campanæ non audiatur exterius. Quia etiam tunc fit contra id quod præcipitur *in cap. Quod in re. de pœnit. & remiss.* ibi: *sine campanarum pulsatione cessantibus solemnitatibus.* & *in cap. Alma* ubi permittit celebrationem Diuinorum, cum hac conditione, vt fiat sine pulsatione campanarum, sub cuius voce, etiam minores campanæ includuntur *c. de appellationib. de appell. & c. Maioribus. de præbend.* Legantur Syluest. *Interdictum. 5. §.* ubi citans Archidiac. notat, quod non solum prohibeatur per iura citata sonus campanarum ipsius Ecclesiæ, sed etiam si procul sint, & distent ab Ecclesia. Alterius *c. 2. cit. col. 3.* Anchar. Calder. & B. Anton, penes ipsum.

QVÆSTIO XXVIII.

An in quatuor præcipuis festiuitatibus anni, nempe, Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Virginis Mariae, permissum sit, tempore Interdicti, Missas, & alia Diuina publice, & solemniter celebrari?

Respondeo: Affirmatiuè. Quia sic conceditur *in cap. Alma mater. §. Adycimus*, per hæc verba: *In festiuitatibus verò Natiuitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Virginis gloriosæ, campanæ pulsantur, & ianuis apertis, alta voce diuina Officia solemniter celebrentur, excommunicatis prorsus exclusis, sed Interdictis admissis, quibus ob reuerentiam dictarum solemnitatum, & vt ipsi ad humilitatis gratiam & reconciliationem facilius inclinentur, præfatis diebus participationem permittimus Diuinorum; sic tamen, quod illi, propter quorum excessum, Interdictum huiusmodi est prolatum, Altari nullatenus appropinquent.* Sic textus. De cuius concessione aliqua dubitamus, sit ergo.

QVÆSTIO XXIX.

An hæc suspensio Interdicti, & permissio celebrandi solemniter Diuina, in prædictis quatuor festiuitatibus, duret per totam Octauam earum?

Respondeo tanquam certum: Non durare per totam Octauam: sed solum per ipsos dies festos. Quia quando Pontifices id volunt, expressè illud declarant; vt faciunt concedentes suspensionem Interdicti in festo Corporis Christi, & Conceptionis Virginis Mariæ, vt *infra*. Sic omnes. Legantur Syluester *Interdictum. 6. q. 2. parte 2.* Nauarr. *cap. 27. num. 182.* Glossa *in dicto capite Alma. vers. Assumptionis. in fine.* Auila *parte 5. disp. 4. sect. 2. dub. 9.* Alterius *disput. 5. de Interd. cap. 3. in principio.* & alij mox citandi.

QVÆSTIO XXX.

An saltem, suspensio Interdicti, duret per tres, aut quatuor dies Natalis Domini, & tres primos Paschæ, & Pentecostes?

Negant adhuc quamplures Doctores, docentes solum durare per primum diem Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes, non per reliquos. Ita Villal. *tomo 1. tract. 19. diff. 7. n. 4.* ubi sic ait: *Se aduerte que estas fiestas no se han de entender mas que por el primero dia, que esse es verdaderamente el dia de la fiesta, que el dia de la Nauidad en aquel dia se acaba, y el dia siguiente es de S. Iuan. (de S. Estenau dijera 90.) y lo mismo es de las otras fiestas, como tiene la sentencia comun, con la Glossa: solo à Soto veo de diferente parecer, sin fundamento bastante.* Ita ille. Suar. etiam *disp. 34. sect. 1. n. 38. & 39.* Alterius *disp. 5. cap. 2. cit. col. 3.* Filliuc. *tract. 18. cap. 4. n. 109.* Henriquez *libro 13. cap. 47. n. 2. in fine.* Syluest. & D. Anton. & alij penes ipsum. Reginald. *lib. 32. tract. 3. cap. 28. n. 536.* Moscolus *in sum. tract. 16. cap. 8.* Toletus *lib. 1. cap. 53. n. 4.* Sayrus *lib. 5. cap. 13. n. 4.* Citat etiam Palao *pro hac parte Nauarrum cap. 27. n. 182.* sed hunc alij pro contraria citant, & melius.

Sed probabilis respondeo: dictam suspensionem Interdicti, durare per omnes dies festos Natalis Domini, & Paschatum. Quia *cap. Alma.* expressè dicit: *In festiuitatibus verò Natalis Domini, Paschæ, ac Pentecostes, &c.* Sed sic est, quod iuxta communem usum loquendi, festiuitas Natalis Domini durat per tres (aut quatuor dies, iuxta consuetudinem aliquarum Pro-uinciarum)

uinciarum) & reliquarum Paschatum durat per tres : ergo. Sic Sotus in 4. dist. 22. questione 3. articl. 1. Auila parte 5. disputatione 4. sectione 2. dubio 9. (non 4. vt offendes apud Dianam) Faber de Censuris in 4. dist. 25 questione 1. disputatione 5. dubio 5. numero 43. & Hurt. tractatu de Interd. diff. 7. numero 24. quos omnes citat, & sequitur Diana parte 5. tractatu 10. resolutione 61. Quibus addi possunt Ægidius disputatione 17. dubio 2. numero 37. quatenus hanc sententiam vltimo collocat loco, Bonacina de Interd. puncto 5. n. 14. Bassæus Interdictum 2. num. 16. Bauny tractatu 9. de Interd. questione 18. columna 6. versu, Omnino idque. Miranda tomo 2. Directorij Pralator. Regular. questione 37. art. 10. concl. 4. vbi pro hac parte citat Nauarrum in Man. capite 27. numero 182. & Viualdum in suo candelab. vbi de Interd. numero 237. & sequent. & bene, saltem loquendo de tribus diebus Paschæ & Pentecostes, quia Viualdus de iis solum id affirmat. Palao etiam disputatione 4. puncto 4. §. 2. n. 19. & alij.

QVÆSTIO XXXI.

An huiusmodi festiuitates incipiant à primis Vesperis vigilia, & finiantur in secundis Vesperis; itaut post illas, non liceat dicere Completorium cum solemnitate?

Affirmant (apud Couarr.) Glossa in cap. Alma. verb. Assumptio, Anchar. Ioan. Andr. ibid. Calderinus filius eius, tractatu de Interd. 6. mem. §. viso de effectu. col. 8. & D. Anton. 3. p. tit. 26. cap. 4. Quibus satis fauet Alterius infra citandus. & tenet Armilla Interdictum. numero 43. Horum fundamentum est text in capite 2. de ferijs, vbi dicitur, in celebrandis festiuitatibus ab Ecclesia institutis, diem esse computandum à Vesperis in Vesperas.

Sed probabilius respondeo: Huiusmodi festiuitates (exceptis festiuitatibus Resurrectionis, & Pentecostes, quæ incipiunt à Missa vigilia, vt infra videbimus) incipere à primis Vesperis vigilia, & finiri in vltimo Completorio festi inclusiue. Sic Hurtado difficultate 7. numero 25. his verbis: Incipiunt autem singuli dicti dies festiui à primis Vesperis: quia inde incipiunt eorum solemnitates quoad celebrationem, exceptis festiuitatibus Resurrectionis, & Pentecostes, quæ incipiunt à Missa vigilia, quia in earum vigilijs, Missa per anticipationem fit de ipsis festiuitatibus. Finiuntur autem festiuitates singulorum dierum in Completorio inclusiue, & non in secundis Vesperis, vt contra non paucos docent Auila & P. Ægidius: quia Completorium etiam pertinet ad celebrationem illius diei. Hæc Hurtadus. Vnde iuxta hanc nostram sententiam asserendum est, licite posse, post secundas Vesperas harum solemnitatum, dici publice, & cum omni solemnitate Completorium illius diei, vt etiam consuetudo comprobatur. Sic communiter Doctores. Auila parte 5. disputat. 4. sectione 2. dubio 10. per totum. Sotus dist. 22. quest. 3. articulo 1. post 4. concl. Nauarrus capite 97. num. 184. Couarr. in capite Alma. 2. p. §. 5. numero 5. Faber in 4. dist. 25. questione 1. disputatione 5. dubio 5. num. 43. Ioan. de Cruce, Moscosus, Mercerus, Præpositus, quos citat, & sequitur, cum differentia nonnulla, Diana parte 5. tractatu 10. resolutione 61. Sic etiam Suarez disputatione 34. sectione 3. à numero 20. & vt probabilem opinionem, Alterius disputatione 5. capite 7. & alij penes ipsos, dicentes in hoc fere omnes Doctores conuenire. Transeamus ad aliud, quod inter hos Doctores maiorem habet difficultatem, sit ergo

* * *

QVÆSTIO XXXII.

An suspensio Interdicti, in festiuitatibus Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes, incipiat à Missa vigilia?

Affirmat absolute Paludan. in 4. distinct. 18. questione 8. articulo 2. principali, concl. 7. Cui videtur adhærere Armilla, verb. Interdictum. numero 43. ibi: Et secundum communem opinionem incipit dies in Vesperis vigilia, vsque ad Vesperas festi inclusiue. Quamuis aliqui largiorem faciant interpretationem, includentes Missam vigilia Natiuitatis, Paschatis, & Pentecostes; & Completorium festi, quod placet Petro de Palud. quia in beneficijs larga interpretatio debet fieri. Ita Armilla. Hanc eandem sententiam, iuxta relatos hos duos auctores, tenet Viuald. in Candel. vbi de interd. numero mibi 242. dicens sibi videri satis rationabilem, iurique consonam, & etiam Henriquez libro 13. capite 47. numero 3. vbi ita ait: In vigilia Resurrectionis licet cantare Missam Sabbati, & dum dicitur, Gloria, licet pulsare campanas: quia eadem Missa dici consueuerat eadem nocte post Vesperas. Et licet cantare Missam in vigilia Pentecostes & Natiuitatis. Ita ille.

Negant contra communiter auctores, qui defendunt per cap. Alma. vnum diem tantum concedi in singulis festiuitatibus supradictis, in quo Missa, & alia Diuina possint publice, & solemniter dici: ergo non potest extendi hoc priuilegium ad Missam vigilia, quia tunc non vnicus, sed duo dies concederentur. Ita Alterius disputatione 5. capite 3. col. 3. Filliuc. tractatu 18. capite 4. quest. 8. numero 109. ex Suario disputatione 34. sectione 1. num. 40.

Sed media via probabilius respondeo: Primò. In festo Resurrectionis, suspensio interdicti verè incipit à Missa vigilia: Tum quia Officiu solemnitatis Paschæ & gaudia ab hac Missa incipiunt. Tum etiam, quia iuxta consuetudinem Ecclesiæ, aliæ solemnitates incipiunt ab hora Vesperarum, vt habitum est quest. 29. at sic est, quod in Sabbato sancto Vesperæ dicuntur in ipsa Missa: ergo festum Paschæ quoad hunc effectum, incipiet ab illa Missa. Sic docent Sotus distinct. 22. questione 3. articulo 1. post 4. concl. Polanc. in Directorio Confessoris, pagina 150. Palud. Armilla & Viualdus pro prima sententia citati. Auila parte 5. disputatione 4. sectione 2. dubio 10. conclusione 2. Hurtad. vt vidimus, quest. 29. Diana parte 5. tractatu 10. resolutione 61. Moscosus in sum. tractatu 16. capite 8. Palao disputatione 4. puncto 4. §. 2. numero 20. & penes illum, Suarez, & auctores primæ sententiæ.

Respondeo Secundò. Probabiliter: Etiam in festo Pentecostes incipit suspensio Interdicti à Missa vigilia; quia in hac etiam incipit Officiu; & gaudia huius festiuitatis, cum in illa dicatur Præfatio Spiritus sancti: Qui hodierna die Spiritum sanctum in filios adoptionis effudit. & etiam communicanda, Diem sacratissimum Pentecostes celebrantes. Sic Palud. Armilla, Viualdus, Auila, Hurtadus, Moscosus, & Palao locis citatis.

Respondeo Tertiò. In festo Natiuitatis Domini non incipit suspensio Interdicti à Missa vigilia, sed solum à primis Vesperis. Patet, quia Officiu huius festi non incipit à Missa vigilia, cum in illa non dicatur, nec Gloria, nec Præfatio festi, nec aliud quid, ex quo colligatur celebrari tunc festum Natiuitatis. Sic

Auila loco citato, dicens oppositum esse falsum. Moscosus etiam, Hurtadus, Sotus, Polancus, Diana, Palao, & communiter Doctores.

* * *

QVÆSTIO XXXIII.

An præter quatuor illas festiuitates assignatas in cap. Alma. dentur alia, quæ suspendant Interdictum locale generale?

Respondeo tanquam certum: Dari nonnullas alias festiuitates. Nam dantur festiuitas Corporis Christi, & tota eius octaua, per Martinum V. & Eugenium IV. concessa, vt referunt communiter Doctores. Datur deinde festiuitas Immaculatæ conceptionis Virginis Mariæ, ac tota eius octaua, concessa à Leone X. pro sola Hispania. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 48. n. 2.* his verbis: Pontifex in cap. Alma, Interdictum generale, si positum prius esset, suspendit in quatuor anni festis, Natiuitatis Domini, Pascha Resurrectionis & Pentecostes, & in Assumptione Beatæ Virginis. Idem concessum est festo Corporis Christi, & per totam octauam: & in die purissimæ Conceptionis B. Mariæ, & in octaua illius. Sic ille. Et ante Nauarr. *c. 27. n. 182.* Suarez *disp. 34. sect. 1. à n. 41* Alterius *disp. 5. cap. 3. dub. 2.* & alij quamplures penes ipsos.

Datur etiam secundum aliquos authores festiuitas Omnium Sanctorum, vt ait Viualdus *in suo Candel. n. 244.* per hæc verba, Suspenditur etiam (& merito) in die Omnium Sanctorum, & Defunctorum, secundum Palud. *sup. quem refert, & sequitur Armilla n. 43.* Episcopus autem Scalens. *de Interd. c. 7.* pro die Omnium Sanctorum tantum dicit opinionem esse aliquorum Doctorum: sed credo etiam pro dimidio die omnium Defunctorum. Hæc Viualdus. Sed quia ad id probandum nullum affert, nec datur ius, standum est consuetudini Prouinciarum rectè introductæ.

Tandem eadem concessio cap. Alma, extenditur ab aliquibus authoribus ad diem, in qua contingit Regem aliquem ingredi de nouo Ciuitatem, quæ interdicta sit; quia tunc, inquit, licitum erit diuina Officia celebrari publicè & solemniter: quia deferendum est dignitati Regiæ, iuxta *c. Solita* (non sollicitæ, vt legi apud Couarr. *de maiorit. & obed.* Ita tenet Couarr. *in cap. Alma. 2. p. §. 5. n. 4. vers. Quinto est obseruandum.* ex Ioan. Staphil. *lib. de liter. gratia & iustitia folio 157. col. 1.* & Auila parte 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 9. vers. Quarto ait Couarr.* Sed certè, vt rectè vidit Alterius, *c. 3. cit.* & ante illum Suarez *sect. 1. cit. in fine,* hæc solum est congrua ratio, vt qui Interdictum posuit, illud suspendat, non tamen vt possit ipso iure affirmari suspensum, cum nullo iure cautum sit. Legatur Henriquez *lib. 13. cap. 47. in fine.*

QVÆSTIO XXXIV.

An in prædictis quatuor festiuitatibus, in quibus per cap. Alma. suspenditur Interdictum, solum permittantur celebrari Missas, & Officia diuina propria illarum festiuitatum?

Affirmat Ioan. Monachus, vt refert Syluest. *ubi infra,* existimans, tantum permitti per *d. c. Alma.* celebrari Missarum solemnia propria illarum festiuitatum, non aliarum. Quia suspensio Interdicti, idè conceditur in dictis diebus à Pontifice, vt maiori honore & cultu illæ festiuitates celebrentur: ergo, vt Officia, & Missæ illarum solemnitatum solemniter dicantur: ergo solum propria illorū dierum possunt dici.

Sed, vt certum, respondeo dicendum quod non solum liceat celebrare Missas, & Officia diuina propria illarum festiuitatum, sed quæcunque alia, & Missas votiuas, quæ aliàs singulis festiuitatibus prædictis fieri permittuntur, cum circumstantiis supra declaratis, his diebus fieri permittuntur absque illis. Quia

permissio est generalis, & absque restrictione: ergo generaliter est intelligenda, & sic redundat etiam in maiorem honorem & solemnitatem dictarum festiuitatum. Sic Syluest. *Interd. §. 9. 2.* Tabiena *n. 1.* Nauarr. *c. 27. n. 184. 185. & 186.* Henriq. *lib. 13. c. 47. n. 4.* Couarr. *in c. Alma. 2. p. §. 4. n. 3. & §. 5. num. 5. vers. Septimò hic.* Suarez *disp. 34. sect. 3. n. 25.* Alterius *disp. 5. c. 3. dubio 3.* Auila parte 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 11.* & alij penes ipsos. Idemque cum Alterio dicendum puto licere in festo Corporis Christi, & Conceptionis Beatæ Virginis cum suis octauis, & in aliis festis in quibus per specialia priuilegia concessum est Officia diuina solemniter celebrari tempore Interdicti. Ita etiam Nauarr. *c. 27. n. 186.* vbi fatetur olim tenuisse oppositum.

QVÆSTIO XXXV.

An tempore Interdicti localis generalis, licitum sit, recipere Sacramenta, in præfatis festiuitatibus, in quibus concessum est, Missas, & alia diuina Officia publicè, & solemniter celebrari?

Respondeo: Licitum esse recipere aliqua Sacramenta, ea videlicet, quæ licitum est recipere extra illas festiuitates tempore Interdicti. Ratio est. Quia in *c. Alma,* non fit mutatio circa Sacramenta: ergo cum antea non sit licitum recipere Sacramenta; neque erit licitum in his solemnitatibus. Sic Couarr. *in c. Alma. 2. p. §. 5. n. 6.* vbi sic ait: Illud tamen est apud omnes in confesso, in his festiuitatibus omnia licere, quæ ad Officium pertineant diuinum, & eius celebrationem: ea verò quæ pertinent ad Sacramenta minimè permitti, nisi ea forma, qua permittuntur alioqui tempore Interdicti. Sic ille. Et Auila parte 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 12. concl. 1.* Henriq. *lib. 13. c. 47.* (non 48. vt legi apud Bonac.) *n. 4.* Bonac. *puncto 5. de Interd. num. 16.* & alij mox citandi.

QVÆSTIO XXXVI.

An Sacerdotes non celebrantes, & alij Clerici, qui tempore Interdicti, Missæ, & alijs Officijs diuinis assistere possunt, possint Eucharistiam sumere, more laïcorum communicando?

Negant plures Doctores: eo quod per Interdictum, prohibetur generaliter vsus Sacramentorum, vt *infra* dicemus: at sic est, quod iure antiquo, solum permittitur Eucharistia morientibus: & iure nouo, in *c. Alma.* solis Sacerdotibus celebrantibus: ergo his non celebrantibus, & aliis omnibus Clericis sæcularibus, censetur prohibita. Ita apud Alterium *ubi infra,* tenent Anchar. Francus, & Abbas in *c. Alma.* D. Anton. 3. *p. tit. 26. c. 4.* Tabiena *Interd. 5. vers. Sextò.* Nauarr. *c. 27. n. 178. in fine.* Couarr. *in c. Alma. 2. p. §. 3. n. 1. & in §. 1. (corrigè §.) n. 6.* Sotus *in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. concl. 4. vers. Haud tamen licet.* Henriq. *lib. 13. c. 45. n. 2.* & Glossa *in cap. Alma. verb. Admittantur.* His addit Diana, mox citandus, Petrus Cornejo *in 3. p. tr. 5. de Interd. §. 1. dub. 4.* Præpositum 3. *p. q. 4. de Interd. dub. 3. n. 22.* Auilam parte 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 12. concl. 3.* Bonacinam *disp. 5. punct. 3. §. 2. n. 8.* Alterium *tom. 2. disp. 4. cap. 4. dub. 8.* Huttadum *de Interd. diff. 8. n. 8.* Villalobos *tomo 1. tractatu 19. diff. 3. numero 10.* & Luyfius *lib. 6. disputatione 48. dubio 2.* Bauny *de Censuris, tractatu 9. q. 14. pag. 410.*

Sed probabilius respondeo: Possè. Primò. Quia cui conceditur facultas assistendi Missæ, & à fortiori, eam celebrandi, conceditur de illa participare, seu communicare, nisi aliàs expresse prohibeatur, iuxta placitum Concilij Trid. *sess. 22. cap. 6.* Secundo. Quia id

id haud obscure habetur in cap. *Alma*. Vbi cauetur, quod, dicantur divina Officia, sicut prius (adhibitis nonnullis conditionibus, de quibus supra): at sic est, quod prius, hoc est, ante Interdictum, ita hæc Officia diuina celebrabantur, vt omnes Clerici, seu Ministri, communicabant, si volebant: ergo eodem modo possunt nunc tempore Interdicti. Sic Geminian. in cap. *Alma*, §. In festiuitatibus, n. 7. Syluester Interdictum §. 9. vers. Quarta exceptio. Angel. Interdictum 6. n. 22. Suarez disputat. 33. sect. 1. (non 15. vt legi apud Dianam) num. 35. Sà verb. Interdictum, num. 17. Et hanc sententiam, vt magis piam, & fauorabilem amplectuntur Sayrus lib. 5. cap. 7. n. 21. Alterius disputat. 4. de Interd. cap. 4. dub. 8. & clarius disputat. 5. cap. 7. dub. 3. vers. Solum dubitari potest, (quamuis oppositam communio appellat) vnde pro vtraque parte stat hic Author. Ægid. disp. 17. dub. 2. n. 36. Mercer. in 3. p. q. 24. de Interdicto dubio 2. Megala in 3. part. lib. 2. cap. 2. questione 1. num. 29. Fabrus in 4. dist. 25. quest. 1. disp. 5. cap. 2. num. 25. vbi contrarium falsum dicit. Filliucius tractatu 18. cap. 2. quest. 5. num. 42. Diana part. 5. tractatu 10. resolut. 82. Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 15. & alij. Qui à fortiori id concedunt omnibus Religiosis, & Sanctimonialibus, quod scilicet tempore Interdicti possint Eucharistiam ab aliis ministrantibus recipere. Quod & concedunt ex contrariis Couarruias, Nauarrus, Tabiena, & Henriquez, non ex vigore cap. *Alma*, sed ex speciali priuilegio quod à Sede Apostolica obtinuerunt.

Q V Æ S T I O XXXVII.

An tempore Interdicti, possint etiam laici Eucharistiam sumere, in illis diebus, in quibus ex vi cap. *Alma*, aut alterius priuilegij, assistere Missæ possunt?

Negant, & certè consequenter, Sotus, D. Anton. Nauarrus, Henriquez, Couarruias, Præpositus, Luysius, Hurtadus, Auila, Bonacina, & (vt sententia communior) Alterius loco cit. Quia in cap. *Alma*, solum est concessum laicis, vt in diebus trium Paschatum, &c. possint assistere Missæ, & aliis diuinis Officiis: at sic est, quod assistere Missæ, & aliis diuinis Officiis est actio separata, & diuersa à perceptione Eucharistiæ, vt patet ex cap. Si sententia, de sentent. excommun. in 6. ergo etiam si cui permittatur assistentia Missæ, &c. non inde bene colligitur, quod etiam permittatur receptio Eucharistiæ, quoniam à separatis non procedit illatio, argument. l. fin. de Calumn.

Sed adhuc probabilius, aut saltem æquè probabiliter respondeo: posse laicos, in præfatis diebus, Eucharistiam sumere. Quia probabilius est, vt nuper est habitum, quod omnes Sacerdotes, ac Clerici assistentes Sacrificio Missæ, possint quacunque die, tempore Interdicti communicare: ergo etiam poterunt laici, in illis diebus in quibus est illis concessum Sacrificio Missæ assistere; patet, quia eadem est ratio; nam illa extensio ad Clericos innititur in connexionem, quam, iuxta intentionem Ecclesiæ, habet communicatio cum assistentia ad sacrificium: ergo cuiuscunque concessum fuerit priuilegium audiendi Missam tempore Interdicti, consequenter videtur concessum, posse communicare ex sacrificatis. Sic Feder. de Senis consil. 111. num. 7. Suarez disputat. 33. sect. 1. à num. 35. cuius sententiam, vt testatur Luysius dub. 2. citat. approbarunt plusquam quadraginta viri doctissimi sæculares, & Religiosi, in Academiis Complutensi, & Salmanticensi de hac re interrogati. Tenent etiam Faber dist. 25. q. 1. disp. 5. c. 2. n. 25. Ægid. disp. 17. dub. 2. n. 36. Laymann lib. 1. tract. 7. part. 4. cap. 2. R. P. Leand. de Censuris.

num. 3. Mercerus in 3. part. quest. 24. de Interd. dub. 2. Diana part. 5. tract. 10. resolut. 83. & Palao loco citato. Et dicunt probabilem, & piam hanc partem, Alterius loco citato, & alij.

Q V Æ S T I O XXXVIII.

An ad implendum præceptum annuæ communionis, possit quis, aut debeat, tempore Interdicti, communicare?

Negant quamplures Doctores ex citatis pro prima opinione quest. antecedentium. Quia, (inquiunt,) per Interdictum cessat obligatio alterius præcepti Ecclesiastici de comunicando in Paschate. Ita Anchar. Gemin. Franc. & D. Anton. quos citat, & sequitur Alter. disp. 3. de Interd. cap. 4. in fine, & disput. 5. cap. 7. dub. 3. Auila part. 5. disputat. 4. sect. 2. dub. 12. conclus. 1. Bonac. punct. 5. cit. num. 17. Syluester, Sotus, Couarruias, & alij, quos citauimus tom. 2. de Sacram. tract. 7. disp. 3. q. 13. & alij communiter inter quos citati solet Nauar. cap. 27. n. 178. Sed hic Author ibi loquitur secundum ius antiquum, non attento priuilegio iuris noui, nam secundum hoc oppositum innuit, vt constat ex n. 179. & sequenti, quapropter nos pro opposita sententia illum adduximus loc. cit.

Vnde probabilius respondeo: dicendum, quod licet, attento iure antiquo, non possit quis tempore Interdicti communicare ad implendum præceptum annuæ communionis, vt bene Nauar. cum cõmuni sentit, eo quod tunc solum concedebatur propter viatici necessitatem: attamen posito iure nouo dicto cap. *Alma*, oppositum est verum. Quia (ait Suarez) vna ex illis quatuor festiuitatibus est Pascha, pro qua specialiter obligat præceptum annuæ communionis: at sic est, quod ex vi huius noui iuris est ablata prohibitio Interdicti: ergo obligabit tunc præceptum communionis, cum iam impedimentum ablatum sit. Non solum ergo poterit quis tunc communicare, sed & tenebitur. Sic Suar. Ægid. Faber, Laymann, Diana, & alij pro nostra parte q. 35. adducti. Quibus addi possunt Portel. in dub. regul. verb. Interdictum, num. 16. Bauny de Censuris, tractatu 9. de Interdict. cap. 4. in Epitome, pagina 426. columna 2.

Q V Æ S T I O XXXIX.

An Benedictiones Nuptiales possint fieri, tempore Interdicti, in illis diebus, in quibus text. in cap. *Alma*, permittit Missam, & alia Officia diuina, publicè, & solemniter celebrari?

Affirmat absolute Diana part. 5. tract. 10. resolut. 84. in fine, his verbis: Nota tamen quod ex Suarez docet Turrianus lib. 6. disputat. 49. dub. 4. Benedictiones Nuptiales posse fieri in diebus, in quibus permittuntur diuina Officia, vt Paschatis, &c. quod est valde notandum, & notat etiam Mercerus in 3. part. quest. 24. de Interd. dub. 3. & Moscoso in sum. tract. 16. cap. 8. Hæc Diana. Sed malè, si quæ dicit in tota sua latitudine intelligantur.

Clarius ergo respondeo: dicendum, quod licetè possint fieri huiusmodi Benedictiones Nuptiales publicè, & solemniter in omnibus illis festiuitatibus, in quibus ex iure nouo cap. *Alma*, aut alio speciali priuilegio, licet, tempore Interdicti, celebrare solemniter Officia diuina: dummodo non sit tempus, in quo benedictiones istæ speciali decreto interdicanur.

Prima pars probatur. Quia huiusmodi benedictiones verè comprehenduntur sub nomine Officij diuini: at sic est, quod in dictis diebus concessum est

Officia diuina solemniter, ac publicè celebrari, vt supra est habitum: ergo si aliàs non sit prohibitum, licetè possunt publicè celebrari dictis diebus.

Secunda pars constat. Quia Concilium Trident. *sess. 24. cap. 10. de reformat. Matrimon.* expressè prohibet benedictiones Nuptiarum, ab Aduentu Domini, vsque ad Epiphaniam: & à feria quarta Cinerum, vsque ad Octauam Paschæ inclusiuè: ergo iuxta hoc decretum, neque in festo Conceptionis B. Mariæ Virginis, neque in festo Natalis Domini, filij eius, neque in festo Resurrectionis, poterunt fieri huiusmodi Nuptiarum benedictiones; benè tamen in aliis festis, nempe, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis B. Virginis, & omnium Sanctorum, &c. Sic Suarez *disp. 34. sect. 3. n. 26. vers. Quintò verò.* Auila *p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 6. in fine, & sect. 2. dub. 11. conclus. 1.* Couarruias *in cap. Alma, 2. part. §. 5. num. 6.* Turrianus *loco citato, & alij.*

QVÆSTIO XL.

An omnes Clerici, saltem non coniugati, possint interesse diuinis Officijs, tempore Interdicti localis generalis?

Respondeo tanquam certum: posse omnes Clericos non interdictos, aut excommunicatos, aut aliàs non dederint causam culpabilè Interdicto. Quia sic volunt Bonifac. VIII. *in cap. Alma, vt supra vidimus.* Nomine autem Clericorum veniunt, omnes minoribus tantum Ordinibus initiati, imò & prima tantum Tonsura; Moniales omnes, & Religiosi, etiam laici quamuis non tonsurati, Nouitij, Eremitæ, & quæcumque personæ Ecclesiasticæ deputatæ ad seruiendum diuinis Officijs, vt Sacristæ, tunc incolæ, tunc alienigenæ; quia cum de priuilegijs agitur, hos omnes nomen Clerici complectitur. Sic Syluester *Clericus, 1. num. 1. & vers. Interdictum 5. q. 1. Angel. Interdictum 6. n. 4. Nauar. cap. 25. num. 95. & cap. 27. n. 175.* Henriquez *lib. 13. cap. 44. n. 6.* Auila *p. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 4. concl. 3.* Bonacina *de Interd. punct. 5. num. 18.* Hurtad. *de Interd. difficult. 7. num. 19.* Bauny *de Censuris, tract. 9. quest. 13.* & alij communiter.

QVÆSTIO XLI.

An etiam Clerici coniugati possint interesse diuinis Officijs, dicti Interdicti tempore?

Negant plures Authores. Quia, inquiunt, isti Clerici non gaudent nili priuilegio Canonis, & fori, vt patet ex cap. *vnico, de Cleric. coniug. in 6.* ergo tempore Interdicti nequibunt diuinis Officijs interesse. Ita Hurtad. *de Interd. diffic. 7. num. 20.* Ioann. de Cruce *in director. consc. part. 2. de Interd. notab. 1.* Gordonus *tom. 2. lib. 7. q. 16. c. 4. n. 36.* & Trullench *in Bulla Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 2. n. 4.* Quos omnes pro hac parte refert Diana, mox citandus. His addi possunt Nauarrus, & Couar. quos citat, & sequitur Viualdus *de Interd. num. mihi 214.* Vbi ita ait: Nota quod licet Clerici coniugati, in minoribus, scilicet, constituti, dicantur Clerici; etsi fuerint coniugati cum vnica, & virgine, & fuerint adscripti de mandato sui Episcopi alicui Ecclesiæ, vt statuit Concil. Trident. *sess. 23. cap. 6. & 17. in fine,* gaudeant duplici priuilegio, Canonis, scilicet, & fori, secundum omnes maxime Sotum *in 4. d. 13. quest. 3. art. 1.* Nauarrus, & Couar. *supra, §. 4. num. 5.* illatione 10. non tamen poterunt diuinis Officijs interesse, & Ecclesiasticam habere sepulturam, nisi vbi talis consuetudo esset, vt in Aragonia ait Nauarrus *d. num. 174.* Ita Viualdus, Toletus etiam *lib. 1. cap. 53. vers. Tamen nota primò.*

Sed probabilius respondeo, posse interesse diuinis Officijs, casu tamen solùm, quo dicti Clerici coniugati cum vna, eaque virgine, deputati sint, & adscripti alicui Ecclesiæ ministerijs; aliàs non, vt benè in hoc Authores primæ sententiæ. Ratio est, quia ideo Clerici coniugati perdunt priuilegium assistendi diuinis Officijs; quia iam non sunt Ministri altaris, nec Ecclesiæ: ergo quando ex mandato Episcopi deputati sunt Ministri Ecclesiæ gaudebunt hoc priuilegio. Confirmatur ex Concil. Trid. *sess. 23. cap. 7. de reformat.* ita dicente: *Quod si ministerijs quatuor Minorum Ordinum exercendis Clerici cœlibes præstò non erunt, sufficere possint coniugati, dummodo non bigami.* Et iuxta hanc dispositionem intelligendum est cap. *unicum, de Cleric. coniug.* quod afferunt contrarij. Sic Auila *part. 5. disputat. 4. sect. 2. dub. 4. conclus. 4.* Rodriguez *in Bulla, §. 5. n. 4. & Sotus art. 1. cit. post 4. concl. vers. Igitur extra.* Egidius *disputat. 17. dub. 2. n. 30.* Suarez *disp. 34. sect. 4. num. 1. & 2.* Vgolinus *tab. 5. cap. 8. §. 5. n. 5.* Sayr. *cap. 5. num. 34.* Bonacina *de Interdicto punct. 5. num. 18.* Mercerus *3. part. quest. 24. de Interd. dub. 3. & 4.* Laymann *lib. 1. tract. 5. part. 4. cap. 2. n. 2.* Alterius *disp. 5. cap. 1. dub. 2. in fine.* Villalobos *tract. 19. diffic. 5. num. 7.* Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 85.*

QVÆSTIO XLII.

An teneantur audire Missam, diebus festis, tempore Interdicti, qui priuilegium audiendi Officia diuina, dicto tempore habent?

Negant Auila *part. 5. disputat. 4. sect. 2. dub. 6.* & penes illum, Victoria, & Cano, Llamas *in sua sum. part. 3. cap. 5. §. 11.* Egidius *disputat. 17. n. 28.* Diana *1. part. tract. 11. resolut. 2. part. 4. tract. 4. resolut. 80.* vbi pro se citat alios Authores, malè tamen, vt aliàs monstrauius.

Sed probabilius longè respondeo: teneri. Quia possunt. Sic communiter Doctores, Suarez *tomo 3. in 3. part. disputat. 88. sect. 6.* Nauarrus *cap. 21. num. 3.* Sotus *distinct. 13. quest. 2. artic. 1. & distinct. 22. quest. 3. artic. 1.* Henriquez *lib. 9. cap. 25. n. 11. & lib. 13. cap. 48. num. 5.* Ledesma, Rodriguez, Azor, Reginaldus, Nugnus, Bonacina, Sa, Hurradus, Tannerus, Sanctius, Lugo, Barbosa, Acofta, Cenedo, Moure, Scortia, Villalobos, Philibertus, Fagundez, & alij plures quos citauimus *part. 3. tractatu 2. de auditione Missæ, disputat. 2. quest. 7.* Et quidem loquendo de Clericis, & Religiosis, qui secundum ius commune habent licentiam audiendi, tempore Interdicti, Officia diuina; nostra conclusio est certa, etiam apud Authores primæ sententiæ, vt fatetur Auila *loco citato, conclus. 1.*

QVÆSTIO XLIII.

Quenam alia diuina Officia, præter Missam, sint prohibita publicè fieri à Clericis, tempore Interdicti localis generalis?

Respondeo dicendum, quod præter Missam etiam Reticam, quæ fit sine consecratione, prohibeantur primò dici publicè Horæ Canonice, sub quarum nomine, comprehenduntur etiam Officium B. Virginis, & Defunctorum, Psalmi graduales, & Pœnitentiales cum Litaniis, quæ aliquando cum Horis Canonicis coniunguntur. Sic Suarez *disput. 34. sect. 3. num. 4.* Bonac. *punct. 5. n. 2.* Auila *p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 1.* Palao *disput. 4. punct. 4. §. 2. num. 1. & alij.*

Secundò prohibentur omnia sacramentalia, hoc est, omnes caremonie sacræ, quæ spectant ad solemnem ritum

ritum Sacramentorum immediatè, vel præparatoriè, vel consecutiue; vt est, solemnis benedictio Nuptiarum: Benedictio Templi, Vasorum factorum, Corporalium, & aliarum vestium sacrarum, Candelarum in die Purificationis, vel Ramorum in Dominica Palmarum, Benedictio aquæ, & eam publicè cum *Asperges* fundere. Benedictio fontis Baptismalis, quæ fit in Sabbato Sancto. Benedictio solemnis Episcopi, quæ fit cum baculo, & *vers. Adiutorium nostrum*, &c. Professio solemnis in Religione. Litanix dictæ cum solemnitate, nempe, cum Cruce eleuata, & superpelliceis. Collatio primæ Tonsturæ, &c. Sic Nauarrus *c. 27. n. 177. Auila p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 1. concl. 1. Bonac. de Interd. punct. 5. n. 3. Suar. disp. 34. sect. 3. à num. 2. vsque ad 10. Palao loc. cit. Filliuc. tract. 18. cap. 3. q. 8. Viuald. de Interd. num. 125. & alij communiter.*

QVÆSTIO XLIV.

Quanam officia sunt, quæ non prohibentur fieri, adhuc publicè, tempore Interdicti localis generalis?

Respondeo quod ea omnia, quæ ex suo modo, non sunt deputata Ordini Clericali. Huiusmodi sunt Confessio generalis, & absolutio, hoc est, *Confiteor Deo. Misereatur vestri*, &c. Saluatio Angelica, quæ fieri solet manè, meridiè, & vespere. Benedictio Mensæ, & fructuum, & vestium ingredientis Religionem; necnon & Benedictio simplex, quam solet Episcopus impendere dum iter agit. Sumptio aquæ benedictæ in ingressu Ecclesiæ. Concio, & declaratio Euangeliorum, & Psalmorum. Adoratio Crucis in die Veneris Sancti, modò fiat sine publicis precibus ab Ecclesia pro illo actu institutis. Purificatio mulierum post partum, si fiat sine solemnitate, hoc est, si Sacerdos illam in Ecclesiam introducat ad reddendâs gratias Deo, sine stola, & ornatu Sacerdotali. Absolutio excommunicationis, si detur etiam absque stola, & solemnitate Sacerdotali. Et denique sunt licita tempore Interdicti, omnia officia solita recitari à confraternitatibus laicorum; & ideo recitari, imò & cantari possunt Litanix & alij Psalmi, sine gestatione Crucis eleuata, sine stola, & superpelliceo, & sine *Domine vobiscum*. In his omnibus conueniunt ferè omnes. Legantur Nauarrus *cap. 27. n. 176. Henriquez lib. 13. cap. 44. n. 1. & 2. Suarez disput. 34. sect. 4. Auila loco citato conclus. 2. Filliucius loco citato, num. 79. Viualdus num. mihi 224. Bonacina puncto 5. num. 4. Palao loco citato, numero 1.*

QVÆSTIO XLV.

An recommendatio animæ moribundi, possit licitè fieri coram alijs, tempore Interdicti?

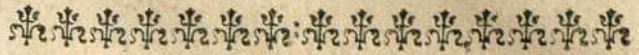
Negatiuam sententiam tenuisse Syluestrum, ait Bonacina *loco citato*, eo quod tenuit dictam recommendationem esse officium diuinum. Sed malè citatur pro hac parte Syluester, vt *infra* patebit.

Sed vt certum respondeo: licitè posse dici, & fieri. *Primò*, quia talis recommendatio, non est propriè Officium diuinum, vt aiunt Nauarrus, Sayrus, & Filliucius, sed solum oratio quædam confrens animæ moribundi.

Secundò, quia dato quod esset pars diuini Officij, vt sentiunt Syluester, Angelus, Tabiena, & Auila *loco citato*, adhuc dicendum est, posse dici tempore Interdicti, quia est quid annexum absolutioni factæ in Sacramento Pœnitentiæ, quod est licitum fieri, tempore Interdicti: ergo. Sic sentiunt Syluester, (vt notat Auila) *Interdictum 5. questione 4. parte 6.*

R. P. Leonard, de Censuris.

Angel. *Interdictum 6. num. 26. & Henriquez lib. 13. cap. 44. n. 2. in princ. Bonac. & Filliuc. loc. cit. & alij.*

DISPUTATIO V.

De secundo effectu Interdicti, qui est, Priuatio actiua, & passiua quorundam Sacramentorum.

QVÆSTIO PRIMA.

An tempore cuiuscunque Interdicti, possit licitè administrari Sacramentum Baptismi?

Respondeo tanquam certum: posse administrari omnibus, tam paruulis quàm adultis, tam infirmis, quàm sanis, catechismi, Exorcismi, & Vnctionis oleo, & Chrismate, ianuis apertis & præsentè populo. Quia hoc Sacramentum est simpliciter necessarium ad salutem. Sic habetur in *cap. Responso, de sent. excom. cap. Non est vobis, de sponsal. & cap. Quoniam de sentent. excom. in 6. & docent omnes Authores. Legantur Nauarrus cap. 27. n. 178. Couar. in cap. Alma, 2. p. §. 2. n. 7. Suarez disp. 33. sect. 1. Henriquez lib. 13. cap. 45. num. 1. Auila p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 4. Alterius de Interd. disp. 4. cap. 1. Bonacina de Interd. puncto 3. §. 1. Palao disputatione 4. §. 1. num. 2. & alij.*

QVÆSTIO II.

An Baptismi Sacramentum administrari possit in Ecclesia specialiter interdicta, si alia sit Ecclesia non interdicta, vbi absque incommodo celebrari potest?

Negant aliqui Doctores, existimantes teneri Parochum in hoc casu, adire Ecclesiam vicinam non interdictam, si quæ detur, & ibi Sacramentum Baptismi administrare. Ita apud Alterium, Couarruias *in cap. Alma, §. 2. num. 7. vers. Hæc verò Sacramenta. Calderinus de Interdicto, membr. 2. fol. 3. Syluester Interdictum 5. quest. 7. & D. Anton. 3. p. tit. 26. cap. 3. Sed certè hi Authores, solum dicunt, in dicto casu, honestum esse alibi Baptismum, & alia Sacramenta celebrari, si commodè fieri possit. Ex quorum dicto non colligitur, sensisse oppositum esse illicitum; sed minus honestum.*

Longè ergo probabilius respondeo: posse administrari licitè in Ecclesia specialiter interdicta; nec teneri Parochum aliam non interdictam adire & ibi Baptismum ministrare. Quia Parochia illius, quoad huc effectum, non est interdicta: eo quod ius commune *loc. cit.* absque vlla restrictione, aut limitatione concedit facultatem conferendi Baptismum tempore Interdicti. Sic Suar. *disp. 33. sect. 1. n. 3. Henriq. lib. 13. c. 45. n. 3. Sayr. cap. 7. n. 4. Alter. disp. 4. cap. 1. dub. 3. Filliucius tract. 18. cap. 2. quest. 1. num. 32. Ægidius disputat. 17. dub. 2. num. 40. Bonacina loc. cit. num. 3. & alij.*

QVÆSTIO III.

An persona interdicta generaliter, & absque propria culpa, (vt si clericus generaliter interdiceretur) possit licitè ministrare Baptismum?

Negant, posse licitè administrare hoc Sacramentum extra casum necessitatis, quidam Doctores,

quos tacitis nominibus referunt Suarez, & Alterius *infra*. Et expressè id negat Luyfius *lib. 6. de Censuris, disputat. 48. dub. 1.*

Sed probabilius multò respondeo: posse ministrare Baptismum solemniter, etiam extra casum necessitatis. Probatur argum. à simili. Quia Interdictum personale generale, non habet plures effectus circa personam, quàm habet locale circa locum; sed Interdictum locale non prohibet dari Baptismum in loco interdicto: ergo neque personale prohibet personam interdictam generaliter ministrare Baptismum. Sic Suarez *disp. 33. sect. 1. à num. 4.* & ex illo, non citato, Alterius *disp. 4. cap. 1. dubio 4.* Bonacina *disp. 5. punct. 3. §. 1. num. 5.* & Faber, mox citandus, Bauny *de Censur. tract. 9. quest. 13. dicto 3.* Benzoni, & Portellius, apud ipsum. Cornejo, mox citand. & comum.

QVÆSTIO IV.

An etiam persona specialiter interdicta directè; vel virtute, quia causam dedit Interdicto generali; possit licitè ministrare, adhuc extra necessitatem, Sacramentum Baptismi?

Affirmat Faber *in 4. dist. 15. quest. 1. disput. 5. cap. 2. n. 17.* eo quod iura non distinguant de Interdicto personali: ergo. *Confirmatur*, argum. à simili. Quia licitum est, etiam extra casum necessitatis, ministrare Baptismum in Ecclesia specialiter interdicta, vt nuper *quest. 2.* est habitum: ergo etiam erit licitum personæ specialiter interdictæ Baptismum ministrare, adhuc extra casum necessitatis, saltem ex vi Interdicti.

Sed probabilius longè respondeo: non posse talem personam, adhuc ex vi Interdicti, ministrare, extra necessitatem, Sacramentum Baptismi: Benè tamen in necessitate priuatim, & sine solemnitatibus. Ratio est, tum quia iura obstant, vt probat Suarez *ex cap. Alma*, tum etiam, quia persona specialiter interdicta contraxit Interdictum ob culpam propriam, ratione cuius incurrit impedimentum, ne possit hoc Sacramentum licitè ministrare; nisi aliàs in necessitate, modo dicto. Neque in hoc, (ait Suarez) comparari debet persona specialiter interdicta, cum loco specialiter interdicto: quia locus semper interdicatur ratione culpæ alterius; persona autem ob propriam, quando, vel interdicatur per Interdictum particulare, vel per generale, aut locale, cui causam dedit. Ex quibus iam patet ad fundamenta contrariæ sententiæ. Sic Suarez *sect. 1. cit. num. 6. 8. & 9.* Alterius, & Bonacina, Bauny, cum Benzoni, & Portello *locis citatis.* Cornejo *in 3. part. tractatu 5. de Interdicto, disputat. 2. §. 1. dub. 1. quest. 2.* Sayrus *lib. 5. cap. 5. num. 6.* Filliucius *tractatu 18. cap. 2. num. 33.* & Palao *disput. 4. punct. 4. §. 1. num. 5.* & alij.

QVÆSTIO V.

An tempore cuiuscunque Interdicti, possit administrari Sacramentum Confirmationis; etiam in Ecclesia specialiter interdicta?

Respondeo posse administrari, tam paruulis, quàm adultis, cum solemnitate consueta, etiam in Ecclesia specialiter interdicta. Quia iura eodem modo loquuntur de Confirmatione, ac Baptismo *cap. Responso, de sentent. excommunic.* & *cap. Quoniam, eod. tit. in 6.* & merito, cum Confirmatio ad quoddam complementum Baptismi pertineat: ergo omnia quæ circa Baptismi Sacramentum diximus, quæstionibus præcedentibus, dicere debemus de hoc Confirmationis Sacramento. Sic Nauarrus *cap. 27.*

num. 178. Couar. *in cap. Alma, 2. p. §. 2. num. 7.* Suarez *disput. 33. sect. 1. à n. 7.* Auila *part. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 4. concl. 3.* Henriquez *lib. 3. cap. 45. num. 1.* Calderinus Syluester, Paludan. Angel. Tabiena, & alij quos refert, ac sequitur Alterius *de Interd. disputat. 4. cap. 2.* Cornejo *loc. cit. dub. 2.* Filliucius *tractatu 18. cap. 2. quest. 2.* Palao *loc. citato, num. 6.* Bonacina *disputat. 5. puncto 3. §. 1. num. 4.* & omnes.

QVÆSTIO VI.

An persona interdicta possit ministrare Sacramentum Confirmationis?

Affirmat posse ministrare saltem ex vi iuris, etiam casu, quo talis persona esset specialiter interdicta, Faber *in 4. loco quest. 4. cit.* cuius sententiam refert Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 63.* nec audet illam approbare, nec reprobare.

Negant verò è contra absolutè, alij Doctores citati *quest. 5.* excepto Luyfio, qui loquendo de ministrante hoc Sacramentum, non negat expressè, quod de ministrante Baptismum clarè negauit. Sed iuxta nuper dicta.

Probabilius longè respondeo: dicendum, quod possit ministrare, si persona est interdicta Interdicto generali personali, vt dictum est de Baptismo; nam de vtroque militat idem ius, eademque ratio. Secus verò, si est specialiter interdicta, aut dedit causam Interdicto, vt de ministrante Baptismo dictum est, *q. 4.* Sic Suar. *disp. 33. sect. 1. n. 14.* Qui id probat ex *cap. Si sententia, cap. Clerici, & cap. Latores, de Cler. excommun. ministr.* Filliuc. *num. 35. cit.* Alterius *disp. 4. cap. 2.* Bonacina *puncto 3. §. 1. num. 6.* Cornejo *§. 1. citat. dubio 1. in fine, & dubio 2. in princip.* Palao *disp. 4. puncto 4. §. 1. num. 7.* & alij.

QVÆSTIO VII.

An Adultus personaliter interdictus, possit licitè hoc Sacramentum Confirmationis recipere?

Respondeo dicendum; posse, si interdictus sit solo Interdicto generali inculpabiliter cõtracto; secus, si sua culpa sit generaliter interdictus, aut specialiter: quia tunc non potest, vt constat ex *cap. Episcoporum, de Priviligijs in 6.* Sic Suarez, Filliuc. Alterius, Bonacina, & Cornejo, & Palao *loc. cit.* An autem possit validè saltem; dicendum est posse. Quia sic, ex dictis suprâ *tract. de excommun. disp. 4. quest. 6.* & ex dicendis *infra quest. 17.* apertè constat.

QVÆSTIO VIII.

An Interdictum priuet Sacramento Pœnitentiæ?

Respondeo tanquam certum: non priuare. Ideòque tempore Interdicti, cuiusque, nunc dari potest hoc Sacramentum, non solum morientibus, quibus dumtaxat iure antiquo concedebatur *cap. Quod in te de pœnit. & remiss. cap. Non est vobis, de sponsal. & alibi;* sed etiam sanis, quoties libuerit. Quia sic est concessum, iure nouo, in *cap. Alma mater, de sent. excomm. in 6.* his verbis: *Concedimus, quod tempore Interdicti ab homine, vel à iure prolati, non tantum morientes, sed etiam viuentes, tam sani, quam infirmi, ad pœnitentiæ, qua præpter pronitatem, & facilitatem hominum ad peccandum, summe necessaria est, licitè admittantur.* Sic Bonifac. VIII. Et sic omnes. Legantur Nauarrus *cap. 27. num. 178.* Couarruias *in cap. Alma, p. 2. §. 3. num. 1.* Suarez *disp. 33. sect. 1. à n. 13.* Filliucius

Filliuc. tract. 18. cap. 2. q. 3. Henric. lib. 13. cap. 45. num. 1. Auila p. 5. disput. 4. sect. 1. dub. 3. Alterius disput. 4. cap. 3. Bonac. punct. 3. de Interd. §. 3. Palao disputat. 4. punct. 4. §. 1. num. 8. & alij.

QVÆSTIO IX.

An excommunicati omnes, possint, etiam extra articulum mortis, admitti ad Pœnitentiæ Sacramentum, tempore Interdicti?

NEgant posse admitti excommunicatum aliquem, tempore Interdicti, ad Pœnitentiæ Sacramentum, plures Authores, eo quod ipsemet Bonifac. VIII. in d. cap. *Alma*, omnes excommunicatos, à priuilegio à se dato, iis verbis, excludit: *Dum tamen excommunicati non fuerint, quos admitti, praterquam in mortis articulo, nolumus ad eandem.* Quibus verbis absolute, & absque vlla distinctione prohibet Pontifex, ne tempore Interdicti impendatur absolutio ab excommunicatione, & consequenter, ne possit tradi absolutio sacramentalis à peccatis. Ita Vgolin. tab. 5. quest. 7. §. 6. num. 1. Sayrus lib. 5. cap. 7. num. 9. Henriquez, Nauarrus, Couarruias, Auila, & Filliucius loc. cit. & est communis.

Sed certè æquè probabiliter respondeo: posse tempore Interdicti, admitti ad Sacramentum Pœnitentiæ omnes excommunicatos, præter illos, qui excommunicati sunt ob delictum, cuius gratia interdictum fuit latum, (quia hi ob maiorem culpam, digni sunt maiori pœna) vel aliàs excommunicatione reseruata innodati sunt. Quia non est verisimile (inquit Alterius) Sum. Pontificem voluisse prohibere simpliciter, ne vllus excommunicatus admitteretur, tempore Interdicti, ad Sacramentum Pœnitentiæ, si non dedit causam Interdicto, & est innocens ratione Interdicti, tunc enim absque culpa priuaretur beneficio huius Sacramenti, nisi excommunicatio sit reseruata, &c. Sic Alterius disp. 4. cap. 3. col. 3. Suar. disp. 33. sect. 1. n. 16. Ægidius disp. 17. dub. 1. num. 40. Benzoni de iustitia Pontificij Interdicti, c. 7. Laymann de Interd. cap. 7. Bauny tract. 8. quest. 14. de Interd. Hurtad. de Interd. difficult. 7. num. 27. Palao loc. cit. num. 8. Cornejo in 3. part. tract. 5. de Interd. §. 1. dub. 3. Qui ad fundamentum contrariorum, respondet, limitationem illam Pontificis, intelligendam esse, vel de excommunicatis dumtaxat ob delictum, propter quod Interdictum latum est; vel de excommunicatis excommunicatione reseruata Superiori; quod colligi potest, ex eo quod addit; hos admittendos non esse, præterquam in articulo mortis: vel denique de absolute solempni, & in foro exteriori, eo quod hæc fiat cum cæremonijs quibusdam, quæ inter diuina Officia computantur cap. *A nobis 2. de sentent. excom.* Sic ille, & antea Suarez, & Alterius, Syluest. Angel. & Armilla apud ipsum.

QVÆSTIO X.

An tempore Interdicti localis generalis, possit Pœnitentiæ Sacramentum ministrari in loco Interdicto?

Respondeo tanquam certum: posse. Quia cum tunc tota Ciuitas sit interdicta, esset opus extra Ciuitatem proficisci ad locum distantem pro conferendo hoc Sacramento, quod est valde inconueniens. Sic omnes. Suarez disputat. 33. sect. 1. num. 18. qui id probat ex cap. *Alma*. Alterius disput. 4. cap. 3. dub. 1. vers. *Sed dubitari.* Luyfius lib. 6. de Censuris, disputat. 48. dub. 1. in fine, & alij.

R. P. Leand. de Censuris.

QVÆSTIO XI.

An etiam in Ecclesia specialiter interdicta, possit Sacramentum Pœnitentiæ ministrari?

NEgant, & probabiliter, Authores citati in simili loquendo de Baptismo quest. 2. Quia tunc commodè potest extra Ecclesiam interdictam in alio loco non interdicto, huiusmodi Sacramentum dari.

Sed probabilius respondeo: posse. Quia non est textus, qui oppositum dicat. Nec sufficit antiqua prohibitio generalis; quia in cap. *Alma*, videtur limitata etiam circa Interdictum particulare loci; quæ limitatio nulla fuisset, nisi liceret etiam in tali loco sic interdicto Pœnitentiæ Sacramentum ministrare; quia extra illum, antea etiam licebat. Sic Suarez, Luyfius, & Alterius loc. cit.

QVÆSTIO XII.

An Confessor possit, tempore Interdicti localis, valide, ac licitè, Sacramentum Pœnitentiæ administrare?

Respondeo tanquam certum; posse, dummodo tali Interdicto, siue generali, siue speciali, causam non dederit. Quia certum est, quod per Interdictum locale, siue sit generale, siue speciale, non arcentur à diuinis personæ, quæ non dederunt illi causam, nisi in ordine ad talem locum Interdictum: sed sic est, quod ex priuilegio cap. *Alma*, est permittum in loco interdicto, ministerium huius Sacramenti: ergo nihil obstat quominus Confessor, conferre valeat Pœnitentiæ Sacramentum, tempore localis Interdicti. Sic Suarez disput. 33. sect. 1. num. 19. Alterius disputat. 4. cap. 3. dub. 2. Luyfius lib. 6. disp. 48. dub. 1. in fine. Bonac. punct. 3. §. 3. num. 2. Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. num. 8. & alij.

QVÆSTIO XIII.

An Confessor personaliter interdictus, per Interdictum generale personale, possit etiam licitè Sacramentum Pœnitentiæ ministrare?

NEgant aliqui, & probabiliter, vt innuit Suarez loc. cit. Sed cum ipso

Probabilius, & multò respondeo: posse, etiam licitè, hoc Sacramentum ministrare, si talis Confessor sit Innocens, nec culpabiliter tale Interdictum contraxerit; secus aliàs. Ratio est, quia persona hoc modo interdicta licitè potest ministrare Sacramentum Confirmationis: ergo multò magis, cum militet maior ratio, Sacramentum Pœnitentiæ. Sic Suarez, & Alterius loco citato. Cornejo in 3. part. tractatu 5. disputat. 2. §. 1. dubio 3. questione 3. Bonacina, & Palao loco citato.

QVÆSTIO XIV.

An rursus, Confessor specialiter & culpabiliter interdictus, possit licitè ministrare, adhuc extra casum necessitatis, hoc Sacramentum Pœnitentiæ?

Respondeo tanquam certum: non posse licitè, extra casum necessitatis proximi. Quia prædictus Confessor, eo ipso quod sit specialiter, vel directè interdictus, vel indirectè, quia causam dedit Interdicto generali, priuatus manet actiuo ministerio huius Sacramenti, vt constat ex dictis de Baptismo, supra q. 4.

Sic Suarez, Alterius, Cornejo, Luylius, Bonacina, & Palao locis citatis.

QVÆSTIO XV.

An, si non licitè, validè saltè, ministret hoc Sacramentum Pœnitentiæ Confessor specialiter, & culpabiliter interdictus?

NEgat adhuc Faber in 4. dist. 15. quest. 1. disputat. 5. cap. 1. num. 23. Cuius fundamentum est, quod personaliter & culpabiliter interdictus, æquiparatur excommunicato; at sic est, quod excommunicatus nominatim manet priuatus potestate iurisdictionis: ergo & specialiter, aut nominatim interdictus; ergo sicut ab illo, ita ab isto collata absolutio Sacramentalis erit inualida, ac nulla.

Sed probabilius respondeo: validè, quamuis non licitè, posse hoc Sacramentum ministrare. Quia probabilius est, quod Interdictum, quamuis prohibeat vsum, non tollat iurisdictionem; & ideo validum sit hoc Sacramentum ministratum à Confessore specialiter interdicto. Sic Cornejo in 3. p. tract. 5. disput. 2. de Interdict. §. 1. dub. 3. q. 4. quem citat, & sequitur Diana p. 5. tract. 10. resol. 62. Quibus ego addo Alterium disp. 4. de Interd. cap. 3. in fine. Bonacinam punct. 3. §. 3. num. 2. vers. Ego verò. Suarium etiam disput. 33. sect. 1. num. 20. iuncta disp. 40. sect. 2. num. 12. vers. Quindò dicendum est, & Filliucium tract. 18. cap. 2. q. 3. n. 38. & Castrum Palao disput. 4. punct. 4. §. 1. num. 8.

Ad fundamentum Philippi Fabri respondet Cornejo, quod personaliter interdictus, solum æquiparetur excommunicato precisè, quantum ad hoc quod est, esse vtrique prohibitum vsum actiuum huius Sacramenti; atque ita vterque peccabit illud ministrando; non tamen quantum ad ablationem iurisdictionis, & inualiditatem Sacramenti, cum hoc non reperiatur in iure expressum de Interdicto, sicut de excommunicatione. Legantur dicta à nobis 1. parte tractatu 5. disputat. 5. quest. 78.

QVÆSTIO XVI.

An Pœnitentiæ Sacramentum, collatum pœnitenti personaliter interdicto, per generale Interdictum, sine propria culpa contracto, sit validum?

Respondeo tanquam certum: esse validum, & licitum. Quia concessio facta in cap. Alma, facta est, non solum pro tempore Interdicti localis, sed etiam pro Interdicti generalis personalis, vt constat ex dictis q. 8. & sic sentiunt omnes Doctores præcipuè ibi adducti, & Cornejo dub. 3. cit. quest. 2.

QVÆSTIO XVII.

An etiam sit validum hoc Sacramentum, collatum pœnitenti interdicto, per Interdictum particulare, & speciale, sua culpa contracto?

NEgant quamplures Doctores absolutè, eo quod huiusmodi interdictus æquiparatur excommunicato, quantum ad Sacramentorum receptionem, cap. Episcoporum, de priuileg. in 6. at hic non potest validè recipere Sacramentum Pœnitentiæ: ergo nec ille. Ita Cornejo loc. cit. & alij supra tract. de excommunicat. disput. 4. quest. 9. adducti.

Sed iuxta ibi dicta respondeo: dicendum; esse validum, casu solum, quod pœnitens bona fide, aut necessitate, aut naturali obliuione, aut inuincibili igno-

rantia Interdicti, processit, & absolutus fuit à peccatis, antequam ab Interdicto; secus aliàs. Constat vtraque pars huius responsionis ex dictis de receptione Sacramenti Pœnitentiæ ab excommunicato disputat. 4. cit. quest. 9. 10. & 11. Legantur ibi dicta, & Authores citati.

QVÆSTIO XVIII.

An Interdictum priuet Sacramento Eucharistiæ?

Respondeo tanquam certum: affirmatiuè. Quia vsus huius Sacramenti pro fanis, sæcularibus ad minus, non est iure exceptus, vt omnes farentur Authores, præcipuè mox citandi.

QVÆSTIO XIX.

An tempore Interdicti localis, siue generalis, siue specialis, possit ministrari Eucharistiæ existentibus in probabili periculo mortis?

Respondeo tanquam certum: posse. Quia sic habetur in cap. Quod in te, de pœnit. & remiss. per hæc verba: In illo verbo, per quod pœnitentiæ morientibus non negamus, viaticum etiam, quod verè pœnitentibus exhibetur, intelligi volumus, vt nec ipsum decedentibus denegetur. Sic Pontifex Innocentius I I I. Idemque habetur in cap. Permittimus, de sentent. excomm. & in cap. Alma, & ratio decisionis est; quia Eucharistiæ Sacramentum, est sumendum de iure diuino in articulo mortis. Sic omnes. Legantur Nauarr. cap. 27. n. 178. Couarr. in cap. Alma, part. 2. §. 3. n. 2. Suarez disput. 33. sect. 1. à n. 21. Henriquez lib. 13. cap. 45. n. 2. Alterius disp. 4. cap. 4. in princ. Bonac. punct. 3. de Interd. §. 2. n. 1. & alij penes ipsum. Qui omnes, ex textibus citatis inferunt, non posse Eucharistiæ dari tempore Interdicti, leui, & modica infirmitate laborantibus.

QVÆSTIO XX.

An tempore Interdicti, possit ministrari Eucharistiæ damnatis ad mortem, præcipuè, si sani sint?

Respondeo tanquam certum: posse. Quia huiusmodi verè sunt morientes, & in articulo mortis constituti: sed sic est, quod ius clarè concedit hoc Sacramentum morientibus absque vlla distinctione, vt constat ex verbis citatis ex textu in cap. Quod in te, cit. cap. Non est vobis, de sponsalib. ergo. Sic Couarr. Suarez, Henriquez, Alterius, Bonacina loco citato. Auila part. 5. disputat. 4. sect. 1. dub. 5. post conclus. 2. Cornejo in 3. part. tract. 5. disput. 2. §. 1. dub. 4. Filliuc. tractatu 18. cap. 2. quest. 4. Palao disputatione 4. punct. 4. §. 1. num. 9. & omnes.

QVÆSTIO XXI.

An Eucharistiæ conferri possit, tempore Interdicti, mulieribus prægnantibus, quando partui sunt propinquæ?

NEgant Anchar. in cap. Alma mater, num. 9. vers. Sed quaritur. Ioann. Andr. & Cardin. in cap. cit. Quod in te, censentes, non posse his Sacramentum istud dari, cum non sint mulieres prægnantes, in articulo mortis constitutæ; quamuis periculum mortis propter partum sint subituræ.

Alij verò sub distinctione respondent; posse quidem conferri, quoties periculum mortis, inspecta fœminæ

ſceminæ prægnantis qualitate, timeri poteſt, aliàs, non: Et ita, inquit, omnino dari debet prægnanti, dum prima vice paritura eſt; vel illi, quæ aliàs experta eſt partus difficiles; imò quando ex alio capite res eſt dubia an talis mulier poſſit in partu deficere. Quia cum in his caſibus ſit prædicta mulier in probabili periculo mortis conſtituta, gaudet priuilegio iuris. Sic ſentiunt Couarr. in cap. Alma, p. 2. §. 3. n. 2. Henriquez lib. 13. cap. 45. num. 2. Abbas, Angel. Sylueſt. Tabiena, & D. Anton. quos citat, & ſequitur Alterius diſp. 4. cap. 4. dub. 3. Auila p. 5. diſp. 4. ſect. 1. dub. 5. poſt concl. 2. Filliucius tract. 18. cap. 2. q. 4. n. 40. Bonac. punct. 3. de Interd. §. 2. n. 4. Cornejo diſp. 2. cit. §. 1. dub. 4. Palao loc. cit. n. 9. & alij.

Sed ego, adhuc probabilius, abſolutè, & ſine limitatione reſpondeo: Poſſe conferri, Interdicti tempore, ſacram Euchariftiam omnibus mulieribus prægnantibus, etiam robuſtis corpore, & quæ aliàs non difficiles, ſed faciles partus expertæ ſunt. Quia mihi probabilius eſt, quod omnes prægnantes, dum ſunt propinqua partui, verè ſunt in articulo mortis, vt cum Sylueſtro, & Petro Hurtado, docuimus 1. p. tract. 5. diſp. 3. q. 10. ergo omnes gaudent priuilegio iuris. Confirmatur hæc noſtra ſententia ex Abbate in cap. Paſtoralis, §. Præterea. 7. 3. de offic. ordin. vbi, ex mente Hoſtienſ. ait, (loquens de abſolutione ab excommunicatione) experientia compertum eſſe, ſceminas robuſtas, & validas corpore, ſolere in partu deficere, & idè poſſe abſolui ab excommunicatione. Sic ille. Nunc ego: Ergo propter eandem rationem, poterit omnibus prægnantibus, etiam robuſtis, miniſtrari tempore Interdicti Euchariftia.

QVÆSTIO XXII.

An etiam poſſit dari Euchariftia, tempore Interdicti, inchoanti periculoſam nauigationem; aut intranti bellum, aut exiſtenti in alio periculo mortis?

Reſpondeo tanquam certum: Poſſe. Quia licet Euchariftia, ait Henriquez, miniſtrari non poſſit iure antiquo aut nouo, niſi tanquam viaticum infirmis in articulo mortis; at benigna interpretatione extenditur ad omnes, qui ſunt etiam in probabili periculo mortis, etiam violentæ; vt ſi Reus ſanus damnatus eſt ad mortem per ſententiam appellatione, aut alio iuris remedio, non ſuſpenſam: & prægnanti, quæ tempore partus timet periculum: & inchoantibus longam periculoſi maris nauigationem, aut intraturis prælium; aut quando ciues ſunt ab hoſtibus validus obſeſſi. Sic Henriquez lib. 3. cap. 45. n. 2. Auila etiam, Palao, Filliuc. Bonac. & alij loc. cit. & omnes.

An autem tempore Interdicti, poſſit miniſtrari Euchariftia Clericis, ſanis volentibus eam ſumere more laicorum? Conſtat ex dictis diſp. 4. q. 34. Sicuti ex ibidem dictis conſtat, poſſe eam ſumere Sacerdotem celebrando Miſſam; ſubmiſſa voce, & aliis conditionibus assignatis à Bonifacio VIII. in cap. Alma. Necnon, & Religioſos, & Sanctimoniales in Eccleſiis propriis.

QVÆSTIO XXIII.

An omni Sacerdoti non interdicto ſit licitum, miniſtrare Euchariftiam, vt viaticum, conſtitutis in articulo, ſeu periculo mortis?

Reſpondeo tanquam certum: Licitum eſſe, ſi aliàs habeat ius miniſtrandi hoc Sacramentum. Quia aliàs nulla eſſet conceſſio tribuendi viaticum in articulo mortis, ſi talis Sacerdos non poſſet illud miniſtrare. Sic omnes qui idem docent loquendo de Sacerdotibus interdictis, per Interdictum generale perſo-

nale, dummodo cauſam tali Interdicto non dederint. Legantur Suarez diſp. 33. ſect. 1. n. 24. Alterius, omnino ex illo non citato, diſp. 4. cap. 4. dub. 5. Bonac. punct. 3. §. 2. n. 9. & alij.

QVÆSTIO XXIV.

An etiam Sacerdoti perſonaliter, & ſpecialiter interdicto, directè, vel indirectè, ſit licita adminiſtratio huius Sacramenti exiſtentibus in articulo mortis?

Reſpondeo tanquam certum: Non eſſe licitam per ſe loquendo: Quia effectus præcipuus Interdicti eſt priuare actiua adminiſtratione Sacramentorū. Vnde ſi tali Sacerdoti ſolum poteſt per accidens eſſe licitam talem adminiſtrationem, nempe, quando nullus alius Sacerdos ad eſſet niſi ipſe Interdictus; nam tunc deberet ſuccurrere exiſtenti in articulo mortis miniſtrando viaticum, ſicut poſſet excommunicatus. Sic Suarez, Alterius, & Bonac. locis cit.

QVÆSTIO XXV.

An Parochus ſpecialiter interdictus, poſſit licitè miniſtrare viaticum infirmo; caſu, quo extarent alij ſimplices Sacerdotes, qui ex Parochi commiſſione poſſent id efficiere?

Reſpondeo tanquam certum: Non poſſe. Quia tunc Parochus abſolutam habet prohibitionem; & alioqui non vrget neceſſitas, cum ſint alij, qui id præſtare valeant. Debet ergo tunc Parochus concedere ſimplici Sacerdoti facultatem miniſtrandi hoc Sacramentum, vt bene Suarez, Alterius, & Bonac. loc. cit. docent. Et Ægidius diſp. 17. dub. 2. n. 45.

An ſaltem caſu, quo ſolum extaret Diaconus, tunc poſſet Parochus ſpecialiter interdictus licitè hoc Sacramentum infirmis conferre; aut deberet etiam concedere facultatem Diacono, vt id exequeretur, diſſidium eſt inter Doctores. Suarez, & Alterius ſentiunt, tunc nec poſſe Parochum committere hoc miniſterium Diacono, ſed debere per ſe ipſum hoc Sacramentum miniſtrare. Sed mihi probabile videtur: Poſſe etiam tunc. Quia eadem militat ratio. Quia tunc ipſe Parochus etiam habet prohibitionem licitè adminiſtrandi hoc Sacramentum, & alioqui cum ſit Diaconus non interdictus, qui ex commiſſione ipſuſinet Parochi licitè poſſit adminiſtrare Euchariftiam (vt diximus 2. p. tract. 7. de Euchar. diſp. 4. q. 7. & 8.) ceſſat neceſſitas, vt ipſe Parochus debeat, aut poſſit ſe ingerere huic miniſterio.

QVÆSTIO XXVI.

An tempore Interdicti, quando Euchariftia deferretur ad infirmos, licitum ſit, illam deferre, cum ſolemnitate conſuetæ?

Reſpondeo tanquam certum: Eſſe licitum, imò & debitum, adminiſtrare illam cum ſolemnitate conſuetæ, nempe, comitantibus fidelibus, cum luminibus, cum ſono campanellæ, cum recitatione Pſalmorum, cum veſtibus ſacris conſuetis, & cum aliis cæremoniis ſolitæ. Sic omnes. Præcipuè Nauarr. cap. 27. n. 179. Couarr. in cap. Alma, 2. p. §. 2. verſu, Tametsi Euchariftia. Henriquez lib. 13. cap. 45. n. 2. Suarez diſp. 33. ſect. 1. n. 27. & 28. Alterius diſp. 4. cap. 4. dub. 6. Auila p. 5. diſp. 4. ſect. 1. dub. 5. concl. 4. Bonac. punct. 3. §. 2. n. 1. & alij. Qui omnes addunt, non poſſe Sacerdotem recitare horas Canonicas, ſaltem alta, & intelligibili voce, ad ſatisfaciendum ſuæ obligationi, quia id prohibet

cap. *Alma*, benè tamen (vt diximus) poterit dicere aliquos Psalmos, & Hymnos ad modum diuinæ laudis. Et in reditu ab infirmo ad Ecclesiam poterit Eucharistiam ostendere populo; & concedere illi solitas indulgentias. Quod totum docet etiam Palao *disp. 4. punct. 4. §. 1. num. 10.* Sayrus, Ægidius, & Layman penes ipsum.

Q V Æ S T I O XXVII.

An Sacramentum Ordinis ministrari possit, tempore Interdicti personalis, aut localis?

Respondeo tanquam certum: Personas interdictas, nec posse recipere, in loco interdicto, nec ministrare Sacramentum huiusmodi. Quia Interdictum verè priuat vsu quocumque Sacramentorum, nisi fiat de aliquo Sacramento specialis exceptio in iure: at hæc non est facta de sacramento Ordinis; vt clarè constat ex cap. *Responsio, de sent. excomm.* & cap. *Non est vobis, de sponsal.* Vbi solum permittuntur Sacramentum Baptismi, Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, vt supra est habitum: ergo. Sic omnes. Legantur Suarez *disp. 73. sect. 1. num. 44.* Nauarrus *cap. 27. num. 179.* Couarr. *in cap. Alma, 2. p. §. 3. num. 4.* Henriquez *lib. 13. cap. 45. n. 8.* Alterius *disp. 4. cap. 6.* Auila *p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 8. concl. 1.* Bonacina *punct. 3. §. 3. num. 3.* Palao *disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 21.* & alij.

Q V Æ S T I O XXVIII.

An tempore Interdicti, liceat ministrare hoc Ordinis Sacramentum, in illis quatuor festiuitatibus, in quibus ex indulto cap. Alma, permittitur celebratio solemnis diuinorum officiorum?

Respondeo tanquam certum: Non licere. Quia, vt nuper est habitum, iure antiquo est prohibita ministratio Sacramenti Ordinis, tempore Interdicti; at sic est, quod iure nouo cap. *Alma*, confirmatur prohibitio iuris antiqui omnium Sacramentorum, exceptis Baptismi, & Pœnitentiæ, &c. ergo Sacramentum Ordinis, sicut olim non concedebatur tempore Interdicti, ita nec modo. Sic Nauarr. Alterius *loc. cit.* & alij penes ipsum. Couarr. etiam, & Auila *loc. cit.* Cornejo *disp. 2. de Interdict. §. 1. dub. 6.* Qui addunt, nec licere ministrari hoc Sacramentum tempore Interdicti, adhuc ianuis clausis, & interdictis, & excommunicatis exclusis. Nam per cap. *Alma*, solum permittuntur officia diuina cum moderatione ibi assignata: non verò Sacramenta alia, præter dicta.

Q V Æ S T I O XXIX.

An tempore generalis Interdicti, possint Clerici initiati prima Tonsura, aut alio inferiori Ordine, ad Ordines superiores promoueri?

Affirmant Innocent. in cap. *Non est vobis, de sponsal.* eo quod isti iam sunt Clerici: ergo promoueri possunt ad vteriores Ordines.

Sed tanquam verum, respondeo: Non posse. Quia laicis non potest tempore Interdicti Sacramentum Ordinis conferri: ergo neque Clericis. Patet consequentia: quia quoad hoc nulla est differentia, nec exceptio inter Ecclesiasticos & laicos. Sic Panormit. Paludan. Couarr. & omnes Summistæ, apud Suarez *disp. 33. sect. 1. num. 45.* Alterius *disp. 4. cap. 6. col. 2. dub. 2.* & alij.

Q V Æ S T I O XXX.

An qui non sunt personaliter interdicti, possint, in loco non interdicto, Ordines recipere?

Respondeo tanquam certum: Posse. Quia Interdictum loci non afficit personas, nisi in ordine ad illum locum. Sic desumitur ex cap. *Si sententia, de sent. excomm.* in 6. vbi Bonif. VIII. decernit, quod interdicta ciuitate propter delictum Domini, aut Reçtoris, Ciues, qui culpabiles non fuerunt, possint extra ciuitatem licite interesse diuinis: & eadem est ratio de vsu Sacramentorum. Sic Alterius *loc. cit. dub. 3.* Suarez *n. 45.* Bonac. *punct. 3. §. 3. n. 3. vers. Dixi in propositione, & vers. Secundo,* Palao *§. 1. cit. n. 21.* & alij.

Q V Æ S T I O XXXI.

An in loco interdicto, possint ordinari persona personaliter non interdicta, ab ipso Episcopo, qui talem locum interdixit?

Respondeo non posse: nisi aliàs Episcopus Interdictum tollat, vel suspendat ad istum actum. Ratio est, quia Interdictum locale habet suos effectus ex iure communi, in quo Episcopus non potest dispensare. Vnde fit, quod si Episcopus non seruet suum Interdictum, & ordines tradat, irregularis fiat. Sic Couarr. *in cap. Alma, p. 2. §. 3. n. 4. vers. Sextò inde constat.* Henriquez *lib. 13. cap. 45. num. 4.* Alterius *disp. 4. cap. 6. dub. 3. vers. Alia etiam difficultas.* Auila *part. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 8. vers. Secundo notandum,* & alij.

Q V Æ S T I O XXXII.

An saltem imminente necessitate ordinandi Ministros Ecclesiasticos, esset licitum conferre ordines in loco interdicto, si non esset alius locus non interdictus, in quo possent ordines conferri?

Negat Couarr. *in cap. Alma, p. 2. §. 3. n. 4.* his verbis: Quintò infertur, nequaquam esse Ordines celebrandos tempore Interdicti, etiam si immineat necessitas ordinandi Presbyteros, Diaconos, aut Subdiaconos, aliòsve Ministros, quemadmodum visum est Syluestro *verb. Interdictum §. 9. 7.* contra Panormit. in cap. *Non est vobis*, quo in loco, vlt. col. censet, posse Ordinis Sacramentum, tempore Interdicti, ministrari, si immineat necessitas ordinandi Ministros diuinorum officiorum, & Sacramentorum. Etenim nullibi in iure cautum est, quod hæc sit vera, ac propria necessitas compellens ad Interdicti violationem, & idèd Panormit. opinio non est admodum tuta, licet eam sequatur Gonzalus à Villadiego *in tract. de irregul. cap. de Interd.* etiam si videam posse multis rationibus, & authoritatibus eandem comprobari. Hæc Couarruias, vt videas quàm malè citetur à Cornejo pro opposita parte. Sic etiam Armilla *Interdictum, n. 14.* & Vgolin. *tab. 5. cap. 7. §. 2. num. 2.*

Sed probabilius respondeo. In præassignato casu, (qui vix dari potest) licitum esse Ordines in loco interdicto conferre. Quia (ait Panormitanus) cum aliquid conceditur, eo ipso censetur concedi omne illud, sine quo id non potest poni in esse, aliàs illa concessio esset inutilis: sed ius concedit tempore Interdicti officia diuina, & aliqua Sacramenta: ergo consequenter censetur etiam concedere ordinationem Ministrorum, qui ad hoc fuerint necessarii. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 45. n. 4. in textu, & in marg. lit. P.* & alij penes ipsum. Auila *p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 8. concl. 2.* Bonacina *punct. 3. §. 3. n. 3.* Cornejo *disp. 2. de Interd. §. 1. dub. 6.* & Alterius *loc. cit. dub. 4.* quia quamuis id non definit clare,

rè, est absque dubio ob defectum impressionis. Vivaldus de Interd. n. 211. dicens, hanc nostram sententiã esse omnino veram. Sayrus lib. 5. cap. 7. n. 38. Layman lib. 1. tract. 5. p. 4. cap. 2. n. 1. Villadiego tract. de irregul. cap. 5. de Interd. n. 2. & Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 23.

QVÆSTIO XXXIII.

An Matrimonium contractum tempore Interdicti, aut in loco interdicto, sit validum?

Respondeo tanquam certum: Esse validum. Quia nullum ius illud irritat. Sic Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 8. num. 4. & Basilius lib. 6. cap. 9. n. 2. dicentes id apud omnes esse certissimum. Legite me ipsum 2. p. tract. 9. disp. 23. §. 2. q. 2.

QVÆSTIO XXXIV.

An non solum validè, sed etiam licitè, possit Matrimonium celebrari, tempore Interdicti, aut in loco interdicto?

Affirmarunt Syluest. Armilla, Nauarr. Palud. Henriquez, Petrus de Ledesma, Vega, & Sà, & alij vsque ad 33. Doctores, quos affert & sequitur Sanchez disp. 8. cit. n. 2. Quibus adhuc addi possunt Hurtad. Layman, & Villalob. quos citat, & sequitur Diana part. 5. tract. 10. resol. 81. & Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 24.

Sed æquè probabiliter respondeo. Non posse licitè, vt benè probauimus 2. p. loc. cit. q. 3. sic, vt ibidem, Vgolinus de Censur. tab. 5. cap. 7. §. 3. num. 1. & cap. 10. §. 1. n. 1. Sayrus lib. 5. cap. 7. num. 43. & Basilius lib. 6. cap. 9. n. 3. Quibus nunc addo, Suarium disp. 33. sect. 1. n. 51. Luyfium lib. 6. disp. 48. dub. 3. Portellium in dub. regul. verb. Interd. n. 19. Fabrum de Censur. in 4. dist. 25. q. 1. disp. 5. c. 2. n. 32. Petrum Cornejo de Interd. disp. 2. §. 1. dub. 7. Præpositum in 3. p. q. 4. de Interd. dub. 3. n. 23. Filliucium q. 8. cit. n. 48. Reginaldum lib. 3. tract. 3. n. 28. & Bonacinam loc. cit. n. 8. & alios, quï benè addunt nostram sententiam intelligi, vbi non est contrarium receptum per consuetudinem: quia in hoc casu licitum etiam erit contrahere matrimonium, tempore Interdicti.

QVÆSTIO XXXV.

An Sacramentum Extremæ Vnctionis, possit, tempore Interdicti, ministrari non habenti priuilegium, seu Bullam Cruciatam?

Affirmauit ex Sayro, Lublinus verb. Extrema Vnctio, num. 12.

Sed tanquam certum respondeo: Non posse. Quia id expresse prohibetur in cap. Quod in te, de pœnit. & remiss. Et idè sic tenent Nauarr. cap. 27. n. 171. & 179. Henriquez, Ludou. de S. Ioanne, & Torreblanca, quos in hac parte sequuti sumus 1. part. tract. 4. disp. 3. q. 17. Quibus addi possunt Suarez disp. 33. sect. 1. n. 38. Auila p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 7. Filliuc. tract. 18. cap. 2. q. 7. Cornejo disp. 2. de Interd. §. 1. dub. 5. Hurtad. diff. 8. in fine. Bonac. punct. 3. §. 3. n. 4. Qui benè citat Sayrum pro hac parte lib. 5. cap. 7. num. 29. Alterius disp. 4. cap. 5. Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 16. & omnes.

QVÆSTIO XXXVI.

An moribundus, qui Eucharistia, aut Pœnitentiæ Sacramentum non potest recipere; possit inungi Vnctionis Extremæ Sacramento, tempore Interdicti?

Negant posse, nisi aliàs priuilegium habeat, Petr. Ledesma tom. 1. cap. ult. de Extrema Vnct. concl. 4.

& Ludou. de S. Ioanne in sum. q. unica, de Extrema Vnctione, art. 7. diff. 1. Quamuis in parua sua summa in oppositum inclinet. Henriquez etiam lib. 3. c. 10. n. 3. in fin.

Sed probabilius respondeo: Posse inungi in proposito casu, etiam si priuilegio, aut Bulla Cruciatæ careat. Quia hic casus in singulari, nullo iure est prohibitus. Nam cum iura prohibent dari Extremam Vnctionem Interdicti tempore, agunt de casu ordinatio in quo moribundus aliud Sacramentum recipit. Sic Palud. Zambrana, Torreblanca, Villalobos, & Diana 1. p. tract. 4. resol. 171. Quos pro hac eadem sententia adduximus 1. p. tract. 4. disp. 3. q. 18. His adiungo Stephanum Bauny ita dicentem: Si tamen eo tempore (videlicet, Interdicti) ob morbum, vel similem aliquam causam, Sacramenta alia ab iis non possent recipi, tum enim uerò Extremæ Vnctionis negandum illis non foret, eo quod non sit probabile, Ecclesiam priuare tum velle aliquem, necessario ad salutem remedio, cuiusmodi est Extrema Vnctio in casu, quo non contritio, sed sola attritio eius animum occupat. Sic ille. q. 15. col. 2. pag. 411. Castrus Palao disp. 4. punct. 4. §. 1. n. 20. & penes ipsum Capeauilla, & Laymannus.

QVÆSTIO XXXVII.

An saltem Clericis, & Religiosis possit dari Extrema Vnctio, tempore Interdicti?

Affirmauit Palud. in 4. dist. 18. q. 8. n. 28. Eo quod in cap. Quod in te, cit. conceditur his Ecclesiasticis personis, Ecclesiastica sepultura, tempore Interdicti: ergo sub illa comprehenditur Vnctio, quæ est veluti præparatio ad illam.

Sed, vt certum, respondeo: Non posse dari Clericis; imò nec Religiosis, vi iuris communis; quamuis benè ex vi priuilegiorum, quæ habent Religiones. Ratio desumitur ex eodem cap. Quod in te. Nam cum ex duobus ibi propositis, generalitèrque vetitis, vnum concedat Pontifex, nempe, sepulturam, & de altero, nempe de Vnctione, taceat, illud planè negare voluit, vt in simili arguit D. Greg. Hom. 18. in Euang. Et meritò quidem, ex hoc refellitur argumentum Paludani. Præcipuèque, ex eo, quod cum minor sit utilitas Ecclesiasticæ sepulturæ, quàm Extremæ Vnctionis Sacramenti; non rectè ex permissione minoris, infert maius. Sic Suarez disp. 33. sect. 1. num. 41. Alterius disp. 4. cap. 5. col. 12. Henriquez lib. 13. cap. 45. n. 4. ita dicens. Sacramentum Extremæ Vnctionis, cum non cadat sub præcepto, conferri non potest, etiam Clericis Presbyteris: sed Religiosi habent priuilegium id recipiendi, vt communionem. Sic ille. Et penes ipsum, lit. H. Nauarr. Ioan. Andr. Anton. Angel. Abbas, Calder. & alij. Palao etiam loc. cit. n. 17. & 19. Bonacina disp. 5. punct. 3. §. 3. n. 4. & omnes.

QVÆSTIO XXXVIII.

An saltem possit tempore Interdicti, ministrari Vnctio, in quatuor illis anni festiuitatibus, in cap. Alma, exceptis?

Affirmauit Syluester Interdictum 5. §. 3. vers. Potest autem. secutus Federicum de Senis const. 3. Cuius sententiam esse probabilem expresse dicit Machado in summ. tom. 1. lib. 1. p. 3. tract. 13. docum. 4. n. 9. Et innuit Gemin. in cap. Alma. n. 8. vers. Et ista videtur verior.

Sed tanquam certum, respondeo: Non posse. Quia in cap. Alma, non tractatur de Extrema Vnctione, sed de diuinis Officiis, quod quid diuersum est: ergo nequit illa ministrari in dictis diebus: aliàs idem esset dicendum de omnibus Sacramentis, quamuis de illis nulla fiat mentio, quod esse falsum, constat ex dictis

q. 28. Et idè sic tenent Couarr. *in cap. Alma*, p. 2. §. 5. n. 6. *vers. Decimò*. Franc. & Calder. *in eod. cap.* quos citat, & sequitur Alterius *de Interd. disp. 4. cap. 5. in fine*, Suarez *disp. 33. sect. 1. n. 43. in fine*. Filiucius *loc. cit. n. 48*. Vgolinus, & Sayrus, quos affert, & sequitur Bonac. *punct. 3. de Interd. §. 3. n. 7*. Villalobos *tom. 1. tract. 19. diff. 3. n. 13*. Cornejo *de Interd. disp. 2. §. 1. dub. 5*. Palao §. 1. *cit. n. 18*. dicens, oppositum nullatenus esse sustinendum: & omnes communiter.

QVÆSTIO XXXIX.

An Interdictus personaliter, possit recipere Extremam Vnctionem, in loco non interdicto?

Respondeo tanquam certum: Non posse. Quia Interdictum personale, siue generale, siue speciale, afficit personas, & idè in illis independentè à loco, suum producit effectum, qui, inter cæteros, vnus est priuatio Sacramenti Extremæ Vnctionis. Sic omnes. Suarez *loc. cit. Alterius dub. 1. in fine. Bonac. n. 5*.

QVÆSTIO XL.

An in loco interdicto possit ministrari Vnctio personis non interdictis?

Respondeo tanquam certum: Non posse. Quia in loco interdicto Sacramenta ministrari nequeunt, vt habetur *in cap. Responso, de sent. excomm.* (excipe casum expressum q. 36.) Sic Doctores cit. præcipuè Alterius. Qui benè addit, nil ob stare, quod extra locum interdictum, administraretur hoc Sacramentum personis personaliter non interdictis, aut innocentibus, qui non dederunt causam Interdicto, vt diximus *suprà de Ordine*, q. 30.

DISPVATIO VI.

De tertio effectu Interdicti, qui est, priuatio Ecclesiastica sepultura.

QVÆSTIO PRIMA.

An per generale Interdictum, prohibeatur directè, & specialiter, ne cadauera fidelium admittantur ad Ecclesiasticam sepulturam?

NEGANT aliqui Doctores, existimantes, non prohiberi corporibus fidelium defunctorum per generale Interdictum directè, & in specie, Ecclesiasticam sepulturam; sed hanc prohibitionem oriri, quasi indirectè, & accessoriè, vel ex prohibitionè diuinorum Officiorum, vel ex prohibitionè Sacramentorum. Ita sentiunt Calder. *tract. de Interd. part. 2. n. 15. vers. Quia non est verum*. D. Anton. 3. p. tit. 26. cap. 4. *ante medium, vers. Moueor ad dicendum*, & Tabiena *Interdictum §. n. 12. vers. Vndecimò*.

Sed, tanquam certum, respondeo dicendum, quod per generale Interdictum, non solum indirectè, sed directè etiam, & specialiter prohibeatur Ecclesiastica sepultura, sicut prohibetur celebratio diuinorum Officiorum, & administratio Sacramentorum. Quia id apertè constat ex cap. *Quod in te, de pœnit. & remiss. ibi: licet per generale Interdictum denegetur omnibus tam Vnctio, quam Ecclesiastica sepultura, &c.* Et ex cap. *Cum & plantare, §. Quod si*, & cap. *Vt priuilegia, de priuileg. Iunctis Gloss.* Sic tenet communis. Legantur inter

alios, Alterius *de Interd. disp. 6. cap. 1. col. 1.* & Suarez *disp. 35. sect. 1. in principio*.

QVÆSTIO II.

An per Interdictum generale locale prohibeatur, ne quis laicus Ecclesiasticam sepulturam in loco interdicto accipiat?

Respondeo tanquam certum: Prohiberi. Sic habetur in locis iuris nuper citatis. Et *in Clement. de sepultur. & cap. Episcoporum, de priuileg. in 6.* Qui id statuerunt ob maiorem rigorem Ecclesiasticæ Disciplinae. Sic ex iuribus cit. docent omnes DD. Legantur Suarez, & Alterius.

QVÆSTIO III.

An tempore Interdicti generalis localis, possint laici sepeliri in loco interdicto; dummodo non sit locus sacer?

Respondeo tanquam certum: Posse. Quia per Interdictum, non prohibetur omnis sepultura, sed tantum Ecclesiastica, quæ, vt aliàs diximus, est illa, quæ fit in loco sacro, hoc est, in Ecclesia, vel cœmeterio: ergo sepultura extra Ecclesiam, vel cœmeterium, erit permissa. Sic omnes. Legantur Nauarr. *cap. 27. n. 176*. Henriquez *lib. 13. cap. 44. n. 4*. Suarez *disp. 35. sect. 1. n. 3*. Alterius *disp. 6. cap. 1. col. 3*. Bonac. *punct. 5. num. 5. vers. Quintò*, & alij. Legantur pro hac quæstione dicta à nobis *disp. 8. de excomm. q. 5*.

QVÆSTIO IV.

An laici, qui tempore dicti Interdicti localis, sepulti sunt in campo, aut alio in loco non sacro; debeant, sublato Interdicto, exhumari, & in loco sacro sepeliri?

Respondeo tanquam certum: Debere. Quia sublato interdicto, cessat etiam illius effectus. Sic Nauarr. *cap. 27. n. 176*. Henriquez *lib. 13. cap. 44. n. 5*. vbi ait sic practicari. Sà *verb. Interdictum, n. 25*. Auila p. 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 2. vers. Præterea*, Bonac. *punct. 5. num. 8*. Alterius *disp. 6. cap. 1. col. 4*. & penes ipsum, Innocent. Hostiens. Calder. Abbas, Syluest. Tabiena, & alij. Palao *disp. 4. punct. 4. §. 3. n. 1.* & omnes.

QVÆSTIO V.

An laicus, qui dicti Interdicti tempore, fuit sepultus illicitè in Ecclesia, aut alio loco sacro interdicto, debeat, durante Interdicto, exhumari, vt sepeliatur in loco profano, & non sacro?

Negatiuam sententiam esse aliquorum Doctorum, affirmat Bonac. *loco cit.* Quibus adherere videtur Hurtad. *de Interd. diff. 9. n. 19*. vbi absolute ait; quod interdictus semel sepultus, quamuis illicitè, non est exhumandus.

Sed cum distinctione, respondeo dicendum, quod laicus, qui adhuc nec dedit causam culpabilem Interdicto, nec est interdictus, & nihilominus sepultus est illicitè in loco sacro interdicto, si id aduertatur, durante interdicto, debet exhumari, vt sepeliatur in loco non sacro: quia tempore Interdicti afficitur effectus Interdicti, qui est priuatio sepulturæ Ecclesiasticæ: ergo debet exhumari, vt ea careat; & in hoc benè Bonacina *loc. cit.* ex Sayro *cap. 8. n. 22*. Si verò id aduertatur postquam cessauit Interdictum, tunc non debet exhumari, sed potius permitti ibi manere: quia ad eum statum

statum res peruenit, à quo incipere potuit, cap. *Placet, de conuers. coniug. & l. Quia ad eum, ff. ad leg. Aquil.* Sic Syluest. Tabiena, Sotus, Nauarr. & Couarr. quos affert, & sequitur Henriquez lib. 13. c. 44. n. 4. Auila p. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 2. concl. 2. Alterius disp. 6. cap. 1. col. 4. & alij. Legantur dicta disp. 8. de excommuni. q. 7.

QVÆSTIO VI.

An tempore Interdicti localis, licitum sit, tradere sepulturam Ecclesiasticam in loco sacro interdicto, infantibus baptizatis?

Respondeo non esse licitum: Quia iura absolute, & simpliciter loquuntur prohibendo omnibus Ecclesiasticam sepulturam: & hic actus æquè locum habet in infantibus, ac in adultis. Nam cadauer quod sepelitur, merè passiuè se habet, nec ad hunc actum requiritur vsus rationis. Sic communiter. Suarez disp. 35. sect. 1. num. 1. Alterius disp. 6. cap. 1. col. 5. & penes ipsum, Nauarrus c. 27. n. 168. Couarr. in cap. *Alma*, p. 2. §. 4. n. 5. Henriquez lib. 13. cap. 42. n. 4. & cap. 44. n. 4. & alij citati à nobis supra disp. 1. q. 35. Legantur ibi dicta.

QVÆSTIO VII.

An Clerici possint, interdicti localis tempore sepeliri in loco sacro interdicto?

Respondeo tanquam certum: Possè sepeliri in loco sacro Interdicto, etiam specialiter; dummodo id fiat sine solemnitate, & sine sono campanarum. Quia sic habetur in cap. *Quod in te, de pœnit. & remiss.* ubi Pontifex duas requirit conditiones, vt Clerici tempore Interdicti sepeliri in loco sacro, & priuilegio hoc iuris gaudere queant. *Prima est*, quod non dederint causam Interdicto, aut sint personaliter Interdicti. *Secunda*, quod Interdictum seruauerint, licet autem, (ait Innocent. III.) *per generale Interdictum deregetur omnibus, tam Vnctio, quam Ecclesiastica sepultura: concedimus tamen ex gratia vt Clerici decedentes, qui tamen seruauerint Interdictum in cœmeterio Ecclesia, sine campanarum pulsatione, cessantibus solemnitatibus omnibus, cum silentio tumulentur.* Sic Pontifex. Et sic omnes. Legantur Nauarr. cap. 27. n. 176. Henriquez lib. 13. cap. 44. n. 4. Suarez disp. 35. sect. 1. & 3. Auila part. 5. disp. 4. sect. 3. dub. 2. concl. 3. Alterius disp. 6. c. 1. col. 5. dicto 3. Bonac. de Interd. punct. 5. n. 13. Hurtad. diff. 9. vers. *Excipiuntur*, & Palao disp. 5. punct. 4. §. 3. n. 2.

QVÆSTIO VIII.

An Interdicti localis tempore, non solum in cœmeterio, sed etiam in Ecclesia interdicta, liceat sepelire Clericos?

Negant aliqui Doctores, eo quod, vt vidimus, expressè textus dicat, quod in cœmeterio Ecclesiæ tumulentur: ergo non in Ecclesia. Ita videntur sentire Hurtad. diff. 9. & Luysius lib. 6. disp. 50. dub. 1.

Sed probabilius multo respondeo: Iam licere, etiam in Ecclesia, tempore Interdicti, sepelire Clericos. Tum quia in cap. *Quod in te*, nomine cœmeterij, intelligitur omnis locus sacer ad fidelium sepulturam destinatus. Pontifex autem vsus est nomine cœmeterij, quia olim fideles in cœmeterio sepeliebantur, intra Ecclesiam verò, tantum personæ insignes. Tum etiam, quia, vt ait Henriquez, ex cõsuetudine iam nunc intra Ecclesiam Clericos sepelire omnino licet. Sic ille, lib. 13. cap. 44. n. 4. Couarr. in cap. *Alma*, p. 2. §. 2. n. 7. vers. *Clericis etiam*, licet hic author non ita expressè id affirmet, vt alij faciunt. Auila p. 5. disp. 4. sect. 3. dub. 2. post 3. concl. Suarez

disp. 35. sect. 1. n. 5. vers. *Tandem additur.* Alterius disp. 6. cap. 1. col. 8. vers. *Tertio principaliter.* Filliuc. tract. 18. c. 4. quæst. 2. n. 94. (non 98. vt citatum inuenies apud Bonacinam) Bauny tr. de Interd. q. 16. dicto 3. Bonac. punct. 5. n. 13. Palao §. 3. cit. n. 3. & communis.

QVÆSTIO IX.

An Clerici aliarum Ecclesiarum non interdictarum, possint, ex vi dicti cap. Quod in te, sepeliri in Ecclesia interdicta specialiter?

Negant quidam Doctores; eo quod in tali casu, optimè possunt Clerici aliarum Ecclesiarum non interdictarum, sepeliri in illis: ergo non patitur ratio, quod hi sepeliantur in Ecclesia specialiter interdicta. Ita Panorm. in d. cap. *Quod in te.* Syluest. *In interdictione* 5. ad fin. Couarr. vers. cit. Henriquez n. 4. cit. Innocent. & Ioan. Andreas, apud Abbatem loc. cit. Tabiena *Interdictum* 5. num. 12. Suarez disp. 35. sect. 2. n. 4. vers. *Ex hac verò doctrina.*

Sed probabilius respondeo: Possè adhuc ex vi dicti cap. sepeliri in Ecclesia specialiter interdicta (licet, si commode posset, decentius esset quod sepelirentur in propria Ecclesia non interdicta.) Quia textus nullam ponit limitationem, aut restrictionem: ergo nec nos eam ponere debemus. Sic Auila p. 5. disp. 4. sect. 3. dub. 2. concl. 3. vers. *Secundò notandum.* Alterius disp. 6. cap. 4. dicto 3. Filliuc. tract. 18. cap. 4. q. 4. n. 98. ex Palud. dist. 18. q. 8. art. 2. concl. 10. Palao disp. 5. punct. 4. §. 3. n. 8. vers. *Si verò Clerici*, citans pro hac parte Sayrum lib. 5. cap. 8. n. 13. & Suarium n. 4. à nobis pro prima sententia citatus. Sed malè profectò. Legantur dicta à nobis supra disp. 5. q. 2. & 11.

QVÆSTIO X.

An tempore Interdicti, possint sepeliri Clerici cum Officio, & Missa defunctorum?

Affirmauit absolute D. Anton. 3. part. tit. 26. cap. 4. vers. *Clericis verò.* Quia existimauit, non solum ex vi cap. *Alma*, sed etiam ex vi cap. *Quod in te*, cit. id fuisse licitum.

Sed clarius respondeo dicendum quod, attento iure antiquo, dicti cap. *Quod in te*, nullo modo possunt sepeliri cum Officio, & Missa defunctorum, quia expressè ibi decernitur, vt sepeliantur cum silentio, sine pulsatione campanarum, & absque solemnitate. Benè tamen attento iure nouo cap. *Alma*. Quia ex dispositione huius capituli, omnes qui sepeliuntur intra Ecclesiam, in loco sacro, possunt sepeliri cum Missa, & Officio defunctorum, seruata moderatione dicti capituli, nempe, vt dicantur submissa voce, ianuis clausis, &c. Sic Angel. *Interdictum* 6. num. 31. Syluester *Interdictum* 5. quæst. 8. Armilla eod. verb. num. 48. Henriquez lib. 13. cap. 44. num. 4. in gloss. lib. 6. Auila part. 5. disput. 4. sect. 3. dub. 2. post 3. conclus. vers. *Tertio notandum.* Suarez disput. 35. sect. 1. num. 9. Filliucius tract. 18. cap. 4. quæst. 1. num. 92. Alterius disp. 6. cap. 1. prope finem. Bonacina punct. 5. de Interdicto, num. 13. Hurtadus diff. 9. num. 29. Bauny tract. de Interd. quæst. 21. dicto 6. Qui benè notat, quod in quatuor illis festiuitatibus Paschæ, Pentecostes, Natalis Domini, & Assumptæ Virginis, licitè possunt exequia defuncti Clerici solemniter fieri, apertis ianuis, pulsatione campanarum, &c.

Quod & docet Palao loco citato, n. 4.

QVÆSTIO XI.

An etiam sit licitum, dicere huiusmodi officium Defunctorum, vel Psalmos, alternis choris, per viam deferendo corpus defuncti Clerici ad sepulturam?

Respondeo vt quid certum: non esse licitum: sicut nec est etiam, dicere hæc officia in Cœmeterio, si ibi sepelitur, casu quo Cœmeterium sit publicum, & ita apertum, vt ianuis claudi non possit. Ratio est, quia in his casibus, non posset seruari illa conditio, quam requirit textus in cap. *Alma*, nempe, vt diuina Officia celebrentur, clauis ianuis, ita vt audiri nequeant à personis prohibitis. Sic Suarez *disputat.* 35. *sect.* 1. n. 10. & Alterius ex illo non citato, cap. 1. *cit. in fine.* Qui bene addunt, hanc responsonem intelligendam esse de Officiis Ecclesiasticis, quæ à Clericis publico ritu dici solent; nam preces priuata, quæ à laicis recitari solent, recitari tunc poterunt, quia non sunt prohibita tempore Interdicti. Bauny *quest.* 16. *cit. in fine.* Portellius *in dub. regul. verb. Interdictum num.* 43. & alij.

QVÆSTIO XII.

An Clericus coniugatus gaudeat, tempore Interdicti localis, priuilegio sepulturæ?

Negant gaudere, nisi fortè alicubi vigeat consuetudo contraria, Nauar. *cap.* 17. n. 176. Henriquez *lib.* 13. *cap.* 44. *num.* 4. & alij, quos in simili citauimus supra *disput.* 4. *quest.* 39.

Sed probabilius iuxta ibi dicta respondeo: gaudere hoc priuilegio sepulturæ, casu tamen, quo Clericus coniugatus cum vnica, & virgine contraxerit Matrimonium, sitque adscriptus alicuius Ecclesiæ Ministerio: aliàs non. Ratio, quia huiusmodi Clerici non bigami, possunt assistere diuinis Officiis tempore Interdicti, vt q. 39. *cit.* diximus: quia sunt deputati Ministri Ecclesiæ: ergo simili modo debent gaudere priuilegio sepulturæ, cum cõcessum sit Clericis, vt Ministris Ecclesiæ. Sic debent sentire, vt benè Suarez, qui sentiunt, licitè posse admitti Clericos coniugatos ad diuina, tempore Interdicti. Et ideo pro hac parte debent esse, Auila, Rodriguez, Sotus, Ægidius, Bonacina, & alij citati supra *disput.* 4. q. 39. Legantur adhuc Alter. *disputat.* 6. *cap.* 1. *col.* 8. *vers.* Sed quid dicendum. Bonacina *punct.* 5. *in fine.* Auila *p.* 5. *disput.* 4. *sect.* 3. *dub.* 2. *conclus.* 4. *in fine.* Gaudent igitur priuilegio sepulturæ omnes Clerici, etiam primæ Tonsuræ, necnon coniugati, qui sunt adscripti alicui Ecclesiæ, Religiosi, ac Moniales, ac alia personæ Ecclesiastica iuxta dicta supra in simili *disput.* 4. *quest.* 38. & 39.

QVÆSTIO XIII.

An in illis festiuitatibus, in quibus, iuxta cap. Alma, licitum est assistere diuinis Officijs, tempore Interdicti localis; liceat etiam, absque speciali priuilegio, sepelire laicos, in loco sacro?

Affirmant plures Doctores. Eo quod prohibitio Ecclesiæ Sepulturæ tempore Interdicti, prouenit ex eo quod dicto tempore Officia diuina celebrari non possunt: sed Officia diuina celebrantur dictis festiuitatibus, ex d. cap. *Alma*: ergo consequenter sepultura Ecclesiastica in præfatis diebus permilla erit. Ita Angel. *verb. Interdictum* 5. n. 35. Sylu. *Interdictum* 5. §. 4. *vers.* Quartum. Tabiena *cod. verb.* n. 12. Sot. *dist.* 22. q. 3. *art.* 1. *post* 4. *concl.* ... Nauar. *cap.* 27. n. 181. *in fine.* Couar. *in cap. Alma*, p. 2. §. 5. n. 6. *vers.* Octauo *quaritur.*

Henriq. *lib.* 13. *cap.* 44. n. 5. *Sà verb. Interdictum*, num. 8. Diana *part.* 5. *tract.* 10. *resolut.* 67. Qui & citat Auilam. *p.* 5. *disput.* 4. *sect.* 3. *dub.* 4. *concl.* 1. Sed malè. Quia ibi loquitur de alio casu, de quo infra, & de nostro, oppositum apertè docet, vt statim videbimus. Bonac. *punct.* 5. *de Interd.* num. 7. Sayrus *lib.* 5. *cap.* 8. num. 11. & alij.

Sed probabilius respondeo: non licere in dictis festiuitatibus sepelire laicos in loco sacro, absque speciali priuilegio. Sic Auila *sect.* 3. *citata dub.* 3. Qui id probat, & efficaciter, vt ipse ait, ex cap. *Cum & plantare*, §. *Quod si Templarij*. Vbi decernitur, quod si Templarij, & Hospitalarij accesserint ad Ecclesiam interdictam semel in anno, celebrètur Officia diuina publicè, apertis ianuis, ob eorum iucundum aduentum (vt explicatur cap. *Vt priuilegia*, §. *Illud, eod. tit.*) & tamen dicit textus, quod non sunt sepelienda corpora defunctorum, intellige, laicorum, vt habetur ex Glossa *dicto cap. Cum & plantare, verb. Defunctorum*: ergo idem dicendum est de illis festiuitatibus, quas excipit cap. *Alma*. Sic ille.

Ad fundamentum contrariorum neganda est maior; quia vt *sup.* q. 1. est habitum, non solum per accidens, ob prohibitionem diuinorum Officiorum, sed per se, & specialiter prohibetur sepultura Ecclesiastica per Interdictum locale, & ideo etiam si excipiantur celebrari publicè diuina Officia in illis festiuitatibus, non colligitur, quod excipiantur etiam sepultura in loco sacro. Sic tenent Glossa *in Clement.* 1. *de sepultur.* *verb. à iure.* Cardin. Gemin. Ioan. Andr. Francus, Ioan. de Ligna, Federicus de Senis, Villadiego, & Paludan. quos citat, & sequitur Alterius *disp.* 6. *de Interd.* *cap.* 3. *vers.* Ex his duabus opinionibus. Imola, & Abbas, quos refert, & amplectitur Auila *loc. cit.* His addi possunt ex modernioribus Suarez *disp.* 35. (non 38. vt legi apud Dianam) num. 13. qui ait sic etiam sentire Couar. licet non omnino constanter in cap. *Alma*, p. 2. §. 5. num. 6. Filliuc. *tr.* 18. c. 4. n. 96. Ægid. *disp.* 17. *dub.* 2. n. 55. Hurtad. *diffic.* 9. *vers.* Id verò. Prap. *in* 3. p. q. 4. *de Interd.* *dub.* 3. n. 42. Mercer. q. 24. *de Interd.* *dub.* 4. Cornejo *tr.* 5. *de Interd.* *disp.* 2. §. 3. q. 1. (non *disp.* 3. §. 4. vt citat, Dian.) Villal. *tom.* 1. *tract.* 19. *diffic.* 8. num. 4. Bauny *quest.* 17. *de Interd.* *dub.* 9. *vers.* Quid si diem suum. Palao *disput.* 5. *punct.* 4. §. 3. num. 5. & Vgolinus, & Maiolus penes ipsum.

QVÆSTIO XIV.

An laici, qui habent priuilegium particulare, vt tempore Interdicti, possint assistere diuinis Officijs, & recipere Sacramenta; possint etiam sepelire in loco sacro, quamuis tale priuilegium nullam faciat mentionem sepulturæ?

Affirmant, & à fortiori, omnes DD. citati pro prima sententia *quest. præcedentis*. Quibus adhærent Auila *sect.* 3. *cit. dub.* 4. *concl.* 1. Ægid. *loc. cit.* n. 52. & alij. Eo quod sepultura Ecclesiastica connumerari potest inter diuina Officia: ergo comprehenditur, sub generali concessione assistendi diuinis Officijs.

Sed adhuc probabilius respondeo: non posse. Quia priuatio sepulturæ distinctus effectus interdicti est à priuatione diuinorum Officiorum, & receptione Sacramentorū, vt constat ex cap. *Episcoporum, de priuileg.* ergo vno ex his expresso, alij non continentur in illo. Vgolin. *tab.* 5. *cap.* 9. §. 3. Suar. & Couar. *locis* pro nostra sententia nuper *cit.* Alter. *disp.* 6. *cap.* 2. *col.* 3. *vers.* Dico secundo. Palao *loc. cit.* n. 7. Maiolus *lib.* 3. *de irregularit.* *cap.* 23. n. 8. Filliuc. *cap.* 4. *cit.* q. 3. num. 96. Qui responderet fundamento contrariorum, dicendo, falsum esse, sepulturam contineri sub Officio diuino, quia sunt diuersa, & à diuersis non fit illatio. Sic etiam tenent alij ex citatis pro nostra opinione *questionis antecedentis*.

QVÆSTIO XV.

An personaliter interdictus, per Interdictum generale personale, possit licitè sepeliri in loco sacro?

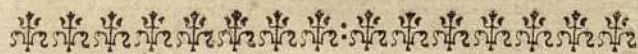
NEgant aliqui de quorum numero videntur esse Syluest. *Interdictum* 5. *quest.* 2. *part.* 4. & Auila *part.* 5. *disput.* 4. *sect.* 3. *dub.* 1. *conclus.* 1.

Sed probabilius longè respondeo: posse. Quia post Extrauagantem Martini V. *Ad euitanda*, non tenemur vitare personaliter Interdictum, nisi fuerit nominatim è Superiori loco denunciatum: ergo nec in sepultura Ecclesiastica; nam quibus viuis communicamus, etiam mortuis communicare possumus, cap. *Sanè* 24. *quest.* 2. sepeliri ergo licitè à quouis poterit in loco sacro. Imò & consequenter in loco interdicto, antequam locus denunciatur interdictus. Sic Suarez *disput.* 35. *sect.* 3. *num.* 2. Sayrus *lib.* 5. *cap.* 8. *n.* 2. Filliucius *tractatu* 18. *cap.* 3. *numero* 100. Reginaldus *lib.* 32. *tract.* 3. *cap.* 29. *num.* 38. Sà *Interdictum*, *num.* 3. Bauny *tractatu* 9. *de Interd.* *quest.* 16. *dicto* 1. Bonacina *puncto* 5. *num.* 10. Cornejo *disputat.* 3. *de Interd.* §. 3. *quest.* 1. Hurtadus *difficultate* 9. *vers.* *Excipiuntur*, *in fine.* Alterius *disputat.* 6. *cap.* 5. & alij.

QVÆSTIO XVI.

An etiam personaliter interdictus nominatim, vel specialiter, possit in loco sacro sepeliri?

Respondeo tanquam quid certum: non posse. Quia id cauetur expressè in cap. *Is cui*, *de sent. excommunic.* in 6. cap. *Episcoporum*, *de priuileg.* in 6. & in *Clement.* 1. *de sepultur.* ibi: *Vel nominatim interdictus.* Omnes igitur, siue sint laici, siue Clerici, qui sunt nominatim, aut specialiter interdicti; aut qui causam Interdicto locali dederunt, & culpabiles fuerunt, qui etiam personaliter specialiter interdicti dicuntur, carent Ecclesiastica sepultura. Sic omnes Doctores. Legantur *citati*.

DISPUTATIO VII.

De quarto effectu Interdicti, qui est priuatio ingressus in Ecclesiam.

QVÆSTIO PRIMA.

An Interdictum priuans ingressu Ecclesie, sit effectus cuiuscunque Interdicti personalis; vel nouum genus Interdicti?

AFFIRMAT esse effectum Interdicti personalis absolutè prolati, Burgasius *tract.* *de irregularit.* *part.* 6. *num.* 21. Quia aliàs, inquit, dici necessariò foret, quod esset nouum genus interdicti, & consequenter Censuræ, distinctum ab aliis Censuris, quod est falsum: ergo.

Sed probabilius respondeo: dicendum, quod nullo modo sit effectus interdicti personalis, (& multò minus localis) sed quoddam peculiare genus interdicti probatur. *Primò*, quia quando iura interdicunt aliquem ab ingressu Ecclesiæ, id exprimunt, vt constat ex cap. *Si Ciuitas*, cap. *Si sententia*, *de sentent. excom.* cap. *Is cui*, *eod. tit.* in 6. ergo quando hunc effectum non declarant, illum non faciunt. *Secundò*, quia Interdictum personale priuat participatione diuinorum in
R. P. Leand. *de Censuris*.

omni loco, hoc autem solum priuat in Ecclesia: ergo. Sic Suarez *disp.* 35. *sect.* 4. Alterius *disp.* 7. *cap.* 1. Filliuc *tract.* 18. *cap.* 4. §. 6. *n.* 102. Bauny *de Interd.* §. 17. *dub.* 4. Palao *disput.* 5. *punct.* 4. §. 4. *num.* 1. & alij.

QVÆSTIO II.

An interdictus ab ingressu Ecclesie, possit extra Ecclesiam existens, audire diuina, que intra Ecclesiam celebrantur?

Affirmare quis, & probabiliter, potest. Quia iste talis non ingreditur Ecclesiam: ergo non violat Interdictam, quo solùm priuatur ingressu Ecclesiæ. Ita videntur sentire Auila, & Henriquez, mox *quest. sequenti*, *citandi*.

Sed probabilius respondeo: non posse. Quia præfatus, quamuis non sit intra Ecclesiam materialiter, & quoad corpus, est tamen formaliter sensu, & animo. Præfertim, quod ex vi huius interdicti, id principaliter prohibetur, vt nimirum, non sit particeps eorum, quæ in Ecclesia fiunt. Ex quo fit satis ad fundamentum pro opposito adductum. Sic Suar. *disp.* 35. *sect.* 4. *n.* 7. Alter. *disput.* 7. *cap.* 1. *col.* 4. Filliucius *tract.* 18. *cap.* 4. §. 6. *n.* 104. Bonac. *punct.* 5. *de Interd.* *num.* 11. *in fine.* Reginaldus *lib.* 32. *tractatu* 3. *cap.* 29. *numero* 41. Bauny *quest.* 17. *dict.* 2. Bassæus *Interdictum* 2. *num.* 24. Palao *disputat.* 5. *punct.* 4. §. 4. *num.* 4. Gemin. Antonin. Syluester, Vgolinus, & Sayrus apud illum.

QVÆSTIO III.

An Sacerdote celebrante intra Ecclesiam possit Subdiaconus, aut Diaconus interdictus ab ingressu Ecclesie, existens extra Ecclesiam, canere Epistolam, vel Euangelium?

Affirmat Auila *part.* 5. *disput.* 4. *sect.* 3. *dub.* 5. *post conclus.* 5. ex Henriquez *lib.* 13. *cap.* 43. *in Glossa litera R.* *numero* 3. (non 4. vt legi apud Palao.) & alij.

Sed probabilius, & consequenter ad dicta respondeo: non posse, absque eo quod violet Interdictum, & deinde, incurrat irregularitatem. Quia licet corporaliter videatur ministerium Subdiaconi, vel Diaconi exerceri extra Ecclesiam; tamen moraliter intra Ecclesiam fieri censetur: quia sacrum ipsum, cui ministrat, intra Ecclesiam fit, & ad illud cooperatur, & totum illud ministerium est vnum Officium. Sic Syluester *Interdictum* 6. §. 6. & ex illo Suarez *loc. citato*, *num.* 8. Calder. *tract.* *de Interd.* *part.* 1. *num.* 48. Gemin. & Francus *incap.* *Is cui*, *de sentent. excom.* in 6. D. Anton. 3. *part.* *tit.* 16. *cap.* 2. §. 2. Alterius *disputat.* 7. *cap.* 1. *col.* 5. *vers.* *Obijciat quis.* Palao cum aliis citatis nuper pro nostra sententia.

QVÆSTIO IV.

An saltem contra, Sacerdote extra Ecclesiam celebrante, possit Subdiaconus, vel Diaconus interdictus ab ingressu Ecclesie, canere Epistolam, aut Euangelium intra Ecclesiam, absque violatione interdicti, & incurSIONE irregularitatis?

Affirmat adhuc ex Henriquez, Auila *loco citato*, quamuis ob defectum impressionis contrarium exprimat.

Sed consequenter, probabilius respondeo: non posse, absque violatione interdicti, & incurSIONE irregularitatis. Quia licet Missa extra Ecclesiam dicatur, tamen de facto actio ministrorum fit in Ec-

clesia, quod sufficit ad violandum Interdictum ab ingressu Ecclesie latum, & ad incurrendam consequenter irregularitatem, ob solemnem administrationem Ordinis. Sic Suar. Alter. & alij nuper citati.

QVÆSTIO V.

An in prefatis casibus, non solum Subdiaconus, aut Diaconus incurrat irregularitatem; verum etiam, ipse Sacerdos celebrans?

Affirmat Syluester *loc. cit.* his verbis: Presbytero celebrante Missam in Ecclesia, si Subdiaconus, cui est interdictus ingressus Ecclesia, dicit Epistolam extra Ecclesiam in illa Missa, vel Diaconus sic interdictus Euangelium, ipse Presbyter scienter tales, vt *sup.* admittens est irregularis participando in crimine criminoso, quod participium videtur esse in Ecclesia: quia & illi eo casu efficiuntur irregulares propterea quod vnum est officium, & principaliter in Ecclesia celebratum, cui in actu sibi prohibito cooperantur, *distinct. 50 si quis vidua.* Si verò è contrario Subdiaconus, cui est interdictus ingressus Ecclesie, dicit Epistolam in Ecclesia in Missa, quam Sacerdos celebrat extra Ecclesiam, irregularis est: quia in Ecclesia verè & de facto id fecit, & sic in loco prohibito, cap. *Is qui, de sentent. excommun. lib. 6.* & idem de Diacono, & Euangelio. Presbyterum autem Sum. Ros. non audet dicere irregularem, licet videatur participare in culpa, ne principale, vel dignius trahatur ad accessorium, vel minus dignum. Ego verò dico, quod irregularis, quia æque, vel magis participat, sicut in priori casu, quo idem dixit irregularem. Regula autem iuris, *quod accessorium naturam sequi congruit principalis*, fallit, vbi est periculum animæ: vt *de iureiur. debitores*, & cap. *Cum contingat.* Et præterea celebrationi non accedit cum isto Subdiacono, quia celebrari potest cum alio, vel sine. Hucusque Syluester.

Sed probabilius respondeo: nullo modo in præfatis casibus, Sacerdotem celebrantem incurere irregularitatem, ex eo, quod participet cum Ministris in crimine, vt ait Syluester. Quia nulla irregularitas (ait Suarez) est in iure lata contra sic participantes, sed solum contra ipsum Clericum violentem Censuram, qua ipse est ligatus, vt patet ex dict. cap. *Is cui.* Nisi ergo ipse Sacerdos ab ingressu Ecclesie interdictus sit, hanc irregularitatem non incurrit. Et tunc necesse est, vt intra Ecclesiam sacrum faciat. Nam si extra Ecclesiam diceret, licet Diaconus: verbi gratia, intra Ecclesiam caneret Euangelium, Sacerdos non fieret irregularis: quia principalis actus eius, extra Ecclesiam fit. Sic Suarez *disputatione 35. sectione 4. numero 8.* Alterius *disputatione 7. cap. 1. in fine.* Henriquez *lib. 13. capite 43. numero 3.* Auila *parte 5. disputatione 4. sectione 3. dubio 5. conclusionem 5. vers. Sed mihi videtur.*

QVÆSTIO VI.

An interdictus ab ingressu Ecclesie, possit in Cæmeterio Missam dicere, aut illam, & alia diuina, audire, si ibi dicantur?

Negat apud Dianam, Villalobos *tomo 1. tract. 19. difficultate 9. numero 5.* per hæc verba: Ha se de aduertir que aunque en el Cæmeterio se dixesse la Missa, ò el Officio diuino, no puede assistir alli, el que esta desta manera entredicho, porque por nombre de Iglesia, tambien se entiende el Cæmeterio como nota la Glossa *in dict. cap. Is cui*, y se colige de vn texto (cap. *Si Ciuitas, de sentent. excommun. in 6.*)

y tiene esta sentencia Abad, y ha se de entender del Cæmeterio contiguo, como se colige del texto citado. Ita ille. Cui ego addo Auilam *part. 5. disput. 4. sect. 3. dub. 5. conclus. 5.* Huittadum *de Interd. diffie. 9. num. 31.* Portellium *verb. Interdictum, num. 50.* Luyfium *lib. 6. disput. 50. dub. ultimo, in fine*, qui tamen, non solum de Cæmeterio contiguo Ecclesie id verum esse putant, verum etiam de non contiguo loquendo; quia etiam hoc, nomine Ecclesie, comprehenditur.

Sed probabilius respondeo: dicendum, quod interdictus ab ingressu Ecclesie, optimè possit in Cæmeterio Ecclesie, etiam contiguo, Missam dicere, aut illam, & alia diuina audire. Quia nomine Ecclesie, positum in lege pœnali, qualis est ista, presè, strictè, ac rigide est intelligendum, & ideo excludit Cæmeterium, & alium locum non sacrum; ergo quilibet Sacerdos ab ingressu Ecclesie interdictus, haud dubiè poterit celebrare extra Ecclesiam, non solum sub diu, vel in tentorio, vel in Oratorio priuato non erecto autoritate Episcopi, vt concedunt Auila *loc. cit.* Nauar. *c. 27. n. 170.* Couar. *cap. Alma, p. 2. §. 1. n. 3.* Henriq. *lib. 13. cap. 32. n. 2.* & alij: verum etiam in Cæmeterio Ecclesie contiguo, vel non contiguo. Sic Suar. *disp. 35. sect. 4. à n. 9.* Alter. ex illo non citato, *disp. 7. cap. 2. col. 6. vers. Sed hic dubitari potest.* Filliuc. *tr. 18. cap. 4.* (non 5. vt leges apud Dianam) *n. 103.* Reginald. *lib. 32. cit. tr. 3. n. 41.* Diana *p. 5. tr. 10. ref. 75.* Bonac. *de Interd. punct. 5. n. 11.* Bauny *tract. de Interd. g. 17. dicto 3.* Bassæus *Interdictum 2. num. 23.* & Palao *disput. 5. punct. 4. §. 4. num. 3.* Vgolinus, Sayrus, & alij ab ipso citati.

QVÆSTIO VII.

An interdictus ab ingressu Ecclesie, non solum priuetur sepultura in Ecclesia; verum etiam in Cæmeterio?

Negandum ex parte, ex dictis suaderi potest. Quia sicut iste non priuatur per tale Interdictum, quominus extra Ecclesiam, in Cæmeterio diuina celebrare, aut audire possit; ita non debet censeri priuatus, quominus saltem extra Ecclesiam, etiam in Cæmeterio sepeliri queat.

Sed vt certum respondeo: non solum priuari sepultura in Ecclesia; verum etiam in Cæmeterio eius. Quia hoc expressè prohibetur in cap. *Is cui, de sentent. excommun. in 6.* ibi: *Talis quoque, si hoc interdicto durante, decedat, non debet in Ecclesia, vel Cæmeterio Ecclesiastico, nisi pœnuerit, sepeliri.* Sic textus. Ex quo constat, quod licet interdictus ab ingressu Ecclesie, possit licitè in Cæmeterio Ecclesie diuina audire, vel obire, non tamen possit adhuc in Cæmeterio sepeliri; quia hoc est prohibitum, non illud. Sic omnes. Legantur inter alios Suarez, & Alterius *loco citato.*

QVÆSTIO VIII.

An dictus interdictus ab ingressu Ecclesie, si moriatur cum signis pœnitentie, possit intra Ecclesiam sepeliri, etiam absque Interdicti vlla absoluteione?

Affirmat Diana, ex Cornejo *parte 5. tractatu 10. resolutione 74.* his verbis. Sed in tali casu, ad talem sepeliendum, nullam adhibendam esse absoluteionem docet Cornejo *in 3. part. tract. 5. de Interd. disput. 2. §. 4. q. 2.* Vbi sic ait: Quæres, an hoc Interdictum priuet Ecclesiastica sepultura? Respondetur affirmatiuè ex textu in d. cap. *Is cui*, ibi: *Talis quoque si hoc Interdicto durante decedat, non debet in Ecclesia, vel*

QVÆSTIO X.

An interdictus ab ingressu Ecclesie, possit ingredi Ecclesiam ad priuatim orandum, tempore quo non celebrantur diuina Officia?

Affirmandum videtur. Quia excommunicatio est grauior Censura interdicto, & tamen non priuat excommunicatum, ne possit Ecclesiam ingredi, & ibi orare, quando diuina non celebrantur, vt supra est habitum: ergo nec priuabit Interdictum. Propter hoc, id tenent, & satis probabiliter, Nauarrus *cap. 27. num. 170.* Couarruias *in cap. Alma, part. 2. §. 1. num. 3. vers. Poterit tamen*, citans Ancharanum, Calderinum, Dominicum, & Francum. Quibus addi possunt Innocent. & Gemin. apud Alterium, Syluester *vers. Suspendio quæst. 5.* & Angelus *suspendio 3. num. 6.* apud Suarium, Henriquez, Auila, & Bonacina *locis* pro prima sententia *quæst. antecedentis, citatis*, Hurcadus etiam, Ægidius, & Villalobos, pro nostra adducti. Diana *tractatu 10. cit. resolut. 72.* Basæus *Interdictum 2. numero 24.* Reginaldus *lib. 32. tractatu 3. capite 30. numero 41.* Palao *disputatione 5. punct. 4. §. 4. num. 5.* Sayrus, Laymann, & Costa, penes ipsum.

Sed probabilius respondeo: non posse, loquendo in rigore iuris. *Primo*, quia sic colligitur ex cap. *Latorum 33. quæst. 2.* ibi: *Ita vt per annum integrum Ecclesiam non ingrediatur, sed ante fores Basilica stans, orans, & deprecans Deum perseueret.* Quæ verba aperte denotant, ne talis interdictus possit licite fundere preces, seu priuatim orare in Ecclesia, sed omnino extra illam orare debere. Id namque significat illa particula aduersatiua, *sed ante fores*, &c.

Secundo, quia verba hæc, *Ab ingressu Ecclesie*, proprie sumpta, totam hanc prohibitionem denotant. Vnde licet excommunicatio sit grauior Censura, quam hoc Interdictum, quæ repellit tantum excommunicatum ab Ecclesia, tempore, quo diuina celebrantur Officia; tamen non est absurdum, vt hoc Interdictum, secundum quid excedat excommunicationem, cum per verba specialia feratur, qua in re vim habere videntur. Ex quo patet ad fundamentum contrariorum. Sic Alterius *disputatione 7. de Interd. cap. 2. columna 3.* Suarez *disputat. 35. sect. 4. a numero 20.* ex Innocent. Abbate, Calderino, Felino, Vgolino, Syluestro, Monaldo, & aliis. Filliucius *num. 105. citat. Comitulus lib. 6. quæst. 49. n. 5.* Cornejo *disputat. 2. de Interd. §. 4. quæst. 1.* Gordonus *loco nuper citato.* Bauny *de Interd. quæstione 17. dub. 5.* & penes ipsum, Benzoni, & Rosella.

QVÆSTIO XI.

An saltem interdictus ab ingressu Ecclesie possit illam ingredi, ibique loqui, disputare, aut aliud simile agere?

Negant adhuc Abbas *in cap. Cum Ecclesia, de Immunit. Eccles. num. 5.* Calderin. *tract. de Interd. part. 1. num. 50. vers. Sed queritur*, quos citat, & sequitur Gordonus *tom. 2. lib. 7. quæst. 16. cap. 8. num. 56.* Quia (inquit) probabilius est, omnem ingressum Ecclesie homini sic interdicto esse prohibitum, quia nulla est ratio cur à verborum proprietate discedamus. Ille verò suspenditur ab ingressu Ecclesie, idque simpliciter, & non restrictè: ergo. Ita Gordonus.

Sed probabilius respondeo: posse. Quia probabilius est, quod quando in presenti materia, prohibetur ingressus Ecclesie, debeat accipi Ecclesia formaliter, vt Ecclesia est, id est, vt est locus sacer

vel Cœmeterio Ecclesiastico, nisi pœnituerit, sepeliri. Vbi nota, quod vt iste talis sepeliatur in loco sacro, nulla requiritur absolutio à tali Interdicto ab homine, facto, vt cum Couarruias docet Auila *part. 5. disputatione 4. sectione 3. dub. 1. conclus. 1.* Et ratio est, nam eo ipso, quod decessit cum pœnitentia, mansit absolutus à iure, siquidem hoc interdictum, quantum ad hunc effectum, positum erat, nisi pœnituerit, atque ita, conditione impleta, sublatum manet, ita Cornejo, & ego. Hucusque Diana. Qui etiam pro se citare poterat Ioannem Andr. & Francum *in d. cap. Is cui*, vt pro hac parte citat Couarruias, Ancharan. *ibid.* & Henriquez *lib. 13. cap. 32. num. 2.* apud Auilam *loc. cit.* Innocent. Geminian. & alij penes Alterium, mox citandum.

Sed probabilius respondeo: dicendum, quod etiam in dicto casu requiratur interdicti relaxatio, & absolutio. Quia probabilius est, quod sententiæ Censurarum, requirunt absolutionem, etiam post mortem, vt habetur in cap. *A nobis 2. de sent. excom.* & constat ex dictis sup. *tr. 1. de Censur. in com. disp. 11. a. q. 2. & tract. de excom. disp. 11. q. 5.* & certè, requiri saltem declaratione, quod reuera interdictus pœnituerit, ex *ibid.* dictis clarè liquet. Sic Alter. *de Interd. disput. 7. cap. 2. col. 11. vers. Quare dicendum*, ex Ioan. Andrea, & aliis. Bonac. *punct. 5. de Interd. num. 11.* Suarez *disputat. 18. sect. 1. num. 21.* Qui benè explicat textum cap. *Is cui*, dicens, sensum illius esse, quod quando aliquis sic interdictus signa pœnitentiæ exhibuit, relaxari debeat interdictum, vel etiam possit à quolibet Sacerdote, vt sepultura non negetur. Nam quia interdum solent iura priuate sepultura Ecclesiastica, propter peccatum, etiam si ante mortem pœnitentia præcedat, vt patet ex cap. *1. de Torneamentis*, & ex cap. *2. de raptorib.* ideo specialiter expressum est in eo textu, vt propter tale delictum, vel Interdictum, si pœnitentia præcedat, sepultura Ecclesiastica non denegetur; id tamen intelligendum est, seruato debito Ordine, quod nimirum, relaxatio interdicti præcedat. Sic Suar. Basæus etiam *verb. Interdictum 2. n. 23.* Filliuc. *tract. 18. cap. 5. quæst. 5. num. 121.* Luysius *lib. 6. disput. 54. dub. 3.*

QVÆSTIO IX.

An interdictus ab Ecclesia, possit intra illam Sacramenta recipere?

Affirmat Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 73.* Quia, inquit, interdicto ab Ecclesia non prohibetur vsus Sacramentorum, sed vsus diuinorum Officiorum, & sepulturæ: ergo. Ita ille, citans pro se Henriquez *lib. 13. cap. 32. num. 2.* & Auilam *part. 5. disp. 4. dub. 5. concl. 6.* & Bonacinam *punct. 5. num. 12.* & benè. Addere tamen poterat Calderinum, Geminianum, Ancharan. Francum, & Nauarrum apud eundem Auilam, & Palao *disput. 5. punct. 4. §. 4. num. 7.*

Sed probabilius respondeo: non posse. Quia probabilius est, Interdicto ab ingressu Ecclesie, non solum vsus diuinorum Officiorum, sed etiam Sacramentorum, prohiberi: cum Ecclesia non tantum instituta sit ad diuina Officia celebranda, sed etiam ad Sacramenta ministranda, & suscipienda, vt benè Hurtado. Sic ille, *de Interd. diffie. 9. num. 31.* & antea Angel. *suspendio 3. num. 4.* Syluest. *verb. Suspendio. q. 5. circa finem.* Suarez *disput. 35. sect. 4. num. 5. & 20.* Ægid. *disp. 17. dub. 2. n. 59.* Alterius *disp. 7. de Interd. cap. 2. col. 2.* Gordonus *tom. 2. lib. 7. q. 16. cap. 8. n. 56.* Filliuc. *tract. 18. cap. 4. q. 6. num. 103. & 105.* Bauny *tract. 9. de Interd. quæstione 17. dubio 7.* Villalobos *tractatu 19. difficultate 9. numero 3. & 4.* Sayrus *lib. 5. capite 9. numero 21.* & Laymann *lib. 1. tractatu 5. parte 4. capite 1. circa finem.*

solemniter institutus ad orandum Deum, vel alia sacra facienda: ideoque negandum est, ex vi huius interdicti esse prohibitum ingressum in Ecclesiam, quasi materialiter sumptam, ita ut interdictus non valeat per Ecclesiam transire, vel loqui, aut disputare, aut quidpiam simile; quia tunc utitur Ecclesia, ut est quidam communis locus, non autem, ut est locus sacer ad aliquem sacrum usum destinatus, sicut iura loquuntur de Ecclesiis. Sic Suarez *disp. 35. sect. 4. num. 23.* Alterius *disputat. 7. cap. 2. col. 5. vers. Verum valde probabile.* Cornejo §. 4. *cit. pag. mihi 745.* & à fortiori, Henriquez, Nauarrus, Couarruias, Auila, Bonacina, Hurtadus, Bassaus, Diana, & alij pro prima sententia quæstionis præcedentis.

QVÆSTIO XII.

An etiam interdictus ab ingressu Ecclesie, licitè valeat concionem in ea audire?

Negant & à fortiori Abbas, Calderinus, & Gordonus nuper citati.

Sed probabilius respondeo: etiam posse. Quia (inquit Suarez) licet concio, aliquo modo sit sacra, non tamen ita propriè, ac per se pertinet ad munus Ecclesie, quatenus templum est Deo dicatum, sicut pertinet Oratio, & aliæ actiones similes. Item, quia Verbum Dei nunquam prohibetur, est enim ad conuersionem maximè necessarium. Sic ille *loco cit. num. 24.* Alterius *loco cit. vers. Quæret aliquis.* Filliuc. *tractatu 18. cap. 4. quæst. 6. num. 105.*

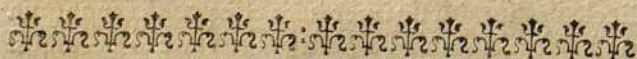
QVÆSTIO XIII.

An interdictus ab ingressu Ecclesie, possit etiam exercere in ea actus pertinentes ad iurisdictionem Ecclesiasticam fori exterioris, ut sunt eligere, absoluerè à Censuris, & similes?

Negabunt consequenter Abbas, Calderinus, & Gordonus, cum sentiant per hoc interdictum, prohibitum esse simplicem & nudum ingressum Ecclesie.

Sed probabilius multò respondeo: posse. Quia probabilius multò est, non esse prohibitos exerceri in Ecclesia dictos actus, ex vi huius Censuræ. Quia respectu illorum etiam se habet Ecclesia merè materialiter, & alioquin tales actus non prohibentur ex vi specialis interdicti: ergo. Sic Nauar. *cap. 27. num. 161.* Couar. *in cap. Alma, p. 2. §. 1. num. 3.* Qui id probant ex *cap. Sacro, de sentent. excommunic.* & ex *Glossa ibid. verb. Interdictum.* Suarez, Alterius, & Bonacina *loc. cit.* Auila *part. 5. disput. 4. sect. 3. dubio 5. conclus. 5. vers. Præterea nota,* & alij. Qui notant, non posse prædictum, absoluerè sacramentaliter; cum hic actus, non sit solius iurisdictionis, sed etiam Ordinis.

Nota ex Suario *disput. 35. sect. 4. n. 5. in fine,* quod priuilegium concessum pro illis quatuor festiuitatibus, in quibus per *cap. Alma* permittitur interdictis interesse diuinis, extendatur ad interdictos ab Ecclesie ingressu, & meritò, cum hi, non efficacius excludantur à diuinis Officiis, quàm absolutè interdicti. Sic ex Suario etiam Palao *loc. cit. num. 9.*

DISPUTATIO VIII.

De Peccatis, & Pœnis violentium Interdictum.

QVÆSTIO PRIMA.

An Clerici violantes quodcumque Interdictum circa diuina Officia, peccent mortaliter?

Negant nonnulli Doctores, quos ex parte sequitur Sà *verb. Interdictum, n. 25. in antiquis,* ubi ita ait: Violare Interdictum, quidam negant esse mortale, si absit contemptus, & scandalum. Certè Clericus, nisi sit in sacris, & solemniter celebret, non videtur peccare mortaliter violando Interdictum. Ita ille. Qui hac in re, sequutus fuit Caietanum *in sum. verb. Interd. violatio.* Vbi docuit. *Primò,* quod Interdictum solum obligat Clericos, & non in omnibus actibus, sed tantum, ne exerceant aliquem actum certo Ordini deputatum. *Item,* quod si Clerici violent Interdictum, quamuis tale peccatum videatur esse mortale, non tamen sit tale in rei veritate. Hæc in Summa Caietanus. Cuius sententiam, non esse improbabilem, fatetur clarè Tannerus *tom. 4. disp. 6. quæst. 10. dub. 8. num. 152.*

Sed ut certum respondeo: dicendum, quod Clerici, tam sæculares, quàm Regulares, violantes quodcumque Interdictum, siue personale, siue locale, circa celebrationem Missæ, aut aliorum diuinorum Officiorum, verè peccet mortaliter; nisi aliàs inaduertentia, in deliberatio, aut paruitas materiæ eos à mortali excuset, de quo infra. Ratio est, quia iura directè per se, & grauitè prohibent has actiones Clericis, ex vi Interdicti; & aliàs materia talis prohibitionis est grauis: ergo tale præceptum obligat Clericos sub mortali. Sic Sot. *d. 22. q. 3. art. 1. concl. 5.* Nauar. *cap. 27. num. 187.* Henriq. *lib. 13. cap. 43.* (non 22. ut offendens apud Dianam) *n. 2.* & penes ipsum, *in marg. lit. O. Syluest. Felic. & Palud. & idem docet cap. 46. n. 3.* & alij apud ipsum, *lit. N. Suarez disputatione 34. sect. 4. à num. 4.* Alterius *disput. 8. cap. 2. col. 2.* Angles *in florib. in quæst. de excommunicat. art. 6. de Interd. diffic. 3. concl. 1.* Filliucius *tract. 18. cap. 3. quæst. 9. à num. 81.* Egidius *disputat. 17. dub. 3. n. 64.* Bonacina *de Interd. punct. 7. num. 3.* Auila *part. 5. disput. 5. dub. 2. concl. 1. & 2.* Hurtadus *diffic. 10.* Diana *part. 5. tract. 10. resolut. 68.* Machado *lib. 1. p. 3. tractatu 13. docum. 12. num. 1.* Bauny *tractatu 9. de Interdict. quæst. 11. dicto 1.* Palao *disputat. 1. de Censuris puncto 5. num. 1. & 2. & communis.*

QVÆSTIO II.

An Clericus violans Interdictum per exercitium alicuius Ordinis Minoris, peccet mortaliter?

Negat Bonacina *de Interd. punct. 7. n. 4. vers. Dixi in propositione,* eo quod hæc non censeatur materia grauis. Citatque pro hac sua sententia Suarium *disput. 34. sect. 4. n. 10.* Reginaldum *n. 51.* & Auilam *p. 5. disput. 5. dub. 2. notab. 1.* Sed ex iis, non bene Suarez, ut *infra.* Negat etiam Palao *disput. 5. punct. 5. num. 3.* Qui etiam citat Suarium pro se.

Sed probabilius respondeo: peccare mortaliter exercendo actum etiam Minoris Ordinis si id faciat modo proprio Clericorum. Quia probabilius est, hæc materiam esse sufficientem ad constituendum peccatum mortale. Nam cum sit actio sacra, ad quam exercendam talis Clericus est ordinatus Minister ex Officio, & Ecclesia directè interdicit illud ministerium, non caret culpa graui, qui illud præceptum transgreditur. Sic verbis expressis Suarez *loco citato,* & ex illo, non citato, Alterius *disputatione 8. capite 2. columna 5. versu,* Hæc secunda sententia. Quamuis aduertant, quod licet hæc per se vera sunt, tamen secundum

secundum præsentem consuetudinem, vix dari possit vsus Minorum Ordinum, ita proprius Clericorum, vt non possit per laicos exerceri; & ideo quantum ad praxim attinet, hæc quæstio ferè iam locum non habeat, nisi quatenus est communis laicis, de quibus infra est dicendum. Tenent deinde hanc partem, Syluester, ex Abbate *Interdictum* §. 5. vers. *Primum quod prohibetur*, & §. 6. versu, *Quartò queritur*, & §. 7. in princip. & Filliucius tract. 18. cap. 3. q. 9. num. 83. in fine. Citatque Auila pro ipsa, Sotum *distinct.* 22. *quest.* 3. *artic.* 1. *post conclus.* 5. Sed malè, cum potius aliquo modo videatur oppositum indicare, vt bene Alterius loco citato.

QVÆSTIO III.

An, si Clericus, seu Religiosus, publicè canat cum alijs in Choro Vesperas, aut Completorium, tempore Interdicti, mortaliter peccet?

Respondeo tanquam certum, ex dictis: Mortaliter peccare, si talis Clericus, seu Religiosus, vt persona Ecclesiastica, ad tale munus deputata, illud munus exerceat; prout esse intelligitur, quando vt pars, & membrum Cleri, seu Communitatis Ecclesiasticæ, illud Officium celebrat. Ratio est, quia in materia notabili, & graui violat Interdictum. Secus esset dicendum, si solum caneret vnum, aut alterum versum, imò etiam vnum Psalmum, nam tunc, secluso scandalo, ob materiæ paruitatem non peccaret mortaliter. Sic Suarez *disput.* 34. *sect.* 4. num. 10. Alterius *disputat.* 8. cap. 2. *dub.* 2. Ægidius *disputat.* 17. *dub.* 3. (non 43. vt leges apud Bauny) num. 65. Bauny *tract.* 9. *quest.* 11. Reginaldus *lib.* 32. cap. 30. num. 46.

QVÆSTIO IV.

An etiam peccaret mortal. Sacerdos, qui tempore Interdicti, publicè caneret in Officio Orationem, præmisso, Dominus vobiscum?

Negandum videtur, ob materiæ leuitatem. Minor namque hæc materia est, quam vnus Psalmus, &c. ergo.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: peccare etiam mortaliter. Quia longè probabilius est, talem materiam esse grauem. Nam licèt, quantitate non sit magna, tamen qualitate, & æstimatione est talis, cum sit actus Ordinis sacri proprius. Et certè in hac materia, non ex sola illius longitudine, grauitas æstimanda est, sed etiam ex magnitudine auctoritatis, & solemnitatis cum qua profertur. Sic Suarez, Alterius, Reginaldus, & Bauny loco citato. Necnon Ægidius, per hæc verba: In functionibus tamen sacro Ordini deputatis etiam paruis, quales sunt, Sacramentorum administratio, solemnis aquæ benedictio, vel aspergio solemnibus Euangelij, Epistolæ, vel etiam Orationis, præmisso *Dominus Vobiscum*, tempore diuini Officij, decantatio, Doctores communiter, propter actionum earum, etsi breuium, dignitatem, materiam grauem constituunt.

Sic ille. Cui in omnibus consentit Bauny, addens ex Reginaldo, idem esse iudicandum de Benedictione solemnibus, quam Episcopus fidelibus impartire solet.

* * *

QVÆSTIO V.

An celebrare in Ecclesia interdicta, præmissa vna tantum circumstantia ex requisitis in cap. Alma mater, vt v.g. celebrare diuina Officia, ianuis apertis, vel non voce submissa, sit mort. peccatum?

Negare videtur Luyfius *lib.* 6. de Censur. *disput.* 49. *dubio* 5. quatenus docet, nullo modo colligi ex iure, omissionem circumstantiæ vnus, vel alterius præcisè, absque scandalo, & contemptu, neque ex intentione tribuendi aliis occasionem audiendi diuina Officia tempore Interdicti, fore mortalem. Luyfium sequitur Diana *parte* 5. *tract.* 10. *resolut.* 65.

Sed probabiliùs longè respondeo: esse mortale. Quia quælibet illarum conditionum per se est prohibita in cap. *Alma*, §. *Adiucimus*, & olim in cap. *Permittimus*, de *sentent. excommunic.* & cap. *Quod in te*, de *Pœnitent. & remiss.* Et fauet *Clement.* 1. de *sentent. excommun.* vbi interdicti transgressio, vt valde grauis exaggeratur, eo quod ianuis non omnino apertis, sed perforatis, seu fenestris in eis factis, diuina Officia celebrantur. Sic Syluester *Interdictum* §. *quest.* 5. in princip. Tabiena num. 2. Armilla num. 43. qui citant Hostiensem, Ioann. Andream, Calderinum, & alios. Couarruias in cap. *Alma*, part. 2. §. 4. num. 6. vers. *Decimo quartò*. Suarez *disputat.* 34. *sect.* 4. num. 12. Alterius *disputatione* 8. cap. 2. *quest.* 4. Hurtadus *difficultate* 10. num. 32. Filliuc. *tract.* 18. cap. 3. *quest.* 9. num. 84. Qui omnes notant, quod ad incurrendam culpam mortalem ob huiusmodi transgressionem, requiratur, vt circumstantiæ omiffæ sit coniunctum Officium diuinum. Vnde si apertis ianuis, vel pulsatis campanis conuocaretur populus ad Missam, aut Officium diuinum, si postea non celebraretur, illa non esset grauis transgressio exterior ex vi interdicti. Deinde, quod debeat Officium, seu Missa in notabili parte celebrari, sine tali circumstantia; vnde si quis Ecclesiam ingrediens, relinqueret ianuam apertam per modicum tempus, etiam si interim celebraretur Missa, non peccaret mortaliter ob paruitatem materiæ.

QVÆSTIO VI.

An laici mortaliter peccent, violando Interdictum personale, circa Officia diuina?

Negat Caietan. in *sum. verb. Interdicti violatio*. Inquit namque *primò*, Interdictum obligare solos Clericos; & hoc non in omnibus, sed ne exerceant actum aliquem Ordinis. Quod vltimum aperte falsum est, quia aliàs Religiosi non Ordinati, & Moniales non violarent interdictum publicè canendo Officium diuinum; quod falsum esse constat ex dictis. *Secundò* inquit, quod laicus specialiter interdictus, peccat si ingerat se diuinis: non verò si est generaliter interdictus, quia est vnus de populo interdicto. Sed certè hæc dicta nec satis sibi cohærent, nec habent fundamentum vllum, vt bene vidit Ægidius. Citat etiam pro hac parte, Castro Palao, Nauarrum *cap.* 27. n. 187. Sed omnino malè, cum expressè contra Caietan. scribat ibi. Vnde

Tanquam certum respondeo: dicendum, quod laici mortaliter ex suo genere peccent, violando circa Officia diuina, personale interdictum, non solum speciale, sed etiam generale. Ratio est, quia Interdictum personale est Censura directè imposita ipsi personæ: ergo quod illa persona sit Clericus, vel laicus, non impedit quominus talis Censura inducat obligationem, quam Ecclesia iuxta materiæ qualitatem imponere

imponere voluit: at hæc materia est grauis, cum ad communicationem rerum diuinarum spectet: ergo. Sic communiter omnes. Legatur Nauar. c. 27. n. 187. Sot. dist. 22. q. 3. art. 1. concl. 6. Suar. disp. 34. sect. 5. num. 1. Alter. disp. 8. cap. 3. col. 3. Filliuc. tract. 18. cap. 3. q. 9. n. 85. Agid. disp. 17. dub. 3. n. 64. & 67. Henriq. lib. 13. cap. 46. n. 3. Auila p. 5. disp. ut s. dub. 2. conclus. 1. Bonac. punct. 7. de Interd. n. 1. vers. Dixi, violantes Interdictum locale. Palao disputat. 5. punct. 5. num. 6. Laymann lib. 1. tractatu 5. part. 4. cap. 3. num. 3. & alij.

QVÆSTIO VII.

An etiam sit certum, quod laicus peccet mortaliter, violando Interdictum locale generale, vel speciale?

Respondeo esse certum ex communi sententia, peccare mort. in sequentibus casibus. *Primò*, si adfit scandalum. *Secundò*, si per vim ingrediatur ad audienda Officia diuina, vel si postquam est ingressus non obtemperat Ministris Ecclesiæ volentibus eum excludere. *Tertiò*, quando est causa, quod Officia diuina celebrentur in loco interdicto, ipso laico præsentem, vel rogando, vel præcipiendo. *Quartò*, quando exercet ea Officia diuina in loco interdicto, quæ si Clericus exerceret, violaret Interdictum, vt si in choro publicè dicat Horas, & Officia diuina. Quo in casu adhuc posset laicus puniri per Iudicem Ecclesiasticum, eo quod delictum est Ecclesiasticum. Sic tenent, & supponunt communiter omnes. Nauar. cap. 27. num. 187. Henriq. lib. 13. cap. 46. num. 3. Sot. dist. 22. q. 3. art. 1. concl. 6. Auila p. 5. disp. 5. dub. 2. conclus. 2. vers. Supponendum est. Alterius disp. 8. cap. 3. col. 3. vers. Secundo dicimus. Palao loc. cit. num. 5. & alij penes ipsos.

QVÆSTIO VIII.

An etiam peccet mort. laicus, qui mentiendose habere Bullam, aut Ordinem, decipit Sacerdotes, vt illum ad diuina admittant?

Negat Henriq. cap. 46. cit. n. 3. iuncta Glossa lit. H. per hæc verba: Tertiò dum ab Ostiario interrogatus, quidam aiunt peccare mortaliter, si mentiatur se esse Clericum, aut habere Bullam, & sic præsumat interesse diuinis. At sanè (addit in Glossa) non est mortale, nisi resistat vir: nec Ianitor imponit nouum præceptum, sed est executor legis. Ita Henriq. qui & citat pro se Syluestrum, Armillani, Alcocer, & Caietanum. Imò & Suar. *ubi infra*, citat pro hac parte Nauarrum cap. 27. n. 187. Sed non ita benè, vt mox videbimus.

Ego probabilius respondeo: peccare etiam mortaliter. Quia tale mendacium est contra vigorem interdicti, & contra intentionem Ecclesiæ, quæ maximè intendit grauate populum, hac Censura, eum expellendo à diuinis: quod frustra fieret, si per huiusmodi fraudes, possent laici vitare effectum interdicti, sine culpa mortali. Sic Suarez disp. 34. sect. 5. n. 5. vers. Dices, tenori. Auila p. 5. dub. 5. dub. 2. conclus. 2. vers. Supponendum est. Alterius etiam loc. cit. citans vterque, cum Henriq. pro hac parte Nauarrum n. 187. cit. vers. Decimo octauo dico, in fine. Et benè: ait namque contra Caietanum, sic: Quartò peccat, (subintellige, ex antecedentibus, mortaliter,) cum mentiendose, allerens esse Clericum minorum, aut privilegium, intraret ad audienda diuina Officia vetita, vbi dicebantur ianuis clausis. Hæc Nauar. Sic etiam Palao disp. 5. punct. 5. n. 5. & penes ipsum, Agid. disp. 17. dub. 2. n. 68. Laymann cap. 3. cit. num. 2. & Sayrus lib. 5. cap. 14. n. 2. idem docentes de illo laico, qui persuaderet Clericum, vt in loco interdicto celebraret publicè, fingens non esse interdictum.

QVÆSTIO IX.

An deinde, laicus non interdictus peccet etiam mortaliter, audiens diuina Officia, præcipue Missam, in loco interdicto?

Negant absolutè aliqui Doctores, existimantes, laicum prædicto modo assistentem diuinis Officiis, nullum peccatum, adhuc veniale, committere: eo quod nullum sit præceptum in iure, quod dirigatur ad laicos, sed tantum ad Clericos, ne admittant laicos non priuilegiatos ad diuina Officia in loco interdicto, vt patet cap. Responsum, de sent. excom. cap. Non est vobis, de sponsal. & cap. licet, de privileg. in 6. & vbi nullum est præceptum, nullum est peccatum. Ita tenent Caiet. in sum. verb. Interdicti violatio, aded, vt consulat dictis laicis, vt audiant Missam in loco interdicto, maximè in festis. Nauar. cap. 27. n. 187. vers. Decimo octauo. Vbi ita ait: laicus non dicitur violare interdictum vllum, quamuis sit validum, & denunciatum, audiendo Missam, vel alia diuina Officia in loco interdicto. Ita ille. Pro quorum sententia esse videtur Machado lib. 1. p. 3. tract. 13. docum. 11. n. 2. citatque pro ea Auilam; sed certè omnine malè: quia hic Author, solum ait, hanc sententiam esse valde probabilem, quod idem firmat Alterius *ubi infra*.

Negant rursus alij Authores, docentes, laicum in tali casu, solum peccare venialiter. Quia (inquit Auila) licet præceptum iuris non dirigatur ad laicos, tamen ipsi faciunt contra intentionem virtualem Clericorum. Ita ille, p. 5. disput. 5. dub. 2. vers. Quamuis hac sententia, & penes ipsum, Syluester Interdictum 6. num. 7. Angel. Interdictum 7. n. 9. Sot. in 4. dist. 22. quest. 3. art. 1. concl. 6. & Henriq. lib. 13. cap. 46. n. 3. Quibus addi possunt apud Dianam, Laymann lib. 1. tr. 5. p. 4. cap. 3. n. 2. Valent. tom. 4. disput. 7. q. 18. punct. 2. ad finem, & Regin. lib. 3. tr. 3. cap. 30. n. 42. quos ipse Diana sequitur p. 5. tract. 10. resol. 68. Ita adhuc tenent Alterius disput. 8. de Interd. cap. 3. col. 5. vers. Tertia est sententia media probabilior. Citat etiam Bonacina pro hac parte Caietanum, & Nauarrum, sed vt iam vidisti, malè valde.

Sed ego probabilius respondeo: dicendum, quod laicus non interdictus audiens Missam, aut alia Officia diuina in loco interdicto, omnino peccet mortaliter. Quia probabilius est, quod per Interdictum locale, siue speciale, siue generale, saltem indirectè prohibeatur laicus, ne in loco interdicto, diuinis intersit: nam sanè non ob aliam rationem laicus non interdictus eiiciendus est à loco interdicto, ne ibi diuinis intersit, nisi quia prohibitus est eis assistere, ergo. Sic Innocent. & Hostiens. apud Syluestrum loc. cit. Suarez disp. 34. sect. 5. à n. 4. Agid. disput. 17. dub. 3. num. 68. & 69. Filliuc. tr. 18. cap. 2. n. 54. & præcipue cap. 3. q. 9. num. 85. Præposit. in 3. p. q. 4. de Interd. dub. 5. n. 54. Bonacina de Interd. punct. 7. n. 1. Hurt. de Interd. diff. 10. n. 33. Viuald. de Interd. n. mihi 281. Bassæus Interdictum 3. n. 1. qui tamen malè citat Caietanum, & Nauarrum pro secunda sententia. Villalob tract. 19. diff. 9. num. 5. Sayrus lib. 5. cap. 14. num. 5. Luyhus lib. 6. disputat. 49. dub. 6. qui tamen non rectè citat Syluestrum pro se.

QVÆSTIO X.

An violare Interdictum quodcumque, tam personale, quàm locale, in materia Sacramentorum, sit culpa mortalis?

Respondeo tanquam certum: esse mortalem culpam, ex genere suo. Quia materia Sacramentorum est grauissima, & prohibitio Ecclesiæ absoluta, habens vim præcepti pertinentis ad virtutem Religionis. Vnde hæc responsio certissima est, loquendo primò

primò de Interdicto personali, tam speciali, quam generali: secundò etiam est verum loquendo de interdicto locali. Principaliter namque obligat Ministros Ecclesiæ, ne dent Sacramenta in tali loco, secundariò autem ipsos laicos, ne recipiant illa. Nec valet distinctio quam Caiet. Nauar. & alij nonnulli assignant in hac re inter Clericos & laicos, vt supra vidimus: quia materia Sacramentorum respectu vtrorumque grauis est, si ad vtroque suo modo accomodetur, hoc est, administratio Sacramentorum, ad Clericos; receptio verò ad laicos. Sic communiter DD. Suarez disp. 33. sect. 2. Alter. disp. 8. cap. 1. Filliuc. tract. 18. cap. 2. quest. 9. nam. 5. 4. Hurtad. de Interd. diffic. 10. num. 33.

QVÆSTIO XI.

An etiam sit mortale, violare Interdictum, quodcumque, in materia Ecclesiastica sepulturæ?

Respondeo tanquam certum: etiam esse mortale. Quia est transgressio rei grauis, contra absolutam Ecclesiæ prohibitionem. Quod clarè colligitur ex grauitate pœnæ impositæ ipso iure, excommunicationis maioris, aduersus eos, qui in loco interdicto, vel nominatim interdictos scienter sepelire præsumunt. Verba Clement. 1. de sepult. hæc sunt: *Eos, qui, &c. in Cœmeterijs, Interdicti tempore, in casibus non concessis à iure, vel excommunicatos publicè, aut nominatim interdictos, vel usurarios manifestos, scienter sepelire præsumunt, decernimus, ipso facto excommunicationis sententia subiace-re, &c.* (Qui autem censerì debeant sepelire, & quæ actio sufficiat ad incurrendam hanc excommunicationem, diximus sup. cum de quinto effectu excommunicationis maioris, qui est priuatio sepulturæ Ecclesiasticæ.) Sic communiter Doctores Suarez disp. 35. sect. 1. num. 19. Filliuc. tract. 18. cap. 4. quest. 7. num. 106. Alterius disput. 8. cap. 4. Hurtad. diffic. 10. num. 32.

QVÆSTIO XII.

An in humanis actibus, teneatur quis vitare interdictos, saltem denunciatos nominatim?

Respondeo tanquam certum: nullum, siue Clericum, siue laicum, teneri vitare tales interdictos. Quia Interdictum solum prohibet res Ecclesiasticas, & spirituales, nempe, Officia diuina, Sacramenta, & sepulturam, vt nuper vidimus: ergo in aliis rebus humanis, aut ciuilibus, non est verita communicatio. Sic Henriq. lib. 13. cap. 5. n. 5. & cap. 43. n. 7. Auila p. 5. disp. 5. dub. 1. concl. 1. Alter. disp. 8. cap. 5. in princip. Bonacina de Interd. num. 20. Hurtadus difficultate 11. Sayrus lib. 5. cap. 12. num. 23. & 24. Bassæus Interdictum 3. num. 7. Suarez disputat. 37. sect. 1. num. 6.

QVÆSTIO XIII.

An laici teneantur vitare interdictos nominatim denunciatos, si non in humanis, in diuinis saltem?

Affirmat Sayrus lib. 5. cap. 12. num. 23. Sed tanquam certum respondeo: non teneri eos vitare, ex vi præcepti Ecclesiastici, præterquam in Ecclesiastica sepultura. Ratio est, quia nullibi in iure reperitur præceptum obligans laicos ad vitandum interdictos etiam nominatim denunciatos, nisi ad non tribuendum illis sepulturam in Clem. 1. de sepult. nuper citata: ergo. Notanter dixi: *ex vi præcepti Ecclesiastici*, nam aliunde potest contingere, vt laici teneantur vitare Interdictum denunciatum, putà si ex eo, quod non illum non euitant, cooperantur peccato

illius, vel actui iurisdictionis inualido, vt si absolutio Sacramentalis impendatur ab Interdicto denunciato, quæ est nulla, &c. Sic communis. Syluest. D. Anton. Caiet. Armill. & Henriq. quos affert, & sequitur Auila p. 5. disp. 5. dub. 1. concl. 2. Alter. disp. 8. cap. 5. col. 1. Hutt. difficult. 11. num. 34. Bonacina loc. cit. num. 19.

QVÆSTIO XIV.

An Clerici saltem, teneantur sub mortali, euitare interdictos nominatim in ijs rebus, à quibus sunt interdicti?

Respondeo tanquam certum: teneri sub mortali euitare tales nominatim Interdictos, in dictis rebus. Vnde mortaliter peccant, celebrando coram illis, vel illos ad diuina Officia, seu Ecclesiæ Sacramenta, aut Ecclesiasticam sepulturam admittendo. Sic Sotus in 4. dist. 22. quest. 3. art. 1. concl. 6. vers. *Ad argumentum*. Henriq. lib. 13. cap. 33. n. 3. Auila loc. cit. concl. 3. Alter. & Bonac. loc. cit. Filliuc. n. 147. vers. *Notandum secundò*. Suar. n. 6. cit. & Hurtad. loc. cit. vers. *Conueniunt secundò*, & alij. Qui omnes notant, primò hanc responsionem non esse intelligendam de omnibus Clericis, sed solum de illis, qui celebrant diuina Officia, vel permittunt celebrare in Ecclesia, cuius regimen est illis commissum. Et hoc probant, ex cap. *Non est vobis, de sponsal.* vbi dicitur: *Nec celebretis, nec aliquem celebrare permittatis.* Vnde Clerici qui non celebrant, aut celebrare non permittunt, eo quod non sit illis commissum regimen Ecclesiæ, sed solum audiunt diuina, non peccant, quia tunc se habent sicut laici. Secundò notant, quod vt dicti Clerici sint rei culpæ mortalis, non euitando Interdictos, requiratur quod hi sint nominatim interdicti, & denunciati iuxta Extrauagant. *Ad euitanda.* Legatur Nauarrus cap. 27. num. 187.

QVÆSTIO XV.

An laici violantes Interdictum, aliquas pœnas incurrant?

Respondeo tanquam certum: Nullas pœnas ipso iure incurrere, præterquam in ijs quinque casibus, in quibus incurrunt excommunicationem maiorem. *Primus* est, quando Dominus temporalis compellit Clericum publicè, & solemniter celebrare diuina in loco interdicto. *Secundus*, quando aliquis præsumit vocare pulsatione campanarum, vel publico præconio ad audienda Officia diuina in loco interdicto. *Tertius*, quando aliquis præsumit impedire, ne excommunicati, vel interdicti exeant, quando nominatim sunt admoniti à Clero. *Quartus*, quando ipsimet excommunicati, vel Interdicti moniti à Clero nolunt exire, & *Quintus*, quando aliquis præsumit sepelire interdictos, in Cœmeterio etiam non interdicto. Sic Auila part. 5. disput. 5. dub. 2. in fine, & dub. 4. conclus. 1. Henriquez lib. 13. cap. 43. num. 3. Hurtadus de Interd. difficult. 12. in fine. Egidius disputatione 17. dub. 4. in fine. Alterius disput. 9. cap. 4.

QVÆSTIO XVI.

An Clerici violantes Interdictum priuensur electione actiua, & passiua ad dignitates Ecclesiasticas?

Respondeo tanquam certum: priuati omnes qui scienter violant illud. Itaque omnis Clericus siue secularis, siue Regularis, qui simpliciter violat Interdictum, circa quamcunque materiam, nec potest eligi, nec eligere, imò & fit inopostulabilis ad dignitates

sine scriptis, vel in scriptis quidem, sed sine monitione, aut non exprimendo causam, tunc Interdictum manet ab ingressu Ecclesiæ, non plene, sed per mensem. *cap. 1. de sent. excomm. in 6. & cap. Sacro. 48. eod. tit. extra.* De quo Nauar. *cap. 27. n. 156. §. 5. & Henriquez lib. 13. cap. 43. n. 5.* Qui excipiunt Prælatos Regulares, qui possunt absque scriptis proferre Censuram contra suos. Suarez *disp. 37. sect. 1. & alij.*

Secundò. Episcopi, aut alij Superiores, vsurpantes sibi bona Ecclesiarum, aut beneficiorum vacantium, vel fructus eorum, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, quousque restitutionem fecerint de prædictis. *cap. Presenti. de Offic. Ordinary in 6.*

Tertiò. Laici conferentes Episcopatum, aut Abbatiam, & recipientes ab illis, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec tales dignitates deserant. *cap. Si quis deinceps. 16. q. 7.*

Quartò. Interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ donec satisfaciant, omnes etiam exempti, qui violant Interdictum locale à iure, vel ab homine. *cap. Episcoporum. de priuileg. in 6.* de quo egimus nuper *disput. 8. q. 18. & sequent.*

Quintò. Episcopi, & alij Prælati Superiores, qui ratione visitationis aliquid accipiunt, vltra id quod iis est concessum per *cap. Romana. de censibus in 6.* interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, si intra mensem duplum eius, quod receperint, non restituerint. *cap. Exigit. de censib. eod. lib. & in Extrau. vnica de censib.* Vbi hoc Interdictum extenditur ad omnes de familia Visitatoris, qui per se, vel alios, aliquid recipiunt ab his qui visitandi sunt, præter id, quod illis est iure concessum.

Sextò. Manent Interdicti Iudices Ecclesiastici, qui Officiales Romanæ Curie, aut alios qui ad eam profectos pro suis negotiis, priuant suis beneficiis Ecclesiasticis, & ea aliis conferunt. *Extrauag. 3. de priuileg.* De quo videantur Suarez *loc. cit.* & Bonac. *de Interd. puncto 8. num. 19.*

Septimò. Prælati edentes Commentaria in Tridentinū remanent interdicti ab ingressu Ecclesiæ. Pius V. in Bulla confirmat. Concilij Trident. De his, & aliis nonnullis Interdictis legantur Suarez *disp. 37. sect. 1. Filliuc. tract. 18. cap. 7. q. 8. Ægidius disp. 17. dubio 5. Bonac. puncto 8. à num. 13. Bassæus Interdictum 6. à numero 14. Hurtadus de Interd. diff. 17. Luysius lib. 6. disputatione 55. dubio 1. & alij.*

Q V Æ S T I O II.

In quibus casibus, incurritur, ipso iure, Interdictum generale personale?

Respondeo: Quod in his octo in quibus iure lata sunt. *Primò,* namque interdicuntur Vniuersitates, aut Collegia concedentia vsurariis alienigenis locum habitationis. *cap. 1. de vsuris in 6.*

Secundò. Interdicuntur ipso facto Vniuersitates concedentes contra personas Ecclesiasticas, aut eorum bona, repressalia, seu pignorationes, quibus vnus pro alio grauatur, nisi intra mensem ea reuocauerint. *cap. vnico. de iniurijs in 6.*

Tertiò. Interdicuntur Vniuersitates, aut Capitula, seu Collegia quæ ab Ordinationibus, sententijs, seu mandatis Sum. Pontificis ad futurum Concilium generale appellant. *Bulla Cœna. n. 2.* de quo egimus supra in exposit. eiusdem Bullæ.

Quartò. Interdicuntur Collegia, seu Communitates exigentes tributa, absque licentia Pontificis, ab Ecclesiasticis personis. *cap. Quamquam, de censib. in 6.*

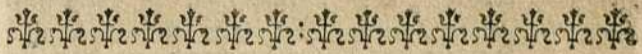
Quintò. Interdicuntur Vniuersitates, quæ ex certa scientia præsumperint resistere statutis habitis in *Extrauag. Saluat. de Præb.* circa diuisionem Episcopatus Tolosani.

Sextò. Interdicuntur Vniuersitates, vel Collegia, quæ non obseruant constitutionem Ioannis XXII. circa fructus beneficiorum vacantium. *Extrauag. vni. Ne Sede vacante aliquid immou.*

Septimò. Interdicuntur Capitula, quæ Sede vacante intra annum concedunt Dimissorias ad Ordines ei, qui non coarctatur ad id ratione beneficij. *Trident. sess. 7. cap. 10. de reformat.*

Octauò. Interdicuntur Vniuersitates imponentes, vel exigentes decimas, talleas, ab Ecclesiasticis, vel bona Ecclesiarum occupantes. *cap. Clericis. de immunit. Eccles. in 6.* De his agunt Suarez *sect. 1. cit. à n. 13. Filliuc. cap. 6. à num. 143. Ægidius dubio 5. cit. Bonac. à n. 7. Luysius, Bassæus, & Hurt. locis cit.*

Feruntur etiam in iure alia Interdicta localia, de quibus videri possunt Suarez, Filliuc. Bonac. & Bassæus. Ea autem nos non adducimus, quia illa post Concilium Constantiense non obligant ante denunciationem à Iudice factam: adduximus verò personalia quia obligant statim personam interdictam; licet non alios, adhuc Clericos, ita vt teneantur vitare dictos Interdictos, ante denunciationem, sicut in simili de excommunicatione explicatum est. Legantur Doctores citati.

DISPUTATIO X.

De Relaxatione, vel Absolutione Interdicti.

Q V Æ S T I O PRIMA.

An Interdictum latum ad tempus, vel sub conditione tacita, vel expressa, donec satisfaciat, vel restituat; eo tempore elapso, vel adimpleta conditione, ipso facto, sine noua absolutione cesset?

AFFIRMANT plures Doctores, eo quod Censura non operatur plusquam verba significant. Ita Sayrus *lib. 5. cap. 15. n. 2. Auila parte 5. disp. 6. dub. 1. concl. 1. Ægidius disp. 17. dub. 6. n. 76. Sà verb. Interdictum. n. 2.* vbi ita ait: *Interdictum* positum, donec aliquid fiat, eo facto cessat, sicut & suspensio: ita si est ad certum tempus positum, postea cessat. Ita ille. Bonacina hic *punct. vlt. n. 1. & alij citati disp. 5. de susp. q. 1.*

Sed probabilius respondeo: Non cessare, saltem ex vi iuris, sine noua absolutione. *Primò,* quia idem diximus de excommunicatione *disp. 119. §. & de suspens. disp. 5. q. 1.* quibus in iure *cap. Is, cui. de sent. excomm.* æquiparatur Interdictum. *Secundò.* Quia ratio quæ affertur de excomm. in *cap. Cum desideres. de sent. excommunic.* nempe, vt dignoscatur etiam satisfecisse Ecclesiæ, quam offendit, valet etiam in Interdicto. Sic loquendo de Interdicto, quod latum est, vt Censura, vt nos loquimur, docent Suarez *disp. 38. num. 4. & 5. Filliuc. tr. 18. c. 5. q. 2. n. 115. Hurt. diff. 16. in princ. Alterius hic, disp. 11. c. 1. col. 4. vers. Alia sententia.*

Q V Æ S T I O II.

An Interdictum locale generale impositum in tota Ciuitate, tollatur per destructionem ipsiusmet Ciuitatis?

Respondeo tanquam certum: Non tolli. Quia, vel non contingit moraliter loquendo, vt totus locus interdictus destruat: vel licet destruat Ciuitas;

uitas, vel Villa, semper manet solum illud, in quo sunt ruinae Ciuitatis, quod manere potest Interdictum. Sic communis. Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. *num.* 10. Filliuc. *loc. cit.* 9. 3. n. 117. Alterius *cap.* 2. *col.* 2.

quod feratur noua sententia, & sic successiue. Sic Suarez *loc. cit.* n. 14. Filliucius n. 118. *cit.* Alterius *cap.* 2. *cit. in fine.* Cornejo *disp.* 4. *dubio unico, quest.* 1. Luyfius *dub.* 2. *cit. vers. Item dubium.*

QVÆSTIO III.

An Interdictum locale impositum, ob delictum eius Domini, tollatur alienatione sola, aut venditione talis loci?

Affirmandum probabiliter videtur. Quia iam non manet illa terra interdicta, v. g. sub eo respectu ad priorem Domini, ob cuius delictum interdicta fuit: ergo ipsa sola alienatione facta, talis terra non manet interdicta. Ita sentiunt Ægid. & Huttad. citati *sup. disp.* 1. 9. 19.

Sed probabilius respondeo: Non tolli. Quia tale Interdictum est onus quoddam loci interdicti: at sic est, quod res quæ alienatur transit cum suo onere: argum. *cap. Ex literis. de pignorib. & cap. Pastoralis. de Decimis*: ergo. Nec valet argumentum pro parte opposita factum. Nam respondetur ex dictis sæpè, quod Interdictum semel latum, semper durat, donec à Superiori relaxetur, quamobrem licet illa terra non fuerit interdicta, nisi quia erat talis Domini, tamen postquam semel latum est Interdictum in eam, semper manet, nisi à Superiori relaxetur. Sic Sylu. Calder. & Gemin, quos citat, & sequitur Suarez *sect.* 1. *cit.* n. 11. Francus, & Anchar. quos affert, & amplectitur Alterius *loc. cit. col.* 2. *vers. Opposita tamen sententia.* Filliucius *loc. cit.* Cornejo *disp.* 4. *de Interd.* 9. 1.

QVÆSTIO IV.

An Interdictum locale speciale, ut alicuius Ecclesie; tollatur sola destructione ipsiusmet Ecclesie?

Affirmare quis, & probabiliter posset. Quia destructo subiecto, necessariò debet destrui quidquid in illo subiectatur: ergo destructa Ecclesia, Interdictum quod illi inhæret quasi, necessariò destruitur.

Sed probabilius respondeo: Non tolli per destructionem solam Ecclesie. Quia quamuis destruantur parietes, & tectum, remanet solum, quod est interdictum etiam, in quo contra illud, possent sepeliri corpora Christianorum, erigi Altaria, ibique Sacra celebrari: ergo. Sic Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. n. 13. Filliuc. *loc. cit.* n. 118. Alterius *loc. cit. col.* 3. *dicto* 2. Reginald. *lib.* 32. *tract.* 3. n. 59. Bonac. *de Interd. puncto ultimo*, n. 2. Luyfius *lib.* 6. *disp.* 54. *dub.* 2.

QVÆSTIO V.

An Interdictum deambulatorium, quo interdictur locus incertus, & indefinitus, v. g. Terra, seu Prouincia, ubi maneat talis persona. v. c. Petrus tollatur, eo ipso, quod Petrus mutet Terram, seu Prouinciam, absque alia relaxatione Superioris?

Respondeo: Tolli, eo ipso quod talis persona mutet locum: sine vlla alia relaxatione Superioris. Quia tale Interdictum potius dici potest personale, quam locale, eo quod potius feratur in odium personæ in tali loco pro tempore, in quo detinetur in illo; quam in odium loci ipsius, & idèò translata persona, definit talis locus esse interdictus. sine vlla alia relaxatione: sicut è contra, ille alius locus in quem se transfert, incipit esse interdictus, absque eo

QVÆSTIO VI.

An Interdictum generale personale, quo Ciuitas, Communitas, seu Collegium, est interdictum; tollatur dissoluta Ciuitate, Communitate, vel Collegio, sine alia absolutione Superioris?

Respondeo tanquam certum: Tolli sine alia absolutione. Quia Interdictum latum erat in Collegium, vel Ciuitatem, &c. quatenus corpus quoddam morale est; ergo solum potest durare, superstitie Collegio, vel Ciuitate, quæ est subiectum Interdicti; nam destructo omnino subiecto, destruantur eo ipso, omnia accidentia, quæ sunt in ipso. Nec fatis est, quod maneant personæ ex quibus erat compositum Collegium vt Interdictum, si non constituunt amplius illud Collegium; nam illæ non erant per se interdictæ vt priuatæ personæ, sed vt membra, & partès illius Collegij, & sub hac ratione non manent interdictæ destructo Collegio, &c. Sic Suarez *disp.* 38. *sectione* 1. n. 15. Alterius *disp.* 11. *cap.* 3. *in princ.* Filliuc. *tract.* 18. *cap.* 5. 9. 4. n. 119. Ægidius *disp.* 17. *dubio* 6. *in fine.* Cornejo *loc. cit.* 9. 3. Bonac. *puncto ult. num.* 3. Couarr. *lib.* 2. *variar. cap.* 8. n. 10. Luyfius *dub.* 2. *cit.* & alij. Qui omnes hanc responsionem intelligunt respectu Innocentium, qui non ligantur Interdicto diutius quam sint pars Collegij, &c. non verò respectu eorum, qui causam culpabilem Interdicto dederunt, quia isti semper remanent Interdicti, quia censentur particulatim Interdicti, & nomine suo, & non solum nomine Communitatis.

QVÆSTIO VII.

An qui ligatus Interdicto personali particulari, verè pœnitens moritur, ipso facto liberetur Interdicto?

Affirmant Couarr. Auila, Cornejo, Diana, & alij citati *sup. disp.* 7. 9. 8.

Sed probabilius respondeo: Non liberari ipso facto, sed necessariam esse absolutionem Interdicti. Quia Censura non tollitur per pœnitentiam, sed per absolutionem. Sic Alterius, Suarez, Bonacina, Bassæus, Filliuc, & Luyfius citati *sup.* 9. 8. *citata.* Legatur Alterius speciatim *loc. cit. ibi.* & *disp.* 11. c. 3.

QVÆSTIO VIII.

An Interdictum omne possit auferri, vel suspendi ab illo, qui illud tulit?

Respondeo tanquam certum: Possit auferri, aut suspendi in totum, aut etiam quoad aliquos effectus. Hæc responsio, quæ est omnium, manifestè constat ex dictis de Censuris aliis. Legatur Auila *parte* 5. *disputatione* 6.

QVÆSTIO IX.

An Episcopus possit absoluere ab omni Interdicto locali, lato à iure absolute, & sine termino?

Negat Henriquez *lib.* 13. c. 51. n. 3. his verbis: At locale Interdictum à Papa impositum, præsertim ad tempus, nullo modo potest Episcopus tollere, aut

aut suspendere. Ita ille, citans pro se, *lit. C. Couarr. in cap. Alma. parte 2. §. 2. n. 4.* cum Ioan. Andr. Anton. Card. Franc. Decio, & Syluestro.

Sed probabilius respondeo: Possè. Quia, vt constat *ex cap. Nuper. de sent. excommunic.* Episcopus potest absoluere, relaxare, aut dispensare, in his, quæ non sunt reseruatæ Papæ: at sic est quod huc vsque nullum Interdictum est reseruatum Papæ, in iure, vt ex Soto docet Auila, statim citandus: ergo. Sic Auila *parte 5. disp. 6. dubio 1. concl. 4. 6. & 8. & dub. 4. concl. 3.* Suarez *disp. 38. sect. 2. n. 5. & 6.* Filliuc. *tract. 18. cap. 5. q. 7. n. 124.* Ægidius *disp. 17. dubio 6. n. 76.* Alterius *disputatione 11. de Interd. cap. 4. col. 3. vers. Quod si Interdictum.* Bonac. *de Interd. puncto ult. num. 5.* Qui pro hac parte citat Henriquez *lib. 13. disp. 48. n. 3.* Sed omnino malè, vt vidimus. Luyfius *lib. 6. disp. 54. dubio 4.* Hurtad. *de Interd. diff. 16. n. 48.*

QVÆSTIO X.

An Episcopus, non solum tollere, sed etiam suspendere ad tempus, possit dictum locale Interdictum?

Negant, apud Dianam, Couarr. *in capite Alma. parte 1. §. 11. n. 6. vers. Secundò.* Auila *disp. 6. cit. dub. 4. concl. 4.* & Glossa *in cap. Ad hæc. de appellat.* Et quamuis hi Doctores id doceant, sed aut non omnino loquendo de nostro casu; aut non ita firmiter quod contrarium probabiliter non sequantur, vt *infra.* Possunt tamen citari pro hac parte Henriquez nuper citatus, & alij penes ipsum.

Sed probabilius respondeo: Etiam posse Episcopum tale Interdictum suspendere. *Primò.* Quia potest illud simpliciter tollere in totum, vel ad tempus: ergo & suspendere. *Secundò.* Quia consuetudo, quæ clarè supponitur *in cap. Ad hæc. de appellat. el. ultimo*, hanc facultatem tribuit Episcopis per tacitum consensum Papæ: ergo. Hanc sententiam esse communem apud Doctores, & securam in praxi, expressè docet Auila *loc. cit. concl. 3. in fine.* Eamque posse defendi, ob secundam rationem à nobis ex illo allatam, clarè ait, *concl. 4. vers. Dico præterea.* Tenent autem illam, Nauarr. *cap. 27. n. 183.* Glossa *in cap. Presenti. de sententia excommunic. in 6.* Suarez *disp. 38. sect. 3. n. 6.* Rodriguez *tomo 2. Regul. q. 111. art. 1.* Diana *parte 5. tract. 10. resolutione 69.* Bonac. *loc. cit.* Alterius *disp. 11. capite 5. col. 4. vers. Hæc igitur opinio.*

QVÆSTIO XI.

An etiam possit Episcopus absoluere ab Interdicto locali, non solum à iure posito, sed etiam lato à Papa tanquam ab homine?

Respondeo tanquam certum: Non posse. Quia ab Interdicto lato ab homine, per particularem sententiam, solus is soluere potest, qui illud tulit, vel eius successor, vel superior eius, vel alius ex delegatione: at sic est, quod Papa est superior, & Episcopus inferior: ergo. Sic communiter omnes. Legantur Suarez *disp. 38. sect. 2.* Auila *loc. cit. concl. 5.* Bonac. *cit. vers. Dixi posito à iure.* Alterius *disp. 11. c. 4. col. 5.*

QVÆSTIO XII.

An Episcopus possit absoluere ab Interdicto personali lato à iure?

Respondeo tanquam certum: Possè, non tantum ab Interdicto generali personali, à iure lato, sed ab speciali lato ab eodem iure. *Prima pars probatur.*

Quia etiam respectu Vniuersitatis, seu Communitatis, Iudex in Ecclesiastico foro externo, est Episcopus. *Secunda pars* etiam probatur ex dictis. Quia si Episcopus potest relaxare Interdictum generale personale, quod est maius; multò magis poterit speciale aut particulare, quod est minus. Sic Suarez *sect. 2. cit. n. 6.* Henriquez *lib. 13. cap. 35. n. 2.* Auila *parte 5. disputatione 6. dubio 1. concl. 3.* Alterius *cap. 4. cit. col. 3. & 4.* Filliuc. *tract. 18. cap. 5. q. 8. n. 125. & 126.* Bonac. tandem, licet in principio contra dicat, *loc. cit. n. 5. vers. Dixi ab Interdicto locali.*

QVÆSTIO XIII.

An Parochus, seu alius Confessor Ordinarius, possit absoluere, iure ordinario, ab Interdicto generali locali & personali?

Respondeo tanquam certum: A neutro posse. Non ab Interdicto generali locali: quia non habet iurisdictionem fori contentiosi, quæ est necessaria, vt Interdictum locale tollatur, sicut etiam vt imponatur. (quæ ratio etiam conuincit non posse absoluere adhuc ab Interdicto locali speciali) ergo.

Rursus nec potest ab Interdicto generali personali absoluere. Quia dictus Confessarius non habet iurisdictionem ordinariam in foro exteriori in Communitate. Nec sufficit iurisdictione, quam habet in foro interno, vt ratione illius dicamus esse ei concessam iurisdictionem fori exterioris, quia Communitas non est capax absolutionis Sacramentalis. Ex quo inferri potest, non posse singulas personas Communitatis interdictæ eximi à tali Interdicto à Parocho, vel Confessore iure ordinario. Quia respectu talis Interdicti parochus nullam habet iurisdictionem, quia non fertur per se in singulares personas, sed in Communitatem. Et aliàs absolutio ab Interdicto non est necessaria ad absolutionem à peccatis, cum ex privilegio *cap. Alma mater.* Interdictum non priuet Sacramento Pœnitentiæ, vt *supra* habitum est. Sic omnes. Suarez *disp. 38. sect. 2. n. 6.* Alterius *disp. 11. c. 4. col. 3. & 4.* Henriquez *lib. 13. c. 53. n. 3. & cap. 35. numero 2.* Filliuc. *q. 8. cit. n. 125. & 126.* Bonac. *puncto ult. n. 6.* Reginald. *n. 56.* Auila *parte 5. disp. 6. dub. 1. conclus. 2.* Cornejo *disp. 4. de Interd. dub. unico, q. 5. & alij.*

QVÆSTIO XIV.

An saltem possit dictus Parochus, aut alius quilibet Confessor ordinarius, absoluere ab Interdicto personali speciale, seu particulari, lato sine reseruatione?

Negat Henriquez *lib. 13. c. 35. n. 2. & c. 51. num. 3.* Vbi ita dicit: Parocho non conceditur absoluere ab Interdicto, aut suspensione, quia huius absolutio non est necessaria ante absolutionem à peccatis: cum tamen Parochus absoluat, ex tacita commissione, ab excommunicatione iuris, aut generali hominis, si non reseruetur; quæ præmitti debet ante receptionem Sacramenti. Ita ille, & penes ipsum, Sylu. & Sotus. Ita etiam Auila *loc. cit.*

Sed probabilius respondeo: Possè absoluere à tali Interdicto, modò non sit reseruatum, & detur satisfactio, aut cautio satisfaciendi. *Primò.* Quia sic clarè colligitur *ex cap. Nuper. de sent. excommun.* *Secundò.* Quia potest ab aliis Censuris: ergo etiam ab Interdicto. Sic Suarez *disp. 38. sect. 2. n. 9.* Filliuc. *n. 126. cit.* Ægidius *disp. 17. dub. 6. n. 77.* (non *disp. 7. dub. 6. n. 7.* vt leges apud Dianam) Reginald. *n. 56.* Bonac. *puncto ult. de Interd. n. 6.* Præposit. *in 3. p. q. 4. de Interd. dubio 6. n. 61.* Laymann *lib. 1. tract. 5. parte 4. cap. 5. n. 3.* Cornejo

Cornejo *disp. 4. de Interd. dubio unico, quest. 5. dicto 4.*
 Hurtad. *de Interd. diff. 16. n. 48.* Mercerus *in 3. p. g. 24.*
de Interd. dub. 8. Diana *parte 5. tract. 10. resol. 71.* Al-
 terius *disp. 11. de Interd. cap. 4. col. 4. vers. Et puto res-
 pondendum.* Luyfius *lib. 6. de Censuris, disp. 54. dub. 4.*

QVÆSTIO XV.

*An Interdictum generale locale, possit relaxari
 ad cautelam?*

Affirmant olim nonnulli, eo quod excommuni-
 catio, & Interdictum paribus passibus ambula-
 re videantur, vt colligitur *ex cap. Ad hæc quoniam.*
cap. Cum medicinalis. de appellat. in 6. at sic est, quod
excommunicatio potest tolli ad cautelam, vt habetur
in cap. Solet. & cap. Venerabilibus. de sent. excommunic.
in 6. & à nobis est dictum sup. ergo etiam Interdictum
generale locale potest tolli ad cautelam.

Sed, vt certum, respondeo: Non posse relaxari ad
 cautelam. Quia sic decreuit Gregor. X. in Concilio
 generali Lugdun. & refertur *in cap. Presenti. de sent.*
excommunic. in 6. per hæc verba: *Presenti generali de-*
claramus edicto, beneficium relaxationis ad cautelam,
quoad Interdicti sententias, in Ciuitates, Castra, vel qua-
libet alia loca, siue terras aliquas, generaliter promulga-
tus, locum aliquatenus non habere. Hæc Pontifex. Ex
 cuius verbis constat, quod si detur talis relaxatio,
 omnino sit nulla, vt notat Glossa *ibidem. verb. Non*
habere. Sic omnes. Glossa *in d. cap. Presenti.* Qui rati-
 onem affert, quare Pontifex voluit, quod relaxatio
 Interdicti generalis localis non habeat locum, sicut
 relaxatio excommunicationis, dicendo, quod hoc
 statuit Gregorius propter communionis periculum
 in excommunicatione, vnde ad aliorum cautelam fit
 hæc absolutio: at in participatione Interdictorum
 non est tantum periculum, & ideo relaxatio ad cau-
 telam non habet locum in Interdicto, sicut habet in
 excommunicatione, sed differtur relaxatio Interdicti
 vsque ad finem causæ. Henriquez *lib. 13. cap. 51. n. 4.*
 Qui tamen falsò putat quod relaxare ad cautelam, sit
 relaxare sub conditione, *Si satisfeceris, relaxo Interdi-*
ctum, vt constat ex à nobis dictis sup. Nam relaxatio
 ad cautelam, est absoluerè ab excommunicatione,
 vel Interdicto, quando prætenditur sententia nulla,
 verbi gratia, Asserit quis fuisse post appellationem
 excommunicatum, vel positum Interdictum, & petit
 ad cautelam absolui ab excommunicatione, vel In-
 terdictum relaxari, antequam de nullitate constet.
 Notat Glossa *in cap. Presenti. in princ. & vers. Ad cau-*
telam. Sic Nauarr. *cap. Cum contingat. remed. 6. num. 7.*
 Couarr. *in cap. Alma. p. 2. §. 2. n. 5.* Auila *parte 5. dis-*
putatione 6. dubio 5. concl. 1. vbi in 2. concl. ait, quod
 huiusmodi Interdictum debeat tolli simpliciter, vel
 remitti præstita cautione de parendo Iudici, ante-
 quam de nullitate, vel iustitia constet.

QVÆSTIO XVI.

*An saltem Interdictum speciale locale possit
 relaxari ad cautelam?*

Negat Archidiaconus apud Syluestrum *Interdictum 3.*
q. 9. n. 14. & videtur negare etiam Glossa *in cap.*
cit. in fine.

Sed, longè multò probabilius, respondeo: Posse.
 Quia textus *in d. cap. Presenti.* expressè loquitur *de*
sententijs Interdicti generaliter promulgatis, vt vidimus:
 ergo dicta prohibitio solùm de iis est intelligenda.
 Sic Syluester, Henriquez, & Couarr. qui dicit esse
 communem, & obseruari in Romana Curia. Auila
loc. cit. concl. 3. Alterius *disputatione 11. capite 6. col. 4.*

dicto 3. Tabiena, & Felin. apud ipsum. Suarez *dispu-*
tatione 38. sectione 3. numero 3.

QVÆSTIO XVII.

*An etiam Interdictum personale particulare
 possit relaxari ad cautelam?*

Respondeo tanquam certum: Posse. Quia ho-
 mini specialiter, aut particulariter Interdicto
 omnia Sacramenta denegantur ante absolutionem:
 ergo idem dicendum est, ac de excommunicato. Sic
 communiter omnes. Glossa *in d. cap. Presenti. verb.*
generaliter. Syluest. Henriquez, & alij, quos sequitur
 Auila *loco citato conclusionem 4.* Quod amplius consta-
 bit ex mox dicendis.

QVÆSTIO XVIII.

*An deinde, Interdictum personale generale, puta-
 tum in Vniuersitatem, aut Collegium,
 possit adhuc relaxari ad cautelam?*

Respondeo: Posse adhuc. Quia seclusa præfata
 prohibitione iuris, quodlibet Interdictum pos-
 set relaxari ad cautelam, sicut excommunicatio: at
 ius tantùm vetat in Interdicto generali locali, vt nu-
 per vidimus: ergo reliqua interdicta possunt ad cau-
 telam relaxari. Sic Ioan. Andr. Francus, Calderinus,
 & Henriquez, quos sequitur Alterius *c. 6. cit. dicto 4.*
 Glossa *margin. in d. capite Presenti. verb. Generaliter.*
 Auila *disp. 6. cit. dub. 5. concl. 4.* Suarez *sect. 3. cit.* Fil-
 liucius *tractatu 18. capite 5. quest. 9.* Bonac. *punct. ult.*
num. 9. & alij communiter.

QVÆSTIO XIX.

*An Interdictum censeatur sublatum, quando non
 seruatur ab eo, in cuius fauorem
 latum est?*

Respondeo tanquam certum: Censeri sublatum.
 Quia sic decreuit Innocent. III. *in cap. Petistis.*
de Priuileg. ibi: Sed si præfati Hospitalarij, vel Templarij,
priuilegiorum suorum fines exceßerint, violando te-
mere Interdictum, quod pro eis fuerat promulgatum; ne
videantur de aliorum fletu ridere, vos in pœnam præsum-
ptionis eorum, quandiu ipsi violauerint Interdictum, de
nostra licentia celebretis. Hæc Pontifex. Et meritò, quia
 (vt benè Glossa ibi) non debet quis facere, à quo
 impetrauit alios prohibere: nec debet alij legem im-
 ponere quam ipse negligit obseruare. Sic Glossa. &
 omnes. Legatur Alterius *disp. 11. c. 7. col. 1. & 2.*

QVÆSTIO XX.

*An etiam censeatur sublatum Interdictum, quan-
 do non seruatur ab eo, propter cuius
 delictum positum est?*

Affirmat Alterius *cap. 7. cit. col. 2. vers. Secundo*
adico. ibi: Ad rationem initio adductam ex cap.
Petistis. de priuilegijs, Respondeo Summum Pontifi-
 cem ibi loqui tantùm in duobus casibus non seruandi
 Interdictum, nempe cum is non seruat propter cuius
 delictum latum est, vel ad cuius fauorem est imposi-
 tum: quare non est ad alium casum extendendum;
 cum sit concessum ad modum priuilegij, licet sit in
 corpore iuris clausum, vt ibi notat Innoc. & Ho-
 stiens. Hucusque Alterius dicit. Sed obdormitans
 sanè. Vnde

Tanquam certum respondeo: Non censeri subla-
 tum

tum interdictum, ex eo quod is propter cuius delictum positum est, non seruet illud. Quia id decreuit idem Innoc. III. in prima parte cap. Petistis, cit. iis verbis: *Petistis per Sedem Apostolicam edoceri, utrum cum propter Hospitalarios, vel Templarios, ciuitas vestra, generali supponitur Interdicto, eisdem non seruantibus, vos illud teneamini obseruare? Ad quod duximus respondendum, quod illorum excessus vobis non trahet licentiam excedendi.* Sic Innocent. Et sic titulus huius capituli, ita se habens: *Si is propter cuius delictum positum est interdictum, illud non seruat, alij nihilominus seruare tenentur: secus si ille non seruat, in cuius fauorem latum fuit.* Sic titulus. Quid clarius docere potuit sententiam nostram habitam in hac, & præcedenti questione?

QVÆSTIO XXI.

An, censeatur Interdictum sublatum, quando non seruatur ab eo, qui tulit interdictum?

Respondeo tanquam certum: Non cenferi ex eo sublatum (quidquid nonnulli dixerint) nisi aliàs antea id verbis significaret. Quia sicut Interdictum verbis fertur; ita & verbis tolli debet. Sic Henriquez lib. 13. cap. 50. n. 4. Calder. Syluest. Tabiena, & D. Anton. quos citat, & sequitur. Alterius disp. 11. c. 7. col. 1. & 2. Bonac. punct. ult. n. 8.

QVÆSTIO XXII.

An Papa possit tollere Interdictum, solo actu interiori?

Respondeo posse. Quia cum Pontifex non sit subiectus regulis iuris, quibus decretum est, ut Prælati imponens, vel tollens Interdictum, verbis exprimat suam voluntatem, quando ille non vult ut interdictum vim habeat utique cessabit, quamuis id dicat solo actu interno. Unde qui in tali casu faceret contra Interdictum, peccaret quidem, quia non constaret ei de interiori voluntate Papæ, sed non incurreret pœnam impositam contra violatores Interdicti. Sic omnes, Henriquez, Calder. Syluest. & Alterius loc. cit. Bonac. num. 10. Auila disp. 6. dub. 6. concl. 2. & alij. Qui omnes secus dicunt loquendo de Episcopis aut aliis Prælati inferioribus Papa, quia hi sunt subiecti iuri communi.

QVÆSTIO XXIII.

Quæ forma est obseruanda in relaxando Interdicto?

Respondeo dicendum, quod licet nulla sit determinata, necessario tamen est adhibenda aliqua verbalis, per quam significetur Interdictum relaxari. Regulariter autem in relaxando Interdicto personali, Iudex solet uti verbo, *absoluo*, (aut *renoco*, vel *remoueo*), ut *Absoluo te ab interdicto, in quod, ob hanc, aut illam causam incurristi. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.* Si verò Interdictum est locale, usurpatur verbum, *remoueo*, aut *renoco*: Ut *Interdictum tali loco, propter talem causam impositum, remoueo, aut renoco, In nomine Patris, &c.* Sic Henriquez lib. 13. cap. 50. n. 4. Alterius disp. 11. cap. 7. col. 3. Filliuc. tr. 18. cap. 5. quest. 9. n. 127. Bauny de Interd. qu. 18. col. 3. ex Caict. & Angelo.

DISPUTATIO XI.

De Privilegio Bullæ Cruciatæ circa Interdicti Censuram.

QVÆSTIO I.

An laici habentes Bullam Cruciatæ possint tempore Interdicti generalis, interesse Missæ, & aliis officiis diuinis?

Respondeo tanquam certum: Posse: etiam si Interdictum latum sit à Pontifice. Quia id concedit Bulla, per hæc verba: *Conueniente asaber; que puedan en tiempo de Entredicho Apostolico ó Ordinario, oir Missa en las Iglesias, Monasterios, ó Oratorio particular señalado ó visitado por el Ordinario; decir Missa y otros officios diuinis, por sus personas si fueren Presbyteros, ó hacer celebrar à otros, en su presencia y de sus familiares y parientes, y receuir el SS. Sacramento de la Eucharistia, y los demas Sacramentos, salvo en el dia de la Pasqua: con que ellos no ayan dado causa al tal entredicho, ni aya que dado por ellos, que sequite; y conque las veres que quisieren usar del dicho Oratorio, para lo que dicho es, recen y hagan oracion, conforme a la deuocion de cada uno, por la conseruacion de la union entre los Principes Christianos, y vitorias contra Infieles.* Sic Bulla Clausula 3. Circa quam legendi sunt Henriquez in Summa lib. 7. cap. 43. num. 3. Trullench, Ludou. à Cruce, Rodriguez, Villalob. Anton. Gomez, Bardus, Machado, & alij de Bulla tractantes.

QVÆSTIO II.

An etiam possit quis vigore Bullæ, interesse Missæ, & aliis officiis diuinis, in Ecclesia specialiter interdicta?

Respondeo tanquam certum: Non posse. Quia concessio Bullæ audiendi diuina officia tempore interdicti, solum intelligi potest de interdicto generali locali, non verò de interdicto speciali huius, vel illius Ecclesiæ: ergo. Antecedens probatur ex verbis Bullæ Latine, quæ sic dicit: *In Ecclesiis, in quibus, aliàs diuina officia, interdicto durante, quomodolibet celebrari permiffum fuerit: at sic est, quod de iure, solum licet celebrare diuina officia tempore generalis interdicti loci, cap. Alma. ut sup. est habitum: ergo dato, quod illicite alius celebraret in Ecclesia specialiter interdicta, non posset adesse vigore Bullæ.* Sic Henriquez lib. 7. cap. 43. num. 3. & penes illum, in Glossa lit. E. Manuel Rodrig. §. 5. numer. 4. Couarru. in cap. Alma. 2. p. §. 4. n. 1. D. Anton. 3. p. tit. 26. cap. 1. §. 2. & Syluest. Interdictum §. 1. His addi possunt, Auila par. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 7. vers. *Notandum est primo. post 3. concl.* Trullench in Bull. lib. 1. §. 3. dub. 2. num. 8. Villalob. 1. p. sum. tract. 27. clausula 4. n. 14. Ludou. à Cruce, disp. 1. cap. 5. dub. 2. n. 5. Machado lib. 1. sum. par. 3. tract. 13. docum 8. in fine.

QVÆSTIO III.

An vi Bullæ, possit quis tempore Interdicti, audire, aut celebrare Missam in quacunque Ecclesia & Oratorio?

Respondeo tanquam certum: Posse; quia id constat ex contextu Bullæ. Sic Trullench, ita dicens:

Nota 3. nomine Ecclesiarum, de quibus loquitur Bulla Latina, in quibus est permiffum celebrari, durante interdicto, intelligi etiam Monasteria Virorum, & Mulierum, & Hospitalia, Episcopi autoritate erecta, tum etiam Eremitæ, quia hæc omnia comprehenduntur, nomine *Ecclesia*, absolute sumptæ, &c. Et quamvis nomine Ecclesie sic sumptæ comprehendatur Oratorium, secundum probabiliorem opinionem; tamen Pontifex ad maiorem declarationem, & tollendos scrupulos, mentionem specialem fecit de Oratoriis. Sic ille *lib. 1. in Bull. §. 2. dub. 2. num. 9.* & omnes DD. *nuper citati.*

Q V Æ S T I O I V.

An Bulla Cruciate Vigore, possit quis habere Oratorium priuatum in sua domo, & in illo Missam audire, vel celebrare, etiam tempore Interdicti.

Affirmant quidem existimantes, duo concedere Pontificem habenti Bullam, & quod possit habere in domo sua priuatum Oratorium; & quod in eo possit Missas celebrare, vel celebrari facere etiam interdicti tempore; dummodo tale Oratorium sit diuino tantum cultui deputatum, & ab Ordinario approbatum. Ita sentit Castrus Palaus *tom. 4. tractat. 2 §. disp. unica punct. 6. num. 1.* qui & citat pro se Henriquez, & alios Neotericos. Ita etiam apud Ægydium Trullench, Rodriguez §. 5. n. 4. & in *Addit. ad §. 5. sup. num. 4. num. 1.* & apud Dianam, Sotus in 4. *dist. 13. q. 2. art. 3. §. Jam verò.* Quorum sententiam probabilem esse putat, & testatur docere plures Patres Societ. Iesu, Garcias in *Sum. Theol. moral. tr. 3. diff. 8. dub. 2. punct. 3. n. 2 §.* Quibus consentire videtur Ludouic. à Cruce in *exposit. Bullæ disp. 1. cap. 5. dub. 1. n. 5.* quatenus affirmat, habentem Bullam posse compellere Ordinarium, vt approbet Oratorium, & dato, quod nolit approbare, & dare licentiam celebrandi, licentiam petitam, & negatam haberi pro concessa, & posse tunc vti præcluso Oratorio, & in eo celebrare, per se, vel per alium.

Sed ego vt certum respondeo: nullo modo posse quem Bullæ Cruc. vigore, exigere, & habere Oratorium priuatum in sua domo, & consequenter, nec in eo celebrare, aut audire Missam, non solum tempore Interdicti; verum extra. Quia id & non aliud, est quod practicatur in Hispania, in qua omnes etiam habentes Bullam, recurrunt ad Pontificem, vel ad Nuntium ad obtinendam habendi Oratorium facultatem. Sic tenet Garcias. *loc. cit. n. 26.* ibi: Por la Bula no se da tal poder, ni se concede tal priuilegio, y que no pueden en virtud della vsar en orden à erigir el Oratorio: sino que la Bula, quando dice que en el puedan celebrar, y oir Missa, supone que esta erigido con deuida autoridad y con licencia del que puede darla, aora sea Papa, Nuncio, ò Obispo, que en esso no se pone la Bula. La raçon potissima es, porque no es verisimil, que apretando tanto los Sumos Pontifices, y atando las manos a los Obispos y Nuncio de España, quiera abrir las para qualquier secular que se le antojare hacer Oratorio en su casa. Sic ille, quod id bene profequitur, & adhuc probat. Sic etiam Ægydus Trullench in *Bull. lib. 1. §. 3. dub. 4. num. 7.* Garcias *loc. cit.* Quos citat & sequitur Diana *part. 9. tractat. 1. resolut. 23.*

Q V Æ S T I O V.

An omnes habentes Bullam possint secum, tempore Interdicti, ducere famulos, aut familiares in Ecclesiam, & Missæ, & aliis officiis adesse?

Negaret Glossa eo quod in *cap. licet vobis, §. Cum conceditur, de Priuileg. in 6.* id limitat, vt soli Barones, & Matronæ illustres possint, non alij.

Sed vt certum respondeo omnes habentes Bullam posse. *Primò.* Quia omnes ex priuilegio Bullæ censentur nobilitari. *Secundò.* Quia Bulla nullum statum hominum excludit: ergo. Sic Henriquez *lib. 7. c. 13. n. 3.* Trullench in *Bulla lib. 1. §. 3. dub. 3. n. 4.*

Q V Æ S T I O V I.

An etiam omnes habentes Bullam, possint secum deducere ad Ecclesiam omnes Domesticos, familiares, ac consanguineos, & ibi tempore Interdicti, Missæ interesse?

Negant nonnulli Moderni, existimantes non posse secum deferre suos consanguineos ad Ecclesiam, vt secum Missam audiant, sed solum familiares, qui talem habentem Bullam comitari solent; nam (inquiunt) hoc sufficit ad hoc, vt hæc Bullæ concessio non reddatur inutilis: cum præterea concedatur facultatem quod possit in Oratorio celebrare, vel facere celebrare in præsentia sua, & suorum familiarium, Domesticorum, & Cognatorum. Ita etiam Emman. Rodrig. in *Bulla §. 5. n. 5.* apud Auilam, *infra.*

Sed, vt certum respondeo: posse absolute, etiam consanguineos non habentes Bullam, secum ad Ecclesiam deferre, vt secum Missam audiant. Quia non est cur restringamus Bullam esse intelligendam de præsentia Consanguineorum quando celebratur in Oratorio, non verò quando in Ecclesia, nam Bulla absolute loquitur dicens, posse celebrari in præsentia familiarium, Domesticorum, ac Consanguineorum habentis Bullam, nec restringit quando celebratur in Oratorio, & non in Ecclesia. Sic Henriquez *lib. 7. cap. 13. num. 3.* Auila *part. 5. disput. 4. sect. 2. dub. 7. post 3. concl. vers. Secundo notandum est.* Trullench in *Bull. lib. 1. §. 3. dub. 3. n. 1.* Qui & citat pro hac parte Rodriguez *ead. loco*, quo citatur pro opposito ab Auila.

Q V Æ S T I O V I I.

An, nomine Consanguineorum, qui, etiam tempore Interdicti, possunt cum habente Bullam, in Ecclesia, aut Oratorio, audire Missam, veniant Consanguinei vsque ad quartum gradum?

Negat Henriquez *lib. 7. cap. 13. n. 3.* Quia existimat, concessionem Bullæ non extendi ultra primum consanguinitatis gradum. Dicit enim hæc verba: Addit Bulla, vt hic eo tempore secum possit deferre in Ecclesiam Consanguineos suos. Quæ verba sonant extendi vsque ad quartum gradum; sed ex intentione Pontificis, videtur limitandum ad vxorem, quæ gaudere solet nobilitate, & priuilegio viri; & ad cognatos in primo gradu. Hæc Henriquez. Citans pro se Rodriguez in *Bulla §. 5. n. 5.*

Sed, vt fere certum, respondeo dicendum, quod nomine Consanguineorum in concessione Bullæ, comprehendantur

prehendantur omnes consanguinei, & cognati, tam ascendentes, quam descendentes, & collaterales, usque ad quartum gradum. Quia Bulla loquitur indifferenter, & generaliter de consanguineis: at sic est, quod generali nomine consanguineorum, veniunt non solum, qui sunt in primo gradu, sed etiam qui sunt in quarto, usque hunc enim consanguinitas matrimonium dirimit: ergo. Sic Trullench *lib. 1. Bull. §. 3. dub. 3. num. 5.* citans pro hac parte Auilam *par. 6. disp. 4. sect. 2. dub. 7. §. 5.* & Rodriquez *§. 5. num. 5.* Sed ex his Auila solum refert sententiam Henrici, & transit; Rodrig. verò bene: nam licet citatus ab Henrico pro se; re vera pro hac parte. His addi possunt Ludou. à Cruce hic *dub. 3. num. 5.* Villalob. *in Bulla clausula 4. num. 16.* Machado (ni fallor) *lib. 1. sum. par. 3. tract. 13. docum. 8. num. 5.* Palao *tom. 4. tr. 25. disp. unica punct. 6. n. 8.* Bardi *in Bulla par. 2. tract. 2. cap. 3. sect. 3. n. 22.* Diana *par. 5. tr. 10. resol. 76. & par. 9. tract. 1. resol. 28.*

QVÆSTIO VIII.

An, sub nomine Consanguineorum, comprehendantur coniuges, hoc est, uxor comparatione mariti & maritus comparatione uxoris?

Negat Castrus Palaus *to. 4. tr. 25. disp. unica pun. 6. n. 8.* his verbis: Vxorem verò comparatione mariti, & maritum comparatione uxoris, & omnes alios affines existimarem non comprehendere: quia verè consanguinei non sunt: atque ita placuit Ioanni de Salas *in explicat. Bull. q. 19.* Hæc Palaus. Quem citat, & sequitur Diana *par. 9. tr. 1. resol. 28.*

Sed probabilius longè, Respondeo: comprehendere coniuges. Quia (inquit Bardi) si agnatis conceditur participatio huius privilegij ob connexionem quam habent cum privilegiato principali, multo magis concedi debet uxori, quæ est vna caro cum viro, inter quos potius est veluti quædam identitas, quam cognatio. Sic ille, in Bulla *par. 2. tr. 2. cap. 3. sect. 3. n. 22.* Et antea Henrici *lib. 7. cap. 13. n. 3.* Cuius verba habes *quest. anteced.* Auila, Trullench, Lud. à Cruce, Rodrig. Villalob. & Machado *loc. nuper citatis.*

QVÆSTIO IX.

An etiam, nomine Consanguineorum, in dicto Bulla privilegio, comprehendantur quoque affines?

Affirmandum videtur, eo quod in Bulla Hispana, habeatur: *En presencia de sus familiares i parientes*: at sic est, quod nomine de *Parientes*, veniunt affines; usque ad quartum gradum: ergo. Propter hanc rationem id esse probabile innuit Trull. mox citandus.

Sed, vt mihi certum, Resp. Non comprehendere affines. Quia Bulla Latina expressè loquitur de *Consanguineis*, ibi: *In sua, ac familiarium, & Domesticorum, ac Consanguineorum suorum presentia*: at sic est, quod affines, non sunt consanguinei: ergo affines non comprehenduntur in dicto Bullæ privilegio. Igitur habens Bullam, potest, etiam tempore interdicti generalis localis, conuocare suos familiares, ac Domesticos, qui ipsum comitari solent: nec non uxorem, Patrem, aut matrem & alios suos consanguineos usque ad quartum gradum, & etiam non habentes Bullam, vt secum in Ecclesia, aut in Oratorio Missæ, & aliis diuinis officiis intersit; minimè verò affines, cum hi non comprehendantur nomine consanguineorum. Sic Trullench, *lib. 1. in Bull. §. 3. dub. 3. n. 6.* & penes ipsum, Lopez *c. 6. de clauib.* Henr. Pal. Dia. & alij *q. 8. cit.* Et communis, R. P. Leand. de Censuris,

QVÆSTIO X.

An, vt quis dicatur Domesticus Privilegiati, & possit cum illo audire, tempore interdicti, Missam; sit necessum, & quod in eadem domo cum Domino habitet, & eius expensis alatur?

Affirmat Bardi *in Bull. Cruc. pa. 2. tr. 2. cap. 3. sect. 1. num. 5.* existimans vtrumque esse necessum.

Sed probabiliter æque, Resp. Non esse vtrumque necessum. Quia æque probabiliter existimo, quod, etiam si aliquis habitet extra domum Domini privilegiati, si eius expensis alatur, aut subdit, vel ratione patriæ, vel Dominicæ potestatis, vel sit subiectus mercenarius, possit dici *domesticus*, & gaudere privilegio Bullæ circa auditionem Missæ, interdicti tempore: Nam re vera ad ipsam Domini domum pertinet. Sic Castrus Palaus *tom. 4. tr. 25. disp. vn. pun. 6. n. 6.* Diana *par. 9. tr. 1. resol. 27.* Barbofa *tr. de Apell. verb. Apell. 78. verb. Domestici.* & penes ipsum, Bald. Felin. Aretin. & Mascard. legatur dicta à nobis *disp. 4. q. 18.*

QVÆSTIO XI.

An Prædicti familiares, Domestici, & Consanguinei, possint diuinis interesse, absente domino, qui Bullam Cruc. habet?

Negant plures DD. eo quod in gratiam habentis Bullam, hoc illis privilegium conceditur. Sic Henriquez *lib. 7. c. 7. num. 4.* his verbis: Secundò concedit (Bulla) vt interdicti tempore, in eo Oratorio celebrare liceat in sua, & familiarium, & domesticorum, ac consanguineorum presentia: vt ait Bulla Latina. Porto dominus, qui Bullam habet, huic Missæ adesse debet, vt prædicti familiares, & cognati, tempore interdicti, possint ei interesse. Ita ille. Qui *lit. M.* citat Rodrig. *§. 7. num. 5.* Quibus addi possunt Villalob. *1. p. tract. 27. claus. 4. num. 16.* Auila *par. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 7. vers. circa eandem concessionem. post 3. concl.* Trullench *lib. 1. in Bull. §. 3. dub. 5. num. 4.* Machado *lib. 1. par. 3. tract. 13. docum. 8. num. 8.* & Bardi *in Bull. par. 2. tract. 2. cap. 3. sect. 8. num. 89.*

Sed æquè probabiliter Resp. Posse. Quia nullum est fundamentum in Bulla, ex quo colligatur debere dominum adesse: Nam estò in gratiam ipsius familiaribus, & consanguineis hoc privilegium concedatur, non tamen restringitur ad hoc, vt in presentia Domini, & non in illius absentia frui illo debeant. Quinimo oppositum non leuiter infertur, inquit enim Bulla Latina: *Poterit tempore interdicti, etiam in Oratorio celebrare vel celebrari facere, in sua, & familiarium, & domesticorum, ac consanguineorum presentia*: Ergo sicut potest facere celebrari in sola sua presentia, non obstante illa particula copulatiua, & ita & in sola presentia familiarium, Domesticorum, &c. Sic Ludou. à Cruce *in Bull. Cruc. disp. 1. cap. 5. dub. 3. num. 5.* quem citat, & sequitur Diana *par. 5. tract. 10. resol. 76. & par. 9. tract. 1. resol. 21. & 28.* Quintaduenas *in Theol. morali tom. 1. tract. 7. singul. 32. num. 7.* Pellizarius *in Man. Regul. tom. 2. tractat. 8. cap. 2. sect. 2. num. 149.* Auersa *de Sacram. Euchar. quest. 11. sect. 14. §. 7.* Castrus Palaus *par. 4. tract. 25. disp. unica punct. 6. num. 9.* & penes illum, Ioan. de Salas *in Bull. Cruc. quest. 19. post princip. & dicit esse probabile, Machado loc. cit.*

QVÆSTIO XII.

An, Dominus, audito vno Sacro, possit alteri interesse in gratiam familiarium, Domesticorum, aut Consanguineorum, qui aberant, ut hi Sacro assistant?

Negant Glossa in cap. *Licet, de privileg. in 6.* & ex Nilla Auila part. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 7. vers. *Quinto notandum est.* Licet oppositum esse satis probabile ingenue fateatur.

Sed probabilius, & consequenter, iuxta nuper dicta, Respondeo posse. Quia Bulla non limitat, nec astringit Dominum, ut vnicò Sacro assistat: ergo pluribus adesse potest, ut aperte sentit Henriquez lib. 7. cap. 13. num. 4. in principio: ergo, &c. Sic Trullench in Bull. lib. 1. §. 3. dub. 5. n. 4. Diana part. 5. tract. 10. resol. 76. & part. 9. tract. 1. Resol. 27. Palao tom. 4. tract. 25. disp. unica punct. 6. num. 7. & à fortiori id debent tenere Ludou. à Cruce & Salas quæst. antecedenti pro nostra sententia adducti.

QVÆSTIO XIII.

An, ut quis, virtute Bullæ, possit in Oratorio celebrare, aut audire Missam, teneatur necessario fundere aliquas preces Deo, pro vniõne Principum Christianorum, & Victoriã contra Infideles?

Respondeo teneri, non ex necessitate, aut conditione, sine qua non possit celebrare, aut audire Missam, &c. Sed solum ex præcepto obligante dumtaxat ad veniale, eo quod materia leuis censetur. Sic Henriquez lib. 13. cap. 48. num. 4. in fine. Rodrig. §. 5. num. 4. & in addit. ad idem §. & num. Trullench num. 4. citat. Villalob. tract. 27. claus. 4. num. 13. Bardi in Bull. part. 2. tract. 2. cap. 3. sect. 5. §. 1. num. 40. Palao punct. 6. cit. n. 17. Auila part. 5. disput. 4. sect. 2. dub. 7. concl. 3. vers. *Quarto notandum.* Diana part. 9. tract. 1. resol. 29. Machado lib. 1. part. 3. tract. 13. docum. 8. vbi sic ait: La tercera condicion es, que el que vbiere de hacer celebrar en Oratorio en tiempo de Entredicho, ruegue à Dios por los Principes Christianos y Victoria contra infieles. Que este sea precepto, y no condicion necessaria, sine qua non, afirman comunmente los Doctores, y que por configuiente su transgrefion no excede de pecado venial por ser cosa tan leue como reçar vna ò dos Aue Marias: demas que ni aun venial feria, si se dexase decumplir por oluido, inadvertencia ò ignorancia, que son causas generales, que escusan de qualquiera pecado. Sic Machado, & Ludou. à Cruce penes ipsum.

An autem qui tempore Interdicti possunt ratione Bullæ audire Missam, illam audire teneantur, decidimus supra disp. 4. qu. 40.

QVÆSTIO XIV.

An, virtute Bullæ possit quis, siue in Ecclesia, siue in Oratorio, tempore Interdicti, præterquam in Pascha, Eucharistiam sumere; itém que Ordinem, & Extremam Vnctionem?

Respondeo vt certum: Etiam hæc Sacramenta posse recipere. Quia id expressè concedit Bulla habenti illam; vt constat ex verbis ipsius, quæ retulimus sup. quest. 1. Sic Henriquez lib. 7. cap. 13. num. 4. ita scribens: Tertio concedit (Bulla) eodem tempore Interdicti, vt in eo Oratorio liceat Communionem recipere: quod verò quidam negant expedire, limitandum est, vt tempore Paschæ com-

munio, qua impletur præceptum Ecclesiæ conferenda non sit in Oratorio 4. potiori ratione, concedit, Bulla, tempore interdicti, vt possit in Ecclesia extra Oratorium Communionem recipere. Quia ita (addit. in marg. lit. P.) explicuit Commissarius Episcopus Lucensis. Et id satis colligi ex Bulla Latina, aduertunt consulti Theologi, & Iurisperiti, Gallo Bañes, Sancius, Ludou. de Leon, Alphons. Deza, nam plus est, quod Bulla exprimit concedi, vt in Oratorio communicet. Huc vsque Henriquez. Et Lopez cap. 6. de Bulla. Ludou. à Cruce disput. 1. in Bull. cap. 5. dub. 5. n. 1. & 2. Trullench lib. 1. Bull. §. 3. dub. 7. num. 3. Palao tom. 4. tract. 25. punct. 6. n. 13. & omnes.

QVÆSTIO XV.

An, qui tempore Paschatis, ad satisfaciendum præcepto, Eucharistiam in Parochia sumpsit, possit etiam in Oratorio priuato, ipso die Paschæ communionem accipere, virtute Bullæ Cruciatæ?

Negat Ægydius Trullench dub. 7. citato, n. 8. & 9. ex doctrina Nauarri c. 21. §. 52. & Azorij tom. 1. lib. 7. cap. 30. q. 7. Quia hoc privilegium est contra ius commune; ergo strictè est interpretandum. Ita etiam tenuit Auila part. 5. disp. 4. sect. 1. in fine, citatque professe, sed malè, Henriquez.

Sed probabilius respondeo posse etiam. Quia probabilius est, quod Pontifex per illa verba Bullæ, *Excepto die Paschatis*, solum excipit Communionem Paschalem formaliter, idest illam, quæ fit ad implendum præceptum: ergo qui iam præceptum adimpleuit, aut implere vult post Pascha, optimè potest, in ipso etiam die Paschæ, in priuato Oratorio ex deuotione communicare, siue tempore Interdicti, siue extra. Sic, vt nuper vidimus Henriquez & Suarez in 5. part. q. 82. artic. 3. disp. 72. Diana part. 4. tract. 4. resol. 81. & part. 9. tract. 1. resol. 25. Bardi in Bull. part. 2. tract. 1. c. 4. sect. 2. num. 12. Palao tom. 4. tract. 25. disp. unica punct. 6. n. 13. Ludou. à Cruce loc. cit. dub. 6. n. 1. & communis.

QVÆSTIO XVI.

An, vi Bullæ, possit quis recipere Eucharistiam à quolibet simplici Sacerdote, tam tempore Interdicti, quàm extra, absque licentia Parochi?

Affirmatiuam sententiam tenuisse Vasqu. tom. 3. in 3. part. disp. 219. cap. 5. & Dianam 1. par. tr. 11. resol. 20. diximus part. 2. tract. 7. disp. 4. resol. 6. Quibus nunc addo Castrum Palao tom. 4. tract. 25. punct. 6. n. 15. citantem malè Suarium pro se; & Ludou. à Cruce in Bull. disp. 1. c. 5. dub. 6. & alios.

Sed ego probabilius iterum respondeo non posse, ex vi Bullæ; Quia probabilius est, id Bullam non concedere; sic Auila part. 5. disputat. 4. sect. 1. dub. 8. in fine. Henriquez lib. 7. cap. 13. n. 4. Suarez tom. 3. in 3. part. disput. 72. sect. 2. Rodriguez in add. ad §. 5. sup. num. 9. Quos omnes sic citatos sequitur Trullench lib. 1. in Bull. §. 3. dub. 8. à num. 4. Quibus addi possunt Villalob. claus. 4. cit. in fine. Nuñus in 3. part. tom. 1. quest. 82. art. 3. Lugo de Eucharist. disp. 18. sect. 2. Bardi in Bull. Cruc. part. 2. tract. 2. cap. 6. sect. 3. num. 3. Quorum sententiam esse probabiliozem & consulendam ait Diana p. 9. tr. 1. resol. 9. cum antea 1. part. tr. 11. resol. 20. oppositam vt probabilissimam secutus fuerat, vt diximus. Notanter dixi: *Non posse, ex vi Bullæ.* Quia in praxi, rectè & licitè poterit quis etiam absque Bulla, recipere Eucharistiam à quolibet Sacerdote; quia semper adest

ad id, interpretatiuus ac præsumptus consensus Paro-
chi, quod sufficit, vt diximus 2. part. disp. 4. cit. q. 3.

QVÆSTIO XVII.

An, tempore Interdicti, licitum sit, Benedi-
ctiones nuptiales dare, & accipere à Pa-
rocho; tam in Ecclesia, quam
in Oratorio?

Respondeo vt certum; Esse licitum: dummodo
non fiant tempore aliàs prohibito. Quia Benedi-
ctiones huiusmodi inter officia diuina computan-
tur: at sic est, quod ratione Bullæ est licitum etiam
laicis assistere diuinis officiis, etiam dum in Orato-
rio celebrantur: ergo. Sic Henriquez lib. 2. de Ma-
trim. cap. 2. num. 1. litt. F. Rodrig. in addit. ad §. 5. Bull.
num. 22. Trullench in Bull. lib. 1. §. 3. dub. 9. Suarez
& Auila, quos citat, & sequitur Palao tom. 4. tract. 25.
punct. 6. num. 12. Bardi part. 2. tractat. 2. cap. 4. sect. 3.
legantur dicta à nobis sup. disputat. 4. quest. 37. & di-
sp. 5. quest. 33. & 34.

QVÆSTIO XVIII.

An laici Bullam habentes possint, tempore in-
terdicti localis generalis, sepeliri in
loco sacro?

Respondeo: Posse. Quia id expressè concedit
Bulla Latina, iis verbis: *Item mortuorum corpo-
ra, nisi forte vinculo excommunicationis inmodati deces-
serint, cum moderata pompa sepelire.* Hispana verò,
his: *Item concede su Santidad, que en tiempo de entre-
dicho puedan ser sepulta dos los cuerpos de los muertos en
sepultura Ecclesiastica, con moderada pompa funeral.*
Sic Bulla. Concedit ergo per illam Pontifex, vt
laici eam habentes possint tempore interdicti localis,
sepeliri in loco sacro interdicto cum pompa funerali
moderato, (quod aliàs eis erat prohibitum per ius
commune, cap. *Quod in te, de penitent. & remiss.* vt
sup. est habitum.) quo priuilegio etiam gaudent
Clerici Bullam habentes: quia etiam si iure habeant
priuilegium, vt possint tempore interdicti sepeliri in
loco sacro, vt loc. cit. q. ... est habitum; non tamen
cum pompa funerali, quamuis sit moderata. Sic
omnes.

QVÆSTIO XIX.

An, non solum in Ecclesiis generaliter interdi-
ctis, sed etiam in Ecclesia interdicta spe-
cialiter, possit quis sepeliri, vi-
gore Bullæ Cruciatæ?

Negare videtur Rodriguez §. 5. addit. num. 32. &
expressè negat Bardi in Bull. part. 2. tract. 2. c. 5.
sect. 5. in fine, & alij penes ipsum.

Sed probabilius respondeo posse. Quia Bulla ab-
solutè concedit, vt interdicto durante, possint mor-
tuorum corpora sepeliri cum pompa moderata, &
non limitat ad Ecclesias, vel Ecclesiam, in quibus
aliàs de iure permissum est, sicut limitauit in priuile-
gio celebrandi diuina: ergo hoc priuilegium sepul-
turæ censetur extensum etiam ad Ecclesias specialiter
interdictas. Sic Trullench in Bull. lib. 1. §. 3. dub. 10.
num. 5. dicens sic sentire recentiores. Machado tom. 1.
lib. 1. part. 3. tract. 13. docum. 11. num. 4. & debent etiam
omnes DD. quos supra in simili pro nobis citauimus,
disput. 6. quest. 9.

R. P. Leand. de Censuris.

QVÆSTIO XX.

An pueri, amentes, & alij usurationis caren-
tes, possint, tempore Interdicti, sepeliri
in loco sacro, vi Bulla pro
eis suscepta?

Respondeo tanquam certum: Posse, saltem si in
vita ipsorum fuerit Bulla pro eis suscepta. Quia
Bulla generaliter loquitur sine distinctione ætatis; &
pueri, & amentes censentur interpretatiuè petere, &
acceptare quæ sibi vtilia sunt. Sic Henriquez lib. 7.
cap. 20. num. 8. & ex illo Villalob. tract. 27. claus. 5. n. 2.
Trullench lib. 1. Bull. §. 3. dub. 10. num. 1. Palao tom. 4.
tractat. 25. punct. 6. num. 18. Machado loc. citat. num. 3.
& omnes.

QVÆSTIO XXI.

An, vt quis virtute Bullæ possit, tempore in-
terdicti, sepeliri in loco sacro, sit omnino ne-
cessarium, quod in vita ipsius, non post mor-
tem, fuerit Bulla suscepta?

Negat Villalob. his verbis: Acerca desta clausula
señaladuerde, que es necesario para aprobearse
desta concession, que el difunto aya tenido la Bula de
vivos quando se murio: y no basta que le tomen la
Bula de difuntos despues de muerto, porque essa no
concede mas que la Indulgencia. Ita ille loc. cit. n. 1.
Et antea Rodriguez in addit. ad Bull. §. 5. num. 32. &
postea Bardus in Bull. part. 2. tract. 2. cap. 2. sect. 2. Qui
tamen non citat bene pro se Ægidium Trullench.

Sed, si non probabilius, mitius tamen respondeo:
sufficere, quod post mortem ipsius accipiatur Bulla
vuiorum (non defunctorum, vt in hoc bene Villalo-
bos ait.) Quia id non obscurè colligitur ex verbis
Bullæ Hispanæ; *Item concede su Santidad que en tiem-
po de entredicho puedan ser sepultados los cuerpos de los
difuntos en sepultura sagrada con moderada pompa fune-
ral.* Hæc enim verba apertè indicant, posse habentem
Bullam sepeliri in loco sacro, tempore interdicti, si-
ue eam viuens, siue eo mortuo, alius pro illo eam ac-
cipiat. Sic expressè Henriquez lib. 7. cap. 20. n. 8. in
Glossa lit. Y. & Z. ibi: Vt si quis pro defuncto excom-
municato, aut tempore Interdicti capiat Bullam, pos-
set defunctus absolui ab excommunicatione referua-
ta, & sepeliri in loco sacro. Sic ille. Et ex illo Trul-
lench lib. 1. in Bull. §. 3. dub. 10. num. 1. Et ex vtroque
Machado, ita scribens: Con todo esto es muy proba-
ble y como tal lo defiende expressamente. Henriq.
que se puede tomar la Bula por el que estubiere y a
difunto, para efeto de que goçe de sepultura Ecle-
siastica; luzgando que el Pontifice no pide mas con-
dicion para esto, sino que el difunto se halle con Bu-
la, ò sea tomada por el quando pudo, ò por otro
quando no pudo. Sic Machado lib. 1. part. 3. tract. 3.
docum. 11. num. 3.

QVÆSTIO XXII.

An, tempore Interdicti generalis, possit quis vir-
tute Bullæ sepeliri in loco sacro, cum clamori-
bus campanarum, & cum officio sepultura, &
Missæ?

Negant ex parte Rodriguez in Cruc. §. 5. num. 13.
Cui adhærent Palao tom. 4. tr. 25. punct. 6. n. 19.
& Villalobos, vbi inquirenti quid per pompam mode-
ratam, Bulla intelligat, ita respondet: Pompa mo-
derada es quando se dan tres toque de campanas por
los varones, y dos por las mugeres: y los Sacerdotes
enterrando

enterrando el cuerpo del difunto, cantanloque se suele en los entierros, à puertas abiertas, excepto que no se dice Missa de Requiem: y assi se declaro en vna Bula contra Africa, que dio Leon X. el año de 1516. la qual refiere el P. Cordoua i dice, que en España comunmente se practica; aunque en esto se hã deestar ala costumbre de los Obispados, y ala declaracion de Obispo, como dicen Henriquez *lib. 7. cap. 20. n. 4.* Fr. Luys Lopez *2. part. instr. ubi de Bulla cap. 6.* y el P. Fr. Manuel in Bulla §. 5. *num. 12.* y en ausencia lo podra declarar el Cura. Ita Villalobos & Bardi *part. 2. in Bull. tract. 2. cap. 5. sect. 4.* Qui item citat malè Ægydium Trullench pro hac parte.

Sed probabilis absolutè omninò respondeo posse sepeliri in loco sacro cum officio sepulturæ, & Missa de Requiem, cum moderationibus *cap. Alma mater.* Ratio est. Quia tempore Interdicti post *d. cap. Alma.* potest Missam, & alia diuina celebrare, cum moderationibus ibi assignatis, & pro Clericis qui sunt priuilegiati, vt habitum est *suprà disputat. 6. quest. 10.* ergo idem licebit omnibus etiam laicis habentibus Bullæ priuilegium. Sic Auila *part. 5. disput. 4. sect. 3. dub. 2. versu tertio notandum est. & dub. 4. vers.* Sed maior difficultas. & penes illum, Angel. Syluest. Armilla, Fabiena, Henriquez, & Sotus. Trullench *lib. 1. in Bull. §. 3. dub. 10. num. 6.*

QVÆSTIO XXIII.

An Prædictum priuilegium pro tempore interdicti concessum, etiam habeat locum, & extendatur ad cessationem à diuinis?

Respondeo: non extendi. Quia Bulla solùm facit mentionem de Interdicto, non de cessatione à diuinis: ergo cum à diuersis non fiat illatio ad alia diuersa, & Interdictum, & cessatio sint diuersa, nec vnum aliud contineat, planè sequitur, quod priuilegium Bullæ circa tempus Interdicti, non habeat vigorem pro tempore cessationis à diuinis. Sic Bardi *in Bull. part. 2. tr. 2. c. 3. sect. 8. n. 73.* & penes ipsum, Co-uarrua. *in cap. Alma 2. part. §. 4. num. 7. §. Nec tamen erit.* Medina *lib. 1. cap. 11.* Henriquez *lib. 7. cap. 13. num. 4.* Rodrig. *in Bullam §. 5. num. 8. dub. 3.* Nauarr. *cap. 27. num. 188.* Suarez, Ægydus, Auila, Layman, Trullench, Bonac. & Filliuc. Quibus addi possunt Ioann. de Salas *in explicat. Cruc. quest. 19.* Palaus *tractat. 25. disputat. unica punct. 6. num. 20.* & alij penes ipsum.

INDEX

RERVM NOTABILIVM, Quæ in hac quarta parte continentur.

*Prior numerus Paginam notat : Posterior
Questionem.*

A

Abbas.

ABBATES, & alij Prælati habentes iurisdictionem, quasi Episcopalem, & diœcesim propriam, vt sunt Abbas Metinen. & Aſcalæ Regiæ; abſoluere poſſunt ſuos ſubditos à prædictis Cenſuris reſeruatis. pag. 215 quæſt. 44

Absens.

Absens poteſt validè, & licitè à Cenſuris abſolui: ſed non abſque cauſa rationabili. 246. 101

Absens poteſt abſolui à Cenſuris; ſi abſolutio, ei conferatur, vigore Bullæ Cruciatæ, aut alterius ſimilibus priuilegij. ibid. 102

Absoluere, Abſolutio.

Excommunicationis Cenſura lata ab homine, ſub hac conditione; *Donec ſatiſfeceris*; etiam non tollitur abſque Abſolutione, adhuc ſatiſfactione ſequuta. 78. 5

Ita eſt neceſſaria Abſolutio ad tollendam Cenſuram iam contractam, vt nullo modo aliter tolli poſſit, niſi de potentia abſoluta Pontificis. ibid. 6

Quadruplex eſt Cenſurarum abſolutio. ibid. 7

Quid ſit Abſolutio à iure, & quid ab homine? ibid. 8

Quid Abſolutio abſoluta, & quid conditionata? ibidem. 9

Abſolutio Cenſurarum data ſub conditione de præſenti, vel præterito, eſt valida. ibid. 10

Licitum eſt dare aliquando Abſolutionem Cenſuræ, ſub conditione de præſenti, aut præterito. 79. 11

Valida eſt Abſolutio à cenſura, ſub conditione de futuro data; nempe, *Absoluo te, ſi infra menſem ſatiſfeceris.* ibid. 12

Regulariter loquendo non eſt licita Abſolutio, lata ſub conditione de futuro. ibid. 13

Quid ſit Abſolutio ſimplex; quidque, ad cautelam? ibid. 14

Quid ſit Abſolutio *ſimpliciter*; & quid, ad *reincidentiam*. ibid. 15

Quotuplex ſit Abſolutio ad reincidentiam? ibid. 16

Qui abſolutus eſt ad reincidentiam, hoc ſecundo modo, (v.g. *ad tres dies, ita vt ſi intra eos non ſoluat, reincident in excommunicationem*) & impleto tempore non poteſt ſatiſfacere, reincident in excommunicationem, in foro exteriori, non autem in foro interiori. 80. 17

Abſolutio à Cenſura non habet in iure formam præſcriptam, & determinatam. 81. 22

Abſolutio data à peccatis, & non ab excommunicatione, eſt per ſe, & directè, ac ex natura rei, valida. 99. 12

Quando excommunicatio in foro interiori eſt nulla, poteſt excommunicatus, priùs à peccatis, quàm ab Excommunicatione, abſolui. 100. 13

Si Excommunicatus, ita ſit proximus morti, vt non poſſit priùs ab excommunicatione, quàm à peccatis Abſolui; nequit tunc licitè priùs à peccatis abſolui. 101. 17

Qui ſunt Iudices, qui poteſtate delegata, abſoluere à Cenſuris poſſunt? 104. 2

Omnibus perſonis poteſt delegari poteſtas abſoluedi à Cenſuris, quibus eſt poteſtas ferendi. ibidem. 3

Non ſolum Sacerdos, ſed etiam Clericus primæ Tonſuræ, qui habet iurisdictionem Eccleſiaſticam in foro exteriori, ac proinde, in eodem foro poteſt excommunicare; poteſt etiam, non ſolum in foro exteriori Abſoluere à Cenſuris, verùm etiam in foro interiori. ibid. 4

Omnès Sacerdotes, nulla exceptione facta, poſſunt in articulo mortis Abſoluere ab omnibus peccatis & Cenſuris, etiam Papæ reſeruatis. 106. 8

Illicitum eſt, Abſolutionem Cenſurarum per errorem, aut dolum, à Iudice extorquere. ibid. 9

Non ſolum eſt illicita, verùm etiam inualida, Abſolutio Cenſurarum, per dolum, aut errorem extorta; limita, &c. ibid. 10

Omninò eſt inualida, Cenſurarum Abſolutio extorta per vim, vel metum iniurioſum cadentem in conſtantem virum. ibid. 11

Non eſt inualida Abſolutio Cenſurarum, extorta à Iudice, per vim, vel metum leuem. ibid. 12

In quinque caſibus non poteſt Abſoluere ab excommunicatione ipſe, qui excommunicauit. ibid. 13

Ab excommunicatione ab homine lata, poteſt Abſoluere ipſe, qui illam tulit. 207. 15

Ab excommunicatione ab homine lata, non tantum poteſt Abſoluere qui illam tulit, verùm etiam eius ſucceſſor. 208. 17

Non ſolum poteſt Abſoluere ab excommunicatione, qui per ſententiam illam tulit, aut eius ſucceſſor; verùm etiam, Superior eius. ibid. 18

Qui excommunicatus fuit à ſuo Epifcopo per ſententiam generalem, & poſtea domicilium in aliam diœceſim

Index Rerum

- diocesim transtulit; non solum potest Absolui ab Episcopo, qui illum excommunicauit, sed etiam ab illo, cuius iam subditus est. *ibid.* 20
- Prouincialis Ordinis Mendicantium, potest Absoluere illum, quem Inferior Prælatus, v. gr. Minister, seu, Prior Conuentualis, excommunicauit. 209. 21
- Excommunicatio lata per sententiam generalem, pro peccatis futuris, potest etiam relaxari, & Absolui, non solum à Prælato, qui illam tulit, & Superiore; sed etiam ab aliis, qui possunt absoluere ab excommunicatione lata ab ipso iure. *ibid.* 22
- Ex vi priuilegij specialis Religionis, possunt Prælati illius Absoluere excommunicatum, ab excommunicatione ab homine per sententiam particularem lata, & contracta ante ingressum Religionis, dummodo satisfacta sit pars. 211. 30
- Potest Absoluere ab Excommunicatione, & alia quouis censura iuris, reseruata, ipsemet legis Conditor, &c. 212. 36
- Obtinens facultatem à Papa ad Absoluendum ab omnibus Censuris; potest Absoluere à Censuris iuris reseruatis. 213. 37
- At obtinens facultatem Absoluendi à Censuris Papæ reseruatis; nequit Absoluere à casibus contentis in Bulla Cænæ, quando non est facta mentio huius Bullæ. *ibid.* 38
- Qui à Papa obtinuit facultatem Absoluendi à Censuris, & casibus illi reseruatis; potest Absoluere à Censuris, & casibus, quos sibi Episcopi reseruauerunt, non stando in rigore iuris, sed stando consuetudini. 214. 40
- Quando priuilegium Absoluendi à censuris est concessum, non in gratiam pœnitentis, sed ipsius Confessarij; tunc saltem, potest hic, validè Absoluere inuitum. 247. 105
- Casu, quo validè Absoluitur à censuris inuitus; etiam Absoluitur licitè, si concurrant nonnullæ conditiones. *ibid.* 106
- Perenti Absolutionem ad cautelam, nocere ea petitio nequit, ita vt reputare eum oporteat pro excommunicato. 248. 107
- Ignarus, vel inscius, potest à censuris Absolui. *ibidem.* 108
- Non est de essentia Absolutionis censurarum, vt fiat per verba propriè dicta. *ibid.* 109
- Absolutio censurarum, per nutus, & signa, validè dari nequit, nisi à Summo Pontifice. *ibid.* 110
- Ad Absolutionem censuræ in foro conscientiæ, non requiritur determinata verborum forma. 249. 111
- Absolutio censurarum non valet, si dicatur: *Absoluo te*, non addendo, *ab excommunicatione, suspensione, vel interdicto*; nisi in casu, &c. *ibidem.* 113
- In Absolutione censurarum, explicari non debet necessariò causa, ob quam quis incurrit censuram; dicendo: *Ego te Absoluo ab excommunicatione, quam ob furtum, v. gr. incurristi.* 250. 114
- Absolutio censurarum, dari validè potest, iisdem verbis, quibus datur Absolutio peccatorum, nempe; *Absoluo te.* *ibid.* 115
- Licitè nequit Sacerdos Absoluere simul à censuris, & à peccatis, præfatis verbis: *Absoluo te*; nisi in casu necessitatis *ibid.* 116
- Ante Absolutionem ab excommunicatione, sunt aliqua solemnitates, & ceremoniæ præmittendæ. *ibidem.* 117
- Nec viri, nec fœminæ, quæ Absoluendæ sunt, debent ab Absolvente verberari, scapulis nudis. 252. 121
- Hæc solemnitatum, & cœremoniarum forma, non est de substantia Absolutionis, saltem publicæ. *ibidem.* 122
- Actus, Agere.*
- Quando Actus exterior malus, prohibitus sub aliqua Censura, non procedit ab Actu interiori habente eam malitiam, quæ sub Censura est prohibita; homo illum Actum exteriorem exercens, non incidit in illam Censuram. 60. 6
- Actus externus, per quem quis ligatur Censura, debet esse in sua specie morali, completus, & consummatus. 61. 8
- Acta à Iudice Ecclesiastico excommunicato tolerata, & non vitando, sunt valida, ac rata. 158. 10
- Sententia, & alij Actus Iudicis excommunicati tolerati, non sunt validi, etiam casu quo partes illum excipiant, quod sit excommunicatus? 160. 17
- Excommunicatus maior, non potest esse in iudicio per se, Actor, seu agere in foro, Hispanè, *Poner de-manda, ò Acusar, en Inicio.* 161. 1
- An Excommunicatus Agens in iudicio publico, repelli debeat à iudice, quando exceptio excommunicationis non opponitur ab aduersario? Duplex responsio. 162. 5
- Non ita est prohibitum excommunicato vitando, in iudicio Agere; vt tamen si agat, & non repellatur à iudice, nec ei exceptio excommunicationis opponatur, gesta per ipsum non valida sint. *ibid.* 6
- Actor excommunicatus non peccat mort. ius suum in Iudicio petens; ante quàm à Iudice expellatur ab illo. 163. 7
- Administrator,*
Vide, Minister, Ministrare.
- Licitum est Excommunicato non tolerato, Euchari-stiam in articulo mortis Administrare. 106. 13
- Admonitio, vide, Monitio.*
Aduocatus.
- Iurisconsultus excommunicatus vitandus, licitè non potest esse Aduocatus, seu Aduocare in Iudicio, pro Reo, vel Actore. 168. 26
- Iurisconsultus excommunicatus vitandus, peccat mortaliter, Aduocando pro alio in Iudicio. *ibid.* 27
- Valida sunt ea, quæ ab Aduocato excommunicato vitando fiunt. *ibid.* 28
- Aduocatus excommunicatus vitandus non tenetur restituere stipendium, quod pro Aduocatione accepit. *ibid.* 29
- Amentes.*
- Amentes aut insani, qui ante vsu rationis in amentiam inciderunt, non possunt ligari Censuris. 20. 13
- Amentes & insani qui in amentiam post vsu rationis inciderunt, possunt ligari Censuris, propter contumaciam, & inobedientiam commissam contra Prælatum, tempore, quo in ipsis vsus rationis vigebat, saltem quoad effectus quorum sunt capaces *ibid.* 14
- Amentes, & insani possunt incurrit Censuram à lege latam, propter culpam ante amentiam commissam *ibid.* 15
- Amplexari.*
- Prohibitum est fidelibus, osculari, aut Amplexari Excommunicatum vitandum. 174. 6
- Angeli.*
- Angeli non sum capaces Censuræ. 18. 2
- Apostata.*
- Omnis Apostata, censuram Bullæ Cænæ incurrit. *ibid.* 10
- Applare, Appellatio.*
- A Censura lata sub conditione nequit appellari, conditione etiam impleta. 34. 18
- Appellatio à Censura contra ignorantem lata, an impediatur iudicem ne reum denunciaret. 55. 13
- Denunciatio

Index rerum.

- Denunciatio Censuræ** à iure latæ, vel alterius, quæ ipso facto contrahitur, potest, per appellationem à sententia declaratoria criminis, impediri. *ibid.* 14
- Per appellationem**, non suspenduntur effectus Censuræ absolutè iam latæ. 76.6
- Post factam, & admissam appellationem**, potest Prælati, à quo appellatum est, absoluerè appellantem ab excommunicatione, quam contra ipsum tulerat. 210.27
- Aqua.*
- Aquæ benedictæ vsus** quomodo sit prohibitus omni excommunicato. 127.44
- Archidiaconus.*
- Archidiaconi, & Archipresbyteri** iurisdictionem ordinariam ferendi Censuras non habent. 9.16
- Archiepiscopus.*
- Archiepiscopus** potest validè, & licitè absoluerè ab excommunicatione, & alià quavis Censura lata per suffraganeum Episcopum, in causa appellationis. 298.19
- Arma, vide, Infidelis, Saraceni.*
- B**
- Baptismus, Baptizare.*
- Baptizati omnes**, etiamsi careant vsu rationis, non sunt Censuræ capaces. 19.10
- Vt quis sit capax ferendi censuras**, debet esse baptizatus. 12.26
- Sacerdos Excommunicatus** vitandus, baptizans aliquem in extrema necessitate, cum solemnitate, & ceremoniis, peccat mortaliter. 104.8
- Licitè** posset Sacerdos excommunicatus ministrare Baptismum, in dicto casu necessitatis, si adesset laicus non excommunicatus, qui baptizare posset. *ibid.* 19
- Baptismus collatus ab Excommunicato** vitando, saltem extra casum necessitatis est validus. 109.2
- Beneficium.*
- Excommunicatio maior** non priuat, ipso facto, hominem, beneficiis, ante ipsam, legitimè obtentis. 134.1
- Nequit priuari excommunicatus, beneficiis**, quæ ante excommunicationem legitimè obtinebat. 135.2
- Collatio Beneficij facta excommunicato**, est ipso iure inualida, & nulla. *ibid.* 3
- Atque etiam facta excommunicato tolerato**, & non vitando. *ibid.* 4
- Collatio beneficij facta excommunicato inuincibiliter ignoranti se esse excommunicatione maiori ligatum**, est inualida, ac nulla. 136.5
- Valida est beneficij collatio**, facta illi, qui tempore collationis, credebatur, sed falsò, esse excommunicatus. 137.6
- Similiter est valida**, ac rata electio, aut collatio beneficij facta ei, qui per sententiam fuit excommunicatus, sed reuera nulliter. *ibid.* 7
- Non est valida, ac rata collatio beneficij**, facta illi, qui per sententiam Iudicis, iniustè: validè tamen, fuit excommunicatus. *ibid.* 8
- Valida est collatio beneficij**, facta alicui, tempore, quo non est maiori excommunicatione ligatus, postea tamen dum est maiori excommunicatione adstrictus, collationem acceptat. *ibid.* 9
- Acceptans Beneficium in excommunicatione**, nec venialiter peccat. 138.10
- Non est valida collatio Beneficij**, facta Excommunicato maiori, casu quo talem collationem acceptet post absolutionem ab excommunicatione. *ibid.* 11
- Qui obtinuit Beneficium**, eo tempore, quo erat maiori excommunicatione ligatus, tenetur resignare illud. 140.13
- Excommunicatus occultus** tenetur manifestare suam excommunicationem, si aliter non possit se retrahere ab acceptatione Beneficij, ad quod eligitur. *ibid.* 14
- Non solum collatio Beneficij**, verum etiam electio, postulatio, præsentatio, aut alia quæcumque prouisio illius, facta excommunicato est nulla ac inualida. 142.18
- Collatio Beneficij**, aut alterius dignitatis Ecclesiasticæ, aut sæcularis, facta ei, quem Pontifex scit esse excommunicatum est valida & rata. 143.21
- Impetratio literarum ab Excommunicato** obtenta, ad Beneficia vacatura, est ipso iure nulla. *ibid.* 23
- Commenda, seu commendatio Beneficij**, parochialis, seu Ecclesiæ, facta Excommunicato, est etiam inualida. *ibid.* 24
- Permutatio Beneficiorum facta per Excommunicatum** est irrita ac nulla. 144.25
- Excommunicatus est priuatus fructibus suorum beneficiorum**, quorum collationem accepit tempore excommunicationis. *ibid.* 26
- Excommunicatus** quandiu in excommunicatione perseuerat, etiam est priuatus fructibus illorum beneficiorum, quæ legitimè ante excommunicationem possidebat. *ibid.* 27
- Excommunicatus tam toleratus**, quàm non toleratus, est propter excommunicationem priuatus, ipso iure, & facto, fructibus beneficiorum, non expectata iudicis sententia. *ibid.* 28
- Ex vi iuris**, priuatur, ipso facto, fructibus sui beneficij, excommunicatus, quem poenitet, & non stat per ipsum, vt absoluat. 145.29
- Supposito quod excommunicatus**, ipso iure, & ante omnem sententiam, est priuatus fructibus sui beneficij; tenetur in conscientia seipsum spoliare his fructibus, eosque restituere, etiam ante sententiam declaratoriam Iudicis. *ibid.* 30
- Stando etiam in rigore Iuris**, quando excommunicatus est pauper, non habens aliàs vnde viuatur, non potest retinere ex fructibus sui beneficij, quidquid fuerit necessarium, ad sustentationem sui, & suorum, etsi sit negligens in procuranda absolutione. 146.31
- Casu**, quo excommunicatus non sit in mora petendi absolutionem à Censura, sed potius illam petit; potest ipsemet excommunicatus propria autoritate, ex fructibus beneficij suæ inopiæ occurrere, si aliunde non potest se alere. 147.32
- Non tenetur Superior Excommunicatum contumacem**, de fructibus beneficij eius sustentare, si excommunicatus inopia, & egestate laboret. *ibid.* 33
- Fructibus beneficij**, quibus Excommunicati priuantur, sunt expendendi in utilitatem Ecclesiæ, ad quam beneficium spectat. 148.38
- Iniustè excommunicatus potest** (postquam excommunicatio declarata fuerit iniusta) repetere fructus beneficij, quos amisit, tempore excommunicationis. *ibid.* 40
- Excommunicatus priuatus est potestate conferendi Beneficia Ecclesiastica.** 150.1
- Collatio Beneficij facta à quolibet excommunicato**, tam tolerato, quàm non tolerato non est inualida. *ibid.* 2
- Excommunicatus toleratus**, seu non vitandus peccat Beneficia conferendo sponte, non verò si ad petitionem alterius. *ibid.* 3
- Non solum ipse excommunicatus**, sed etiam qui eius vicem gerit, est priuatus iurisdictione ad conferenda Beneficia. *ibid.* 4
- Ad quæcumque Beneficia Ecclesiastica conferenda**, sit excommunicatus vitandus est priuatus iurisdictione. 151.5
- Quando ius conferendi beneficium pertinet ad plures coniunctim**

Index Rerum

- coniunctim, collatio redditur nulla, si ex conferentibus aliquis sit excommunicatus vitandus. *ibid.* 6
- Admissio, seu sumptio possessionis beneficii, legitime sibi collati, facta ab excommunicato, non est valida, nec licita. 155.21
- Qui actus intromittendi aliquem in possessionem beneficii, ab excommunicato factus, sit validus. *ibid.* 22
- Resignatio beneficii simpliciter facta ab excommunicato quolibet, in manibus Prælati, à quo conferitur beneficium, est valida. 156.23
- Resignatio beneficii ab excommunicato vitando facta, in fauorem tertiæ personæ, hoc est, sub conditione, vt conferatur personæ à se assignatæ, non est valida. *ibid.* 24
- Non est inualida beneficii resignatio in fauorem tertiæ personæ, si fiat ab excommunicato occulto, & non vitando. *ibid.* 25
- Institutio, aut confirmatio beneficii, facta ab excommunicato vitando, est nulla. *ibid.* 26
- Si Pontifex, sub pœna excommunicationis præcipere; ne quis Sicariis, seu Bannitis subueniret, non posset aliquis in extrema necessitate illis existentibus, subuenire, absque incurſu Censuræ. 201.67
- Clericus persistens in excommunicatione per annum, priuari potest beneficiis quæ possidet. 203.9
- Bulla Cœna.*
- Contra vndecim genera personarum, Prima Bullæ Cœnæ Excommunicatio fulminatur. 252.1
- Secunda Excommunicatio Cœnæ, fertur contra appellantes à mandatis Papæ, ad futurum Concilium. 275.1
- Tertia, contra Pyratas, Cursarios, ac Latrones maritimos. 276.1
- Quarta, contra Rapiantes bona Christianorum naufragantium. 279.1
- Quinta, contra imponentes iniusta, & iniqua Pedagia, seu Gabellas. 283.1
- Sexta, contra Falsarios literarum Apostolicarum. 286.1
- Septima, contra dantes auxilium Infidelibus, aut Hæreticis, aduersus Christianos. 290.1
- Octaua, contra impediētes victualia, & alia necessaria ad Curiam Romanam deferri. 306.1
- Nona, contra lædentes eos, qui ad Sedem Apostolicam veniunt, vel ab ea recedunt: tum etiam, contra eos, qui vexant, sine iurisdictione, in Curia commorantes. 310.1
- Decima, contra lædentes Romipetas, ac Peregrinos, qui Romam deuotionis causa petunt. 314.1
- Vndecima, contra offendentes S.R.E. Cardinales, & alios Prælatos. 318.1
- Duodecima, contra offendentes recurrentes ad Romanam Curiam, super eorum causis, & negotiis. 322.1
- Decimatertia, contra appellantes à grauamine, aut executione literarum Apostolicarum, ad laicam potestatem. 324.1
- Decimaquarta, contra eos, qui causas spirituales commissas à Papa, virtute Literarum Apostolicarum, ad se aduocant, vt illarum executionem impediunt. 325.1
- Decimaquinta, contra trahentes personas Ecclesiasticas ad Tribunal sæculare: & contra facientes statuta, quibus Ecclesiastica libertas læditur. 328.1
- Decimasexta, contra impediētes Prælatos, ne sua iurisdictione vtantur. 336.1
- Decimaseptima, contra vsurpantes Sedis Apostolicæ, & aliorum Ecclesiasticorum iurisdictiones, aut fructus, aut denique contra illos, sine facultate superioris, sequestrantes. 338.1
- Decimaoctaua, contra imponentes Decimas, & alia onera Ecclesiasticis personis, Ecclesiis, Monasteriis, & eorum fructibus. 342.1
- Decimanona, contra Iudices sæculares, qui se, in causis criminalibus, interponunt contra personas Ecclesiasticas. 346.1
- Vigesima, contra occupantes bona, aut Terras Ecclesiæ Romanæ, & eius iurisdictionem in illis vsurpantes. 348.1
- Bulla Cruciatæ.*
- Virtute Bullæ Cruciatæ, potest quis absolui ab omnibus casibus, & excommunicationibus Episcopis reseruatis; totiesque, & quoties indigerit. 233.80
- Virtute Bullæ Cruciatæ, potest quis absolui bis, nempe semel in vita, & iterum in articulo mortis, ab excommunicatione reseruata Papæ, etiam in Bulla Cœnæ. *ibid.* 81
- Vigore Bullæ, potest pœnitens absolui ab vnoquoque casu, Pontifici reseruato, quousque absolua-tur ab omnibus, ab vnoquoque tamen semel, intra publicationis annum. 234.82
- Virtute Bullarum præteritarum, nequit etiam quis absolui semel, à casibus Papalibus; si Bullis illis, in ordine ad hunc effectum, non sit vsus; quamquam oppositum sit probabile. 235.83
- Confessarius potest absoluerè pœnitentem habentem Bullam Cruciatam, à casibus Pontifici reseruatis, non solum semel, sed toties, quoties, dummodo sint occulti. *ibid.* 84
- An virtute Bullæ Cruciatæ, in qua conceditur facultas absoluendi à contentis in Bulla Cœnæ, excepta hæresi, possit adhuc Confessarius, hæreticum occultum, pœnitentem, & emendatum absoluerè? multa resoluuntur. 236.85
- In Regnis, in quibus sanctum Inquisitionis Tribunal reperitur, nequit Confessarius absoluerè pœnitentem habentem Bullam Cruciatam, à crimine hæresis externæ occultæ. 237.86
- Virtute Bullæ Cruciatæ, possunt absolui semel in vita, & semel in morte, qui lapsi sunt publicè in crimina contenta in primo Canone Bullæ Cœnæ, excepta hæresi; dummodo verè hæretici, nosi sint. 239.87
- Confessarius nequit vi Bullæ Cruciatæ, absoluerè eum, qui culpabiliter omisit denunciare delicta, quæ sunt in Edicto Inquisitorum, antequam de facto denunciet. *ibid.* 89
- Vi Bullæ Cruciatæ, non potest quis absolui à Censuris à iure, vel ab homine impositis, antequam satisfactio præstetur parti læsæ, in casibus, in quibus pars fuit offensa. 240.90
- Qui de facto fuit absolutus, vi Bullæ, sine satisfactione partis, non est nulliter absolutus. *ibid.* 91
- Confessarius potest licitè, & validè vi Bullæ absoluerè pœnitentem, qui non potest parti læsæ satisfacere. *ibid.* 92
- Nomine, *partis læsæ*, in clausula Bullæ, vel in alio simili priuilegio, intelligitur solum persona, cui iniuria facta est. 241.93
- Vi Bullæ Cruciatæ, potest absolui pœnitens, qui solum satisfecit Clerico, vel Monacho læso, & offenso; item Ecclesiæ, vel Monasterio. *ibid.* 94
- Vi Bullæ Cruciatæ, validè potest Confessarius absoluerè nominatim excommunicatos; aut publicos percussores Clericorum; aut alios, quorum excommunicatio deducta est ad forum contentiosum, & lis non est finita; atque id saltem in foro interiori. 242.95
- Vi Bullæ non solum validè, sed etiam licitè, potest Confessarius absoluerè prædictos excommunicatos, quorum excommunicatio est deducta ad forum contentiosum, & lis non est finita; sed priùs satisfacta parte. 243.96
- Abolutio

Index rerum.

- Absolutio** ab excommunicatione publica, iam delata ad forum contentiosum externum, facta virtute Bullæ Cruciatæ, prodest etiam pro foro externo, si collata sit, parte satisfacta. ibid. 97
- Absolutio** à præfata excommunicatione, virtute Cruciatæ lata, non valet pro foro externo, casu etiam, quo pars læsa, non sit realiter, & cum effectu, satisfacta, aut cum ea concordatum; ob impotentiam pœnitentis; sed tantum valet pro interno. 245.98
- Supposito**, quod, iuxta nostram sententiam, valida sit, etiam pro foro externo, absolutio data, vi Cruciatæ, ab excommunicatione reseruata, & delata ad forum contentiosum; potest, sed non tenetur Iudex eam acceptare, & approbare, & liberum reputare reum excommunicatum à pœna fori exterioris. ibid. 99
- Absolutio** Censurarum, vi Cruciatæ; non est necessarium impertienda in actu Confessionis Sacramentalis. ibid. 100
- Absolutio** à censuris, præscindendo à priuilegio Bullæ, & ab alio simili, potest validè inuito conferri. 247.103
- Vi Bullæ Cruciatæ**, aut alterius similis priuilegij concessi in fauorem pœnitentis, hic, etiam inuitus, à Censuris absolui. ibid. 104
- In** absoluteione censurarum, quæ datur virtute Bullæ Cruciatæ; necessarium non requiritur vti forma, quæ in ipsa Bulla præscribitur. 249.112
- Laici** habentes Bullam Cruciatæ possunt, tempore Interdicti generalis, interesse Missæ, & aliis officiis diuinis. 421.1
- Non** potest quis vigore Bullæ, interesse Missæ, & aliis officiis diuinis, in Ecclesia specialiter, interdicta. ibid. 2
- Vi Bullæ** potest tempore Interdicti, audire, aut celebrare Missam in quacunque Ecclesia & Oratorio. ibid. 3
- Bullæ Cruciatæ** vigore non potest quis habere oratorium priuatum in sua domo, & in eo Missam audire, aut celebrare, tempore Interdicti. 422.4
- Omnes** habentes Bullam possunt secum, tempore Interdicti, ducere famulos, aut familiares in Ecclesiam, & Missæ, & aliis officiis adesse. ibid. 5
- Possunt** & secum ducere ad Ecclesiam omnes Domesticos familiares, ac consanguineos, & ibi tempore Interdicti, Missæ interesse. ibid. 6
- Nomine** horum Consanguineorum veniunt Consanguinei vsque ad quartum gradum. ibid. 7
- Sub** his etiam comprehenduntur Coniuges hoc est vxor comparatione mariti, & maritus comparatione vxoris. 423.8
- Sub** Consanguineis verò in dicto Bullæ priuilegio non comprehenduntur affines. ibid. 9
- Vt** quis dicatur Domesticus priuilegiatus, & possit cum illo vi Bullæ audire Missam tempore Interdicti, non est necessum simul & quod in eadem domo cum Domino habitet, & quod eius expensis alatur. ibid. 10
- Omnes** hi prædicti, Domestici, Consang. &c. possunt diuinis interesse, absente Domino, qui Bullam Cruciatæ habet. ibid. 11
- Dominus** vi Bullæ audito vno Sacro, potest alteri interesse in gratiam familiarium Domesticorum, aut Consanguineorum, qui aberant, vt hi Sacro assistant. 424.12
- Vt** quis, virtute Bullæ, possit in Oratorio celebrare, aut audire Missam, teneatur non ex necessitate, sed ex præcepto fundere aliquas preces Deo, pro vnione Principum Christianorum, & Victoriâ contra Infideles. ibid. 13
- Virtute** Bullæ potest quis, siue in Ecclesia, siue in Oratorio, tempore Interdicti, præterquam in Pascha, Eucharistiam sumere; itémque Ordinem, & Extremam Vnctionem. ibid. 14
- Qui** tempore Paschatis, ad satisfaciendum præcepto, Eucharistiam in Parochia sumpsit, potest etiam in Oratorio priuato, ipso die Paschæ communionem accipere, virtute Bullæ Cruciatæ. ibid. 15
- Vi** Bullæ, non potest quis recipere Eucharistiam à quolibet simplici Sacerdote, tam tempore Interdicti, quàm extra, absque licentia Parochi. ibid. 16
- Vi** Bullæ tempore Interdicti, licitum est, Benedictiones nuptiales dare, & accipere à Parocho; tam in Ecclesia, quàm in Oratorio. 425.17
- Laici** Bullam habentes possunt, tempore interdicti localis generalis, sepeliri in loco sacro. ibid. 18
- Non** solum in Ecclesiis generaliter interdictis, sed etiam in Ecclesia interdicta specialiter, potest quis sepeliri, vigore Bullæ Cruciatæ. ibid. 19
- Pueri**, amentes, & alij vsu rationis carentes, possunt, tempore Interdicti, sepeliri in loco sacro, vi Bullæ pro eis susceptæ. ibid. 20
- Vt** quis virtute Bullæ possit, tempore interdicti, sepeliri in loco sacro, non est omninò necessarium, quod in vita ipsius, sed sufficit quod post mortem, fuerit Bulla suscepta. ibid. 21
- Tempore** Interdicti generalis, potest quis virtute Bullæ sepeliri in loco sacro, cum clamoribus campanarum, & cum officio sepulturæ, & Missa. ibid. 22
- Prædictum** priuilegium pro tempore Interdicti concessum, non extenditur ad cessationem à Diuinis. 426.23

C

Capitulum.

Capitulum, Sede Episcopali vacante, potest, virtute Decreti Tridentini, absoluere à censuris reseruatis Papæ, ex delicto occulto ortis. 215.43

Cardinalis.

- Absoluere** possunt Cardinales in Ecclesiis, quæ eis assignatæ sunt pro titulo. 203.1
- Si** quis impetum faciat ad domum Cardinalis, vel Patriarchæ, &c. & obsideat illum, & claudat in domo, non ad carcerandum, sed solum, vt verecundiam inferat; excommunicationem Bullæ incurrit. 319.3
- Qui** Cardinalem, vel Patriarcham, &c. insequens, telum, vel saxum proiecit ad illum interficiendum, hac excommunicatione obstringitur. ibid. 4
- Non** admittens Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Legatos, & Nuntios, ad possessionem suarum Ecclesiarum, aut ad Prouinciâs, ad quas mittuntur, Censura huius Canonis non feritur. ibid. 5
- Eiciens** aliquem Prælatum ex dictis, à domo Regis, seu Principis, non comprehenditur hac Censura. ibid. 6
- Eiciens** Legatum, vel Nuntium, Episcopum, vel Archiepiscopum, à locis in quibus iurisdictionem exercere possunt, afficitur hac Censura. ibid. 7
- Eiciens** Episcopum, aut Archiepiscopum, aut alium ex præfatis Prælatis, ex locis in quibus nati sunt, vel domicilium habent, vel ex suis Castris, aut oppidis, quæ bona sunt patrimonialia, hanc Censuram incurrit. 320.8
- Vt** incurrat hac excommunicatio ob eiectionem præfatorum Prælatorum lata, non opus est, vt eiectio fiat facta, sed sufficit verbis. ibid. 9
- Hac** excommunicatione feritur, occidens, aut mutilans, &c. Cardinales, qui ad Cardinalitiam dignitatem electi à Pontifice sunt, & consensum electioni præstiterunt; galærum tamen rubeum non obtinuerunt. ibid. 10

Qui

Index Rerum

- Qui occideret, mutilaretve, &c. Cardinales Ecclesiæ S. Iacobi, non afficeretur excommunicatione huius Canonis. ibid. 11
- Interficiens, aut capiens, &c. Episcopum electum, & confirmatum, sed non consecratum, vinculo excommunicationis huius non ligatur. 321. 12
- Interficiens, aut mutilans, &c. Episcopum excommunicatum, suspensum, interdictum, irregularem, aut degradatum verbaliter, incidit in censuram huius Canonis. ibid. 13
- In excommunicationem huius Canonis non incidit, qui clericum, vel Religiosum de familia Cardinalis, Nunciij, vel Episcopi, &c. occidit, mutilat, vel vulnerat, &c. ibid. 14
- Offendentes non solum Clericos, vel Religiosos familiares Papæ, vel Cardinalium, sed etiam Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporumve, neutri incidunt in excommunicationem latam in cap. *Felicis, de penis.* ibid. 15
- Cardinalis, Episcopus, vel Nuncius occidens, mutilans, capiensve, &c. alium Cardinalem, Episcopum, vel Nuntium, excommunicatione huius Canonis afficitur. 322. 16
- Cardinalis, seu Episcopus, &c. se ipsum vulnerans, aut percutiens, excommunicationi huius Canonis subicitur. ibid. 17
- Occidens, aut percutiens Cardinalem, seu Episcopum, turpiter inuentum cum propria matre, vxore, vel filia, hanc excommunicationem non incurrit ibid. 18
- Mandans, ratum habens, consulens, fauens, & auxilians præfata delicta, in excommunicationem incidunt. ibid. 19
- Catechumeni.*
- Catechumeni non sunt Censuræ ecclesiasticæ capaces?
- Christiani, vide sub verb. Infideles,*
Saraceni, Turca.
Circumstantia.
- Incurrit plures excommunicationes, qui vnica actione, vel actu, violat legem habentem plures circumstantias, pro quibus singulis lata est excommunicatione. Sed sub distinctione. 28. 46
- Censura.*
- Censuræ nomine quid veniat? 1. 1
- Censura Ecclesiastica quid. 2. 2
- Censura propriè, & strictè sumpta, in tres tantum species diuiditur. ibid. 3
- Censura rectè diuiditur in censuram, quæ est à iure, & in censuram, quæ est ab homine. 4. 11
- Censura benè subdividitur in eam, quæ est *lata sententia*; & in eam, quæ est, *ferenda sententia.* ibid. 12
- Ex quibus verbis, cognosci possit, quando Censura est ferenda? ibid. 14
- Censura lata sub his verbis: *Excommunicationem, aut suspensionem te noueris incursum,* dicitur Censura lata sententiæ. 5. 15
- Censura lata sub his verbis, *Qui hoc fecerit, Anathema sit, aut excommunicatus sit,* est item Censura lata sententiæ. ibid. 16
- Istæ particulæ: *Ex tunc, mox, omnino, prorsus, incontinenti, illico, continuo, confestim, statim, protinus,* quando declarent Censuram ipso iure esse latam? ibid. 17
- In quo differant Censuræ à iure, ab his, quæ sunt ab homine. 6. 19
- Obligatio non operandi contra censuram impositam, est de iure humano. 7. 5
- Vt quis sit capax ferendi Censuras, iure ordinario, requiritur quod sit Ordinis Clericalis, seu primæ Tonsuræ. ibid. 6
- Vt quis sit capax censuras ferendi, iure ordinario, non necessum est quod sit presbiter, aut aliquo sacro ordine initiatus. ibid. 19
- Vt quis possit ferre Censuras, debet esse homo viator. 11. 22
- Vt quis sit capax ferendi Censuras, debet esse compositionis, & vsus illius habere. ibid. 24
- Non potest committi puero carenti vsu rationis potestas ferendi Censuras, vt illam exerceat postea factus adultus. ibid. 25
- Non potest quis in Superiorem, aut saltem, in æqualem Censuras ferre. 16. 44
- Qui potestatem habet Censuras ferendi, debet necessariò, ad validè illas ferendas, aduertere, & intendere eas infligere. ibid. 45
- Necessarium est ad validè Censuras ferendas, quod Iudex libera voluntate illas ferat. 17. 46
- Censura lata à Iudice, vi, & metu cadente in virum constantem, valida est. ibid. 47
- Qui Censura aliqua ligatus moritur, non permanet post mortem illa ligatus. 19. 5
- Necesse est, vt superiorem habeat in terris, qui Censuris ligari potest. 21. 16
- Censura lata in vnã personam indeterminatam ex pluribus, quæ patrarunt delictum, non est valida. 24. 31
- Qui semel Censura aliqua ligatus est, potest & aliis diuersæ rationis Censuris ligari. ibid. 32
- Potest ligari denuò Censura eiusdem speciei, & rationis, qui iam semel ligatus est: v.g. excommunicari denuò, qui iam excommunicatus est. ibid. 33
- Vt quis Censuras validè imponat, non sufficit eas ferre per actum interiorem dumtaxat, dicendo, v.g. intra se, volo, & mando, quod qui tale peccatum patrauerit, maneat excommunicatus. 29. 1
- Vt valida sit Censura, necessariò non est in scriptis proferenda. ibid. 2
- Vt valida sit Censura, necessariò non est verbis ferenda; sed sufficit nutibus illam proferre. 30. 3
- Ad inferendam censuram, non sunt præscripta aliqua certa, & determinata verba. ibid. 4
- Vt valida sit Censura, debet ferri per verba definita quoad speciem Censuræ, vt, excommunico, suspendo, interdico. ibid. 5
- Valida est Censura, data sub hac forma: *Excommunico te.* ibid. 6
- Censura lata sub disunctione inter duas Censuræ species, vt, si Iudex dicat; *Clericus, qui nutrierit comam, sit aut excommunicatus, aut suspensus ab officio,* est valida, & consequenter ligat. 31. 8
- Vt valida sit Censura decet disertè exprimi persona in quam fertur. 32. 10
- Vt Censura ipso facto liget, debet eius forma determinari quoad præsens tempus. ibid. 11
- Forma ferendi Censuram potest esse, sub conditione pertinente ad causam Censuræ, vt si Iudex dicat: *Nisi solueris intramensem, excommunico te.* ibid. 12
- Validè potest ferri Censura, sub conditione impertinente ad causam Censuræ: vt si feratur hac forma: *Excommunico te, si nauis ex India venit, aut venerit, modo talis conditio extet.* ibid. 13
- Censura lata ab homine, sub conditione peccati in futurum committendi; vt, *si quis commiserit tale peccatum, excommunicatus sit,* non est à iure prohibita, & inualida. 33. 14
- Censura sub conditione lata, non incurritur, donec conditio in Censura apposta, impleatur. ibid. 15
- Censura lata sub conditione, suspenditur per legitimam appellationem illius, in quem lata est. ibid. 16
- Censura lata sub conditione, suspenditur per appellationem factam quocumque tempore, antequam conditio impleatur. ibid. 17
- Censura

Index Rerum.

- Censura sub conditione lata, suspenditur per consensum partis, in cuius fauorem lata est, adhuc si in id consentiat, absque consensu Iudicis. 34.19
- Per mutationem fori non effugit quis Censuram latam sub conditione, si illa pendente, forum mutet. 35.22
- An per mortem Iudicis effugiat quis Censuram sub conditione latam. ibid.23
- An Censura impedita, tempore quo impletur conditio, per Iudicis suspensionem, aut excommunicationem; reuiuiscat, si tollatur Iudicis impedimentum, duplex responsio. ibid.24
- De valore, & essentia Censuræ ferendæ ob peccatum commissum, est aliqua monitio præuia. 37.8
- Dantur aliqui casus, in quibus, Censura, v.gr. excommunicatio, sit inualida, canonica monitione ommissa. 39.10
- Vt Censuræ licitè ac iustè ferantur, præmittenda est trina canonica monitio. ibid.11
- Vt Censuræ licitè, & iustè ferantur, sufficit, vt vnica canonica pro trina, monitio præmittatur. ibid.12
- Censura est à Iudice in scriptis ferenda. 46.1
- Solum Censura lata ab homine per sententiam; est in scriptis ferenda. ibid.2
- Multas ob causas statuit ius, sententiam Censuræ proferre deberi scripto. ibid.3
- Scriptura, in qua conscripta est Censura, non debet necessariò esse authentica, id est, confecta manu publici Notarij, aut etiam testibus munita. ibid.4
- Scriptura Censuræ non est de eius substantia; sed de eius forma accidentali. 47.6
- Necessum est, quòd in scriptura, in qua Censura fertur, expressè apponatur causa propter quam fertur. ibid.7
- Expressio causæ, propter quam fertur Censura, conscribi in omni Censura non debet. ibid.8
- Expressio causæ Censuræ non est de eius valore, ita ut si non exprimat, sit inualida Censura. ibid.9
- Exemplum scripturæ dictæ Censuræ, quod reo tradendum est, debet esse integrum. ibid.11
- Censura debet inter diem ferri, sed si in tenebris feratur, factum tamen tenet. 52.29
- Censura solum potest ferri validè, propter peccatum, seu culpam. 57.1
- An ad incurrendum Censuram sufficiat aliena culpa? Duplex placitum. ibid.2
- Censura imponi nequit pro peccato omninò interiori, & per se occulto, quod quidem, solo corde committitur, & intus retinetur. 58.3
- Potest imponi Censura pro peccato per accidens occulto; hoc est, pro peccato, quod non solum corde committitur, sed voce, aut opere manifestatur, tamen non habet. 59.4
- Vt quis incurrat Censuram impositam ab Ecclesia, est necessarium, vt actus externus, sit signum externum malitiæ, ob quam ab Ecclesia imponitur Censura. ibid.5
- An etiam, quando aliquis seruat præcepta Ecclesiæ, fido animo, aut sine actu interiori, excusetur à Censura, si quæ sit imposita, contra non obseruantes talia præcepta? Bifariam respondetur. 61.7
- Censura maior, solum pro mortali culpa legitime infligi potest. 62.9
- Censura minor inferri pro culpa veniali potest. ibidem.10
- Vt Censura valida, & iusta sit, debet esse proportionata culpæ, cuius causa fertur. ibid.12
- Censura imposita aduersus committentem aliquod delictum, non comprehendit mandantem, seu consulentem. ibid.14
- Nonnullæ causæ excusantes ab incurrendis Censuris. 75.32
- Quot, & qui sint effectus Censuræ in communi. 75.2
- Censura semel contracta, non tollitur per solam emendationem rei, Censura dicta ligati. ibidem.2
- Censura semel contracta, per mortem ferentis illam, non extinguitur. ibid.3
- Censura semel contracta, per solam absolutionem tollitur. ibid.4
- Cessatio à Diuinis.*
- Cessatio à diuinis non est vera, & propria Censura, sed reductiuè. 3
- Clericus.*
- Clericus coniugatus, iure communi, non est capax ferendi Censuras. 11.20
- Si quis, vnico impetu, pluries percutiat Clericum; vnica excommunicationem incurrit. 25.37
- Verberans Clericum successiuè per aliquod tempus, non tot censuras incurrit, quot sunt verbera quibus illum percutit. ibid.38
- Qui vno actu, vel istu, v.g. eadem projectione sagittæ, plures Clericos percutit, aut interficit, plures excommunicationes non incurrit. 26.42
- Plures excommunicationes non incurrit, qui plures Clericos successiuè, eadem tamen continuata actione, percutit, aut interficit. ibid.43
- Si plures homines percutiant simul eundem Clericum, omnes excommunicationem incutunt. 28.45
- Percutens Clericum, qui simul sit Subdiaconus, Diaconus, & Sacerdos plures excommunicationes non incurrit. ibid.47
- Duas excommunicationes incurrit, qui violenter percutit Clericum, qui simul est Monachus. ibidem.48
- Clerici exhibentes Excommunicato vitando honorem, seu pompam funeris ecclesiasticam, non fiunt irregulares. 130.9
- Non est licitum Clericis, communicare cum suo Episcopo excommunicato vitando. 196.42
- Quilibet Clericus, etiamsi solum habeat primam tonsuram, nequit absque speciali commissione, absolueri ab excommunicatione, & ab aliis Censuris, existentem in articulo mortis. 205.6
- Collatio, vide, Beneficium.*
- Collegium.*
- Collegio constanti ex Clericis, & laicis potest notè solum Papa, sed etiam Episcopus committere facultatem Censuras ferendi. 13.30
- Vniuersitas, Communitas, seu Collegium, potest interdici, & suspendi. 22.23
- Sicut Interdici, & suspendi potest Communitas, seu Collegium, nequit sic immediatè excommunicari dicendo: *Excommunico talem Communitatem, vel Collegium.* ibid.24
- Si de facto excommunicetur Communitas, seu Collegium ab aliquo Prælato inferiori Papa, non tenet, & est inualida excommunicatio. ibidem.25
- Si totum Collegium, aut Communitas peccet, excommunicari nequit à Prælato inferiori Papa. 23.26
- Possunt excommunicari omnes, & singuli Collegij, aut Vniuersitatis; quemlibet eorum sigillatim excommunicando, casu, quo omnes peccauerint. ibid.27
- Si non inferior Prælatus, saltem Rom. Pontifex potest excommunicare omnes, & vniuersos Collegij, aut Vniuersitatis, collectivè sumptos, si sciret omnes esse nocentes, omnèsque deliquisse. ibid.29

Index Rerum.

- Quomodo possit Pontifex validè excommunicare Vniuersitatis, aut Collegij omnes, & singulos collegiue, adhuc casu, quo ei non constet, omnes deliquisse. ibid. 30
- Comedere.*
- Non est licitum, Comedere cum excommunicato in vna, & eadem mensa formaliter, etiamsi id fiat, absque mutua societate. 180. 28
- Non licet alicui, Comedere cum excommunicato, in conuiuio alicuius tertij, à quo vterque est inuitatus. ibid. 30
- Communicare.*
- Omni Excommunicato maiori per se loquendo, prohibitum est Communicare, seu conuersare, cum aliis fidelibus. 173. 1
- Non est prohibitum Excommunicatis, ex vi Censuræ, cum infidelibus Communicare, & conuersari. ibidem. 2
- Prohibitum est, & illicitum excommunicato, cum altero excommunicato Communicare. ibid. 3
- Prohibitum est fidelibus, Communicare cum Excommunicatis. 174. 4
- Quibus in rebus, seu actionibus prohibitus sit fidelis Communicare cum Excommunicatis vitandis, hoc est, nominatim denunciatis, & publicis Clericorum percussoribus. ibid. 5
- Quid intelligatur per particulam, *Communio*, quæ est quarta vox illius versiculi, &c. 178. 21
- Fidelis Communicans in rebus ciuilibus, & actionibus humanis, cum excommunicato vitando, probabilius peccat venialiter, exceptis quibusdam casibus. 181. 1
- Non peccat mortaliter quis, casu quo frequenter cum excommunicato vitando, in dictis actionibus humanis Communicet. 182. 2
- Peccat mortaliter, qui in huiusmodi humanis actionibus Communicat cum excommunicato vitando, ex contemptu formali excommunicationis, & Clauium Ecclesiæ. ibid. 3
- Qui communicat cum excommunicato vitando, contra præceptum Superioris interdicens, sub pœna excommunicationis, huiusmodi communicationem, peccat mortaliter. ibid. 4
- Peccat mortaliter, qui Communicat cum excommunicato vitando, in crimine criminoso. ibid. 5
- Quisnam possit absolvere ab excommunicatione incurta, ob communicationem cum excommunicato in crimine criminoso? 184. 9
- Peccat mortaliter qui Communicat in officiis diuinis solemniter celebratis, cum excommunicato vitando. ibid. 11
- Ex paruitate materiæ, potest quis excusari à mortali, Communicans excommunicato vitando in officiis diuinis solemniter celebratis. ibid. 12
- Licitum est, Communicare cum Excommunicato non vitando, seu tolerato, ac si non esset excommunicatus. ibid. 14
- Ob propriam vtilitatem spiritualem, potest quis cum excommunicato communicare. 188. 11
- Ob vtilitatem temporalem, cuiuslibet licet cum excommunicato vitando communicare. Cum distinctione. ibid. 12
- Ipsismet excommunicatis, ob suam vtilitatem spiritualem, aut temporalem est licitum, cum aliis Communicare; sicuti est licitum aliis, cum ipsis. ibid. 13
- Etiam, casu, quo mulier scienter contraheret matrimonium cum excommunicato, posset, eodem modo, quo est dictum, cum illo Communicare. 189. 18
- Nurus, & Gener, possunt Communicare cum Socero, & Socro excommunicatis; & Priuignus. & Priuigna cum Nouerca & Vitrico, etiamsi quasi emancipati ab illis viuant. 193. 32
- Quando excommunicatus præsumi absolutus debeat, sic quis cum eo licitè Communicare valeat? 100. 58
- Licitum est Communicare cum excommunicato vitando, ratione euitandi aliquod graue damnum. ibid. 63
- Communitas, vide, Collegium.*
- Concilium.*
- Concilium Prouinciale Archiepiscopi; & Diocesenum Episcopi; & Capitulum Ecclesiarum, Sede vacante, habent iure ordinario potestatem ferendi censuras. 9. 13
- Potestas absoluendi residet penes Concil. generale quoad omnes fideles, & similiter penes Prouinciale, Diocesenum, erga subditos; & Capitulum Cathedralis Ecclesiæ post obitum sui Pastoris. 203. 1
- Concio, Concionari.*
- Excommunicato non est vetitum, sacræ Concioni interesse. 120. 18
- Non est vetitum ipsis Excommunicatis Concionem audientibus, dicere in principio, & in fine concionis, *Aue Maria*, cum aliis simul. ibid. 19
- Excommunicati, saltem tolerati, non possunt absque mortali, aliis Concionari. ibid. 20
- Concubina.*
- Excommunicatus vitandus validè, & licitè potest coram Parocho non excommunicato, contrahere Matrimonium, cum sua Concubina, in mortis articulo. 108. 19
- Confessarius, Confessio.*
- Confessarius excommunicatus non toleratus, absolvere validè à venialibus non potest. 111. 10
- Confessio peccatorum mortalium, facta cum excommunicato vitando, est inualida, & necessariò iteranda, etiamsi pœnitens inuincibiliter ignoret Confessorem esse excommunicatum. Secus si ignorantia procedat ex publico errore. ibid. 11
- Episcopus excommunicatus non toleratus, validè nequit approbare aliquem ad Confessiones audiendas. 158. 6
- Confessarius non tenetur nec potest vitare illum, quem per Confessionem scit esse excommunicatum non toleratum: bene tamen potest vitare in secreto, licet non teneatur. 197. 48
- Confirmatio.*
- Licet Episcopo excommunicato non tolerato, administrare Sacramentum Confirmationis alicui homini, in aliqua extrema necessitate constituto, quæ refertur. 108. 20
- Coniux.*
- Etiamsi vterque Coniux sit excommunicatus, est illis licita Communicatio in debito, mensa, colloquio, & aliis communibus. 191. 23
- Coniux excommunicatus potest licitè debitum petere ab vxore non excommunicata. ibid. 25
- Consensus.*
- Consensus partis prorogantis terminum solutionis à Iudice datum, suspendit ad tempus inuersionem Censuræ, si pars prorogationem faciat, in consulto Iudice. 34. 10
- Contractus.*
- Non est licitum Excommunicatis, inire cum aliis Contractus. 173. 48
- Contractus initi cum Excommunicatis vitandis, sunt validi, si alium defectum non habeant, præter excommunicationem. ibid. 49
- Contumacia.*
- Contumacia quid, & quotuplex sit, ad quam in subditis reprimendam, præmittitur ante Censuras Monitio. 37. 6
- Ex sola transgressione præcepti simplicis, absque cõinatione Censuræ, nõ cõsetur homo Contumax, ita vt cõtra illù possit ferri Censura, absque monitione. ib. 7
- Creatura.*

Index Rerum.

Creatura.

Creaturæ irrationales, vt Locustæ, Bruchi, & alia animalia, quæ semina depascuntur, non sunt capaces Censuræ. ibid. 1

Creditor.

Excommunicatus ad instantiam Creditoris, donec debitum soluat; satis est, ad hoc vt non reincidat in excommunicationem, quod Creditor solutionem debiti differat, sine interuentione Iudicis. 80. 18

Crimen.

Crimen nullum datur, cui iure diuino sit annexa aliqua censura. 7. 4

Qui conuenitur super aliquo Crimine, & ob contumaciam in ea causa excommunicatur; si in ea excommunicatione per annum perseueret, censetur conuictus de crimine, de quo fuit accusatus. 203. 8

Curator.

Gesta à Tutore, vel Curatore excommunicato vitando, sunt valida, & rata. 172. 44

D

Demon.

Dæmones non possunt Censuris ligari. 18. 3

Dammum.

Excusat à Censura, graue Dammum, seu detrimentum famæ, vitæ, & aliorum bonorum superioris Ordinis, seu illorum vtilitas, aliæque caua rationabilis. 74. 30

Debitor.

Debitor si non soluat in secundo termino à Creditore prorogato, incurrit Censuram latam, absque nouo consensu Iudicis. 35. 21

Licetum est excommunicato, etiam vitando, petere à suo Debitori suum creditum priuatim. 168. 14

Defensor.

Qui dicantur Defensores Hæreticorum; & quam ratione à Fautoribus distent. 260. 33

Qui extra causam hæresis, Defendunt hæreticum; eorum Defensores non dicuntur, & excommunicationem non incurrunt. ibid. 34

Defensor hæreticorum dicitur, qui seipsum, vel alium hominem supponit, pro aliquo hæretico, qui capiendus erat. ibid. 35

Degradatio.

Degradatio non est verè & propriè Censura, sed reductiuè. 3. 6

Delegatus.

Delegatus Prælati delegantis publicè & nominatim excommunicati, &c. potest validè ferre Censuras, iuxta exigentiam alicuius negotij inchoati, si res non sit integra, secus si res integra sit. 14. 35

Denunciatio.

Denunciatio, aut publicatio nominis illius, qui Censuram contraxit, quam ob causam fuerit instituta. 53. 2

Post omnem Censuram latam non debet fieri Denunciatio. ibid. 3

Denunciatio semper est faciendâ à legitimo Superiore, seu de eius auctoritate. ibid. 4

Quando Censura incurâ, fuit lata ab homine, primò & per se debet fieri Denunciatio ab eo, qui Censuram intulit. ibid. 5

Quando Censura incurâ, lata fuit à iure communi, est faciendâ Denunciatio ab Ordinario illius loci vbi patratum est crimen, ob quod Censura incurâ est. ibid. 6

Ante Denunciationem Censuræ incurâ, debet semper præcedere sententia declaratoria criminis commissi, ob quod Censura fuit lata. ibid. 7

Ante denunciationem Censuræ incurâ, seu quod

R. P. Leand. de Censuris.

idem est, ante declarationem, quod aliquis incidit in eam, debet necessariò præcedere citatio Rei. 34. 8

Denunciatio Censuræ facta sine citatione partis non solum est iniusta, sed inualida. ibid. 9

Si quando reus citatus ad videndam fieri Denunciationem, statim compareat, & delictum suum fateatur, & satisfactionem offerat; non potest tunc Iudex iuste illum denunciare. ibid. 10

Casu, quo inflicta sit à iure Censura contra committentes aliquid crimen, & sit notorium, illud fuisse ab aliquo patratum, potest tunc Iudex, nulla præmissa citatione, deuenire ad Denunciationem, & declarare delinquentem censuratum. ibid. 11

Quand executori certò constat, sententiam Censuræ esse nullam, nequit illam licite denunciare. 56. 17

Quando sententia Censuræ est iusta, secundum allegata, & probata; tamen executori, per scientiam, aut notitiam priuatam, constat in re esse iniustam; debet executor ipse, si Superior ei præcipiat, dictam sententiam denunciare. ibid. 18

Idem dicendum in casu, quo executor habeat scientiam priuatam de iniustitia Censuræ; ignorat autem, vel dubitat, an sit iusta secundum allegata, & probata. ibid. 19

At non idem, casu, quo mero executori constet, sententiam esse iniustam, secundum allegata, & probata; an videlicet, tunc etiam debeat talem Censuræ sententiam exequi. ibid. 20

Quonam loco, & quomodo sit faciendâ Denunciatio Censuræ. 57. 22

Denunciatio debet fieri in die non feriato. ibid. 23

Depositio.

Depositio non est propriè, & verè Censura, sed reductiuè. 3. 5

Dignitas.

Si non per electionem, aut collationem, sed ex testamento, aut ab intestato, aut titulo emptionis, acquirat excommunicatus Dignitatem aliquam laicalem, aut officium, cui adnexa est iurisdictio, potest validè, & licitè eam retinere. 143. 22

Discipulus, vide, Doctor.

Dispensatio.

Per Dispensationem Papæ, fieri potest, vt manente Censura, eius effectus suspendi, aut impediri possint. 76. 7

Distributio.

Excommunicatus est priuatus Distributionibus quotidianis, hoc est, illis fructibus, seu prouentibus, qui conferri solent solum assistentibus Choro. 148. 37

Distributiones quotidianæ, quas excommunicatus amittit, debent expendi in vtilitatem Ecclesiæ, aut pauperum; aut in vtilitatem eorum qui Choro assistunt; In quo standum Ecclesiæ consuetudini. ibid. 39

Potest iniuste excommunicatus repetere Distributiones quotidianas, quas tempore excommunicationis amisit. ibid. 41

Iuste excommunicatus nequit recipere, ac recuperare, post absolutionem, Distributiones quotidianas, quæ dantur assistentibus Choro, etsi per ipsum non stet, ne absoluator, & ne intersit Choro. 149. 43

Iniuste excommunicatus debet repetere Distributiones, quas amisit, ab ipsis, quibus applicatæ fuerunt. ibidem. 45

Doctor.

Non est licitum Doctori, respondere Discipulo excommunicato interroganti circa lectionem. 112. 25

Doctor excommunicatus toleratus, potest lectionem publicam, ad quam ex officio tenetur, facere. ibidem. 26

E

Ecclesia.

EXcommunicatis ingredi Ecclesiam licet saltem eo tempore, quo diuina officia non celebrantur. 115.2
 Imò, & quando celebrantur. ibid. 3
 Licet Excommunicatis ingredi Ecclesiam, & ibi Deum orare, etiam casu, quo sint alij fideles ibi priuatim orantes. 116.14
 In Ecclesia est potestas ferendi Censuras. ibid. 1
 Potestas, quam habet Ecclesia ferendi censuras, est de Iure diuino, ibid. 2

Edictum.

Qui noctu dilacerat Edictum Episcopi in loco publico affixum, Canonis Cœnæ excommunicatione feritur. 337.5

Electio.

Electio Excommunicati ad sæcularem dignitatem; veluti ad Imperialem, Regalem, vel Ducalem, est inualida, ac nulla. 142.19
 Electio excommunicati ad dignitatem Summi Pontificatus est valida, ac rata. 143.20
 Si Excommunicatus vitandus, non eligat solus, sed cum aliis non excommunicatis; valida tunc non est Electio, casu, quo votum excommunicati necessarium fuerit ad effectum Electionis. 151.8
 Non est inualida Electio, casu, quo votum excommunicati non fuerit necessarium ad effectum Electionis, eo quod ad illam legitime faciendam, sufficiens esset numerus suffragiorum. ibid. 9
 Non est valida Electio, casu dato, quod votum excommunicati non sit necessarium ad effectum Electionis, si ipse excommunicatus vitandus scienter fuerit admissus ab aliis veris, & habilibus electoribus. 152.10
 Nec casu, quo excommunicati admittantur ad Electionem ad aliis coelectoribus scienter, & non eligant vnam personam; sed non excommunicati vnam, aliam verò excommunicati, tunc Electio facta à non excommunicatis est valida. ibid. 11
 Electio non est inualida, quando Electores coguntur admittere excommunicatos vitandos ad simul eligendum, nec eos possunt expellere. ibid. 12
 Electio Summi Pontificis, facta ab excommunicatis electoribus, est valida. 153.13

Eleemosyna.

Non excommunicatus nequit petere Eleemosynam ab excommunicato vitando. ibid. 61
 Prædicatores, & Confessores possunt licite petere Eleemosynam ab excommunicato vitando, etiam si alias possent aliunde sibi prouidere. ibid. 62
 Non est licitum, erogari Eleemosynam excommunicato, vt tali iuuamine securius persistat in excommunicatione. 201.64
 Cæteris paribus, prius est elargienda Eleemosyna, non excommunicato, quam excommunicato. ibid. 65
 In casibus, quibus permissa est communicatio cum excommunicatis vitandis, potest Superior præcipere, vt quacunque necessitate occurrente, eorum communicatio euitetur. Limita. ibid. 66

Episcopus.

Episcopi ferentes Censuras solo verbo, peccant etiam mortaliter, & incurrunt suspensionem per mensem. 49.18
 Episcopi non possunt dispensare in effectibus Censuræ, quam ipsi tulerunt. 77.8
 Episcopus excommunicatus vitandus, potest in aliquo casu, licite Sacramentum Ordinis alicui ministrare. 107.16
 Episcopus potest absoluere à Censuris latis ab Abba-

tibus quibusdam, Archidiaconis, & Archipresbyteris, sibi inferioribus, etiam casu, quo ad ipsum facta non sit à parte appellatio. 208.20

Qui à suo Episcopo fuit excommunicatus per sententiam particularem, nequit adhuc absolui ab alio Episcopo, in cuius dioccesim domicilium transtulit. 210.24

An, qui manens in Territorio alterius Episcopi, incidit in excommunicationem latam ab illo, vel ratione delicti, vel ex alio capite; debeat absolui ab eodem; vel possit etiam absolui à suo Episcopo, rediens; postea ad suum Episcopatum. Duplex responsio. ibid. 25

Cap. *Nuper*, concedens Episcopis, & Parochis facultatem ad absoluendum à Censura iuris, per contrariam consuetudinem non est abrogatum. 112.35

Episcopus potest absoluere ab omni censura iuris, nemini reseruata. ibid. 36

Episcopus potest absoluere ab excommunicatione reseruata Papæ, ex delicto occulto contracta. 214.41

Nomine Episcopi, cui, in dicto Tridentini decreto, conceditur facultas absoluendi à reseruatis Papæ, non venit quicumque Episcopus, etiam si sit consecratus. ibid. 42

Episcopi possunt, ex vi decreti Tridentini, absoluere etiam à casibus Bullæ Cœnæ, & ab excommunicationibus eis annexis (excepta saltem hæresi) ortis ex delictis occultis. 215.45

Possunt Episcopi absoluere sibi subditos ab hæresi externa occulta, vigore dicti decreti Trident. 216.46

Quid intelligatur per delictum, aut casum occultum reseruatum, à quo Episcopi possunt absoluere vigore dicti decreti Concilij Tridentini. 217.47

Absolutionem ab occultæ hæresis censura, committere potest Episcopus alicui. ibid. 48

Episcopi possunt absoluere ab hæresi, & ab aliis casibus occultis reseruatis Papæ, extra Sacramentum Confessionis. 218.49

Potest Episcopus absoluere in absentia à prædicta occultæ hæresis, aut alterius cuiusuis criminis, reseruata excommunicatione. ibid. 50

Non est necesse, tam Episcopum, quam subditum esse intra dioccesim; vt possit Episcopus illum ab hæresi, & ab aliis casibus reseruatis, in d. Tridentini decreto contentis, absoluere. ibid. 51

Nec est necesse, vt Episcopus sit intra suam dioccesim, vt possit suum subditum, ab hæresi occulta, & ab aliis reseruatis absoluere. ibid. 52

Nec necesse est, vt subditus sit intra dioccesim, quando Episcopus est extra, vt hic possit prædicta absoluendi facultate vti. ibid. 53

Non possunt Episcopi absoluere à delictis occultis Papæ reseruatis, etiam si hæc ad forum contentiosum sint deducta. 219.54

Si delictum fuit deductum ad forum contentiosum, Reus tamen non conuictus in eo, potest Episcopus absoluere à tali delicto reum. ibid. 55

Potest Episcopus absoluere suum subditum à delicto deducto ad forum contentiosum, casu, quo, finito iudicio, punitus fuit. ibid. 56

Episcopus potest absoluere eum, qui in vno loco commisit delictum publicum, & notorium, Papæ reseruatum; sed postea se transtulit ad alium locum, vbi est occultum, & ibi absolutionem à tali delicto petit. 220.57

Episcopus potest iure ordinario, absoluere ab excommunicatione publica, etiã reseruata Papæ, quando excommunicatus est impeditus recurrere ad Papam. ib. 58

Plurima sunt impedimenta legitima, propter quæ nequit quis Papam adire; & consequenter, potest Episcopus, illis interuenientibus, absoluere à censura publica Papæ reseruata. ibid. 59

Episcopus

Index Rerum.

- Episcopus** potest absoluere Religiosos, (vel Religiosas) exemptos, ab omnibus catibus reseruat, qui conceduntur in Trident. *sess. 24. cap. 6.* Episcopis, erga subditos suos: modò Religiosi se subiiciant de licentia prælatorum suorum. 223.70
- In casu necessitatis possunt Episcopi, & Archiepiscopi legere libros hæreticorum, & dare facultatem aliis eos legendi. 271.79
- Equus.*
- In Bulla nomine *Equorum* prohibentur deferri ad infideles omnes equi cuiuscumque conditionis sint. 296.23
- Nomine *Equorum*, prohibentur sub hac Censura, omnia genera bestiarum pugnantium, v. g. Elephanti. 296.25
- Item, sub eodem nomine *Equorum*, & sub eadem Censura, prohibentur deferri ad Infideles, Cameli, Asini, Muli, & Boues, & omne aliud genus bestiarum feruentium, ad onera in bello ferenda. 296.26
- Equorum* nomine, prohibentur deferri ad Infideles omnia instrumenta, quibus aluntur, curantur, & ad bellum instruuntur equi. 296.27
- Eucharistia.*
- Prohibitum est excommunicatis, comitari sacram Eucharistiam, quando ad infirmos deferitur. 120.16
- Excommunicatio.*
- Excommunicatio, Suspendio, & Interdictum, sunt distinctæ species formaliter. 3.9
- Ex his omnibus Censuris, & impedimentis, grauior pœna est Excommunicatio. 4.10
- Si certò constaret, Angelum bonum aliquem excommunicasse, censendum esset, illam Excommunicationem esse validam. 11.23
- Propter vnam, & eandemmet causam, potest quis à diuersis iudicibus sæpius excommunicari. 24.34
- Non solum à diuersis Iudicibus, sed etiam ab eodem, potest quis, propter idem delictum, sæpius Excommunicari. 25.35
- Qui tota die Excommunicato non tolerato communicat, vnam tantum excommunicationem incurrit. *ibid.* 39
- Qui per totam noctem, continuatis asportationibus, plura frumenti rubia ab Ecclesiæ horreo furaretur, vnam etiam solum excommunicationem incurreret, si tali sacrilegio ipso facto esset annexa Excommunicatio. *ibid.* 40
- Non censetur quis Excommunicatus, ex eo solum, quod Papa nolit communicare cum illo: vel absolutus, ex eo quòd cum illo communicet; sed cum distinctione. 32.9
- Quando Excommunicatus à iure, vel ab homine, ob iustum impedimentum absoluitur à casu Papali, per eum, qui aliàs absoluere non posset, debet, ne reincidat, cessante impedimento, se presentare Pontifici. 81.19
- Quid nomine Excommunicationis significetur? 82.1
- Quibus nominibus fuerit olim appellata Excommunicatio. *ibid.* 2
- Excommunicatio in communi, prout includit maiorem, & minorem, rectè sic definitur: *Est censura, qua homo baptizatus ab aliqua communione Ecclesiastica separatur.* 83.4
- Excommunicatio, prout abstrahit à maiori, & minori, non priuat fideles quacumque communione, seu communicatione. *ibid.* 5
- Excommunicatio maior, est Censura, que priuat fidelem omni Ecclesiastica communione. *ibid.* 6
- Excommunicatio adæquatè diuiditur in Maiorem, & Minorem. *ibid.* 7
- Quando absolutè à iure, vel ab homine imponitur excommunicatio, & non additur, *Maior*, vel *Minor*, intelligendū est de excommunicatione maiori. 84.8
- Varia pœnæ, vel effectus, quos infert excommunicatio maior in Excommunicatum. 85.1
- Excommunicatio maior inducit suos effectus in Excommunicatum, iure humano. *ibid.* 2
- Excommunicatio inualida non inducit in Excommunicatum præfatos effectus. *ibid.* 3
- Excommunicatio iniusta, sed valida, habet suos effectus. *ibid.* 4
- Excommunicatio maior, in quas species, seu modos Excommunicationis, diuidatur. *ibid.* 9
- Excommunicati tolerari, seu non necessariò vitandis non possunt licitè ex se incipere, & se ingerere ad communicandum cum aliis fidelibus. 89.14
- Peccat mortaliter Excommunicatus, quodlibet suscipiendo Sacramentum. 96.1
- Non solum Excommunicatus denunciatus; & publicus percussor Clerici; sed etiam quilibet alius excommunicatus publicus, seu occultus, peccat mortali, quodlibet recipiendo Sacramentum. 97.2
- Non duo committit peccata, in Confessione explicanda, excommunicatus, qui scienter Sacramentum aliquod sumit. *ibid.* 3
- Excommunicatus recipiens aliquod Sacramentum; pœnam aliquam, aut Censuram, ipso iure non incurrit. *ibid.* 4
- Quibus in casibus Excommunicatus possit in aliquo casu recipere Sacramenta, sine peccato. *ibid.* 5
- Excommunicatus, qui matrimonium contraxit, non potest licitè solemnem in Ecclesia benedictionem recipere, ante Excommunicationis absolutionem. 98.7
- Excommunicatus suscipiens Sacramentum Ordinis manet suspensus ab vsu Ordinis suscepti. *ibid.* 8
- Excommunicati tolerati possunt non solum validè, sed & licitè conferre Sacramenta, quando fideles illa postulant ab eis. 112.14
- Quomodo Excommunicatus toleratus licitè potest conferre petentibus Sacramenta? 113.15
- Licitum non est Excommunicatis toleratis, se ingerere, & inuitare ad Sacramenta fidelibus ministranda. *ibid.* 16
- Excommunicatus, administrando Sacramenta illicitè, incurrit irregularitatem. 115.21
- Non est permillum Excommunicatis, ire cum aliis in publica processione, aut Litaniis publicis, ad quas populus fidelis, cum Sacerdote cantante, concurrat. 119.15
- Prohibitum est Excommunicatis, Aquam, Oliuas, aut Candelas solemniter benedicere; Epistolam, aut Euangelium solemniter cantare; aut aliam functionem propriam alicuius Ordinis, solemniter, & ex officio exercere. 120.17
- Excommunicatus, solemniter, & quasi ex officio, prædicans; non sit irregularis. 121.21
- Licet Excommunicato interesse lectioni sacræ Theologiæ, vel Scripturæ. *ibid.* 22
- Excommunicatus admonitus à celebrante, vt ab Ecclesia exeat, si nolit exire, incurrit nouam Excommunicationem. 123.34
- Excommunicatus potest licitè benedicere mensam; munire se signo Crucis; adorare Eucharistiam; vti imaginibus, & aliis similibus rebus. 128.45
- Excommunicatus vitandus priuatur etiam ex vi Censuræ, omni honore Ecclesiastico, qui in tumulatione fidelium fieri solet. 130.8
- Excommunicatus vitandus, priuatus est iurisdictione eligendi. 151.7
- Excommunicatus non toleratus, omni iudiciaria potestate in foro Ecclesiastico est priuatus. 157.1
- Excommunicatus toleratus, nequit validè Excommunicare. *Limita.* 161.18
- Non est licitū rescribere Excommunicato vitando. 175.18

Index Rerum.

- Licitum est nobis, eleemosynam pauperi excommunicato erogare. 189.9
- Nobis licitum est, nostra ope, auxilio, aut defensione, excommunicato subuenire; ne aliquod graue damnum, in corpore, aut in fama, aut in aliis bonis temporalibus, patiat. *ibid.* 10
- Potest quis excommunicato vitando equum gratis, vel pretio tradere; vt prosequatur iter incœptum. 200.60
- Excommunicatus, qui per annum in excommunicatione, obdurato animo, persistit; sit suspectus de hæresi, & vt talis puniri potest. 202.7
- Executor.*
- Quando sententia Censuræ in se, & secundum allegata & probata est iusta, iniusta verò quoad modum, tenetur merus executor illam exequi, si illi constet de tali iniustitia. 57.21
- Extrema-unctio.*
- Sacramentum Extremæ Vnctionis collatum moribundo à Parocho excommunicato vitando, est validum, si illud conferat, extra casum absolutæ necessitatis, quamquam grauius peccet. 110.7
- F
- Falsare.*
- F**alsans literas Nuntij Apostolici, aut Legati à latere, aut Summi Pœnitentiarij, aut Episcopi, non incurrit Canonis Cœnæ excommunicationem. 286.2
- Falsantes supplicationes à Papa signatas hac excommunicatione comprehenduntur. *ibid.* 3
- Quis dicatur falsare literas Apostolicas, ad incurrendam excommunicationem huius Canonis. *ibid.* 4
- Qui corrigeret vnam dumtaxat literam, vel punctum, in literis Apostolicis, ex quorum correctione immutaretur sensus à Pontifice intentus, censuram hanc contraheret. 287.5
- Non contraheret hanc excommunicationem, qui mutaret, aut corrigeret vnam literam, aut punctum; casu, quo ex tali mutatione, aut correctione, non mutaretur sensus, quem Pontifex in Bulla, aut Breui intendit. *ibid.* 6
- Neque hanc excommunicationem incurreret, qui in Bullis Apostolicis plures literas mutaret, si non mutaret sensum. *ibid.* 7
- Dictam excommunicationem incurrit, qui extendit tempus in literis Apostolicis expressum. *ibid.* 8
- Qui corrigit literas Apostolicas, iuxta Pontificis mentem; hac censura non ligatur, v.g. Papa concessit dispensationem in tertio gradu consanguinitatis, & vitio scriptoris, positum est, affinitatis; si hunc errorem corrigat impetrans, hanc excommunicationem non incurrit. *ibid.* 9
- Falsificans literas Pontificis, quæ iam euauerunt, ac expirarunt, non incurrit hanc excommunicationem, nisi, &c. 288.10
- Hanc excommunicationem incurrit, qui falsificat literas, quibus nemo vnquam vtetur. *ibid.* 11
- Excommunicationem non incurrit, qui cœpit falsò fabricare literas Apostolicas: sed facti pœnitens, antequam illas perficeret, ab incœpto opere destitit. 289.15
- Excommunicationem hanc non contrahunt, qui literas Apostolicas falsant, antequam omnino sint expeditæ, hoc est: antequam sint signatæ, ac munitæ sigillo cereo, seu plumbeo. *ibid.* 16
- Illi, qui falsitatem narrando, aut veritatem silendo, impetrant à Pontifice literas surreptitias, non sunt excommunicati per hunc Canonem. *ibid.* 17
- Nec sunt excommunicati, qui sub nomine alieno, quod sibi falsò imponunt, impetrant veras à Pontifice literas, aut iis vtuntur. *ibid.* 18
- Hæc excommunicatio afficit illos, qui prædictas literas, inualidas ob subreptionem, aut ob aliam causam, falsificant. *ibid.* 19
- In hanc excommunicationem non incidunt, qui literis Apostolicis, per alium falsificatis vtuntur. *ibid.* 20
- Falsificantes literas, quas Summus Pontifex tanquam persona priuata scribit, hanc Censuram Canonis non contrahunt. 290.22
- Mandantes, aut consulentes falsificare literas Apostolicas, hanc excommunicationem non incurunt. *ibid.* 23
- Fama.*
- Tenetur quis vitare eum, quem per famam publicam nouit esse excommunicatum denunciatum, aut publicum percussorem Clerici. 198.5
- Sola fama excommunicationis non sufficit ad hoc, vt infamatus repellatur à Iudicio; aut vt puniatur, vt qui excommunicatum non vitauerit, &c. 198.51
- Si quis, non per famam publicam, sed à paucis, audiatur, aliquem esse excommunicatum vitandum, tenetur eum vitare; sed distinguendum. *ibid.* 52
- Fautor.*
- Qui vocentur, *Fautores Hæreticorum*, ad incurrendam Bullæ excommunicationem. 258.26
- Non censetur fautor hæreticorum, & proinde in excommunicationem non incidit, qui de hæresi suspectus fauet. *ibid.* 27
- Priuatæ personæ, non dicuntur etiam fautores hæreticorum ex omissione: si hæreticos v.g. non capiant, aut non custodiant, &c. 259.28
- Personæ priuatæ non incurrunt, ex omissione; excommunicationem Bullæ Cœnæ, contra fautores hæreticorum latam, si dolosè omittant capere, aut indicare hæreticum. *ibid.* 29
- Si priuata persona fuerit à Prælato, aut Magistratu, requisita, ad præstandum auxilium ad hæreticos capiendos; ipsa verò, sine causa, id omittat, vt faueat hæresi illorum, excommunicationem hanc incurrit. *ibid.* 30
- Etiam in aliis casibus, ex sola omissione reputantur priuatæ personæ, hæreticorum fautores; ac proinde excommunicationem incurrunt. *ibid.* 31
- Quando personæ, siue publicæ, siue priuatæ, dicantur, omissione fauere hæreticis; & consequenter, excommunicationem incurrere? 260.32
- Fautores, Defensores, & Receptatores schismaticorum, hanc Bullæ excommunicationem non contrahunt. 275.105
- Solum Fautores, Receptatores, & Defensores Pyrtarum, non vero consulentes excommunicantur in clausula Bullæ. 279.15
- Ferrum.*
- In Bulla, nomine *Ferri* prohibetur ad Infideles deferri, tam ferrum factum, quam infectum. 297.28
- Sub nomine *Ferri*, comprehenditur vena ferri; itaut Bullæ Censura incuratur, si Infidelibus transferatur. *ibid.* 29
- Nomine *Ferri* intelligitur solùm ferrum, non vero quæcunque alia materia apta ad formanda arma, & instrumenta bellica. *ibid.* 30
- Filum ferri*, quod prohibetur ad Saracenos deferri, comprehendit in se filios omnium aliorum metallorum. *ibid.* 3
- Quid nomine *Stanni*, quod etiam prohibetur ad Infideles deferri, Pontifex significare voluerit? *ibid.* 33
- Quid sit *Chalybs*, qui, post stannum, prohibetur sub Censura ad Saracenos deferri. 298.34
- Vltra ferrum, & filum ferri, stannum, & chalybem, etiam prohibet Pontifex omnia alia metallorum genera. *ibid.* 35
- Festum*

Index Rerum.

Festum.
Censura lata in die festo est licita, & valida. 52.28
Excommunicatus quilibet, non peccat de nouo non audiendo Missam in die Festo. 122.29

Fideles.
Fideles non peccant communicando cum Excommunicatis toleratis, seu non vitandis. 89.15
Filij legitimi, & sub cura parentum existentes, licite possunt communicare cum patribus excommunicatis vitandis. 192.27

Filius.
Filij legitimi, emancipati tamen, possunt communicare cum suis parentibus excommunicatis vitandis. ibid. 28

Filij illegitimi, possunt licite cum parentibus excommunicatis vitandis communicare. ibid. 29

Filij adoptiui non possunt communicare, eodem modo, ac filij legitimi, cum parentibus excommunicatis, nisi sint sub cura parentum, & cum illis habitent. 193.30

Filij spirituales non possunt communicare cum patribus spiritualibus excommunicatis vitandis. 194.34

Fœmina.
Fœmina ex commissione Summi Pontificis potest ferre Censuras. 13.31

Fornicatio.
Fornicationes plures successiue, absque temporis interruptione, vnam post alteram committens, vnum solum mortale committit, & consequenter excommunicationem vnam, si fornicationi est annexa excommunicatio. 27.44

Fructus, vide, Beneficium, Distributio.
Excommunicatus priuatus est omnibus fructibus, qui nomine Ecclesiasticorum prouentuum, comprehenduntur. 147.35

Iuste excommunicatus non potest post absolutionem à Censura, recuperare fructus, quos perdidit, tempore excommunicationis. 149.42

Iniuste excommunicatus potest ab Ecclesia repetere fructus beneficiorum, quos tempore excommunicationis amisit iniuste. ibid. 44

Funus.
Omnes, qui funus comitantur ad sepulchrum, in Censura *Clement.* non comprehenduntur. 132.19

Furari.
Furans eadem actione duo (v.g.) vasa pretiosa diuersorum dominorum, vnicam excommunicationem incurrit, quando furtum sub excommunicatione est prohibitum. 29.51

G

Gabella, vide, Onus, Tributum.

Gabellarum, seu *Pedagiorum* nomine quid prohibere velit Summus Pontifex in Canone Bullæ Cœnæ? 283.2

Quæ genera personarum habeant, iure ordinario, potestatem imponendi *Pedagia*, & *Gabellas*. ibid. 3.

Principes, qui iure ordinario habent potestatem imponendi *gabellas*, incurunt hanc censuram, quando iniusta tributa imponunt. ibid. 4

Non solum imponentes *Gabellas*, seu tributa, hac lege prohibita; sed etiam exigentes illa sunt hoc Canone excommunicati. 284.7

Per hunc Canonem Bullæ, simpliciter excommunicantur omnes exigentes *Gabellas*, quomodocumque iniuste impositas, & auctas, extra casus sibi à iure permisso: siue habeant potestatem imponendi, siue non. 284.8

Qui plures *gabellas* exigunt, quàm ab imponente sunt impositæ, incidunt in hanc censuram. 285.9

Accipientes *gabellas* suprâ damnatas, ab sponte dantibus, hanc excommunicationem incurunt. 285.10

Non solum Principes supremi; verum etiam ciuitates, aut communitates imponentes noua *pedagia* in casibus sibi à iure non permisso, excommunicantur per hunc Canonem. 285.11

In excommunicationem Bullæ Cœnæ incidit Princeps, qui imponit *gabellas*, & alia tributa Clericis in minoribus ordinibus constitutis. 342.2

Princeps non potest, absque incurfione huius excommunicationis, imponere *gabellas*, aut alia tributa, super bona Nouitiorum. 343.5

Exigentes, aut extorquentes ab Ecclesiasticis *gabellas*, aut alia tributa; casu etiam quo hæc tantummodo laicis sint imposita; excommunicatione huius Canonis non afficiuntur. 344.7

Exigentes pretium à Clerico pro translatione, & transitu fluminis, in hanc non incidunt Censuram. 344.8

Imponens onera, siue personalia, siue realia, Famulis Clericorum; Censura huius Canonis non ligatur. 345.11

Ciuitas, aut communitas, quæ recognoscit superiorem temporalem, potest absque incurfione huius censuræ, imponere collectam pro necessitatibus occurrentibus eiusdem ciuitatis, aut communitatis. 285.12

Gesta.

Vide, *Acta, Curator, Instrumentum, Tabellio.*

H

Habitare.

Habitare an licitum sit fideli non excommunicato, cum excommunicato vitando, in eadem domo? duplex responsio. 178.22

Non solum in eadem domo, sed etiam in eodem cubiculo, vel camera, licitum est non excommunicato habitare cum excommunicato vitando. ibid. 23

Heres.

Excommunicatus institui potest hæres; ita vt, institutio in eum facta, teneat. 172.47

Hæreticus.

Eo ipso, quod quis obtineat facultatem absoluendi ab omnibus casibus Bullæ Cœnæ, potest absoluere ab excommunicatione ob hæresim contracta, modo hæresis occulta sit. Quidquid alij negent. 213.39

Hæretici, vel Apostatæ, possunt Censuræ Ecclesiasticæ vinculo obstringi. 252.1

Quis dicatur Hæreticus, & quid requiratur, vt quis tanquam hæreticus, sit excommunicatione Bullæ Cœnæ adstrictus. ibid. 2

Vt quis sit hæreticus, & incurrat hanc Bullæ excommunicationem, debet esse pertinax in negando aliquo articulo fidei. ibid. 4

An si quis ductus hinc, & inde rationibus, dubius maneat de veritate alicuius articuli fidei, sit verè hæreticus, & incurrat hanc excommunicationem Bullæ? respondetur tripliciter. 253.2

Vt quis dicatur hæreticus pertinax, non est necessaria temporis diuturnitas, qua, authoritati Ecclesiæ contradicens, perseueret. 254.5

Vt aliquis sit hæreticus, & incurrat hanc Bullæ excommunicationem, est necesse, vt errorem, quem habet in mente contra fidem, exprimat aliquo exteriori signo. ibid. 6.

Vt quis Bullæ excommunicationem incurrat, sufficit esse hæreticum externum, licet per accidens occultissimum. ibid. 7.

Index Rerum.

- Qui solo verbo profert hæresim, ita vt in animo, nullum assensum talis propositionis hæreticæ habeat, non incurrit huius Bullæ excommunicationem. ibid.8
- Omnes credentes hæreticorum erroribus, sunt excommunicati in primo Bullæ Canone. 255.12
- Illi, qui solum credunt, hæreticos esse viros bonos, & ideo non male tractandos non sunt per hanc primam Bullæ clausulam excommunicati. ibid.13
- Qui frequenter hæreticorum concionibus, aut congregationibus interfunt, censentur *credentes hæreticorum*, ac proinde incurrunt excommunicationem contentam in hac clausula. ibid.14
- Quomodo censeantur credentes hæreticorum, qui non frequenter, sed semel solum concionibus hæreticorum, aut Congregationibus eorum interfunt? duplex responsio. 256.15
- Horæ Canonice.*
- Prohibitum est excommunicatis omnibus, Horas canonicas cum aliis publicè, seu nomine Ecclesiæ, recitare; & etiam eisdem horis, quas alij recitant, interesse. 116.5
- Non licet excommunicato, vt persona priuata, cum aliquo socio Horas Canonicas recitare. ibid.6
- Excommunicatus Religiosus professus, aut Clericus insignitus Ordine sacro, non solum potest, verum etiam tenetur priuatim horas Canonicas soluere. 118.10
- Qui non ratione Ordinis sacri, aut Professionis, sed tantum ratione beneficij, tenetur ad horas Canonicas, si est excommunicatus, tenetur ad illas recitandas. ibid.11
- Huiusmodi excommunicati, priuatim horas dicentes, non tenentur ita occultè illas dicere, vt ab alijs audiri non possint. ibid.12
- I
- Ignorantia.*
- I**gnorantia quid, & quotuplex, de qua in dubium verti possit; an excuset à Censura? 63.1
- Ignorantia inuincibilis aut inculpabilis præcepti Episcopi, aut Ordinarij, cui annexa est Censura, ab illa excusat. 64.2
- Ignorantia inuincibilis præcepti lati sub Censura, iure peculiari Pontificis, vt Episcopi Romani, excusat etiam ab incurfione Censuræ. ibid.3
- Ignorantia inuincibilis alicuius Canonis, seu præcepti Pontificis, vt Pontificis est, prohibentis aliquod delictum sub Censura, excusat à Censura. ibid.4
- Ignorantia inuincibilis præcepti lati sub censura iure communi, de aliquo actu de se non malo, sed tantum malo, quia prohibito, excusat à Censura. ibid.5
- Ignorantia inuincibilis Ecclesiastici præcepti lati sub Censura, etiam iure Pontificio excusat à Censura, casu quo actus sit contra ius diuinum, & naturale, & homo contra illum peccet. 65.6
- Ignorantia inuincibilis solius censuræ, adhuc excusat, ne censura incuratur. 66.7
- Ignorantia inuincibilis facti excusat ignorantem à censura illi facto per legem statuta, casu quo ignorans det operam rei licitæ. ibid.8
- Ignorantia inuincibilis facti excusat à censura ignorantem, etiam casu, quo hic det operam rei illicitæ. ibid.9
- Ignorantia inuincibilis circumstantiæ, aut qualitatis culpæ, ob quam imponitur censura, excusat etiam ab incurfione Censuræ. 67.10
- Ignorantia vincibilis culpabilis, venialiter, tantum, excusat à tribus speciebus censuræ. 68.14
- An ignorantia vincibilis mortaliter culpabilis, quæ affectata, crassa, aut supina non est, etiam Censuram excuset? duplex placitum. ibid.15
- Ignorantia affectata à Censuris non excusat. 69.16
- Ignorantia crassa, seu supina, tam facti, quam iuris, non excusat à Censura. 69.17
- Ignorantia crassa, excusat à Censura imposita facienti aliquid scienter. ibid.18
- Ignorantia supina excusat, sicut excusat crassa à Censura inflictæ contra facientem aliquid scienter. 70.19
- Ignorantia crassa, & supina exculant à Censura Canonis lata sub his verbis: *Si quis presumpserit, vel, si quis ausus fuerit, vel ausu temerario fecerit.* ibid.20
- Ignorantia affectata, vel crassa, vt moraliter censeatur intenta, seu affectata, non excusat à Censuris, scientiam, temeritatem, aut præsumptionem exigentibus. 71.21
- Ignorantia concomitans excusat à Censuris incurendis. ibid.22
- Si quis laborans Ignorantia comitante putans se occidere feram, occideret Clericum inimicum, eliciens actualiter hunc actum; *Vinam quod video esset Clericus, nam adhuc illum occiderem,* excommunicationis Censuram non incurreret. 72.23
- Impedire.*
- Impediens causarum spiritualium cursum, prosecutionem, audientiam, necnon personas, Capitula, &c. causas ipsas prosequi volentes, incurrit excommunicationem cœnæ; etiam si non se tanquam Iudicem in earum cognitione interponat. 327.7
- Aduocatus, vel Procurator, qui Impedit cursum, seu prosecutionem causarum spiritualium, non incidit in Censuram huius Canonis. ibid.8
- Priuata persona compellens per vim & metum partes actrices & reuocandas citationes, & inhibitiones, vel ad consentiendum absolutioni eorum, contra quos tales inhibitiones & literæ, emanarunt, obstringitur excommunicatione huius Canonis. ibid.9
- Qui verò partes actrices inducit ad curandam absolutionem aduersarij, &c. via iudiciaria, vel precibus, aut pecuniæ, aut alio modo, excluso vis, & metus, in excommunicationem non incidit. ibid.10
- Non incidit in excommunicationem huius Canonis, qui non partes, sed Iudicem, qui excommunicationem, & alias pœnas pronunciauit, compellit, vt absolutionem impendat, & alias pœnas reuocet. ibidem.11
- Excommunicationem Bullæ Cœnæ non contrahit, qui sine vi & metu, sed precibus, pecunia, præmio, amore, aliâue via, Impedit Iudicem Ecclesiasticum, ne sua iurisdictione vtatur. 336.2
- Qui iniuste Impedit Prælatos, ne sua iurisdictione vtantur excommunicationem non incurrit. 337.3
- Non solum publicæ personæ, quæ iurisdictionem habent, sed etiam priuatæ Impedientes iudices Ecclesiasticos, ne suam iurisdictionem exerceant, huius Canonis excommunicationem incurrunt. 337.4
- Tribus modis potest Impediri iudex Ecclesiasticus, ne vtatur iurisdictione sua. ibid.6
- Impedientes Abbates, Decanos, Achidiaconos, & Vicarium generalem Episcopi, ne sua iurisdictione vtantur, hanc excommunicationem contrahunt. ibid.7
- Incurrit censuram huius Canonis, qui impedit iudices Ecclesiasticos ordinarios in causis mixti fori. 338.8
- Impediens Episcopum ne absolutionem sacramentalem alicui impendat; aut ne potestatem ordinis exerceat, censuram huius Canonis non incurrit. ibid.9
- Impediens executionem sententiæ latæ à Sum. Pontifice, in causa punitiois corporalis, aut confiscationis bonorum; Censuram huius Canonis incurrit. 349.6

Index Rerum.

- Impotentia.*
Impotentia moralis faciendi id, quod præcipitur sub Censura, excusat ab illa. 74.29
- Imprimere.*
Imprimentes libros hæreticorum excommunicantur in primo Canone Bullæ Cœnæ. 271.81
Qui nomine imprimentium libros hæreticorum, comprehendantur in hoc Canone, an omnes, qui ad impressionem eorum proximè cooperantur. 272.82
Bullæ excommunicationem non incurrunt illi, qui expensas impressionis faciunt. ibid.84
Dictam excommunicationem incurrit author libri, qui librum hæreticum imprimendum tradit. Non incurrunt excommunicationem hanc latam contra imprimentes, qui prædictis vendunt literas æneas, papyrum, atramentum, & alia ad impressionem necessaria. ibid.86
Transcribentes libros hæreticos, incurrunt eandem excommunicationem, quam incurrunt imprimentes. ibid.87
- Indulgentia.*
Indulgentiæ obtineri possunt ab excommunicato contrito, ante obtentam excommunicationis absolutionem. 95.17
Prohibitum est excommunicato denunciato Ecclesiastico, Indulgentias concedere. 157.3
- Infamis.*
In casibus, in quibus admittitur infamis in testem, admitti & potest excommunicatus. 171.38
Excommunicatus redditur per excommunicationem infamis. 203.10
- Inferior.*
Inferiores eiusdem familiæ, vt fratres, sorores, serui, & similes, si vnus horum sit excommunicatus, possunt cæteri communicare cum illo, non directè quidem, sed indirectè. 196.41
- Infidelis.*
Infidelis non baptizatus de potestate absoluta Pontificis, eiusque de commissione potest Censuras ferre. 13.32
Qui in vna terra hæreticorum aut Infidelium existentes deferunt arma, equos, & alia prohibita, ad aliam terram eorundem, non censentur excommunicati per Canonem Cœnæ. 291.3
Non incidunt in excommunicationem huius Canonis, qui arma, vel alia in illo expressa tradunt Saracenis, aut aliis Infidelibus habitantibus in terris Christianorum, vendendo ea, seu permutando. Hæc sententia verior, licet contraria possit aliquando esse ex accidenti vera. 291.4
Feritur hæc Canonis Censura, qui ab vno Infideli arma capiens donatione, aut emptione, eadem vendit aliis Infidelibus. 292.8
Incurrunt hanc excommunicationem, qui arma deferunt Infidelibus etiam non indigentibus; eo quòd armis omnis generis ad bellum necessariis, sint optimè muniti. ibid.9
Etiam, qui arma, & alia prohibita deferrent Saracenis, aut aliis Infidelibus, tempore pacis, hanc excommunicationem contrahunt. ibid.10
Non incurrunt hanc Censuram, qui arma deferunt infidelibus, vt contra alios Infideles pugnent; secus verò, &c. 293.11
Christianus, qui suis armis munitus Principem Saracenum adit, non incidit in hanc Censuram, si ab ipso Principe rogatus, vel munere donatus, in gratiam redonat arma. 293.12
In hanc Censuram non incidit, qui absolute, exiguam, & paruam rem ex prohibitis, ad Infideles refert. 293.13
Quænam sit censenda hæc in re, grauis, & leuis materia. 293.14
- Qui** arma, equos & similia; ad terras Infidelium detulit; pœnitentia tamen ductus, retulit inuentita, excommunicationem non contrahit. 264.15
Non incurrunt hanc Censuram, qui tempore belli, deferunt arma, equos, ferrum, & similia Saracenis, pro redimendis captiuis. Lege attentius. 295.19
Quid nomine *Armorum* quæ, primo loco, deferri ad Saracenos, & alios Infideles prohibentur, intelligatur. ibid.20
Cultelli ad cibos, vel calamos sciendos, nomine armorum non comprehenduntur, nec sunt materia huius Censuræ. ibid.21
Ex delatione cuiuscunque instrumenti Bellici ad Infideles, Excôcommunicatio Cœnæ incurritur. 298.37
Non incurreret hanc excommunicationem, qui ligna ad ignem solum fouendum, ad Infideles deferret. ibid.40
Quid prohibeat Pontifex per verba hæc: *Canapem & funes, tam ex ipso canape, quam alia quacunque materia, & ipsam materiam.* 299.41
Quid item prohibeat Pontifex, per hæc vltima primæ clausulæ verba: *Aliaque huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant.* ibid.42
In Bulla non prohibetur victualia, & vestimenta ad Infideles deferre. ibid.43
Qui certiores facit Infideles & Hæreticos de statu Reipublicæ Christianæ Christianorum perniciem, hanc Bullæ Censuram contrahunt. ibid.44
Vt quis hanc Censuram incurrat, non debet certiores facere hostes Christiani nominis, de statu temporali totius Christianæ Religionis, sed sufficit vt partis, &c. ibid.45
Qui vi tormentorum reuelat infidelibus res ad statum Reipublicæ concernentes, non incidit in hanc censuram. 301.51
Quid prohibeatur per illa verba Canonis: *Illisque ad id auxilium; consilium, vel fauorem quomodolibet præstant.* ibid.53
Auxilium, consilium, & fauor, sunt actiones principaliter, non accessoriè, in hoc Canone prohibita. ibid.54
Consulens infidelibus aliquid in damnum Christianorum incidit in hanc censuram, etiam casu, quo inde nullum damnum Christianis sequatur. ibid.55
Incidit in hanc excommunicationem, qui mandat, aut consulit, vt Christianus opem infidelibus ferat, subministrando illis arma, equos, & alia prohibita. 302.57
Mandans, aut consulens, vt Christianus opem, aut fauorem infidelibus, subministrando illis arma, & alia, ferat; non manet excommunicatus, nisi secuto effectu. ibid.58
Ille, qui ratum habet, quod aliquis infidelibus, aut Hæreticis præstiterit opem, veluti arma, & similia, non obstringitur excommunicatione huius Canonis. 303.61
In hanc censuram non incidit Princeps Catholicus, qui bellum gerens cum alio Principe Catholico, ad se defendendum aduocat milites infideles; illisque arma præbet, &c. 305.70
Incidit, qui fauorem, auxiliumve, præstat infidelibus contra Principem Christianum; ne ita potens fiat, vt ei aucta potentia, resisti nequeat. ibid.71
Qui arma, & alia instrumenta bellica ex priuilegio Pontificis, ad infideles defert, non ligatur excommunicatione Bullæ. 306.72
Non dantur nunc aliqua priuilegia à Pontifice, concessa spectantia ad delationem armorum, & alia instrumenta bellica, ad Infideles. ibid.73
Licita est consuetudo, quam Toletani ciues cum Africanis obseruant, mittendo ad ipsos, per ciuitatem Orani, pileos rubros; ibid.74
 / Etiam

Index Rerum.

- Etiam licitum est commercium, quod ciues Orani cum Alarabibus vicinis habent. 306.75
- Infirmus.*
- Tempore Interdicti, quando Eucharistia defertur ad infirmos licitum est, illam deferre, cum solemnitate consueta. 403.26
- Innocens.*
- Interdicto populo, censentur interdicti Innocentes, qui non dederunt causam culpabilem Interdicto. 383.34
- Inquisitor.*
- Inquisitores sancti Officij habent etiam iurisdictionem ordinariam ferendi Censuras. 9.14
- Inquisitores possunt concedere licentiam legendi libros à se prohibitos. 27.77
- Inquisitores, & Prælati, hanc excommunicationem incurrunt, si causa fauendi hæresi, omittant capere, torquere, aut punire hæreticos, aut fideliter in carcere custodire. 258.26
- Domini Inquisitores à Censura non excusantur, legendo libros hæreticos. 269.73
- Qui ab Inquisitoribus Regni, verbi gratia, Lusitanæ, habet licentiam legendi libros specialiter ibidem ab ipsis prohibitos nequit eosdem legere in alio Regno, verbi gratia, Castellæ, casu, quo ibi etiam sint prohibiti ab Inquisitoribus. 271.78
- Instrumentum.*
- Instrumenta, acta, seu scripta facta à Notario, siue Scriba publico, vel Tabellione excommunicato non tolerato, sunt inualida, & ideo illis non adhibenda fides, quæ instrumentis authenticis præstatur. 165.15
- Instrumenta, seu scripta, facta à Notario, seu Tabellione excommunicato tolerato sunt valida. ibid. 16
- Interdictum.*
- Quid sit Interdictum secundum se? 376.1
- Interdictum in communi, rectè diuiditur in Interdictum Locale, Personale, & Mixtum ex vtroque. ibid. 2
- Quid sit Interdictum locale. Ibid. 3
- Interdictum locale, rectè & adæquatè diuiditur in generale, & speciale. ibid. 4
- Interdictum, quo omnes Ecclesiæ alicuius Regni, Prouinciæ, aut Ciuitatis, &c. interdicuntur, potius est Interdictum speciale, quam generale. 377.5
- Interdictum positum in vna Parochia Ciuitatis, vel Oppidi, in quo sunt plures Parochiæ, est dicendum potius, generale quàm speciale. ibid. 6
- Si interdicatur hæc Ciuitas, excepta vna, vel altera Ecclesia, est dicendum interdictum generale; non speciale. ibid. 7
- Interdicta aliqua Ciuitate, interdicuntur etiam Suburbia, locaque ei contigua. ibid. 8
- Casu, quo suburbia, aut loca contigua ciuitatis interdicta pertineant ad alteram diocesim, aut alium Dominum, propter cuius culpam, ciuitas est interdicta; tunc interdicta ciuitate, sunt etiam interdicta suburbia, &c. saltem vi iuris communis. ibid. 9
- Interdicta ciuitate, per Interdictum locale generale; intelliguntur etiam interdicta Religiosorum exemptorum Ecclesiæ. 378.10
- Nequit Episcopus interdicere Ecclesias Regularium, Interdicto speciali locali, sicut potest Interdicto generali. ibid. 11
- Interdicta Ciuitate, aut Diocesi, Interdicto generali; intelligitur interdicta Ecclesia Cathedralis. ibid. 12
- Casu quo speciali Interdicto, sub generali tamen nomine, interdicantur omnes Ecclesiæ Ciuitatis; interdicta etiam censetur Ecclesia Cathedralis. 379.13
- Interdicta tota Diocesi, manet interdicta Ciuitas, quæ est caput eius, & consequenter Ecclesia Cathedralis, vnà cum aliis, quæ sunt in Ciuitate. ibid. 14
- Interdicta Ecclesia; intelliguntur interdicta Capellæ, & Cæmeteria contigua Ecclesiæ. ibid. 15
- Casu, quo sint duæ Ecclesiæ contiguæ, solo communi pariete intermedio; tunc si vna ex illis Interdicto speciali interdicatur, manet tantum illa Interdicta. ibid. 16
- Interdicta Ecclesia; Interdicta est censenda pars illa, quæ postea ei aduenit. ibid. 17
- Interdictum generaliter latum, contra Terras alicuius Principis; cadit in omnes Terras, quarum Princeps dominium habet. ibid. 18
- Etiam si vendatur Terra Interdicta, aut donetur à Domino; subiacet adhuc Interdicto. 380.19
- Interdictum positum in Terras alicuius Principis; cadit etiam in Terram acquisitam ab ipso, post latum Interdictum. ibid. 20
- Qui habet duo domicilia, vnum in loco, vbi totus populus est generaliter Interdictus; alium in loco non Interdicto, censendus est Interdictus, sed distingue. ibid. 21
- Quid sit Interdictum personale. ibid. 22
- Duplex est Interdictum personale. ibid. 23
- Interdicta Familia aliqua; sunt etiam Interdicti Clerici illius Familiæ. 382.28
- Sed qui post latum Interdictum in familiam, sit de nouo de tali familia; non incurrit Interdictum. ibid. 29
- Interdicta aliqua Ciuitate; non censentur Interdicti, qui in ea ad tempus habitant, studij, vel negotiorum causa. 382.32
- Interdicta aliqua Communitate; non censentur Interdicti amentes, aut infantes carentes vsu rationis. 383.33
- Etiam si Interdictum generale, latum sit in locum, possunt adhuc pueri, & amentes ad Missam, & ad alia diuina Officia admitti. ibid. 34
- Quando interdicuntur ciues alicuius oppidi manent etiam interdicti Ciues, qui erant absentes, tempore, quo latum fuit Interdictum. ibid. 37
- Interdictis Doctoribus alicuius Academia, censentur etiam interdicti Doctores Clerici. 384.38
- Interdicto personali generaliter lato, non comprehenditur ille, qui illud posuit. ibid. 39
- Posito Interdicto locali generali, non censetur positum personale. ibid. 41
- Nec è contra, posito Interdicto generali personali; censetur positum Interdictum locale generale, quamuis non exprimat. ibid. 42
- Omnes illi, qui excommunicare & suspendere possunt, possunt etiam Censuram Interdicti ferre, 385.1
- Episcopi possunt interdicere Clericum, & Ecclesiam sine consensu Capituli, altem ratione consuetudinis. ibid. 2
- Vniuersa Ecclesia interdicti potest, sed à solo Papa, aut sede vacante à Concilio. 386.6
- Potest Episcopus totam Diocesim, suæ iurisdictioni subiectam, interdicere. ibid. 7
- Omnes personæ, quæ excommunicari possunt, possunt etiam interdicti. ibid. 9
- Loca non sacra, seu rebus diuinis non deputata, interdicti possunt. ibid. 10
- Episcopi non censentur Interdicti per legem generalem, aut sententiam, qua interdicuntur omnes, qui hoc, vel illud delictum commiserint. 387.11
- Ad imponendum Interdictum locale, etiam speciale, requiritur culpa mortalis. ibid. 12
- Interdictum locale generale nequit ferri, propter debitum pecuniarium contractum ab aliqua Communitate. ibid. 15

Index Rerum.

- Quatuor sunt præcipuè effectus Interdicti, siue localis, siue personalis. 388.14
- Pro debito pecuniario potest ferri Interdictum locale particulare, sine licentia Pontificis. ibid.16
- Pro debito pecuniario, potest ferri Interdictum generale personale, hoc est, Interdictum Communitatis. ibid.17.
- Quanam sit causa finalis Interdicti. ibid.18
- Forma, sub qua Interdicti sententia fertur, non habet verba d. terminata. ibid.19
- Interdicti sententia debet ferri in scriptis, cum expressione causæ, monitione præuia, &c. ibid.20
- Tempore Interdicti, vsus campanarum non est simpliciter, & vn lequaue prohibitus. 393.22
- Tempore Interdicti, licitum est pulsare campanas ad ea omnia, quæ Officia diuina non sunt; vt ad concionem, salutationem Angelicam, &c. ibid.24
- Tempore Interdicti non est licitum, pulsare campanas ad notificandum & confirmandum Interdictum. 394.26
- Tempore Interdicti non est licitum Religiosis pulsare paruam Campanellam pro diuinis officiis celebrandis. ibid.27
- In quatuor præcipuis festiuitatibus anni, nempe Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Virginis Mariæ, permissum est tempore Interdicti, Missas, & alia Diuina publicè, & solemniter celebrari. ibid.28
- Hæc suspensio Interdicti, & permissio celebrandi solemniter Diuina, in prædictis quatuor festiuitatibus, non durat per totam Octauam earum. ibid.29
- Suspensio Interdicti, durat per tres, aut quatuor dies Natalis Domini, & tres primos Paschæ, & Pentecostes. 394.30
- Huiusmodi festiuitates incipiunt à primis Vesperis vigiliæ, & finiuntur in secundis Vesperis; itaut post illas, non liceat dicere Completorium cum solemnitate. 395.31
- Suspensio Interdicti, in festiuitatibus Resurrectionis, & Pentecostes, incipit à Missa vigiliæ; non verò in Natali Domini. ibid.32
- Præter quatuor illas festiuitates assignatas in cap. Alma dantur alia, quæ suspendunt Interdictum locale generale. 396.33
- In prædictis quatuor festiuitatibus, in quibus per cap. Alma suspenditur Interdictum; non solùm permittitur celebrari Missas, & Officia diuina propria illarum festiuitatum; sed etiam quæcunque alia. ibid.34
- Tempore Interdicti localis generalis, licitum est, recipere aliqua Sacramenta, in præfatis festiuitatibus, in quibus concessum est, Missas, & alia diuina Officia publicè, & solemniter celebrari. ibid.35
- Ad implendum præceptum annuæ communionis, potest quis, & debet, tempore Interdicti, communicare. 397.38
- Benedictiones Nuptiales possunt fieri, tempore Interdicti, in illis diebus, in quibus text. in cap. Alma, permittit Missam, & alia Officia diuina, publicè, & solemniter celebrari, dummodo, &c. ibid.39
- Baptismi Sacramentum administrari potest in Ecclesia specialiter interdicta, etsi alia sit Ecclesia non interdicta, vbi absque incommodo celebrari potest. 399.2
- Persona interdicta generaliter, & absque propria culpa, (vt si clerus generaliter interdiceretur) potest licitè ministrare Baptismum. ibid.3
- Tempore cuiuscunque Interdicti, potest licitè administrari Sacramentum Baptismi. ibid.5
- Recommendatio animæ moribundi, potest licitè fieri coram aliis, tempore Interdicti. ibid.6
- Adultus personaliter interdictus, potest licitè Sacramentum Confirmationis recipere. 400.7
- Sed Confessor specialiter & culpabiliter interdictus, nequit licite ministrare, extra casum necessitatis, hoc Sacramentum Pœnitentiæ. 401.14
- Interdictum priuat Sacramento Eucharistiæ. 402.18
- Eucharistia ministrari potest, tempore Interdicti, mulieribus prægnantibus, quando partui sunt propinqua. ibid.21
- Potest dari Eucharistia, tempore Interdicti, inchoanti periculosam nauigationem; aut intranti bellum, aut exilenti in alio periculo mortis. 403.22
- Sacramentum Extremæ Vnctionis nequit, tempore Interdicti, ministrari non habenti priuilegium, seu Bullam Cruciatam. 405.35
- Nec potest tempore Interdicti, ministrari Vnctio, in quatuor illis anni festiuitatibus, in cap. Alma, exceptis. ibid.38
- Interdictus personaliter, nequit recipere Extremam Vnctionem, in loco non interdicto. 406.39
- Interdictum priuans ingressu Ecclesiæ, non est effectus cuiuscunque Interdicti personalis; vel nouum genus Interdicti. 409.1
- Interdictus ab ingressu Ecclesiæ, nequit extra Ecclesiam existens, audire diuina, quæ intra Ecclesiam celebrantur. ibid.2
- Personaliter interdictus nominatim, vel specialiter, nequit in loco sacro sepeliri. ibid.3
- Interdictus ab ingressu Ecclesiæ potest illam ingredi, ibique loqui, disputare, aut aliud simile agere. 411.11
- Interdictus ab ingressu Ecclesiæ, potest etiam exercere in ea actus pertinentes ad iurisdictionem Ecclesiasticam fori exterioris, vt sunt eligere, absoluerè à Censuris, & similes. 412.13
- Interdictus ab ingressu Ecclesiæ licitè valet concionem in ea audire. ibid.14
- Si Clericus, seu Religiosus, publicè canat cum aliis in choro Vesperas, aut Completorium, tempore Interdicti, mortaliter peccat. 413.3
- Clerici violantes Interdictum priuantur electione actiua, & passiuà ad dignitates Ecclesiasticas. 415.16
- In septem casibus, Interdictum personale speciale ipso iure incurritur. 416.9
- Clericus violans Interdictum, manet ipso iure suspensus à iurisdictione Ecclesiastica exterioris fori. ibid.17
- Clerici, tam sæculares, quàm regulares, exempti à iurisdictione ordinaria, incurunt suspensionem ab ingressu Ecclesiæ, si celebrent diuina in locis interdictis, aut coram personis interdictis non toleratis, &c. ibid.18
- Etiam Clericus non exemptus, incurrit hanc suspensionem, celebrando diuina eodem modo, hoc est, in loco interdicto, &c. ibid.19
- Interdictum statum ad tempus, vel sub conditione tacita, vel expressa, donec satisfaciatur, vel restituitur, eo tempore elapso, vel adimpleta conditione, ipso facto, sine noua absolutione non cessat. 417.1
- Interdictum locale generale impositum in tota Ciuitate, non tollitur per destructionem ipsiusmet Ciuitatis. ibid.2
- Interdictum locale impositum ob delictum eius Domini, non tollitur alienatione sola, aut venditione talis loci. 418.3
- Interdictum locale speciale, vt alicuius Ecclesiæ, non tollitur sola destructione ipsiusmet Ecclesiæ. ibid.4
- Interdictum deambulatorium, quo interdicatur locus incertus, & indefinitus, v. g. Terra, seu Prouincia, vbi maneat talis persona. v. c. Petrus, tollitur eo ipso, quod Petrus mutet Terram, seu prouinciam, absque alia relaxatione Superioris. ibid.5
- Inter

Index Rerum.

- Interdictum generale personale, quo Ciuitas, Communitas, seu Collegium, est interdictum; tollitur dissoluta Ciuitate, Communitate, vel Collegio, sine alia absolute Superioris. ibid. 6
- Interdictum: omne potest auferri, vel suspendi ab illo, qui illud tulit. ibid. 8
- Episcopus potest absoluere ab omni Interdicto locali, lato à iure absolute, & sine termino. ibid. 9
- Episcopus, non solum tollere, sed etiam suspendere ad tempus, potest dictum locale Interdictum. 419. 10
- Non potest Episcopus absoluere ab Interdicto locali, non solum à iure posito, sed etiam lato à Papa tanquam ab homine. ibid. 11
- Episcopus potest absoluere ab Interdicto personali lato à iure. ibid. 12
- Interdictum generale locale, nequit relaxari ad cautelam. 420. 15
- Bene verò Interdictum speciale locale. ibid. 16
- Interdictum personale particulare etiam potest relaxari ad cautelam. ibid. 17
- Interdictum personale generale, puta latum in Vniuersitatem, aut Collegium, potest adhuc relaxari ad cautelam. ibid. 18
- Interdictum censetur sublatum, quando non seruatur ab eo, in cuius fauorem latum est. ibid. 19
- Non censetur tamen sublatum, quando non seruatur ab eo, propter cuius delictum positum est. ibid. 20
- Nec censetur sublatum, quando non seruatur ab eo, qui tulit Interdictum. 421. 21
- Interdictum potest tolli à Papa solo actu interiori. ibid. 22
- Forma obseruanda in relaxando Interdicto assignatur. ibid. 23
- Irregularitas.*
- Irregularitas, nec ratione delicti, est proprie & in rigore Censura. 2. 4. Sed reductiue. 3. 8
- Iudæi.*
- Iudæi, & alij infideles non baptizati, non possunt ab Ecclesia Censuris ligari. 19. 7
- Iudex.*
- Iudex excommunicatus manifestus, toleratus tamen, potest valide Censuras ferre. 15. 18
- Iudex, seu Prælati, non potest in causa propria Censuram, per modum iudicij, ferre. 16. 41
- Iudex, qui duos homines simul vtraque manu per vim extraheret ab Ecclesia, vel etiam, qui eodem tempore simul cum duobus excommunicatis non toleratis loqueretur, vnicam solum incurrit Censuram. 26. 41
- Iudex, qui Censuram, non præmissa trina monitione vel vna pro tribus, fert; & incurrit suspensionem, & peccat mortaliter. 39. 13
- Ex rationabili causa potest licite Iudex dictam pluralitatem dierum ad vnum etiam diem, imò ad certas horas, restringere. 41. 25
- Quando delictum est publicum, & notorium, non potest licite Iudex Censuræ sententiam ferre, monitione Canonica prætermissa. ibid. 26
- An si vrgeat periculum in mora (veluti, si Sacerdos à Iudice laico ducatur in furcam) possit Iudex Ecclesiasticus, sine monitione aliqua, censuram, ipso facto (in talem scilicet laicum Iudicem) ferre? Duplex placitum. 43. 29
- Iudex non tenetur sententiam Censuræ conscriptam per se ipsum, non per alium, legere, & promulgare. 46. 5
- Iudex excommunicans tenetur tradere reo, si ab hoc intra mensem fuerit requisitus, exemplum scripturæ continentis sententiam censuræ. 47. 10
- Iudex tenetur dare exemplum, seu copiam sententiæ, non solum quando pronuntiat censuram contra de-
- terminatas personas, sed etiam quando pronuntiat in generali contra quoscumque, qui hoc, vel illud fecerint. ibid. 12
- Iudex pronuncians sententiam Censuræ, præscripta Iuris forma non seruata, pœnam suspensionis à diuinis officiis per mensem, ipso iure incurrit. 48. 13
- Iudex, qui dictum ordinem Iuris in ferendis censuris negligit, peccat mortaliter. ibid. 14
- Iudex, qui ob euitandum periculum instans, aut, ob aliam iustam causam, ferret Censuras, solo verbo, non peccaret mort. nec incurreret suspensionem. 50. 19
- Iudex, qui bona fide, aut ignorantia inculpabili, ferret Censuram solo verbo, excusaretur à dictis pœnis. ibid. 20
- Etiam ille Iudex, qui ex inaduertentia Censuræ, ferret solo verbo Censuras, excusaretur à relatis pœnis. ibid. 21
- Iudex, qui ex ignorantia culpabili, solo verbo Censuras ferret, incurreret dictas pœnas, sed distinguendum. ibid. 22
- Iudex vt incurrat pœnam dictæ suspensionis, satis est, vt in ferenda Censura, vnicam conditionem prætermittat, etiamsi alias adhibeat. 51. 26
- Huiusmodi pœna incurritur à Iudice non seruante dictam formam iuris, casu, quo Censura careat effectu. ibid. 27
- Si quis citatus à Iudice ad videndam fieri denunciationem incursetur Censuræ ab homine latæ, appellet; tunc potest Iudex adhuc prædictum reum citatum denunciare. 55. 12
- Quando Censura lata est iusta, potest, & tenetur Iudex denunciare. ibid. 15
- Quando sententia Censuræ fuit iniusta, tenetur Iudex, qui illam tulit, ad non denunciandum. ibid. 16
- In imponendis Censuris debent Iudices aliquem ordinem & dispositionem seruare. 62. 13
- Acta à Iudice Ecclesiastico excommunicato non tolerato, non solum sunt illicita, verum etiam inualida. 157. 4
- Excommunicatus non toleratus nequit licite exercere officium Iudicis in foro sæculari. 159. 11
- Nec valide potest exercere officium Iudicis in foro, seu iudicio sæculari, dictus excommunicatus non toleratus, si in excommunicatione per annum inforduerit. ibid. 12
- Etiam si Iudex sæcularis non inforduerit per annum excommunicatus vitandus, actus eius in iudicio exerciti, adhuc inualidi, ac nulli sunt. ibid. 13
- Iudex tam Ecclesiasticus, quam sæcularis, excommunicatus vitandus, peccat mortaliter exercendo officium iudicis. 160. 14
- Acta à Iudice sæculari excommunicato tolerato, & non vitando, sunt valida, & rata. ibid. 15
- Iudex quilibet excommunicatus toleratus, & non vitandus, peccat mortaliter, sicut peccat non toleratus, ferendo sententiam, & exercendo alia officia Iudicis nisi ignorantia, aut functionis breuitas excusent. ibid. 16
- Non solum per se, sed neque per Procuratorem, qui ab eo auctoritatem accipiat, potest licite excommunicatus in iudicio agere. 161. 2
- Excommunicatus maior, potest se ipsum defendere in iudicio. ibid. 3
- Iudices, qui potestate ordinaria, hoc est, iure proprio, absoluere à Censuris possunt; sunt Papa, Patriarchæ, &c. 203. 1
- Iudex Ecclesiasticus, qui potestatem habet excommunicandi, & absoluendi, nequit licet Sacerdos non sit, absoluere in articulo mortis à quacunque Censura quemque etiam non subditum, absque speciali commissione. 205. 7

Index Rerum.

- Excommunicationem non incurrunt Iudices Regij; quando ad tollendam vim, rogant, & iure compellunt Iudicem Ecclesiasticum, vt absoluat excommunicatum ab ipso, ad tempus. 20. 14
- Excommunicatus non debet, ob quodcumque crimen, prestare iuramentum, de non committendo amplius illud; sed solum ob maiora & enormia. 251. 118
- Iudices, Magistratus, & alia personae publicae, qui requisiti ab Episcopis, vel Inquisitoribus, negligunt haereticos capere, vel captos diligenter custodire, hac Bullae excommunicatione ligantur. 258. 25
- Non incidunt in excommunicationem Canonis Coenae, qui auocant ad se, ab Ecclesiasticis Iudicibus, causas non spirituales, sed temporales. 35. 3
- Laici Iudices auocantes causas spirituales à Iudicibus Ecclesiasticis, ex priuilegio Sum. Pontificis; à Censura huius Canonis excusantur. 327. 12
- Si Iudex laicus, siue sponte ratione sui Officij, siue ad instantiam partis recurrentis ad eum, trahat aliquam personam Ecclesiasticam ad suum Tribunal, excommunicationem Canonis Coenae incurrit. 329. 2
- Iudex saecularis non feritur excommunicatione huius Canonis, casu quo Clericum sponte accedentem ad suum Tribunal, vt coram eo se purget, admittat purgationem, & sententiam proferat. ibid. 3
- Non incurrit hanc excommunicationem Iudex saecularis qui amicabiliter, & absque vlla coactione, iudicat alicui Ecclesiastico, vt ad suum accedat Tribunal, vt sedentur lites. ibid. 5
- Iudex saecularis, qui inique vexat Clericum, aut eius Consanguineos, vel famulos, aut Colonos, vt sic cogat illum ad suum Tribunal, est excommunicatus. ibid. 6
- Non solum Iudex laicus, sed etiam Ecclesiasticus trahens iurisdictione laica, personas Ecclesiasticas ad suum Tribunal, excommunicationem huius Canonis incurrit. ibid. 7
- Iudex laicus incurrit hanc Censuram trahendo Ecclesiasticum ad suum Tribunal, ob grauissima aliqua delicta. 330. 8
- Laico Iudici licet trahere ad suum Tribunal, & iudicare Clericum degradatum, seu depositum realiter. ibid. 9
- Etiam est licitum Iudici laico trahere ad suum Tribunal Clericum bigamum. ibid. 10
- In causa feudi, licitum est Iudici, Domino laico, trahere ad suum Tribunal, Clericum feudum laicum possidentem. ibid. 11
- Non est licitum laico, reconuenire Clericum in causis criminalibus, coram Iudice laico. ibid. 13
- Ob negligentiam, vel ob defectum Iustitiae Ecclesiasticae, nequit Iudex laicus trahere ad suum Tribunal personas Ecclesiasticas. 331. 14
- Absque incurfione Censurae, nequit Iudex laicus eicere è Regno Clericum seditiosum, & perturbatorem Reipublicae. ibid. 15
- Iudex laicus nequit capere, & punire poena pecuniaria, Ecclesiasticos impediētes, aut resistentētes iurisdictioni laicali. ibid. 16
- Laicus Iudex nequit punire Ecclesiasticos poena pecuniaria, casu quo illi signa reuerentiae non exhibuerint, aut coram illo deliquerint. ibid. 17
- Ecclesiastici crimen laesae Maiestatis committentes, nequeunt puniri à Iudice laico, ab eoque condemnari. 332. 18
- Iudex laicus non potest trahere ad suum Tribunal, & punire Ecclesiasticos delinquentes in officio aliquo saeculari, illis, ab ipsomet Iudice, seu Principe, concesso. ibid. 19
- Iudex laicus nequit, absque incurfione huius Canonis Censuram, punire Ecclesiasticum assassinum; hoc est, Ecclesiasticum, qui pretio aliquem occidit aut occidi mandat; nisi &c. ibid. 20
- Casu, quo Ecclesiasticus sit notorius Sodomita, non potest licite Iudex saecularis illum punire, nisi post, &c. ibid. 21
- Concessum est Iudici laico, Clericum incorrigibilem ad suum Tribunal trahere, & punire. ibid. 22
- Iudex laicus non potest conuenire Ecclesiasticos, & trahere ad suum Tribunal, pro solutione gabellae; in casu, quo teneantur illam soluere. 333. 23
- Iudex laicus nequit trahere ad suum Tribunal, & punire Clericum pro delicto commisso ante Clericatum. ibid. 24
- Non potest Iudex laicus libere punire Clericum, qui post delictum patratum assumpsit habitum Clericalem, intentione se subtrahendi à iurisdictione saeculari. ibid. 25
- Iudices Ecclesiastici interponentes se contra personas Ecclesiasticas in causis criminalibus, dum in illis se interponere non possunt, excommunicationem huius Canonis non incurrant, nisi, &c. 347. 3
- Incidit in hanc Censuram Iudex saecularis, qui in causa criminali facit informationem contra Clericum, non vt poenam inferat, sed vt facti veritas cognoscatur. ibid. 4
- Etiam incidit in hanc Censuram Iudex saecularis, qui in cursu processus comperit delinquentem esse Ecclesiasticum, & nihilominus processum prosequitur. ibid. 5
- Iudex laicus interponens se in causis criminalibus contra Clericum, consentientem contra se processum fieri; huic Censurae subiicitur. ibid. 6
- Dantur plures casus, in quibus laici possunt, sine excommunicatione, aliquas actiones in hoc Canone prohibitas facere. 348. 7

Iuramentum.

- Reus excommunicatus non debet ob quodcumque crimen, prestare iuramentum de non committendo amplius illud. 250. 118
- Huiusmodi Iuramentum est praestandum, ante absolutionem, ab omnibus, tam à foeminis, quam à viris; & etiam à pueris. ibid. 119
- Absolutio ab excommunicatione data, absque praestito Iuramento praedicto, non est irrita, sed valida. ibid. 120

Iurisdictione.

- Iurisdictione Ecclesiastica, quid? Et an recte diuidatur in Iurisdictionem ordinariam, & delegatam. 8. 8
- In quo differant Iurisdictione Ordinaria & Delegata. ibid. 9

L

Laicis.

- L**Aici possunt, ex commissione, seu dispensatione Papae, Censuras ferre. 12. 27
- Nec ex antiqua consuetudine potest Laicus acquirere sibi ius ad ferendas Censuras. ibid. 29
- Laicus, non tonsuratus, nequit, absque speciali commissione, absoluere à Censuris in articulo mortis, deficiente Sacerdote. 204. 5
- In causa reconuentionis in ciuilibus, potest Laicus reconuenire Clericum coram eodem Iudice saeculari, P p

- faculari, apud quem Clericus, vt actor conuenit
laicum. Limita. 330.12
- Laicus non excommunicatus, nec interdictus, potest
in necessitate ministrare Sacerdoti Sacrum facien-
ti. 392
- Tempore Interdicti, possunt etiam Laici Euchari-
stiam sumere, in illis diebus, in quibus ex vi cap.
Alma, aut alterius priuilegij, assistere Missæ pos-
sunt. 397.37
- Certum est, quod Laicus peccat mortal. violando In-
terdictum locale generale, vel speciale, & in qui-
bus casibus. 4147
- Peccat mortal. Laicus, qui mentiendo se habere
Bullam, aut Ordinem, decipit Sacerdotes, vt il-
lum ad diuina admittant. ibid.8
- Laicus non interdictus peccat etiam mortaliter, au-
diens diuina Officia, præcipuè Missam, in loco
interdicto. ibid.9
- Laici violantes Interdictum, nullas ipso iure pœnas
incurrunt, nisi in 5. casibus. 415.15
- Lector.*
- Lector excommunicatus vitandus, nequit licitè pu-
blicas lectiones suis discipulis prælegere. 1211.23
- Lector non excommunicatus, potest licitè legere pu-
blicam lectionem coram multis, etiam casu, quo
vnus ex auditoribus sit excommunicatus vitandus.
ibid. 24
- Legatus.*
- Legatus à latere, Vicarius Papæ, & aliorum Epi-
scoporum, & Archiepiscoporum Vicarij, ha-
bent potestatem ordinario iure ferendi Censuras.
9. 12
- Legere.*
- Licitum est alicui, Legere pium librum, aut sacram
Scripturam, coram excommunicato; vt illum ad sal-
utem animæ conducat. 187.8
- Non incurrit dictam excommunicationem, qui Legit
epistolam missiuam, concionem, aut aliam papyrum
hæretici continentem hæresim. 262.44
- Lex.*
- Per particulam, *Lex* ? intelligitur lex matrimonij.
189. 15
- Liber.*
- Legentes, retinentes, imprimentes, & defendentes
Libros infidelium continentés errores contra fi-
dem, Bullæ excommunicationem non incur-
runt. 261.35
- Ad incurrendam hanc Bullæ excommunicationem;
non sufficit quod Auctor Libri, qui legitur, sit
hæreticus. ibid.37
- Vt legentes Libros hæreticorum, excommunicatio-
nem Bullæ Cœnæ incurrant, non requiritur, quod
liber, & contineat hæresim, & simul de Religione
tractet; sed sufficit alterum. ibid.38
- Vt incurratur huius Bullæ excommunicatio, necesse
non est, vt Liber hæretici, ex professo, & instituto,
de hæresi, aut de Religione tractet; sed satis est quod
vnam solam hæresim contineat. ibid.39
- Casu, quo totus Liber hæretici vnicam hæresim con-
tineat, totus liber est prohibitus. 262.40
- Absque incursione Censuræ, non potest quis legere
dictum Librum, vnicam hæresim continentem;
nisi talis hæresis deleatur auctoritate publica. ibi-
dem. 41
- An, quando Liber hæretici in multiplex volumen
est diuisus, qui partem libri, in qua, nec hæresis
continetur, nec de Religione tractatur, legit, in-
currat excommunicationem Bullæ. vide totam
quæst. ibid.42
- Incurrit excommunicationem Bullæ, qui legit Li-
brum hæretici continentem hæresim, nondum ta-
men typis excussum. ibid.43
- Incurrit hanc Bullæ excommunicationem, qui indicem
Libri Hæretici, continentis hæresim, siue eius præ-
fationem, seu proœmium, legit. 263.45
- Si quis legat, teneat, aut imprimat, Libros Ca-
tholici Authoris, in quibus sunt annotationes,
& scholia Hæreticorum, hæreses continentés,
non incurrit Bullæ Cœnæ excommunicationem.
ibid. 46
- Non incurrit excommunicationem Bullæ, qui Li-
brum hominis Catholici, in quo ad verbum sunt
infecti errores alicuius hæretici; legit. ibi-
dem. 47
- Nec incurrit, qui Librum hominis Catholici, in
quo ipse Author Catholicus, ob ignorantiam, hæ-
reses aliquas scripsit, legit. ibid.48
- Non incurrit excommunicationem Cœnæ, qui Legit
Cræcorum, & Armenorum libros, qui horum ri-
tus continent. 264.49
- Nec incurrit dictam Bullæ Censuram, qui Li-
bros Magicæ artis legit, tenet, seu imprimit.
ibid. 50
- Qui legit Librum hæreticum, in Gallia, Anglia,
& aliis Prouincijs, vbi Bulla Cœnæ non est re-
cepta, non incidit in excommunicationem Bullæ.
ibid. 51
- Si ipsemet hæreticus legat suum Librum continen-
tem hæresim, aut de Religione tractantem, hanc
Bullæ excommunicationem incurrit. ibid.52
- Incurrit excommunicationem Bullæ, qui legit Li-
brum hæreticum, non dolo malo, sed solius curio-
sitis causa. ibid.53
- Etiam dictam excommunicationem incurrunt, qui
Librum hæreticum, solùm visu percurrendo, & nul-
la verba proferendo, legunt. ibid.54
- Dictam excommunicationem non incurrit, qui legit
Librum hæreticum, scriptum lingua, quam non cal-
let, scit tamen illam legere. 265.55
- Hanc Bullæ excommunicationem non incurrit, qui
per solam mentis recordationem, quasi mentaliter
Librum hæreticum percurret, aut legit. ibid.56
- Famulus, qui iussu Domini legit Librum hæreti-
cum, vt ipsemet Dominus sciat, quid in illò con-
tineatur, excommunicationem Cœnæ incurrit.
ibid. 57
- Dominus, qui, vt audiat, famulo legere præfatum
Librum iubet, eandem quoque excommunicatio-
nem incurrit. ibid.58
- Incurrunt eandem Bullæ excommunicationem, qui
audiunt aliquem Librum hæreticum legentem,
etiã nisi non iubeant, petant, aut consulant, quod
illum legat. 266.59
- Ab incurrenda excommunicatione Bullæ Cœnæ, in
lectione Librorum Hæreticorum, excusat paruitas
materiæ. ibid.60
- Quænam sit paruitas materiæ, quæ legendo Libros
hæreticos, à mortali, & excommunicatione excu-
set? ibid.61
- Retinentes scienter Hæreticorum Libros, qui, vel
hæresim continent, vel de Religione tractant ex-
communicationem Bullæ incurrunt. 267.62
- Retinens Librum hæreticum, scriptum lingua, quam
non intelligit, incurrit Cœnæ excommunicatio-
nem. ibid. 63
- Hanc excommunicationem incurrunt, qui retinent
Libros hæreticos, non legendi causa, sed curiosita-
tis, aut ornatus Bibliothecæ, aut permutandi cum
Libris Catholicis. ibid.64
- Incurrit dictam excommunicationem vir doctus
Librum hæreticum apud se retinens, ani-
mo errores Hæreticorum confutandi. ibidem.
65
- Dictam Censuram incurrit, qui partem Libri
hæretici

Index Rerum.

hæretici retinet, etiam si pars hæresim non contineat. ibid. 66

Eandem excommunicationem non incurrit, qui vnum dumtaxat folium Libri hæretici apud se retinet. 268. 67

In retentione Librorum hæreticorum datur paruitas materiæ. ibid. 68

Quanam censenda sit parua temporis retentio Libri, quæ à dicta Censura incurrenda excuset. ibid. 69

Incurrit excommunicationem latam à Julio III. qui habens Librum hæreticum, illum comburit, aut alio modo, propria autoritate, destruit, & non tradit Dominis Inquisitoribus. 269. 71

Licetum est habenti Libros hæreticos, eos propria autoritate comburere, casu, quo, sine graui suo detrimento, aut periculo, nequeat illos Inquisitoribus tradere. ibid. 72

Nec Cardinales possunt Libros hæreticorum legere, absque incurfione Censuræ Bullæ. 270. 74

Etiam Episcopi & Archiepiscopi incurrunt Bullæ excommunicationem, legendo hæreticos Libros, ibid. 75

Nec etiam nunc generales Regularium possunt legere, & purgare Libros Hæreticorum, & alios prohibitos; nec præbere suis subditis licentiã legendi eos, vel purgandi, idque decreto Vrbanus VII. anno 1631. edito. ibid. 76

Collegium Cardinalium, Sede vacante, potest dare licentiã legendi Libros hæreticos. 271. 80

Hanc Bullæ excommunicationem non incurrunt, Correctores exemplaris impressi. 272. 83

Qui dicit, se velle defendere Libros hæreticorum, v. gr. Lutheri, hanc Bullæ excommunicationem non incurrit, nisi sequatur effectus. 273. 91

Qui solius disputationis gratiã, Libros hæreticos defenderet, eadem innodaretur Censura. ibid. 92

Defendentes Libros Hæreticorum excommunicantur, etiam in prima clausula Bullæ. ibid. 89

Qui Librum hæreticum, scriptis in occulto defendunt, hanc Censuram Bullæ incurrunt. ibid. 90

Qui, quauis ratione, impedit præfatos Libros, ne ad manus Inquisitorum perueniant, in hanc excommunicationem incidunt. ibid. 93

In eandem excommunicationem non incidunt, qui id, quod Catholicum est in Libro hæretico, defendunt. ibid. 94

Qui stylum Libri hæretici, vel ingenium authoris eius, laudarent, excommunicationem non incurrerent. ibid. 95

Incurrerent dictam excommunicationem, qui absolute Librum hæretici laudarent. ibid. 96

Qui Hæreticorum Libros prohibitos legerint, retinuerint, impresserint, vel defenderint, ignorando esse in Bulla Cœnæ prohibitos, hanc Censuram non incurrunt. 274. 97

Lignamina.

Quid prohibeat Pontifex ad Infideles transferre per hanc vocem, *Lignamina*. 298. 38

Sub hac voce, *Lignamina*, comprehenduntur naues ipsæ, galeæ; triremes, antennæ, & similia. ibid. 39

Litteræ Apostolica, vide, Falsare.

Comburens, aut dilacerans Litteras Apostolicas, incurrit etiam excommunicationem Bullæ. 288. 12

Hanc censuram incurreret, qui antequam has Litteras Apostolicas combureret, aut dilaceraret, eas, mutando sensum, corrigeret. ibid. 13

R. P. Leand. de Censuris.

Hanc excommunicationem incurrit, qui ex Litteris Apostolicis, volens eas falsificare, verbum aliquod abrasit, animo addendi aliud; etiam si pœnitentia ductus, non addidit, sed abrasum verbum, iterum apposuit. ibid. 14

Non ligantur huius Canonis Censura, qui retinent apud se Litteras ab aliis falsificatas. 290. 21

Loqui.

Etiam est prohibitum, cum Excommunicato vitando, loqui, aut confabulari. 174. 7

Nec est licitum fidelibus, Loqui cum excommunicatis, per signa, aut nutus. ibid. 8

Nec est licitum, Loqui cum excommunicato, vitando, per scripturam, aut litteras, vel nuncium. ibid. 9

M

Magi.

Magi, qui aliàs non sunt Apostatæ, vel hæretici, non sunt excommunicati per hanc Bullam Cœnæ. 255. 11

Magistratus.

Vt Magistratus sæcularis incurrat Censuram Cœnæ, auocando causas spirituales ab Auditoribus Sedis Apostolicæ, necesse est, vt hoc faciat auctoritate iudiciaria, & etiam prætextu priuilegiorum & gratiarum, quas prætextit à Sede Apostolica obtinuisse. 326. 4

An Magistratus, seu Consiliarij Regis Hispaniæ, atque Galliæ, siue aliorum Principum, incurrant excommunicationem huius Canonis, detinendo Bullas Apostolicas, aut cognoscendo causas Ecclesiasticas, aut euocando eas à Iudicibus Ecclesiasticis, si id faciant prætextu impediendæ violentiæ, & perturbationis in Republica vitandæ? Videbis varia placita. 328. 14

Matrimonium.

Matrimonium inter excommunicatos, extra casum necessitatis contractum, est validum. 110. 6

Matrimonium contractum tempore Interdicti, aut in loco interdicto, est validum. 405. 33

Sed licitè nequit Matrimonium celebrari, tempore Interdicti, aut in loco interdicto. 405. 34

Mensa.

Qui sit prohibitum fideli, confedere, coambulare, simul iter agere, collaborare, seu cooperari cum excommunicato vitando. 179. 25

Per particulam, *Mensa*, prohibetur, comedere & bibere in eadem mensa, cum excommunicato vitando. ibid. 26

Non est licitum, comedere cum excommunicato in vna, & eadem Mensa, etsi id fiat, animo non se comunicandi. ibid. 28

Licet iter agenti, sedere in hospitio, in eadem, etiam paruula, Mensa, cum excommunicato vitando. 180. 29

Religiosus, qui scit in suo refectorio adesse aliquem excommunicatum vitandum, tenetur à Mensa surgere, & in alia parte comedere. 181. 31

Metus.

Metus grauis, mortis, infamiæ, exilij, &c. purè, & simpliciter illatus, excusat à Censuris. 72. 25

Metus grauis excusat etiam à Censura, casu, quo hæc lata sit pro crimine, aliàs lege naturæ prohibito: veluti si lata esset, contra adulterium, Pp 2

- Verium ; aut incestum cum consanguinea patran-
tes. 74.26
- Metus grauis incussus in contemptum fidei, aut Reli-
gionis, aut potestatis Ecclesiæ, non excusat à pecca-
to, & à Censura. ibid. 27
- Metus leuis, seu non cadens in virum constantem, non
excusat etiam à Censura. ibid. 27
- Qui per Metum grauem, seu vim, impetrat absolutio-
nem à Censura, incurrit nouam excommunicatione-
nem. 207.13
- Miles.*
- Milites possunt communicare in bello cum Duce ex-
communicato vitando. 197.44
- Minister, Ministrare.*
- Ministri Ecclesiæ, mortaliter, ex vi Censuræ, pec-
cant ministrando Sacramentum aliquod excom-
municato euitando, seu non tolerato ab Ecclesia.
100.14
- Minister peccat mortaliter, administrando aliquod
Sacramentum excommunicato laboranti ignorantia
inuincibili, seu obliuione, se esse excommunicatum.
ibid. 15
- Quoties Excommunicato est licitum, recipere Sacra-
mentum; licitum est quoque Ministro, illud ei con-
ferre. ibid. 16
- Ministrans Sacramenta Excommunicato vitando, pec-
cat mortaliter; & pœnam aliquam, aut censuram
incurrit. 101.18
- Non peccant mortaliter, ex vi censuræ, Ministri Ec-
clesiæ, ministrando Sacramenta excommunicatis
occultis, seu toleratis ab Ecclesia. ibid. 19
- Non peccat Minister, contra ius naturale, & diui-
num, conferendo Sacramenta Excommunicatis to-
leratis, quamuis non peccet contra prohibitionem
Ecclesiæ. ibid. 20
- Non peccant Ministri Ecclesiæ conferentes Sacra-
menta excommunicato occulto publicè illa peten-
ti. 102.21
- Excommunicati non tolerati (quales sunt; nomina-
tim denunciati, aut publici Clericorum percussor-
es) peccant mortaliter, conficiendo, vel Mini-
strando Sacramenta. ibid. 1
- Excommunicatus non toleratus, aut vitandus, potest
Ministrare Sacramenta ob mortis periculum vitan-
dum. 103.4
- Excommunicatus vitandus potest, urgente extrema
necessitate alterius, licitè Ministrare Sacramen-
tum Baptismi. ibid. 6
- Excommunicatus vitandus, non solum potest, sed
etiam tenetur sub mortali; Ministrare Baptismum
paruulo, aut adulto non baptizato, animam agen-
ti. ibid. 7
- In mortis articulo, licet excommunicato vitando,
ministrare Sacramentum pœnitentiæ, quando
non est alius Minister præter ipsum. 104.18
- Sed non est licitum Excommunicato non tolerato, ad-
ministrare infirmo constituto in mortis articulo,
Sacramentum Extremæ-Vnctionis; casu, quo Sa-
cramentum Pœnitentiæ, vel Eucharistiæ receperit.
ibid. 14
- Licitum est alicui, petere etiam absque necessitate
Sacramenta à Ministro excommunicato tolerato,
parato sua sponte administrare. 113.17
- Licet petere Sacramenta à Ministro (etiam non Pa-
store) excommunicato tolerato extra casum ne-
cessitatis, aut maioris vtilitatis, si alias non sit ad
ministrandum paratus. ibid. 18
- Persona specialiter interdicta directè; vel virtute,
quæ causam dedit Interdicto generali; nequit li-
cité Ministrare, adhuc extra necessitatem, Sacra-
mentum Baptismi. 400.4
- Tempore cuiuscunque Interdicti, potest Ministrari
Sacramentum Confirmationis; etiam in Ecclesia
specialiter interdicta. ibid. 5
- Persona interdicta potest Ministrare Sacramentum
Confirmationis modò sit interdicta, &c. ibi-
dem. 6
- Tempore Interdicti localis, siue generalis, siue spe-
cialis, potest Ministrari Eucharistia existentibus
in probabili periculo mortis. 402.19
- Tempore Interdicti, potest Ministrari Eucharistia
damnatis ad mortem, præcipuè, si sani sint. ibi-
dem. 20
- In loco interdicto nequit Ministrari Vnctio personis
non interdictis. 406.40
- Missæ.*
- Licitè nequit Sacerdos dicere in aliis diebus in Missæ,
Orationem illam pro Hæreticis & Schismaticis,
quam pro solo die Veneris sancti, & officio, Ec-
clesia instituit. 92.8
- Nec fructuosè, nec licitè, potest offerri sacrificium
Missæ à Sacerdote, nomine Ecclesiæ, pro Excom-
municato quolibet, iam contrito; ante obtentam ab-
solutioem ab excommunicatione. 94.14
- Nequit Sacerdos nomine, & persona Christi, appli-
care fructuosè sacrificium Missæ cuiuscunque Ex-
communicato, siue existat in peccato, siue per con-
tritionem in gratia. ibid. 15
- Omni Excommunicato est prohibitum sub mortali,
interesse Missæ; aut Sacerdoti illam dicenti infer-
uire. 122.27
- Licitum est excommunicato occulto, seu tolerato,
inferuire Sacerdoti non excommunicato volenti
Missam ex necessitate celebrare, casu, quo non sit
alius Minister, qui inferuiat. ibid. 28
- Non peccat mortaliter excommunicatus, qui non
procurat absolutioem à Censura, vt Missam in
festo audiat. 123.30
- Excommunicatus audiens Missam, nullam incurrit
pœnam. ibid. 31
- Excommunicatus, qui non solum assistit Missæ, sed
etiam auctor est, & causa, vt Missa coram ipso
celebretur, incurrit irregularitatem. ibid. 32
- Licitum est Sacerdoti prosequi Missam, si illi adsit
excommunicatus toleratus, seu non vitandus.
124.35
- Tenetur Sacerdos relinquere Missam inceptam, ca-
su, quo Canonem non inchoauerit, si aduertat
ibi adesse excommunicatum vitandum, & non
possit illum expellere de Ecclesia sine periculo.
ibid. 37
- Probabilius est debere Sacerdotem relinquere Mis-
sam inceptam, si excommunicatus vitandus intret
in Ecclesiam postquam ipse Sacerdos inchoauit Ca-
nonem, non tamen Consecrationem. ibid. 38
- Non licet simul cum excommunicato vitando, audire
eamdem Missam. 125.39
- Solum peccat venialiter qui audit simul cum excom-
municato vitando, eandem Missam. 126.40
- Non excommunicatus non participat cum excommu-
nicato vitando in diuinis, & consequenter nec
peccat, nec incurrit excommunicationem mino-
rem, etiam casu, quo hic in eadem Ecclesia au-
diat aliam Missam, quam non excommunicatus
audit. ibid. 41
- Non est licitum non excommunicato, sumere Eucha-
ristiam in eadem Missa ab eodem Sacerdote, simul
cum Excommunicato vitando. ibid. 42

Index Rerum.

- Qui audit Missam Sacerdotis nominatim suspensi à diuinis, non peccat mortaliter. 362.42
- Celebrans Missam & in ea non communicans, manet ipso iure suspensus, per annum à communione. 370.20
- Non solum Sacerdotes loci generaliter interdicti, sed etiam extranei, possunt celebrare Missas in dicto loco, cum illis quatuor conditionibus *d. c. Alma.* 390.10
- Tempore Interdicti, non solum est licitum, dicere Missam diei, sed aliam quamcunque. 392.19
- Persona, quæ priuilegium habet celebrandi, vel audiendi Missam, tempore Interdicti; potest secum in Ecclesiam suos familiares & domesticos adducere. *ibid.* 20
- Non est licitum tempore Interdicti, pulsare in Missa tintinnabulum in signum eleuationis Eucharistiæ. 393.25
- Tenentur audire Missam, diebus festis, tempore Interdicti, qui priuilegium audiendi Officia diuina, dicto tempore habent. 398.42
- Interdictus ab ingressu Ecclesiæ, potest in Cœmeterio Missam dicere, aut illam, & alia diuina, audire, si ibi dicantur. 410.6
- Monere, Monitio.*
- Necessarium est, ante omnem Censuræ sententiam, aliquam Monitionem præmittere. 36.1
- Duplex est monitio. *ibid.* 2
- Ad incurrendam Censuram latam, siue à iure, siue ab homine pro futuris culpis; necessum non est, vt præcedat Monitio Canonica. *ibid.* 3
- Ad incurrendam Censuram latam ab homine, pro culpis præteritis, vel præsentibus, requiritur Monitio Canonica. *ibid.* 4
- Varia causa mouere Pontifices ad inducendum Monitionis, ante lationem Censurarum, præceptum. *ibidem.* 5
- Monitio debet fieri auctoritate Iudicis, à quo ferenda est Censura. 40.14
- Quando, qui Censura ligandus est, dolo latet, ne personaliter moneatur, aut vi, vel fraude id impedit, satis est, si Monitio fiat in domo suæ habitationis. *ibid.* 17
- Quando quis semel fuit Monitus, aut citatus personaliter, possunt reliquæ Monitiones in domo eius, aut alio in loco publico fieri. *ibid.* 18
- Monitio aliqua facta in domo, quando peruenit sufficienter ad notitiam ipsius Rei; tunc etiam reliquæ Monitiones possunt fieri in eius domo. 41.19
- Quando Censuræ feruntur contra reos incognitos, satis est, quod Monitiones fiant in Ecclesia, aut in alio loco publico coram populo. *ibid.* 21
- Monitio debet fieri Reo, præsentibus idoneis personis. *ibid.* 22
- Inter vnâ, & alteram Monitionem debet aliquod tempus mediare. *ibid.* 23
- Pro singulis Monitionibus, siue separatim, siue simul fiant, sunt saltem duo dies constituendi. 42.24
- Quando possit prætermitti secunda & tertia Monitio, si ad primam delinquens incorrigibilis appareat; veluti, dicendo publicè *se non pariturum Monitionibus.* 43.28
- Qui semel censura aliqua à iure ipso facta est ligatus, verbi gratia excommunicatus ob percussione clericum, nequit iterum à Iudice alia censura ligari, v. c. excommunicari, propter idem delictum, sine noua Monitione. 44.31
- Quando Prælatus fert Censuram ad defensionem proprii iuris, verbi gratia in spoliatione Ecclesiæ; est etiam necessarium præmittere Monitionem Canonicam. *ibid.* 32
- Prælati Regularium tenentur ex vi iuris præmittere canonicam trinam Monitionem in ferendis Censuris, non ex vi consuetudinis. *ibid.* 33
- Quomodo Summus Pontifex teneatur in censuris ferendis Monitionem canonicam præmittere. 45.34
- Nequit subditus cedere iuri Monitionis Canonice, itaut, illa non præuia, possit censuris ligari. *ibid.* 35
- In declaratione, aut denunciatione Censuræ incurse, quàm Iudex facit, non requiritur canonica Monitio. *ibid.* 36
- Moribundus.*
- Moribundus, qui Eucharistiæ, aut Pœnitentiæ Sacramentum non potest recipere; potest inungi Vnctionis Extremæ Sacramento, tempore Interdicti. 405.36
- Mortuus.*
- Mortui non possunt Censura aliqua ligari. 18.4
- Munus.*
- Non est licitum, munera excommunicato vitando, mittere. 175.11
- Nec Munera ab excommunicato vitando recipere. *ibid.* 12
- Munera, quæ quis illicitè ab excommunicato recipit, non tenetur ea excommunicato reddere, vel dare pauperibus. *ibid.* 13
- Non est licitum, ab vxore, filio, vel familia excommunicati, munera accipere. 176.14
- N
- Naufragans, Nauis.*
- è **N**Aui pereunte non ex tempestate, sed ex vetustate, vel ex imperitia naucleri, aut aliàs, bona Christianorum surripientes, excommunicationem Bullæ Cœnæ incurrunt. 279.2
- Incurrunt eandem excommunicationem, qui bona Christianorum, ex Naui ab hostibus, bombardis confraeta, aut igne cremata, surripiunt. 280.3
- Quid intelligitur in Bulla, nomine, *bonorum Naufragantium.* *ibid.* 4
- Non incurrunt hanc Bullæ Censuram, qui Iudæorum, Turcarum, & aliorum Infidelium, qui Naufragium subiere, bona surripiunt. *ibid.* 5
- Qui prædantur Nauim Naufragatam Infidelium, onustam tamen fidelium bonis, sint hac excommunicatione innodati? Duplex responsio. *ibid.* 6
- Non sunt hac Censura ligati, qui rapiunt bona hæreticorum Naufragantium. *ibid.* 7
- Non incurrunt hanc Bullæ Censuram, qui bona latronum maritimorum, & Pyratarum Naufragantium rapiunt. *ibid.* 8
- Rapietes bona proiecta è Nauibus ad eas alleuandas, sunt hac Censura comprehensi. 281.9
- Casu, quo bona eiecta ad alleuandas Naues, sunt statim peritura, vt sunt saccharum, farina, papyrus, &c. potest quis, absque incurfione Censuræ, statim ea sibi sumere. *ibid.* 10
- Qui bona Naufragantium, quæ diù in littore maris iacuerunt, rapiunt, hanc Bullæ Censuram non contrahunt. *ibid.* 11
- Qui ex Naui in mari, onusta mercibus, mersa, aliquid accipit, est excommunicatus. Limita, &c. *ibid.* 12
- Casu, quo in enidenti periculo Naufragij, Nauis deferatur ab omnibus, etiam à Domino, & solus Nauta remaneat, & industria conseruet illam, non potest, absque incurfione peccati, & Censuræ, sibi Nauim acquirere. *ibid.* 13

Si quis bona Naufragantium, iam ex mari extracta, & in terra exposita, atque in domo alicuius conseruata, sibi surriperet, in excommunicationem huius Canonis non incideret. 281.14

Quis huiusmodi Naufragantium bona accipit putans sibi licere, ab excommunicatione hac excusatur. 282.15

Non verò excusatur ab hac excommunicatione, qui bona Naufragantium accipit, etiam vbi id permiffum est ex consuetudine introducta. ibid.16

Excusatur ab excommunicatione, qui bona Naufragantium accipit, animo restituendi ea veris dominis. ibid.17

Etiam excusaretur ob materiæ lenitatem. ibid.18

Item excusaretur ab hac excommunicatione qui bona Naufragantium in flumine, vellacu, surriperet. ibid.19

Qui iniuste hæc bona Naufragantium accipit, & etiam iniuste retinet, incurrit vnicam excommunicationem. ibid.21

Bullæ excommunicatio extenditur ad eos, qui fauent, aut adiuuant Raptores bonorum Naufragantium. 283.22

Notarius.

Excommunicatus, licite nequit officium Notarij, seu Tabellionis, exercere. 164.13

Graviter peccat excommunicatus, munus Notarij, seu Tabellionis exercendo. ibid.14

Si quis excommunicatus existens, creetur Notarius, seu Tabellio, valet hæc institutio; & acta ab ipso; post ablatam Censuram, facta, valida sunt. 166.17

O

Oblivio.

Oblivio naturalis, inaduertantia, & inconsideratio, excusant à Censuris. 72.24

Occultare.

Si quis hæreticum occultet, animo ne capiatur, vt sic possit suos errores disseminare; non incurrit hanc Bullæ excommunicationem, si re vera hæreticus captus est, & ideò non disseminarit. 257.21

Officium Diuinum.

Non licet excommunicato, priuatè Officium B. Virginis, vel defunctorum, aut aliud Officium priuatum cum alio recitare. 117.7

Non peccat mortalit. sed venialiter excommunicatus Officium diuinum, cum socio, vt priuata persona, recitando. ibid.8

Excusatur à culpâ veniali ille, qui antequam excommunicationem incurreret, ratione sui muneris solitus erat recitare Officium cum alio, verbi gratiâ Cāonicus cum suo Capellano; vel famulo. ibid.9

Non est licitum excommunicatis, quando recitant Officium diuinum, dicere *Dominus vobiscum*. 118.13

Sacerdos, aut Diaconus excommunicatus, pronuncians in recitatione Officij, *Dominus vobiscum*, non peccat mortaliter, sed venialiter, & non incurrit irregularitatem. 119.14

Non est licitum Sacerdoti, prosequi Officium diuinum, Benedictionem oliuatum, & similes sacras actiones, dum ibi adest excommunicatus vitandus, & non toleratus, & non vult de Ecclesia exire; nec ab illa sine periculo expelli potest. 124.36

Peccat mortaliter, & incurrit excommunicationem maiorem, Clericus, qui scienter, & spontè admittit ad Officia diuina excommunicatum nominatum à Papa. 184.10

Tempore Interdicti localis generalis, est licitum celebrare quotidie Officia diuina, seruata moderatione cap. *Alma mater*, secretò, videlicet, &c. in Ecclesiis Hospitalium, & Monialium. 390.6

Etiam tempore Interdicti localis generalis, licet quotidie celebrare Missas, & alia diuina Officia, in priuatis Oratoriis, quæ solent esse in communibus domibus. ibid.7

Persona interdicta, nequit celebrare Officia diuina, in Ecclesiis, aut Monasteriis, cum moderatione prædicti cap. *Alma*. ibid.8

Excommunicati, & personaliter interdicti, excludi debent, Interdicti tempore, à celebratione Missæ, & aliorum diuinorum Officiorum. 392.17

Tempore Interdicti, debent etiam excludi à celebratione diuinorum Officiorum, omnes laici, qui non sunt excommunicati, nec Interdicti. ibid.18

Clerici, qui ex vi iuris communis, (scilicet, cap. *Alma*,) tempore Interdicti, diuinis Officiis assistere possunt; possunt consequenter secum ducere suos familiares, iuxta priuilegium concessum, in cap. *Licet*, cit. 393.28

Licitum est Interdicti tempore, aliquo signo, quod non sit campanæ; conuocare Clerum ad Officia diuina celebranda. ibid.23

Clerici coniugati possunt interesse diuinis Officiis, dicti Interdicti tempore; casu, &c. 398.41

Omnes Clerici, saltem non coniugati, possunt interesse diuinis Officiis, tempore Interdicti localis generalis. ibid.40

Quædam alia diuina Officia, præter Missam, sunt prohibita publicè fieri à Clericis, tempore Interdicti localis generalis. ibid.43

Officia, quæ non prohibentur fieri, adhuc publicè, tempore Interdicti localis generalis, recensentur. 399.44

Clerici violantes quodcunque Interdictum circa diuina Officia, peccant mortaliter. 412.1

Celebrare in Ecclesia interdicta, prætermiffa vna tantum circumstantia ex requisitis in cap. *Alma mater*, vt v. gr. celebrare diuina Officia, ianuis apertis, vel non voce submissa, est mort. peccatum. 413.5

Laici mortaliter peccant, violando Interdictum personale, circa Officia diuina. ibid.6

Onus, vide, *Gabella, Tributum*.

Onus hospitandi milites, aut Principes, &c. nequit personis Ecclesiasticis imponi. 344.6

Pralati Ecclesiastici imponentes Onera Ecclesiasticis; Canonis Cœnæ Censuram incurrunt. 346.16

Excommunicatio contra imponentes Onera Ecclesiis, & Ecclesiasticis personis etiam extra hanc Bullam, alibi expressa reperitur. ibid.17

Orare.

Orare, & sacrificia offerre pro Excommunicatis publicè toleratis, minimè licet. 93.12

Non potest quis licitè, & cum fructu, Orare nomine Ecclesiæ, pro dictis Excommunicatis toleratis, si iam sint per contritionem iustificati, ante obtentam absolutionem. 94.13

Qui liceat Sacerdoti in Memento Missæ Orare pro excommunicatis, etiam non toleratis. 95.16

Orans publicè pro excommunicandis vitandis peccat mortaliter, & incurrit minorem excommunicationem. 96.18

Index Rerum.

Ordinare, Ordo.

Suspensus ab Ordine Superiori, non censetur suspensus etiam ab Ordine inferiori. 356.14

Suspensio facta determinatè ab Ordine inferiori, addita particula *solum*, seu *tantum*; non prohibet exercitium Ordinum Superiorum. *ibid.* 15

Suspensus ab Ordine inferiori, sine vlla restrictione, censetur Suspensus ab Ordine superiori, etiam casu, quo hic non includat actum inferioris, seu usum, nisi aliàs. *ibid.* 16

Suspensus à iurisdictione simpliciter, non manet suspensus ab Ordine. 358.24

Suspensus ab Ordine, non est suspensus à iure eligendi. *ibid.* 25

Qui ordinatur ab Episcopo hæretico, aut schismatico, aut excommunicato nominatim, aut Simoniacò declarato; suspensus ab Ordine suscepto manet. 362.1

Manet suspensus ab Ordine suscepto, qui Ordinatur ab Episcopo, qui Episcopatu renunciauit. 363.2

Qui ante legitimam ætatem, aut extra tempora, recipit Ordines sacros, manet ipso iure suspensus ab Ordinibus sic susceptis. *ibid.* 3.

Qui ob receptionem Ordinis sacri ante ætatem, mala fide suscepti, suspensus manet; nequit, ætate completa, absque vlla Superioris dispensatione, celebrare. *ibid.* 3.

Qui in Gallia Ordinem sacrum, ante legitimam ætatem; vel facultatem, vel extra tempus legitimum, recipiunt, ipso facto, ab Ordine sic suscepto, suspensi manent. *ibid.* 3.

Qui ante ætatem, &c. Ordines etiam Minores, accipiunt, non sunt, eo ipso, à susceptis Ordinibus suspensi. *ibid.* 3.

Si sic bona fide Ordinatus, adueniente mala fide, ante legitimam ætatem celebret, non incurrit irregularitatem, sed peccat mortaliter. *ibid.* 38.

Non incurrit hanc suspensionem, qui bona fide, ante legitimam ætatem Ordinem sacrum suscipit. *ibid.* 3

Sacerdos, qui mala fide, ante legitimam ætatem sacerdotium accepit; solum manet suspensus, non autem fit irregularis, consecrando simul cum Episcopo ordinante. 364.3

Qui mala fide Ordinem maiorem, v.g. sacerdotium ante legitimam ætatem recipit, solum manet suspensus ab exercitio sacerdotij; non vero ab exercitio aliorum Ordinum; nempe Diaconatus, & Subdiaconatus, &c. ante legitime susceptorum. *ibid.* 3

Ordinatus per saltum, recipiendo Ordinem Superiorem, inferiori prætermisso; manet ipso iure suspensus ab Ordine sic suscepto. 364.4

Qui per saltum Ordinem suscipit, suspensus solum manet ab exercitio Ordinis suscepti; non vero ab exercitio aliorum, quos rite susceperat. *ibid.* 3

Qui ordinatus est per saltum, nequit Ordinem prætermissum recipere, sine dispensatione. 365.4

Suspenditur ipso facto, qui ordinatur per saltum in Ordinibus minoribus: aut, qui relictis Ordinibus minoribus; Ordinem Subdiaconatus recipit. *ibid.* 4

Qui innodati Censura aliqua excommunicationis, maioris, suspensionis, vel interdicti, Ordinem maiorem, suscipiunt, suspensi sunt ipso iure. 365.5

Manet suspensus, qui aliqua Censura innodatus, recipit Ordines minores. *ibid.* 5

Hanc suspensionem non incurrit excommunicatus,

aut suspensus, &c. qui ex probabili ignorantia, vel inaduertentia sua, excommunicationis, aut suspensionis, &c. aliquem Ordinem recipit. 366.5

Nec incurrit suspensionem hanc, qui existens excommunicatus, vi, & metu cadente in constantem virum, cogitur recipere Ordines. *ibid.* 5

Qui ficto titulo; (nempe, ficto patrimonio, aut ficto beneficio, aut pensione) ordinatur, suspensionem incurrit. *ibid.* 6

Suscipiens Ordines, non seruatis interstitiis, suspensionem non incurrit. *ibid.* 7

Suscipiens duos Ordines sacros in vna die, suspensionem ipso facto incurrit. *ibid.* 8

Non incurrit suspensionem eandem, qui eodem die, minores Ordines cum Subdiaconatu suscipit. 367.9

Ipso facto manet suspensus, qui aliquem Ordinem per simoniam realem scienter recipit. *ibid.* 10

Qui bona fide, & ignoranter, recipit Ordines simoniacè; non manet suspensus ab ordine sic suscepto. *ibid.* 10

Qui per simoniam realem, scienter ordinatur; suspensionem omnium ordinum, quos habet, incurrit. *ibid.* 10

Qui furtiuè, hoc est, nesciente Episcopo, nec approbante, nec examinante, Ordines suscipit; est ipso facto, & iure, à susceptis suspensus. *ibid.* 11

Qui post matrimonium contractum, etiam non consummatum, sacros Ordines suscipit; manet ipso facto suspensus ab ordinibus sic susceptis. *ibid.* 12

Non manet suspensus, qui ex ignorantia, putans bona fide vxorem esse mortuam, ordines sacros suscipit. *ibid.* 12

Sic Ordinatus non manet suspensus ab ordinibus ante matrimonium susceptis. *ibid.* 12

Qui ab Episcopo alieno, sine licentia proprii, scienter sacris Ordinibus initiatur, est ipso iure suspensus. 368.14

Qui minores Ordines, aut etiam primam tonsuram ab alieno Episcopo, recipit, ipso facto suspensionem eorundem incurrit. *ibid.* 14

Sed à prædicta suspensione excusat bona fides, seu ignorantia moraliter inculpabilis. *ibid.* 14

Ordinati cum dimissoriis à Capitulo Sede vacante obtentis, infra annum vacationis incidunt in suspensionem, nisi casu, &c. 369.15.

Suspensionem incurrit, qui adhuc à proprio Episcopo ordinatur in aliena diocesi, sine licentia proprii. *ibid.* 16

Clericus violans Interdictum per exercitium alicuius Ordinis Minoris, peccat mortaliter. 412.2

Tempore generalis Interdicti, nequeunt Clerici initiati prima Tonsura, aut alio inferiori Ordine, ad Ordines superiores promoueri. 404.29

Qui non sunt personaliter interdicti, possunt, in loco non interdicto, Ordines recipere. *ibid.* 30

In loco interdicto, nequeunt ordinari personæ personaliter non interdictæ, ab ipso Episcopo, qui talem locum interdixit. *ibid.* 31

Imminente necessitate ordinandi Ministros Ecclesiasticos, esset licitum conferre ordines in loco interdicto, si non esset alius locus non interdictus, in quo possent ordines conferri. *ibid.* 32

Sacramentum Ordinis ministrari nequit tempore Interdicti personalis, aut localis. 404.27

Tempore Interdicti, non licet ministrare hoc Ordinis Sacramentum, in illis quatuor festiuitatibus, in quibus ex indulto cap. *Alma*, permittitur celebratio solemnis diuinorum officiorum. *ibid.* 28

Ossa.

Ossa communicati vitandi, sunt è loco sacro proiicienda, casu, quo discerni possint ab ossibus aliorum fidelium. 130.6

P

Papa.

Papa potest dispensare cum aliquo in actibus ex censura veritis. 7.6
 Solus Papa potest instituere Censuras. 8.7
 Potestas ferendi Censuras Iure ordinario, conuenit Papæ, Concilio generali, & Cardinalibus. ibid.10
 Papa ligari nequit Censura ab homine, aut à iure latas. 21.17
 Pontifex incidens in hæresim, posset Concilio compelli per Censuras ad comparandum. ibid.18
 Qui possit Papa, seu Episcopus, absque noua collatione, & expeditione literatum, dispensare, vt is, qui absolutus est ab excommunicatione, licitè retineat beneficium, quod ei, tempore excommunicationis, fuit collatum? 139.12
 Papa in vniuersa Ecclesia, etiam contradicentibus Episcopis, potest absolvere quemcumque ab omni Censura. 203.1
 Qui ratione articuli mortis, aut alterius impedimenti legitimi, est absolutus per Episcopum, ab excommunicatione Papæ reseruata, tenetur postea, cessante impedimento, se præsentare Pontifici. 22.2.63
 Qui à sententia, seu mandato iniusto Papæ appellaret ad generale Concilium, in Bullæ Cænæ excommunicationem incideret. 276.2
 Hac Censura feritur, qui à mandatis Papæ ad Concilium Prouinciale appellat. ibid.3
 Non feritur hac Censura, qui ad præsens Concilium generale, iam legitime congregatum, à mandatis Papæ appellat. ibid.4
 Qui auxilium, vel fauorem præbet post appellationem interpositam à sententia Papæ, vt appellans possit tueri appellationem, non incurrit hanc excommunicationem. ibid.5
 An qui dat consilium ad appellandum à Papa ad Concilium, hanc Bullæ excommunicationem non incurrit. ibid.6
 Incurrunt Censuram Bullæ, qui interficiunt, vel mutilant, &c. eos, qui ad Summum Pontificem veniunt, non tanquam ad Papam, vt Papa est, sed tanquam ad Principem temporalem, vt v.g. ab illo officium temporale consequantur. &c. 310.2
 Factio inuadens aliquam Ciuitatem Papæ; non intentione illam à potestate eius auferendi; sed animo opprimendi suos aduersarios ibi existentes, excommunicationem contrahit. 348.3
 Onus se præsentandi Papæ, est imponendum sub iuramento omnibus excommunicatis prædictis. ibid.64
 Etiam à mulieribus est exigendum hoc, comparandi Pontifici, iuramentum. ibid.65
 Huiusmodi præsentatio, quæ Papæ est facienda non est ad obtinendam aliam absolutionem de nouo. ibid.66
 Qui tenetur se præsentare Papæ, sufficit id facere per Procuratorem. ibid.67

Parochus.

Parochi non habent ordinariam iurisdictionem, ad ferendas Censuras. 10.17

Parochus excommunicatus vitandus, validè potest assistere Matrimonio eius, qui in mortis articulo ducit vxorem, quam vsque ad illum, in concubinam habuerat. 107.17

Parochus excommunicatus vitandus non peccat, assistens Matrimonij Sacramento, in casu assignato. ibid.18

Parochus nominatim excommunicatus potest dare licentiam alicui Sacerdoti ad conferendum Sacramentum Extremæ Vnctionis. 158.7

Parochus excommunicatus vitandus, potest dare licentiam alicui Sacerdoti, vt assistat Matrimonio. ibid.8

Parochus excommunicatus vitandus, potest validè assistere Matrimonio. ibid.9

Parochus potest absolvere ab omni censura iuris non reseruata; sicuti alij Prælati, supra recensiti, possunt. 211.33

Parochus specialiter interdictus, nequit licitè ministrare viaticum infirmo; casu, quo extarent alij simplices Sacerdotes, qui ex Parochi commissione possent id efficere. 403.25

Parochus, seu alius Confessor Ordinarius, nequit absolvere, iure ordinario, ab Interdicto generali locali & personali. 419.13

Potest dictus Parochus, aut alius quilibet Confessor ordinarius, absolvere ab Interdicto personali speciali, seu particulari, lato sine reseruatione, & modò detur satisfactio, aut cautio satisfaciendi. ibid.14.

Participare, vide Communicare.

Requiruntur quinque conditiones, vt quis, participans in crimine cum excommunicato, peccet mortaliter, & incurrat excommunicationem maiorem. 183.6

Huiusmodi excommunicatio lata in participantes in crimine criminoso, est iuris; non hominis. ibid.7

Huiusmodi excommunicatio incurritur toties, quoties quis participat cum excommunicato in crimine criminoso, modò participationes sint moraliter diuersæ. ibid.8

Etiam excusatur à mortali non veniali, qui participat cum vitando Excommunicato, in officiis diuinis, priuata communicatione. 185.13

Patriarcha.

Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi habent, iure Ordinario, ferendi Censuras potestatem. 8.11

Patriarchæ, seu Primates, Archiepiscopi & Episcopi, eorumque Vicarij generales, habentes subditos, possunt absolvere, etiam extra proprias Dioceses. 203.1

Patrimonium.

Fructibus patrimonij, in titulum alicui Clerico, assignati, priuatus excommunicatus non priuatur. 148.36

Patronus.

Patronus excommunicatus, licitè nequit ad Ecclesiasticum beneficium præsentare aliquem. 153.14

Peccatum.

Quodlibet peccatum mortale externum, puniri nequit iustè, ac dignè, Censura maiori. 62.11

Interdictum personale generale, imponi non potest, nisi ob peccatum mortale. 387.13

Ob peccatum suum veniale; non potest quis absolute Interdicto puniri. ibid.14

Pecunia.

Pecunia ex auro, argento, aut ære confecta, prohibetur ad Saracenos deferri. 298.36

Censuram Bullæ Cænæ contraherent, qui inuaderent deferentem pecunias ad Romanam Curiam. 307.9

Pedagium.

Index Rerum.

Pedagium, vide Gabella.

Pensio, vide Beneficium, Fructus.

Collatio pensionis spiritualis, quæ fundatur in titulo spiritali, & dicitur præstimonium, facta excommunicato maiori, est inualida, ac nulla. 140.15

Collatio pensionis communiter dicta, quæ scilicet, vacat morte pensionarij, datur tamen Clericis, ob munus aliquod spirituale, vt ob dicendum officium B. Mariæ Virginis, facta Excommunicato maiori, nulla est & inualida. 141.16

Similiter & collatio pensionis temporalis, facta Excommunicato maiori. ibid.17

Percutere.

Percutiens Petrum Clericum, credens inuincibiliter illum non esse Petrum, sed Ioannem etiam Clericum, Censuram excommunicationis incurrit. 67.11

Non incideret in Censuram ille, qui proiciens lapidem, quo percuteret Petrum Clericum, fortè casu, & inculpabiliter percuteret alium Clericum, illac transeuntem. ibid.12

Qui percussit laicum, existimans eum esse Clericum, & quod tonsuram deferret, non incidit in Censuram. ibid.13

Peregrinus.

Vexans peregrinos proficiscentes ad Sepulchrum Domini; vel ad S. Iacobum Compostellanum; vel ædem Laurentanam, excommunicationi Bullæ Cœnæ non subiacet. 315.7

Peregrinus, qui alium Peregrinum occidit, vel mutilat, &c. hac ligatur Censura. 318.17

Pœnitentia.

Pœnitentiæ Sacramentum, bona fide, vel in necessitate, aut cum inuincibili ignorantia, ab Excommunicato susceptum, est ratum, ac validum. 98.9

Sacramentum Pœnitentiæ receptum ab Excommunicato non est validum, etiam quando hic ad illud accessit volens prius à peccatis quàm ab excommunicatione absolui. 99.10

Sacramentum Pœnitentiæ est inualidum, si suscipiatur ab excommunicato culpabiliter mortaliter ignorante se esse excommunicatum, vel quod est mortale sic accedere. ibid.11

Sacramentum Pœnitentiæ collatum ab Excommunicato Parocho non tolerato, extra articulum necessitatis, & circa materiam necessariam, non est validum. 110.8

Sacramentum Pœnitentiæ collatum ab excommunicato tolerato extra articulum necessitatis, est validum, ac ratum. 112.13

Interdictum non priuat Sacramento Pœnitentiæ. 400.8

Excommunicati omnes, possunt, etiam extra articulum mortis, admitti ad Pœnitentiæ Sacramentum, tempore Interdicti, præter illos, &c. 401.9

Etiam in Ecclesia specialiter interdicta, potest Sacramentum Pœnitentiæ ministrari. ibid.11

Tempore Interdicti localis generalis, potest Pœnitentiæ Sacramentum ministrari in loco Interdicto. ibid.10

Confessor potest, tempore Interdicti localis, validè, ac licitè, Sacramentum Pœnitentiæ administrare. ibid.12

Confessor personaliter interdictus, per Interdictum generale personale, potest etiam licitè Sacramentum Pœnitentiæ ministrare. ibid.13

Si non licitè, validè tamen, ministrat hoc Sacramentum Pœnitentiæ Confessor specialiter; & culpabiliter interdictus. 402.15

Pœnitentiæ Sacramentum, collatum pœnitenti personaliter interdicto, per generale Interdictum, sine

propria culpa contracto, validum est, & licitum. ibid.16.

Validum est hoc Sacramentum, collatum pœnitenti interdicto, per Interdictum particulare, & speciale, sua culpa contracto, casu solùm, &c. ibid.17

Qui ligatus Interdicto personali particulari, verè pœnitens moritur, ipso facto non liberatur Interdicto. 418.7

Pontifex, vide, Papa.

Populus.

Interdicto Populo, aut Communitate; manent interdicti illi, qui de nouo, post tale Interdictum, fiunt partes illius populi, aut Communitatis. 381.24

Interdicto Populo; manent etiam interdictæ, personæ primariæ, & insignes ipsius populi; vt sunt Nobiles, Duces, Marchiones, & similes; quamuis non sint specialiter nominatæ. 382.30

Interdicto populo; non censetur interdictus Clerus; & è contra. 381.27

Interdicto Populo; sunt interdicti, qui habitant in suburbiis; & continentibus ædificiis. 382.31

Postulatio.

Postulatio solemnis facta ab excommunicato vitando, est nulla & inualida. 156.27

Postulatio simplex facta ab Excommunicato vitando, est inualida; ac rata. 157.28

Prælatus.

Prælati Religionum, vt Generales, Prouinciales, Abbates, Ministri, Priores, Guardiani, & alij, habent iurisdictionem ordinariam ferendi Censuras. 9.15

Prælatus publicè, & nominatim excommunicatus; aut notorius Clerici percussor, aut ab officio, seu iurisdictione suspensus, nequit validè Censuras ferre. 14.33

Prælatus vel iudex occultè excommunicatus, aut impeditus; potest validè, licèt non licitè, Censuras ferre. 15.37

Prælatus, seu Iudex, qui potestatem habet ferendi Censuras, non potest illas ferre contra eum qui antea legitime appellauerat; aut recusationem fecerat. ibid.39

Prælatus nequit in se ipsum Censuras ferre. ibid.40

Potest Prælatus ferre Censuram in propriam defensionem, ad vitandam iniuriam & violentiam, quam subditus illi irrogare vult. 16.42

Potest item Prælatus ferre Censuram in causa propria, quando hæc est tam manifesta, & publica, vt negari nequeat. ibid.43

Si Prælatus ferat legem, excommunicationem latæ sententiæ continentem, vt nemo de Collegio exeat, aut quidpiam aliud agat, incurrunt excommunicationem quicumque, etiam si omnes, illam legem violent. 23.28

Prælati Regulares tenentur ex vi iuris, censuras ferre in scriptis, in quo contineatur causa, &c. 48.15

Prælati Regulares possunt licitè saltim ex vi consuetudinis, ferre censuras solo verbo, sine scriptura; &c. ibid.16

Quomodo ex vi priuilegij, possint Prælati Regulares absque pœna peccati, & suspensionis, ferre Censuras, verbo tenus, sine expressione causæ, &c. 49.17

Prælatus, qui in ferendis Censuris non seruat formam in d. cap. Cum medicinalis, præscriptam, manet

Index Rerum.

Manet eo ipso priuatus per mensem ab ingressu Ecclesie, & diuinis Officiis in ea celebrandis. 51.23
 Prælatus, qui, ob non seruatum formam præscriptam in dicto textu, in suspensionem incidit, per mensem, transacto illo, absque alia relaxatione, tollitur suspensio. *ibid.* 27
 Prælatus, si ob non seruatum dictam formam iuris, suspensus, durante mense, celebraret in Ecclesia, aut alia diuina officia exequeretur, eo ipso maneret irregularis. *ibid.* 25
 Prælatus excommunicatus vitandus, potest extra necessitatis casum alteri suas vices ad absoluendum committere. 111.9
 Qui communicatus est ad instantiam partis ab vno Prælato; nequit consentiente parte, absolui valide ab alio Prælato. 210.26
 Si prælatus negaret licentiam Religioso, subiiciendi se Episcopo; non posset tunc hic, eum à reseruatis absolueret. Sed limita. 224.71
 Prælati Regulares possunt absolueret suos subditos, ab omnibus casibus occultis, etiam Bullæ Cœnæ, Papæ reseruatis, vigore decreti Trident. *sess.* 24. c. 6. *ibid.* 72
 Non solum vigore Tridentini decreti, sed etiam aliorum priuilegiorum, possunt Prælati Regulares absolueret suos subditos à recensitis casibus occultis Pontifici reseruatis. 225.73
 Probabile est quod Prælati Regulares possint absolueret suos subditos ab hæresi occulta, tam vigore concilij Tridentini, quàm priuilegij Pij V. 226.74.
 Etiam virtute aliorum priuilegiorum, possunt Prælati Regulares absolueret ab hæresi occulta, non solum suos Religiosos subditos, verum etiam sæculares, ad eos, causa absolutionis, recurrentes: modò eorum priuilegia non sint reuocata. 227.75
 Præfata priuilegia Prælatorum à Tridentino, Pio V. & ab aliis Pontificibus, pro absolutione à peccatis, & Censuris Papæ reseruatis, Regularibus concessa; non sunt reuocata, pro promulgatione annua Bullæ Cœnæ. *ibid.* 76
 Nec sunt iam reuocata per decretum Urb. VII. *latum die 17. Nouembris anno 1628.* 229.77
 Præfata Regularium Prælatorum priuilegia, sunt, saltem quoad absolutionem ab hæresi, reuocata, seu suspensa, per aliquod priuilegium sanctæ Inquisitionis Hispaniensis Tribunali concessum. *ibid.* 79
 Sicuti Prælati Religionum, possunt potestate ordinaria, ferre Interdictum personale in sibi subditos: non vero possunt ferre Interdictum locale in suas Ecclesias, & loca. 385.3
 Prælati non possunt ponere Interdictum locale, extra suam Prouinciam, Diœcesim, aut Territorium. *ibid.* 4
 Possunt Prælati interdiceret suos subditos existentes in aliena Prouincia, Diœcesi, aut Territorio. 386.5

Præsentare, Præsentatio.

Præsentatio ad beneficium Ecclesie, à Patrono Clerico excommunicato vitando facta non est valida. 153.15
 Præsentatio ad Beneficium facta à Patrono laico excommunicato vitando, valida; ac rara. *ibid.* 16
 Præsentatio huiusmodi à Patrono laico excommunicato vitando facta, non est ita valida, vt teneatur Episcopus eam admitteret, si persona præsentata digna sit. 154.17
 Si patronus laicus excommunicatus vitandus, in mora sit præsentandi; potest Episcopus tunc, alteri, cui voluerit, collationem beneficij faceret. *ibid.* 18

Casu, quo Patronus laicus sit excommunicatus toleratus non potest obligare Episcopum, vt acceptet præsentationem ab eo factam. *ibid.* 19
 Casu, quo Episcopus acceptet præsentationem factam à Clerico excommunicato vitando, valida est, ac rata collatio, & institutio beneficij. 155.20
 Quale censeatur tempus commodum, intra quod reus absolutus se præsentare debeat, ne in Censuram reincidat? 223.68
 Hoc onus se præsentandi, non est iniungendum reo, quando absoluitur virtute Bullæ, aut Iubilæi, vel alterius priuilegij concedentis absolutionem à reseruatis. *ibid.* 69.

Princeps.

Princeps, seu Governator, qui, pœnis appositis, prohibet, ne quis extrahat à sua ditiorum vitum, & huiusmodi, ad portanda ea ad Rom. Curiam vt suæ Prouinciæ consulat, non incidit in Censuram Bullæ Cœnæ. 307.5
 Quando liceat Principi detinere victualia, quæ ex alieno territorio ad Rom. Curiam aduehuntur, si per suum territorium transeant; vt ea in suorum subditorum vsum impendat? *ibid.* 6
 Peste grassante Romæ, vbi nunc est Curia, posset Princeps, aut Governator prohibere suis, ne tali tempore & occasione deferrent victualia ad Curiam. 309.17

Procurator.

Excommunicatus vitandus nequit in Iudicio licitè officium Procuratoris gereret. 166.18
 In casu necessitatis, potest excommunicatus exerceret officium Procuratoris pro reo. *ibid.* 19
 Licitè nequit excommunicatus gereret officium Procuratoris pro socio, & litis consorte. *ibid.* 20
 Peccat mortaliter Excommunicatus vitandus, minus Procuratoris exercendo. *ibid.* 21
 Excommunicatus non vitandus; seu toleratus, peccat mortaliter, officium Procuratoris agendo. 167.22
 Acta à Procuratore excommunicato tam tolerato, quàm non tolerato, facta sunt valida, & rata. *ibid.* 32
 Qui Excommunicatus est, licitè nequit in Procuratorem constitui. *ibid.* 24
 Quamquam illicita constitutio Procuratoris excommunicati, est tamen inualida; ita vt ex vi illius, talis persona, reuera accipiat potestatem, ac maneat Procurator constitutus. *ibid.* 25

Puer.

Pueri impuberes, ratione tamen vtentes, sunt capaces ligari censuris tam à iure, quàm ab homine latis. 20.11
 Non vult Ecclesia ligare pueros impuberes, Censuris à se latis. *ibid.* 12

Pupillus.

Pupillus potest communicare cum suo Tutore excommunicato vitando. 194.33

Pyrata.

Quidnam per Pyratas, Cursarios, & latrones maritimos, intelligat Pontifex? 277.2
 Omnes, qui in mari prædantur, si non percurrant mare, intentione speciali furandi, sed ob alium finem licitum; hanc excommunicationem non contrahunt? *ibid.* 3
 Qui animo deprædandi vnam tantum nationem, non omnes indifferenter, percurrunt mare, hanc

Index Rerum.

hanc excommunicationem incurrunt. ibid. 4
 Qui titulo belli spoliant in mari suos inimicos, non
 incurrunt hanc Censuram. ibid. 5
 Qui in solis fluminibus, animo principali prædandi,
 rapinam exercent, non incidunt in hanc excommu-
 nicationem. ibid. 6
 Inciderent, qui in fluminibus propè mare discurre-
 rent, animo deprædandi nauigantes in mari, & de-
 inde regredendi ad flumina. 278.7
 Item inciderent in eandem excommunicationem, qui
 discurrentes mare, in fluminibus deprædarentur.
ibid. 8
 Pyratæ nauigantes, si, descendentes in terram, præ-
 dentur homines in illa degentes, hanc excommu-
 nicationem non incurrunt. ibid. 9
 Pyrata Christianus, qui alium Christianum Pyratam
 in mari spoliat, vterque hanc excommunicationem
 incurrunt. ibid. 10
 Pyratæ, qui non Christianos, sed solùm Turcas, Iu-
 dæos, vel alios Infideles in mari spoliant, hanc
 Censuram non incurrunt. ibid. 11
 Pyratæ, in quouis mari, etiam extra loca ad domi-
 nium Papæ pertinentia, prædantes, hanc excommu-
 nicationem non incurrunt. Sed solùm discurre-
 rentes mare, &c. ibid. 12
 In hanc excommunicationem incidunt Pyratæ, sta-
 tim ac Mare incipiunt discurrere animo prædandi,
 etiamsi re ipsa non lequatur prædatio. 279.13
 Nautæ, vel Remiges Christiani, qui in Nauibus In-
 fidelium Pyratarum versantur in mare, non sunt
 excommunicati per hanc clausulam Bullæ. ibid. 14

R

Rapere.

Rapientes è nauî percunte non ex tempestate, sed
 ex verustate, vel ex imperitia naucleri aut aliàs,
 bona Christianorum, excommunicationem Bullæ
 Cœnæ incurrunt. 279.2
 Incurrunt eandem excommunicationem, qui bona
 Christianorum, ex nauî ab hostibus, bombardis
 contracta, aut igne cremata, rapiunt. 280.3
 Incurrunt hanc Bullæ Censuram, qui Iudæorum,
 Turcarum, & aliorum Infidelium, qui naufragium
 subiere, bona rapiunt. ibid. 5
 Non sunt hac Censura ligati, qui rapiunt bona hæ-
 reticorum naufragantium. ibid. 7
 Non incurrunt hanc Bullæ Censuram, qui bona la-
 tronum maritimorum, & Pyratarum naufragan-
 tium rapiunt. ibid. 8
 Rapientes bona proiecta è Nauibus ad eas alleuan-
 das, sunt hac Censura comprehensi. 281.9
 Qui bona naufragantium, quæ diù in littore maris
 iacuerunt, rapiunt, hanc Bullæ Censuram non con-
 trahunt. ibid. 11
 Si quis bona naufragantium, iam ex mari extracta, &
 in terra exposita, atque in domo alicuius conser-
 uata, sibi surriperet, in excommunicationem hu-
 ius Canonis non incideret. ibid. 14
 Bullæ excommunicatio extenditur ad eos, qui fa-
 uent, aut adiuant Raptores bonorum Naufragan-
 tium. 283.22

Recipere, Receptator.

Recipiens necessitatis causa hæreticum; aut igno-
 rans probabiliter eum esse talem, excommunica-
 tionem non incurrunt? 256.15
 Qui semel, aut bis, non sapius, hæreticum recipit,
 in excommunicationem hanc incidit. ibid. 16
 Quacunque ratione, quis hæreticum in suam domum
 recipiat, non est excommunicatione ligatus. ibi-
dem. 17

Non est Receptator hæretici, vt hæretici, qui hære-
 ticum amicum, vel consanguineum receptat, ne in
 Inquisitoris manus deueniat; non quia hæreticus
 est, aut ratione hæresis, sed quia est amicus, aut
 consanguineus. ibid. 18

Qui Patrem, Matrem, vxorem, filium, aut fratrem,
 hæreticum Recipit, aut defendit, ne in manus In-
 quisitorum deueniat, incidit in hanc excommunica-
 tionis pœnam. 257.19

Qui hæreticum Recipit, aut fauet, metu mortis,
 excommunicationem, & pœnas iuris non incur-
 rit. ibid. 20

Vt hæc excommunicatio à Receptatore incurratur,
 non est necesse, vt hæreticus ab illo receptatus, sit
 denunciatus de excommunicatione, ob hæresim in-
 cursa. 258.22

Recitare.

Non licet excommunicato, priuatè Officium B. Vir-
 ginis, vel defunctorum, aut aliud officium priuatum
 cum alio recitare. 117.7

Non peccat mortaliter, sed venialiter excommunica-
 tus Officium diuinum, cum socio, vt priuata per-
 sona, recitando. ibid. 8

Excusatur a culpa veniali, ille, qui antequam excom-
 municationem incurreret, ratione sui muneris so-
 litus erat recitare Officium cum alio, verbi gratia
 Canonicus cum suo Capellano; vel famulo. ibi-
dem. 9

Non est licitum excommunicatis, quando recitant
 Officium diuinum, dicere *Dominus vobiscum*.
118.13

Sacerdos, aut Diaconus excommunicatus, pronun-
 cians in recitatione Officij, *Dominus vobiscum*,
 non peccat mortaliter, sed venialiter, & non incur-
 rit irregularitatem. 119.14

Redimere.

Non incurrunt censuram, qui pro Redimendis Capti-
 uis, deferunt Saracenis arma, equos, ferrum, &
 alia prohibita; eo quod redimentes, nequeant
 commodè aliis rebus non prohibitis captiuos Red-
 dimere; præsertim si tempore pacis. 294.18

Regularis, vide Religiosus.

Regulares possunt nunc absoluerè sæculares, à casti-
 bus Episcopo reseruatis. 232.79

Nequit Episcopus interdicerè Ecclesias Regularium,
 Interdicto speciali locali, sicut potest Interdicto
 generali. 378.11

Religiosus.

Religiosus, qui non est Clericus, non est capax iure
 ordinario ferendi Censuras. 11.21

Religiosi possunt communicare cum suis Prælati ex-
 communicatis vitandis. 196.43

Si quis excommunicatus per sententiam generalem
 ab aliquo Iudice, ingrediatur Religionem; po-
 test absolui à Prælato Religionis, ex vi iuris
 communis, seclusoque omni priuilegio Religio-
 nis. 210.28

Excommunicatus, per sententiam particularem à suo
 Iudice, ingrediens Religionem nequit absolui à Su-
 periori dictæ Religionis, secluso priuilegio; sed à
 dicto Iudice. ibid. 29

Ex vi priuilegij specialis Religionis, possunt Prælati
 illius absoluerè excommunicatum, ab excommuni-
 catione ab homine per sententiam particularem la-
 ta, & contracta ante ingressum Religionis; dummo-
 do satisfacta sit pars. 211.30

Episcopus potest absoluerè Religiosos, (vel Religio-
 sas) exemptos, ab omnibus casibus reseruatis, qui
 conceduntur in Trident. *sess. 24. cap. 6.* Episcopis,
 erga subditos suos: modò Religiosi se subiiciant de
 licentia prælatorum suorum. 223.70

Offendens

Index Rerum.

Offendens Clericum, vel Religiosum, Romam, deuotionis causa euntem, sine licentia tamen sui Superioris; excommunicationem huius Canonis incurrit? 316.10
 Interdicta ciuitate, per Interdictum locale generale; intelliguntur etiam interdicta Religiosorum exemptorum Ecclesiarum. 378.10
 Interdicto Clero; non censentur absolute interdicti Religiosi, ac Religiosa. 381.25
 Si Censura Interdicti feratur sub nomine Personarum Ecclesiasticarum; comprehenduntur Religiosi. ibid. 26
 Nec Clericis, nec Religiosis potest dari Extrema Unctio, tempore Interdicti. 405.37
 Religiosi, & Moniales non seruantes Interdictum, scientes illud seruari a Matrice Ecclesia, aut a Parochia loci, ubi degunt; excommunicationem ipso facto incurrunt. 416.20
 Religiosi non incurrunt hanc Censuram, si non seruent Interdictum, quod non omnes Parochiales Ecclesiarum, sed aliqua solùm seruant. ibid. 21

Resalutare.

Non est licitum fidelibus, resalutare excommunicatum vitandum, absque verbis v.g. ap. riendo caput; ei assurgendo; dando ei locum in sedili; vel similia signa præbendo in signum vrbauitatis. 177.17
 Non est licitum, resalutare excommunicatum, salutantem prius, verbis etiam honorificis. ibid. 18
 Nec est licitum, caput excommunicatis detegere, eis assurgere, &c. si hæc signa non fiant, animo eis honorem præstandi, sed solùm ad euitandum scandalum, vel, ob vrbauitatis indicia. ibid. 19
 Non ex vi iuris, sed consuetudinis licitum est aperire caput, Prætori, Iudici, aut Magnati, excommunicato vitando. ibid. 20

Rescribere.

Non est licitum rescribere excommunicato vitando. 175.10

Rescriptum.

Rescripta quæcunque, à Pontifice, per Excommunicatum maiorem, impetrata; sunt inualida, & nihil ei profunt. 201.1
 Rescripta Episcoporum, & aliorum Prælatorum Papa inferiorum, obtenta per excommunicatum, non sunt inualida. ibid. 2
 Sunt valida Rescripta, priuilegia, seu gratiæ, impetrata à supremo Principe sæculari per Excommunicatum. 202.3
 Si excommunicatus est omnino occultus, rescriptum, per eum impetratum à Papa, est nullum. ibid. 4
 Clausula absolutionis, quæ in Rescriptis Apostolicis præmittitur ad valorem eorum, est adeo vniuersalis, vt per illam impetrantes ab omnibus Censuris, etiam reseruatis absoluantur. ibid. 5
 Rescriptum Pontificis impetratum ab Excommunicato in fauorem tertiæ personæ est etiam nullum. ibid. 6

Reseruata.

Episcopus potest absoluere eum, qui in vno loco commisit delictum publicum, & notorium, Papæ reseruatum; sed postea se transtulit ad alium locum, ubi est occultum, & ibi absolutionem à tali delicto petit. 220.57
 Episcopus potest iure ordinario, absoluere ab excommunicatione publica, etiam reseruata Papæ, quando excommunicatus est impeditus recurrere ad Papam. ibid. 58
 Plurima sunt impedimenta legitima, propter quæ

nequit quis Papam adire; & consequenter, potest Episcopus, illis interuenientibus, absoluere à censura publica Papæ reseruata. ibid. 59
 Virtute Bullæ Cruciatæ, potest quis absolui ab omnibus casibus, & excommunicationibus Episcopis reseruatis; totiesque, & quoties indiguerit. 233.80
 Virtute Bullæ Cruciatæ, potest quis absolui bis, nempe semel in vita, & iterum in articulo mortis, ab excommunicatione reseruata Papæ, etiam in Bulla Cœnæ. ibid. 81
 Vigore Bullæ, potest pœnitens absolui ab vnoquoque casu, Pontifici reseruato, quousque absoluitur ab omnibus, ab vnoquoque tamen semel, intra publicationis annum. 234.82
 Virtute Bullarum præteritarum, nequit etiam quis absolui semel, à casibus Papalibus; si Bullis illis, in ordine ad hunc effectum, non sit vsus; quamquam oppositum sit probabile. 235.83
 Confessarius potest absoluere pœnitentem habentem Bullam Cruciatam, à casibus Pontifici reseruatis, non solùm semel, sed toties, quoties, dummodo sint occulti. ibid. 84

Resignatio, vide Beneficium.

Resignatio beneficii simpliciter facta ab excommunicato quolibet, in manibus Prælati, à quo confertur beneficium, est valida. 156.23
 Resignatio beneficii ab excommunicato vitando facta, in fauorem tertiæ personæ, hoc est, sub conditione, vt conferatur personæ à te assignatæ non est valida. ibid. 24
 Non est inualida beneficii resignatio in fauorem tertiæ personæ, si fiat ab excommunicato occulto, & non vitando. ibid. 25

Respublica Christiana.

Qui certiores facit Infideles & Hæreticos de statu Reipublicæ Christianæ in Christianorum perniciem, hanc Bullæ Censuram contrahunt. 299.44
 Qui vi tormentorum reuelat infidelibus res ad statum Reipublicæ concernentes, non incidit in hanc censuram. 301.51

Restituere.

Excommunicatus, ignorans inuincibiliter suam excommunicationem, si fructus percipiat, tenetur postea certior suæ excommunicationis factus, fructus perceptos restituere. 147.34
 Excusatur ab excommunicatione, qui bona Naufragantium accipit, animo restituendi ea veris dominis. 282.17

Retinere.

Qui iniuste bona Naufragantium accipit, & etiam iniuste retinet, incurrit vnicam excommunicationem. 282.21

Reus.

Monitio aliqua facta in domo quando, peruenit sufficienter ad notitiam ipsius Reï; tunc etiam reliquæ monitiones possunt fieri in eius domo. 41.19
 Quando Censuræ feruntur contra reos incognitos, satis est, quod monitiones fiant in Ecclesia, aut in alio loco publico coram populo. ibid. 21
 Exemplum scripturæ censuræ, quod reo tradendum est, debet esse integrum. 47.11
 Reus statim ac Censuram latam incurrit, spiritualium rerum vsu priuatur, ante Iudicis sententiam. 75.2
 Reus censura, non publica, sed occulta, innodatus, etiam manet priuatus vsu spiritualium rerum. 76.4

Index Rerum.

- Reus Censura Constrictus, vbique manet priuatus vsu spiritualium rerum. ibid. 5
- Reus absolutus ab inferiori, (ob aliquod impedimentum) a Censura reseruata Papæ, ad reincidentiam; si ante terminum reincidentiæ satisfaciat parti, non tenetur adhuc se præsentare Papæ. 81.10
- Reus excommunicatus non potest esse Reactor, aut Reconuentor sui Auctoris, in iudicio. 162.4
- Reus excommunicatus vitandus potest ad Iudicium cogi, & vocari. 163.8
- Reus excommunicatus vitandus, in ius vocatus, potest validè, non per seipsum, sed per Procuratorem à se constitutum, respondere. ibid.9
- Huiusmodi reus excommunicatus, non solum potest, verum etiam tenetur, respondere in iudicio per suum Procuratorem; itaut, nequeat per seipsum respondere, etiam casu quo inueniat idoneum Procuratorem. ibid.10
- Reus excommunicatus potest in Iudicio ad suam defensionem, ante absolutionem admitti; casu, quo, si velit, potest illam obtinere. 164.11
- Reus excommunicatus, si voluntarius sit, non debet audiri in Iudicio. ibid.12
- Si Reus, ita impeditus, non possit adire Pontificem, possit tamen adire legatum, aut ad alium habentem priuilegium ad absoluendum à censura reseruata; tunc nequit absolui ab Episcopo. 221.61
- Si Reus, non possit recurrere ad legatum, nec ad Episcopum, nequit tunc absolui à Parocho, aut ab alio legitimo Confessore, à præfatis casibus publicis Papæ reseruatis. ibid.62
- Rex.*
- Reges possunt à Summis Pontificibus Censuris ligari, ac puniri. 21.19
- Stando in iure diuinò, & etiam in iure communi antiquo, possunt Imperatores, & Reges ligari Censuris, latis non solum à Papa, sed etiam ab Episcopis. ibid.20
- Etiam stando in iure nouo, aut minus antiquo possunt Imperatores, & Reges à suis Episcopis puniri Censuris. ibid.21
- Ex priuilegio particulari, sunt Reges & Imperatores exempti à iurisdictione Episcoporum; ita vt non possint Episcopi eos, auctoritate propria, Censuris obstringere. 22.22
- Augustissimus noster Hispaniarum Rex, & eius Magistratus, ac Consiliarij, gaudent præfato priuilegio, Pontificis in causis prohibendæ violentiæ, iniuriæ, seu damni; itaut virtute illius, licitè auocent causas à Iudicijs Ecclesiasticis 328.13
- Reges, seu Principes, non contrahunt Censuram Canonis Cænæ, processando, aut faciendo aliam actionem in eo expressam, contra Ecclesiasticos. 347.2
- Censuræ Bullæ Cænæ non subiacet Rex Hispaniarum, exercens supremam iurisdictionem in Sicilia & Sardinia. 349.8
- Roma; vide Romipeta, Sedes Apostolica, Vidualia.*
- Qui propter aliquod ex ibi prærecensitis impedimentis, non potest Romam adire, non tenetur mittere Procuratorem, aut Epistolam, pro absolutione à casibus publicis Papæ reseruatis. 221.60
- Incurrunt hanc pœnam, qui mutilant, aut spoliant, &c. venientes Romam, deuotionis, aut stationis, & Indulgentiarum causa. 310.3
- Qui interfecit, vel mutilat, &c. quemcumque Romanam venientem, Censura decimi Canonis non feritur. 314.2
- Incurrit Censuram huius Canonis, qui, aliqua ex prohibitis actionibus, vexaret illum, qui Romam venit, principaliter, causa deuotionis, & minus principaliter, ad emendum aliquid, vel quid simile peragendum. 315.3
- Non verò incurreret hanc Censuram, qui interficeret vel mutilaret, &c. illum, qui principaliter ob beneficium, vel absolutionem à Censuris, vel dispensationem obrinendam, vel ob aliud negotium tractandum, Romam veniret; sed secundario dum in Vrbe existeret, vellet Ecclesias visitare. &c. ibid.4
- Occidens, vel mutilans, &c. Peregrinantem ad Urbem deuotionis causa incurrit hanc Censuram, si in Vrbe non existat Papa, seu Romana Curia. ibid.5
- Non incurrit excommunicationem huius Canonis qui offendit, yna ex præfatis actionibus, Romanum Ciuem sacra Urbis loca visitantem. ibid.6
- Offendens Clericum, vel Religiosum, Romam, deuotionis causa euntem, sine licentia tamen sui Superioris; excommunicationem huius Canonis incurrit. 316.10
- Offendens Paganum, Iudæum, hæreticum, aut alia via excommunicatum accedentem ad Urbem causa conuersionis, absolutionis, aut deuotionis, incidit in hanc Censuram. ibid.11
- Qui Romam, causa deuotionis venit, sed ibi, mutato proposito nulla pia opera, aut deuotionis exercuit non fruitur priuilegio huius Canonis, dum ad suos reuertitur. 317.13
- Gaudent priuilegio huius Canonis Peregrini, qui dum veniunt ad Urbem deuotionis gratia diuertunt ad visendum amicum, aut aliquid agendum, &c. ibid.14
- Romipeta*
- Offendens Romipetam volentem solum visitare Ecclesias, extra mœnia Urbis existentes; vt S. Laurentij extra muros, S. Sebastiani, S. Pauli, &c. vinculo huius excommunicationis ligatur. 316.8
- Occidens, aut mutilans, aut aliis actionibus prohibitis vexans Romipetas, seu Peregrinos, dum in Vrbe versantur deuotè visitando Ecclesias, venerando Reliquias, &c. hanc excommunicationem incurrit; 317.12
- Per hunc Canonem non est excommunicatus ille qui Romipetas, etiam iniuste, verberat, aut percutit sine vulnere. ibid.15
- Si quis Romipetam occideret, vel mutilaret, aut vulneraret, &c. non ex proposito, sed ex subito iræ motu, aut alia passione insurgente, incidit in hanc Censuram 318.16
- S
- Sacerdos.*
- Sacerdos excommunicatus vitandus, potest casu, quo sit morti vicinus, & non habeat alium, cui possit confiteri, licitè ministrare sibi Eucharistiam, siue celebrando Missam, siue sumendo formam ex præconsecratis. 103.5
- Si quis Sacerdos sit excommunicatus propter hæresim potest licitè administrare pœnitentiam existenti in articulo mortis. 105.11
- Præsentate Sacerdote simplici non excommunicato, posset licitè Sacerdos excommunicatus vitandus, absoluere pœnitentem in articulo mortis. ibid.12
- Sacerdos excommunicatus, faciens coram se celebrare, incurrit irregularitatem. 123.33
- Sacerdos non excommunicatus celebrans scienter coram excommunicato vitando, solum peccat mortaliter, & incurrit minorem excommunicationem, non verò irregularitatem. 127.43
- Non solum Parochi, sed etiam omnes alij Sacerdotes, habentes quocumque modo, facultatem absoluendi à peccatis mortalibus; possunt etiam absoluere ab omni excommunicatione, & alia quauis Censura iuris, non reseruata. 212.34

- Manet suspensus Sacerdos, qui, etiam intuitu cuiusvis privilegij, aut consuetudinis, sponſis benedicit, aut matrimonio coniungit ſine proprij illorum Parochi licentia. 370.19
- Sacerdos matrimonio aſſiſtens, manet ſuſpenſus ab officio ſacerdotali, & à beneficio. ibid. 19
- Sacerdos, qui ſine graui cauſa, Miſſam incompletam omitteret; ipſo iure, & factò, ſuſpenderit à corpore, & ſanguine Chriſti. ibid. 21
- Sacerdotes non celebrantes, & alij Clerici, qui tempore Interdicti, Miſſæ, & alijs officijs diuinis aſſiſtere poſſunt, poſſunt Euchariftiam ſumere, more laïcorum communicando. 396.36
- Omni Sacerdoti non interdictò eſt licitum, miniſtrare Euchariftiam, vt viaticum, conſtitutis in articulo, ſeu periculo mortis. 403.23
- Sacerdoti perſonaliter, & ſpecialiter interdictò, directè, vel indirectè, non eſt licita adminiſtratio Euchariftiæ exiſtentibus in articulo mortis. ibidem. 24
- Sacerdote celebrante intra Eccleſiam nequit Subdiaconus, aut Diaconus interdictus ab ingreſſu Eccleſiæ, exiſtens extra Eccleſiam, canere Epiſtolam, vel Euangelium. 409.3
- Neque eſt contra, Sacerdote extra Eccleſiam celebrante, poteſt Subdiaconus, vel Diaconus interdictus ab ingreſſu Eccleſiæ, canere Epiſtolam, aut Euangelium intra Eccleſiam, abſque violatione interdicti, & incurſione irregularitatis. ibid. 4
- Peccaret mortal. Sacerdos, qui tempore Interdicti, publicè caneret in Officio Orationem, præmiſſo, *Dominus vobiſcum.* 413.4
- Sacramenta.*
- Sacramenta Confirmationis, Euchariftiæ, Ordinis, Matrimonij, & Vnctionis Extremæ, recepta ab Excommunicato, ſunt valida. 97.6
- Casu, quo moribundus non poſſit Sacramentum Pœnitentiæ, vel Euchariftiæ recipere; poteſt tunc paſtor excommunicatus vitandus, Sacramentum Extremæ Vnctionis, licitè dictò moribundo tribuere. 170.15
- Sacramentum Confirmationis collatum ab Epifcopo excommunicato vitando, extra caſum neceſſitatis, eſt validum. 109.3
- Sacramentum Euchariftiæ eſt ratum ſi extra caſum neceſſitatis, conficiatur ab excommunicato vitando. ibid. 4
- Sacramentum Ordinis eſt validum, ſi conferatur ab Epifcopo excommunicato, hæretico, aut alio quocumque modo, præciſo ab Eccleſia, extra caſum neceſſitatis. ibid. 5
- Sacramenta Confirmationis, Ordinis, Euchariftiæ, Matrimonij, & Vnctionis extremæ, collata ab excommunicato tolerato, (hoc eſt, non nominatim denunciatio, nec publico percuffore Clerici) etiam extra caſum neceſſitatis, ſunt valida, ac rata. 112.12
- Non eſt licitum, Sacramenta ab excommunicato tolerato petere, caſu quo fit alius Miniſter non excommunicatus à quo, æquè vtiliter recipi poſſint. 114.19
- Nec licitum eſt, aliquando petere Sacramenta ab excommunicato non tolerato, ſeu vitando. ibid. 20
- Qui Sacramenta excommunicatis non toleratis largiuntur, incurrunt interdictum ab Eccleſiæ ingreſſu. 115.23
- Sacramenta collata ab Excommunicato vitando, ſeu non tolerato ab Eccleſia, ſunt valida. 108.1
- Violare Interdictum quodcumque, tam perſonale, quàm locale, in materia Sacramentorum, eſt culpa mortalis. 414.10
- Interdictus ab Eccleſia, nequit intra illam Sacramen-
- ta recipere. 411.9
- Salutare.*
- Per verbum *Vale*, prohibitum eſt fidelibus, ſalutare excommunicatum, verbis honorificis, Hiſpanè, *Tenga vn buenos dias: Vefo a vn ſu mano*, &c. 176.15
- Licitum eſt ſalutare Excommunicatum, verbis deprecatorijs, veluti dicendo: *Deus te illuminet*, vel, *Deus te conuertat.* ibid. 16
- Si quis admoneat excommunicationem per epiſtolam, poteſt in principio eius, ponere ſolitam ſalutationem. 182.6
- Vide verb. *reſalutare.* 25
- Saracenus, vide, Infidelis, Turca.*
- In hanc excommunicationem non incidunt, qui in terras Saracenorum euntes, deferunt arma ad ſuſtentionem. 291.5
- Incideret in hanc excommunicationem, qui permutaret arma cum Saracenis; vel recipiendo ab ipſis arma alterius generis, vt gladium pro arcu; vel eiufdem generis, vt equum pro equo, &c. 292.7
- Incidunt, qui euntes ad terras Saracenorum, extulerunt arma ſibi neceſſaria, ſed poſtea exiſtentes inter illos, ea vendiderunt, lucrandi gratiâ, aut donarunt. 292.6
- Qui opem ferunt Saracenis, pugnando cum illis contra alios Chriſtianos, ſunt hac excommunicatione obſtricti. 302.56
- Qui pecunias, & alias merces interdictas deferunt ad Saracenos, pro redimendis Captiujs, non incurrunt hanc excommunicationem. 294.17
- Non incurrunt, qui pro redimendis Captiujs, deferunt Saracenis arma, equos, ferrum, & alia prohibita; eo quod redimentes, nequeant commodè alijs rebus non prohibitis captiuos redimere; præſertim ſi tempore pacis. 294.18
- Incideret in hanc Cenſuram, qui magnam horum paruorum gladiatorum vim ad Saracenos deferret. 296.22
- Contraheret hanc Cenſuram, qui ſecures, falces, raſtra, perticas, & alia inſtrumenta neceſſaria ad colendos agros, & vineas, ad Saracenos, vel alios Infideles, deferret. 296.23
- Schiſmaticus.*
- Schiſmatici in prima clauſula Bullæ excommunicantur. 274.98
- Schiſmaticus, qui in hac Bulla Cœnæ excommunicatur, eſt ille, qui ſpontaneè, ab Eccleſiæ vniuerſalis vnitatem, eiufque capite Romano Pontifice, ſe ſeparat. ibid. 99
- Non eſt Schiſmaticus, & excommunicatus per Bullam, qui ſe ab Epifcopo ſeparat, renuens ſubelliſſe authoritati Epifcopali. ibid. 100
- Vt quis fit Schiſmaticus, & excommunicatus, non fat eſt, nolle ſe ſubiicere Papæ, vt Domino temporali, ſed, &c. ibid. 101
- Hanc Bullæ excommunicationem non incurrunt, qui ab obedientia Papæ recedunt, non tamen ſunt verè Schiſmatici. ibid. 102
- Qui ſola mente eſt Schiſmaticus, abſque aliquo actu externo, hanc Cenſuram non incurrunt. 275.103
- Incurrunt, qui ſolo actu externo, non interno, eſt Schiſmaticus. ibid. 104
- Schiſmaticus non hæreticus, abſolui poteſt virtute Bullæ Cruciatæ. ibid. 106
- Sedes Apoſtolica.*
- Qui deferentem victualia ad Curiam Romanam ob debitum, aut ob patratum crimen in carcerem tradit, in hanc Cenſuram non incidit. 308.14
- Non incurrunt excommunicationem ille, qui interficit, aut ſpoliat, &c. aliquem proficiſcentem Romanam, ad Sedem Apoſtolicam, putantem ibi eſſe, cum tamen alibi

Index Rerum.

- alibi sit. 310.14
- Cum Papa in hoc Canone dicit, *venientes*, & *recedentes*, intelligit de eisdem, qui ad Sedem Apostolicam venerunt, deinde, expeditis negotiis, reuertuntur ad suos; ita ut velint excommunicare omnes, qui offendunt eos, siue accedendo, siue recedendo 311.5
- Non incurrit eandem Censuram, qui occidit, & spoliat aliquem discedentem à Sede Apostolica ad quam non venerat in negotia tractanda, sed in Curia morabatur. *ibid.* 6
- Qui mutilat, aut spoliat, &c. illum, qui venit ad Sedem Apostolicam, eo tempore, quo apud illam commoratur, hac excommunicatione modo obstringitur. *ibid.* 7
- Qui vnum tantum hominem, accedentem ad Sedem Apostolicam, interficit, aut spoliat, &c. ligatur Censura in hoc Canone expressa. *ibid.* 8
- Non ligatur dicta Censura, qui debilitat membrum illius, qui ad Sedem Apostolicam accedit, ita ut suum officium exercere nequeat *ibid.* 9
- Non incurrit Censuram huius Canonis, qui digitum vel auriculam, vel mamillam, vel dentem, aut similem partem corporis ad Sedem Apostolicam venientis, aut ab illa recedentis, amputauit, aut abscidit. 312.10
- Clam surripiens pecuniam ab accedentibus ad Sedem Apostolicam non afficitur hac excommunicatione, lata contra spoliantes præfatos accedentes. *ibid.* 11
- Incidunt in hanc Censuram illi, qui accedentes, seu recedentes à Sede Apostolica, spoliant non rebus ipsorum propriis, sed aliorum, ipsis accommodatis, aut in custodiam traditis, &c. *ibid.* 12
- Rapiens uxorem, filios, aut famulos, quos Accedens, aut Recedens à Sede Apostolica, secum ducebat, excommunicatione huius Canonis ligatur. *ibid.* 13
- Occidens, spolians, aut mutilans infideles ad Sedem Apostolicam venientes, in hanc incidunt Censuram. *ibid.* 14
- Qui capiunt, detinent; aut manibus comprehendunt accedentes ad Sedem Apostolicam, aut ab illa recedentes, Censuram huius Canonis astringuntur. 313.15
- Astringeretur hac Censura, qui aliquem venientem ad Sedem Apost. iniuste caperet, etsi paulò post illum liberè dimitteret. *ibid.* 16
- Non ligatur hac Censura, qui accedentem ad Sedem Apostol. capit, & punit, ob delictum in sua diocesi patratum. *ibid.* 17
- Capiens aliquem venientem ad Sedem Apostolicam, & in domo includens, ne ab hostibus offendatur, huic excommunicationi non subiicitur. *ibid.* 18
- Qui sine vlla captura, sed fraude, & dolo detinet proficiscentem ad Sedem Apostol. hac Censura feritur. *ibid.* 19
- Qui non violenta actione, sed tantum præcepto, aut verbis minatoriis, detinet venientem, ne ad Sedem Apostolicam accedat, incidit in hanc excommunicationem. *ibid.* 20
- Qui priuata auctoritate, morantes in Curia occideret, mutilaret, aut spoliaret, &c. non incideret in hanc Censuram. 314.22
- Episcopus, vel alius Prælatus, qui præfatas prohibitas actiones præstat, contra sibi subditum in Curia commorantem; contrahit hanc excommunicationem. *ibid.* 23
- Vt hæc Censura incurrat, necessum non est quod morans in Curia, contra quem aliqua ex relatis actionibus exercetur, sit vnus ex Curialibus, qui Romæ versantur. *ibid.* 24
- Non incurrit excommunicationem Canonis Cœnæ illi, qui occidunt, seu percutiunt, spoliante reuerentes ad Curiam super eorum causis; casu, quo, ex aliis motiuis, & occasionibus, eos occidunt, percutiantve, &c. quamuis non euitent censuram canonis noni. 323.3
- Recurrens ad Curiam pro suis negotiis, non gaudet priuilegio huius Canonis, casu quo ipsis iam absolutis, & finitis, in suam domum sit reuersus. *ibid.* 4
- Gaudet priuilegio huius Canonis recurrere ad Curiam, dum ad suam domum reuertitur. *ibid.* 5
- Ad incurrendam excommunicationem huius Canonis, non opus est, vt prædictæ actiones, fiant auctoritate iudiciali laica. *ibid.* 6
- Qui iniuste occidit, seu percutit, aut spoliat illum, qui iniuste recurrit ad Sedem Apostolicam, excommunicationem huius Canonis incurrit. *ibid.* 6
- Ratas habens actiones in hoc Canone prohibitas, vinculo huius excommunicationis non ligatur. 324.8
- Non impediens præfata fieri delicta, vinculo huius censuræ non obstringitur. *ibid.* 9
- Qui aufert à dominio Sedis Apostolicæ aliquam Ciuitatem, non hostiliter, sed pacifice, & sine armis, hanc excommunicationem incurrit. 348.2
- Sepelire, Sepulchrum, Sepultura.*
- Sepeliens vno & eodem actu, in loco sacro publico, vsurarium, qui simul sit publice excommunicatus & nominatim interdictus, excommunicationem incurrit. 29.49
- Excommunicatus Ecclesiastica Sepultura priuatur. 128.1
- Non est licitum Excommunicato infirmo, petere, vt in hoc, vel illo loco sacro sepeliatur. *ibid.* 2
- Qui tempore interdicti sepelit personam nominatim interdictam in loco sacro, duplicem Censuram non incurrit. *ibid.* 3
- Sepelientes excommunicatum non vitandum, seu toleratum, in loco sacro, nunc ne leuiter peccant. *ibid.* 4
- Excommunicatus vitandus non solum prohibetur per iura sepeliri in Cæmeterio; sed etiam in Ecclesia, seu in Templo, id est, intra ambitum illorum. 129.5
- Licet sepelire Excommunicatum non toleratum in loco, non sacro, etiam si sit proximus Ecclesiæ, vel Cæmeterio, aut alteri sacro loco. *ibid.* 6
- Sepeliens excommunicatum vitandum in loco sacro, non solum peccat mortaliter, verum etiam incurrit excommunicationem maiorem. 130.10
- Sepeliens excommunicatum vitandum in loco sacro, non solum incurrit excommunicationem maiorem latam in *Clement.* sed etiam minorem latam iure communi, contra communicantes cum excommunicato vitando. 131.11
- Hanc pœnam maioris excommunicationis non incurrit; qui excommunicatum vitandum, cum solemnè pompa sepeliunt in loco omnino prophano. *ibid.* 12
- Vt sepeliens excommunicatum vitandum incurrat excommunicationem maiorem, latam in *d. Clement. 1. de sepultur.* est necessum, quod id faciat scienter, hoc est, non ignorans mortuum esse excommunicatum. *ibid.* 14
- Ad incurrendam Clementinæ excommunicationem requiritur quod excommunicatus qui sepelitur, sit excommunicatus vitandus, non toleratus. 132.15
- An huiusmodi pœnam excommunicationis *Clement. 1. de sepultur.* latam contra sepelientes excommunicatos, solum illi homines, qui propriis manibus cadauer excommunicati in sepulchrum immittunt, aut in fossam inferunt, non alij, qui comitantur funus, incurrant; multi multa afferunt. *ibid.* 16
- Non innodantur excommunicationis *d. Clement. Censura*, illi qui lauant corpus excommunicati; qui in-

Index Rerum.

- duunt illud vestibus; & qui pulsant campanas, commonefaciendo populum de precibus pro dicto excommunicato faciendis. ibid. 17
- Qui cruces, cereos & alia ad funus excommunicati spectantia ferunt, non incurunt Censuram d. Clem. latam contra sepelientes excommunicatos. ibid. 18
- Dictam excommunicationem non incurunt, qui deferunt corpus Excommunicati ad sepulchrum, non tamen sepeliunt. 133.10
- Nec incurunt fodientes, & aperientes sepulchrum; etiam si postea in illud cadauer excommunicati non inferant, nec terra operiant. ibid. 21
- Nec Clerici, aut alij Ecclesiarum Ministri, qui (cum teneantur impedire,) corpus excommunicati, sepeliri in suis Ecclesiis permittunt. ibid. 22
- Nec consulentes, fautores vel cooperatores ad collocandum cadauer excommunicati in sepultura Ecclesiastica, innodantur vinculo excommunicationis latæ in d. Clementina. ibid. 23
- Nec tandem qui mandant, aut procurant, vt corpus excommunicati sepulturae sacrae tradatur, in dictam excommunicationem incidunt. ibid. 24
- Sicut tempore Interdicti, possunt paruuli carentes vsu rationis, aut mente capti, admitti ad diuina Officia: non possunt admitti ad Ecclesiasticam sepulturam. 383.34
- Tempore Interdicti generalis localis, possunt laici sepeliri in loco interdicto; dummodo non sit locus sacer. 406.3
- Per generale Interdictum, prohibetur directè, & specialiter, ne cadauera fidelium admittantur ad Ecclesiasticam sepulturam. ibid. 1
- Per Interdictum generale locale prohibetur, ne quis laicus Ecclesiasticam sepulturam in loco interdicto accipiat. ibid. 2
- Laici, qui tempore dicti Interdicti localis, sepulti sunt in campo, aut alio in loco non sacro; debent, sublato Interdicto, exhumari, & in loco sacro sepeliri. ibid. 4
- Laicus, qui dicti Interdicti tempore, fuit sepultus illicitè in Ecclesia, aut alio loco sacro interdicto, debet durante Interdicto, exhumari, vt sepeliatur in loco prophano, & non sacro. ibid. 5
- Tempore Interdicti localis licitum non est tradere sepulturam Ecclesiasticam in loco sacro interdicto, infantibus baptizatis. 407.6
- Clerici possunt, interdicti localis tempore sepeliri in loco sacro interdicto dummodo sine solemnitate 407.7
- Clerici aliarum Ecclesiarum non interdictarum, non possunt, ex vi dicti cap. *Quod in 10*, sepeliri in ecclesia interdicta specialiter. ibid. 9
- Tempore Interdicti, possunt sepeliri Clerici cum Officio, & Missa defunctorum saltem attento iure nouo. ibid. 10
- Non est licitum, dicere huiusmodi officium Defunctorum, vel Palmos, alternis choris, per viam deferendo corpus defuncti Clerici ad sepulturam. 408.11
- Clericus coniugatus gaudet, tempore Interdicti localis, priuilegio sepulturae, casu tamen &c. ibid. 12
- In illis festiuitatibus, in quibus, iuxta cap. *Alma*, licitum est assistere diuinis Officiis, tempore Interdicti localis: non licet adhuc absque speciali priuilegio, sepelire laicos, in loco sacro. ibid. 13
- Laici, qui habent priuilegium particulare, vt tempore Interdicti, possint assistere diuinis Officiis, & recipere Sacramenta; nequeunt ideo sepeliri in loco sacro, quamuis tale priuilegium nullam faciat mentionem sepulturae. ibid. 14
- Personaliter interdictus, per Interdictum generale personale, potest licitè sepeliri in loco sacro. 409.15
- Interdictus ab ingressu Ecclesiae, non solum priuatur sepultura in Ecclesia; verum etiam in Cœmeterio. 410.7
- Interdictus ab ingressu Ecclesiae, si moriatur cum signis pœnitentiæ, potest intra Ecclesiam sepeliri, sed non absque Interdicti vlla absolutione. ibid. 8
- Mortale est violare Interdictum quodcumque, in materia Ecclesiastica sepulturae. 415.11
- Sequestrare.*
- Personæ, quæ per hunc Canonem prohibentur sequestrare dictos fructus Ecclesiasticos, solum sunt publicæ, non verò priuatae. 340.13
- Iudices Ecclesiastici sequestrantes bona ad personas Ecclesiasticas pertinentes, sunt sub hac censura comprehensi. 341.14
- Non solum iudices, sed etiam eorum Ministri exequentes sequestrum, hanc excommunicationem incurunt. ibid. 15
- Qui instat, & procurat apud iudicem præsertim secularem sequestrationem Ecclesiasticorum fructuum sibi concedi modo non incidit in hanc censuram. ibid. 16
- Iudex sequestrans fructus Ecclesiasticos, ad tollendas lites, aut ob aliam honestam causam est per hunc Canonem excommunicatus. ibid. 17
- Iudices laici, qui fructus Ecclesiasticos sequestrant, sine facultate legitima, incurunt hanc censuram, si id faciant, vt Ecclesiastici, tædio affecti, desistant ab vsurpatione sæcularis iurisdictionis, casu, quo vsurpatam illam habeant. ibid. 18
- Non solum Romanus Pontifex, sed & alij Prælati possunt iudicibus sæcularibus facultatem sequestrandifructus Ecclesiasticos concedere. 342.19
- Seruis.*
- Serui, vel famuli, quocumque titulo tales sint, possunt communicare cum Dominis excommunicatis vitandis. 194.37
- Vt famuli, serui, &c. possint communicare cum suis Dominis excommunicatis; necessum non est, quod ante excommunicationem Dominorum intraerint ad seruiendum illis. 195.38
- Prædicti serui, & famuli, possunt generaliter communicare in omnibus rebus, tam humanis, quàm diuinis, cum suis dominis excommunicatis vitandis. ibid. 39
- Tantummodo incidunt in dictam excommunicationem qui propriis manibus cadauer excommunicati in sepulchrum inferunt, & terra cooperiunt. 134.25
- Sodomita.*
- Clericus, nec publicè, nec occultè sodomita, est ipso iure suspensus. 369.17
- Sponsa.*
- Sponsa de præsentis potest gaudere priuilegio d. cap. *Quoniam multos*, & ita communicare cum sponso excommunicato vitando. 190.19
- Statutum.*
- Vt facientes, ordinantes, seu publicantes, statuta, decreta, ordinationes, &c. contra libertatem Ecclesiasticam, excommunicationem incurunt; est necessum, vt id ex intentione faciant. 333.26
- Quid sit statuta, &c. contra Ecclesiasticam libertatem facere, ordinare, & publicare. 334.27
- Faciens statuta, seu decreta contra libertatem Ecclesiasticam, incidit in hanc excommunicationem, sed non ante promulgationem illorum. ibid. 29
- Qui statutum edidit, aut ordinauit, statim afficitur excommunicatione, sequuta publicatione, si statuta nunquam executioni mandentur. ibid. 30
- Princeps, qui contra libertatem Ecclesiasticam non fecit statutum, tamen ab alio factum promulgari curat, excommunicationem huius Canonis contrahit. ibid. 31
- Præcones

Index Rerum.

- Præcones, & alij inferiores Ministri, qui statutum contra libertatem Ecclesiæ publicè promulgant, Censuram huius Canonis incurrunt. 334.32
- Scriptores statutorum contra libertatem Ecclesiasticam; etiam sub hac excommunicatione comprehenduntur. 335.33
- Magistratus, seu Rectores Ciuitatum, scientes seruari statuta contra libertatem Ecclesiasticam, & non impediētes, hanc excommunicationem non incurrunt. ibid. 34
- Incurrunt hanc Bullæ Censuram, qui statuta facta contra libertatem Ecclesiasticam, non delent è libris publicis, etiam si non faciant ea seruari. ibid. 35
- Incurrunt excommunicationem latam *in cap. Nouerit, de sent. excomm.* qui dicta statuta omittunt delere à libris Capitularibus; etiam si obseruari non curent. Hæc sententia quidem probabilior, contraria mitior. ibid. 36
- Quando statutum aliquod censendum sit contra libertatem Ecclesiasticam, ita vt nec facere, nec ordinare illud quis possit, nec ordinato uti; nisi velit in excommunicationem huius Bullæ incidere. 336.37
- Quænam statuta in particulari censenda sint contra libertatem Ecclesiasticam. ibid. 58
- Subditus.*
- Subditus non tenetur obedire mandatis superioris sui excommunicati non tolerati. 158.5
- Suffragium.*
- Quænam dicantur suffragia communia Ecclesiæ; & quid, suffragium priuatum. 90.1
- Ecclesia potest priuare excommunicatum, communibus eiusdem Ecclesiæ suffragiis, & commodis. ibid. 2
- Ecclesia de facto priuat Excommunicatum non toleratum communibus Ecclesiæ commodis & suffragiis. ibid. 3
- Non priuat Ecclesia Excommunicatum non toleratum, suffragiis priuatis, & particularibus. ibid. 4
- Peccat mortaliter, qui suffragia communia Ecclesiæ pro Excommunicatis non toleratis in particulari, offert. 91.5
- Peccat mortaliter, qui suffragia Ecclesiæ offerret pro Excommunicatis quasi in communi, eadem intentione, qua solent offerri pro cæteris peccatoribus non excommunicatis. ibid. 6
- Peccat mortaliter, qui offerret suffragia communia Ecclesiæ, pro Excommunicatis omnibus in vniuersali, tanquam pro exteris, ad impetrandum eis reductionem ad obedientiam Ecclesiæ. 7.3
- Potest quis offerre indirectè sacrificium, & alia suffragia communia Ecclesiæ pro Hæreticis, Schismaticis, &c. in communi. 92.9
- Non licet offerre suffragia Ecclesiæ pro excommunicatis non toleratis (hoc est, pro excommunicatis nominatim denunciatis, aut publicis Clericorum percussoribus) casu quo per contritionem sint iustificati ante obrentam excommunicationis absolutio-nem. ibid. 10
- Non licet applicare communia Ecclesiæ suffragia pro excommunicato occulto defuncto in gratia. 93.11
- Superior.*
- Superiores non excommunicati, possunt cum suis inferioribus excommunicatis communicare verbi gratia, Pater, vel Mater cum filiis; auus, aut Proauus cum Nepotibus & Pronepotibus, &c. 194.35
- Etiam, quando Superiores sunt excommunicati, possunt cum suis inferioribus non excommunicatis communicare. ibid. 36
- Suspensio, suspensus.*
- Suspensionis Censura, data in genere, sub iis verbis: *Suspendo te sis suspensus*, &c. non est valida. 31.7
- Tribus præcipuè modis accipitur Suspensio. 350.1
- Quid sit suspensio propriè, & in rigore accepta. ibid. 2
- Multiplex est Suspensio hæc propriè dicta. ibid. 3
- Omnis, qui excommunicare potest, potest etiam suspendere. 351.1
- Suspensus à iurisdictione, potest alium suspendere. ibid. 2
- Et contra omnes, qui excommunicari possunt, non possunt etiam suspendi. ibid. 3
- Suspensio essentialiter differt à cæteris Censuris & pœnis. ibid. 4
- Communitas aliqua potest suspendi. ibid. 5
- Suspensio propriè dicta, nequit imponi absque culpa. ibid. 6
- An Suspensio huiusmodi, quæ est Censura, imponi possit, pro culpa aliena? duplex responsio. 352.7
- Quando suspenditur Communitas, v.g. Capitulum Canonicorum, & aliqui de Capitulo sunt innocentes, hi tali suspensione non comprehenduntur; secus, quando, &c. ibid. 8
- Suspensio imponi aliquando potest, pro peccato veniali. ibid. 9
- Forma, sub qua sententia Suspensionis fertur, non habet verba determinata. ibid. 10
- Suspensio debet ferri in scriptis, post monitionem, &c. ibid. 11
- Suspensus ab vno effectu, seu actu; non censetur etiam suspensus ab aliis actibus, seu effectibus. 353.1
- Suspensio absolutè, & sine restrictione prolata; non suspendit absolutè ab omnibus, hoc est, ab officio & beneficio. ibid. 2
- Suspensio ab officio, simpliciter, & absolutè lata, priuat omni vsu, tam Ordinis, quàm iurisdictionis. ibid. 3
- Suspensus, sine limitatione, ab officio; non est censendus suspensus à beneficio. ibid. 4
- Suspensus ab officio, potest fructus beneficij, quod habet percipere. 354.5
- Suspensio absolutè ab officio, validè potest conferri nouum beneficium. ibid. 6
- Suspensus ab officio in perpetuum per Iudicis sententiam, non est à beneficio suspensus. 355.8
- Suspensus ab officio, potest Sacramenta, præter Ordinem saltem, recipere, & diuinis Officiis interesse. ibid. 9
- Non potest Ordinis Sacramentum recipere, qui ab officio est absolutè suspensus. ibid. 10
- Suspensus à beneficio, non est suspensus ab officio. ibid. 11
- Suspensio ab Ordine simpliciter lata, prohibet, quemcunque, tam maioris, quàm minoris Ordinis, actum. ibid. 12
- Suspensus simpliciter à collatione, seu receptione Ordinum; non est suspensus à collatione, & receptione primæ Tonsturæ. ibid. 13
- Suspensus ab officio prædicandi, non censetur etiam suspensus à lectione Euangelij, & ab aliis actibus Diaconatus. 356.17
- Suspensus à Diaconatu, vel Subdiaconatu diuini, manet ab alio suspensus. 357.18
- Suspensus ab ingressu Ecclesiæ, est adhuc Sacramentorum capax. ibid. 19
- Suspensus ab Ordine, ab Horarum non liberatur onere. ibid. 20
- Episcopus suspensus ab Ordine Pontificali, non manet suspensus ab exercitio suæ iurisdictionis. ib. 21

Index Rerum.

- Episcopus suspensus à Pontificalibus, est tantum suspensus ab usu insignium, quæ Episcopis ferre, est in more. 357.22
- Suspensus ab Ordine, non manet suspensus à iurisdictione. 357.23
- Suspensus à Beneficio, prohibitus est percipere fructus talis beneficii. 358.26
- Suspensus à beneficio sunt denegandi fructus beneficii, antequam à Iudice illis priuetur. 358.27
- Suspensus à beneficio, nequit licite percipere fructus beneficii, si præstet officium quod beneficium exigat. 358.28
- Suspensus à beneficio, etiam si egeat, nequit fructus sui beneficii percipere ad sustentationem sui, & suorum. 359.29
- Suspensus à beneficio, non est suspensus à iure eligendi, confirmandi, & conferendi beneficium, quod ei conuenit ratione beneficii, à quo suspensus est. 360.30
- Suspensus simpliciter à beneficio, potest valide, non tamen licite, nouum beneficium dari. 360.31
- Qui multa habet beneficia, si simpliciter à beneficio suspendatur, ab omnibus manet suspensus. 360.32
- Suspensus simpliciter à beneficio, manet etiam suspensus à iure percipiendi pensiones; sed distingue. 360.33
- Suspensus à beneficio, priuatus manet etiam distributionibus quotidianis, quæ propter diuinas Horas, & Officium, Clericis assistentibus dari solent. 360.34
- Episcopus, qui simpliciter suspenditur à beneficio, est etiam suspensus à Pontificatu. 360.35
- Præter assignatas res, sunt actiones aliquæ, quibus suspensus à beneficio priuetur. 360.36
- Suspensio lata, absque loci determinatione, extenditur ad omne beneficium, vbicunque illud sit, aut possideatur. 361.37
- Suspensio; lata simpliciter, absque determinatione temporis, semper durat, donec per habentem potestatem auferatur. 361.38
- Suspensio lata cum temporis determinatione, durat intra tempus determinatum, & tempore elapso, cessat. 361.39
- Suspensus peccat mortaliter, exercendo actum, à quo est suspensus. 361.40
- Si suspensus faciat actus, à quibus suspensus est, sunt validi: si sint Ordinis, secus si sint iurisdictionis. 362.43
- Triginta quinque suspensiones ipso iure, contra Clericos latas, vide. 370.22
- Viginti quatuor suspensiones latas in iure, contra Episcopos, & alios Prelatos maiores videbis. 372.23. per tot.
- Quatuordecim suspensiones latas in iure, & in aliis Bullis Pontificum, contra Religiosos, habebis. 373.24. per tot.
- Suspensio latam ad certum tempus, v.g. *per mensem*, vel sub conditione, v.g. *donec satisfeceris*, eo tempore elapso, vel facta satisfactione, non cessat suspensio, sine noua absolutione. 374.1
- Suspensio hæc si lata sit à iure ad certum tempus, nequit auferri ab Episcopo, ante tempus completum. 374.2
- Potest Episcopus absoluere à Suspensione lata à iure, etiam si reseruata sit Papæ, si proueniat à delicto occulto. 374.3
- A Suspensione lata à iure simpliciter, & absolute, absque eo quod reseruata sit Papæ, potest Episcopus absoluere. 374.4
- Suspensus, mortaliter peccat, violando suspensionem. 374.5
- A Suspensione lata simpliciter in poenam; potest quis absolui per Bullam Cruciatæ. 375.5
- In absolutione Suspensionis, non requiruntur verba determinata. 375.6
- In absolutione Suspensionis, non est necessarium, exprimere causam, ob quam contracta est. 375.7

T

Tabellarius.

Tabellarios impediens, ne litteras Romam deferant, afficitur Censura Bullæ Cœnæ. 309.21

Testamentum.

Excommunicatus licite nequit condere Testamentum, & Codicillum facere. 172.45

Validum, ac firmum est Testamentum factum ab Excommunicato, dummodo, &c. 172.46

Testimonium, Testis.

Excommunicatus non toleratus, licite nequit esse testis in iudicio, & extra. 172.30

Excommunicatus non toleratus, peccat mortaliter, ferendo testimonium in iudicio, vel extra. 172.31

Excommunicatus toleratus, licite potest rogatus esse in iudicio testis, aliàs non. 172.32

Inualidum est testimonium testis excommunicati non tolerati; etiam casu, quo non repellatur à Iudice. 172.33

Testimonium testis excommunicati non tolerati, est inualidum, casu, quo, non solum non repellitur; verum etiam de consensu Iudicis, & vtriusque partis admittitur. 170.34

Non est inualidum testimonium testis excommunicati tolerati, & non vitandi. 172.35

Excommunicatus nequit esse testis in causis fidei. 172.36

Potest excommunicatus esse testis in contractu Matrimonij. 172.37

Nequit Excommunicatus esse testis, contra Excommunicatum. 172.39

Nequit esse testis, qui est excommunicatus, quia non fuit confessus semel in anno, iuxta præceptum cap. *Omnis viriusque sexus, de Pœnitent.* 172.40

Excommunicatus nequit licite ferre testimonium in contractibus, testamentis, & aliis scripturis extrajudicialibus. 171.41

Inualidum est testimonium excommunicati denunciati, seu vitandi, in scripturis, contractibus, testamentis, & aliis instrumentis extrajudicialibus. 171.42

Tributum.

Casu, quo Rex imponat tributum suis subditis ex causa iusta; sed tamen quoad personas, generalius illud imponat, quam iuste possit, comprehendendo Clericos, vel alias personas exemptas, in hanc Bullæ censuram non incidit. 284.5

Qui absque auctoritate imponendi tributa, augent vetera, sunt per hunc Canonem excommunicati. 284.6

Ad incurrendam excommunicationem Canonis Cœnæ opus est, vt aduocentur ad sæculare Tribunal causæ, quæ iam coram Ecclesiastico Tribunali erant introductæ. 325.4

Pars, aut eius Procurator, seu quæuis alia priuata persona, qui curat, & instat apud Iudicem sæcularem, vt Ecclesiasticos ad suum trahat Tribunal, non afficitur excommunicatione Canonis Cœnæ. 329.4

Si quis adtribunalia sæcularia recurrat, antequam Iudices ordinarij sententias ferant, excommunicationem huius Canonis contrahit. 338.10

Absque

Index Rerum.

- Abſque incurſione huius Cenſuræ , nequit Princeps imponere tributa , & alia onera Clericis , ſolum prima Tonſura inſignitis. 343.3
- Licitè nequit Princeps imponere tributa, & alia onera, Clericis, qui non ſeruant præſcripta à Concilio Tridentino *ſeſſ. 23. cap. 6.* ibid.4
- Recipiens tributum ab Eccleſiaſtico ſpontè datum hanc excommunicationem incurrit. 344.9
- Exi gens, aut mandans exigi tributa à Clericis, animo ea reſtituendi in fine anni; excommunicationem huius Canonis contrahit. ibid.10
- Princeps imponens tributa ſuper bona patrimonialia, & aliunde acquiſita Clericorum ; hoc Canone eſt excommunicatus. 345.12
- Licitum eſt laicis, imponere Eccleſiaſticis tributa, & onera, de expreſſa Summi Pontificis licentia. ib.13
- Laicis non eſt licitum imponere Clericis onera caſu, quo de hoc habeant immemorabilem conſuetudinem. ibid.14
- Princeps laicus nequit abſque incurſione huius cenſuræ, imponere Clericis tributa , & alia onera, pro reparatione pontium, vel murorum Ciuitatis, pro arcendis hoſtibus, vel pro alia ſimili publica cauſa, niſi caſu, &c. ibid.15
- Turca.*
- Chriſtiani viuentes in terris Turcarum, Hæreticorum, &c. non ligantur excommunicatione Canonis Cœnæ, ſi vendant bono fine equos, arma, aut alia prohibita Turcis, aut hæreticis, &c. 290.2
- Si Cuſtodientes urbem , tam acriter à Turcis oppugnentur, vt non poſſint fugere vitæ, aut grauis famis diſcrimen abſque urbis & armorum deditioe; poſſint tunc abſque incurſione Cenſuræ tradere Turcis arma, aut urbem. 294.16
- Hac Cenſura non innodatur , qui Turcas , aliòſve Infideles , certiores facit , de iis , quæ iam nouerant, itaut nil noui ſciant de tali denuntiatione. 300.45
- Si quis degens Madridi, v. g. certiorè faciat Turcam, aut alium Infidelem, ſeu Hæreticum, de rebus ciuilibus, aut iocoſis, non pertinentibus ad ſtatum, incurrit hanc cenſuram. ibid.46
- Si quis certiores faciat hoſtes Chriſti Nominis, de præſatis rebus, per nuntium ; vterque hac Cenſura perſtringitur. ibid.47
- Si reuelatio dictarum rerum fiat per Epistolam , incurrit etiam vterque hanc Cenſuram. ibid.48
- Etiam incurrit hanc Cenſuram Bullæ , qui alicui proditori narrat conſilia Principis Chriſtiani, ſciens talem proditorem , certiorè faciendum Turcam de ſtatu Regni Principis , in perniciem Chriſtianorum. ibid.49
- Narrans alicui fideli ſecreta Principis Chriſtiani, vt ea in damnum Chriſtianorum , detegat Turcis; non ligatur cenſura Bullæ, antequam fidelis detegat. 301.52
- Hac lege excommunicatus eſt qui defendit alium , vt tutò valeat opem præſtare Turcis contra Chriſtianos. 302.59
- Incidit in hanc excommunicationem , qui poteſt impedire, ne Chriſtianus opem ferat Turcis, aut Hæreticis, & non impedit. 303.60
- Captiui Chriſtiani remigantes in triremibus Turcarum, metu mortis, vel verberum, contra Chriſtianos ; non incidunt in hanc excommunicationem. ibid.62
- Non peccant mortaliter contra ius naturale, & diuinum, captiui Chriſtiani remigantes in triremibus Turcarum Chriſtianos inuadentium, metu mortis, verberum, &c. ibid.63
- Captiui Chriſtiani remigantes in Nauibus Turcarum mortaliter peccant , ſi de mandato Turcarum , ſub comminatione verberum aut mortis Nauim roſtra-
- tam ita impellunt , vt ipſa roſtro, Nauim Chriſtianorum infringat. 304.64
- Licitum eſt captiuis Chriſtianiſ, metu mortis, aut alterius grauis damni, præſtare in bello Turcis omnia opera, quæ in pace ſerui præſtare poſſunt. ibidem 65
- Si vrgente bello, cenſeret aliquis captiuus vitandum eſſe ; graue damnum Chriſtiænæ Reip. ſi ipſe à remigio , à porrectione armorum , & ab aliis ſimilibus actionibus, ceſſaret; non teneretur tunc, ſub mortali & ſub cenſura , id facere ſaltem cum diſcrimine vitæ. ibid.66
- Licet Chriſtianiſ in triremibus Turcarum remigantibus dum deſcendunt in terris Chriſtianorum, illas deuaſtare, & bona eorum ſurripere, caſu, quo illis periculum vitæ , aut membri abſciſſio imminet ibid.67
- Chriſtiani remigantes in nauigiis Turcarum , non contra Chriſtianos , ſed contra alios infideles, non peccant mortaliter, nec incidunt in hanc cenſuram. ibid.68
- Non peccant mortaliter, nec incurrunt excommunicationem, Regentes, aut Gubernantes Naues Turcarum contra alios infideles , non contra Chriſtianos. 305.69
- Tutor.*
- Excommunicatus nequit eſſe Tutor, vel Curator. 171.43
- V
- Vaſſallus.*
- Vaſſalli poſſunt communicare cum Domino ſuo excommunicato vitando ; & Dominus cum illis ; in ſolutione tributorum tantum. 195.40
- Vendere.*
- Qui deferunt , vel vendunt libros hæreticorum in terris fidelium , incurrunt excommunicationem Bullæ. 272.88
- Veſtis.*
- Clericus publice portans veſtes virgatas, vel partitas, Hiſpanè, *Veſtidos bordados, ò texidos de diuerſos colores* , eſt ipſo iure ſuſpenſus. 369.18
- Vicar ius.*
- Vicarius Episcopi publicè & nominatim excommunicati, &c. valide Cenſuras ferre non poteſt. 114.34
- Vicarius Episcopi, qui captiuus à Barbaris detinetur, nequit validè Cenſuras ferre. ibid.36
- Vicarius Generalis Episcopi, & Capituli, Sede vacante , poteſt abſoluere ab omni Cenſura iuris, ſicuti poteſt Episcopus, & Capitulū Sede vacante. 211.32
- Viſtualia.*
- Omnes , qui impediunt, inuadunt , prohibent & perturbant eos , qui viſtualia ad vſum Romanæ Curriæ adducunt, ſunt cenſura Bullæ innodati. 306.2
- Qui non vult res ſuas vendere , vt ad Romanam Curriam deferantur, non comprehenditur ſub hac cenſura. ibid.3
- Comprehenderetur ſub hac Cenſura, qui abſque vlla vi, viſtualia emeret ab eo qui deferret ad Curriam, & ita impediret ne Romam aſportarentur , intentione directæ impediendi. 307.4
- Incurrunt hanc Cenſuram, qui impediunt eos , qui nondum deferre viſtualia cœperunt, ſed deferre volebant. ibid.7
- Non incurrit, qui deferentem ad Curriam viſtualia ſpoliat pecuniis, non ablatis viſtualibus. ibid.8
- Eadem innodatur Cenſura, qui ſpoliat aliquè viſtualibus, quæ ab ipſo deferebantur ad vſum determinatæ perſonæ ex Currialibus, ſeu ex officialibus Curriæ. 308.10

- Etiam tali innodatur Censura, qui spoliat victualibus deferentem illa ad priuatam aliquam personam, quæ licet viuat in loco, vbi moratur Curia, non tamen est Curialis, aut officialis Curie, nec famulus, aut familiaris ipsorum. *ibid.* 11
- Ligantur Censura huius Canonis, qui deferentem victualia Romam, impediunt, casu quo Curiales ea emere non soleant. *ibid.* 12
- Non feritur hac Censura, qui deferentem victualia ad Curiam, compellit ad soluenda pedagia, & alia onera, quæ soluuntur ab aliis iter agentibus. *ibidem* 13
- Inuadens, aut occidens deferentem victualia ad Romanam Curiam, non animo impediendi delationem victualium, sed ob vindictam, non est hac Censura comprehensus. *ibid.* 14
- Qui victualia corrupta, vt pisces putridos ad Curiam Romanam deferri impedit, non incurrit hanc Censuram. *ibid.* 16
- Nomine Victualium intelliguntur omnia quæ ad esum, potum, & vestitum spectant. 309.18
- Quanam intelligantur per illa verba Canonis; seu alia ad usum Romana Curie necessaria. 309.19
- Non comprehenderetur sub hac Censura, qui prohiberet, ne ad Romanam Curiam deferantur canes, & accipitres, taxilli etiam, alex, simix, psytaci, & similia, recreationi Curialium inferuentia. *ibidem* 20
- Quid veniat appellatione Romanæ Curie, citius inuitu, sub excommunicatione prohibetur, ne victualia, & alia ad usum Curie necessaria, deferri impediatur? *ibid.* 22
- Paruitas materiæ ab hac excusat Censura; & quanam censeatur materiæ paruitas. *ibid.* 23
- Vitare.*
- Nunc, iure nouiori, solum & necessariò, sunt vitandi iuxta Concilium Constantiense, solummodò Excommunicati nominatim denunciati, & notoriè percussores Clericorum. 86.6
- Qui expressè & nominatim est declaratus excommunicatus non est necessariò vitandus, antequam denunciatur, ve excommunicatus publicetur. 87.7
- Qui de hæresi, aut de crimine, cui constat annecti excommunicationem, est denunciatus; non statim est vitandus, tanquam nominatim excommunicatus. *ibid.* 8
- Vt quis teneatur vitare excommunicatum iam denunciatum necessariò requiritur omnino publica fama. *ibid.* 9
- Qui notorietate iuris tantum est notorius percussor Clerici non est excommunicatus vitandus. 88.10
- Vt percussor Clerici sit excommunicatus vitandus est necessum, quod & percussio sit coram multis testibus; & quod nulla possit tergiuerfatione celari, aut excusari. *ibid.* 11
- Quot testes requirantur, vt percussor Clerici, dicatur notorius, notorietate facti, percussor; & consequenter sit, vt excommunicatus vitandus; multi multa tenent. *ibid.* 12
- Si quis, coram me, & aliis paucis testibus, non sufficientibus ad faciendum delictum notorium, percutiat Clericum; non teneor illum, nec in occulto, tanquam excommunicatum vitare. 89.13
- Qui dubitat, an alius excommunicatus denunciatus sit, non tenetur tunc illum vitare, potest tamen si velit. *ibid.* 47
- Tenemur vitare illum, qui extrà Confessionem dixit, se esse excommunicatum non toleratum. *ibidem* 49
- Si quis per vnicum testem fide dignum, verbi gratia, Parochum, sciret, Petrum, verbi gratia, esse excommunicatum denunciatum, non teneretur vitare illum. 198.53
- Tenetur quis vitare illum, quem Episcopus, vel Parochus, testificatur esse nominatim denunciatum, ostendendo ei literas denuntiationis. 199.54
- Non tenetur quis vitare illum, quem, fama publica, constat, percussisse Clericum; sed non constat fama publica, quod notoriè percussit. *ibid.* 55
- Si quis sciat, Petrum, verbi gratia, esse excommunicatum nominatim in vna Prouincia, teneatur illum vitare in alia, vbi est occultum? Vtrumque probabile. *ibid.* 56
- Qui semel sciuit, aliquem esse excommunicatum non toleratum; semper tenetur vitare illum, donec ei constet de absolutione. *ibid.* 57
- Non tenentur fideles vitare suspensum, in rebus, à quibus suspensus est. 461.41
- Laici non tenentur vitare interdictos nominatim denunciatos, nisi in Ecclesiastica sepultura. 415.13
- In humanis actibus, non tenetur quis vitare interdictos, imò nec denunciatos nominatim. 415.12
- Tenentur Clerici sub mortali, vitare interdictos nominatim in iis rebus, à quibus sunt interdicti. *ibidem* 14
- Vniuersitas, vide, Collegium, Communitas.*
- Vniuersitas, Collegium, seu Communitas, potest interdici. 386.10
- Vsurpare.*
- Ab eadem Censura excusatur, qui accipit in custodiam bona præfata à surripientibus. 282.20
- Personæ, quæ per Canonem 17. Bullæ Cœnæ, prohibentur iurisdictiones, fructus, redditus, &c. Ecclesiasticorum vsurpare, non sunt solum personæ publicæ, & potestatem habentes; sed etiam priuatæ. 338.2
- Non solum laicæ personæ, verum etiam Ecclesiasticæ, prædicta vsurpantes? sunt hac censura comprehensæ. 339.3
- Fures, seu latrones, qui fructus, seu pronentus Ecclesiasticorum furantur, aut rapiunt, non incidunt in censuram huius Canonis. 339.4
- Qui vsurparet proventus alicuius Episcopatus, seu beneficij, aut Ecclesiæ vacantis, hanc incurreret censuram. *ibid.* 5
- Vsurpans fructus Sedis Apostolicæ, mortuo Summo Pontifice, huius Canonis censuram incurrit. *ibidem* 6
- Vsurpans fundos, prædia, Ecclesias, vel ipsamet beneficia, censuram hanc etiam incurrit. *ibid.* 7
- Vsurpans iurisdictionem spiritualement Prælatorum, est per hunc Canonem excommunicatus. 340.8
- Qui scienter retinet fructus beneficij, aut Ecclesiæ, ab aliis vsurpatos; in excommunicationem hanc incidit. *ibid.* 9
- Qui vsurpat fructus alicuius Clerici, titulo patrimonij ei competentes; Canonis huius censuram non contrahit. *ibid.* 10
- Creditor, qui non potest alia via suum creditum recuperare; non incurrit hanc censuram, subtrahendo Clerico ex fructibus beneficij, quantum credito correspondet. *ibid.* 11
- Clerici cadentes arbores frugiferas suorum beneficiorum, & eas sibi appropriantes, in hanc excommunicationem non incidunt. *ibid.* 12
- Banniti, aut alij facinorosi homines, qui non animo terras Pontificis occupandi, sed furandi solum, illas deprædantur, hac excommunicatione propriò non ligantur. 349.4
- Vsurpans iurisdictionem supremam, tam spiritualem, quam temporalem, Rom. Eccl. huius Bullæ Censuram incurrit. *ibid.* 5
- Vsurpans, vel perturbans supremam iurisdictionem Ecclesiæ Romanæ, Sede vacante; huic Censuræ subiacet.

Index Rerum.

subiacet.	ibid.7	neuolentiam.	ibid 5
Inuadens, vel destruens bona priuatorum in terris Romanæ Ecclesiæ existentia, Censuram huius Canonis non incurrit.	ibid.9	<i>Vxor.</i>	
Qui Sede vacante, vel Summo Pontifice ægrotante, expoliant Palatium sacrum, excommunicatione huius Bullæ non ligantur.	ibid.10	Vxor potest communicare cum marito excommunicato non tolerato, in redditione, & petitione debiti coniugalis.	189.16
Bonorum Ecclesiasticorum vsurpatio non solum in hac Bulla, sed etiam in aliis locis vetita est.	342.20	Vxori licet communicare cum marito excommunicato non tolerato, non solum in debito coniugali; sed etiam in colloquiis, mensa, & aliis omnibus, ac si excommunicatus non esset.	ibid.17
<i>Vtile.</i>		Non est licitum vxori, simul prandere cum suo viro, qui illicitè, ad mensam excommunicatum vitandum admittit.	190.20
Per particulam, <i>Vtile</i> , intelligitur vtilitas specialis, tam spiritualis, quàm temporalis; tam ipsius excommunicati vitandi, quàm aliorum participantium cum illo.	186.2	Vxor non solum potest, verùm etiam tenetur, esse, & communicare cum viro excommunicato, eodem modo, quod ad id, ante excommunicationem, astricta erat.	ibid.21
Ob spiritualem vtilitatem excommunicati vitandi, licitum est Confessori, audire confessionem illius, priusquam eum absoluat à Censura.	ibid.3	Licitum est viro non excommunicato, communicare cum vxore nominatim excommunicata, in omnibus, & eodem modo, quo licitum est vxori cum viro nominatim excommunicato.	ibid.22
Ob vtilitatem spiritualem Excommunicati, possumus illum ad audiendam concionem admittere.	ibid.4	Permissio, quam ius tribuit vxori communicandi cum marito excommunicato, extenditur ad diuina.	191.24
Ob eandem vtilitatem, potest quis priuatim admonere excommunicatum, vt resipiscat, & ob id, etiam interponere aliqua verba vrbana ad captandam be-			

F I N I S.

A P P R O B A T I O D O C T O R V M. Facultatis Parisiensis.

Nihil censura dignum reperimus, Nos infrascripti Doctores Theologi Almæ Facultatis Parisiensis, in Opere de Sacramentis in genere, & specie, Præceptorum Ecclesiæ obseruatione, ac de Censuris Ecclesiasticis, composito à Reuerendo admodum P. Leandro à Sancto Sacramento, ex Ordine Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis. In lucem igitur edatur, quippe quod succinctè & explicatiùs satisfaciat omnibus quæstionibus, quæ in subiecta quaque materia possunt excogitari. Actum in Carmelo nostro Lugdunensi, die vltima Ianuarij 1654.

Fr. PAVLVS LOMBARD, *Provincialis Prouincia Narbona
Ordinis FFr. B.M.Virg.de Monte-Carmelo.*

Fr. CYRILLVS MOREL, *humilis Prior Conuentus
Lugdunensis eiusdem Ordinis.*

PRIVILEGE

PRIVILEGE DV ROY.

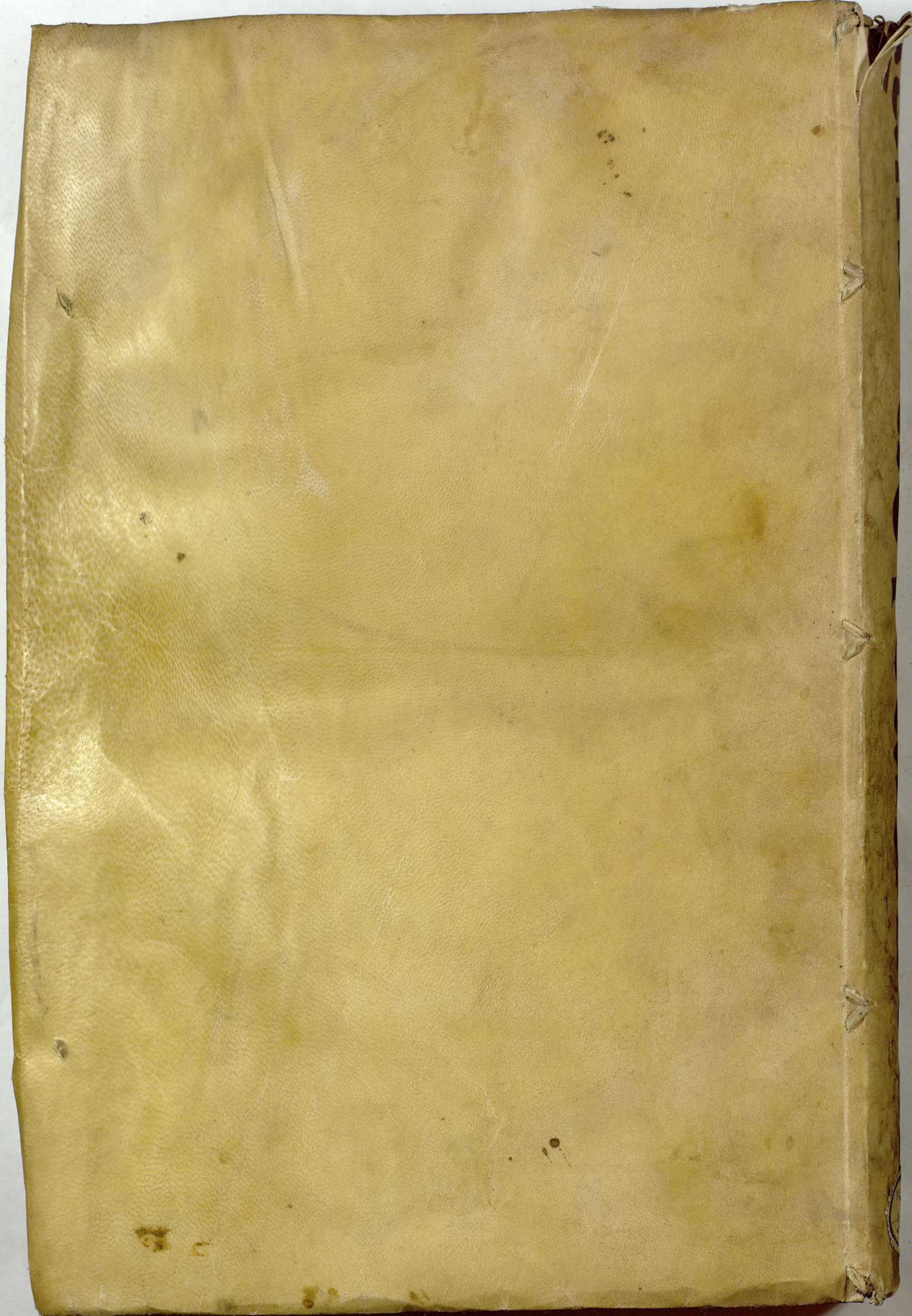

NOUS PAR LA GRACE DE DIEV, ROY DE FRANCE ET DE NAVARRE, à nos amez & feaux Conseillers les Gens tenans Nos Cours de Parlement, Maistres des Requestes Ordinaires de Nostre Hostel, Baillifs, Seneschaux, Preuosts, leurs Lieutenans, & à tous Nos Iusticiers & Officiers qu'il appartiendra, Salut. Nostre bien-ameé JEAN COVRONNEAV, Marchand Libraire de nostre bonne Ville de Bayonne, Nous a exposé qu'il desireroit faire imprimer vn Liure intitulé *Quæstiones Morales de Sacramentis, in quinque Ecclesie præcepta, & de Censuris, Auctore R. P. F. LEANDRO DE SANCTISSIMO SACRAMENTO, Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum*, s'il auoit sur ce nos Lettres de Priuilege, & Permission necessaires, humblement requerant icelles: A CES CAUSES desirant fauorablement traiter ledit suppliant, Nous luy auons permis, & permettons d'imprimer, ou faire imprimer, vendre, & debiter ledit Liure en tous les lieux de Nostre obeissance, en telle marge & caractere qu'il vouldra durant le temps & espace de neuf ans entiers & accomplis, à compter du iour qu'il sera acheué d'imprimer pour la premiere fois: Et faisons tres-expres Desfences à toutes personnes, de quelque qualité & condition qu'elles soient, de les imprimer, faire imprimer, ny d'en vendre & distribuer en aucun lieu de ce Royaume, autres que de l'impression dudit Exposant, ou ceux qui auront droit de luy, durant ledit temps & espace, sous pretexte d'augmentation, correction, changement de titre, ou autrement, en quelque sorte & maniere que ce soit, à peine de trois mille liures d'amande, payable sans despost par chacun des contreuuenans: & applicable, vn tiers à Nous, vn tiers à l'Hostel-Dieu de Paris, & l'autre tiers à l'Exposant, confiscation des Exemplaires contrefaits, & de tous despans, dommages & interests, à condition qu'il sera mis deux Exemplaires dudit Liure en nostre Bibliotheque publique, & vn en celle de nostre tres-cher & feal Cheualier Garde des Sceaux de France le Sieur Mollé, auant que de l'exposer en vante, à peine de nullité des Presentes, du contenu desquelles Nous vous mandons que vous faciez iouir plainement & paisiblement ledit Exposant, & ceux qui auront droit de luy, sans qu'il leur soit fait aucun trouble, ny empeschement. VOULONS qu'en mettant au commencement, ou à la fin dudit Liure, Copie, ou Extraict des Presentes, elles soient tenues pour signifiées, & que foy y soit adjoustée, & aux copies collationnées par l'vn de nos amez & feaux Conseillers & Secretaires, comme à l'original. MANDONS aussi au premier nostre Huissier ou Sergent sur ce requis, de faire pour l'execution des Presentes tous Exploits necessaires, sans demander autre Permission, car tel est Nostre plaisir, nonobstant oppositions ou appellations quelconques, & sans prejudice d'icelles, Clameur de Haro, Chartre Normande, & autres Lettres à ce contraires. Donné à Paris, le septième iour du mois de Ianuier, l'an de grace mil six cens cinquante-quatre, & de nostre Regne le onzième. Par le Roy en son Conseil, C R A M O I S Y.

Hæc prima Editio desit excudi die 2. Maij 1654.

PRIVILEGE

Handwritten text in a decorative, calligraphic script, likely a title or name, oriented vertically on the page.

No. A
35-60